Biblioteky historické běh druhý.

Vilém hrabě Slavata.

STARÉ PAMĚTI DĚJIN ČESKÝCH.

Monumenta historiae bohemica.

Vydává Antonín Gindely.

Sešit třicátý sedmý.

Oddělení čtvrté:

Jednání a dopisy KONSISTOŘE KATOLICKÉ I UTRAKVISTICKÉ.

K vydání upravil Dr. Klement Borový.

Dílu I. sešit první.

V Praze.

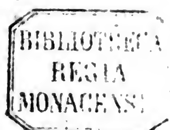
Nákladem knihkupectví: I. L. Kober.

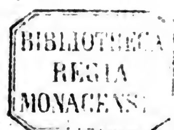
1867.

Konsistoř katolická i utrakvistická.

Cena sešitu 48 kr.

BIBLIOTHECA
REGIA
MONACENSIS

BIBLIOTHECA
REGIA
MONACENSIS

MONUMENTA

HISTORIAE BOHEMICA

EDITA

AUXILIO ILLUSTRIUM AMICORUM PATRIAE HISTORIAE

AB

ANTONIO GINDELY.

STARÉ PAMĚTI DĚJIN ČESKÝCH

VYDÁVÁ POMOCI

VZNEŠENÝCH PŘÍZNIVCŮ DOMÁCÍHO DĚJEPISU

ANTONÍN GINDELY.

V.

V PRAZE.

NÁKLADEM KNĚHKUPECTVÍ: I. L. KOBER.

1868.

JEDNÁNÍ A DOPISY KONSISTOŘE KATOLICKÉ I UTRAKVISTICKÉ.

K VYDÁNÍ UPRAVIL

KLEMENT BOROVÝ,

DR. A PROFESOR THEOLOGIE.

I. DÍL.

AKTA KONSISTOŘE UTRAKVISTICKÉ.

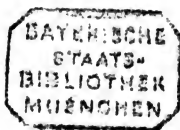
V PRAZE.

NÁKLADEM KNĚHKUPECTVÍ I. L. KOBER.

1868.

Tiskem kníž. arcib. knihtiskárny v Praze.

Předmluva.

Přemnoho již o velepamátné a na události bohaté době v historii české, zahrnující 15., 16. a část 17. století psáno jest od domácích i cizincův. Pro ono ouzké spojení, v jakémž tehdáž život politický splýval se životem církevním, všickni téměř spisovatelé, jenž o dějinách věku řečeného psali, více méně i do církevních dějin zasáhli a často ex professo o nich pojednávali. Avšak důležito jest podotknouti, že povždy nejvíce pozornosti věnováno počátku doby oné se vznikem husitismu 1415 a konci jejímu v bitvě Bělohorské 1620. Co se ale v dlouhé mezidobě dvou set roků přihodilo, jakým způsobem se na jevišti státního i náboženského života poznenáhla připravovalo ono veliké drama, kteréž ve válce třicitileté tragedický konec svůj nalezlo. o tom ve mnohých spisech zprávy neúplné se podávají; ano i ze spisů pilněji s onou otázkou se zabývajících nezřídka přetěžko jest domakati se pravdy, ješto začasté vylíčení týchže událostí se velmi různým způsobem děje podle toho, jestli spisovatel se stanoviska učení katolického nebo protestantského, v zájmu národnosti české nebo německé si dějiny upravuje, při čemž nejeden dějepisec na bezcestí zabělhne, vyhledávaje zúmyslna jen takové události, jež mu jsou po chuti, jiných. jenž by mu nesnáz mohly způsobiti, mlčením pomíjeje.

Uveřejněním pramenův historických však se přísné meze kladou všeliké libovůli subjektivních náhledů; listiny z archivů vyňaté a sdělené obecenstvu nemohou mluviti jinak, než jak tehdáž mluvily, když se věci v nich zaznamenané sběhly. Protož

také objasnění dějin vlasti naší tak značně pokročilo v posledních letech, v nichž historikové nejen výsledky badání svého u veřejnost podávají, ale nadto každému čtenáři poskytují příležitost, aby sám do bohatých pokladův, z nichž oni zprávy své čerpali, nahlédnuv o pravdě a spolehlivosti výroků jejich se přesvědčil.

Když před několika lety prof. Dr. *Ant. Gindely* v podobné příčině k vydání nyní už vůbec známých *„Paměti Dějin Českých“* se odhodlal, bylo nám velevítané vybídnutí jeho, učiněné k nám v ten smysl, abychom sdíleli část práce jeho, starajíce se o vydání „akt konsistoře katolické i utraquistické.“

Shledávali jsme tedy z rozličných míst jednání a dopisy tyto; od roku 1863 až do nynějška jsme pilně o to dbali, aby z rukopisů oněch aspoň listiny důležitější ve věrné kopii k tisku připraveny byly. Obzvláště jsme z těchto rukopisů zde jmenovaných čerpali:

A) Akta *katolická:*

1. *Acta Administratorum Archiepiscopatus Pragensis* roku 1546—1550. Signatura: U VI; z archivu metropolitní kapitoly u sv. Víta v Praze. (V našem vydání naznačeno literou **A.**)

2. *Acta Henrici Praepositi* Administratoris Archiepiscopatus Pragensis r. 1561—1564. Sign. U VII; z archivu kapitoly u sv. Víta. (**B.**)

3. *Liber missivarum bohemicarum* Consistorii r. 1564—1567; z archivu knížete arcibiskupa Pražského. (**C.**)

4. *Missivae latinae, bohemicae et germanicae* ad Imperatorem et Principes r. 1565—1570; z archivu arcibiskupa Pražského. (**D**)

5. *Missivae germanicae* r. 1566—1567; z archivu arcibiskupa Pražského. (**E.**)

6. *Missivae germanicae* r. 1569 až 1571; z archivu arcibiskupa Pražského. (**F.**)

7. *Správy a supplikace k císaři a místodržícím* r. 1571 až 1616; sign. 12.; z archivu arcibiskupa Pražského. (**G.**)

8. *Missivae latinae et germanicae* r. 1572—1576; z archivu arcibiskupa Pražského. (**H.**)

9. *Missivae bohemicae* r. 1571—1580 a r. 1627—1628; z archivu arcibiskupa Pražského. (I.)

10. *Missivae Archiepiscopi Pragensis* r. 1586—1589; z archivu arcibiskupa Pražského. (K.)

11. *Missivae germanicae* r. 1593—1602; z archivu arcibiskupa Pražského. (L.)

B) Akta *utraquistická:*

1. *Acta Consistorii Communicantium sub utraque* specie in Boemia r. 1525—1539; z archivu arcibiskupa Pražského. Jest to jediný ze všech zde uvedených kodexů, jejž jsme toliko v kopii nalezli; original byl prvé v knihovně kolleje jesuitské v Klementinum, nyní však naše veškeré po něm pátrání se marným ukázalo. (M.)

2. *Acta Consistorii sub utraque* r. 1539—1555; z archivu fakulty filosofické v Praze. (N.)

3. *Literae bohemicae* Consistorii sub utraque r. 1548—1550; z archivu arcibiskupa Pražského. (O.)

4. *Liber actionum Consistorii* sub utraque r. 1564—1566; z archivu arcibiskupa Pražského. (P.)

5. *Acta Consistorii sub utraque* r. 1572—1575; sign. B. 11. Oeconomica; z archivu fakulty filosofické v Praze. (Q.)

6. *Rotulus bohemicarum Missivarum* Consistorii sub utraque r. 1578—1580; z archivu arcibiskupa Pražského. (R.)

7. *Acta bohemica* Consistorii sub utraque r. 1589—1595; z archivu arcibiskupa Pražského. (S.)

8. Listiny z archivu města *Domažlic* z rozličných let 16. století. (T.)

9. Listiny ze *zemského archivu českého* z rozličných let 16. i 17. století (naznačíme písmenou X.)

Z názvů tuto uvedených pozorovati lze, že velká část rukopisů v sobě české listiny zavírá, jiná německé a latinské; obzvláště pak utraquistická akta skoro naskrze česky jsou sepsána, něco málo latinských listin vyjímaje.

Již roku 1864 jsme veřejným *vyzváním* požádali všech přátel vlasti, aby nám dle příležitosti a možnosti své přispěli

místnými zprávami, pokudž se snad ze 16. a 17. věku někde udržely a v knihách památných jsou zaznamenány; nebo jsme vylíčení poměrů církevních v tehdejší době co možná nejvíce úplným učiniti obmýšleli. Na to jsme obdrželi nabídnutí dvoje; jedno od důst. p. Karla Hájka, kaplana v Domažlicích, jenž nám některé listiny utraquistické města Domažlic se týkající zapůjčil, které jsme také do akt přijali; druhé od důst. p. Václ. Slavíka, administrátora v Kouřími, jenž nám z knihy Memorabilium tamějšího děkanství některá data sdělil z r. 1608—1631. Jinakých pomůcek se nám nedostalo, z čehož soudíme, že se jich také mnoho v Čechách nenachází, a že konsistorní akta mimo všeobecný prospěch svůj se také vítaným pramenem *historie lokalní* stanou.

Počátkem r. 1866 vznesli jsme společně s prof. Dr. Gindely'm žádost k Jeho Eminenci, nejdůst. p. kardinálu-arcibiskupu Pražskému, jakož i k nejdůst. Ordinariatům biskupství Budějovického, Královhradeckého a Litoměřického v Čechách, pak arcibiskupství Olomúckého a biskupství Brněnského na Moravě, aby táž knížata církevní se o rozšíření konsistorních akt, pro církevní dějepis českomoravské vlasti v pravdě důležitých blahosklonně postarala. Nejprvé žádosti té vyhověl nejdůst. p. kardinál-arcibiskup Pražský, jenž podniknutí naše schváliv k snadnějšímu jeho uskutečnění částku ze zbývajícího ještě fondu bývalého „Časopisu pro duchovenstvo" vykázati ráčil. Vřelými slovy také šlechetný vlastimil, nejdůst. p. bisk. Budějovický akta konsistorní odporučil a pokud jsme zpraveni byli, i jiné Ordinariáty k žádosti naší příznivě se naklonily.

Chtíce čtenářstvo předběžně aspoň v některých částkách obeznámiti s obsahem listin tuto uveřejněných, podali jsme již během r. 1864—1866 některá akta jakož i pojednání na jejich základě spracovaná v „*Blahověstu*" a „*Časopise duchovenstva*". Mimo to bylo r. 1866 naše pojednání historické „*Die Utraquisten in Böhmen*" vytištěno ve svazku 36. spisu od císařské Akademie Vídeňské vydávaném pod názvem „Archiv für österreichische Geschichtsquellen."

Nyní již k vydání pramenův samých přistupujíce té jsme naděje, že nejen pro církevní dějiny, ale též pro dějepis obecný naší vlasti jimi přemnoho poslouženo bude. V listinách těchto objevuje se nám život církevní a z části i politický v 16. stol. v jakési ulité formě, kteráž se nižádným subjektivismem odepříti aneb zjinačiti nedá. Položíme listiny katolíků i utraquistů podle sebe beze změny, tak jak v 16. století byly napsány a ponecháme soudnému čtenáři na vůli, aby po seznání všech pramenův nepředpojatě o jedné i druhé straně soudil.

Ovšem jsme ne všecky listiny, jenž v originálech obsaženy jsou, také k tisku za příhodné uznali; co se *důležitého* oku našemu objevilo, to také jsme do veřejnosti podati neotáleli; vedle těch důležitých listin jsou však přemnohé, jenž jedině o soukromých záležitostech osob zcela nepovědomých pojednávají a zase jiné, v nichž se táž věc neb myšlénka častokráte po sobě beze vší zanímavé rozmanitosti opakuje. Takových jednotvárných částek čtení by jednak každého musilo nuditi a nad potřebu unavovati, jednak by vydání všech listin na několik foliantů zrostlo, čemuž jsme arci uvarovati chtěli.

Jiné opět listiny jsme pro ušetření místa toliko u *výtahu* (v regestu) podali, ješto se nám aspoň zmínku o nich učiniti za dobré vidělo; kdo by o dotknutém v regestech předmětu podrobné vědomosti nabyti toužil, snadno se pramene při každé listině i regestu citovaného dohledá v orginálech bez velké obtíže přístupných.

Ohledem na *rok* a *den*, kdy každá listina sepsána jest, podotýkáme, že u mnohých listin se takové datování nalezá, u jiných jsme je pohřešili. Listiny, na kterých den a rok určitě poznamenán není, srovnali jsme po sobě tak, jak v původních spisech za sebou následují. Za pravidlo se považovati smí, že listina později napsaná v knize (Missiva, liber actionum atd.) také pozdějšího jest datum; ačkoli nezřídka se naopak stává, že na posledních listech knihy čteme listiny, jež o rok, o dvě i více let dřívějšího jsou datum, než všecky jiné na předních stránkách se naskytující. — Tu, kde se datum nalezá, bývá sice

někdy *číslicemi* vyjádřeno dle našeho nynějšího způsobu, n. př. 21. ledna 1540; častěji ale bývá udáno datum podle *svátků*, jenž se v církvi křesťanské konají, podle názvu, jejž jednotlivé neděle mají v římském Misálu a t. p. Tak na př. čteme: Feria VI· post Nativitatem B. Mariae; — feria IV. post Matthaei; — feria II. post Reminiscere; — v pátek po památce Proměnění Pána Krista. My jsme toto datum staršího způsobu všude ponechali, spolu však převedli jsme je na obyčejné datum podle číslovaných dnů každého měsíce; kde bylo n. př. původně: feria quarta post Joannis Baptistae, tam jsme o něco výše připsali: 25. června. Použili jsme při té práci s velkým prospěchem článku, jejž historiograf p. Frant. Palacký uveřejnil pod názvem: „Staročeský všeobecný Kalendář" (Časopis Musea 1829 svaz. 2. str. 105—124). Ku kalendáři nehnutelných svátků od Palackého sestavenému tyto doplňky přičiniti za potřebí uznáváme: Den sv. Vojtěcha připadá 23. dubna; sv. Jiří 24. dubna. V srpnu dne 4. připadá slavnost sv. Dominika. V prosinci jest slavnost Početí Marie P. dne 8. (nikoli 7.); sv. Lucie dne 13., sv. Nikasia dne 14., Moudrosti Boží dne 17., sv. Tomáše Ap. dne 21.

Některé zvláštní *obdoby ve mluvě* české XVI. století jen tu a tam — můžeme skoro říci: na ukázku toliko — jsme ponechali; jinak vše vesměs dle nynějších pravidel grammatiky a pravopisu jsme vytisknouti dali, s mnoha jinými za to majíce, že malicherné oněch zvláštností (n. př. zprávc*uov* místo zprávcův, způsob*ú* místo způsobou, B*uo*h místo Bůh) hnětení spíše na překážku jest než k poučení čtenářově.

Uznáváme za svou povinnost upřímné díky tuto veřejně projeviti všem, kdož nám zapůjčením rukopisů a jinými způsoby nápomocni byli v práci naší; obzvláště sluší díky nejvřelejší projeviti Jeho Eminenci, nejdůstojnějšímu panu *kardinálu-arcibiskupu Pražskému*, jakož i vysoce důstojné, vždy věrné *metropolitní Kapitole* u sv. Víta, že nám archivy své k libovolnému použití dobrotivě otevřeli a tudy uveřejnění historických památek církevních možným učinili.

Rovněž ale srdečné díky vzdáváme zemskému archiváři

a c. kr. profesoru na universitě, Dr. *Ant. Gindely*-mu, jenž účinlivou radou a pomocí svou nám hledání i kritiku pramenův nad míru usnadnil; podaří-li se nám aspoň poněkud církevním dějinám naší milé vlasti prospěšnou službu prokázati, nemalou o to zásluhu řečenému učenci o dějepis český velice zasloužilému vždy připisovati budeme.

Dali jsme sbírce této nápis: *„Jednání a dopisy konsistoře katolické i utraquistické“* dle většiny listin, jenž v sobě zahrnují *korrespondence* (dopisy) obou konsistoří jak ku císaři neb osobám vládním, tak i k soukromým, a mezi těmito nejvíce ku kněžím neb kollátorům (patronům) farních beneficií; jiná část listin vzata z úředních *akt* (jednání) u konsistoře sepsaných za příčinou každotýhodních schůzí konsistoriánů aneb výslechů předvolaných stran. Jako však slovem „konsistoř katolická“ spolu též dopisy *arcibiskupů* Pražských vyrozumíváme, rovněž nevylučujeme zmíněným nápisem ani takové listiny, kteréž od vlády proti *sektářům* rozličných jmen vynešeny jsou, aniž bychom je k aktům katolickým neb utraquistickým v přísném slova smyslu přičísti mohli. U laskavého čtenáře omluví nás ta příčina, že jsme přílišné rozvláčnosti v nápisu této historické sbírky uvarovati mínili.

Ještě podotýkáme, že akta konsistorní budou po sobě v chronologickém pořádku následovati. Začali jsme nyní s akty utraquistické konsistoře, jelikož rukopis „Acta Consistorii sub Utraque ab a. 1525—1539“ jest nejstarší ze všech, z nichž jsme čerpali.

Kéž poslouží pravda historická, již tyto listy objasniti mají, k vytříbení různých náhledův a ku pravé osvětě národa!

V **Praze**, v únoru 1867.

Dr. Klement Borový.

Akta konsistoře utraquistické.

1.

Konsistoř sub utraque nařizuje kněžím Vavřincovi a Štěpánovi, aby knězi Jakubovi z Dublovic na kazatelně nápravu učinili a jej za kněze řádného vyhlásili. 1525. (M.)

Kněz Jakub z Dublovic sententiam habet.

Jakož jest obvinil před námi kněz Jakub z Dublovic kněze Vavřince a kněze Štěpána z Kosovy hory z toho, kterak by na svých kázaních jeho háněli, mluvíce o něm, že by kněz nebyl, a dítek že křtíti neumí, a mrtvého nedopustil pochovati. Odpor kněz Vavřinec učinil, že jest to slyšel od jiných, od kněze děkana Sedlčanského; i prvnější pan administrátor kázal se po takových ptáti: kněz Štěpán též že jest to o něm slyšel, a že jest lidem z jeho fary posluhoval proti jeho vůli. A tak s obú stran jsúce uručeni, vedli jsú svědky kněz Jakub proti oběma, i zachování od svých osadních okázal; zase proti knězi Jakubovi též vedli i světští i duchovní o jeho mravích. Potom rozkázano, aby kněz Jakub svého kněžství a zachování pokázal, jakož jest z města Bříhu z Sléz svého kněžství svědomí pokázal pod pečetí. Protož my administrátorové, mistři, farářové ouřadu duchovního slyšíce žalobu, odpor, provozování, odporování, i všecka pře líčení takto mezi nimi spravedlivú výpověď činíme: Poněvadž kněz Jakub farář z Dublovic to jest dostatečně podle práva prokázal, že jsú jeho ze jmena na svých kázaních kněz Vavřinec a kněz Štěpán dotýkali, i k kněžství jeho přistupovali mimo právo a konsistoř, prve toho na nás nikdy nesnesše, protož knězi Vavřincovi a knězi Štěpánovi to nalezáme, aby každý z nich na tom místě, a na kazatelnici zase knězi Jakubovi nápravu učinili, a poctivými slovy odbyli jej, za kněze řádně svěceného vyhlašujíce, tak jak jim od nás vydáno a napsáno bude. A toho vyhlášení od svých osad aby nám svědomí při sv. Václavě přinesli; a tu jim oběma povědíno bude od ouřadu, čím se budú moci dobře spraviti.

Rozkázáno, aby každý z nich o svém posvécení to učinil.

3.

Exhibentur articuli, quos pars sub utraque tenet quoad Sacramenta et vitam christianam. 1525. (M.)

Accedentibus ad partem utriusque speciei isti offeruntur articuli: Item. Primum acceptantes sacram evangelicam veritatem etiam sanctos doctores fundatos in lege divina non rejicient, sed imitari tamen studebunt.

Item. *Baptismum* omni eo ritu et ordine celebramus, quem jamdum primitivae ecclesiae et sanctorum patrum instituta jubent ac persuadent. In baptismo tamen sacro oleo et chrismate utimur, prius tamen omnibus orationibus per ordinem more christianorum praehabitis, ita ut nihil sit praetermissum, nihil impie factum, aut leviter. Sed nihil refert, an quis latino vel germano utatur linguagio; volumus tamen et adhortamur, ut pueri (praecipue apti) post baptismum sint communicandi dape et sanguine Domini nostri Jesu Christi.

Confirmationem approbamus eam, quae tantummodo ab episcopis illius provinciae praesentibus peragitur. Ut populus in fide confirmetur, corroboretur et maxime contra pseudoprophetas: dum per confirmationem constantia christianorum et fidei perseverantia designatur. Tamen vero non admittimus, si quis praeter ordinarium Episcopum illud exerceat, aut temerarie contempto officio ejus se ipsum immittat, eam sibi auctoritatem vindicando.

Poenitentiam Christum praedicasse et ad Joannem praecursorem usque proclamasse ex lege cognovimus. Hanc confirmatam esse passione Christi certum est, dum, qui volunt venire post eum, tollat quisque suam crucem; haec maxime in quibus consistit confessione, contritione, peccator abrenunciator. Tamen non admittimus eos, qui leviter hoc faciunt sacramentum: poenitentiam quasi pulvinaria sub cubitos ponunt: Etiam et ejusmodi tales excludimus, qui omnia in fidem et promissionem ejus rejiciunt: opera meritoria de congruo excludentes, nec nudam fidem toleramus, sed decoratam bonis operibus eam eligimus; (et excludimus) poenitentiam, quae clauditur aliquo (tempore) et post denuo repetunt mala vel qui in senectam rejiciunt poenitentiam, et in ultimis diebus poenitere volunt.

Item sacro-sanctae *Eucharistiae* sacramentum Christus sub duplici specie panis videlicet et vini instituit; hoc faciendum, quod solus egit, aliis praecipit ministris. Auctoritatem conficiendi, aliis tribuendi sub (bina) specie tradidit et quod solus dixit, opere implevit. Eum usum primitiva Ecclesia observavit et fundati in lege Christi hanc veritatem concilio Basiliensi approbarunt.

Tamen non damnamus ejusmodi homines, qui negant sub specie panis verum corpus Christi, nec tales contemnimus, qui tantum modo sacramentum, dicunt vel panem consecratum vel post consecrationem panem remanere, aut nil ibidem divinitatis dicunt esse, si tantummodo memoria passionis ejus (celebratur). (Abhorremus tamen eos), qui profana, temeraria et blasphemiae plena erumpunt verba, utpote si corpus Christi consumtum fuisset et ipse ad dexteram patris ascendit, nihil hic relinquens de subsistentia existentiaque Christi. (Multi) varios tractatus conficiunt contra apertum (verbum Dei), Corpus Christi non ad conservandum relictum, vel in altari exponendum, sed tantummodo ad sumendum relictum dicimus et varia 'ejusmodi, quae nobis recensere longum esset. Sed quod Christus solus instituit, firmissimis verissimisque roboraverat verbis in coena suprema, hoc faciendum discipulis praecepit, sub duplici specie, panis videlicet et vini, et aliis distribui jussit, hoc tenemus et nos, et Christi institutum inviolabiliter observamus.

Item *Ordinem.* Clericorum Christi ordinationem nemo est, qui dubitat, dum aliquos variavit, elegit, asseclas vocavit ac designavit, quibus dedit auctoritatem baptizandi, praedicandi, infirmos curandi et post suam resurrectionem*) . . . . insuper potestatem conficiendi corpus et sanguinem suum dicens: Hoc facite etc. et absolvendi: Accipite etc.

Tamen erudiendus est clericus diu in vita et moribus approbandus, bonis disciplinis instructus et humilitate, obedientia munitus et diu sub longa experientia ac tutela aliorum teneatur; ut sit sine crimine, irreprehensibilis, sobrius, prudens, pudicus, von vinolentus, non somno deditus, aut otio et torpore vel ignavia oppressus. Tamen vero excludimus omnes, qui ordinem clericorum contemnunt, se ipsos omnes consecratos a Christo summo pontifice ajunt, vel qui temerarie soli non consecrati alios consecrant, manus imponunt et per sortem ex se eligunt, aut uxoribus et liberis omisso sacerdotio se ipsos tradunt.

Item. *Oleum extremae unctionis*, licet non evidentissimum habetur in lege. Apud Marcum Sctum et Jacobum (legimus quod) sit sacramentum a rite ordinatis sacerdotibus expetendum et cum devotione suscipiendum ab hominibus. Tamen nec contemnendum aut risui exponendum ac simplici oleo utendum.

Item. *Matrimonium* ob prolis multiplicationem, ut nomen Domini benedicatur ab omnibus: secundo ob fornicationem evitandam esse institutum, quis est, qui dubitare velit, dum convenientem medicinam contra fornicationem esse asserimus et de

*) Patrně je zde vynechána celá věta; neboť „potestatem conficiendi corpus etc." Kristus již před svojí smrtí apoštolům udělil.

ejusmodi sacramento paulum videbimus. Tamen dignum judicamus, qui voto se ipsos continentiae totos dedicarunt et huic abrenuntiarunt saeculo et solemni voto astricti se ipsos munditiei et castitati perpetuo consecraverunt, ut liberati terrenis, facilius, immo liberius valeant Christo adhaerere; si quis autem presbyterorum vel episcoporum id Sacerdotibus consecratis aut suadet, aut jubet (ut sint) uxorati, aut soli se ipsos post consecrationem matrimonio immergunt, tales a nobis nec tolerantur, nec ad sacros ordines admittuntur; qui autem posthabito sacerdotio a nobis ad conjugium abierunt, reversi non suscipiuntur.

Item. Ordinem et ritum in *sacra missa* hunc observamus, quem primaeva Ecclesia et instituta sanctorum patrum jamdudum observarunt; primum habitis orationibus et psalmis sacerdos se ipsum induat vestimentis albis, post accedens ad altare dicat confessionem et peccatorum absolutionem per ordinem: demum post introitum Kyrie eleison et (Gloria); post orationes canat (epistolam) et graduale, aut alium cantum tempori quadrantem; post Evangelium canat et Symbolum; chorus offertorium. Minorem dicat Canonem presbyter nihil omittendo, post canat praefationem communem vel tempori accomodatam, Sanctus: Canonem majorem ab Ecclesia usitatum nihil addens nihilque diminuens et verba consecrationis ex pura mente et sincera fide in persona Christi dicat: Reliqua omnia prout usus in se continet per ordinem dicantur usque Ite Missa est.

Tamen abhorremus ejusmodi homines, qui sine charactere et dignitate sacerdotali soli temerarie in locis obscuris aut cavernosis consecrant et sine cultu extrinseco omni se ipsos immiscent, contra ritum ecclesiasticum consecrantes missas perragunt et alios ejusdem farinae communicant. Etiam tales non recipiendos judicamus, qui variis sint imbuti erroribus et sint sine laude, cantu, elevatione, adoratione, sacris vestibus, dicunt tantum mera verba consecrationis: missae sacrificium negant: et tantummodo verba vulgariter in canone proferunt. Apud nos autem sive in latina aut vernacula fiat lingua, nihil improbamus: sed moris est apud nos Evangelium, Epistolam vel orationes in *bohemica* decantare, reliqua vero *latina* absolvuntur lingua.

Item: *Salis* et *aquae* vel reliquarum Ceremoniarum *benedictionem* non vituperamus: tamen ab ejusmodi vehementi desiderio homines paullatim avellendi et amonendi sunt, ne totalem fiduciam in illis deponant et a desiderio verbi Dei amoveantur absterreanturque, sed si oblectantur his benedictionibus, ne tamen abutantur et in sortilegia convertant et bona in malam et pessimam convertant partem et in illis ultra essentialia divinae legis immorentur. Tamen si alia diu abolita sunt, ut penitus

omittantur, admittimus, et si nondum fuere usitata, nec denuo inducantur.

Articuli depromti admonentes Clerum ad honestatem vitae:

Item. Abstinendum est a novitatibus et rebus inconsuetis et nihil temere attentandum sine scitu et consensu sui superioris et senioris.

Item. Omnia peccata *mortalia*, maxime publica, propter quae furor Dei accenditur, sunt cohibenda et evellenda, et ne quis clericorum segniter conniveat, aut surda aure pertranseat, quod contra Deum agitur.

Item. *Simonia* omnibus nervis vitanda et nihil a sacramentis exigendum, expostulandum esse debet, nec pecuniam avaritiamque amare licet.

Item. Quisque clericorum fugiat conversationem *mulierum*, colloquia earum, et *loca* inhonesta laicorum et *choreas*, et scurras, et impudicos homines.

Item: honestam *tonsuram*, *habitum* honestum honestus gerat clericus, nec saecularem habitum habeat, nec scissas manicas cum retropendili nec serico cancellatus incedat; nec arma sub veste pendentia habeat; quisque Clericorum sit occupatus sacris lectionibus, semper aliquid vel legat, vel scribat, et maxime textum bibliae studeat, otium semper fugiendo.

Item: hortamur, ut transgressores Dei mandatorum sacerdotes corripiant castigentque: solimet custodiant et populum instruant adhortenturque.

Item: celebritates Sanctorum et *festa* custodiant, populum compellant, et transgressores vel irrisores erroneos castigent ipsique corripiant.

Item: quadragesima, vigiliae, *jejunia* cum summa diligentia observentur teneanturque et non admittatur, ut vetitis diebus veluti carnivorae aves carnes vorent.

Item: erroneos, infideles, blasphemos, haereticos, similiter et pikhardos corripiant.

Item: quisque clericorum fiat pacis amator atque custos; omnes autem contumeliae, convicia sunt postponendae, seu inter se ipsos, seu inter alios et maxime in concione publica, ne quis interturbet populum: quemadmodum in Synodali concordia cautum est et compactata Bohemiae ad id incolas hujus regni incliti severius tamen constringunt.

3.

Z Mnichovic kněz odvolal před konsistoří utr. bludy. 1525. (M.)

Item kněz farář z Mnichovic gratiam impetravit coram officio I°, quod Martinulo adhaesit, alterum, quod de eo dicebatur, quod Christus non sit Deus, 3°, quod leviter sacramenta tractaret et verbis et rebus, 4°, quod dicebat, quod non sit unum corpus sub speciebus visibilibus etc. publice fidem et coram officio protestabatur, eodem modo fratres alii laici eam, quae ibi scripta est prius protestatio fidei ibidem; et quod de eo adhuc volumus videre testimonia.

4.

Dva kněží z Vlach přišli. 1525. (M.)

Kněz Jiřík a kněz Michal; jeden kněz Jiřík u sv. Michala aby byl, a druhý kněz Michal v Hradci, to jim od nás povědíno, prvé poradovavši se, že jim Pán Bůh ve zdraví zase pomohl.

5.

Rozsudek konsistoře utr. mezi Janem Benešovským a Šimonem knězem z Postupic. 1525. 24. července (M.)

Kněze Šimona z Postupic sententia feria 2. ante Jacobi.

Jakož jest obvinil před námi Jan, někdy rektor Benešovský, a sliboval za dobrého, že jest kumpan dobrý a v tom že jest jemu škodu učinil a pobral sexterny, zjednal i vyřezal sukni, kabát vzal a sukna; sukni na něho rektor vyvěřil. Odpor učinil kněz Šimon, že jest on promoval jeho, jakož obyčej za věrného, nesliboval, než že jest kantor dobrý a kumpan dobrý, jsúc učení s obou stran; svědomí vedl rektor Benešovský od kněze Sedlčanského, Načeradského i z Benešova. Též také odpor učinil kněz Šimon, že jest on za věrného nikdá nesliboval, než že jest kumpan dobrý a kantor dobrý. Tu my: administrátor, mistři, farářové ouřadu duchovního slyšíce žalobu i odpor, provozování i všecka přelíčení takto mezi nimi spravedlivou výpověď činíme, že v této prácí s obou stran jest sešlo tak, strany rektora Jana, jako kněze Šimona: ze strany kněze Šimona to jest sešlo, že jest jeho promoval, chválil i oustně i psaním, ne-

vyptav se na jeho věrnost. Též i strany Jana rektora, že jest v tom sešlo, že jest jeho za dobrého kumpána a kántora dobrého přijímal, nevyptav se týž na věrnost jeho. Protož jim to s obou stran nalezáme, aby kněz Šimon polovičité škody zaplatil a Jan rektor též polovici škodoval.

6.

Konsistoř praví mezi Vítem a Majdalenou býti pravé manželství.
1525. (M.)

Z Modřan Vácha s Majdalenou.

Obvinil jest Vácha Majdalenu z pravého slibu manželského, že jemu slíbila, že jeho chce býti, by pak měla s ním stádo pásti. Ona pověděla, že jest tak, že jsem řekla, že chci jeho býti, bych měla s ním stádo pásti, ale jest měla s jiným promluvení. A při tom stál Vít a ozval se, že má s ní také slib manželský; Vácha pravil, že při sv. Petře, ale Vít pravil, že při sv. Markytě.

Hac septimana debent parere cum necessariis omnibus.

Uručení supra 3:

Za Váchu: Jan Kolář, Říha z Roubkova domu.

Za Víta: Jan Prase z Modřan, Jan truhlář z Dlaženic.

Za Majdalenu: Vaněk ze Slivence, Benda z Modřan.

Viktorin svědčil, že jest mluvila Majdalena Váchovi, že chci tvá býti, bych měla s tebou stádo pásti a slibuje čest a víru jemu.

Václav svědčil, že jest mluvila Majdalena Vítovi, že jeho chce bráti za pravého a věrného manžela a on zase ji též bral a to pod ctí, pod vírou.

Anna z Modřan, že též bral ji za pravou manželku Vít a ona jeho též zase.

Mikuláš svědčil, že Majdalena brala jeho za pravého manžela, on zase též bral ji.

Sessio vegesima prima.

Tu my mistři, farářové úřadu duchovního, slyšíce žalobu i odpor, provozování i všecka pře líčení, takto mezi nimi spravedlivý ortel vypovídáme: Jakož jest Majdalena slíbila Vavřincovi, že chce býti jeho manželkou, by měla s ním i stádo pásti, zase Vavřinec tolikéž jí těmi slovy slíbil, ale aby ji bral za pravou a věrnou manželku, toho jest neprokázal podle práva, ale Vít dostatečně a podle práva jest prokázal, že Majdalenu bral za věrnou a pravou manželku, a ona jeho zase též proto,

poněvadž jest Vít slib manželský podle práva provedl a prokázal: mezi Vítem a Majdalenou pravé manželství býti pravíme a Vítovi za právo dáváme.

7.

Novi sacerdotes sub utr. 1525. (**M.**)

Sessio trigesima secunda. Novi sacerdotes:

Baccalarius Danielis reversus de ordinibus posuit testimonium sui sacerdotii.

Item Venceslaus de Polička similiter deposuit;

Item Martinus de Gank similiter deposuit; sed quartus sine dimmissoriis assecutus est ordines, debet stare in duabus septimanis.

Knězi Danielovi dopuštěno primitias sloužiti u sv. Havla.

Knězi Vácslavovi Žílovi rozkázáno na rathous, aby, když bude psát pan Škvorecký o něho, že tu také odpověď od nás uslyší.

8.

Osadním sv. Jindřicha v Praze slibuje konsistoř utr. podati faráře. 1525. (**M.**)

Osadní od svatého Jindřicha po druhé stáli, žádajíce za kněze Jana, faráře a Consistoriána našeho, aby zase při nich zůstal, že k němu lásku mají a nechtějí ho věcmi opustiti. Povědíno jim, když neřády staví, které se dějí mnohé proti Pánu Bohu, že jim odpověď laskavou dáme. A to skutečně aby učinili, před pana purkmistra a pány předstoupili, žádali za opatření.

Item kněz Václav Žíla propuštěn z rathouzu a smluvili se s farářem svým, aby tu, kde jest zhřešil, pokání činil.

9.

Rector Benešovský obvinil kněze Šimona z Postupic před konsistoří, že mu škodu způsobil. 1525. (**M.**)

10.

Kněz Jakub z Dublovic přinesl list zachovací od svých sedláků proti knězi Vavřincovi a Štěpánovi. 1525. (**M.**)

11.

Kněz Jan z Volic stoje před ouřadem pověděl, že poslušnost zachoval a se přistěhoval; dán k sv. Jindřichu za kaplana. 1525. (**M.**)

12.

Farář z Načeradce a farář ze Sedlčan dávají svědectví rektoru Benešovskému. 1525. (**M.**)

13.

Kněz Václav z Hostivic obviněn jest od Jana pekaře. 1525. (**M.**)

14.

Kněz Bartoš od Třebenic stoje s knězem Václavem z Třebenic žádal, aby byl mezi jiné kněze naše připuštěn; . . . . artikulové jemu přečteni a slíbiv poslušnost přijat. 1525. (**M.**)

15.

Martino de montibus Cuthnis et uni do Policka datae sunt dimissoriales literae. 1525. (**M.**)

16.

Matiáš Vodnianus et Johannes Thaborita post Michaëlis Italiam petierunt. 1525. (**M.**)

17.

Artikulové, jež kněží a lid obecný sub utraque zachovávati povinni jsou. 1526. 18. července. (M.)

Volení kněžstva Pražského.

Ve jmenu svaté a nerozdílné Trojice, šťastně. Amen.

My, Administrátor, mistři, farářové i konsistoř, všickni farářové se vším kněžstvem města Prahy z strany pod obojí způsobú Tělo a Krev Pána Krista přijímajíce, z víry znamenavše, kterak jednota víry svornost, lásku i pokoj v lidu uvodí; nejednota nenávist, různice i sváry mnohé plodí. Protož známo činíme vůbec přede všemi, kdož toto naše svolení čísti budú, že my svrchu psaní Administrátor, mistři, konsistoř, všickni farářové i všecko kněžstvo města Prahy na tom jsme se smluvili s naším dobrým rozmyšlením, uvážením, na sebe jsme artikule tyto zapsali a v knihy naše obecní vložili a ty abychom neporušitedlně zachovávali, nyní i na časy budoucí tuto se pořád podpisují.

I. O přijímání kněžstva Pražského.

Item Nejprv kdožby chtěl (buď farář nebo kaplan) v naši společnost vstoupiti, aby čest a chválu Pánu Bohu slíbil, bez proměnění zachovávati i skutečně vésti, tak vším tím obyčejem, jakž dála se a děje po všem světě v církvi svaté křesťanské, totižto, aby Trojice svatá ctěna byla, i sbor nebeský aby chválen byl od nás podle milosti sobě dané od pána Boha, abychom i my k tomu přijíti mohli, toho sobě zde zasluhujíce.

Item abychom všickni duchovní nynější i budoucí mezi sebe nepřijímali žádných kněží takových (kteřížby jistoty pravého kněžství a zachování neměli), kteřížby účastenství církve svaté, obecné křesťanské nedrželi: a kdožby těch, kteří jsou v církvi svaté zvítězilé, následovati a jich slavnosti pamatovati, tak jako jsú předkové naši věrní činívali, a pamatovali, držeti nechtěli.

Item abychom všecky svátosti Pánem Kristem ustanovené i v církvi svaté od křesťanů zvyklé a zachovávané drželi, velebili, jich sami užívali, a k užívání jich, jako k lékařství duší svých lid napomínali, i při nich měniti se nedali žádnému žádným obyčejem pikhartů, kteroukoli věcí, z kteréhožbykoli stavu neb povolání byli.

Kompaktata a řády církevní se mají zachovávati.

Item: všecky řády křesťanské, v církvi svaté zvyklé: jakž jsú při které faře od starodávna zastížené, podle compactat na jistých místech, abychom je všickni též v poctivosti drželi a zachovávali, tak jakž přileží a jakž předkové naši věrní v tomto městě jsú drželi a zachovávali až do časův drahně zběhlých, nic nepřidávajíce a nic neujímajíce, a zvlášť, co se služby mše svaté a rozdávání Těla a Krve Páně jeho svaté starým i mladým pod obojí způsobou dotýče, i řádův jiných křesťanských, tak jakž jest nám to Bohem všemohoucím i apoštoly ustanoveno, našimi předky osvobozeno i dovedeno, i krví svatých mučedníkův utvrzeno.

Item žádný z nás mnichův nejistých za kněze přijímati, ani na kněžství pomahati a vyslati nemáme, zvlášť ženatých řemeslníkův, nedoukův pohoršlivých, u víře podezřelých, i zlé pověsti, zjevně ani tajně skrze jiné nemáme, zvlášť mimo řád, vědomost a povolení administrátora a osob z ouřadu k tomu zvolených, lečby prve zkušeni byli, muži hodní, jistí a dobré pověsti, svědectví o sobě majíce dobré a hodné. A kteřížby pak námi na kněžství a od nás řádně přijati nebyli a nás se strhli, těch takových, i kdoby je fedroval, ovšem se zbavujem.

Item: těch, kteří jsú z Prahy pro nevěru vybyti, aneb čijíce nebezpečenství pro své bludy, vyšli sami, aneb, zlé pověsti v obcování zde pozůstavivše, fary i nás opustili, i kromě času vyšli, aneb z řádu kněžského při straně naší duchovním i světským úřadem vypověděni byli, takových mezi sebe do Prahy přijímati nemáme, ani jinam podávati, tajně chválíce je ani far jednati po straně. Pakli by při kom ten fortel nalezen byl, žeby je zastával, přijímal, fedroval neb pomáhal, a v tom žeby usvědčen byl, takový společnosti naší ve všem má prázden býti.

Dohlídka na impressory.

Item: dva z ouřadu řádně na to zvolení, mají časy svými u impressorův a kněh prodavačův častěji se zastavovati a vyhledávati, jestliže by co nového od nových učitelů přinesli, aby se s tím nevykládali, lečby to právu duchovnímu podáno bylo, i uváženo, že nic škodného nenachází se, pánu purkmistru, pánům oznámeno bylo, že se prodávati může, teprv s dopuštěním pána purkmistra, pánův aby prodáváno bylo, jinak nic.

II. O podávání k farám.

Item: kteřížby z pánův osadních faráře a kněze sobě zvolili, aneb od administrátora ouřadu podané měli řádné, těch mají z práva lidu dopouštěti. kteřížby ctnostně, řádně, příkladně

živi jsúce, lid vedli k jednostejnému zachovávání vůle Boží a zákona jeho, k jednostejnému držení víry svaté křesťanské, řádů zřízených, kteříž proti zákonu Božímu nejsú a při té osadě zdávna zachováni byli od předkův věrných.

Item: žádný farář nic nového nemá začínati při kostele té osady, zvlášť bez vědomí a uvážení administrátora s konsistoří a dotazu pánův Pražanův.

Item: aby dobré osvobozeno bylo a zlé přetrženo, na ten způsob farářové k farám mají podáváni býti, aby páni osadní starší s jinými bludův i zjevných hříchův smrtelných nedopouštěli; ale nalezli-li by se kteří, buď bludní neb pohoršliví hříšníci zjevní, aby takových nepravostí, rozpustilostí přetrhovati a neopravitelných osob z fary vybývati pomáhali.

Item: kněz farář s kněžími i svou čeládkou od pánův osadních slušnou živností mají býti opatřeni.

Item: Jakž od ouřadu duchovního s poctivostí farářové a kněží k osadám podávají se, tak zase s vědomím, uvážením a povolením ouřadu z míst časy svými mají se hýbati, a z příčin hodných svou poctivostí i osady v dobrém pokoji bez lehkosti mají odstupovati.

Item: přišla-li by kdy jaká nevole, odpor, zkyselení, pro kteroukoli příčinu buď mezi farářem, kněžími aneb z osadních, mají to mezi sebou pěkně laskavě porovnati sami, pokudž řád každé osoby zkazuje chvalitebný, a nejvícj láska křesťanská v zákoně Páně. Nemohli-li by čeho v počtu menším spravedlivě porovnati, má více osob požádáno býti od faráře proti knězi, aneb kněžím, proti farářům kněžské osoby, proti světskému světské mají povolány býti. Pakliby i tak porovnáno býti nemohlo pro nezbednost kterékoli strany, na ouřad duchovní nebo světský má vzneseno býti, a ouřadem slušně aby porovnáno bylo i upokojeno bez dalšího zkyselení a různic.

O kázaní slova Božího.

Item: v kostele kázaní věrná k lidu kázati se mají od řádných kněží a ne hostinská učení, mimo starobylé doktorův i ode vší církve svaté křesťanské přijatých učení, tak řeckých nebo latinských, a mimo kázaní starých našich předkův věrných Čechův, kteřížto napřed v zákoně Páně, potom v sv. doktořích základ svůj mají, bez bludův a vymyšlení hostinských, aby lid při pravdě Kristově, při víře katolické, při řádech svatých jednostejně držel se.

Item: kázaní každého kaplana, zvlášť kněze mladého farář má ohledati, a což slušného, náležitého i katolického jest, má dopustiti kázati.

Item: na kazatedlnici farář pohostinného kněze nemá dopouštěti, ani střídník místo sebe postaviti, lečby o něm dobré svědomí jistě od hodnověrných lidí věděl, aneb sám jeho dobře znal, že není pohoršlivý, všetečný, nakvašený, ani výtržný, ani bouřivý, tomu má dopustiti; pakliby se při kom ten fortel shledal, aby farář, nesměje mluviti, vnukl kaplanu svému, aneb kaplan hostinskému knězi, ježto by bylo výtržného, všetečného, bouřlivého proti církvi Páně, proti dobrému pokoji, i proti tomuto svolení našemu, i proti předkům našim, takový výtržný má trestán býti, i ten, který ponukl, i ten, který všetečně mluvil.

Posty.

Item: pátek i jiní postové, jako vigilie, suché dni, soboty, adventy a půst čtyřiceti dnův před velikou nocí. Křížoví dnové od kněží oznamováni býti mají na kázaní, aby drženi byli v střídmosti bez jedění masa; tak jest v tomto městě a v této zemi od starodávna zachováno bylo.

Svátky.

Item: Svátkové, neděle svaté, apoštolské památky, základ v zákoně Páně majíce, a od starodávna jsúce zde zachovávání, mají k svěcení oznamováni býti lidu, aby jich lid ostříhal, a tak se držel jakž sluší na to bez potupy.

Item: Každý farář lidi ze své osady má pilně sepsati a zvlášť k ouročním slavnostem, a je k zpovědi i k přijímání z víry Těla a Krve Páně zdravě napomínati, aby se lidé u víře své otvírali, jakž prve bývalo, a tak aby se žádný svou vírou pokrytě nechoval, ale před zprávcem svým aby ji vyznal, a kteří by svévolně a z potupy toho neučinili, aby je znamenal, a před staršími té osady takové obešlé oznámil, proč jsú toho zanedbávali, aby na příčinu s pilností se vyptal.

Čeleď farní.

Item: každý farář má míti čeleď dobře zachovalou, zvlášť kuchařku: aby nebyla podezřelá, pohoršlivá, ani popravci světa trápená; bylaliby pak u koho po napomenutí, hned chována býti nemá, ani od jinud na faru nestydatě choditi: pakliby kdo takové čeledi odbyti a jí prázden všemi obyčeji býti nechtěl do času uloženého, má taková čeleď vyzdvižena býti právem světským, a farář aby vzat byl do kázně ouřadu duchovního bez odporu.

Čtení písma sv. při stole.

Item: Zákona Božího písma svatá u každého faráře při stole čtěna mají býti podle předkův našich dobrého a chva-

litebného zřízení: a ta mají rozjímána býti bez přimíšení rozprávek, klevet, posuzování nevážných, nepoctivých, pohoršlivých rozprávení.

Item: Každý kaplan, bylaliby jemu pilná potřeba, že by chtěl kde vyjíti, má s vědomím a dopuštěním svého faráře vyjíti, poctivě buď s druhým bratrem aneb pacholátkem známým.

III. O zachování kněžstva Pražského bez pohoršení lidu.

Item: Každý farář a kněz z povinnosti ouřadu svého když potřeba jest proti bludům pikhartským podle dávního i nynějšího rozkázání krále milostipána nás všech milostivého i proti smrtedlným hříchům, jakž zákon Páně i compactata ukazují, mají svobodně kázati, však bez dotýkání osob a neřádného k osobám stupování.

Item: jestliže by znal aneb slyšel od hodnověrných farářův co jeden o druhém pohoršlivého, mají sobě z lásky křesťanské výstrahu dáti, napomenutí i pokárání bratrské učiniti, a byloliby tak, což by se slyšelo od lidí jistých osob, ten který výstrahu má, od toho což by jej i nás lehčilo má přestati i skutečně napraviti; nechtělliby, tedy ten, který ví o bratru co škodného, přijíti má dva z kněží, kteří by byli přátelé, má ho ještě z lásky potrestati, a aby přestal tím pilněji napomenúti. Pakliby i tak nechtěl výstupku neřádného přestati: má na úřad duchovní vznésti, a to hned, což by pohoršení v lidu neslo, a mezi námi rozdíl, má přetrženo i skutečně napraveno býti.

Item: žádný z farářův, kněží svátostmi křesťanskými kromě kostelův nemá posluhovati, lečby tomu hodná příčina v pravdě nalezena byla. Také jeden proti druhému z jiné osady svátostmi posluhovati, ani křtíti, ani oddávati nemá, ani pohřbu dávati bez povolení té osady faráře, kteréž by bylo buď skrze psaní, buď skrze hodnověrné poselství od faráře.

Item: žádný z farářův a kněží pražských jeden druhého zlostným pomlouváním chtěje fary dosáhnouti místa poctivého, sám sebe ani skrze jiného závistí nemá kaziti, nemá na bratra se tříti a lidi v osadách kyseliti, ješto by tudy pánu purkmistru, Pánům zaneprázdnění, starost i zármutek z toho přijíti mohl; pakliby kdo v tom byl nalezen, má od ouřadu trestán býti bez překážky.

Item: všecky postranní, neužitečné, výtržné, všetečné, cizé pohádky buď mezi samými kněžími, buď mezi čeledí, aneb lidem prostým, soukromí aneb na kázaní zjevně nemají býti: ale čtení svaté, řeči křesťanské vážně mají rozjímány býti: ale tím se zaneprázdňovati mají i v kázaní, aby lidé v lásce, v svornosti, u víře a u pokoji jednostejně zachováni býti mohli.

Item: kněžský oděv, chod, pleš, všickni máme zachovati, lečby toho bezelstná a hodná příčina byla.

Item: Osoby z farářův volené časy svými mají přihlídati, kterak se kněží v kostele zachovávají a všecky řády starobylé zachovávají a drží.

Item: farářové i kněží všickni ani nočně ani ve dne po místech podezřelých, po hospodách anebo domech šenkovních nemají choditi, také osob lehkých, buď mužského nebo ženského pohlaví podezřelých, pohoršlivých, k sobě vnáditi, na kollací zváti kdykoli a zvláště na vigilii a jiné dni postní, buďto pod zámyslem přátelství, aneb jinou příčinú vymyšlenou nemají k sobě dopouštěti, lečby k tomu zvláštně potřeba do domu jíti s poctivostí ukazovala.

Item: při panu purkmistrovi, jich Mti pánich soudcích, starších vší obce pražské ze strany pře Boží a artikulův křesťanských v svolení obecném proti bludným a kacířským lidem i fedrovníkům jich státi povinně s pomocí Boží máme a chceme rádi do svého všeho přemožení, té naděje jsúce, že napřed pán Bůh všemohúcí, král jeho, Pán náš milostivý a křesťanský, pan purkmistr, páni jich milost i všecka obec nás opustiti neráčí v té při Boží skutečně, pokud jich Milostem možnost kázati bude.

Item: toto také svolujem, jestližeby na nás kohožkolivěk od prvních až do posledních pro toto naše předsevzetí, jímž neřád a nejednotu služebnosti křesťanské v tomto městě přetrhnouti, potlačiti a svornost křesťanskou s pomocí Boží budeme moci zachovati, co přišlo, že sebe v tom nikoli nemáme opouštěti, ale máme sobě radni i pomocni býti, a to do všelikého našeho přemožení.

Item: Když by kolivěk obeslání a schůze všeho kněžstva Pražského byla a čas k tomu sloužil, tito artikulové našeho zřízení mají čtěni býti zjevně, a chtělliby kdo co v nich zrušiti a z nich něco ujíti, toho aby žádnému nebylo dopouštěno: neb té chytrosti žádný před se nevezme, aby nás z té společnosti měl vyvoditi, než ten, kdožby nebo bludný a neřádného obcování byl, aneb k takovým se nachýlil.

Item: každý od Administrátora, mistrův, farářův, Consistorianův, kaplanův, střídníkův, rukou dáním k tomuto zřízení přiznati se a je podniknouti mají i slíbiti. A kdož slíbí k tomuto svolení, ten doleji ze jmena má zapsán býti.

Actum in plena convocatione totius Cleri Pragensis utriusque partis, feria IV. ante Magdalenae in collegio Caroli, Magistro Gallo Žacensi in Spiritualibus Administratore existente et per Dominos Pragenses in pleno Consilio revisi, castigati, diligenter examinati, tandem et plena auctoritate confirmati.

Anno 1526.

Item: omnes data manu compromiserunt istos servare articulos a minimo usque ad maximum et hic subscribuntur ex ordine.

Consistorium.

Magister Laurentius, capellae Bethleem praedicator.
Sacerdos Joannes Marek, Laetae Curiae plebanus.
Sacerdos Andreas, a S. Adalberto de Smradarz Senior.
Sacerdos Joannes, a S. Henrico plebanus.
Sacerdos Nicolaus, de lacu miseriae plebanus.
Sacerdos Nicolaus, a S. Clemente plebanus.
Sacerdos Georgius, divi Stephani plebanus.
Sacerdos Georgius Halířek a S. Petro.
Sacerdos Joannes a S. Martino.
Sacerdos Hieronymus a S. Gallo.

Plebani cum suis Vicariis cujuslibet parochiae.

In Leta Curia.

Plebanus sacerdos Joannes Marek.
Sacerdos Joannes Senior.
Sacerdos Paulus.
Sacerdos Joannes Junior.

Sancti Galli.

Plebanus sacerdos Hieronymus.
Sacerdos Danielus.
Sacerdos Thomas.

Sancti Nicolai:

Plebanus sacerdos Venceslaus Subule.
Sacerdos Joannes Senior Kozelka.
Sacerdos Joannes.

Sancti Egidii:

Plebanus sacerdos Joannes Rakotunsatus.
Sacerdos Paulus.
Sacerdos Gregorius.

Sancti Michaelis:

Plebanus sacerdos Joannes.
Sacerdos Georgius.
Sacerdos Thomas.

Sancti Martini:

Plebanus sacerdos Joannes Grubach.
Sacerdos Paulus.

Sancti Castuli:

Plebanus sacerdos Joannes Chramosta.

Sancti Leonardi:

Plebanus sacerdos Martinus.

Sancti Valentini:

Plebanus sacerdos Joannes Dork.

In Lacu:

Plebanus sacerdos Nicolaus.

Sancti Henrici:

Plebanus sacerdos Joannes Senex.
Sacerdos Joannes.
Sacerdos Joannes.
Sacerdos Bartholomaeus Baus.

Sancti Stefani:

Plebanus sacerdos Georgius Aulehle.
Sacerdos Jacobus.
Sacerdos Paulus.

Sancti Venceslai:

Plebanus sacerdos Georgius.
Sacerdos Martinus.
Sacerdos Laurentius.
Sac. Joannes frater potentiarii ad S. Clementem.
S. Andreas senior ad S. Leonardum.
S. Venceslaus a S. Cruce.
S. Joannes S. Galli plebanus.
S. Petrus quondam in Chodzov ad S. Mich.
S. Venceslaus a S. Martino plebanus.
S. Mathias a S. Castulo.
S. Duchka et S. Jacobus.
Sacellani juniores a s. Egidio.
Sacerdos Georgius a s. Gallo sacellanus.

Sancti Petri:

Sacerdos Georgius Haborz.
Sacerdos Joannes Kostek.
Sacerdos Mathias.

Wopatowiczae:

Sacerdos Joannes Senior.
Sacerdos Mathias.

Smradarze:

Sacerdos Andreas Senior.

Slovany:

Sacerdos Joannes cimeteriani.
Sacerdos Gallus.

Sub Slovana:

Sacerdos Procopius.

Sanctus Lazarus:

Sacerdos Venceslaus Senior.

Parva Pars:

Sacerdos Venceslaus a Rosa.

In Xenodochio:

Sacerdos Petrus Rorayk.
Omnes in toto sunt 55 sacerdotes Pragae.

18.

Dvojženství od konsistoře utr. zamezeno. 1526. (M)

Jan Šafář z Kolína poddán jest před nás skrze děkana svého, protože má dvě žene oddávané, starou a mladou; žádal, aby mohl s mladou býti. Povědíno jemu, že toho učiniti nemůžeme. Poněvadž netoliko práva duchovní ale i zákon brání takové věci neslušné a neřádné, poněvadž první živa jest, aby s ní byl a s ní se smluvil, jemu jsme přikázali, by s ní byl podle přikázání Božího; pakliby se jináč zachoval a mladou přechovával, neb s ní byl buď tajně neb zjevně pod jednou střechou, že trestání přísného od nás neujde, že se k němu jak neřádnému chcem chovati.

19.

Kšaft kněze Jiříka děkana Kosteleckého. 1526. (M.)

Já, kněz Jiřík, farář a děkan v městě Kostelci, známo činím tímto listem, ačkoli jsa v nemoci těžké od pána Boha tre-

stán, však zdravého rozumu a dobré paměti. A tuto svou vůli, neuchovalliby mne Pán Bůh, poslední oznamuji: Jest stateček, kterým mne Pán Bůh nadělil, který mám v Kostelci, anebo kde jinde, poroučím mocně pánu mistru Vavřincovi a Kateřině, kuchařce; mistru Vavřincovi zlatých uherských padesáte, Kateřině kuchařce čtyřiceti též uherských zlatých. A tu z toho, aby za mne pro pána Boha s chudými se sdělovali. Tělo mé, tak jakž sluší, aby bylo pochováno. A k záduší v Kostelci k svatému Martinu koně ty aby prodali a k tomu pět kop jest. Item Kubíčkovi Brandejskému 2 zlaté Uherské; item přátelům mým, ujcům, polobratřím, sestrám po 4 kopách miš. Item rektorovi 2 kopy miš., kumpanu 1 kopa miš. Item Ludmile Malé 3 kopy miš., item Mikulášovi Kojetickému 2 zlaté Uherské. Item paní jejich vypůjčil jsem — kop miš., a na to vzal jsem — sudů piva. Item co jest v koleji veliké, to jest kuchařčino a mistra Vavřincovo. Ostatek co jest koliv mého, buďto i svrchku, poroučím mistru Vavřincovi a kuchařce, item aby na chudé pamatovali. A to jsem sepsání učinil sám svou vlastní rukou: v úterý před středopostní. A požádal jsem Jakuba Brandejského a Mikoláše Kojetického, druhého, aby tento můj kšaft přijali a toho všeho svědomí byli. Stalo se leta a d— — — 1526.

Jakož byl rozdíl o kšaft kněze Jiříka Kosteleckého mezi osadními záduší Kosteleckého z strany jedné a mezi Betlemskými sousedy z Betlema z strany druhé, . . . o to se jest smlouva stala taková mezi nimi, že do Kosteleckého záduší k sv. Martinu má dáno býti 5 kop míš. a k záduší do Betlema summa, zač jsú koně prodány; k tomu se obojí strana přiznala. Protož my z práva vyřikáme, místo a moc kšaftu dáváme, jej tvrdíme, aby tak, jakž v sobě sám kšaft zní a zavírá, tomu všemu od poručníkův se stalo, krom oč se smlouva stala mezi stranami dobrovolná.

20.

Describitur pugna contra ***Turcas****, cujus occasione* ***Ludovicus Rex*** *obiit;* ***Pragensium*** *luctus; varii rumores de rege adhuc vivente sparguntur;* ***Ferdinandus*** *rex eligitur.* **1526. 29. Augusti. (M.)**

Mira nimis res est et perpetua admiratione digna, ut, cum Deus creavit hominem ad imaginem suam, et omnibus bonis copiosissime accumulavit; dominum ac principem super omnia opera manuum suarum eum constituit sub pedibusque subjugavit. Ratione et memoria, propria denique voluntate exornavit eum dierum suorum et annorum in vita sua scire. Sed ut volucres perdices incidunt in laqueos et foveas, feroces pisces in

hamum (udice), in retia tenuissimae muscae, sic rapimur fato incauti incidimus omnes in laqueos mortis, et sine certa die, ignari omnes ultimae diei ac horae. Et eo magis admirari licet, cum regis cor in manu Dei sit, et quocunque voluerit, convertet illud, tamen regibus haec eadem sors est, ea linea certa, quam pedibus nunquam praeterire licet: attentanda mors est omnibus degustandaque, sive reges, sive inopes erimus coloni et hoc sine certa die atque hora. Utpote patri regnandi longos concessit dies et annos in pace ac tranquillitate, a filio autem tantam facultatem regnandi subtraxit, penitus de terra sustulit illum; ille in amore, ille in odio; hunc longaevum facit, hunc non longe vivere sinit; ille acceptus, ille rejectus; ille placet, ille displicet; misereris, cui volueris, et propitius eris, in quem tibi placuerit: an dicere possumus, cur ita facis, et opus contraire potest factori suo? sed mirabilia opera tua Deus et judicia tua abyssus multa; vias tuas et intelligentiam tuam quis investigabit? — Isto anno saevissimus (inimicus) totius Christianitatis Turca, qui nonnisi Christianum sanguinem sitit effundere ac cunctis dominari, cum innumerabili turba suorum Ungariam hostiliter invasit, multa castra, multas denique Civitates munitas obsedit, devastavit, depopulatus est. Rex vero Ludovicus cum in regno suo hostem acerrimum capitalemque persensit, terras circumjacentes et confinia regna in auxilium vocat, armatosque hinc inde ex urbibus variis petit, et cum hoste armis contendere parat. Conveniunt armati, densatur turba, rex omnes laetus aspicit, colligit armatos et diem pugnae secum invicem constituunt. Attamen quis dolos potest et fraudes sub pectore cognoscere, dum nunquam in armis perfidiae insidiaeque amittuntur, et heu in domesticis plus quam in alienis inveniuntur. Ita contingit, ubi tutissimum locum speramus, et securum iter, in medios latrones praedatoresque incidimus: et ubi ventorum quietem et tranquillitatem et mare tranquillum dicimus, periclitamur in illo; ubi fidissimum amicum speramus, perfidum saepe experimur; heu mores, heu tempora! Nusquam certa fides: nec habes ut tute confidere posses. — Jam regem gens Ungarorum angit, ad innumerabiles Turcarum turmas armatum equitare persuadet et adire coëgit: sive dolo, sive jam regi sic ultima fata ferebant. Ubi nec vires, nec robur in armis, nec peritia belli, dum nondum vigesimum aetatis attingit annum; attamen arma membris debilibus capessere jussus. Tandem exercitum expediunt, properant armati accurrunt et lucescente die, die decollationis s. Joannis inimicos adeunt conveniuntque. Praga diu tardos tenuit sub itinere gressus, nec venit ad turbas Turcarumque falangas, mox inter se pugnant, multos inimicos dejiciunt, prosternunt, et Turcas primos in fugam convertunt.

Arridet primo fortuna labori, tandem fugientes laeti insequuntur animati et bene cordati, nescientes, quid hora superventura pariet et in aliam fortiorem multo turbam, machinas denique et tormenta belli ea insciis incidunt, dolosque agnoscunt; fit sonitus armorum pugnantium, strepitus equorum, clamor virorum, clangorque tubarum horribili sonitu machinae et tormenta bellica (veluti tonitrua) animas pugnantium terrent, dejiciunt; procumbunt armati, decidunt, et machinae sua vehementia in varias partes membra humana proscindunt, manus conferunt, nunc hunc, nunc illum gladio absumunt, horror undique et miserrima caedes oritur; nil videas, nisi proruentes in medio pugnae, armatos et passim miserabiliter trucidatos, ac hinc inde disjecta corporis membra per loca varia volitantia; istos jacentes et cum dolore ac sanguine animas ejicientes exhalantesque; multa nobilium virorum corpora ignobiliumque, passim et inertia corpora sternuntur; millia multa ex utraqe parte pugnantium decumbunt in bello proruuntque. Ast alii nimio terrore perculsi nunc sonitu armorum, strepitu et imagine mortis fugam parant, et vitam fuga defendere curant. Rex vero Ludovicus videns suorum extrema et vitam in periculis depositam etiam monitus fugam parat. Fugit cum paucis quibusdam, fugit et in auffugio alicubi sive dolo, insidiis, sive gladio aut aquis armatus vitam amisit. Sed ut major pars ferebat, rex aquam citus transcurrere voluit, et heu equus vulneratus cum rege armato in aquis procubuit, et illic animam aquis rex despondit, fit gemitus hominum et fletum miserabilem cum lacrimis miscent. — Fama volat per terras, magnas perterruit urbes, et hominum aures variis rumoribus implet. Pragam vero post alias Bohemiae urbes variis rumoribus cummovit, utpote hi regem ab inimicis captum; hi vero vita finaliter spoliatum, hi in tuto loco latitantem; hi in aliis regionibus errantem ajunt et affirmant. Ast vero urbis seniores in collegio Caroli (convocata plebe) regem peremptum cum fletu et lacrimis dicunt, se ipsos desolatos rege et orphanos pronuntiant, et urbem Pragensem custodiae cautae tradunt; adhuc multi spe moti in crastino gaudiosa secum Pragensi in castro concelebrant signa. Vivendi signa ostendunt, certa pignora inter se ponunt, non deerant et Magici divinatores et phitonissae, quae certo latitantem et vita comite audacter affirmabant, novitatibus variis homines occupabantur, et dum nulla dabantur vera testimonia vitae ejus, tandem funera moesta canunt, exequias et regalem pompam moesti cum insigniis regalibus tam in castro Pragensi, quam Pragae cum lacrimis decantant, aeternam requiem regi dicunt, vexillum regale in signum Ludovici regis (fracto ense ejus) ad Beatam Virginem Mariam in leta curia appendunt. Tandem sy-

nodo celebrata de futuro rege ad invicem consultant: et multis de regno Bohemiae contendentibus, hi vel affinitate sanguinis, vel a stirpe proximos se ipsos indicant: suos nuntios mittunt: hi archiduci Austriae Ferdinando, hi Bavaris, hi Misnensibus, hi favent domesticis et suae (genti), usque dum personae ex quolibet statu delectae et juramento astrictae in Sacrario s. Venceslai Archiducem Austriae *Ferdinandum* Regem Bohemiae deligunt, die Severini, in crastino vero hora 18 publice delectum pronuntiant: mox laudes per templa decantant et Deo condignas cum signo laetitiae exsolvuntur grates.

Die Decollationis S. Joannis Baptistae.

Chyrographus piae memoriae Mag. Petri *Codycilli a Tulechova.*

21.

Consistorium sub utr. quoddam matrimonium ratum declaraverat; Marco contra hanc sententiam appellante res per commissarios a rege delectos iterum perpenditur, quin ad finem fuisset perducta.
1526. (M.)

Quid mirum, si quando homines ex sua ignorantia, vel fragilitate imbecillitateque in rebus divinis oberrare solent, et aliter contra Christi institutum praeceptumque sentire, dum in rebus humanis modicae et parvae fidei inveniuntur. Crede mihi non est firma mens hominum, non est stabilis, non est constans, sed hinc inde mutabilis, et ad instar globi variabilis volubilisque. Utpote matrimonium, quod contractum erat inter Lucam et Johannam Ovčičkovic et quorundam persuasionibus et consiliis et in facie Ecclesiae confirmatum: ratum, firmum, quidam approbarunt publiceque declararunt, et in Consistorio approbantes; quidam una cum quibusdam de Capitulo Pragensi steterunt, contenderunt id posse fieri, pronuntiarunt, proclamaruntque affirmaruntque strenue et audacter. Tum per Consistorium dantur temporis induciae propter imperfectam aetatem Lukšonis, cum Johanna in nubilibus errat annis, et hoc ad 4 annos, post quatuor annos si in se ipsos consentient, illis de jure nostro favemus.

Interim nondum altero anno in eodem edicto steterant. Et ecce Martinus Marcus eidem Lukšoni Johannam surripuerat, cum ea iter contraxit et per sacerdotem quendam confirmatus erat et adulterium consummavit. Citantur ad Consistorium (quaelibet pars), querimoniae recitantur, testimonia introducuntur a Luca priore. Dant testimonium Senatores Pragenses et pleno consilio: quod Johanna coram illis consentiebat pertinacissime in Lucam et nullis persuasionibus et dissuasionibus ab eo volebat dimoveri; post magistri, qui eodem

tempore Consistorio assidebant, uti Domini Pragenses testimonia dederunt; iterum quidam nobiles, quidam cives et spirituales unanimem sententiam dederunt cum dominis pragensibus (uti superior processus causae declarat). Tandem multis hominibus ad collegium Caroli convenientibus undique confluentibus justa sententia lata est eis, quod Lucas fidedignis et sufficientibus testimoniis suum matrimonium confirmaverat, corroboraverat et Johanna sponte in eum consensit, nulla re ab eo dimoveri voluit, in suo proposito pertinacissime stetit, fere ad duos annos, conclusum esse *ratum* iter Lucam et Johannam *matrimonium*. Tum Marcus male et pessime contentus de tali judicio et ab Johanna abjudicatus, eam in arcem Pragensem vi rapuit, Regiam majestatem ducem Carolum, Capitaneum regni sollicitat: et verum judicium Consistorii subvertere contendit. Ecce perfida mens hominum mutabilisque in dies, horas et annos, quis fidelem nunc inveniet: et si quis est vere colendus, venerandus, mox avi similis erit. Nam illi patroni et propugnatores defensoresque matrimonii inter Lucam et Johannam, qui prius cum eodem in Consistorio steterunt, approbabant affirmabantque, quam vehementissime e diverso a Luca desciverunt, defecerunt, turpiter et inique declinarunt: jam iterum inter Marcum et Johannam matrimonium esse proclamant, affirmant, comprobant; et heu quidam sua conscientia concludunt, jam consilia praestant, manus auxiliatrices addunt, apponunt, ejus matrimonium comprobant et omnibus nervis tueri parant, quam vehementissime pro ejusmodi re pugnantes, etiam ex nutu Marcus a Regia Majestate affert literas ad ducem Carolum et Capitaneum regni, ut illi advocatis tam spiritualibus, quam saecularibus in sacris litteris bene doctis viris eam rem videant, perpendant, examinent sine Consistorio et deffiniant. Veniunt evocati nomine suae Majestatis Magistri de Collegio Caroli quidam pragenses, quidam plebani, quidam Decani de partibus, sed non omnes evocati parent. Statuto tempore audiunt suae Majestatis literas, mox rumore dividuntur, hi subjectos se Consistorio esse ajunt, hi nihil ad eos pertinere dicunt, iterum aliud tempus dijudicandi ponunt, et totidem, uti prius efficiunt, tandem tertio veniunt, audiunt a Duce Carolo ultimatam sententiam: eousque procuratores illius causae fuimus, quousque commissum fuit nobis a sua Majestate. Sed dum jam fato Sua Majestas interiit occubuitque et ea causa cum Sua Majestate est exstincta: si vobis placet novum Regem exspectare et eam rem deferre, si dignabitur, eam accipere poteritis, facultas datur, nos eandem causam de humeris deponimus. Illi male contenti, deturbati et confusi de tanta responsione, turpiter conticuerunt.

22.

Marta odvolává před konsistoří své bludy. 1526. (**M.**)

Marta od sv. Klimenta z domu Madírkova jsouc podána do konsistoře od pana purkmistra, pánův Pražanův k nápravě, takto vyznala:

Item pověděla, že věří v Syna Božího, Otce i Ducha svatého, a že slova Kristova jsou pravá, a že jsou slova věčného života, to jsme ji schválili a pověděli, že i my tak věříme.

Item o *Tělu Páně* věřím, že sedí na pravici Boha Otce všemohoucího, pověděla, že věřím, že jsem přijímala chleb svatý a víno svaté od kněze Jana, našeho Kalence.

Item od vás nepřijímám i od jiných kněží, neboť jste lidé hříšní.

Item byla jsem prve v Lounech, a tak jsem držela, jakž vy nyní pravíte; ale již od čtyr let poznala jsem pravdu; neb mi v tom dal lepší naučení, a tak a nejinak věřím.

Item o Kalenci pravím, že jest člověk svatý a svatého obcování, neb jsem s ním byla v jednom obydlí, a že Bůh Jeho posvětil na kněžství.

Item pověděla, že tak věřím a tak držím a odtud nechci jíti, a že chleb svatý přijímá a víno svaté, a ne Tělo Kristovo neb sedí na pravici Boha Otce Všemohoucího, a prosím vás nečiňte ze mne lhářky, abych jináč věřila a jináč mluvila. O mne se nestarejte; však za mne žádný neponese, buď pak oheň nebo voda, cožkolivěk Pán Bůh dopustí.

23.

Tři mládenci šli na kněžství v úterý před sv. Mikulášem: Jan z Sušice, Jacobus ze Sušice pistoris Mathiae, Nicolaus Moravus de Wrbov cum **dimissoriis** *nostris.* 1526. (**M.**)

24.

Administrator et Assessores Consistorii sub utraque nominantur. 1526. (**M.**)

Apostolis jubet lex ire in universum mundum, praedicare evangelium omni creaturae, tamen absque omni possessione auri, argenti, pecuniae; in zonis suis neque peram, neque duas tunicas, neque calceamenta, neque virgam jubet habere in via; sed tantummodo dignus est operarius mercede sua et odio erunt

omnibus hominibus propter nomen Christi. Ideo nullam certam habitationem, nullum locum, neque domicilium proprium habere possunt; sed veluti advenae et peregrini saepius sua mutant loca et hospitia: hi ob amorem et lucrum animarum, hi ob parochiarum, pecuniarumque ardorem transmeant: et nullum certum suae mansionis possunt habere locum. Quid ergo mirum, si saepius Consistorium mutatur similiter et in conditionibus nostris. Nam Magister Mathias Corambus isto anno in Monasterium Slovanorum per dominos Pragenses est regia donatione praesentatus et introductus: Magister Georgius Klučoviensis ex Bethlem in Vodolensem parochiam translatus: Sacerdos Georgius Jiramus pro decano in Mělnik susceptus: isti vero per dominos Pragenses Consistoriani recitati:

Magister Gallus in Spiritualibus Administrator.
Magister Laurentius Trebonius praedicator in Bethlem.
Magister Thomas Vlassymensis ex celitana domo.
Sacerdos Joannes Marek ante letam Curiam plebanus.
Sacerdos Joannes in aedibus divi Henrici plebanus.
Sacerdos Andreas Senior plebanus in Smradař.
Sacerdos Nicolaus in lacu plebanus, puellarum doctor.
Sacerdos Nicolaus ad S.— — plebanus, et
Sacerdos Georgius halensis divi Petri plebanus.
Sacerdos Hieronymus a S. Gallo plebanus.
Sacerdos Joannes a S. Martino plebanus.

25.

Kněží utr. přišli z Vlach. 1526. (**M.**)

Item: čtyři mládenci z Vlach navrátili se, dosáhše šťastně úřadu duchovního; od sv. Štěpána páni osadní i prvotně pan purkmistr obdrželi kněze Pavla. Jiní když takovým pořadem půjdou, dáme jim odpověď.

26.

***Item**: Pavel ženatý žádal s manželkou svou, aby jemu dán byl dimissoř, a žena jeho pravila, že jemu dobrého přeje. Pověděli jsme, aby se zkusili oba nejprv.* 1526. (**M.**)

27.

Opat ze Strahova obvinil kněze utr. 1526. (M.)

Pán opat ze Strahova obvinil kněze Ambrože, že by nějaké věci měl z Ouhonen u sebe, které jsou pobrány člověku, pánu opatovi ze Strahova (poddanému). Odpor učinil, že on o žádných věcech pobraných nic neví. Uručili super 3a consueta sub 30 sexg. et parere debent in una septimana. —

28.

Král Ludvík přikazuje konsistoři sub utraque, aby se kněží její v kázaních různic vystříhali a bludní lidé aby trestáni byli. *) 1526. 9. února. (M.)

Poctiví, věrní, nábožní, naši milí! zprávu máme, kterak by někteří z vás faráři a kněží v městě našem pražském kázaní nepokojná a hanlivá proti osobám mnohým ze všech tří stavův činiti měli a lidu obecního jedněch proti druhým pozdvíhali, a rozličně haněli. Též také proti listům našim, kteréž jsme předešlých časův poctivým Pražanům psáti ráčili; o tu různici, kteráž jest v městě našem Pražském mezi poddanými našimi povstala; že jest ta naše vůle, aby ta všecka nesnáz a různice během přátelským srovnána byla, nebo spravedlivým soudem konec a místo vzala, mluvíce a kážíce, že by tiž listové pod jmenem naším královským postranně vyjednáni byli, což jest nám nemálo protimyslné, že se taková kázaní, z kterýchžto nepokoj a neláska pochází, činí a dopouštějí. Protož vám pilně a přísně přikazujeme, abyste napřed sami obecný lid na svých kázaních k lásce křesťanské a k svornosti i ku pokoji vedli, i jiným farářům a kněžím totéž oznámili a tak se zachovati rozkázali. A bylliby kdo v městě našem Pražském nalezen, jenžto by u víře křesťanské bloudil, ten aby byl před vás a konšely obeslán a slyšán, a byloliby to naň dovedeno skutečně a uznáno, ten aby byl napraven. Pakliby při svém bludu neustupně stál a napraviti se nedal; takový aby v slušném času z města vašeho se vyprodal. Což se pak psaní našeho na hoře dotčeného dotýče, kteréž jsme o osobách z Prahy na tento čas vyšlých učiniti ráčili, o tom abyste věděli, že jest z našeho jistého rozkázaní, a konečné vůle s podepsáním naší vlastní rukou vyšlo, nebo na tom konečně býti ráčíme, aby všecky růz-

---

*) Tuto listinu uvádí také Bartoš „Kronika Pražská" str. 216 (vydal K. J. Erben 1851.)

nice, kteréž jsú v královstvích našich mezi poddanými našimi, upokojeny byly. A protož to znajíce, abyste lid k tomu vedli a napomínali, aby taková vůle naše svůj průchod míti mohla. Pakliby kdo přes toto naše psaní k nějakému nepokoji vedl a pozdvíhal, takovému žádnému toho bychom trpěti neráčili, i to znajíce, tak to zachovejte, jakž vám píšeme a činiti ráčíme.

Dán na Budíně, den sv. Apollony, leta 1526 království našich uherského a českého desátého.

Ludovicus **Rex** Venerunt in manus feria 5.
manu propria.

Poctivým Administrátorům, mistrům a farářům konsistoře pražské, nábožným, věrným, našim milým.

29.

Kšaft Jiříka děkana Kosteleckého jest položen na právě. 1526 v dubnu. (**M.**)

Sess. 9. ante Georgii.

Item kněze Jiříka, děkana Kosteleckého kšaft jest položen na právě. Při tom žádal mistr Vavřinec i konšelé Kostelečtí s kuchařkou, aby při tom zachováni byli kšaftu i jiní mnozí. I vysvědčili prvnější vůli kněze Jiříka, děkana, Jakub a Václav z Brandejsa a Mikuláš z Kočetic; poslední pak vysvědčili mistr Tomáš, kněz Mikuláš de lacu et pan Petr bakalář medicus.

30.

Noví kněží utr. jsou svěceni. 1527. (**M.**)

Item: mládenci tři přišli de ordinibus consecrati: Johannes Baus ze Sušice, Jacobus ze Sušice, Nikolaus Moravus.

Jacobus ze Sušice poddán jest do *Klatov;* k žádosti pánův Klatovských. Při tom slíbil poslušnost, poddanost a bez vědomí a vůle ouřadu nikde nebýti.

Též i Johannes Taborita slíbil rukou dáním, že nemá býti bez vědomí.

Ale Nicolaus Moravus se nepostavil; když se postaví, uslyší čím se zpraví.

31.

Farář Žlutický stěžuje si na kaplana. 1527. (**M.**)

Farář Žlutický, kněz Tobiáš učinil zprávu, že by kněz Tomáš Molek, jsa k němu poslán a vrátiv se zase odtud, měl o něm mluviti, že by se k němu nezachoval: jako kněze ho nepřijal. I posláno pro kněze Molka, aby sobě v oči mluvili, i mluvil kněz Tomáš, že by jemu nedal sloužiti, druhé, že pán . . . . poněvadž ho Administrátor zdravím nechtěl opatřiti, že k nemocnému nechce, a třetí, že kněze od nás nepřijatého chová. On odepřel, že pán jej přijal. Rozkázáno, aby tomu nepřijatému nedopouštěl sloužiti, ani k stolu dávati. A o to s pánem aby mluvil, a co dá za odpověď pán, aby nám napsal.

32.

Kněz Jan farář z ***Wobory od sv. Jana*** *žádal o jiné místo, že od rychtáře jest zhaněn a od kostelníků; vysláno ku pánům, aby takové strestali; druhé, aby ouřad a* ***konsistoř obnoviti*** *ráčili.* 1527. (**M.**)

33.

Berounští *žádali za budoucího faráře kněze Viktorina, děkana Litoměřického.* 1527. (**M.**)

34.

Litoměřičtí *žádali o kněze Václava, aby jim byl dán za správce duchovního, že o něj žádají z vůle vší obce; povoleno tak.* 1527. (**M.**)

35.

Novi sacerdotes. 1527. (M.)

Ex *Italia* duo novi sacerdotes venerunt: Georgius Ratiborzensis et Andreas de Fulnek, a Consistorio sunt salutati et compromissa fecerunt, quod nil volunt attentare sine voluntate administratoris et Consistorii.

36.

Vikář (kaplan) od sv. **Stěpána** *v Praze pokárán jest pro nenáležité chování své.* 1527. (**M.**)

Kněz Pavel od sv. Štěpána, střídník, stoje před ouřadem, obviněn jest, kterak chodil bez vůle faráře svého, kde se jemu líbí: a do školy mnohdykrát i po místech podezřelých a mnohá protivenství svému faráři činí, piva píti nechtěje, pravíc, že jest kyselé, i maso pravíc býti smrduté. Byl jest trestán řečí dosti příkoří; však za něj jsme se ještě jednou přimluvili ku pánu Administrátorovi a pravili, ačkoliv bylo proti právu pod tím způsobem, jestli že se neuchová, že ani my, ani žádný se za něj nemá více přimlouvati, ale máme jej trestati jako toho, aby se jím desátý trestal.

37.

Jan farář z **Břislví** *stál v konsistoři a oznámil, že Pražané mu odpuštění dali, a že chtějí jinému faru dáti.* 1527. (**M.**)

38.

Kněz Rafael žádal „glaithu“ skrze Matouše Pulpita, aby jemu byl dán od konsistoře i od světského úřadu, aby bezpečně mohl přijeti i odjeti i slyšán s svými nepřátely býti. Pověděno, když on sobě u světského práva zjedná glaith, čehož potom na nás žádati bude, dáme jemu odpověď. 1527. (**M.**)

39.

Kněz Matěj kaplan Kolínský dán za faráře do Nymburka. 1527. (**M.**)

40.

Kněz Václav ze **Stodůlek** *nemá se odtud hýbati, až by kalich ztracený navrátil.* 1527. (**M.**)

Sessio vigesima prima.

Ze Stodůlek kněz Vácslav, příjmí Žíla, učinil smlouvu s úředníky pána Lva, nejvyššího purkrabí Lincského a s týmiž

osadními ze Stodůlek. A z úřadu konsistoře čtyry osoby jsou vydány k té smlouvě: a to takovou smlouvu učinili, že o ten kalich, který se jest ztratil té osady za farářství kněze Václava, má se pilně i u zlatníkův i jinde po tom kalichu ptáti, zda by se kde uptati mohl. A osadní i páni úředníci tolikéž se ptáti mají s pilností; však v tom kněz Václav nemá se hnouti z toho místa Stodůlek jmenovitě až do svatého Jiří. A při svatém Jiří nemá se stěhovati ani z fary kam hýbati, leč prvé neoptal-li by o ten kalich a s nimi smlouvu učiní dokonalou s osadními. A na to na všecko že se má tak státi, tomu dosti slíbil jest ruku dáním kněz Václav konsistoři.

41.

*Kněz Havel z **Jirčan** stál před ouřadem.* 1527. (M.)

42.

*Kněz Petr dán do **Příbrami** za kaplana.* 1527. (M.)

43.

*Kněz Mikuláš z **Radkonic** panství p. komorníka z Šelmberka žádal za přímluvu ku p. Jaroslavovi komorníku, že sedláci kalich ztratili a praví, že by on klíče od kostela měl. Dali jsme jemu list, chce-li ho kdo před námi viniti, že má právo před sebou.* 1528. (M.)

44.

*Dva kněží ordinovaní vrátili se z **Vlach**, Jiřík ze Dvorů a Adam z Prahy.* 1528. (M.)

45.

*Pan děkan z **Hory Kutny** postavil kněze Kaspara kaplana před ouřadem a slíbil poslušenství.* 1528. (M.)

46.

Tři bohoslovci šli do Vlach pro ouřad kněžský. 1528. (M.)

Item tři mládencové šli do Benátek pro ouřad kněžský: Johannes Pragensis, procurator de magno collegio, Nicolai sutoris filius de lata platea. Druhý Johannes de Chmelic, domini Jacobi dominorum Pragensium quondam artis militiae et Capitanei exercitus filius; tertius baccalarius Mathias Borovinus, Martini filius postavil dva rukojmě za sebe, že jest rodičův dobře zachovalých, a že se chce úřadem zpravovati, když přijde, kde ho jen úřad poddá, aby tu byl. Jan Ranhauf od svatého Klimenta, a Vodička klobúčník od sv. Klimenta vyšli v sobotu po sv. Valentinu summo mane cum dimissoriis.

47.

Describitur **Ferdinandi** *regis pietas et zelus contra Turcas pugnandi.* ***Conventus partis sub utraque*** *Pragae celebratur et* ***Consistorium renovatur*** *per Dominos Pragenses.* 1528 22. Maji. (M.)

Anno domini 1528 feria VI. post Ascensionem Domini. Paulo ante fecimus et majorem ampliorem que de regno Bohemiae Ungariaeque, imo de regis *Ferdinandi* rebus, tum adversis, tum prosperis exactiusque descripsimus; utpote qui bene fortunatus et nimium felix (una cum suo fratre *Carolo*, totius Christianitatis invictissimo Caesare: qui quasi duo luminaria in tota splendent Christianitate); rex Ferdinandus regnum Hungariae sive conflictu et caede, sive armorum ingenti strepitu et sanguinis profluvio potens obtinuit et Deo propitio facilius, quam spes erat, assecutus est: manumque suam in Castris, Civitatibus, oppidis potentem deposuit. Tandem omnibus rebus bene gestis et ordinatis ante solemnia Paschae regnum Bohemiae iterum et *Pragam* securus revisit; et in crastino, dum memoria solemnis erat dominicae Coenae, humilitatem Christi secutus, linteo se praecinxit et pauperculis abjectisque hominibus duodecim pedes lavit: et his solemnitatibus Rex potens Ferdinandus Regi omnipotenti in humilitate et pace servire curavit. Tum vero de multis regni necessitatibus aliisque periculis gravaminibusque publicam *synodum* convocat: et quo pacto saevissimum totius Christianitatis inimicum Turcam de regno Ungariae propellere queat; consilium, imo aurum, argentum, Bernam et juvamen ab incolis regni diligenter exposcit: adeo ut indignum sit regi in tali arduo negotio reclamare: ast vero domini Barones, Militares, Nobiles, qui calicis communionem

profitentur, imo quod magis audent, proclamant et defendunt: et se ipsos Christianissimos et verissimos agnitores veritatis legis Christi pronuntiant, et nemini cedere contendunt, a majestate Regia synodum publicam in collegio Caroli impetrant, assensit Rex: conveniunt Dominica die, aut tertia die Maji ad collegium Caroli una cum capitaneo regni, domino de Pernstein. Clerus vero rem et causam congressus pandit omnem et inter alias necessitates officium spirituale reparandum innovandumque publice asserunt, maxime vero Consistorium: cum dimidia fere pars in Consistorio personarum non remansit. Deliguntur personae ex quolibet statu duodecim in conclave publicum, et ad invicem consilia inter se mutua captant, affirmant, pronuntiant: Regiam majestatem esse nimium sollicitam de rebus spiritualibus Consistoriique, ut in honore et gloria pristina omnes res spirituales fiant, unde laus, honor et gloria ingens immortali Deo ab omnibus valeat exhiberi. Addunt id, quod secum sua Majestas assidue revolvit, ut tam in capite, quam in membris reparari possit officium ac *renovari Consistorium* petit et omnes una sententia sua officia resignant; dominos sollicitant, ut ab his oneribus, laboribus exsolvantur liberenturque similiter et dicunt; Administrator hoc idem exposcit. Usque dum domini e diverso dominum Administratorem ad futuram tantummodo provisionem et publicam synodum, ut praesit officio spirituali, petunt; et dum tempus conveniens accipient, ardentius suam Majestatem pro futura Synodo admittenda exorabunt et eam rem juxta pristinum morem diligenter procurabunt omnem, utpote major numerus sit futurus, et multo amplior, tam spiritualium, quam saecularium et maxime dominorum decanorum, plebanorum, aliorumque presbyterorum, et dum omnes de suis erunt evocati sedibus, eam rem juxta nostram petitionem procurabunt omnem. De personis autem Consistorii assidentibus praesidentibusque, ea omnia dominis Pragensibus committunt et demandant, utpote qui majorem notitiam habent peritiamque personarum tam ex numero magistrorum quam plebanorum. Illi vero accepta opportunitate temporis feria VI. post ascensionem Domini immediate ad collegium Caroli veniunt et personas delectas coram clero Pragensi cum persuasionibus deligunt et quidem:

Magister Gallus Zaczensis, Dominus Administrator.
Mag. Laurentius Trebonius praedicator capellae Bethleem.
Mag. Thomas Vlašímensis ex domo caelituum.
Mag. Joannes Choczna praepositus Domus Caroli.
Sacerdos Joannes plebanus ante letam Curiam Macer.
Sac. Nicolaus de Lacu plebanus Taboriensis.
Sac. Andreas Senior a Sancto Adalberto, plebanus in Smradař.

Sac. Joannes a S. Aegidio plebanus.
Sac. Joannes a S. Stephano plebanus.
Sac. Joannes a S. Michaële plebanus Niger.
Sac. Georgius a S. Venceslao in Zderazo plebanus.
Sac. Joannes s. Galli plebanus.
Seniores plebani:
Sac. Joannes a s. Henrico plebanus.
Sac. Joannes Senior in Wopatovic plebanus.
Sac. Venceslaus a S. Nicolao plebanus.
Sac. Venceslaus a S. Martino plebanus.
Sac. Petrus a S. Petro plebanus.
Sac. Andreas senex a S. Leonardo.

Vicarii Seniores:

Sac. Bartholomaeus a S. Henrico Vicarius.
Sac. Joannes de Laeta curia Jitschinus Vicarius.
Sac. Paulus a S. Aegidio Vicarius.
Sac. Georgius a S. Gallo Malovecz Vicarius.

48.

Kněži Petru Měcholupovi domluveno pro nenáležitá kázaní; slíbil, že chce napraviti. 1528. (**M.**)

Kněz Petr Měcholup. U vězení jsa kněz Petr žádal slyšení; dáno jemu slyšení a páni Pražané vyslali ze sebe čtyři pány a před nimi jest slyšán. Jedno, když jemu bylo mluveno, že by mluvil, kázal na kázaní, že v svátosti velebné Krista přítomného není, než že jest po pravici Boha Otce; odpověděl, že jsem toho nikdá nemluvil, ani nesmejšlel, než pravím: že slovy působí se Tělo a krev Krista Pána, a pravím-li tu pravé Tělo býti a krev Pána Krista a Božství plného, poněvadž věřím Krista býti pravého Boha a člověka. K tomu klekám a klaním se i poctivost činím a chci činiti do mé smrti.

Item: když jemu bylo mluveno, že by kázal, že svatá Anna měla kněze muže, a nyní se tomu divíte, když kněz má ženu neb děvečku, pověděl, může to býti, že mi se to událo pověděti. A když jemu bylo mluveno, „že jsi sám toho dokázal, že jsi vzal ženu cizí a s ní jsi měl i děti"; „jsem" — pověděl — „člověk a znám se člověkem býti." Při tom se dal vinnen, že chce rád napraviti a toho se všeho varovati.

49.

Z ***Neveklova*** *žádali za kněze Jana, od sv. Michala kaplana. I dopuštěno jest jim, když bude pán administrátor doma, aby jeho v tom hleděli; nebo jemu to náleží a on sám má kněží rozdávati a ne jiný krom jeho.* 1528. (**M.**)

50.

Čtyři mládencové vrátili se z ***Vlach****; jeden podán do* ***Loun****, druhý do* ***Žalce****, třetí k sv. Martinu a čtvrtý svoboden.* 1528. (**M.**)

51.

Konsistoř *utr. porovnala se s* ***Administrátorem*** *sub. utr. Arcibiskupství Pražského na ten způsob, aby jim Administrátor knihy zadržalé vydal, a obě strany aby v mír křesťanský vstoupily.* 1528. 4. listop. (**M.**)

Když jest vznikla různice a nevole mezi důstojným mistrem Havlem, administrátorem arcibiskupství Pražského z jedné a poctivými pány mistry: rektorem a kollegiáty koleje veliké učení Pražského ze strany druhé a pro ten rozdíl, který jest mezi stranami vznikl, opuštěno jest místo, kdež jest konsistoř od zvyklých a starodávných časův sedati přivykla, v koleji veliké — a protož jest to se bylo stalo, když pán purkmistr a rada starého města Pražského to jsou slyšeli a vyrozuměli, že nevole pro *knihy*, kteréž jest zadržel za sebou pán administrátor, vznikla. Kteréžto knihy jim mistrům přiležejí k jich učení. V tom rozdílu strany slyšíce jich soudce dožádali, aby toho na nich mocně přestali. Aby takový rozdíl místo a konec jich opatřením vzal a přetržen byl, k tomu jest obojí strana vůli dala i podle toho na nich mocného přestání takto o tom vypovídají: Napřed aby obojí strana to což jest mezi nimi vzniklo, sobě prominuli a v mír křesťanský vstoupili, mimo dobrý pořad práva na čas potomní v takové příhodě ani k nim podobné aby k sobě nepřikračovali. Než byla-li by která strana které co povinnovata, o to pokojně právem aby sebe hleděly, šetříce jedni druhých důstojenství i také poctivosti. Nebo poněvadž jest pán administrátor hlava stavu duchovního a pán rektor učení Pražského, tímto mírem v dobrou jednotu aby vstoupili a sobě toho, což k vzdělání, k dobrému pokoji náleží, pomáhali, nepamatujíce na první příhodu mezi nimi vzniklou: ale vypustíce ze srdce všecku hořkost nepřízně, láskou jsouc spojeni Božskému a obec-

nímu dobrému aby pomáhalí. Nebo to se jest nalezlo, že ty knihy bez hodné příčiny zadržány jsou nebyly: a zase pan rektor a učení, toho neznajíc vůbec, proč ty knihy vráceny býti nemohly. A jaká jest tomu příčina dána, aby jich nevracoval, a o příčině nevědouc domnívali se, jako by se to svévolně dálo. A proto tvrdou myslí jsou ku pánu administrátorovi přikročili, což již touto výpovědí se zdvíhá: a ke škodě a k ujmě žádné straně jich poctivosti není a býti nemá po věčné a budoucí časy. A pan administrátor má položiti ty knihy v řadě před panem purkmistrem a pány na rathouse v plném tomto téhodni, a páni mistři mají je vyzdvihnouti, jakož od pána purkmistra a pánův jim vráceny budou.

Actum feria 4. post omnes Sanctos praesentibus consulibus civium et pleno consilio antiquae civitatis Pragensis et universo clero Pragensi et manu data confoederati.

52.

Consistorium sub utr. ***Ausecensibus*** *noluit dare Bartholomaeum parochum, quum propter delicta sua antea puniendus sit.* 1528. (M.)

Actum feria IV. post omnes Sanctos.

Sacerdos Bartholomaeus petiit Consistorium, ut pro plebano in Ausek (Aussig) maneret; intercessit pro eo dominus decanus Litomericensis, Venceslaus; post communitas tota ex Ausek cum suo Domino Sazema ex Ausek: dedimus responsum, quia ea ratione de carceribus est exemptus, ut in proba maneret alicubi Pragae apud senem patrem et postquam consuetudinem nostram accipiet, poterint eum e diverso in Ausek revocare modo, quia vinctus est regiae majestatis et adhuc nullum finem coram sua Majestate habemus, non possumus id admittere, ne in nostrum malum et ejus id totum evaderet. Etiam Domini Pragenses eandem dederunt sententiam et rescripserunt domino Sazyma et nos tradimus Ausek.

Item: omnes causae ob majora negotia ad aliud tempus sunt dilatae, quae majora negotia impediunt, minora sic in duabus septimanis debent parere.

53.

Joannes Balbus incarceratus est, quia errores doctrinae christianae adversantes spargebat; postea revocationem fecit. 1528. (M.)

Item: eodem tempore quidam Joannes Balbus per forum et plateas praedicabat verbum Dei et propter hoc in carceres

est conjectus; audientia illi data in praetorio, coram quibusdam consistorianis et Dominis Pragensibus professus est:

Primum Christus baptizatus est, quia prior baptismus erat sine fide; sed iste denuo verus *baptismus*, quare qui crediderit primum, post et baptizatus fuerit.

Item: de venerabili sacramento *altaris* dicebat: tantummodo memoria est passionis Christi et panis, quare Christus dicebat: Hoc facite in meam commemorationem. Et corpus ejus ad dextram est patris.

Item: Prius charactere sacro fuit insignitus et sacerdotio, hoc idem deposuit, dicens, quia quod prius, erat papisticum et humanum, et dum cognovi, resignavi.

Item: duxit *uxorem* etsi sacerdos, dicens, quia hoc bene et legitime potuit facere melius, quam fornicari, et quia lex non prohibet ducere uxorem.

Item: de oleo *extremae unctionis* nil tenuit dicens: intelligitur hoc de unctione et oleo laetitiae aut consolationis, non isto extrinseco, sed qui habet internum humanum.

Item: nulla festa sanctorum et celebritates; dominicum diem sabbatum dicebat et tantummodo lex de Sabbato et non dominico die canit et dicit.

Item feria VI. carnes manducare nil obest, quia lex non eximit aliquem diem hunc et hunc ad jejunandum; quod mihi apponitur, hoc quotidie manduco.

Et multa alia, quae hic describere longum esset: multa documenta illi data, multae persuasiones, nequaquam potuimus eum revocare. Post iterum altero eductus ad laetam curiam hoc idem dicebat et in proposito stabat suo firmiter.

Tandem dominus tempus optimus medicus et quod ratio nequit, saepe sanabit mora: nam panis tribulationis et veram fidem fateri cogit, dum vexatio parit intellectum, sive dolo, sive exeundi gratia, sive vexatione, penuria, jamjam vult reparare, reformare omnia, sic et fecit. Feria VI. post Martini coram nobis et articulos suscepit et publice professus est.

54.

Jiřík farář v Škrámniku vysvědčuje, že oddal p. vladyku Václava Troskovce s paní Martou. 1528. (**M.**)

55.

Uzdař Pavel svévolně šel na kněžství **bez dimisoře**, *biskupa podvedl a potom vrátiv se, kněžství nepokázav svévolně sloužil. S jinou neřádnicí zastižen i na rathouz dán; aby formáty položil.* 1529. (**M.**)

56.

Páni **Brodšti** *žádali za kněze Šimona z* **Postupic**, *aby byl u nich farářem; i podán jest k sv. Jiří aby byl, i připovědín.* 1529. (**M.**)

57.

Farář od sv. **Havla** *viní faráře* **Berounského** *z nářku na poctivosti jeho; oba se přátelsky smířili.* 1529. (**M.**)

Kněz Jan, farář od sv. Havla obvinil kněze Jana, faráře Berounského z toho, kterak by jej na kázání na jeho poctivosti dotekl i zhaněl. A to mluvil: jedno, že jest kšaft falešný způsobil na Písku a páni na rathouze ten kšaft jsou ztrhali, druhé, že jest chtěl Raicharovou vdovu o statek připraviti, třetí, že kněze mladého u sebe má v pikhartství postíženého, aby jeho i s ním do Berouna města nepouštěli, čtvrté, že jest své kuchařky od sebe odbyl a to s jistinou etc.

On proti tomu odpověděl, aby falešný kšaft způsobil, že jsem toho nemluvil a tomu odpírám, druhé, aby chtěl Raicharovu o statek připraviti, také jsem toho tak nemluvil a tomu odpírám, i třetímu i čtvrtému artikuli odpírám, že jsem tak nemluvil, aby prokazoval, co jest promluvil a prožaloval, toho žádal. I žádáni jsou přátelé, aby přátelsky je o to smluvili s obou stran pro jich zlé i lidí zhoršení. I mluvili jsou přátelé ze strany kněze Jana Havelského, poněvadž těm artikulům kněz Jan odpírá, že toho nemluvil, že kněz Jan také toho tak při tom zanechává jako pokojný člověk; i smluveni jsou i smířeni spolu a v lásku uvedeni.

58.

Infortunum tempus illud describitur; Mag. **Gallus Administrator sub. utr.** *a Ferdinando rege in exilium missus;* **Consistorium** *per status regni* **renovatur.** 1529. Septembri. (**M.**)

Descripsimus prius et copiam rei praestitimus omnem, utpote quam fragilis mutabilisque sit conditio humana, quam

semper versatur aurea in urna. Dum nec regibus, principibus Magnatis, nobilibus, ignobilibus eadem potest et aequa obtingere fortuna sicut in mundo superiore. Nunc autumnus, hiems, ver et torrida solibus aestas; nunc pluvias, hiadas videas geminosque triones; nunc gelidam diem, ventum coelumque serenum; nunc calidum, tepidum, temperiemque bonam: ita similiter et nos mutamur in dies et horas similiter, et in conditionibus nostris contingit toties securum agere iter et laetum, tranquillumque transmeare aequor et una dies et hora periculum dabit naviganti et iter agenti: ita contingit, ubi tuta loca speramus, in medios hostes depraedatoresque incidimus: et laeti nautae in mari tranquillo saepius periclitantur hic illo, et viatores tutissima in silvis praeponunt loca, et saepius in magna incidunt pericula. Ita fit, ubi fortunam ridentem et nobis optime faventem speramus, in infortunium veluti in propriam incidimus domum; et amicum, quem fidelissimum dicimus, saepius inimicum experimur; et multi spem fiduciamque omnem in cognatis, notis, amicis, fratribus patribusque et sanguine propinquis deposuerunt; et post defraudati, veluti in scyllam inviti prosilierunt et qui diutius opibus alios superarunt, in pauperiem et miseriam prosilierunt in omnem. Dirae heu malarum verum nequitiae! quae quanto acrius affectantur, tanto acrius, veluti compressae in manibus anguillae ocius dabuntur. Similiter, qui cupiunt honores, magistratum et dignitates, et nesciunt miseri quid cupiunt, quid ambiunt, nonnisi casum et fortunam, immo magis ruinam sui ipsius petunt: et qui castra et urbes et ingentia regna ferro et armis obtinuerunt, post ab aliis devicti et prostrati suam inspexerunt ruinam. Nusquam ergo tuta fides! nec habes, ut tute confidere posses et quodcunque vides sub coelo, nonnisi tempus et casum in omnibus aspicies.

Itaque isto anno celebrata est *synodus statuum in Budějovic.* Scripsimus Regiae Majestati, ne de administratore et aliis plebanis dignetur sua Majestas credere, ac quovis omnino aurem accommodare malis et sinistris delationibus, immo vero aliter longe factum.

Misit Rex ad Pragenses trans diem M. nivis, ut M. *Gallus administrator* ad occasum solis Pragae non maneret, in 6 diebus Bohemiae, et in 14 diebus in omnibus Regnis Regis Ferdinandi et ita M. Gallus expulsus et in *exilium* (absque audientia) missus est nescius, quis finis?

Anno Servatoris nostri 1529, in festo Assumptionis Deiparae Virginis Mariae post exilium magistri Galli administratoris ad consensum Regiae Majestatis *Synodus statuum* nostrae partis sub utraque specie in magno Collegio celebrata est ea potissimum causa, ut novum administratorem in spiritua-

libus cum Consistorio delegant et constituant et nonnullos articulos nostrae parti admodum utiles et necessarios, ut invicem conferant atque pertractent. Verum tamen tunc temporis voti compotes haud evaserunt, tum quia paucus nimium (numerus) ex omnibus fere statibus confluxerat, tum quia possent (ut fieri solet) absentium personae tale institutum facile infringere. Dilata est itaque omnis haec deliberatio ad Dominicam post festum divi Hieronymi, ubi auctiorem numerum omnium statuum omnes sperabant. Interea tamen auditae sunt leges Regiae Majestatis, quibus consensum suum dedit, ut possint unam personam aut aliquot ad hoc officium deligere Administrationis. Auditae sunt quoque et Magistri Galli exulis (literae), quibus se coram statibus purgans omnibus tandem bonam pacem imprecabatur. Substituti vero sunt ad hoc insuper tempus praescriptum personae duodecim numero ex magistris et plebejannquae *Consistorio* praeessent totaque potentia auctoritatis tanquam veri Administratores vicem suppleant, judicent, et omnia, quae ad jus spirituale attinent, sua prudentia dispensent atque gubernent.

Ex nomine et ordine itaque subscribuntur:
Magister Laurentius Trebonius Praedicator Cappellae Bethleem.
Mag. Joannes Choczensis praepositus Domus Caroli.
Sacerdos Victorinus plebanus ante laetam curiam.
Sac. Nicolaus de Lacu plebanus.
Sac. Andreas plebanus ad S. Adalbertum in Şmradarz.
Sac. Joannes a S. Aegidio plebanus.
Sac. Joannes s. Galli plebanus.
Sac. Andreas ad S. Leonardum plebanus.
Sac. Joannes a s. Michaele plebanus Civitatis antiquae.
Sac. Joannes a S. Stefano plebanus.
Sac. Venceslaus ad S. Henricum plebanus.
Sac. Joannes a s. Venceslao in Zderazo plebanus.

59.

Páni Pražané dotazují se Konsistoře utr., zdali jest ***počet konsistorianů*** *ouplný; psaní konsistoře k* ***děkanům*** *chtějí Pražané po svých poslích rozeslati; konsistoř slibuje artikule* ***pro sněm*** *přichystati, a žádá pány Pražany, aby* ***Martinu*** *faráři* ***Táborskému*** *důtklivá jeho kázaní byla přetržena.* 1529. (**M.**)

Dožádali jsou se na úřadu toho, aby se na ten den sešli: také faráři všickni i všecko kněžstvo, aby na týž den pospolu měli, oznamujíce to, že mezi nás přijdou a nám potřebné věci

tu oznámí. I stalo se jest, že konsistoř, farářové i všecko kněžstvo jest svoláno a páni Pražané osobně jsou mezi nás ráčili přijíti a potřebu svou v jistých artikulích těchto oznámiti:

Nejprvé dotazovati jsou se ráčili, jsou-li osoby jmenované všech v *konsistoři* zúplna tak, aby žádný v tom nebyl nedostatek do opatření dálšího, až by při budoucím sjezdu a sněmu byl pan administrátor volený. Také k tomu sněmu psaní poctivým *děkanům* do města, bude-li činiti, že podle nich je budem moci po jich poslích rozdati, aby se to dobře konalo a bez prodlení. A jestli že by se nám vidělo, jaké artikule sobě také znamenati potřebné k sněmu budoucímu, abychom to předsevzali, nebo oni že jsou na tom, a o to chtí některý čas se s námi sjíti a spolu rozmlouvati, co bylo a zdálo se jim potřebného.

Také abychme jim oznámili, věděli-li bychme jaké *schůze postranní* lidí po domích buďto světských nebo duchovních. Při tom jsou ráčili činiti napomenutí mladšímu *kněžstvu*, aby poslušenství zachovali k ouřadu a jím se zpravovali, také aby pokojná kázání činili a lid k modlitbám nábožným aby vzbuzovali, zvláště těchto časů, i k svornosti napomínali; neb jest toho potřeba všem nám; neb od jiných nepřátel kříže Krista Pána těžkost jest veliká jinde v jiných zemích na křesťany a my že se téhož obáváme.

Žádali jsou nás za *kněze*, abychme hejtmanům způsobili, lidu obecnému, který má vytáhnouti ku králi jeho milosti *proti nepřátelům na pomoc.*

Na to potazu jsme žádali od pánů Pražan jich milosti, a poradivše se s kněžstvem, pořádně, jsme jim tuto odpověď na nadepsané artikule dali. Nejprvé, že podle volení osob i vyhlášení ode všech stavův na den Panny Marie na nebe vzetí osoby ty jsou všecky v ouřadu, a při tom že není žádného nedostatku, a my podle povinnosti naší že chceme rádi pracovati, až i pan administrátor bude volen při budoucím shromáždění. Také že toho neobmeškáme obeslání poctivých pánův děkanův, ale že ihned podle jiných listův obesýlajících své též pošleme. Artikule k budoucímu sněmu že před sebou to máme, abychom spisovali, sejdouce se a rozmlouvali o ty věci, které by byly naší straně pod obojí způsobou potřebné, a u jich milosti pánův Pražan že se chceme rádi sjíti a spolu všecky věci nám všem potřebné rozvažovati.

O schůzích postranních a ženatých lidí na tento čas že nic nevíme, by sobě jaké sbory dělali, než o tom vědomost máme dobrou, že sem vcházejí kněži, vyšlí z Prahy, s kterými my nic činiti nechceme; neb jsou od nás i od víry Pána Krista oddělili se. Nebož všecko kněžstvo hanějí, jakož ten Martin farář na Táboře zjevně kněží haní a na kázaní svém dává lotry a

zrádce, pravě to, že nejsou ve vší zemi než čtyři kněži dobře, přitom také že dotýká důtklivými slovy i jeho milosti krále Pána našeho, jakož svědectví o tom kněz Jan z Darazu zjevně oznámil kněžstvu i před pány Pražany vydal, že jest od jistého člověka na Táboře to slyšeno, i to jest též v ouřadu. A též i vypsáno má dáti pánům Pražanům, podle toho jich milosti páni Pražané psaní přiřkli učiniti pánům Táborským, aby knězi Martinovi taková důtklivá kázání přetrhli.

60.

Kněz Jakub Sopoušek, farář v Církvici, slíbil jíti za faráře do Libkové Vody k p. Mikuláši Štítnému; nemaje však dovolení od kollátora ani od konsistoře, musel v Církvici zůstati; pro těžkosti knězem Jakubem z obou stran vzniklé vzat do kázně. 1529. (M.)

61.

Kněz Václav ze Slovan (Emaus) sub. utr. hanĕl kněze Matouše, že by katem byl; povolán jsa do konsistoře, odvolal a kněze Matouše na poctivosti očistil. 1529. (M.)

Kněz Václav z Slovan. Kněz Matouš od sv. Michala v starém městě kaplan.

Kněz Matouš jest obeslal kněze Václava z Slovan před ouřadem a z tohoto jest ho obvinil, že by o něm mluvil někde, že by katem byl, v tom žádal, aby byl spravedlivě opatřen. Kněz Václav k slovům se jest znal, ale aby to jistil, toho k sobě nepřijal, než že Soukupa chce postaviti, od koho jest to slyšel, i žádal jest toho kněz Matouš, aby byl Soukup postaven. I stalo se tak, že kněz Václav postavil jest kněze Jana ze vsi, faráře *Vranovského* a to před ním mluvil, že jest to od něho slyšel, že kněz Matouš jest katem byl: i k těm slovům se jest nepřiznal kněz Jan a pověděl, že se v tom nepamatuje. I nalezeno jest jim to knězi Václavovi a knězi Janovi, aby kněze Matouše očistili na jeho poctivosti před ouřadem, ponévadž naň jistého nic nevědí, i podali se k tomu; kněz Václav jest propověděl, jestli kněz Matouš jest knězem, že on od něho kněžství neodjímá. A kněz Jan že na kněze Matouše nic zlého neví, a že ho za kněze dobrého má etc.

62.

In Synodo omnium Statuum regni eliguntur ***duo Administratores et decem Consistoriani*** *partis sub utraque.* 1529. 3. Octobris. (**M.**)

Dominico die post memoriam divi Hieronymi 1529 congregata fuit nostrae partis sub utraque specie Synodus omnium statuum et spiritualium et saecularium in lectorio theologorum Collegii magni. In qua synodo prospicientes ad bonum honestum ac decorum nostrae partis, pariter et ad imminentia adversarum partium pericula unanimi omnium electorum ad hoc designatorum consensu, duas personas idoneas, videlicet Venerabilem Magistrum *Laurentium Trebonium*, Concionatorem capellae Bethleem et Honorabilem sacerdotem *Venceslaum* divi Apollinaris Decanum, in *Administratores* Archiepiscopatus Pragensis elegerunt et omnibus statibus declaraverunt, plenariam quoque illis auctoritatem tribuentes etc., quibus decem personas auxiliares (ut numerus *Consistorii* non diminuatur) adjunxerunt.
Magistrum Joannem Přesticensem, Universitatis Pragae rectorem.
Mag. Joannem Chocznam, Universitatis Pragae vicerectorem.
Mag. Georgium Pilsnensem, Domus Caroli praepositum.
Sacerdotem Nicolaum, de lacu plebanum.
Sac. Andream de Galabria plebanum.
Sac. Joannem s. Aegidii plebanum.
Sac. Joannem ante letam curiam plebanum.
Sac. Venceslaum S. Henrici plebanum.
Sac. Joannem divi Stephani plebanum.
Sac. Andream ad S. Leonardum plebanum.

63.

Matouš Zemlička z osady sv. ***Michala*** *v Opatovicích v* ***Praze odvolal bludné artikule,*** *které dříve byl roztrušoval.* 1529. (**M.**)

Smlouva mezi poctivým knězem Pavlem v Opatovicích sv. Michala farářem a Matoušem Zemličkou z též osady strany druhé.

V té různici, kteráž jest mezi poctivým knězem Pavlem farářem sv. Michala v Opatovicích jedné a Matoušem Žemličkou z též osady strany druhé, kdež týž kněz Pavel ztěžoval sobě do Matouše Žemličky některé kusy a artikule, kterýmž by se byl prvé v ouřadě přiznal a je skutkem v času určitém vyplniti měl, a že jest toho neučinil, tak jakož tiž artikulové sepsáni a jemu Matoušovi přečtěni šíř ukazují a zavírají.

Věřím srdcem a ústy vyznávám, že po posvěcení na oltáři jest pravé *tělo Pána Krista* živé, duši maje, to které jest duchem svatým

počato, v životě Panny Marie, a z ní se narodilo bez jejího porušení, a které jest učedlníkům ráčil na své večeři vydati, a které na kříži pnělo, a které v hrobě leželo, z mrtvých vstalo a jest na pravici Boží a to vyznávám z upřímného srdce buď od dobrého aneb zlého kněze, když jen právě se podle vůle Boží slova Kristova říkají, že jest pravé tělo jakož jsem na hoře oznámil, a budu-li jinak držeti aneb mluviti, a budou na mě svědkové nejmenší, ať jsem za kacíře (považován). Kdež pak tu různici mezi těmiž stranami slyševše předkem poctivý pan mistr Vavřinec administrátor i poctiví páni preláti, i některé osoby z pánův jich milosti vydaní za prostředníky toho jsú na stranách dosáhli, a to na místě na konci postavili takovým způsobem, že on Matouš Žemlička má se k tomu připraviti podle svého prvního přiznání a podvolení a téhodne nejprv příštího pojímati tělo Páně a krev pod obojí spůsobou a to z víry, a jiné artikule ty má tak držeti týž Matouš, jakž jemu přečtěni jsou, k nimž jest se přiznal v osadě, a tak se v tom, co se kněze dobrého i zlého dotýče, chovati a držeti má, jakž o to smlouva mezi týmž knězem Pavlem a jím Matoušem učiněna zavírá a Matouš týž má se chovati poddaně, poslušně v řádích duchovních i se strany pána faráře pokojně, jako k dobrému faráři svému se chovati sluší, a pan farář má to jako od svého osadního přijati a jemu nemá toho ničímž zlým zpomínati, ale k němu dobrú vůli míti; pakliby co vzniklo takového, jakž té víry nejsme, v pokoji a v dobré lásce má potrestán býti a napravován, pakliby nebylo platné, má to na úřad vznésti a vedle uznání práva má trestán býti pro přestoupení, a vedle této výpovědi žádné straně k ujmě jeho poctivosti to neškodí a tu my různici mezi nimi vyzdvíháme.

64.

Administrátorové sub utr. dovolují Dorotě z Žiželic, kteráž po 9 let se manžela svého uptati nemohla, aby v jiné manželství vstoupila. 1530. 29. Aprilis. (M.)

Sessio prima post Georgi festum Anno 1530, feria sexta Reliquiarum.

List shovívající, vydaný Dorotě z Žiželic, dceři Havla Kraysy. My mistr Vavřinec, kazatel v Betlemě a kněz Václav, děkan sv. Apollinařiše, administrátorové v duchovenství s mistry a kněžími konsistoře Pražské známo činíme tímto listem přede všemi duchovními i světskými, že předstoupila před předky naše i nás také s přátely Dorota z Žiželic, dcera Havla Kraysy, oznamujíc, kterak by Matouš z Knězmosta, syn Josta Jakubce,

ji *před devěti lety* opustil ani se kdy v těch letech ukázal, kdež ona po něm s listem od předkův našich vydaným podle práva pilně se ptala, aniž se uptati mohla. Jakož na to listy ukázala, nejprv od purkmistra, rady městečka Žiželic, kteří to i se vší obcí pod pečetí městečka vyznávají, že o něm nevědí, a nikdež o něm optati se nemohou. Druhý od kněze Jiry, faráře v Mladé Boleslavi, kterýž oznamoval lidu obecnému o Matoušovi, manželu jejím, věděl-li by kdo o něm, aby oznámil; i ten na něj se neuptal. Tu my napřed jmenovaní administrátorové, mistři a farářové konsistoře Pražské, slyšíce ta svědomí a v tom ve všem, že ona Dorota podle práva šla a zachovala se: dali jsme z moci úřadu našeho duchovního a mocí tohoto listu povolení naše i moc dáváme, aby ona předřečená Dorota mohla k jinému manželství řádně a křesťansky přistoupiti, dotud a tak dlouho, dokudž by se první její manžel Matouš kolář nezjevil, a před právem duchovním k ní Dorotě jako k manželce neozval ani přiznal. Neb jakž by se zjevil, ozval a přiznal, hned má Dorota podle práva pustiti od druhého manžela a s prvním řádně se vsejda, prvního se přidržeti. Kdež ona Dorota prve psaná slíbila to ihned učiniti: jakž by nejprv právem jí bylo rozkázáno. Tu pečeť úřadu duchovního dali jsme tomu na potvrzení a lepší jistotu přitisknouti k tomuto listu, jenž dán jest v pátek o svátosti leta od Narození Páně tisícího, pětistého třicátého.

65.

Kněž Jiřík farář z Hostúně obvinil Václava Kraysu pro urážku na cti. 1530. (M.)

66.

Kšaft Jiříka faráře Hostivického. 1530. 22. čvce. (M.)

Sessio feria sexta Magdalenae peccatricis.

Kšaft kněze Jiříka, faráře v Hostivicích.

Já kněz Jiřík, farář v Hostivicích, oznamuji každému dobrému člověku i všem jiným lidem, že jsem zřídil za své dobré, zdravé paměti jmění své a statek svůj, leže na smrtelné posteli, jestliže by mne Pán Bůh neuchoval, aby toto dole sepsané tomu každému se dostalo, co jsem komu poručil a odkázal. K svatému Vavřinci krávu jednu a do Knína dvě krávě, ostatek pak — — kuchařce s Hanslem a Janem. A co se ovec dotýče, aby

kuchařka podle své vůle podělila, to se jí poroučí. Též svini a vepře a všecky jiné svrchky, podle toho knihy, kterékolivěk mám, ty v moc poroučím ctihodnému pánu praelatovi, knězi Mikulášovi, faráři u matky Boží na lůži v starém městě Pražském, aby on jiné šafoval, a kněžím těm, kteří by se Pána Boha báli, rozdával. Opět, co se dotýče peněz hotových . . . a zlaty Vratislavky. Obilí k tomu se prodává, aby Štefan soustružník k sobě peníze přijal a na potřeby, dokudž by pán Bůh jeho zde ponechal, aby jemu vydával a dělníkům platil, také kuchařce, co by jí bylo potřebí, aby vydával. Koník, který mám od Tobiáše, měštěnína nového města Pražského, aby se jemu zase v těchže penězích, jako sám měl, od něho dostal, a ty peníze aby vešly v ruce Štefanovy. Toho všeho zdělal jsem poručníky pořízení Štefana soustružníka, měštěnína starého města Pražského a Dorotu, kuchařku svou a při tomto mém pořízení kšaftu byli jsou poctiví a ctihodní páni preláti, kněz Mikuláš, konsistorian, farář kostela matky Boží na lůži v starém městě Pražském a kněz Vácslav z konsistoře farář kostela svatého Jindřicha, nového města Pražského, a kněz Izaiáš, farář v Hostouni, a podle nich sousedi vsi Hostivice tito: Jira, krčmář z krčmy hořejší a Vaněk Chrž. Co se pak dotýče desátku pozůstalého osady Hostivické, kostela svatého Jakuba, ten já také všecken, jestliže by mne Pán Bůh z tohoto světa pojal, odkazuji a poroučím mocně téhož kostela záduší, že tu a nejinám obráceno bude. A toto mé pořízení dálo se jest v ten pondělí po svaté panně Žofii leta 1530 (16. května).

Kněz Jiřík svou vlastní že podepsal jsem se rukou, že jest ta vůle má.

67.

Kadanští zvláštním zápisem se ohlašují, že ku straně pod oboji přistoupili, řády církevní zachovávati a konsistoří říditi se chtějí. 1530. 11. srpna. (M.)

My měšťané z obce *Kadanské*, kteříž přijímáme z víry a z vůle Boží podle zákona jeho Tělo Pána, spasitele našeho a krev jeho svatou pod obojí způsobou, známo činíme tímto listem, jakž nynějším, tak i budoucím. Jakož jsme z daru Boha všemohoucího podle zákona Božího k tomu poznání přišli, abychom se zákonem Božím spravovali a pořádek ten držali, kterak stavové: panský, rytířský, Pražané a města království českého drží a zachovávají, kteříž Tělo a Krev Boží pod obojím způsobem přijímají, v jiné nově vymyšlené věci se nedávajíce, než Admi-

strátory a konsistoří pražskou se řídíce a spravujíce, od těch kněžstvo zřízené berouce, jimi abychom se spravovali, a žádnými jinými, a oni nám takového kněžstva z té společnosti, aby byli povinni podávati, a bez jich vědomí jiných kněžů sobě nemáme uvozovati, než kteréžby oni schválili a jich zkusili.

Při podstatných pak věcech u *víře* svaté křesťanské jako věrní křesťané máme se srovnávati a věrně se přidržeti, poctivé *řády* zachovávajíce, při služebnostech v kostele vážně se držeti máme, žádného se rouhání nedopouštějíce při svých pořádcích, ani proti straně pánů Římanů; *posty a svátky*, předkem neděli svatou a výroční i předůstojné Panny Marie a apoštolské i jiné svátky ctíce, je s pilností slaviti máme a všecky věci z upřímnosti srdce, dobrými svědovími vyplňujíce, v posty a v pátky i v soboty masa žádnému domácímu, ani hosti jísti nedopouštějíce, ač jest to slovo o nás puštěno bylo, však z omýlení. Ale tuto jistotu nad to činíme, aby náš dobrý a křesťanský úmysl každému ohlášen a vědom byl. A jaká jest naše společnost tomu skutečně, aby se srozumělo, že tím se zavazujem. I za své *budoucí* přiříkáme, že mimo pořádek strany pod obojím způsobem v nic se nedáme a dávati nemáme. A těmi poctivými řády se zpravujíce v tomto královském městě, jakž se strana pod obojí způsobou spravuje, tak se držeti chceme a zpravovati. *Lásku a svornost* ke všem zachovávajíce a příčin žádných ke zlému nedávajíce, jakož činí stavové královího města tohoto, Tělo a Krev Boží přijímajíce pod obojí způsobou a dobrého božského hledíce, též krále jeho milosti pána našeho nejmilostivějšího podle jich milosti stavův královského města tohotož všeho poctivého a dobrého hleděti chceme a pomáhati, jakožto jeho královské milosti věrní poddaní. Také toto jest znamenitě pozůstaveno, jestliže by kdo pak co se z toho dopustil, ježto by *proti* tomuto našemu svolení učinil, proti artikulům svrchu psaným, a řádům křesťanským při víře svaté, kteříž se zachovávati měli podle běhu křesťanského, ten aby k trestání podán byl k duchovnímu právu do *Prahy* do konsistoře strany pod obojí způsobou. Než což se jiných všetečných výtržností od lidí světských dotýče, kdož by se chtěl všetečně z nás proti tomuto slušnému a křesťanskému pořádku vytrhovati, toho purkmistr a konšelé hned mají v trestání vzíti, a pokudž dále pan podkomoří z ouřadu svého jim poručiti ráčí, mají se v tom tak zachovati, a toho na zdržení, a pro lepší jistotu i svědomí prosili jsme slovutné opatrnosti pánů purkmistrů, konšelů, i obci města *Žatce* a *Lúna*, že jsú na snažnú prosbu a žádost naší pečeti těchž měst dali přitisknouti k tomuto listu a zápisu, však sobě bez škody. Jenž se jest dálo leta 1530 ve čtvrtek po sv. Vavřinci, mučedlníku Božím.

68.

Nařízení královské skrz podkomořího bylo učiněno, aby z Kadaňských každý při straně pod obojí býti mohl; jmění chrámů a klášterů sub una má jim zachováno býti a všickni mají řády církevní zachovávati. 1530. 11. srpna. (M.)

Jakož král. jeho milost Pán náš milosti urozenému a statečnému rytíři panu Wolfartovi Plarykarovi z Gynšperku, podkomořímu království českého a toho času krále milosti a téhož království hajtmannu, jakožto úředníku a podkomořímu svému tu různici, kteráž jest nedávno v minulých časech v *Kadani*, co se víry svaté křesťanské dotýče, povstala, slyšeti poručiti jest ráčil. Tu pan podkomoří podle rozkázaní jeho milosti královské maje při sobě ze všech stavů a zvláště duchovních strany Boží slyševše žalobu, odpor, obtížení stran, ukazování předešlých smluv, nálezův, zřízení zemská, jiná svědomí, nač se která strana táhla, všecko pilně slyševše a bedlivě rozváživše, takto o tom tohoto času po stavu a na místu královské milosti rozkázati a podle úřadu svého přísně poručiti ráčí:

Předkem o všecky závázky, sliby a přimlouvání, ač která strana mezi sebou to byla vyzdvihla, způsobila, buď tajně nebo zjevně, i všecky jiné přinutování kromě závazku královské milosti a zemských obecních vyzdvihuje mocí a v nic obrácí je, tak aby žádný jeden druhého předešlým závazkem nevinil; k tomu všecky různice v té při vedení předešlých mluvení bud svědkové neb jinak dotýkání, to všecko aby mezi stranami minulo z srdce, z mysle jich vypuštěno bylo, křesťansky, bratrsky, sousedsky sobě jedni druhým odpustili, nyní ani v časy budoucí strana straně, osoba osobě nezpomínala, než by, odpustíce sobě křesťansky v lásce, svornosti jako bratři, strejci, přirození krevní přátelé a dobří sousedé ničímž zlým sobě nepřipomínajíce, dobře a chvalitebně přebývali.

Tu poněvadž uznání víry *pod jednou* nebo *pod obojí* má býti každého *svobodné a nepřinucené vůle;* protož manžel manželky, otec syna ani dcery, bratr bratra, ani žádný přítel jeden druhého, nebo hospodář a pán čeledína svého nemá mocí ani jakou zlou vůlí k tomu přinucovati, přidržeti, ani z víry svozovati, vše pod trestáním královské milosti pod pokutou nemilosti a statku ztracení. Dále, aby byli k sobě strana k straně, jako níže skrze pana podkomořího a jejich milosti pány Consistoře zůstáno a jim pořád vyměřeno jest.

Prvotně *kommendatořství* a *fara* i stará *škola*, kteráž pod správou pana Stra(ko)nického jest, a k tomu zákonu náležící, aby se v cele a neporušitelně *zachovala*, a zjednají-li sobě ve třech

měsících pořád sběhlých na králi jeho milosti Kadanští, aby *druhá* škola byla, to stůj při vůli krále jeho milosti, a což commendatorovi a správci kostela buď platy aneb desátky a jiné *důchody roční* od starodávna náležíce, to aby bez umenšení se již vydalo a o zadrželé aby na jeho královské milosti přestáno bylo.

Druhé, poněvadž ti, kteříž k straně pod způsobou obojí již toho času přistupují, s vědomím strany druhé *kostelíka sv. Jana* v předměstí užívají, aby toho času v témž užívání zůstali, majíce *kněze*, nebo kněží sobě řádně od konsistoře Pražské z strany pod obojí ustanovené k posluhování velebné svátosti a náboženství podle zvyknutí víry z strany pod obojí. A poněvadž kommendatorství a k faře kadaňské to, což od starodávna spravedlivě náleží, zůstane, vycházeti a vydávati se má, aby také ti, kteří k straně pod obojí způsobou přistoupili, přátelství od strany druhé znali, ne z povinnosti, než z lásky mají a povinni budou z obecních peněz těm kněžům, které *strana pod obojí* způsobou ku posluhování chovati bude, což *slušného k vychování dvou kněží dávati* mají.

Což se *kláštera* města Kadanského *sv. Františka* dotýče, pan podkomoří s jich milostmi pány komisary vypovídá: Poněvadž tak dobře ty *klenoty* od stříbra kalichův, monstrancí, pacem a jiné, též ornátův a jiných ceremonií odjinud a od lidí přespolních nadáni býti mohou, jako i od zdejších obyvatelů, měšťanů nebo Čechův, aby to všecko bez umenšení v moc pánu podkomořímu zde na rathauze dáno bylo. A pan podkomoří chce a má k věrné ruce pánu purkmistru a pánům konšelům dáti *schovati*. A každý z těch Čechův, jakou k kterým klenotům spravedlivost se míti hlásí, aby ceduli řezanou při těch klenotech pro srozumění a paměť položil a pokudž dále (od) královské milosti v tom rozkázáno bude,|tak se pan komoří zachová. Při tom také důchody a platy, kteréž tomu klášteru náleží a příslušejí, aby zase jim navráceny a vydány byly, poněvadž také rodové panští a rytířští odjinud jsou nadání k témuž klášteru učinili. A také, poněvadž již fara i klášterové bez útisků i jiných a všelikých obtížení zůstaveni býti mají, tedy jest slušné a také tak beze vší odpornosti zachováno býti má, když by který pod obojí způsobou umřel, a kde na kterém místě buďto při faře aneb v klášteře pohřbu svého žádal, má jemu *pohřeb* přán býti, a se všemi obyčejmi, poctivostí, která se při pochování mrtvého těla zachovává na znamení jeho za živnosti dobrého zachování, má se jemu díti tak, jakož prve v tomto městě bývalo a to tomu nebo těm, kteříž skutkem při víře svaté křesťanské pod obojí způsobou stojí.

Také *hanění poddaných* na rynku, po ulicích, v předměstích

i jinde při všelikém shledání na kterýchkoli místech, aby strana stranu, osoba osobu, duchovní i světští mužského i ženského pohlaví, jedni druhých nehaněli, nepotupovali, sobě se neošklivovali, i nad to výš hostinských bohatým ani chudým žádných hádání, pomlouvání, což by k roztržení, k nelásce přijíti mohlo, aby všeho toho nedopouštěli a také hospodáři v domích svých v městě i v předměstí, aby to pilně opatrovali pod uvarováním trestání (J. M. císařské) a pana podkomořího. Také kněží i všickni jiní obyvatelé zdejší, kteříž jsú pod obojí způsobou, mají i budou povinni podle toho, a tak, jakž jsú se panu administrátorovi a konsistoři pražské z strany pod obojí způsobou zavázali i zapsali, to všecko v celosti bez přerušení držeti a zachovati a ničehož takového, což by bylo proti ustanovení církve svaté a zachování obojí strany u víře sv. křesťanské a pořádků všech křesťanských v tomto království českém, aby nedopouštěli, též i kázaní pokoutného i chůzí postranných, kněžím nebo mnichům poběhlým se ženiti, a jeptiškám vdávati, i jiných věcí neřádných a neslušných všelijakých, aby nikteraky mezi sebou netrpěli.

Tito pak všickni artikulové výš jmenovaní panem podkomořím a pány komissary vypovědění, tohoto času ustanovení, mají v své celosti od stran i osob zachováni i zdržáni býti, a však to všecko do vůle a změnění jeho královské milosti, kdežkoli a v kterém času který artikul bude ráčiti změniti, jinak zříditi neb ustanoviti, buďto skrze osobu svou královskou aneb skrze komissaře od jejich královské milosti k tomu vydané, aneb skrze psaní, vždycky jeho královské milosti vůle v tom se pozůstavuje a vyměnuje.

A když se pak v těchto roztržitých časech i to zběhlo, že od strany, nebo osob některých starší a hospodář města tohoto též purkmistr i konšele byli poněkud nevážně drženi a v poslušenství, kteréž k nim zachovati měli, opovrženi, aby se toho všeho po dnešní den uvarovali, ničehož takového se více, ani tomu podobné žádný, ani žádní nedopouštěli, než ve všem poslušenství a uctivosti aby se úřadu zachovali, pod nemilostí královskou a skutečným trestáním, nebo skrze takovou nevážnost i neposlušenství i nekázeň mnohá obec a osoby v ní ke škodě a k zarmoucení přicházejí. A nad tím nade vším poručuje se i přikazuje *purkmistru i konšelům* nynějším i budoucím, aby nad tím nade vším i nad každým artikulem obzvláštně své zřízení měli, k tomu pilně přihledajíce, cožby proti tomu výtržného poznali, pokudž nejvýš mohú, aby nedopouštěli, a králi jeho milosti, nebo pánu podkomořímu oznámili pod uvarováním zbavení míst svých konšelských a královské milosti těžké trestání. Však toto všecko má býti bez ujmy každé strany, všech smluv

mezi stavy a stranami učiněných nálezův od dobrých pořádkův i také svolení *děkanů* ztvrzeného a zapsaného i tudíž spravedlnosti pana Strakonického a toho zákona a pro lepší pamět a svědomí tato výpověď má předkem *knihami městskými* zapsána, a každé straně *jeden výpis* pod pečetí pana *podkomořího* vydán býti i k tomu do registru úřadu podkomořského také vepsána býti má, což se jest dálo v městě Kadani leta 1530 ve čtvrtek po sv. Vavřinci, mučedlníku Božím.

69.

Konsistoř sub utr. zničuje smlouvu učiněnou mezi **Berounskými** *a Janem farářem* **Tejnským**, *aby u nich farářem byl.*
1530. 24. srpna. (M.)

Kněz Jan, farář Tejnský, páni Berounští.

Ta nevole, kteráž jest vznikla mezi knězem Janem, farářem u Matky Boží pod Tejnem s strany jedné, a panem purkmistrem a raddou, staršími i vší obcí města Berouna z strany druhé, času předešlého o přiřčení kněze Jana, které jim učinil, aby u nich farářem byl v Berouně, ale že jest ta věc k skutku nepřišla.

To páni Berounští sobě obtěžujíce jemu i o něm psaní jsú učinili, kteréž kněz Jan sobě do nich obtěžoval, ale on praví, že jest toho z úmysla neučinil, než z příčiny z jakéžkoli hodné zase na svém místě zůstal. Tu my vyslyševše stranu jednu i druhou obzvláštně také jich vůle v tom dosáhli jsme, tak aby ta nevole a těžkost mohla k porovnání přátelskému přijíti a k upokojení takto mezi stranami o tom vypovídáme:

Všecky listy, i všecky věci také, které mezi tím prošly, vyzdvíháme a na budoucí časy, že žádné míti moci nemají, v nic obracujeme, také aby žádnému strany obojí ke škodě nebyly a nemají býti na časy budoucí; a co se dotýče zapsání, které se státi mělo do kněh městských, o knězi Janovi toho býti nemá, tak jakž jest přiřčení od pánů Berounských se stalo a protož my v dobré míře křesťanské kněze Jana a pány Berounské i všecku obec uvozujeme, aby k sobě lásku křesťanskou z obou stran zachovali a z srdcí všelikou kyselost, jakákoli jest mezi nimi vznikla, vypustili nyní i na budoucí časy. Smluvce tito jsú toho porovnání byli: mistr Vavřinec z Betlema, kněz Václav &c, administrátorové: mistr Jan Přeštický, Rector učení pražského, mistr Jan Chocenský, vicerektor téhož učení a probošt císařské kolleje, pan Václav přijmím Sova. Při tom páni Be-

rounští list mocný k tomu jednání jsú ukázali od pana purkmistra a raddy i vší obce pod pečetí jich.

1530 die s. Bartholomaei, apostoli Domini.

70.

Smlouva učiněna mezi Petrem farářem v Chodcově a Pavlem kaplanem Lounským o navrácení desátku kn. Pavlovi náležitého. 1530. 21. října. (M.)

71.

Kněz Jiřík z Pořičan učinil smlouvu s perníkářem z Dloužkova o zaplacení jemu 29 kop miš. 1531. (M.)

72.

Farář Roudnický dal Řehoři kollegiatu v reginské koleji 27 kop miš. na cestu do Vlach pod závazkem. 1531. 31. března. (M.)

Kněz Jakub z Roudnice, farář a Řehoř kollegiát z Králové koleje.

Kněz Jakub Roudnický dal Rehořovi z Kouříma na ten čas kolegiátu v reginské koleji, když měl na cestu jíti do Vlach 27 kop míš. na ten způsob, aby kněz Řehoř odsluhoval toho knězi Jakubovi každý rok 5 kop míš. a kněz Jakub, aby jemu k tomu přidával 3 kopy míš., pakliby v tom času kněze Jakuba dříve než té summy vyslouží, Pán Bůh z tohoto světa pojal, tehdy, komuž by kněz Jakub tu summu pozůstalou poručil, aby kněz Řehoř tu summu jemu vyplnil.

Actum post Dominicam Oculi, feria quarta 1531.

73.

Vejpis praesentaci knězi Václavovi Subulovi na kaplu Betlemskou daný léta 1531. 1531. 6. června. (X.)

My Ferdinand, z Boží Milosti Římský, Uherský a Český král, infant v Hyšpaniji, arcikníže Rakouské a markrabě Moravský etc.

Oznamujem tímto listem všem, že zpraveni jsme, kterak by kapla naše v Betlemě v Starém městě Pražském, na kteréž nám

jakožto králi Českému podací náleží, prázdna nyní a bez držitele a správce byla.

A protož jsme jmenem poctivého kněze Václava Subuly, faráře u sv. Jindřicha prošeni, abychom jeho na tu kaplu podati a v držení a užívání jí uvésti, rozkázati ráčili.

Kdež my k takové žádosti jsouce nakloněni, slyšíce také o téhož kněze Václava dobrém zachování a hodnosti; protož s dobrým rozmyslem naším, jistým vědomím, mocí královskou v Čechách i jakožto pravý kollator podali jsme téhož kněze Václava k držení svrchu psané kaply a tímto listem podáváme, chtíce tomu konečně, aby on tu kaplu v Betlemě měl, držel, spravoval a ji užíval se všemi důchody a požitky k ní náležitými, tak jakož před ním jiní držitelé toho užívali a to beze všech lidí všelijaké překážky.

Protož přikazujem poctivým purgkmistru a raddě Starého města Pražského, věrným našim milým i těm všem, komuž taková věc spravedlivě náleží, abyste často jmenovaného kněze Václava vedle vuole a této praesentací naší v držení skutečné a užívání již dotčené kaply uvedli a podle práva toho všeho zmocnili beze vší odpornosti jináče nečiníce.

Tomu na svědomí pečeť naši královskou k listu tomuto přitisknouti jsme rozkázali.

Dán na hradě Pražském v outerý po sv. Trojici leta Páně 1531 a království našich Římského prvního a jiných pátého.

Ferdinand m/p.

74.

In Synodo partis sub utraque eligitur Administrator et a Pragensibus 13 Consistoriani. 1531. 11. Junii. (M.)

Cum consensu serenissimi principis, regis Ferdinandi &c. celebrata fuit Synodus partis nostrae spiritualium et saecularium in lectorio Theologorum Collegii magni ea potissimum causa, ut administratorem cum Consistorio deligerent, et nonnullos articulos nostrae parti utiles et necessarios inter se concluderent. Quod animo conceperant, etiam facto complerunt. Qui articuli publice sunt lecti. Demum venerabilis vir *Venceslaus Unhoštius*, ecclesiae s. Apollinaris in Monte ventoso decanus, administrator est declaratus: nec non ab electoribus spiritualibus et saecularibus unanimi consensu confirmatus.

De personis autem Consistorio assidentibus Pragensibus committunt et demandant, ut ex numero tam reverendorum Magistrorum quam plebanorum Pragensium numerum consuetum

deligerent, qui ex senatu utriusque urbis Pragensis feria VI. post festum divi Joannis Husz certas personas ad praefatum Collegium mittunt: et toto clero pragensi assistente hoc ex numero designarunt:

Magistrum Joannem Přesticenum.
Magistrum Georgium Pilsnensem.
Magistrum Joannem Choczna.
Magistrum Martinum Klattoviensem.
Sacerdotem Joannem Concionatorem capellae Bethleem.
Sacerdotem Joannem Letocuriensem.
Sacerdotem Nicolaum de Lacu.
Sacerdotem Paulum s. Egidii.
Sacerdotem Andream s. Adalberti in Smradarz.
Sacerdotem Petrum a s. Clemente.
Sacerdotem Joannem a s. Petro.
Sacerdotem Venceslaum a s. Michaële in Wopatovicz.
Sacerdotem Nicolaum a s. Stefano.

Anno Domini 1531, Dominica I. post festum benedictae Trinitatis.

75.

Na sjezdu strany pod obojí v Praze držaném ustanoveno v 11 artikulích, že dva z panského stavu a dva z rytířského mají konsistoři nápomocni býti; ti, kdož ku straně pod obojí přistoupiti žádají, aby byli přijímáni; kněžstvo aby se pokojně chovalo; statek svůj aby každý dle vůle odkázati mohl. Od konsistoře nikam appellováno nebuď; kněží buďtež toliko od konsistoře přijímáni a dosazováni. 1531. 11. června. (M.)

Ferdinandus rex.

Ve jmenu sv. a nerozdílné Trojice jednoho Pána Boha všemohoucího. Amen.

My páni, rytířstvo, Pražané a města království Českého mistři, učení pražského, kněži, správce far pražských a děkanové, všickni stavové, přijímajíce Tělo a Krev Pána a Spasitele našeho pod obojí způsobou, z víry jsouce na Sjezdu shromážděni spolu leta 1531, v neděli první po sv. Trojici. tento pořádek a zřízení jsou společně učinili a jak v své jednotě a společnosti při podstatných věcech zřízenost mají držeti, k těmto artikulům jsou svolili:

1. Item: Jakož jest nejprvní artikul rozjímán, kterak by strana naše a jakým způsobem mohla býti ke cti a chvále Boží,

králi jeho milosti, pánu našemu milostivému, k potěšenému pokoji zachována, o to ač mnohá jsou rozjímání byla, však poněvadž ten artikul potřebuje pilného uvážení, na tento čas do dalšího opatření aby tento artikul tímto opatřen byl. Napřed hned máme se srovnati duchovní i světští, kteří jsme v jednotě naší, abychom měli *administrátory* nebo *administrátora*, a ti a nebo ten muži dobrými, poctivými, z mistrů a farářův Pražských radu a *konsistoř* aby osazenou měli a což není dokonáno při tomto artikulu, o to aby oni přemyšlovali, cožby nejužitečnějšího mohlo býti ku cti a chvále Boží strany naší aby vyhledávali, a buď v té neb jiné potřebě, nemohli-li by sami jemu postačiti: tehdá *Pražané* jim v tom pomocníci aby byli raddami svými, a jich aby neopouštěli, že jim my stavové toho důvěříme, však bez stavův strany naší, nic aby nezavírali a bez povolení.

2. Item: Jestliže by pak toho potřeba znamenitá byla, a administrátor nebo administrátorové s konsistoří, i Pražané nemohli by některé věci sami z sebe dosti učiniti: aby nedostatek při tom nebyl a když by toho potřebu uznali: přidali jsme jim *dva z panského* stavu a *dva z rytířstva*, a dožádali jsme se, aby takovou práci k sobě přijíti ráčili, urození Páni: pan Jan z Wattinberka &c., nejvyšší purkrabí pražský, a pan Vojtěch z Pernštejna, nejvyšší hofmistr království českého; urození a stateční rytíři: pan Jan Lithaborský z Chlumu, purkrabí kraje Hradeckého a pan Jaroslav Brozanský z Vřesovic, aby ty v jistém času obeslali: a to, čehož by sami dostatečně nemohli opatřiti, s nimi aby radu brali. Pakli by i ti tomu nemohli postačiti, tedy k jistému času strana naše aby obeslána byla těmi osobami a Pražany. A tu sejdouce se a potřebu uvážíce, proč by obeslání bylo a nerozjíždějíce se, to aby na místě postavili.

3. Item: poněvadž potřebujeme úřadu kněžského a někdy mládenci dávají se v učení pražské, ale někteří z nás stavu panského a rytířského tomu překážku činí, že je z učení berou, toho aby z nás žádný nečinil a jim v tom nepřekážel, než aby se učili, a obrátil-li by se který k *duchovnímu* úřadu a nebo k důstojenství mistrskému k straně naší, toho abychom jemu přáli, pakli by v co jiného vjíti chtěl, mimo to, což jest položeno, to učiň s volí pána svého.

4. Item: jakož z daru Božího mnozí poznavše, což pravda jest v zákonu Božím, k nám se připojují a spolu s námi v jednotě naší že státi chtí věrně: ti všickni tak aby *přijímáni* byli, řád při podstatných věcech víry sv. křesťanské z úplna jako my držíme, aby drželi, a řády poctivě zachovávali, a majíli které kněžstvo pod sebou, ty v konsistoři pražské aby postavili a konsistoriánové s administrátory na nich pilné zeptání aby

učinili při podstatných věcech, jak drží v zákoně Božím založených, a jak věří, srovnají-li se v tom s kněžstvem strany naší podle zákona Páně: tehdá ti aby přijati byli; nesrovnalili-by se kteří, to naší straně aby bylo oznámeno, a my v to s duchovními lidmi vkročíce a rozdílu vyrozumějíce, nebyloli by možné, takových k nápravě přivésti, těch abychom se zbavili.

5. Item: Kněží a farářové lidem *učení zdravé* vedle zákona Božího a písem svatých aby činili, od bludův i hříchův je vedli. Jestliže by pak který z kněžstva dal se v jiný pořádek kromě jednoty naší, Administrátor s konsistoří toho aby obeslali a z toho, aby jeho vyvedli, mimo náš zvyklý pořádek nic aby nezačínal a bylli by ten pod kterým pánem, rytířským člověkem nebo městem, kdyžby se obeslání stalo, takový žádný aby toho nebránil, ten aby neměl postaven býti. Pakliby ho pán nebo rytířský člověk postaviti nechtěl nebo ho bránil, buď město aneb obec která, tehda aby sám stál nebo stáli a toho se zpravil nebo zpravili, proč jest ho nepostavil.

Pakliby nestál nebo nestáli ani na místě svém poslal, a nebo že by kněze slibem nezavázal, aby stál, a listem toho že by neoznámil, ale takovou svévolnost, aby proti straně naší ukázal, takového každého máme se všemi obyčeji zbaviti.

6. Item: Žádný pán, rytířský člověk, ani Pražané a města ani která obec toho aby nebránili, aby každý kněz svého *statku*, což by ho pán Bůh nadělil, neměl jeho *odkázati*, a pryč dáti, komuž by se jemu zdálo a vidělo. Pakli by kdo jemu v tom překážku činil nebo učinil, o takovou věc obeslání aby se stalo od těch pánův k radě, administrátorům a konsistoři přidaných a ti to aby rozmařili a k nápravě přivedli, co se jest tu ublížilo, aby napraveno bylo, tak což se koli tu uzná, na tom aby přestali.

7. Item: *Což se soudův konsistořských* dotýče. Poněvadž strany naší *žádný se jest od toho soudu nikam neodvolával*, ještě to aby na tom bylo, od toho soudu žádný s strany naší, aby se *neodvolával*, a my administrátorovi nebo administrátorům a konsistoriánům toho se důvěříme, že oni s pilností takové věci opatrovati budou, pamatujíce na své povinnosti; kdožby se také nevážně při tom soudu měl a více z všetečnosti mluvil a ubližoval, nežli by potřeba kázala a oni to na Pražany vznesli, k tomu svolujeme, aby každý takový, jakž by provinění bylo, tak aby i trestán byl.

8. Item: Učinil-li by kdo kterému knězi jakou *svévolnost*, pýchu, tak že by jeho zbil, nebo jemu statek pobral, sám sobě na něho příčinu vymyšle a o to, jest-li jemu co vinen a nebo není, souzen nebyl, takový každý aby se utekl k *administrátorům a konsistoři* a ti těm *čtyrem osobám z panského a rytířského*

stavu to aby oznámili, a ti k určitému času sjedouce se, kdož jest takovou věc knězi učinil, jeho aby obeslali a nechtěl-li by ten státi, na jeho *královské milosti* toho abychom se dožádali hned, jeho milost ráčila-li by v zemi býti nebo *náměstkův* svých nechati: takový od Pražan aby ke čtyrem nedělem obeslán byl a v pořádek jiných pří takové obeslání aby pojato nebylo, než hned aby bez hojemství odpovídal, kdožby to koli z strany naší učinil, a z toho aby práv byl. Neb jestli že by co neřádného pán a kteréžkoli povahy kollátor strany naší *na knězi* seznal, to aby na administrátory a konsistoř vznesl, a oni uznali-li by vinu, toho kněze aby trestali, bylali by vedle viny příčina, aby jeho z té fary vzali, a z ouřadu kněžského jeho aby složili dotud, dokudž by k nápravě nepřišel, a přišelliby k tomu, sám se poznaje, a z pokory toho želil, tehda na faru jeho aby nedávali, než k jinému faráři pod zprávu jeho aby poručili, pokudž by toho uznáno nebylo, že jest fary zase hoden. Než páni, rytířstvo, Pražané, města ani žádná obec strany naší jim statkův nebrali.

9. Item: S pilností to aby opatrováno bylo, žádných na *kněžský úřad* aby nepřijímali, ani zlopověstných, ale dobrého svědomí a zachovalé lidi, a na ně se vyptávajíce ty aby dimisoře dávali. Pak-li by kdo takový jakžkoli bez dimisoře kněžského úřadu došel, žádný pán, ani rytířského stavu, Pražané, města, ani žádná obec toho aby nepřijímali za kněze; pakli by přijali bez podání administrátorů anebo konsistoriánů, tehdá administrátorové a konsistoriánové takového aby vyzdvihli a nechtělli by ten jeho pustiti, pod kýmž by obyt svůj měl: též aby ho ke čtyřem nedělem Pražané obeslali, jakož se svrchu píše a takový k tomu aby přiveden byl tím pořádkem, kdež by to svévolně činil. Než neprotivilliby se tomu, aby kněz neměl podán do konsistoře býti a sem aby ho nestavěl, má slibem toho kněze zavázati pod ztracením cti a víry i kněžského jeho ouřadu, aby stál, a to po listu aby oznámil, že jest to tak opatřil, aby se postavil; pak-li by toho neučinil, a kněze nezavázal, ani jeho postavil, ani sám stál a toho se nezpravil buď listem nebo oustně, tehda sto kop grošů českých straně naší pod obojí způsobou aby pokuty propadl a tento řád, kterémuž jsme se svolili. Stavům moravským naší strany pod obojí, aby (opis) vydán byl, kteříž by zlé vůle ve zlém neměli, kněží tam také jich aby netrpěli.

10. Item: což se dotýče kněžstva, aby žádný *fary neujímal*, ani se zamlouval *bez povolení a podání administrátorova a konsistoře*, a kteréhož by kde kněze chtěli vyzdvihnouti, jakožto z nepotřebnějšího místa na potřebné, toho moc aby měli a jiného s vůlí pána poddacího aby podali.

11. Item: Což se toho našeho společného snešení a zřízení všemi stavy s duchovními i mistry učení pražského dotýče, tak jakž svrchu v těchto artikulích sepsáno a položeno jest, vedle toho tak se máme chovati, napřed zákonem Božím máme se spravovati, a tyto artikule všickni strany naší mají držeti a je zachovávati dotud, dokudž bychom jinak té věci stavové, mistři, i kněži, byla-liby potřeba na společném sjezdu strany naší nepromĕnili, když by ten od nás všech tří stavů a kněží i mistrů pražských držán byl, a když jsou k nám a k straně naší přistoupili, a nebo ještě přistoupí, k tomu každému se jako sami k sobě zachovati.

Dokonán tento sněm v neděli po slavnosti Těla Božího leta svrchu psaného a všemi třemi stavy zůstáním dobrovolným svolen a zavřín jest.

76.

Václav bohoslovec z Berouna vzal od faráře Lyského 10 zl. a od Kolínských 6 kop gr. na cestu do Vlach pod jistým závazkem. 1532. 31. ledna. (M.)

Mezi knězem Janem tehdáž farářem *Lysským* a Václavem, mládencem z Berouna, kteréhož svrchu jmenovaný kněz Jan na kněžství vysílal, smlouva stala se taková, že Václav od kněze Jana, faráře Lysského a budoucího faráře Kolínského, vzal jest na tu cestu 10 zlatých Uherských a od Kolínských 6 kop gr. a když by mu se Pán Bůh dal zase navrátiti, a pakli by mělo jakýmkoli spůsobem státi se změnění a měl se hnouti z Kolína, ješto nemělo by to býti, lečby se svrchu dotčená věc vyplnila. Tehdy povinen bude Václav faráři i Kolínským všecko zpraviti; pakli by kněz farář dříve z Kolína hnul se, než by kněz Václav tu summu službou vykonal, vždy vyplniti povinen bude, pokudž by tehdáž mezi nimi narovnáno nebylo. Pakli by Pán Bůh všecky z tohoto světa vzal, v tom času žádný toho dluhu jemu zpomínati nemá.

77.

Petr Illuminátor a Jan bakalář slíbili za kněze Jana, kterýž byl ušel pryč od faráře s. Jindřicha, aby tu byl, kdež jemu rozkázáno bude úřadem a v tom rukojemství státi mají až do roka a to pod 15 kop gr. 1532. 17. května. (M.)

78.

Kněz Václav Klacaba, farář z S l i v i c e, *zprávu učinil, že nemůž kuchařky míti, i rozkázáno jemu, aby ji prázden byl a k sobě jí nikterak nepřijímal.* 1532. (**M.**)

79.

Knězi Duchkovi faráři z Horek rozkázáno, aby byl v L i t i c í c h, *kdež jest slíbil, neb o to psal pán z Pernštejna a pán z Weitmile.* 1532. (**M.**)

80.

Petr děkan C h r u d í m s k ý *vzat jest do trestání pro potupné psaní, kteréž o úřadu učinil.* 1532. (**M.**)

81.

Kněz Václ. Belda obžalován u konsistoře, že se sedláky do půl noci v krčmě sedal, opíjel se a s sedláky se tepe; n e š p o r ů *v neděli neslouží a někdy v neděli ani ráno neslouží,* r e n o v a c í *v půl letě nedělá.* 1532. (**M.**)

82.

Jan kaplan pro neposlušnost k administrátorovi dán jest do v ě z e n í; *pak dán k sv. Jiljí za kaplana a odtud nikam aby nechodil.* 1532. 16. srpna. (**M.**)

Feria sexta post Assumtionis Beatae V. Mariae.

Kněz Jan, který byl ušel od svatého Jindřicha bez vůle faráře svého, když byl dosazen, to mu milostivě váženo, i dán jest k svatému Jiljí; kterýžto potom jsa odpuštěn do téhož městečka Janovic, aby svých věcí tam pořídil, v čas určitý aby zase k svatému Jiljí vrátil se. Ale on na ten čas se nevrátil, a potom přišed jest od pana administrátora trestán řečí; ale on ještě zpurně mluvil, i dán jest do vězení z hodné příčiny. A potom, když jest z vězení vypuštěn, rozkázáno jemu od pana administrátora a od konsistoře vší, aby šel k sv. Jiljí, kdež jest dán, a odtud nikam aby nechodil, ale tu předce byl

pod propadením toho základu, pod kterýmž jest prvé na rukojmích.

Rukojmě za téhož kněze Jana jsou: Petr illuminator, Jan bakalář z Dlazení, sub 15 kop gr. alb.

83.

Kněz Duchek farář na Horkách propuštěn jest z vězení na rukojmí. 1532. 4. října. (**M.**)

Feria VI. die Francisci.

Za kněze Duchka, faráře na Horkách, žádaly jsou některé osoby, aby dán byl na rukojmí z vězení toho, v kterémž seděl na rathouse proto, že když byl prvé puštěn z vězení rathouského, nezachoval se, ale šel na víno, užral se, penězi házel a nepořádně sobě činil a tak vzat byl po druhé do vězení. I na tu jich žádost dán jest opět na rukojmí na ty, na kterých jest prvé byl, aby se přes týden postavil, a co k němu bude mluveno, uslyší.

84.

Kněžím mladým z Vlach se navrátivším vykázána jsou od konsistoře utr. místa. 1532. (**M.**)

Kněži mladí přišli z Vlach a vrátili se ve zdraví a oč pracovali, toho jsou došli a nám ukázali listy hodné, kteréž jsme viděli, a pan administrátor je na ten čas k sobě přijal; a ti kněži mladí dáni jsou všickni na tato místa:

Kněz Matouš z Kouříma k svatému *Jiljí;*
kněz Jan z Trebiče k matce Boží do *Tejna;*
kněz Tomáš z Prahy na *malou stranu;*
kněz Jan z Počátek na *Písek;*
kněz Jiřík z Ledče do *Kouřima;*
kněz Lukáš z Vilímova do *Čáslavy.*

Kněz Jan, farář Tejnský, vznesl jest na úřad, kterak by kněz Pavel, farář svatého Jiljí, jej slovy nepříjemnými dotýkal na rathouse; proti tomu kněz Pavel odpověděl, že když jej podle práva řádně obešle, že jemu práv býti chce, a že by to směl na jeho přátelech přestáti. K tomu kněz farář Tejnský pověděl, že jemu jeho není potřeby obesýlati, než aby jej podle listu královského opatřil.

85.

Konsistoř utr. nařizuje knězi Lahvičkovi, aby v kněžském šatu chodil, Tělo Páně vystavoval, do domů šenkovních nechodil a jen s povolením Administrátora aby v Praze kázal. 1532. (**M.**)

Kněz Jan Lahvička, když stál, rozkázáno jemu nejprv, aby, chce-li u pánů hejtmanů v domnění nebýti, i u nás aby se vyvedl a těm sedlákům, krčmáři a jinými, které jemu Páně Jindřicha Berky, pana hejtmana syn pravil, co oni naň mnoho nepořádného praví, druhé, aby *šaty* kněžské maje, bez odhalování chodil, *biretu* s rohy nemíval, tělo Pána Krista na oltář v monštranci vystavoval, jako jiní kněži, poněvadž lidé toho žádají; *v Praze chtěl-li by* kázati, aby to na pana administrátora znesl, a dopustí-li jemu pan administrátor kázati, aby kázal; pakli nedopustí, aby nechal. A pan administrátor nemá také povoliti jemu kázati, leč na konsistoř vznese, do domů šenkovních choditi, na řady a na vína nemá . . . než v místa poctivá, jemu náležitá, na fary i mezi kněží. I řekl se tak zachovati pod trestáním, a bude-li se chovati chvalitebně, má toho dobrým požívati.

86.

Kněz Petr obviněn jest u konsistoře utr., že v Limburce šenkuje, v opilství se pere; Petr žaluje na kněze Šatného, že jej nazval neštěpovaným knězem. 1532. 15. listop. (**M.**)

Feria VI. post Martini.

Kněz Petr obeslán jest, že svou věc nekněžsky vede, dává se v krčmování, v opilství se sedláky, k sobě sekerkami házejí, a strach, aby někdy k mordu nepřišlo, jako prvé se jemu přihodilo; protož aby nám pověděl, činil-li jest za to pokání aneb kdo ho zase připustil ku kněžství, poněvadž v Limburce byl šenkýřem, faru bez povolení děkana přijal, a psaní nepoctivá a nekněžská s knězem Šatným sobě psali. Kněz Petr k tomu odpověděl, že jest se žádné vraždy nedopustil, ani aby kdy šenkýřem byl, než psaní neodpírá, by neměl knězi Šatnému psáti, ale z příčiny, že on prvé mi psaní učinil, nazývaje mne neštěpovaným knězem.

Kněz Jan Šatný tomu odpírá, aby psal knězi Petrovi, než osadním; ale toho jim nepsal o knězi Petrovi, aby měl býti neštěpovaným, ale že jest cizím farářem; než co jest kněz

Petr psal o knězi Šatném, že jeho tak nechce nechati, a tím ho šenkovati nemíní. Povědíno jim, chtějí-li sebe z těch listů viniti, mají toho vůli; knězi Petrovi pak rozkázáno, aby se vyvedl z šenkýřství, že jest nešenkoval v Limburce, též i z mordu, a že jest té fary bez vůle děkanovy neujal, a aby zase stál feria VI. po oktávu Božího křtění s tím vejvodem před námi.

A za koho bude kolátor žádati a osadní nás, toho jim podáme za faráře.

87.

Kšaft kněze Jana Šišmy, faráře Hořelického. 1532. (M.)

Kšaft nebožtíka kněze Jana Šišmy, faráře Hořelického, kterýž jest činil před osobami některými, požádanými k tomu z konsistoře, a ten potom podán na rathous a z rathousu do konsistoře; i žádali jsou poručníci, aby tvrzen byl. Kdež my administrátor, mistři a farářové ouřadu duchovního, uváživše to, poněvadž jest se řádně dál z plnosti ouřadu i práva našeho, stvrdili jsme jej, a do knih svých kázali zapsati, kterýžto jest slovo od slova takto: Já kněz Jan, farář z Hořelice, jsa v kázni Boží, však při dobrém rozumu, toto zřízení jsem učinil, požádav osob z ouřadu duchovního, i také rychtářů z mé fary. Item nejprv co se věcí zádušních dotýče, k čemu jsem přistoupil v kostele i na faře, to má osadním od poručníků mých všecko vydáno býti. Item na ornát bílý i damaškový poroučím 10 strychů pšenice a 10 strychů žita a pět strychů žita, kterých jsem dlužen osadě, ty k tomu mají přidány býti s vůlí jich a poručníci mají ten ornát koupiti a jim dáti do Hořelice k záduší. Do Slovanů pánu opatovi, do kláštera do konventu 12 talířů s pouzdrem a pět mísek a mísu největší cínovu, kterou mám v sklepě. Item pánu opatovi samému 12 lžic ze stříbra. Item do Slovan k záduší poroučím křížek pozlacený, který jest v škatuli, kuchařka ví, kde jest, a dávali zaň 6 kop miš. Item matičce mé z lože šatů dvě peřině svrchní, spodní jeden polštář a dvě podušky a dvě plachtě. Item též matce mé sukni poroučím, která jest v Hořelici. Item dvě míse cejnové prostřední a konvici jednu cejnovu. Item sestře mé poroučím peřinu a podušku, mísku prostřední cejnovu. Item knězi Václavovi do Slovan českou bibli. Item kuchařce sukni, kterou mám dobrou zde z lože šatů, mísu jednu cejnovu a pak což jest koliv mís cínových ve vsi, ty jí poroučím, trubličku malou, kteráž jest na no-

žičkách. Item knihy, aby se sebraly všecky, a ty aby rozdány byly kněžím, kteříž jich potřebovali a učiti se chtěli. Item dva volky, které mám sobě chovati u kněze Jana Ouhonského, ty aby prodali spolu s kuchařkou mou a rozdělili se. Item vepř, na krmníce který mám, když se vykrmí, kuchařka s poručníky aby to prodali a opatřili.

Item dluhové, které jsem já dlužen:

Nejprv osadním 2 kopy miš. bez 2 peněz. Item panu Martinovi od zlatého kříže 3 kopy miš. bez 4 gr. m. Item paní Anně Matisové ve faře sv. Michala 12 kop miš. Item kuchařce mé 3 kopy — a 20 gr. K tomu jsem jí dlužen za dvě letě za každého půl leta — — gr. —. Tyto dluhy aby byly z mého statku zaplaceny; a toho mého zřízení poručníky činím tyto: pána Opáta, mistra Koramba a kněze Jana, faráře Tejnského a kuchařku mou.

Když jest tento kšaft tvrzen býti měl a toho mistr Matěj, opat Slovenský, žádal s kuchařkou, tu kněz Jan, farář Tejnský, před panem administrátorem a ouřadem pustil jest od toho poručenství.

88.

Farář Seliga od sv. Barbory z Hory pokárán jest od konsistoře utr., že se často opijí, zcestná kázaní činí a lidem z jiných far posluhuje. 1532. 29. listop. (**M.**)

Feria VI. post Catharinae.

Kněz Václav Seliga od svaté Barbory farář od Hory, postavil se podle uložení. Tu k němu jest promluveno, co se o něm slyší. I také předkem dotázán jest, proč jest tu faru ujal u svaté Barbory bez povolení našeho. Druhé že zprávu máme, že by *kázaní* nová, pohostinská, nezvyklá, zcestná, bludná, bouřlivá a proti dobrým pořádkům církve svaté kázal. Třetí že se velmi často opijí.

Kněz Václav Seliga k tomu odpověděl: Nejprv, co se té fary dotýče, že ji drží, i že páni horníci jsou vinni, že jsou ho vymluvili z Kanků na některou neděli k svaté Barboře, aby tu pobyl, a potom nechtěli mne pustiti odtud, až posavad, já o tu faru nestojím. Co se tkne učení, nikdá jsem nekázal nic bludného; však mnoho lidí bývá, nechť povědí. Třetí, že se neopijí, a že toho není, aby se měl opíjeti. Kněz Jan Trubač, farář z malé strany, a kněz Bohuslav od svatého Lazara postavili se proti knězi Seligovi a žalovali naň, kterak lehce mluví o svátostech Božích, kněží dobré plundruje, zlé kněží

k sobě přijímá, Počátka — Hynka ženatého; Počátkovi dopustil sloužiti, kázati, sám jaká zcestná kázaní činí, bludná, a jest člověk pověstný. O posvícení za mrtvé nedal sloužiti a kázal, že skutkové milosrdní nic jsou; jeho kněz Florián pravil, že za mrtvé se modliti, skutky milosrdné činiti, tolikéž jest, jakoby umrlému koni oves vopálal. Item z jiných far lidem posluhuje bez povolení farářů jich, jako z Čáslavy, a tu ukázali jsou nám naň i svědomí od některých kněží okolo Hory kteří jsou, a ta čtena jsou před ním.

Kněz Seliga těm věcem odpíral, a že z desíti jedno pravé není a že jemu přidávají a v čem by zcesten byl, že se chci dáti rád napraviti. Co se Počátka dotýče, že jest nekázal, než přečetl text lectury, a co se kněží dotýče, pokud jsem se s nimi srovnával, s kněžími, potud jsem nebyl bludný. Než jak se s nimi nesrovnávám, tak mne bludným nazývají, a jiného já neučím, než co mám od mistra svého.

Povědíno jemu, aby všech těch věcí nechal, kázaní takových více aby nečinil, též i kněži jeho, a pokoj aby zachoval i kněži jeho proti všem; a kněži jeho též se zachovali, a tu jest zavázán rukou dáním panu administrátorovi pod svým kněžstvím, aby zase stál před námi tu středu po oktávu Božího křtění a oznámili se jemu tehdy i s kněžími svými.

89.

Administrátor usnesl se s faráři Pražskými na tom, že po hodech vánočních promluvějí s pány Pražany, proč faráře ze Stodůlek bez vědomí Administrátora do vězení dali a tam až do smrti dodrželi. 1532. 20. prosince. (**M.**)

Feria VI. in Vigilia Thomae Apostoli; post praudia convocati sunt omnes plebani Pragenses.

Oznámeno všemu kněžstvu od pana administrátora, že kněz Jan Tobiášek, farář ze Stodůlek, vzat rychtářem s nějakou osobou a dán do potupného vězení, do šatlavy, a tam držán a dodržán až do smrti. A na pana administrátora ani na ouřad nic nevznesli páni Pražané a vzat jest bez vůle a vědomí pana administrátora a ouřadu; i na tom se snesli, aby po hodech hned o to dostatečně mluvili. A v tom písař rychtářů přišel a pověděl od pana purkmistra, aby to opatřeno bylo, aby ten kněz pochován byl; pakli by toho nebylo, že páni vědí, to jak opatřiti, a to hned.

Odpověd dána jemu tato:

Pane písaři, to za odpověd dáváme, že vězňů neopatřu-

jem umrlých, vědí páni, kdo to opatřuje, my to neodporujem, aby opatřeno nebylo.

90.

Konsistoř dotazuje se pánů Pražan z strany nebožtíka faráře ze Stodůlek. 1533. 10. ledna. (**M.**)

Feria VI. ante octavam Epiphaniae.

Učinili jsme poselství z sebe pánům Pražanům staroměstským o kněze Jana, nebožtíka faráře ze Stodůlek, tímto nejprvé: s vědomím-li jest a vůlí pana purkmistra ten kněz Jan vzat do toho vězení tak potupného. Druhé, pro kterou jest příčinu vzat do tak potupného vězení. Třetí, z kterých příčin dodržán jest tam do smrti a že jemu zprávy křesťanské v nemoci jeho dopuštěno není, což lidem potupným na smrt odsouzeným a mučeným se dopouští.

91.

Kněžstvo utr. na tom zůstalo, aby rychtář žádného kněze více do tak potupného vězení nedával. 1533. 17. ledna. (**M.**)

Feria VI. post octavas Epiphaniae.

Soudu žádného nebylo, ale bylo všecko kněžstvo s panem administrátorem na rathouse o tu odpověd, co se tkne toho nebožtíka kněze Jana, faráře ze Stodůlek, a na tom zůstáno, aby více pan rychtář žádného kněze do tak potupného vězení do šatlavy nedával.

92.

Knězi Vilémovi dán rok k pomýšlení, aby panu Administrátorovi sub utr. nápravu učinil. 1533. 24. ledna. (**M.**)

Feria VI. ante conversionem Pauli.

Pan administrátor promluvil toto: páni mistři a farářové, podána mi cedule včera, na níž sepsáno, co kněz Vilím za odpověd dal a jakými by slovy mně chtěl nápravu učiniti a kterak ke mně promluviti, a já tomu sám nerozumím, měl-li bych to přijíti a zadosti-li jest mně i ouřadu ta slova; a poněvadž jste mi k radě přidáni, vás za radu v tom žádám. Tu

páni mistři a farářové snesli se jednomyslně na tom, že to zadosti není od kněze Vilíma proti takovému provinění, které učinil panu administrátorovi a vidí se jim, aby toho neujímal. Při tom pan administrátor i toho ještě požádal, poněvadž jest Vilímovi dán prostranný rok k pomejšlení, i aby se poraditi mohl. Pan administrátor že téhož žádá, aby dán jemu byl protah, a když budou páni naší strany zde o suchých dnech aneb při tom pak času, že se chce o to s nimi i s jinými přátely svými raditi, a co mu poradí, to ujíti, aneb míně aneb cokoliv na tom chce přestati a jimi se zpraviti a na tento čas toho podání té nápravy nezamítá, ani také ujímá, než to aby bylo, až pan administrátor radu vezme; než při tom žádal, aby ouřad opatřili se knězem Vilímem, aby stál a dostál.

Povědíno od ouřadu, že panu administrátorovi ten protah, jakž slušné jest, dávají, poněvadž i druhé straně knězi Vilímovi to činěno bylo a knězi Vilímovi povědíno, aby stál, že my jemu chceme dáti psaním znáti, kdy bude míti zde k té věci státi a věří jemu na slova jeho, že se tak zachová a přijde a stane a on řekl, že stane, a když mu psáti budem, přijde. A také kněz Vilím pověděl, že chce nalezti a státi, a že k tomu také přátel potřebovati bude.

93.

Konsistoř utr. nechce Malostranským kněze Jana Lahvičku dáti za faráře. 1533. 21. února. (M.)

Feria VI. ante cathedram Petri.

Páni Malostranští předstoupili před nás, žádajíce nás za faráře abychom jim dali kněze Jana Lahvičku. Povědíno jim, že my pamatujíce na žádosti jejich předešlé i na přiřčení své, že jsme jim spůsobili jednoho i druhého a těch jsme jim podali kněze Lukáše, faráře z Opatovic a kněze Jiříka z Prosíka. Ale oni toho žádného nechtěli než Lahvičku a zaň vždy žádali, a že od něho nepouštějí, a že jemu rukou dání slíbili.

Dictum est eis:

Páni milí, neradi bychom žádosti vaší oslyšeli a sobě také uškodili; neb se obáváme, aby mezi kněžstvem rozbroj nebyl; neb on něco prvé u svatého Havla kázal i také pro krále jeho milost; než my vás žádáme, že kněze Jiříka vezmete. Pakli byste mimo tuto radu co učinili, toho bychom se nemohli dotýkati a to ze sebe skládáme a tím povinnovati býti nechceme. Oni přes to žádali, pravíc, poněvadž

obec k němu svolila, my bez nich sami od něho pustiti nemůžem.

Knězi Janovi Lahvičkovi, kterého jsme obeslali, pověděli jsme: známe, že páni Malostranští o to stojí, aby u nich byl farářem; ale my toho dopustiti nemůžem proto; neb když nás prvé za faráře žádali, my jsme jim zjednali a jeho ubezpečili jsme toho kněze, abychom jemu lehkosti neučinili. Druhé všickni farářové Pražští nás jsou žádali, abychom místa tobě nedopouštěli, a protož bylyby mohly mezi kněžstvem rozbroje býti. Ale Malostranští páni od svého pustiti nechtí, a pověděli jsme jim, jestli přes to co učiní o své ujmě oni, že my se toho dotýkati nechceme.

Kněz Jan Lahvička podal se povolně ve všecko úřadu a bez vůle pana administrátora a ouřadu nic nechce učiniti; k tomu jemu pověděno, budou-li oň žádati jiní, chtí ho opatřiti.

94.

Konsistoř utr. posílá do Domažlic kněze Jana co kaplana.
1533. 25. března. (T.)

Vzáctné opatrnosti panu purgmistru a raddě města Domažlic pánům a přátelům nám v Pánu Bohu milým.

Modlitbu naši vzkazujem vzáctné opatrnosti pane purgmistře, páni spoluradní nám v Pánu Bohu milí!

Žádost, kterou jste na nás vzložili skrze posly své, kteréž na tento čas u nás v Praze měli jste, abychom vám do města a obce vaší nějakého kaplana spůsobili, za kteroužto věc i kněz Pavel farář Svatojilský, krajenín váš a rodič znamenité se k nám přimlouval o to, a nýbrž i sám kněze Jana svého, kteréhož má, chtěl by ku potřebě vaší dáti; kdež my slyšice žádosti vaše skrze pány posly i také kněze Pavla, toho kněze Jana střídníka, kněze Pavlova od sv. Jiljí jsme vyzdvihli a vám již podali k sv. Jiří a podáváme, aby při tom času sv. Jiří aneb při času Svátosti k vám mohl se vypraviti; jedině abyste to opatřili, aby on k vám při tom času mohl se s svými věcmi stěhovati. Však na ten spůsob jeho tam podáváme, abyste vy páni milí také toho střídníka neb kaplana, kteréhož na ten čas máte v městě vašem při panu farářovi vašem, nám s jeho věcmi na ten čas k sv. Jiří aneb k Svátosti do Prahy poslali, neb my jej také místem poctivým opatříme, kde a při kom bude míti on býti, toho vám věříme jako pánům a přátelům milým, neb my jsme se na tom již ubezpečili, že téhož kněze, vašeho střídníka pošlete a my jemu jsme byt také ob-

myslili; pakli by toho se nestalo (kdež té naděje nejsme) tehdy i tohoto vám již daného s těžkem bychom poslati mohli. A s tím dej vám Pán Bůh všecko dobré. Dán v Praze v outerý na den slavný Zvěstování Panny Marie leta 1533.

Administrátor, mistři a farářové úřadu duchovního.

95.

Knězi Jiříkovi starému, který byl farářem v Tuklatích, který jest u sv. Jindřicha střídníkem, rozkázáno, aby se nikam nehýbal bez vůle konsistoře. 1533. (**M.**)

96.

Knězi Jírovi, jenž od sv. Jindřicha ušel, z mnohých příčin jest kněžství v Čechách zastaveno. 1533. (**M.**)

97.

Feria VI. post Dominicam Spiritus Scti.

Pan Annha podal jest před pana administrátora a ouřad kněze Prokopa, faráře svého z Kostelce z příčiny té, že jest se oženil, žádaje za faráře jiného a jeho tu míti nechce, a kněz Prokop tomu stoje neodpíral, aby se neoženil, ale k tomu se seznal. Dán jest do vězení na rathous kněz Prokop. 1533. 6. června. (**M.**)

98.

Duchkovi zvoníku z Hostivic, jenž chtěl v stav manželský vstoupiti, činí překážku Barbora, s níž nuceně byl oddán. 1533. 20. června. (**M.**)

Feria VI. post Viti, patroni Bohemorum.

Duchek zvoník faráře kněze Jana z Hostivice oznámil, že maje úmysl v stav manželský vstoupiti, že mu Barbora z Holubic překážku činí z příčiny té, že před lety sedmi vloudila jej k sobě do komory a sedláci přivedli kněze, a jej nutili, aby jej s ní oddal; a když ptána byla od kněze, kdo ji na to navedl, aby jej vloudila, i řekla: „čert,“ a kněz k jejím slovům řekl: „quos diabolus conjunxit, hos separare potest homo,“ a těmi slovy je oddal a on Duchek hned od ní ušel a ona potom se zmařila a dítě měla.

Ouředníci panští žádají toho, aby Barboře odloženo bylo; určeni jsou k dostání práva: za Duchka z Hostivice od kněze Jana: Jan Bakalář Soukeník z nového města, Jiřík Sklenář Uh. 10 kop.

99.

Jan farář v Borotíně obžalován jest pro bludné učení. 1533. (M.)

100.

Jan farář Borotínský dán do vězení pro své nenáležité kázaní a pro neposlušnost ke konsistoři utr., bez jejíhožto povolení neměl kněžství požívati. 1533. 20. června. (M.)

Jakož uloženo bylo knězi Janovi, někdy faráři Borotínskému, aby se před námi postavil, jako dnes i postavil se jest. Též podle uložení kněz farář Zderaský postavil se i kněz Matěj Maška, farář v Selčanech a poustevník, kterýž měl státi; ten nemoha státi psaní učinil, a tu žalobu jsou učinili na téhož kněze Jana, faráře někdy z Borotína. Kněz farář Zderaský pravil, že slyšel od něho na kázaní, jak jest haněl řády kostelní, zvonce, svíce etc. a ohlížíc se k oltáři, kdež *Tělo Pána Krista* bylo, mluvil: což vy se domníváte, že jest tu život věčný jako papežští kněži? však jest tu toliko památka, a jiné věci mluvil, že svatí nejsou s Bohem. Též to mluvil kněz Bartoš, který byl v Selčanech prvé farářem a poustevník list psal naň, jaké rouhavé věci slýchal od něho. To slyšíce i jiného mnoho o něm pan administrátor, páni mistři a farářové uznali jsou výstupky jeho mnohé proti víře a řádu, druhé, že maje rozkázání pro své první činy zlé, ode všech stavů strany naší na rathouse, kdež jest byl u vězení, aby *kněžství neužíval při straně naší v Čechách i na Moravě* bez dopuštění jich, a on že jest se tak nezachoval a sloužil i fářařoval bez dopuštění našeho a zase se navrátil, i z těch příčin berem jej v svou kázeň a dále na ten zápis, který jest o něm učiněn, ptáti se budem.

101.

Knězi Mikulášovi, střídníku od sv. Jiljí a kn. Řehořovi, střídníku od sv. Mikuláše z hodných příčin kázáno na rathouz

do trestání též i střídníku Janovi z malé Strany aby hned šli. 1533. 18. července. (**M.**)

102.

Kněz Jan Škola z Pšova vzat jest od konsistoře na rukojmě, protože se věcí nekněžských circa sacram speciem dopustil. 1533. 18. července. (**M.**)

Feria VI. post divisionem Apostolorum.

Kněz Jan Škola z Pšova od Žatce, jsa obeslán, oznámeno jemu, kterak jest věc nepořádnou, nekněžskou a hanebnou učinil, že jsa farářem v *Modřanech,* nechal tam sacramentum in monstrancia a v Kundraticích též, kdež přisluhoval, k tomu tu doma v Modřanech circa sacram speciem in pixide veliký nekněžský skutek se nalezl circa fragmenta, jakož tam proto posíláno bylo, aby se to opatřilo; i na tom zůstáno, aby dostatečně vzat byl na rukojmě, a potom, když jej postaví, aby byl dostatečně trestán a toho aby jemu nikoli prominuto nebylo, i vzat jest na rukojmě.

Rukojmě za něho pod třiceti kop, na to, aby jej postavili.

Feria VI. post Bartholomei: rukojmě za něho: Jeroným z Platnýřské ulice, bakalář; Prokop od červeného jelene, od sv. Haštala; Jiřík, rektor z láku od matky Boží na lúži.

103.

Kaplan z malé strany propuštěn od konsistoře utr. z vězení, na ten spůsob, aby oděv kněžský nosil a faráře poslouchal. 1533. 18. července. (**M.**)

Kněz Martin, farář z malé strany, žádal o kněze Jana, kaplana svého, aby mohl z vězení propuštěn býti, i dán na rukojmí pod 15 kop gr. na ten spůsob, nejprv oděv kněžský, střevíce, vlasů stříhání, brady holení, bez fousů aby nesl. Druhé faráři aby poddán byl a od něho aby se nehýbal bez našeho povolení. Třetí do svatého Havla aby nikam z domu nechodil, leč s odpuštěním faráře do lázně, a to proto, že jsa prvé napomenut toho se neuchoval, a učinil-li by co proti tomuto zápisu, farář aby toho netajil, ale na nás vznesl a oznámil.

104.

Jíra farář z Poříčí vyručen jest pod 15 kop gr. 1533. (**M.**)

105.

Farář Tejnský žaluje u konsistoře utr. na kaplana; kaplan se omlouvá. 1533. 18. července. (M.)

Žaloba od faráře Tejnského:

Kněz Jan tento neučinil slibu svému dosti, vzav dobrodiní, vykradl se pryč se všemi věcmi svými, a ty věci bral, které mu nenáležely, a zase vrátiti se nemínil, klíče, které byly jemu svěřeny od klenotů a od fary, zavřel aneb jinam dal, kdež nenáleželo. Také vzal věci, které jemu byly půjčeny, a ty u něho nalezeny, jako praefaci českou, vyřezanou z missálu a štůlu.

Item: co mi dlužen, aby mi zase dal, dal jsem mu 5 zl. Uherských — šest kop, za půl leta 3 kopy a za expensi, co jedl u mne, než šel na kněžství.

Kněz Jan, střídník jeho, k tomu toto odpověděl: co se tkne *štůly*, stalo se tak, že jsem vzal štůlu na horu k sobě, ale nevím jak, než bera komži že jsem ke komži ji přijal ale ne z úmysla jsem ji vzal, abych ji měl krásti, an ničemná jest. *Klíčů* jsem nezavrhl, ale nechal jsem jich u hrobnice. Mínil jsem se zase vrátiti a psal jsem panu administrátorovi i panu faráři. *Praefaci* jsem nevyřezal; než byly vytržené, ty jsem vzal. Petici mi nedal a pěti zlatých mi nedal svých žádných, než co lidé nadali. Povědíno knězi Janovi, střídníku, že jej berem na závazek, pod ztracením kněžství jeho, aby neodcházel bez vůle naší, aby zase stáli ve čtvrtek ve 12 hodin, pakli se mohou smluviti s panem farářem, že jim toho přejem.

106.

Farář Tejnský opět stál se svým kaplanem. 1533. 24. července. (M.)

Feria VI. in Vigilia Jacobi apostoli.

Kněz farář Tejnský stál zase se střídníkem a oznámil, že jest kněz Jan střídník jeho seznal se, že jest se vykradl, a že se nemínil vrátiti, a že jest mne žádal s přátely, abych mu to odpustil.

Respondit kněz Jan střídník, že jsem se mínil vrátiti, jakož listové ukazují, než aby pokoj byl, to jsem učinil, že jsem se proto poněkud přiznal, naděje se, že pokoj bude. Kněz farář zase odpor učinil, pravě, že se seznal, a že to pokáže, i šli pryč a nedočkali, aby jim povědíno bylo, kdy mají státi.

107.

Za kněze Prokopa přimlouvají se mistři u konsistoře utr., aby mu prominuto bylo, aby mohl zas ku kněžství připuštěn býti. 1533. 14. srpna. (M.)

Feria VI. in Vigilia assumtionis B. V.

Svoláni jsou *fárářové Pražští všickni*, co se kněze Prokopa dotýče, co s ním mají činiti dále, poněvadž pro jeho výstupek jsou jej již trestali, a on to trestání nesl a žádá za milost a toho se více nemíní dopustiti. Páni fařářové to všecko slyševše, tu dali odpověď, že to všecko panu administrátorovi a ouřadu poroučejí, aby oni to opatřili, jakž by dobré bylo. Někteří pak fařářové přimlouvali se, aby knězi Prokopovi milost učiněna byla.

Kněz Prokop předstoupil jest před pana administrátora a konsistoř, s pány mistry všemi veliké koleje a s jinými přátely, kteřížto zaň se mnohými prosbami přimlouvali, aby jemu to, což jest provinil, laskavě váženo bylo a prominuto, a on po tomto pokání, kteréž nesl, zase mohl ku kněžství připuštěn býti. A on že se toho více na budoucí časy nemíní dopouštěti; a on též sám poníženě prosil, aby jemu to prominuto bylo, že se toho více nedopustí, a aby již mohl kněžství zase požívati, že nemá nač živ býti. Povědíno jemu i pánům přátelům jeho, že chcem to zdravě rozvážiti a knězi Prokopovi odpověd dáti v pátek in octava assumtionis, tak aby mohl i přímluv vašich, páni milí, užíti.

108.

Jan děkan z Příbrami žádá jiným místem opatřen býti. 1533. 22. srpna. (M.)

109.

Kněz Jan farář z Petrovic od Bydžova žádal místem opatřen býti. 1533. 22. srpna. (M.)

110.

Jan Škola farář z Pšova uručen pod 10 kop se postavil. 1533. (M.)

111.

Jan Lahvička obžalován jest od faráře z Libice; konsistoř utr. rozhodnula, že konsistoř Horská nemá zapovídati služeb Božích; Ondřej děkan Kolínský také žaluje na Lahvičku; odloženo jim. 1533. 26. září. (M.)

Feria VI. ante Wenceslai.

Kněz Matouš Kučera, farář z Libice, viní kněze Jana Lahvičku, že jest mimo zápověď konsistoře Horské sloužil v Křeseticích, druhé, že na cestě potkav se s ním dával mu zloděje, že kalich v *Křeseticích* ukradl a že jim dal cínový a na silnici svobodné chytiv mu kůň moc svou s ním chtěl působiti.

Respondit kněz Jan Lahvička: nevím, má-li tu moc konsistoř Horská, aby pro čtyry neděle nezaplacení měli služby zapovídati, i já o té zápovědi jsem nevěděl a mně děkan Horský nic neoznámil, až když jsem přiřekl v Křeseticích sloužiti a toho jsem nemohl zjinačiti. Co se *kalichu* dotýče, když mu kalich přineslo pachole kostelníkovo stříbrný ve vošitce, a on vzav jej vložil jim tam kalich cínový; druhé když jsem se potkal s ním na cestě, řekl jsem hle! oneno kněz jak se po mé lehkosti ptá a kalich sedlákův změnil, a oni praví, že jim jej ukradl, a on mi pravil zase, že jsem zloděj, že jsem v minci čan ukradl. I ukazovali jsou svědomí jedna každá strana, kteréž jest čténo zadosti, a v tom žádali za spravedlivé rozeznání.

Sententia inter eos facta est:

Jakož jest obvinil kněz Matěj, farář z Libice, kněze Jana Lahvičku z toho, že proti zápovědi děkana Horského sloužil v Křeseticích, druhé že jej na poctivosti nařekl a zloděje jemu dával a moc svou na silnici míti s ním chtěl, proti tomu on kněz Jan Lahvička pravil, že o zápovědi nevěděl, a že by jej haněl a on též zase že jest jej haněl, dávaje jemu zloděje, že čan ukradl etc. a na to jedna každá strana k potřebě své ukazovali jsou svědomí, kteréž jest čténo a slyšáno a podle toho i mluveno, pokud se jim za potřebné vidělo, až i za opatření žádali jsou. Tu my administrátor, slyšíce žalobu, odpor, svědky i přelíčení a v to ve všecko nahledše a rozváživše nalezáme, poněvadž o tom v straně naší jest zůstáno, aby *po vší zemi* (zápovědi) mší Svatých a posluhování lidem nečinili, zvlášť pro záplaty, leč by od nejvyššího správce v duchovenství, p. *administrátora, kterýž místo arcibiskupa drží*, vydána zápověď byla a to s mnohým ještě rozvážením, protož pan děkan a konsistoř Horská aby takových zápovědí lidem nečinila proti

zůstání straně naší. Co se pak toho hanění jich dotýče, kněze Matěje a kněze Jana Lahvičky, že jsou se tak nekněžsky a nekřesťansky haněli, oba k zlehčeuí ouřadu svého i jiného kněžstva, z té příčiny bereme je v svou kázeň.

Kněze Jana Školu rukojmě postavili, i rozkázáno jim, aby jej v to místo postavili, odkud jej vyručili a budou rukojemství prázdni. I tak učinili.

Kněz Jan Lahvička postavil se proto, kdež byl obeslán, že naň kněz Ondřej, děkan *Kolínský*, žalobu učinil psaním svým, a kněz Ondřej také stál. I čtěn jest list kněze Ondřeje knězi Lahvičkovi, co naň žaluje. Kněz Jan Lahvička k tomu listu to odpověděl, aby naň kněz Ondřej, poněvadž tu jest, oustně žaloval; neb znám, že kněz Ondřej tak učený není, co se tu latině píše. Od ouřadu pověděno knězi Lahvičkovi, aby k tomu on odpověděl, pravé-li jest to, co se píše, či nic. Odpověděl kněz Jan Lahvička, že jedno slovo tu pravé není. Kněz Ondřej pověděl, že pravé věci jsou, co psal a že mnohem více má mluviti. Pověděno, aby mluvil, ne během soudu, ale aby oznámil, co se jemu děje od něho. Nejprv přišel písař městský, že pán z Perštýna žádá, abych dopustil knězi Lahvičkovi kázati, že by ho rád slyšel a já nedopustil jsem, a on potom sloužil a kázal na předměstí nazejtří bez mé vůle. Druhé přišel ke mně kněz Jan Lahvička s děkanem Horským; i mluvil ke mně děkan Horský, abych nechal *processí* a *vystavování Těla Páně*, a že oni také s processí choditi nebudou. Třetí, že kněz Štigola v *Tejnci* proti *podávání dítkám* a kněz Florian na *Kanku* mluví a on kněz Lahvička s nimi chodí do města a lidi popouzí proti knězi Ondřejovi. Čtvrté viní kněze Lahvičku kněz Ondřej z 15 gr. alb., kterých mu půjčil. Item hejtman z ponuknutí kněze Lahvičky kněze Václava z *Ovčár* kázal odbyti, a aby tu byl kněz Florian.

Respondit kněz Jan Lahvička, že nepravé psaní učinil, a že nenadál by se na kněze Ondřeje, aby proti svému svědomí psal a toho pravého neučiní. Co se pána z Perštýna dotýče, psal mi, abych za Labem kázal, že o to se snesl s panem purkmistrem a o tom mi nepověděli, aby mi bráněno bylo. Co se plechovice dotýče, kněží, kteří jsme u něho byli, o tom nic nepravím, než já jsem jemu nekázal mluviti. Co se pak hejtmana dotýče, on mi neporučil zase mluviti; než jemu já to oznámím, a co se kněze Floriána dotýče, že jsem to odvedl, aby tu v Ovčářích nebýval: neb jest jakýs prudký.

Pověděno jim:

Kněze Ondřeji poctivý a kněze Jene Lahvičko, co se pře mezi vámi dotýče, abyste zase stáli v outerý, den svaté

panny Voršily, a svědky k potřebě vaší, co by vám náleželo, abyste sobě spůsobili a pokoj z obojí strany zachovali.

Item kněz Florian z Kanků, aby obeslán byl, a kněz Jan Štigola z Tejnce a kněz Matěj Limburský.

112.

Consistorium sub utr. testatur de sententia lata inter D. Argulam de Štauf et D. Buryanum Šlik, et de appellatione facta per D. Buryani comissarios ad Romanum Pontificem.
1533. 2. října. (M.)

Feria V. post Jeronimi.

Nos presbyter Venceslaus etc. unacum magistratu plebanisque Consistorii Pragensis praesentibus notum facimus omnibus et singulis cujuscunque status seu excellentiae hominibus, quod in ea causa, quae coram officio nostro assessoribusque judicii spiritualis vertebatur ac discutiebatur inter generosam dominam Dominam Argulam de Štauf et generosum Dominum Buryanum Šlik de Holayz, comitem de Passau etc. sententia lata et pronunciata est, quam partem generosae Dominae Dominae Argulae de Štauf devoluta est: quam quidem sententiam per nos latam dicta Domina Argula suscepit. Ast altera ex parte Domini Buryani Šlik delecti ad hoc commissarii editam sententiam accipere renuentis ad sedem *Romani Pontificiis appellationem* fecerunt, qua propter quid amplius in hac re nos facere oporteat, in aliud tempus distulimus, et . . . de hac appellatione sano consilio determinatum fuerat: generosam Dominam Argulam per ipsius procuratorem certiorem efficiemus, has litteras noluit suscipere Domina Argula.

113.

Florián kněz z Kaňku pokárán od konsistoře utr. pro hanlivá kázaní; poručeno mu, aby ukázal jistotu svého kněžství.
1533. 17. října. (M.)

Feria VI. post Galli.

Kněz Florian z Kanku postavil se podle obeslání, i jest k němu toto mluveno, co se o něm slyší. Nejprv aby pověděl, *kdo jest jeho k naší straně přijal*; druhé proč jest místa přijímal *bez vůle naší*, třetí, že jest v Limburce nějaké věci nekřestanské *kázal*. Čtvrté, že de adoratione Corporis Christi

nedrží a praví, že jsme modláři. Páté u Hory (in die) animarum nešel zpívat nešporu do Kostnice a potom pravil, že to nic platno není, než jakoby umrlému koni oves vopálal. Item proč jest u Hory odvolával? Item na kázaní mluvil, proč by masa v pátek nejedli, poněvadž masa ženského v pátek užívají. Item že chodí do Kolína s Lahvičkou a že lidi pozdvihuje proti knězi Ondřejovi.

K tomu Florian kněz odpověděl, že na osm let, jak přistoupil k straně naší, za mistra Havla a kněz Jindřich, farář Žatecký, chodil do Rakovníka k mistru Havlovi, když tam byl, žádaje jeho, aby mne přijal. Ale on nepřijal mne ani konsistoř, a potom byl okolo Boleslavy a na Kanku nechtěl býti ani toho místa ujíti. Než páni horníci jeho tam podali. V Limburce abych měl jaké věci škodné (mluviti), toho nevím a nepamatuji. De *corpore Christi* to učím a vedu, aby adorarent, a pevně držím tu divinaci a klaním se z víry, a kdybych nevěřil, raději bych se oženil a toho nečinil. A při tom byli páni horníci, a toho nikda nemluvil jsem, aby byli modláři, kdo se klanějí. Také jsem toho jak živ nemluvil, aby to tolikéž platno bylo, modliti se za mrtvé, jakoby koni umrlému oves opálal, a o tom nevím nic. Co se odvolávání u Hory dotýče, že bych měl lehce mluviti de Corpore Christi, nevím, než to vím, že nám zůstaveno Tělo Pána Krista, a že máme odpuštění hříchů v Kristu a v krvi Jeho a v ní dává se odpuštění hříchů, a milost v krvi Kristově, kterou z víry in Sacramento přijímáme. Co se masa dotýče, proč by ho nejedli? toho se nebojím a nemluvil jsem toho jak živ. Co se kněze Ondřeje Kolínského dotýče a pozdvihování lidí proti němu, pravím, že jak živ jsem o knězi Ondřejovi nemluvil.

Pověděno k Florianovi, aby místa nikdež neujímal, leč prvé ukáže listy a *jistotu kněžství svého*, a to co bude moci nejspíše. A pokud kněžství svého nepokáže, aby ani jeho neužíval; a když pokáže, co bude míti dále činiti, jemu se oznámí, čímž bude se moci zpraviti a on řekl to učiniti.

114.

Konsistoř utr. ustanovuje výpovědí ubrmanskou, že nářek kněze Matěje nemá Janu Lahvičkovi nic na poctivosti škoditi.
1533. 24. října. (M.)

Edictum inter Joannem Lahwičzka et Mathiam Kudrna, sacerdotes.

Kdež jest nesnáze vznikla mezi knězem Janem Lahvičkou z jedné a knězem Matějem Kučerou aneb Kudrnou strany

druhé, tak že kněz Matěj dotekl kněze Jana, že jest zloděj a že jest čan ukradl. Kněz Jan odpor tomu učinil, že to pravé není: a že toho kněz Matěj nikoli neprokáže. O to pak jsou ku právu přistoupili, a dali se slyšeti, a vedle toho z obou stran čísti. Tu my, administrátor, mistři a farářové, všecko slyševše vážili jsme a to uznali, že jedné i druhé straně s poctivostí lepší pro budoucí svornost a lásku kněžskou. I toho jsme na jedné i druhé straně dosáhli, aby nám se v tom a v té při důvěřili, že opatřujíce jednu i druhou stranu *ubrmanskou výpověď* mezi nimi učiníme, kteráž jim z obou stran spravedlivě příjemná býti má. Poněvadž kněz Matěj za zástěrou nějaké kyselosti ze strany kalichu, kterým byl od kněze Jana prvé dostížen, až jest konec se stal, tento nářek na kněze Jana o čan učinil a dal se před právem slyšeti, že by o tom zprávu toliko slyšel, že by kněz Jan tím byl vinen, jakož i na to svědomí ukázal; protož ten nářek i ta svědomí o tom kněze Matěje proti knězi Janovi vyzdviháme, a touto výpovědí ubrmanskou vypovídáme, že témuž knězi Janovi *nemá to nic poctivosti jeho škoditi*, před žádným člověkem, čím jest koli od téhož kněze Matěje v této při dotržen.

115.

Kněz Řehoř dán jest od konsistoře utr. do vězení, že velké pohoršení učinil a ženu nějakého sedláka k sobě vzal. 1533. 14. listop. (M.)

Feria VI. post Martini.

Děkan Horský s faráři podali jsou kněze Řehoře před pana administrátora, naň mnohé výstupky žalujíce, jaké veliké pohoršení činí, a k tomu nějaký sedlák žalobu naň učinil, stoje před panem administrátorem, že mu vzal ženu a jí jemu dáti nechce, a když pro ni přišel a vzal ji knězi, tehdy kněz běžel za ním s cepy a odňal mu ji a nemá jí podnes.

Kněz Řehoř poněkud odpíral a poněkud milosti žádal, a dotázán jsa, od koho jest k naší straně přijat, pověděl, že od mistra Vavřince, i dán jest pro ty žaloby do vězení; neb jest uvěřeno psaní pana děkana Horského, že jest pravda naň psána.

116.

Kněz Jíra propuštěn jest do Berouna, aby tam byl kaplanem, a od konsistoře utr. mu poručeno, aby žen, frejů a lání zlého zůstavil. 1533. 21. listop. (M.)

Feria VI. die praesentationis B. V. Mariae.

Kněz Jiřík Starý má svůj statek od svatého Jindřicha k svatému Havlu přistěhovati a kněz farář Svato-Havelský nemá vydati jemu bez povolení pana administrátora. Potom týž kněz Jíra propuštěn jest do Berouna, aby tam kaplanem byl a bez vůle pana administrátora aby se odtud nehýbal a všech pohoršení se více nedopoustěl, žen, frejů, lání zlého aby zůstavil, a on slíbil toho všeho zůstaviti. Pakliby nezůstavil a naň to uznáno bylo, a on tak se nezachoval, tehdy má jeho pan administrátor a konsistoř dáti ad perpetuos carceres, že světla neuzří na věky. I slíbil to všecko vyplniti.

117.

Kněz Řehoř farář z Vysoké puštěn jest z vězení na závazek kněžství svého a list po něm odeslán jest děkanu Horskému, jak jej dáváme z vězení na závazek. 1533. (M.)

118.

Kněz Jan Chmelický postavil se; a kdež byla o něm pověst puštěna, žeby se oženil, tomu odpíral a podle Canonu očistil pověst svou juramento, kteráž mu dána. 1533. (M.)

119.

Kšaft kněze Havla, na ten čas faráře u svatého Kříže. 1534. 17. ledna. (M.)

Já kněz Havel, na ten čas farář u sv. Kříže v starém městě Pražském, jsa těžkými nemocmi poražen, a obklíčen od Pána Boha, i nemaje, kdo by mne opatroval, a pohodlí služebností činil, dožádal jsem se Kateřiny, služebnice mé věrné, aby mne v mé veliké potřebě neopouštěla. A ona jako dobrá to jest učinila a práci se mnou měla, i opatrovala vším pohodlím, nic sobě při mně neošklivíc, a já za to snažné posluhování slíbil jsem jí, setrvá-li v tom a mne až do smrti ne-

opustí, že jí, cožkolivěk po mé smrti zůstane, dávám mocně k jejímu jmění a držení, bez překážky všech duchovních i světských, ani z mé příbuznosti, a aby jí na to žádný nesahal ani jaké truchlosti nečinil. Než toliko to, co se tuto dole jmenuje, aby to bylo dáno těm, komuž co odkazuji. Item lžička stříbrná, pozlacená s korporálem tu dávám k sv. Kříži. Item křižmař knězi Janovi a pašije s lamentacemi ať jsou dány. Item kožich liščí a bibli latinské to ať jest dáno Jiříkovi, rectorovi in lacu. Item bibli česká ať jest prodána za 4 kopy miš. a na skutky milosrdné ty peníze obrácené.

Item sermony všecky ať se prodají; ty peníze ať se obrátí na chudé; item concordancí, ty ať jsou dány některému chudému knězi mladému, item žaltář a měděnici panu Prokopovi Závorkovi. Item agenda cum orationibus knězi Ondřejovi Haštalskému dávám a sermony ty, kteréž zvoník psal; však na ten spůsob, bude-li zvoník knězem, aby je zase dal zvoníkovi.

Item poroučím, aby dala Kateřina svrchu psaná 1 kopu miš. na víno k záduší svatého Kříže, a to z těch peněz, když se prodá biblí anebo kázaní, kteráž jsou složena v truhlici. A jakož stojí svrchu psáno, že tu všecku moc dávám Kateřině, své služebnici po mé smrti, a mocným kšaftem ji poručnicí činím nade vším. A klíče mé jí dávám, aby ona při sobě je měla, dokudž by kšaft nebyl čten. Ta vůle má jest. Věřím, že se tak stane a nejinak, a ku potvrzení toho všeho té vůle mé, sepsané mou rukou vlastní a sekretem mým vlastním zapečetěné požádal jsem ctihodných pánův praelátův, kněze Mikuláše od matky Boží z lůže a kněze Ondřeje od svatého Haštala, kněze Bohuslava od Svatého Lazara, aby oni tohoto mého přiřčení svědomí byli. Jenž jest jest dán a psán v sobotu na sv. Antonína, leta tisícího, pětistého, třicátého čtvrtého.

120.

Kněz Ondřej žaluje u konsistoře utr., jak jej ve Fulneku mniši bili a rvali a pak před p. biskupa Olomúckého obsýlali. 1534. 6. února. (**M.**)

Feria VI. die Dorotheae Virginis.

Kněz Ondřej z Fulneku dal se na milost a oznámil, že příhoda se jemu stala v tom, když z rozkázání pána v klášteře jednou, druhé i třetí kázal ve Fulneku. I pozvali mne do kláštera mniši, a potom tu měli se mnou svou vůli, bili mne a rvali, a světlo zhasili, a já se bránil. A v tom po tmě tak

bijíce se potom jeden umřel, a oni sečtli na mne, ale po tmě tak tepouce mne sami mohli jemu přidati, a já ušel jim z kláštera, a potom obesýlali mne před pana biskupa Olomúckého, a já stál a k tomu jsem se volal, že chci každému práv býti před panem administrátorem Pražským a konsistoří, staršími svými. A pan Žampach, pan Tetoun a jiní páni Moravští zaň se přimlouvali.

Povědíno a na tom postaveno jest, aby ti páni zaň slíbili, a chtěl-li by jej kdo z čeho viniti, aby jej postavili před námi a on aby se postavil a námi se zpravoval, a že jej těm pánům poroučíme, aby nad ním oko měli. I přiřkli jsou ti páni: Pan Zdeněk Žampach, pan Veverský Jindřich, pan Krušina Bernard, pan Světlovský Burian, pan Thetoun Václav.

121.

Farář Tejnský a farář Mikulášský na sebe vespolek u konsistoře utr. žalovali, a tu se zase ihned smířili. 1534. 27. února. (**M.**)

Feria VI. ante Dominicam „Reminiscere."

Kněz Jan Tejnský žádal, aby obeslán byl kněz Jakub, farář Mikulášský; i obeslán jest. I toužil kněz farář Tejnský, že naň volal druhou neděli adventní na kázaní. I zpráva dána ouřadu a panu administrátorovi, že kněz farář Tejnský také dominica Invocavit faráře Mikulášského zejmena provolal. Rozkázáno jim, chce-li kdo koho, aby se citovali; a když se citovali, povědíno jim, aby raději přátelsky se urovnali. A když jim k tomu den položen, podána jim jedna cesta i druhá, jak by chtěl ouřad v to vkročiti a je rovnati. A oni oba žádali toho, aby sami vystoupili a sobě oznámili, co kdo má proti komu, i dopuštěno jim. A oni vstoupivše zase oznámili, že jsou sobě pověděli, co se komu do koho nelíbí, a že jsou se smiřili a to sobě ze srdce odpustili.

Povědíno jim, že jsme tomu rádi a jim toho přejeme, aby to mezi nimi trvalo. Než potom aby se toho nedopouštěli a na se na kázaní nevolali, ale k sobě se zachovali, jakž artikulové ukazují, zřízení strany naší.

122.

Kněz Václav Kaka obžalován u konsistoře utr., že má u sebe cizí ženu a s ní měl děti. Kněz Bartoš ze Zvoliněvsi obžalován od faráře z Budče pro hanlivá kázaní. 1534. 13. března. (**M.**)

Feria VI. ante Laetare.

Kněz děkan Velvarský podle rozkázání postavil se s knězem Michalem, farářem z Budče a knězem Bartošem, farářem ve Zvolenivsi a s knězem Václavem Kakou, z Kořího farářem. Tu dotázán jest kněz děkan Velvarský, ví-li o tom co, že nás zpráva docházi, že by kněz Václav Kaka měl ženu koupiti od muže jejího, která jest kuchařkou u něho, a že by ten trh dál se u něho. I oznámil kněz děkan Velvarský, že u něho se ten trh nedál, než že mu kněz Václav Kaka pravil, že muž její přišel a učinil s ním smlouvu u Vrabce v Slaném takovou, aby mu dal 6 kop miš., a že jest s ním ta kuchařka od šesti let, a byl jest kněz Kaka s tím mužem u mne. Kněz Václav Kaka, jsa o těch věcech dotázán, pravil, že muž její přišel k ní, aby mu dala něco, a nežádal, aby s ním byla, a že jest s ním od čtyr let i seznal se, že měl s ní dvě děti a dotázán jsa dále, kde platila muži svému, pravil, že u Vrabce v Slaném.

Povědíno, aby přes týden stál kněz děkan Velvarský a kněz Kaka i s kuchařkou.

Kněz Michal, farář z *Budče*, obvinil kněze Bartoše z *Volenivsi*, že jej nařikal i na kázaní slovy hanlivými, a to tak, že jej kněze Michala zavřeli s krčmářkou z Vřetovic, i dal za to muži jejímu 30 kop a sud piva a Štěpán krčmář též ho zastihl s svou ženou i dal mu za to dva sudy vína a peněz počtu.

Kněz Bartoš tomu odpírá, aby o něm na kázaní byl to mluvil; než že jsem mluvil před děkanem Velvarským, to že jsem slyšel a poslu jeho kněze Michala řekl jsem jemu, že slyším řeč, že se velmi roznesla, že ho s ženou zastihl krčmář jeden i druhý, a že jednomu dal 30 kop o druhému dva sudy vína, a že Štěpán jezdí na jeho koni a kněz . . . a že toho o něm nerad slyší.

Kněz děkan Velvarský seznal to, že jest to slyšel od kněze Bartoše, že jest to mluvil o knězi Michalovi, co se na vrchu o něm píše. Povědíno jim, aby stáli přes týden a pokazovali, kněz Michal, to že jest o něm kněz Bartoš kázal a jinde mluvil, a kněz Bartoš, to že jest o něm to slyšel.

Item krčmář z Vřestok a Štěpán, oznamujíce, že oni kněze Michala z ničehož neviní a naň nic zlého nevědí; než že jest dobrý člověk ani na naše ženy, a což jest kněz Bartoš o našich ženách mluvil, aby to pokázal, v tom žádáme za opatření.

Povědíno jim, že opatříme spravedlivě a oni aby pokoj zachovali proti knězi Bartošovi i řekli jsou zachovati.

123.

Jíra farář ze Zlatník od osadních Jindřišských obžalován; konsistoř rozhodla, že jim ničím povinen není. 1534. (M.)

124.

Kněz Ondřej farář ze Strašecího odvolal před konsistoří utr. bludy své. 1534. 14. března. (M.)

Kněz Ondřej Benátský, farář ze Strašecího, v sobotu ante Laetare postavil se podle závazku, kterým od hejtmana hradu Pražského zavázán byl, a tomu zadosti učinil. A tu hned pan administrátor zase jej vzal na závazek, pod jeho kněžstvím aby stál a dostál, co se těch artikulů dotýče, kteréž naň lidé z fary Strašecké svědčí a kteří jsou naň od jeho milosti královské panu administrátorovi podáni, kterých mu i přepis dán, co k nim říká, a zvlášť že ti všickni artikulové na tři rozdíly jsou: jeden o *tělu Pána Ježíše Krista*, druhé o panenství Blahoslavené Panny *Marie*, třetí o orodování *Svatých*. I rozkázáno jemu, aby vyznání učinil ze srdce, ústy, upřímně, co věří o těch třech artikulích. Kněz Ondřej těm svědkům odpíral, a co věří o těch třech articulis sobě podaných, takto jest vyznal:

Ego sacerdos Andreas: ipso corde credo et ore confiteor, quod in Venerabili *Sacramento* sub speciebus visibilibus panis et vini est verum corpus et verus sanguis Domini nostri Jesu Christi, spiritu Sancto conceptum in utero Beatae Virginis Mariae, Divinitati unitum, de quo dicit Evangelium beati Joannis „Verbum Caro factum est," et quod pro nobis peccatoribus traditum et in cruce pependit; et sub specie vini sanguis ejus est verus, qui effusus est in remissionem peccatorum.

De Beata Virgine *Maria*, matre Domini nostri Jesu Christi credo, et confiteor, quod est vera et casta et intacta virgo, fuit ante partum, ita circa partum, similis et post partum perpetua Virgo permansit et Dei-para appellatur.

De *intercessione Sanctorum* credo et confiteor, quod Beata Virgo Maria, mater Domini nostri Jesu Christi, similiter omnes Sancti intercedunt pro nobis, et nobis bonum et salutare desiderant. Ex quo dum hic fuerant in vita mortali et interpellabant ex charitate, multo magis credendum est, quod existentes ibi in charitate perfecta intercedunt pro nobis.

Haec fidei confessio est sacerdotis Andreae.

125.

Kněz Václav Kaka dán do vězení, že kuchařky nepostavil, a čeho se s ní dopustil. Jak dán na rukojmí a na čem postaven — — folium unum. 1534. 20. března. (M.)

126.

Děkan Velvarský trestán jest pokutou od konsistoře utr. Kněz Bartoš není nic vinen knězi Michalovi. 1534. 20. března. (M.)

Kněz děkan Velvarský, trestán pokutou proto, že věda o koupení kuchařky jeho, kněze Václava netrestal, a že sám má kuchařku mladú v 16 letech.

Jakož jest obvinil kněz Michal z *Budče* kněze Bartoše *Zvolenského* z toho, že jest o něm na kázaní mluvil i jinde, že by zastížen byl s krčmářkou jednou i druhou, a protož že musil mužům jich upláceti, a to že chce pokázati. Proti tomu kněz Bartoš odpor učinil, že jest toho na kázaní nemluvil, než slyše to o něm, jemu že jest to rozkázal po jeho služebníku a potom že jest i s Velvarským farářem mluvil, a to jemu oznámil. Však on na kněze Michala nepraví, aby to učinil, než že jest slyšenou řeč oznamoval. Tu my administrátor etc. o tom takový nález činíme: poněvadž kněz Michal toho na kněze Bartoše nepokázal, což jest prožaloval, že by měl na kázaní i jinde po krčmách o knězi Michalovi kázati aneb mluviti, a kněz Bartoš, k čemu jest se přiznal, toho jest pokázal, — protož chce-li kněz Michal svědků hleděti, kteří jsou svědomí vydali proti němu, to se jemu nezbraňuje, ale kněz Bartoš vinen není nic knězi Michalovi, má v tom pokoje užiti.

127.

Knězi Vilímu Čenčickému poručeno od konsistoře utr., aby Čížkovi manželku navrátil. 1534. (M.)

Vaněk Čížek z Malých Studeč, člověk pana Straníka, viní kněze Vilíma Čenčického, že jest jej beze vší hodné příčiny s *manželkou jeho rozvedl* a ji že k *sobě přijal* a podnes u sebe drží, a jemu že svobodu dal, aby se jinou oženil, chtěje jej i oddati, pravě, že to povolení má kněz Vilím od pana administrátora a konsistoře; žádaje toho, aby jemu kněz Vilím ženu vrátil, kteráž tu také stála. Kněz Vilím odpověděl, že

jest manželka Čížkova sama prvé od něho odešla pro těžkosti, kteréž jí činil, a potom radě se s staršími kněžími mezi nimi to učinil, aby sebe prázdni byli s jejich dobrou vůlí; i chtěl-li by ji z čeho muž její viniti, má pana administrátora. Ale toho nepravil, aby měl povolení od pana administrátora, a přátelé její že jsou kněze Vilíma žádali, aby ji u sebe nechal; neb k manželství spůsobna není.

Václav Čížek tomu odpor učinil, aby vůli dával k rozvodu; než což jest prožaloval na kněze Vilíma, že to chce pokázati, i ukázal jest svědomí, kteréž jest čténo.

Povědíno jim, aby kněz Vilím Václavovi Čížkovi manželku vrátil; neb canon jest: „antequam de divortio agitur, restituenda est mulier viro suo,“ a bude-li divortium žádati, a my hodné příčiny uznáme, nechť před námi stojí, aneb se obešli k času, a kněz Vilím též aby stál o suchých dnech letničních. A tu jestli jest co učinil proti panu administrátorovi a ouřadu, to váženo bude.

Též proto aby stál při těch suchých dnech, že pan administrátor, což má proti němu, bude-li čas, mluviti o to chce k němu.

I řekl jest kněz Vilím státi k těm suchým dnóm.

128.

Stala se smlouva mezi Matějem farářem Kamenickým a Duchkem farářem Jílovským o zaplacení dluhu. 1534. (M.)

129.

Konsistoř utr. ustanovila, aby manželství mezi Václavem Čížkem a Mandalenou, ač ona se k manželství nehodí, přece i dále trvalo. 1534. (M.)

Sententia.

Jakož kněz Vilím stoje s Mandalenou, manželkou Václava Čížka, žádal toho, aby byla rozvedena s manželem svým z příčin těch, že se k manželství nehodí, jakož jest ohledána od hodnověrných lidí. Proti tomu jest Václav Čížek mluvil, že by raději byl s manželkou svou, než by měl rozveden býti, a ji že by chtěl opatrovati, aby ona též učinila, jeho opatrovala, a jí že těžkosti žádné v tom nechce činiti, což za příčinu k *nespůsobnosti manželství* při ní jest, a že by chtěl poctivě se chovati. Tu my administrátor etc. slyšíce vznešenú

od Mandaleny i Václava Čížka žádost, to všecko jsme vážili, což za právo duchovní jest, o to mezi nimi takový nález činíme: Ač jest Mandalena dala promluviti, že by k manželství Václavovi Čížkovi se nehodila z příčiny té, kterouž jest nám i lidem oznámila, a vejš jakž promluveno jest, že by dobrými lidmi ohledána v tom byla, však poněvadž Václav tomu místo dávaje, na Boha pamatuje a na slib manželský, toho žádá, aby s ní trvati mohl v čistotě, jí v tom žádné těžkosti ani ouzkosti nečině, ale ji, jakž manželu náleží, opatrovati chce, poctivě se zachovávaje. Toho jemu právo na ten způsob propůjčuje a Mandaleně tolikéž se nalezá z příčiny té hodné, aby ona navrátěcí se k manželi svému též se chovala a jej, jakž jest jemu před pánem Bohem slibovala, opatrovala. Pakli by kterou stranou scházelo, a tak se nechovali, jakž jest svrchu dotčeno, to aby strana, které by se ubližovalo, na pana administrátora a ouřad vznesla a to ukázala, že má slušně býti opatřena a to pod pokutou 5 kop grošů českých, aby tomu zadosti se stalo od obojí strany.

130.

Poznamenáni jsou od konsistoře neposlušní kněží v Ousti, Čeština, Bydžově, Strašecím a Říčanech, aby pak strestáni byli. 1534. (M.)

Kněži neposlušní a nepoddaní tuto se znamenali, pro potom, aby trestáni byli, a že jsou utekli bez naší vůle.

Kněz Bartoš, kaplan ze *Žatce*, ušel svévolně proti rozkázání pana administrátora a jest farářem v *Ousti*.

Kněz Jíra Fuxa ušel z *Kouříma* a jest farářem v *Češtíně* kostele, a to proti vůli pana administrátorově, a byl podán k svatému Havlu za kaplana a slíbil tu býti a tomu dosti neučinil a selhal jest.

Kněz Lukáš, rodem z Vilímova, kaplan *Čáslavský*, ušel z Čáslavě bez naší vůle a jest v *Bydžově*, a když mu rozkázáno, aby byl u sv. Jiljí, on šel svévolně proti rozkazu pana administrátora zase do Bydžova.

Kněz Václav Kaka, škandalosus maxime; rozkázáno jemu, aby byl kaplanem u svatého Mikuláše, ale on proti vůli ušel a zjednal sobě faru v *Strašecím*.

Kněz Jan z *Říčan* měl býti u sv. Mikuláše, i nedosedl jest. Však potom se postavil, žádaje pana administrátora i konsistoře, aby jemu to odpustiti ráčili, prohlídna k jeho chudobě, dluhům i nezdraví. Tomu jest povědíno, kde jest sobě

zjednal býti, že proti panu administrátorovi není a také jeho tam nepodává, než jemu rozkazuje jedno, aby v krčmě nebýval, na sobě pohoršení nedával a opravil a se všemi dlužníky se umluvil tak, aby naň více nežalovali. Pakli se neumluví a naň žalovati budou, že jemu zpomenuto toto všecko bude a zdviženo.

131.

Kněz Duchek z *O u n ě t i c* *nestál z příčiny oznámené, má za týden opět státi; obžalován pro nezaplacení dluhu.* 1534. (M.)

132.

Písecký farář dal kněze na faru o své ujmě, a ten kněz *j e š t ě r o k u k n ě z e m n e n í.* 1534. (M.)

133.

Kněz Valentín Stainhaisl, farář z *R a č i c,* *postavil se s farářem Kadanským, žádaje, aby byl přijat k straně naší.* *I p ř i j a t j e s t* *a slíbil panu administrátorovi i konsistoři poslušenství a řády všecky zachovati má strany naší.* 1534. (M.)

134.

Administrátor utr. žádá *s t a v y Č e s k é,* *aby s něho ouřad* *a d m i n i s t r á t o r s k ý* *byl složen; prvé však aby přede všemi stavy slyšán byl s knězem Vilímem.* 1534. 31. května. (M.)

Dominica prima post Trinitatis.

Podle obeslání *sešli se děkanové a kněží* po obědích do veliké koleje dost v malém počtu a ze stavu *panského i rytířského,* též i z měst také velmi malý počet. Neb z panského stavu toliko dva byli, a někteří se omlouvali, že přijíti nemohou. Tu pan administrátor učinil řeč a svá veliká nebezpečenství, těžkosti, které se jemu dějí, oznamoval, též i nebezpečenství hrdla, jak nám stávají, z ručnice střelili; též jak kněžstvo nepoddané, neposlušné, prose i pro pána Boha, aby ten ouřad (z něho) poctivě složen byl, jakož jest naň poctivě vložen

byl. Však nežby ouřad s pana administrátora složen byl, že za to velice žádá, aby s knězem Vilímem slyšán byl přede všemi stavy, a opatřen byl, že jest vysoce nařčen od něho, tak že jest kacíř, pikhart a ohavnost na místě svatém, a že není toho ouřadu hoden, a že ho nemá za věrného než za nevěrného kněze.

Odloženo toho všeho do jitra, a že to chtějí na větší počet znésti; i nesešli se do koleje až v úterý.

135.

Administrátor k žádosti ode všech stavův naň vzložené svoliv zůstal v ouřadě svém; knězi Vilímovi odpustil vše, co tento proti němu byl mluvil. 1534. 2. června. (M.)

Všickni tři stavové, světští též i duchovní sešli se do koleje, a tu jsou poctivou žádost učinili na pana administrátora, všichni jeho žádajíc, aby v tom ouřadu přece trvati ráčil, poněvadž ze všech stavů málo se jich sjelo. Než že chtí jeho *královské milosti* žádati, aby ráčil povoliti, aby se sjíti mohli, a aby se všickni obeslali, a proto z domů svých naschvál se sjeti a o to jednati, co by nejužitečnějšího straně naší mohlo býti, vždy žádajíc pana administrátora, aby ten ouřad předce držel. A pánů Pražanů stavové všickni žádali, aby pana administrátora neopouštěli, těžkostí jemu žádných činiti nedali, což učiniti jsou přiřkli páni Pražané. A co se *kněze Vilíma* dotýče, mohlo-li by to přátelsky urovnáno býti, že by tomu rádi byli. Též *konsistorium a páni děkanové* žádali jsou pana administrátora, aby ten ouřad ráčil držeti. Tu pan administrátor, nemoha těm žádostem odepříti, povolil jest k tomu; a což se kněze Vilíma dotýče, ač by rád chtěl s ním slyšán býti, a oni vždy žádali, mohla-li by smlouva býti. Pakli by nebyla, že to chtí učiniti, což žádá, a kdež sobě pan administrátor to stěžuje, že byl i jinam v tom nářku roznešen, že páni Pražané psáti budou, aby tomu o panu administrátorovi nedrželi. A pan administrátor k tomu promluvil: páni milí, poněvadž se vám tak vidí, já tomu hned konec učiním. Nechť kněz Vilím poví před Vašimi milostmi všemi, zač mne má a drží? a kněz Vilím sám svými ústy pověděl: pane administrátor, mám vás za to, jako jiní dobří lidé. A pan administrátor pověděl: máš-li mne za věrného kněze, zač mne teď tito páni všickni mají? a páni pověděli, že my vás pane administrátoře máme všickni za ctného, šlechetného muže a za věrného

správce a kněze. A kněz Vilím též pověděl, že vás mám pane administrátor za věrného kněze a prosím vás můj táto, odpusťte mi to. A pan administrátor pověděl: tehdys prvé klamal, cos mluvil, i odpustil jemu.

136.

Kněz Lukáš, který ušel z Č á s l a v i do Bydžova, bratr bakaláře Potenciana, dán do v ě z e n í pro neposlušenství, že proti vůli p. administrátora ušel z Čáslavi. 1534. (**M.**)

137.

K n ě ž s t v o P r a ž s k é od konsistoře utr. napomenuto jest; farář Tejnský žádal pány konsistoriány za odpuštění; i rozkázáno mu, aby zas do konsistoře chodil. 1534. 1. července. (**M.**)

Feria IV. post Petri et Pauli.

Svoláni jsou všickni *farářové Pražští,* a tu jest jim předloženo, jak se chovati mají, jak učiti a lásku k sobě míti. Tu jest též knězi Janovi, panu *faráři Tejnskému,* oznámeno, co by za obtížnost měli k němu všickni páni konsistoriánové; to on slyše, (pravil) že on tím úmyslem toho nemluvil, ani na ten rozum, jak jsou se o něm domnívali, a páni konsistoriánové oznámili, že to psaní, které o něm učinili pánům Pražanům, ne na ten rozum učinili, ani k jeho zlému, jak se on domníval. I tu jest kněz farář promluvil slova pokojná, a jestli by pánům konsistoriánům co protimyslného se stalo, aby to mimo se pustili, žádal, a tak v dobrou vůli vešli. A to z obojí strany minulo, a pan administrátor rozkázal, aby kněz farář Tejnský do konsistoře chodil.

138.

Michal farář z T o c h o v a obeslal kněze Václava střídníka z Klatov pro dluh. 1534. (**M.**)

139.

Knínští učinili smlouvu s knězem Jiříkem farářem, že žádná strana nebude předešlých urážek zpomínati, z strany kuchařky vzat jest od konsistoře utr. na závazek. 1534. 21. srpna. (M.)

Feria VI. ante Bartholomei.

Knínští viní kněze Jiříka, faráře ze starého Knína, z toho, že zhaněl jednoho konšela jejich, žeby měl nespravedlivou míru, druhé že pravil, že lhou ti, kteří o něm mluvili, že jest kněz a jich nemá než za zrádce, až naň to provedou, a že jsou všecko lháři. Třetí praví naň Knínští, že chová sobě nevěstku a s ní pankarty má, a když slehla, vzal ji na faru třetí den po porodu. Odpověděl kněz Jiřík, k tomu se znám, že jsem řekl, pokud na mne nepokáží toho, co o mně mluví, že jsou zrádce cti mé. O míře tak jest, že mi dal menší míru a to jsem obvedl. Třetí tak jest, že mám kuchařku. Podáni jsou na smlouvu, budou-li se moci smluviti o dva první artikule, než o třetí, co se kuchařky dotýče, to panu administrátorovi náleží.

Knínští vstoupili zase s knězem Jírou a oznámili, že mají smlouvu o dva artikule; první na tento způsob, že sobě *nemají toho zpomínati*, a to na obec svou vznésti, aby sobě toto nezpomínali, a jestliže by která strana to zdvihala, aby v *pokutu* upadla takovou: Bude-li kněz Jíra jim to zpomínati, tehdy aby propadl 10 kop grošů českých do konsistoře. Pakli by kdo z Knínských proti knězi Jírovi zdvihal, aby takového každého purkmistr a konšelé dostatečně trestali, a mají k sobě před panem administrátorem a konsistoří toto hned obapolně promluviti, a sobě nápravu učiniti. Kněz Jíra: páni Knínští, což jsem koli proti vám z horlivosti promluvil pod příčinou mně od vás danou, že to mimo se pustíte a ke mně dobrou vůli míti budete. A já vás mám za dobré lidi, jako vás jiní dobří lidé mají. A zase páni Knínští toto promluvili ku knězi Jírovi: Kněže Jiříku, což jsme proti vám k posměchu promluvili, slyšíce od lidí, že to mimo se pustíte, a my vás máme za dobrého kněze.

A Knínští tuto smlouvu mají oznámiti v obci své ve dvou nedělích, aby ku knězi Jiříkovi pokoj zachovali, a po dvou nedělích, jestli že by která strana pokoje nezachovala, aby již v pokutu upadla na hoře zapsanou.

A kněz Jíra vzat na závazek pode ctí, pod vírou a kněžstvím, aby se postavil ve dvou nedělích před panem administrátorem a ouřadem zase.

140.

Matouš farář z Kojetic dán do vězení, že se bez vůle administrátora odebral na faru do Citova. 1534. (**M.**)

141.

Matěj farář z Tejna na Vltavě obžalován jest od Táborských, že psaní hanlivá činil a kázal proti purkmistru a radě města Hradiště hory Tábor; musel kněz Matěj učiniti nápravu Táborským. — (Viz listinu číslo 143.) 1534. (**M.**)

142.

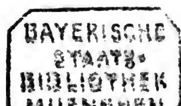
Smlouva mezi pány Táborskými a knězem Matějem, farářem z Tejna na Vltavě, že kněz Matěj nápravu Táborským učiní. 1534. (**M.**)

Jakož jest byla znikla nesnáz mezi pány Táborskými z jedné a knězem Matějem, synem Lízalovým z Tábora, strany druhé o psaní hanlivá a kázaní, kteráž činil týž kněz Matěj proti panu purkmistru a radě města Hradiště hory Tábor. I ta nesnáz jest přátelským jednáním porovnána z obojí strany panem administrátorem a konsistoří, k čemuž oboje strana dobrovolně jest přistoupila; a to porovnáno jest takto: nejprvé, že kněz Matěj má takovou nápravu učiniti pánům Táborským, kteráž se níže piše, a jak se mají dále k sobě zachovati z oboji strany, kdež se tuto doleji oznamuje.

143.

Náprava od kněze Matěje Táborským učiněná. 1534. 29. srpna. (**M.**)

Pane purkmistře, páni milí páni starší i všickni obecní, a zvláště vy páni milí, kterých jsem v svém *psaní* aneb na *kázaní* zejmena dotekl, pravím, že to psaní učinil jsem z nedostatku rozumu svého; a to jsem psal i mluvil, čehož jsem psáti neměl, i jinam podával na vaši lehkost. I znám se, že jsem zle učinil; protož vás prosím všech, na kteréž se to psaní ztahuje, že mi to ráčíte laskavě vážiti a pro Bůh odpustiti. A já toho i k tomu podobného na budoucí časy nemíním se dopustiti, a mám vás všecky, pana purkmistra, pány i jiné

všecky, kterých se to psaní dotýče, za dobré lidi a ouředníky řádné krále jeho Milosti, tak jakož vás jiní všickni dobří lidé mají, a páni mají to jemu odpustiti. A tu nápravu má učiniti na rathouse na Táboře v obci dominica ante exaltationem sanctae crucis, a páni Táborští mají se k němu pokojně zachovati, tak aby kněz Matěj mohl svobodně na Tábor přijíti i odjíti pokojně bez překážky. A jestliže má jakou spravedlnost na Táboře, že za to žádáme, aby knězi Matějovi učiniti ráčili. Aneb chtěl-li by kněz Matěj z toho řádně pány Táborské viniti, tu kdež náleží, svobodu míti bude; a *neučinil-li by* na ten čas kněz Matěj té nápravy, aby páni Táborští jej *svázaného nám dodali*, a my pro ten výstupek v svou kázeň berem, a co se těch 19 kop, které by měl ještě na Táboře dotýče, aby jemu učinili. A když tam bude, o to se urovnají s ním. Actum sabbato decolationis.

144.

Bohoslovci utr. šli do Vlach. Jan z Hory vypůjčil si od osadních sv.-Martinské fary peníze na cestu. 1534. 4. září. (M.)

Tito jsou šli do Vlach:

Jan, Matouše syn Čermáka od Hory. Jacobus de Rakovník, filius Galli Braseatoris. Joannes de Praga, filius Wenceslai gladiatoris. Matheus de Glatovia, filius Viti arcuficis.

Tento pak mladší jest na rukojmích na tento spůsob, že nikde nemá býti, než kdež jej dáme, a aby se učil.

Martinus de Litoměřic, filius Nicolai Carpentarii. Za toho rukojmě: mistr ze Zábřehu, probošt veliké koleje.

Já Jan Matouše Čermáka syn z Hory, známo činím tímto listem všem vůbec, kdežkoli čtěn nebo čtoucí slyšen bude, jakož jsem od dávního času úmyslu toho byl, abych stav svůj tento v jiný proměnil, a to tímto obyčejem, abych *do Vlach* jda, úřad kněžský s pomocí Boha Všemohoucího na se přijal. Ale že jest při mně vždycky nedostatek byl, ješto proto taková a tak daleká cesta sumy peněz nemalé potřebuje, i abych to mé předsevzetí konati a k místu přivesti mohl, na pánich osadních ze svato-*Martinské fary* toho jsem se dožádal, aby mi peněz, což by na cestu potřebí bylo, půjčili. Kdež jsou i to učinili a mně sumy peněz, jmenovitě *dvanácti* kop grošův českých jsou půjčili, ale však na takový spůsob, kdyžby mi se pán Bůh vrátiti pomohl, abych za tu sumu *tři leta* u nich tu u sv. Martina byl. Jestli že bych pak v těch třech

letech více něco peněz od nich vzal, a po těch třech letech tu zůstati nechtěl, tehdy tu sumu peněz, kteroužkoli od nich přijmu, povinen budu zase navrátiti. Tomu všemu já dosti učiniti chci a slibuji tak, jakž na dobrého náleží. A pro lepší jistotu i zdržení toho všeho cedule řezané mezi sebou jsme udělali. Jenž jest dán i psán v pátek před narozením Panny Marie leta Páně tisícího, pětistého, třicátého čtvrtého.

145.

Per dominos Pragenses Consistorium utr. renovatum est et undecim consiliarii electi, qui Administratori pro consilio esse debent. 1534. 11. září. (M.)

Feria VI. ante Exaltationem sanctae Crucis.

Renovatum est *consistorium* per dominos Pragenses utriusque civitatis ex commissione omnium statuum partis nostrae, et hae personae nominatae sunt ex magistris et plebanis, quae Domino *administratori* sancti Venceslai, decano sancti Appollinaris pro consilio in judicio esse debent:

Magister Georgius Pilsnensis, ex collegio omnium Sanctorum;

Magister Martinus Zabrensis, praepositus domus Caroli;

Presbyter Joannes, concionator capellae Betlem et plebanus sancti Egidii.

Sacerdos Joannes, plebanus Lethocuriensis.

Sacerdos Nicolaus, plebanus Beatae Virginis in lacu.

Sacerdos Bohuslaus, plebanus sancti Michaëlis in antiqua urbe.

Sacerdos Andreas, plebanus sancti Michaëlis in Vopatovic.

Sacerdos Joannes, plebanus sancti Henrici.

Sacerdos Georgius, plabanus sancti Galli.

Sacerdos Jacobus, plebanus sancti Stefani.

Sacerdos Joannes, plebanus sancti Wenceslai in Zderaz.

146.

Kněz Matěj z Olomúcké diecése žádá přijat býti k straně pod obojí. 1534. 25. září. (M.)

Feria VI. ante Wenceslai. Sessio secunda.

Kněz Matěj, syn Boldinského, předstoupil jest před nás, žádaje, aby k straně naší přijat byl, že jest byl strany Řím-

ské a v *Olomouci* byl kazatelem i oltářníkem a za kněze držán, a to jest pokázal mistrem Pavlem, kanovníkem Olomúckým. K tomu list ukázal od officiala kněze Zikmunda kostela Olomúckého a ten list jest tuto vepsán:

Vobis Domino Mathiae, presbytero Olomucensis dioecesis salutem in Domino; ut curam animarum regiminis et administrationis in Spiritualibus et temporalibus ecclesiae parochiali in Sewiczka hic valeatis A data — — usque ad unum annum auctoritate nostra per praesentes facultatem in Domino concedimus, pro justo tamen, ne tempore administrationis vestrae apud eandem ecclesiam in sacramentorum administratione aliqua committatur negligentia. In eo conscientiam vestram oneramus. Datum Olomucii die decima nona Decembris, anno Domini milesimo quingentesimo trigesimo tertio sub sigillo officiatus nostri.

147.

Kněz Jan z Senožatného uvězněn pro své neřádné chování; pak dán jest na rukojmě pod jistým závazkem. 1534. 6. října. (**M.**)

Kněz Jan z Senožatného postavil se. Tu jemu příčina ukázána, že jest se *extra tempus* vykradl od děkana Horského a faru sobě zjednal. Druhé, že psaní učinil kněz děkan Horský o něm, jak se u něho neřádně choval, nevěstky sobě vodil a v podezřelá místa chodil, čemuž my jsme uvěřili a jemu přečísti dali. I proto dán do vězení; i slíbil jest hned jíti do vězení.

Kněz Jan z Senožatného jak jest dán na rukojmě, toho cedule řezaná ukazuje, kterouž má a jest sepsána rukou pana administrátora, a tuto jest vepsána slovo od slova takto:

Pan Matěj, mečíř z kapí Hory, a pan kožišník, přijmím Bedele, *vyručili* kněze Jana, faráře z Senožatného, pod 20 kop grošů českých na ten spůsob, aby kněz Jan ve čtyrech nedělích pořád sběhlých od tohoto dne přibral se svými věcmi do Prahy, a tu aby byl při tom faráři, kdež jemu ukázáno bude od konsistoře, a choval se, pokud dobrému knězi náleží.

148.

Důhon od konsistoře vydán jest na kněze Jiříka za příčinou žaloby faráře Lyského. 1534. 9. října. (**M.**)

Pozdravení otcovské vzkazujem vám kněže Jiříku milý. Jakož jsme na žádost kněze Pavla faráře *Lyského* na tebe jemu obeslání vydali, pokládajíc tobě rok s týmž kn. Pavlem, aby před námi stál, že tebe chce viniti, že z jeho fary lidem posluhuješ proti vůli jeho a dobrému pořádku. Ale ty že jsi na ten čas sobě uložený nestál, protož kn. Pavel od práva neustupuje nás jest žádal za důhon a opatření; kdež my podle práva toho zjinačiti nemůžem, ale jemu kn. Pavlovi na tebe *důhon* jsme tento vydali, pokládajíc tobě toho den a rok, aby ty konečně před námi stál s týmž jistým kn. Pavlem v ten pátek na den sv. Havla najprv příštího v 15 hodin ve veliké koleji pod tou při ztracení; a jestli že by nestál, již by se vinen dal a těžkost budúcí nemalou na sebe by uvalil. I znajíc to tak se zachovej pod poslušenstvím, kterým jsi povinovat ouřadu našemu a témuž kn. Pavlovi aby odpovídal. — Dán v Praze v pátek před sv. Havlem leta 1534.

149.

Kněz Jan Šmerle z Slaného kaplan dán jest do vězení, z příčiny té, že jest psaní nám učiněno od pánů Slanských i od faráře pro jeho neřádné chování. 1534. (**M.**)

150.

Kněz Pavel z Lysé žaluje na kněze Jiříka z Bříství; od konsistoře utr. oběma domluveno. 1534. 16. října. (**M.**)

Feria VI. die Galli. Sessio quinta.

Kněz Pavel z Lysé obvinil kněze Jiříka z Bříství, že by křtil děťátko nějaké sousedu jednomu z Lysé *bez jeho vědomí*, a že jeho žádal, aby toho nečinil a on přec to učinil. Kněz Jiřík na to obvinění dává odpověd tu, že jest to učinil na žádost hejtmana a jiných dobrých lidí, že ho kněz Pavel křtíti nechtěl. K tomu kněz Pavel: Poněvadž ke mně nepřišel jeho otec a za to mne nežádal, nad to, že toho jest neměl učiniti kněz Jíra.

Výpověd pana administrátora: Pováživše to jsme nalezli, že jste *oba vinni*, maje ty kněže Pavle k jeho otci kyselost, nechtěls toho učiniti. A ty kněže Jíro, žes to učinil proti vůli jeho, — i jste hodni trestání; protož abyste se těch věcí více nedopouštěli na čas budoucí pod uvarováním pokuty, a k sobě abyste dobrou vůli měli a pokoj zachovali.

151.

Kněz Jan Škola dán k sv. Mikuláši; napomenut jest od konsistoře utr., aby se dobře choval a pušku aby k záduší sv. Apolinároyše zjednal. 1534. 30. října. (**M.**)

Feria VI. ante Omnium Sanctorum. Sessio septima.

Kněz Jan Škola od svatého Mikuláše postavil se před konsistoří; i pověděno jemu, kterak jsi své vůle užíval a přistěhoval-lis se svými věcmi, i pověděl, že přistěhoval, i rozkázáno, aby byl u svatého Mikuláše, a aby se všech pohoršení varoval, osob ženských aby se vystříhal, na faru aby nechodily k němu a zláště ta Elška a jí aby prázden byl. Pověděl, že se chce chovati, jako na kněze dobrého záleží. Při tom mu pověděno, když byl v Modřanech, spálil pušku, aby tu pušku, kterouž jest spálil, zase k záduší svatého *Apollindruyše* zjednal a má za ni dáti 20 gr. alb. tento pondělí nejprv příští.

152.

Jiřík farář u sv. Havla dal bohoslovci Václavu 15 zlatých na cestu do Vlach s tím závazkem, aby Václav vrátě se u sv. Havla kaplanem byl. 1534. 6. listop. (**M.**)

Kněz Jiřík, farář svatého Havla, oznámil jest před panem administrátorem a konsistoří, že jest námluvu učinil s Václavem z Bozlovic takovou, že mu má dáti 15 zlatých uherských na cestu do Vlach na svěcení, aby vrátě se s pomocí Boží u něho první mši svatou sloužil a při něm byl, jeho poslouchal, od něho se neodtrhoval. A bude-li jeho poslouchati a při něm býti, má kněz farář o to s ním povlovně naložiti i jemu odpustiti, což se jemu líbiti bude; pakli by jeho neposlouchal, bude ho moci k tomu přidržeti i právem, aby mu tu všecku sumu dal 15 zlatých Uherských. Než což více nad 15 zlatých jemu dá na tuto cestu, to jemu dá z lásky a z milosti, a z toho jeho nemá napomínati. A taková smlouva přijata jest a panem administrátorem dopuštěna, aby v knihy vešla.

153.

Kněz Vojtěch obžalován jest, že Corpus Domini na oltáři v Chuchli spálil a popel s oltáře snésti kázal. 1534. 27. listop. (**M.**)

Feria VI. post Catharinae. Sessio undecima.

Kněz Vojtěch obeslán, a oznámeno jemu, kterak kněz Matouš z Kojetic naň žaloval, že jest corpus Domini Nostri Christi spálil v *Chuchli* na oltáři a ten popel kázal snésti s oltáře.

Odpověděl kněz Vojtěch, není tak, abych spálil Sacramentum, ale přijímal jsem to cum nausea, než co bylo molů a mušek na patenĕ, vybral, a prach ten jsem sám spálil ne při přítomnosti sedláků.

Povědíno jemu, že jsme žalobníka jemu oznámili, chce-li s ním míti činiti, pověděl, když mne viní, co mám činiti. I povědíno jemu, že my kněze Matouše sami obešlem, aby stál přes týden, a kněz Vojtěch aby stál.

154.

Kněz Matouš z Kojetic, jenž o knězi Vojtěchovi prvé jinou zprávu činil než nyní, dán jest do vězení. 1534. 4. prosince. (M.)

Kněz Matouš z Kojetic stál s knězem Vojtěchem; i oznámil týž kněz Matouš, že jest mluvil s lidmi v Chuchle, ale že jemu toho již zapírají někteří a někteří praví ale jináč, než jest prvé kněz Matouš zprávu činil. A kněz Vojtěch také zprávu učinil, kteráž jest odporna zprávě kněze Matoušově. I povědíno knězi Matoušovi, že jest se sám vinen dal, proto že jináč prvé zprávu činil a nyní také jináč. K tomu že taková corruptio Sacramentorum za něho se stala, kterouž kněz Vojtěch opatřil, a kněz Matouš tomu že jest neodepřel. I z té příčiny dán jest kněz Matouš do vězení.

155.

Konsistoř utr. poroučí knězi Kakovi, aby kuchařku s dítkami odbyl. 1534. (M.)

Kněz Václav Kaka puštěn před ouřad, i povědíno jemu, jak jest v neřádu a v neposlušenství mnohá leta stál, rukojmě zavedl a tu ženu neřádnou a cizí drží podnes, aby ty kuchařky i s dítkami odbyl, hned s ní do smrti pod jednou střechou nebyl, ani k sobě jí netáhl, a pokud jí neodbude, k oltáři Páně nechodil a nesloužil, lečby křtění Páně posloužil. A když ji odbude, aby list pod pečetí Strašeckých přinesl,

že ji odbyl, a to aby učinil pode ctí, pod věrou, a pod zbavením kněžství, i slíbil tak se zachovati rukou dáním, a když se tak stane a zase se postaví, což mu víc rozkázáno bude.

156.

Farář z Hradešína obžalován jest u konsistoře utr. od p. Jiříka Chýnského. 1535. 15. ledna. (M.)

Kněz Jan, z Radešína farář, postavil se, i povědíno jemu, že závazek učinil pode ctí a věrou, aby stál. Tomu dosti neučinil; k tomu nalezeny jsou u něho dítky malé, čí jsou a pokrýval se i za jiných administrátorů.

Respondit, že byl zavázán závazkem a nestál, pověděl že byl zsekán. O dítěti praví, že nemá dětí žádných. Povědíno jemu, aby pod závazkem ctí, věrou a pod kněžstvím aby stál a panu Jiříkovi Chýnskému, že jej chce viniti z neřádu. Odpovídal feria VI. ante purificationem.

157.

Kšaft nebožtíka kněze Jeronýma Vodňanského. 1535. 19. ledna. (M.)

Já kněz Jeroným, znamenaje se v nemoci těžké bližšího se býti k smrti, než k životu časnému, duši svou i tělo Pánu Bohu poručiv při prvním zřízení statečku mého svobodné vůle jsem sobě pozůstavil změniti a zjinačiti, jak by mi se líbilo i toto, poněvadž mi Pán nebeský rozumu a dobré paměti příti ráčí, takto řídím: Peníze, kterých jsem sumou 21 kop grošů českých půjčil Janovi Kopencovi, obyvateli města Vodňan do let šesti, kterýchžto let vyšel jest rok jeden, a z těch dal mi v mé nemoci 5 kop miš., a těch peněz zůstává 16 kop grošů českých. Ty dávám ctihodnému knězi Mikulášovi, faráři v *Pcherách*, otci a bratru v Pánu Kristu milému, a ty má vůli k své potřebě, aneb nač mu se bude viděti, obrátiti. Item truhla s knihami a s cínovým nádobím, armárku a stolec u téhož Jana Kopence, to vše dávám témuž knězi Mikulášovi. Item Janovi Kopencovi dávám louku a dědinu, aby toho užíval s dědici svými a i potomci jeho, tak jakž kšaft jemu daný ode mne ukazuje, a jakž jest zapsáno na rathouse v knihách městských. Item Kateřině, kuchařce mé, které jsem dlužen 7 kop miš., té dávám v týchž penězích šaty mé ložní, sukni mou černou a jiné věci, které tu při mně jsou, a kněz Mi-

kuláš ať jí ještě 1 kopu miš. za práci přidá. Item Dorotě, maceše své půjčil jsem 6 kop miš.; z těch ať dá pacholíku na Tábor 4 kopy, kteréhož Kateřina kuchařka má dobře zná, a dvě kopě ať dá sestře jeho. Item osadní Horečtí jsou mi dlužni 30 žberův žita; některým jsem půjčil, a někteří mi desátek dlužni. Toho všeho dluhu Jan Kopenec registra má. Sedlečtí ti ať dadí panu Dožitenskému, kterému jsem dlužen 7 kop za pivo; jestliže jest pak co od jiných vzal těch dluhův Jan Kopenec, ať jim zase navrátí, neb jim odpouštím. Item paní Borotínská, která mně peníze založila, ta má za sebou 6 kop, které mi má za službu dáti. Na těch nechť sobě srazí, a ostatek ať sobě tu v Borotíně od lidí mně desátek dlužných vezme. Item kněz Jan, *farář Táborský,* za dluh, který jsem jemu povinen, může sobě knihy vzíti, které jsou u něho; neb za to dobře stojí. Actum in Pcherensi pago 19. die, mense Januario, praesentibus fide dignis Jacobo Buožek, Tata Lekeš, anno 1535.

158.

Kněz Matěj farář z Ouherska od Vysokého Mýta postavil se v konsistoři; oznámeno mu, že páni Hradečtí oň žádají, aby farářem byl u nich v Lochenicích. 1535. (**M.**)

159.

Pan Chýnský obžaloval kněze Jana, faráře z Hradešína, že s kuchařkou svou obývá a dítky s ní má. 1535. (**M.**)

Pan Jiřík Chýnský žaloval na kněze Jana, faráře z Radešína. Nejprv že s kuchařkou svou obývá a s ní dítky má a o panu administrátorovi zlá slova mluvil týž kněz. Druhé, ... Třetí že jest s touž kuchařkou po krčmách chodil a ožírá se. Čtvrté, že se zavázal ctí a věrou, že jest nestál. Proti tomu kněz Jan odpověděl, že s panem Jiříkem pohon má, že jest jej schromil, a že víry naší není, žádaje za prodlení, že řečníka nemá. Než tomu všemu, čím jest jej obvinil, odpírá. Proti tomu zase pan Jiřík pověděl, že jest víry pod obojí spůsobou, a že naň to, což jest prožaloval, pokázati chce. Povědíno jim, aby zase ve třech nedělích stáli, a pan Jiřík, což jest na kněze prožaloval, pokázal.

160.

Kněz Michal z Tohovic stál a přečteno mu svědomí, které naň zjednal kněz Václav kaplan z Klatov, kterémuž on odepřel. 1535. (**M.**)

161.

Táborským dán jest od konsistoře utr. kněz Bohuslav za faráře, a napomenuti jsou, aby ta kázaní, která se u nich dějí, přetrhli. 1535. 12. února. (**M.**)

Feria VI. post Cinerum. Sessio decima nona.

Páni Táborští, jsouce posláni od pana purkmistra i ode vší obce, při tom jsou vstoupili do konsistoře, žádali za faráře pana administrátora, aby je mužem ctným a dobrým opatřil. Pakli by to mohlo býti, že jsme námluvu učinili s knězem Janem Lahvičkou, mohlo-li by to býti, aby jim byl dán za faráře. Povědíno jim: poněvadž jsme teď to vyhledali, a toho jsme pilně povážili, oznamujem vám, že jsme se vší bedlivostí na to pamatovali, a vám muže ctihodného jsme vyhledali. A teď vám oznamujem kněze Bohuslava, a vám jeho dáváme za faráře a oni jej přijali. Tu jest k nim promluveno, že na ten spůsob jeho dáváme, aby ta *kázaní* přetrhli, která se u nich dějí, když se v kostele služby Boží a modlitby zpívají, a to aby nám připsali listem svým páni Táborští. I řekli to učiniti a knězi Bohuslavovi poctivě a pokojně aby se chovali, a vzniklo-li by co a nemohli mezi sebou narovnati, a co se nelíbilo buď knězi Bohuslavovi do pánů Táborských aneb pánům Táborským do kněze Bohuslava, aby to na pana administrátora vznesli.

162.

Kněz Matěj ze Srbče pro mnohé neřády své vzat jest od konsistoře do vězení. 1535. 5. března. (**M.**)

Feria VI. post translationem s. Wenceslai.

Kněz Matěj ze Srbče stál, i psal naň pan Jindřich Přerubenský dosti mnohé neřády jeho do konsistoře, kterýžto on sám k některým artikulům se přiznal a zvlášť tu ženu že má u sebe, kteráž má muže svého, a on že jemu s jinou nevěstkou dopustil býti. I trestán jest a dán do vězení a odtud

nemá propuštěn býti, leč na rukojmě na takový spůsob, nejprv ožírání, hraní a jiných neřádů, a tu ženu, kterou má u sebe, ji hned pustil, a aby ona se svým mužem byla a on aby nevěstku pustil a v té vsi, kdež bývá u toho sedláka, tam aby víc nebýval pro pohoršení, a neučiní-li toho do svatého Jiří, že trestán bude.

Rukojmě zaň: Jan, rychtář ze Srbce; Jakub, z Milého příjmím Prokop, Petr Beladka z Řisut, Duchek Kalous z Řisut.

Na takový spůsob což mu pan administrátor rozkáže, aby se tak zachoval a to pod 10 kop gr. alb.

163.

Kněz Jan Šuksa farář z Čeština kostela stál, i dán jest do vězení, proto když jsme jej byli dali za kaplana k sv. Havlu z Kouřima, on tomu dosti neučinil a sám se dal za faráře do Čeština. 1535. 16. dubna. (**M.**)

164.

Kněz Jindřich z Ledče postavil se a formát ukázal, i trestán jest, proto že se prvé nepostavil a primitias sloužil bez povolení našeho, i dán jest do vězení. 1535. 16. dubna. (**M.**)

165.

Kněz Matěj farář Ledečský postavil se žádaje za milost což jest učinil; odpuštěno jemu. 1535. 30. dubna. (**M.**)

166.

Oznámil kněz Matěj Ledečský, že kněz Lukáš z Sázavy odpověděl jemu, a jestli že jej potká, by v Praze bylo, že jej protkne. 1535. 30. dubna. (**M.**)

167.

Kněz Václav ze Skutče se postavil dobrovolně oznamuje, co jest učinil proti Bohu a pořádkům ouřadu Církve, že se toho do smrti více nedopustí. Příčiny toho že byly čtení kněh a rozmlouvání s lidmi rozličných sekt a s pikharty, „tak že jsem

se nevěděl na čem postaviti,“ však že mně nikdá jiskra těch pořádků křesťanských nevypadla . . . Slíbil poddanost rukou dáním. 1535. 30. dubna. (**M.**)

168.

Kněz Jan děkan Benešovský dává konsistoři zprávu o oddavcích Mikuláše jakéhosi s Janou a Alžbětou. 1535. (**M.**)

169.

Kněz Matouš z Kojetic vsazen jest do vězení pro své nespůsoby při ceremoniích. 1535. 7. května. (**M.**)

Feria VI. post Ascensionem Domini.

Kněz Matouš z Kojetic vsazen jest z příčin těch: jedno maje státi v konsistoři nestál, v Chuchle *Sacramentum* nechal až do porušení, v Kojeticích *krev Boží* o veliký pátek rozlil, tak že rozhněvav se na pachole rval je jednou rukou a v druhé ruce kalich držel a tak rozlil krev Boží a dvou dětí křtíti nechtěl. I povědíno jemu, aby sobě rukojmě zjednal, což mu rozkázáno bude, krom peněz, aby to učinil.

170.

Farář Svatojilský žaloval na kněze Jiříka z Postupic, že v provodní neděli posluhoval v Pecinově ovcem mým, kterým já jsem zapověděl sacramenta . . . Kněz Jíra respondit, že jsem o tom nic nevěděl, aby jim kdo zapověděl, než na žádost a pláč jich že jsem sloužil. 1535. (**M.**)

171.

Páni Malostranští žádali za kněze Víta mladého, aby jim dán byl, neb jemu 10 kop půjčili na ten spůsob, aby 3 leta tu byl a toho se odsloužil; i dopuštěno jim. 1535. 9. července. (**M.**)

172.

Kněz Jan Hořepnický, někdy farář v Senožatném, vyručil se z vězení na ten spůsob, že kněžství požívati nemá, dokudž se nevyčistí z nářku p. Chroustenského, jakoby mu kn. Jan nějakou děvečku vyloudil a peníze vybrav z fary se vykradl. 1535. 23. července. (M.)

173.

Kněz Jiřík z Vořecha smlouvy s Jakubem neučinil zvoníkem svým. Jakub viní kněze Jiříka z věrtele hráchu, 5 vobláčů koudele a $9^1/_2$ gr. alb. 1535. (M.)

174.

Farář Boleslavský obžalován jest u konsistoře utr., že bludné věci káže; podal svá kázaní. 1535. 10. září. (M.)

Feria VI. post Nativitatem B. M. Virginis.

Kněz Šmakal, farář Boleslavský, dotázán jest, jak své pořádky vede. Pověděl, že nic nečiní toho, co by proti křesťanskému pořádku bylo.

Pověděl, že toho nenalezám, abych co proti víře křesťanské působiti měl, a zvlášť o Těle Pána Krista. Druhé, že Sacramentum jest Bůh kněžský, co k tomu říká. Třetí, kdo jste z Prahy, vy se klanějte; kteří jste moji, vy se nemáte čemu klaněti. Čtvrté, jak mši slouží, sine canone? de baptismo, ubi crisma accipit? Dotázán Šmakal, co tomu psaní říká, které učinil kněz Jiřík Strnický, poněvadž o něm ví. Odpověděl, že tomu psaní odpírá, i podal kázaní, jak kázal.

Odloženo jemu do čtyr neděl.

175.

Kněz Šmakal dotázán jest od konsistoře utr. o svém učení; nemá do té pře skonání úřadu kněžského požívati. 1535. 15. října. (M.)

Feria VI. ante Galli.

Kněz Jiřík Šmakal stál a tu podle odložení; vedeni jsou proti němu svědkové, a on zase proti těm svědkům odvozoval,

a potom týž kněz Šmakal žádal za odtah, že se nenadál toho, aby co více přes tu delaci mělo naň ukazováno býti, že on také i to chce svědky odvesti. Při tom dotázán jest Šmakal, kde *sacros liquores* bere, pověděl, z českých Benátek od kněze Valentína. Také jest dotázán o svém kázaní. Nejprv, kteří jsou to kněží, kteří vstanouc od nevěstky jdou k oltáři; druhé, kteří jsou to kněží, kteří pod svými kázaními obmýšlejí krveprolití a rozbroje? Třetí, kteří jsou to kněží v Čáslavi tak napravovali k víře, jakž kázaní tvé ukazuje? a na které to mínil.

Odpověděl, že na ten čas nepamatuje; až potom oznámil, že kněz Cyprian praví, že bez nevěstek býti nemůž, a kněz Jíra ze starého Knína, a o prolití krve na kázaní pravil o knězi Václavovi s vypálenou tváří, kaplanu Domažlickém. Než o těch kněžích v Čáslavi pravil, že se nepamatuje. Pověděno jemu, poněvadž se k tomu knězi Jiříkovi sám voláš, ať by odloženo bylo, pravě, žes se toho nenadál, aby na tě co mělo výše přes tu delaci ukazováno býti, že se i z toho vyčistiti chceš, že se vám toho půjčuje; a to do středy před svatým Martinem, a tu zase aby stál, poněvadž i snad od pánů Pražanů bude něco oznámeno, i z té příčiny toho se odkládá. Ale poněvadž se ze všeho nevyčistil a v nářku jest, aby ouřadu kněžského *nepožíval až do té pře skonání.*

176.

Konsistoř utr. rozsuzuje při mezi Cyprianem, děkanem Karlštejnským a Jiříkem farářem Boleslavským na ten způsob, že slova Jiříkova nemají Cyprianovi býti na škodu a k ujmě jeho poctivosti. 1535. 19. listop. (M.)

Kněz Cyprian, děkan Karštejnský, viní kněze Jiříka, faráře Boleslavského, z toho, že obšírně před panem administrátorem jeho dotekl na poctivosti tak, jakož citací ukazuje, že jej viniti chce z toho, že jest o něm mluvil před konsistoří Pražskou i před jinými dobrými lidmi, že on vstana od nevěstky, jde k oltáři mše sloužiti, čemuž týž kněz Cyprian odpírá.

Kněz Jiřík té citaci odpírá; než že jest k jinému rozumu promluvil kněz Cyprian, poněvadž těm slovům odpírá; ale jak jest mluvil před vašimi milostmi ať oznámí. Kněz Jiřík praví, že povinen není to oznámiti. Kněz děkan žádá, aby pamět naše byla jim přečtěna. I dotázány jsou strany, chtí-li, aby to přečtěno bylo, jaká jest slova promluvil, i žádaly strany obě, i přečtěno jest. K tomu kněz Jiřík promluvil, ač by povinnovat nebyl odpovídati, ale chce jej podle těch slov, co

promluviti on chce, slyšeti. Kněz děkan praví, má-li svědky, aby to pokázal. Kněz Jiřík pověděl, že jest jemu to jeden pověděl, že kněz Cyprian praví, že bez nevěstek býti nemůž, ale on naň nic zlého neví, ani ho kdy znal, a má jeho za toho, zač ho jiní duchovní i světští dobří lidé mají.

Kněz děkan poněvadž praví, že nemluvil naň, což na něm vzíti než to, aby to přijma na ten konec, aby byl dotázán, na tom-li stojí, co prvé mluvil, či co nyní mluví. Kněz Jiřík co mluvil, neodpírá, než na ten konec, že od jiného slyšel.

Sententia:

Podle toho obeslání, kdež kněz Cyprian, děkan Karštejnský, obeslal kněze Jiříka, faráře Boleslavského, vině jej z toho, jak by jej vysokými a důtklivými slovy nařekl, jak to obeslání ukazuje. Proti tomu kněz Jiřík odpověděl, že té citaci odpírá, a že jest toho tak nemluvil, až potom podali jsou se na paměť naši, jak jest mluvil. Kteráž jest jim přečtěna; podle toho promluveno od kněze děkana Karštejnského, aby to kněz Jiřík Boleslavský, což mluvil, pokázal. Kněz Jiřík pověděl, že jsa k tomu veden, aby pověděl, kteří jsou to kněži, kteří vstanouc od nevěstky jdou k oltáři? I tu jest jemu povědíno od jednoho přítele jeho, že kněz Cyprian praví, bez nevěstek nemůž býti, a já jsem jej jmenoval; než že kněze Cypriana on neznal, a že on naň nic zlého neví, a že jej má za to, zač jej jiní dobří lidé mají, duchovní i světští. Proti tomu kněz děkan promluvil, poněvadž praví, že on naň od sebe nemluvil, že za to má, žádaje v tom za opatření. Tu my administrátor etc. o tom tak vypovídáme: Poněvadž kněz Jiřík Boleslavský praví, že to od jiného slyšel, a že kněze Cypriana neznal, a naň nic zlého neví, a že jej má za to, zač ho jiní dobří lidé mají, světští i duchovní; že jemu knězi Cyprianovi, děkanovi Karštejnskému ta slova *ke škodě a k ujmě jeho poctivosti nejsou a býti nemají* na časy budoucí, poněvadž kněz Jiřík sám od sebe těch slov nemluvil. Též chce-li se kněz Cyprian po Soukupu ptáti, od kterého kněz Jiřík slyšel, právo se jemu nezavírá.

172.

Farář Bydžovský a kněz Bartoš dáni jsou z rozkazu konsistoře utr. do vězení, onen, že má ženu a děti, tento že dítě faráře Bydžovského křtil. 1536. 21. ledna. (**M.**)

Kněz Matěj, farář *Bydžovský*, a kněz Bartoš z *Chotiněvsi* obesláni jsou. Kněz Matěj proto, že nějaká osoba u něho

vyležela a že s ní děti má. Kněz Bartoš, že jest to dítě křtil. Kněz Matěj se seznal, že ta osoba jest jeho pravá manželka, a podle manželství dítky mívá. Dotázán, jestli to manželství in facie ecclesiae, pověděl, že jsem jí před pánem Bohem slíbil; než oddán s ní nejsem. Dotázán, kdo jemu ty děti křtil, pověděl: první v Lišicích kněz Bartoš že křtil to dítě.

Item dotázán kněz Matěj, má-li *pachole*, že lektury čte a čtení praví na kazatelnici. Také ví-li které *kněží ženaté* jako v Landově, v Benešově, v Kamenici. Seznal se, že jest tak, že pachole to činí a čte, a co se těch kněží dotýče, že mají ženy.

Povědíno knězi Matějovi, poněvadž se seznal k manželství, že jest proti řádu a pohoršení nemalé a naší straně netrpělivé, že jej v své trestání a kněze Bartoše též, že jest jemu dítě křtil, do vězení berou.

178.

Kněz Jan Škola, na Sejčíně farář, položil 5 kop Řehořovi z Borovnice za dluh, a on to přijal a více ho upomínati nemá. 1536. (**M.**)

179.

Rektor a mistři učení Pražského obžalovali faráře Tejnského, že jich pohaněl; odloženo jim na jeden rok, aby zase stáli. 1536. 24. března. (**M.**)

Feria VI. ante Laetare.

Pan rektor učení Pražského, pan děkan, páni mistři oznámili, kterak pro neřád a výstupek, kterýž učinil Šimůnek, rektor Tejnský, dán do vězení od nich, a pan farář Tejnský dal se v hanění nás, a z toho jeho viníme, pravě, že jsme to nespravedlivě ze zlosti a ze závisti učinili, a že to chce lidu na kázaní oznámiti.

Kněz Vojtěch, farář Tejnský: k rozkázání Vašemu, pane administrátoře, postavil jsem se sem, a ne k vůli pánům mistrům, a kolikrát by mne koli obeslali oni, jim k vůli nestanu a odpovídati nechci, a pane administrátor, račte sobě o to dobrý pokoj učiniti; neb to jest věc i pánů Pražanů i pánů osadních. Než co jsem panu rektorovi mluvil, k tomu se znám a budu to i jinde mluviti, i co jsou učinili páni mistři. A toho masojídka to kníže vítali, což jsou králi pánu svému

neučinili a páni Pražané také něco k pánům mistrům promluvili.

Povědíno knězi Vojtěchovi, faráři Tejnskému, proč by nechtěl odpověd dáti před námi, poněvadž jsi povinnovat odpovídati před námi při soudci svém pořádném, a poněvadž pak se i seznal k tomu, což panu rektorovi mluvil a tak ku právu přistoupil, protož obojí straně pokládá se rok, aby stáli zase feria VI. ante conductum paschae.

180.

Rektor a mistři učení Pražského obvinili faráře sv. Havla, že v kázaní se jich dotýká, že jsou ve víře skláceni a almužníci; odloženo do týdnu. 1536. 28. dubna. (M.)

Feria VI. Reliquiarum.

Pan rektor učení Pražského, děkan, probošt a jiní páni mistři a bakaláři viní kněze Pavla, faráře svatého Havla z toho, že téměř jak jest zde, od něho pokoje nemají; neb svá kázaní počíná jimi neb zavírá a nejprv in adventu, též in quadragesima posměšně učinil nám před lidmi na kázaní, je ošklivě pravě: mistři nespůsobili se k *zpovědi* a k svátostem Božím, jim *pohřbu* kdyby umřeli, ani zvoniti nedám, a to slovy lehkomyslnými pravě: ti učenci v učení Pražském že se sklátili u víře a nevědí, jak věří. Ale my pravíme, že víme, v koho jsme uvěřili, a věříme, a toho na nás nepokáže. Než chtěl by on, aby jiní věřili, jak on převěřuje. Na svých kázaních praví, že se chce s námi *disputovati*, že jsme almužníci a almužnou se odíváme; to kázal dominica prima conductu paschae, žádajíce, aby jemu to přetrženo bylo. Neb jest fidefragus; nebo přijímán jsa od rektora učení Pražského přísahu jest učinil etc. a to jest učinil proti zákonu, proti právu duchovnímu, že nemluviv s námi o ty věci sám prvé, ani na nás žaloval, ale nás zjevně ohlásil a lidu ošklivil. A učil to i proti králi jeho milosti, kdež přikázati ráčil, aby všickni stavové pokoj zachovali. A on jest jeho proti nám nezachoval. Kněz Pavel žádal, poněvadž jest mnoho artikulů, že by jich snad všech nemohl pamatovati; není-li proti právu, aby mu byli dáni vypsáni. Povědíno jemu, že *není obyčej*, aby *dáno bylo sepsáno;* než při ouřadu to jest poznamenáno, jestli že se v čem nebude pamatovati, že jemu se připomene aneb žaloba přečte, v kteréž jsou tři artikulé hlavní. Nejprv že dělal *interdikt* pánům mistrům, nepůjdou-li k zpovědi a ad sacramenta, že jim pohřbu nedá ani zvoniti.

Druhé, že jsou se *zklátili u víře*, a že nevědí, jak věří. Třetí, že jsou *almužníci*, a že jest proti přísaze učinil, a že jest fidefragus, a střídník že též tak činí. I rozkázáno jemu, aby odpovídal.

Kněz Pavel pověděl, že k něčemu se znám, jako k zpovědi poněkud, ve víře klácení odpírám, o almužnících pravím, že jsem nemluvil, abych se chtěl s nimi o to hádati. Než že jsou almužníci, k tomu se znám. Co se střídníků dotýče, k tomu se neznám, aby oni měli co proti mistrům kázati. Rozkázáno, aby stáli přes tejden, a pokoj obojí aby zachovali.

181.

Farář sv. Havla odpovídá na žalobu mistrů učení Pražského; konsistoř jest požádána, aby ubrmanskou výpověď učinila. 1536. 4. května. (M.)

Kněz Pavel, Svato-Havelský farář, na žalobu pánů mistrů tuto odpověd dal: Což se interdiktu dotýče a zpovědi, neučinil jsem toho lehkomyslně, než mluvě o *zpovědi* mluvil jsem též jako jiným lidem, nespůsobí-li se, že jim pohřbu nedám. Neb jsem slyšel od pánů mistrů, že jsou moci parchyanovy, i já tudy to mluvil. Než abych je v ošklivost dával tímto, jest v mé mysli nebylo. Druhé co se *zklácení u víře* dotýče, a že nevědí, jak věří, toho jsem o páních mistřích zdejších nemluvil. Než pověděl jsem, že mnozí učení lidé nyní jsou se zpletli a nevědí jak věří. Třetí, toho jsem nemluvil, abych se s pány mistry chtěl hádati. Než řekl jsem, že jsou *almužníci*, jako i my; kdež pak toho dotkli, že převěřuji, což jsem mluvil, k tomu se znám, a jak jsou staří mistři vyznali, jako mistr Matěj Pařízkej, a jiní, tak já vyznávám a věřím.

Žádáni jsou páni mistři, aby ty věci prostředky a ne soudem konány byly; i dali odpověd, že jsou jim dvě věci těžké, že prvé ta jednání byla ale nebyla stálá. Druhé že jsou se dali rovnati; neb jsou tak studenti příčinu dávali, a tak se to jednalo, ale tito žádné příčiny nedali, však proto na snažné žádosti naše i pánův Pražanův to jsou v moc dali, aby *ubrmanským* během výpověd učiněna byla, též i knežím oznámeno, kteříž také to v moc dali nám I povědíno obojí straně, aby každá strana po dvou přátelích svých k nám přidali, kteříž tak učinili.

182.

Kněz Václav z Písku přišel z Vlach a ukázal list kněžství svého pořádný, i požádali jsou zaň Petrští s farářem svým i dán jest jim. 1536. 4. května. (M.)

183.

Kněz Václav Počátek od konsistoře jest přijat ku straně pod obojí. 1536. 26. května. (M.)

Kněz Václav Počátek stál a žádal, aby přijat byl v počet kněžstva, a že chce poddán a poslušen býti i spravovati se panem administrátorem a konsistoří. I dotázán jest, co jest zde kázal a vedl i působil, dobře-li jest kázal, vedl a působil? I pověděl, že zle činil, a toho více že se nemíní dopustiti. I podáni jsou jemu předkem *artikulové*, kteříž jsou v našich knihách zapsáni, chce-li je přijíti a držeti. I přečtěni jsou jemu a on jest je přijal a schválil. Při tom rozkázáno jemu, aby všecky pořádky držel, kteréž v naší straně jsou, a kněžstvo naše chová je a drží je též, aby on zachovával. A on kněz Václav slíbil tak se zachovati rukou dáním i všecku poddanost. Při tom jemu oznámeno, což se pánů Pražan dotýče, zde v Praze svobody i bytu osvoboditi nemůžem, a on aby se sem do Prahy netáhl. Také to jemu pověděno i rozkázáno, chtěl-li by jej kdokoliv z čeho viniti, buď z kněží neb světských, aby každému práv byl a dostál. Jestli že by se pak zase do předešlých věcí navrátil, aby mu první všecko zdviženo bylo, a novo učiněno, a z počtu kněžstva aby byl vymazán a trestán dostatečně. Item nyní i potom aby místa nikdež nepřijímal bez vůle pana administrátora a konsistoře, a na ten způsob přijat.

184.

Kněz Jan z Liboce pokárán pro své nespůsoby. 1536. 14. července. (M.)

Feria VI. post Margarethae.

Kněz Jan z Liboce stál, a pověděno jemu, o procesí že jest šel a *Sacramentum* postavil na stole, a ono se překotilo, a potom zchopiv Sacramentum utekl, a sedláci jej honili, a kázal jim, aby šli a napili se.

Item v kostele škaredě *lál* kostelníkům. Item *oddal jednoho se dvěma* a chtěl ho s třetí oddati.

185.

Kněz Pavel farář z Klumína stál, i trestán jest slovy, i slíbil toho více se nedopouštěti. 1536. (M.)

186.

Petr z Bezna viní kněze Jana faráře Bezenského z toho, že jemu pohrůžku činil; k tomu pořádku při kostele, škole, špitálu nezachovává. Kněz Jan Suffleta farář Bezenský tomu odpírá. 1536. (M.)

187.

Kněz Lukáš z Radonic obžalován jest u konsistoře utr. pro nezbedné své chování k děkanovi; dán do vězení. 1536. 27. září. (M.)

Kněz Lukáš Opatrný, farář z Radonic, stál. I oznámeno jemu, proč jest povolán, že jest vznesl M. Martin de (Luna), kterak, když byla *convocací kněžská v Lounech* a artikule jsou sepsáni, ale kněz Lukáš jsa tu ty artikule také ujal, a potom že jest nepořád nalezen u kněze Lukáše proti těm artikulům. I chtěli ho napraviti jako v tom, že slouží po zámcích, po tvrzích a domích, aby toho nechal. A on proti tomu se zdvihl a pana *děkana* neuctil, a jda z prchlivosti ven, pohrůžku činil a ruce osukoval, a lál škaredě, jako lidé staří a potom v městě pana mistra obouzel sousedům, zlou zprávu činil, pravě, že ho chtěli rváti, a po tomto psal i pánům některým, též obouzeje mistra, i na kázaní, pravě o něm pánům, že by je chtěl mistr Martin sobě tak připraviti, aby mu po šňůře byli.

Kněz Lukáš respondit, té jsem se řeči nenadál, té zprávě abychom nevěřili, a žalobníka nevidí; než když žalobník bude, že chce odpovídati. Povědíno jemu, poněvadž odpírá, a žalobníka viděti chce, že se jemu odkládá do pátku po svatém Havle, aby stál, že panu mistru Martinovi také psáno bude.

I žádal kněz Lukáš, aby mu toho příno bylo, aby mohl s mistrem Martinem o to se urovnati v tom času.

Povědíno, bude-li moci v tóm času s mistrem Martinem

se urovnati, přeji; a jak urovnají, aby tu smlouvu sám přinesl osobně kněz Lukáš. Pakli se nesmluví, aby čas uložený stál, a on slíbil rukou dání tak se zachovati.

Item kněz Lukáš Opatrný stál zase ten pátek po svatém Lukáši, i vzat jest v trestání, proto že jest nectným jazykem lál staršímu svému.

188.

Jiřík farář z Křtěnova dán pro své přestupky na rathouz. 1536. 2. října. (M.)

Kněz Jiřík, farář z Křtěnova; povědíno jemu, že se opijí, po krčmách chodí, s zemany o poluvky pije a kuchařku má s dětmi. Kněz Jiřík tomu odpírá. Kněz Mikuláš Starý od Klatov to o něm vysvědčil, že jest ožralec a s zemany o poluvky pije, též i děkan *Vodňanský* Ječmínek i pán jeho. Dán jest na rathous.

189.

Kněz Mikuláš z Krut stál a slíbil tu býti, kde ho podadí konsistorianė. 1536. (M.)

190.

Kněz Šimon děkan Kolína Nového nad Labem stál před p. administrátorem a konsistoří; vzat jest v trestání, protože u sebe na faře dopouštěl rvaní kněžím i světským a řeči posměšné o konsistoři mluvil. 1536. (M.)

191.

Kněz Ondřej obeslal kněze faráře Vlašímského Jana Hošťálka, viníc ho, kterak by jej zhaněl o jarmarce i posvícení ku pohoršení lidu. 1536. (M.)

192.

Kněz Václ. Žíla farář Hořepnický stál a obviněn jest, že dluh nezaplatil Jiříku Mitlovi 10 kop miš. 1536. (M.)

193.

Kněz Jan Stěhule nápravu učinil mistru Chocenskému, že jej má za ctného a šlechetného, jako jiní dobří lidé. 1536. 10. listop. (**M.**)

Feria VI. ante Martini.

Kněz Jan Stěhule učinil skrze přátelskou smlouvu mistru Janovi Chocenskému tuto *nápravu*, že pana mistra Jana nemám za žádného lotra, zrádce, šibala, žida, ani podvodníka, ani že prostibula staví, než co jsem mluvil, to jsem z horlivosti mluvil a pana mistra mám za ctného a šlechetného mistra, tak jako jsem prvé měl i jiní dobří lidé mají. A pan mistr proti tomu knězi Janovi promluvil, jakoť jsem kněze Jene ceduli psal, že jsem psal za příčinou sobě od vás danou, ale vás také za dobrého kněze mám, jako jiní lidé mají. Smluvce ze strany mistra Jana Chocenského: urozený pan Václav Zima; pan Martin od zlatého kříže; pan Zikmund, přítel konšele Starého města Pražského. Ze ztrany kněze Jana: pan Peryk, prostředkové: kněz Václav Mocen, u svatého Petra farář, kněz Jan od svatého Linharta etc., actum ut supra.

194.

Kněží mladí přišli z Vlach in die Martini: kněz Jan Šlika z Hradce a kněz Jíra z Mýta, i podán jest kněz Jan do Mýta a tu má býti do vůle p. administrátora, a kněz Jíra do Roudnice. 1536. (**M.**)

195.

Smlouva stala se mezi knězem Janem farářem v Lidicích strany jedné a knězem Duchkem farářem v Hostivici strany druhé . . , aby kn. Duchek pověděl, že má kn. Jana za ctného kněze. — Smlouvce byli mistr Jiřík Písecký, probošť koleje Všech Svatých a mistr Jan Chocenský z koleje krále Václava. 1537. (**M.**)

196.

Sacerdos Andreas Faber de Francia annumeratus est nostrae parti et a nobis susceptus et promisit obedientiam Domino

Administratori et Consistorio omnes articulos, quos nostra pars tenet, sinceriter servare. 1537. 20. dubna. (M.)

197.

Lidmila obeslala kněze Jana z Telče vinic ho z toho, že by proň u vězení držána byla. 1537. (M.)

198.

Farář Tejnský oznámil konsistoři utr. schůze pikhartů; kaplan Tejnský stěžuje sobě na faráře. 1537. 27. dubna. (M.)

Feria VI. ante Philippi et Jacobi.

Kněz Vojtěch farář z Tejna, vznesl na pana administrátora i na ouřad, že by se v jeho faře *pikhardi* scházeli, aby to ráčili opatřiti; pan administrátor chtěl jest s ním vyslati dva z konsistoře na rathous, a on pověděl, že jest to vznesl na pana Tatka, a on že pánům to oznámil, že není již potřebí, pravě, že jsou mu na to radu dali, aby tak zanechal, až král jeho milost radu obnoviti ráčí, že taková věc opatřena bude.

Kněz Jan, kaplan z Tejna, stál a oznámil těžkosti své před panem administrátorem, které mu se dějí od kněze Vojtěcha, a že tu býti nemíní; i rozkázáno knězi Janovi, aby tu předce v Tejně zůstal a bude-li jemu jakú těžkost aneb příkoří činiti kněz Vojtěch, aby to vznesl na pana administrátora, že jeho chcem opatřiti a odtud vyzdvihnouti krom času.

199.

Mistři učení Pražského obžalovali kněze Vojtěcha, že kantora v kostele zbil; odloženo do 2 neděl. 1537. 27. dubna. (M.)

Páni mistři na místě pana rektora učení Pražského obvinili kněze Vojtěcha z toho, že jest kantora v pondělí velikonočni na regina coeli v kostele zbil a pohlavky jemu dva dal, a kterak i hanebně na tom místě svatém nectným jazykem lál. Žádali pana administrátora i vši konsistoře, aby taková věc a potupa, kteráž předkem kantorovi v tom místě i také panu rektorovi se stala, aby to napraveno bylo, a opatřeno.

Kněz Vojtěch žádal, aby mu dáno bylo prodlení, poněvadž nevěděl, proč jest obeslán byl, a také, že žádných přátel s sebou nemá. I odloženo jim, aby zase obě straně stály ve dvou nedělích.

200.

Farář sv. Mikuláše obvinil faráře sv. Jiljí, kterak by o něm mluvil, že by on měl bludné artikule kázati. 1537. 20. července. (M.)

Kněz Jan, pan farář od svatého Mikuláše, obvinil kněze Jana, faráře od svatého Jiljí, kterak by o něm mluvil, že by on měl nějaké artikule kacířsky u svatého Jindřicha kázati, a pan farář kněz Jan oznámil, že se nepamatuje, aby on měl co kacířského kázati.

I dotázán jest kněz farář Svato-Jilský od pana administrátora bez přítomnosti kněze Jana, pana faráře svatého Mikuláše, aby ty artikule oznámil. I oznámil jest je, nejprvnější, že jest kázal, že v Boha věří čerti, židé, pohané. Druhé, že víra jest věc nejmenší a nejnižší. Třetí, že umění Boží, kterým my zde máme býti naplněni, v nebi bude vyprázdněno. Čtvrté: my nevíme, počte-li Bůh za hřích pohanům jich skutky zlé, čili nic. Odloženo jim do dvou neděl, aby zase stáli a pokoj řečí i skutkem aby zachovali.

201.

Pan Oldřich mistr učení Pražského na místě p. Trčky obvinil kněze Jana Medyka, faráře z Smolnice, z 4 kop č., kteréž jest vzal na to, že jest p. Trčku měl zhojiti, a v to se poddal, jestliže by ho nezhojil, že jest neměl nic vzíti. 1537. (M.)

202.

Kněž Duchek z Netvořic obvinil kněze Machka, že jest jemu prodal obilí, a bylo jeho bez tří padesáte džberů. 1537. (M.)

203.

Janu z Myškovic konsistoř utr. zapovídá, aby schůzi Mikulášenců u sebe netrpěl. 1537. 31. srpna. (M.)

Jan z Myškovic podaný jsa od pánův Pražan, stál k ohledání schůzí, kterýchž u sebe dopouští; přiznal se, že jest z roty Mikulášenské, a že nic jiného nečiní, než toliko čtou sobě v zákoně a kázaní Chelčická, a zpívají sobě písničky česky. A stál s ním Jiřík Michule z Opatovic, a pravil, že s nimi bývá u něho Beneš od svatého Klimenta, Vavřinec, svícník ze Žabrání, Jindřich řezník od odrané brány. I rozkázáno mu z úřadu, poněvadž umí čísti, aby četl sobě, ženě, dítkám svým a své čeládce, chce-li těžkosti ujíti, a schůzí aby u sebe nedopouštěl. A on od toho pustiti nechtěl, žádaje, aby mu v dobrém nepřekáželi, že se mu to lepší věcí zdá, než by po kázaních chodil, a neřádně živ byl. I oznámeno to pánům Pražanům při obnovení rady.

204.

Kněz Vojtěch jsa z vězení propuštěn napomenut jest od konsistoře utr., aby administrátora, mistry a konsistoře ze cti neplundroval. 1537. 31. srpna. (M.)

Kněz Vojtěch stál, jsa z vězení propuštěn. Povědíno mu, že tím malým trestáním ten jeho veliký hřích není smazán, ale což jsou učinili, že jsou učinili na žádost přátel, a bude-li se pěkně pokojně chovati, že může to všecko v zapomenutí přijíti, a pakli se več k tomu podobného dá, aby měl ze cti pana administrátora, pány mistry aneb některé z konsistoře lupiti a plundrovati, tak jakž jest to skrze svědky dostatečně vyhledáno bylo, tito svědkové budou pilně schováni, a bude mu to všecko obnoveno a tak trestán, aby se jím desátý káral. A na ty cesty pomyslíme, aby ven z pořádného kněžstva vyobcován byl, aby mohli světští i duchovní pokoj před ním míti.

205.

Kněz Jan farář sv. Jilský žádá za prominutí kněze Jana faráře s. Mikuláše, že o něm nepravé věci mluvil. 1537. 7. září. (M.)

Jakož jest obvinil kněz Jan, farář Svatého Mikuláše, kněze Jana, faráře svatého Jiljí, kterak by o něm mluvil, že

by měl čtyři artikule kacířsky kázati u svatého Jindřicha v kostele. Tu kněz Jan, farář Jilský odepřel, by tak mluvil, až přemožen byl svědky od kněze Jana, faráře Mikulášského; dal svědkům místo a pravil, že by tyto artikule kázati měl: První, že v Boha věří: čerti, židé i pohané. Druhé že víra jest nejmenší a nejnižší. Třetí, že umění Boží, kterým my zde máme býti naplněni, v nebi bude vyprázdněno. Čtvrté, my nevíme, počte-li Bůh za hřích pohanům jich skutky zlé čili nic. Kněz Jan, farář Mikulášský všem odepřel, krom třetího artikule; toho řekl hájiti. Tu kněz Jan, farář Jilský, řekl svědky vésti, i vedl, a než byli čtěni, nejednou žádal pana administrátora, aby o to mohl s knězem Janem, farářem Mikulášským, porovnán býti. I pro pána Boha ukázáno mu do konsistoře, a tu toho hledal i tak učinil. Vstoupiv do konsistoře žádal všech pánů mistrů i pánů konsistoriánů, aby to bez soudů bylo porovnáno, a že chce učiniti, co mu rozkáží, a na konsistoři všeho přestává. I dotázán kněz Jan, farář Mikulášský, co by k tomu říkal. I pověděl, kdyby ho co rovného potkalo, že by tím nepohrdal a ze zlé vůle soudův žádostiv není, a tolikéž na panu administrátorovi i vší konsistoři v tom se dověříc přestává. I promluveno knězi Janovi, faráři svatého Jiljí, zná-li se v tom, že jest knězi Janovi, faráři Mikulášskému vinen, a že mu ublížil jest? Pověděl, že zná, že jest mu vinen a že jest mu ublížil.

I nalezeno mu i přečtěno, kterak by měl knězi Janovi, faráři Mikulášskému, *napraviti*, a přečetší sobě pověděl kněz Jan farář Jilský, že to chce rád učiniti.

I takto mluvil: Kněže Jene, milý faráři Svatého Mikuláše, kdež jsem o vás mluvil, že byste u sv. Jindřicha čtyři kusy kacířsky kázali, — v tom se znám, že jsem vám tu ublížil, snad z nedorozumění řečí vašich to jsem učinil. Protož vás žádám, že to mimo sebe pustíte, a já přiřikám, v takové řeči nedůvodné potom se nevydám, a to, což jste kázali, kacířství býti nepravím. Kněz Jan, farář Mikulášský na tom přestal.

206.

V knihy konsistoře utr. zapsána jest s m l o u v a *mezi pány Zderazskými* a m l a d ý m k n ě z e m *Janem z Pelhřimova.* 1537. 18. listop. (M.)

Zderazští páni žádali, aby smlouva, kteráž se stala dobrovolná mezi nimi, a mezi knězem Janem z Pelhřimova, na

ten čas mladým knězem, byla v knihy konsistoře zapsána. I povoleno jest tomu, i podali jsou té smlouvy, napsané v těchto slovích, a kněz Jan k ní povolil: Smlouva stala se mezi pány osadními svatého Václava ze Zderaza ze strany jedné, a mezi poctivým knězem Janem mladým z Pelhřimova ze strany druhé a to taková. Kdež jsme jemu pomoc učinili do *Vlach*, a jeho k sobě přijali k opatrování, za to dobrodiní jest nám přiřekl, i smlouvu učinil za dvě letě u nás býti, počítajíc od svatého Jiří nejprv příštího, a my jemu připovídáme, jeho opatrovati, a v ničemž nám možným neopouštěti. Ta smlouva stala se v neděli po svatém Martině, leta 1537.

207.

Bohoslovec Jakub z Kamenice na zápis vypůjčil sobě 20 zlatých od faráře Chvatlínského na cestu do Vlach. 1538. 25. ledna. (M.)

Já Jakub z Kamenice Liškovcovy oznamuji, že jsem se přiznal oustně před panem administrátorem jeho milosti, přede vší konsistoři, i tímto zápisem mou vlastní rukou napsaným přiznávám i zapisuji, maje do *Vlach* na kněžství jíti, že jsem přijal 20 zlatých uherských od kněze Jana, na tento čas faráře Chvatlínského na takový spůsob, pomohl-li by pán Bůh skrz pomoc Jeho ku kněžství přijíti, abych byl s knězem Janem, jestli že by mne potřeboval, do smrti. Pakli bychom se nemohli snésti spolu, budu mu povinnovat těch všech 20 zlatých Uherských napraviti, a dáti. A jestli že by mne nepotřeboval, abych tu byl, kdež bude vůle pana administrátora a ouřadu. A tuto smlouvu a mé podání zapsal jsem svou vlastní rukou.

208.

Kněží Jan Machek a Vít propuštěni jsou z vězení na ten spůsob, aby byli tu, kamž je konsistoř utr. podá. 1538. 25. ledna. (M.)

Kněz Jan Machek, kněz Vít stáli, jsou dotázáni, na jaký spůsob jsou vně z vězení. Oznámil kněz Jan Machek, že na tento spůsob, aby ouřadu kněžského nepožíval bez dopuštění administrátora a ouřadu, a to pode ctí a pod věrou. A kněz Vít oznámil, že jest vyručen pod 10 kop miš. na ten spůsob, aby byl tu a na tom místě, kdež ho podá administrátor s ou-

řadem; odtud aby místa žádného neměnil, ani se komu zamluvil bez vědomí ouřadu, a rukojmové jsou zapsáni na rathouse: pan Zikmund Trubský a pan Buryan Koláčník.

209.

Kněz Jiřík farář Divišovský jsa obeslán od p. Jana Čejky pro dluh nestál a poslal na svém místě rektora a psaním se ohradil, že pro nedostatek zdraví státi nemůž a poslal 9 kop m. 1538. (M.)

210.

Kněz Jan Machek stál s panem Sobětickým, žádal za propuštění, aby mohl ouřadu kněžského požívati. I propuštěno mu, a jest poddán do Žlutic na ten způsob, aby měl svobodu kázati jako farář. 1538. 8. února. (M.)

211.

Konsistoř utr. domlouvá faráři Havelskému, že bez rady jejich odeslal artikule nějaké biskupu Vídeňskému. 1538. 23. února. (M.)

Kněz Pavel, farář Havelský, jsa obeslán, jest dotázán, podal-li jest jakých artikulův panu biskupu Vídeňskému. Pověděl, že jest podal, i pověděno mu, aby je nám ukázal, že bychom je rádi viděli. Tak jest učinil, a přinesl je hned. Tu k němu mluveno, proč jest jich prvé neukázal starším svým, aby to bylo prvé ohledáno, a to proč jest bez rady učinil. Dal tu odpověď, že jsem se o to radil s panem Jakubem, a jemu jsem to prvé ukázal, a s jeho vědomím jsem učinil', a že mám ještě jiných artikulův na *pikhardy* na dvě stě.

212.

Kněz Jan Monoculus jináč Kroupa stál s knězem Václavem z Stolmíře a vinil jej z dluhu. 1538. (M.)

213.

Kněz Bartoš děkan z Kouřími a kněz Lahvička děkan Limburský dáni jsou na rathouz pro hanlivá kázaní. 1538. 3. května. (M.)

Reliquiarum.

Kouřímský kněz Bartoš, pan děkan, a kněz Lahvička, děkan Limburský, dáni jsou na rathous, proto že pohoršení učinili oba v Brodě in primitiis, a sobě na kázaní odpovídali, dávajíc jeden druhému lháři a o to, oč jest mezi nimi nesnáz, aby měli pokoj o ta kázaní a že je budem slyšeti, když strana naše bude pospolu, tak jakž oni poručí v ní, aby pokoj zachovali v skutku i v řeči.

214.

Kněz Jan farář v Liblicích učinil kšaft maje za svědka Diviše děkana Mělnického; zanechal kostelu 10 kop miš. na potřeby Božího domu. 1538. (M.)

215.

Kaplani z Tejna jsou napomenuti od konsistoře utr., aby se lépe chovali. 1539. 6. ledna. (M.)

Kněži mladí z Tejna obesláni od pana administrátora i od ouřadu: kněz Cyprián, kněz Mikuláš, protože se toulají po noci a doma nebývají. Jsou pěkně napomenuti; i slíbili se jináč chovati, a svého pana faráře poslouchati, pakli by jináč činili, že má pan farář panu administrátorovi i ouřadu oznámiti, a oni mají býti trestáni.

216.

Tři kněží Pražští dáni jsou na rathouz, že jsou se rvali. 1539. 14. února. (M.)

Feria VI. in die Valentini.

Kněz Havel, farář Haštalský, a kněz Jíra od sv. Štěpána, a kněz Bartoš od svatého Jindřicha, dáni jsou od pana administrátora i vší konsistoře na rathous pro ten neřád a výstupek, kterýž jsou učinili u svatého Štěpána, že jsou se

rvali. I přikázáno jim, aby se takových věcí nedopouštěli a doma posedávali.

217.

Kněz Bartoš, jinak Cyprian, kterému jsou půjčili peněz páni Rakovničtí, když měl pro Sacris jíti, 25 kop míš., i má jim platiti počna od tohoto sv. Havla až do vyplnění té sumy po 5 kop m., začež rukojmové. Dán jest do Hory děkanu Václavovi k vysokému kostelu. 1539. 14. února. (**M.**)

218.

Kněz Jan farář z Líbeznic obvinil kněze Václava faráře Roudnického, že jest jemu vůli dal, aby sobě tu faru v Roudnici zjednal; kněz Václav tomu odpírá, řka, že kn. Jan sobě od krále JMi zjednal presentaci, pominuv dobrého pořádku, kdež jest měl vznésti předkem na ouřad. 1539. (**M.**)

219.

Do Vlach tito šli a slíbili se žádnému nezavazovati, než kdež jich p. administrátor s ouřadem podá: Adamus filius Jacobi Pragensis; Victorinus Čankovec ex Chrudím, Joannes Mathiae Lukwíni filius. (Confer: *1539. 16. května* Regest.) 1539. 21. března. (**M.**)

220.

Synodus statuum sub utraque Pragae habita, in qua Consistorium renovatum et articuli plures definiti fuere. 1539. 11. Maji. (**N.**)

Anno redemptionis humanae XXXIX. supra sesquimillesimum dominica rogationum ex consensu serenissimi principis ac domini, d. Ferdinandi divina clementia Romanorum, Ungariae, Bohemiae etc. regis ac d. d. nostri gratiosissimi, habita fuit *synodus* frequens omnium ordinum ac statuum, tam spiritualium quam secularium, religionis nostrae sub utraque specie in collegio divi Caesaris Caroli quarti, patris patriae, ea potissimum ratione, ut de certis articulis nostrae religioni

necessariis convenirent et dominum administratorem cum consistorio deligerent, id quod utrunque Deo volente satis foelicibus auspiciis processit.

Nam omnium primum spectabilis vir, et reverendus d. M. *Martinus Glatovinus* eo tempore rector universitatis Pragensis, et concionator capellae Bethlehem in *administratorem* ab electoribus omnium ordinum est declaratus, et rite tandem omnium communi accedente sententia et autoritate est confirmatus, additis eidem in consilium officio magistratus Pragensis utriusque urbis celebri confluxu, ex commissione statuum regni Bohemiae religionis nostrae, tam ex numero d. magistrorum quam procerum ecclesiae Pragensis his personis, quae consessum *consistorii* spiritualis explerent:

M. Joanne Hortensio Pragensi, vice-rectore uniuertitatis;

M. Henrico Curio, artium facultatis decano;

M. Joanne Colonio, praeposito domus Caroli;

Sacerdote Nicolao, plebano in Lacu;

Sacerdote Georgio Thabor, plebano Sancti Michaelis in Wopatowitz;

Sacerdote Bohuslao, plebano S. Leonhardi;

Sacerdote Joanne, plebano S. Nicolai cognomento Mystopolus;

Sacerdote Joanne Ssatny, plebano ante Laetam curiam B. M. V.;

Sacerdote Paulo, plebano sancti Michaelis;

Sacerdote Martino, plebano sancti Stephani;

Sacerdote Michaele, plebano sancti Petri.

De quibus autem *articulis* unanimi consensu convenerint quive ab omnibus pacis et concordiae Christianae gratia inviolabiliter tenentur, hi proxime et ordine hic inferne *vulgari* sermone subscribuntur.

In nomine Domini Amen.

Letha od narození Syna Božího tisícího pětistého XXXIX. v neděli křížovú, s povolením nejjasnějšího knížete a pána pana Ferdinanda, Římského, Uherského, Českého etc. krále jeho milosti pána našeho milostivého, držán jest sjezd v veliké koleji císaře Karla, v Starém městě pražském, od nás všech stavův duchovních i světských království Českého, z strany pod obojí spůsobou, na kterémžto sjezdu my všickni duchovní i světští, k těmto níže psaným artykulům pro obecnú svornost, a křestanskú lásku, i pro dobrý a svatý pořádek, jednostejně, a jednomyslně jsme se svolili a z milosti Boží snesli, tak aby od nás ode všech, i od jednoho každého ze všech stavův, duchovních i světských byli zachováni v celosti a bez přerušení.

Artykulové o kněžstvu.

Předkem a nejprvé, poněvadž se mnohá rozpustilost a nekázeň v *kněžstvu* nachází, děkanové a jiné kněžstvo aby se panem administrátorem spravovalo, a rozdíly mají-li které mezi sebú, o ty sami i o jednostejnost učení a náboženství našeho, aby se pokojně, a v lásce mezi sebú v jistých artykulích srovnali a bratrsky snesli, nekřesťanských, zbytečných a důtklivých kázaní i obcování aby zanechali, mladé kněží k učení pilnému a obcování kněžskému aby příkladem svým vedli, ani jim bez zkušení a ohledání kázati dopouštěli, na místa aneb z míst bez povolení pana administrátora aby se nehýbali, ani se na fary vkupovali, nepořádné kněží pod sebú děkanové aby napomínali

(2 listy vypadly)

. . . .
jim nikda a při římské straně jest, škaredé rouhavé kázaní udělati měl v Nepomuce, o přijímání pod obojí spůsobou, ješto kdyby který kněz z našich takové kázaní, a k tomu podobné učinil o přijímání pod jednú spůsobú, skutečně by o takovú věc trestán byl. Jeho královské milosti prosili jsme, aby toho na nás dopouštěti neráčil, a netoliko na nás, ale na posměch a rouhání tělu a krvi pána Ježíše Krista, kterýž se skrze takové rouhání děje. A jestli že ráčí rozkázati takovú věc slyšeti, za to prosíme, aby jeho královská milost ráčil rozkázati panu Adamovi z Šternberka, kterých lidí jeho potřebovati budem k svědomí z *Nepomuku* aneb od jinud, aby nám je postavil.

Item též na J. M. královskú vznešeno jest, že se i to nám děje, kteří sú strany naši, že jich do *měst přijímati nechtějí*, neb v *Kadani* to se stalo, že ti kteří sú tam na ouřadech římské strany, dvou osob hodných do města přijíti nechtěli, z té příčiny, že z strany podobojí sú, ješto těch všech osob římské strany usedlých není *padesáti*, a našich usedlých jest přes *čtyry sta.*

Item též na jeho královskú milost vznešeno, že na některých místech našim *pohřebu* dávati nechtí, a někde jim pohřeb ukážíc kde se mrtvá těla klásti mají, těm místuom rouhavá jmena přezdívají.

Pak ty všecky artykule, kteréž jeho královské milosti oznamujem, a na jeho královskú milost vznášíme, jeho královská milost znáti ráčí, co se nám děje že se to všecko působí na zkázu strany naší, kteříž při přijímání pod obojí spůsobú stojíme, a protož jeho královské milosti prosíme, aby toho na nás dopouštěti neráčil, poněvadž k jeho krá-

lovské milosti všecku dlužnou poddanost a povinnost zachováváme jako věrní poddaní tak dobře jako strana římská.

221.

Kněží mladí přišli z Vlach: Adamus dán jest do Opatovic; Viktorín k sv. Jindřichu a Jan Lukvín do Teyna a z těch míst aby se nehejbali. 1539. 16. května. (M.)

222.

Kněz Jakub z Ouřiněvsi obvinil kněze Jiříka z Řičan, že se mu dává v spravování fary jeho. 1539. (M.)

223.

Kněz Jan Machek z Jezna měl se postaviti v konsistoři, i nestál sám osobně, než poručníka udělal pana Jiříka Hřaně Gunovského; i rozkázáno, aby se sám postavil. 1539. (M.)

224.

Smlouva kněze Řehoře fardře z Radotína, že povinnosti své k Jiříku Pasýřovi dostojí, a jemu 10 kop zaplatí. 1539. (M.)

225.

Kněz Matěj přijat jest ku straně pod obojí a stal se fardřem v Žirovnici. 1539. 30. května. (M.)

Pan prokurátor stál s knězem Matějem a žádal, aby mu dán byl a stvrzen za faráře do Žirovnice. Neb jest byl prvé pod jednou spůsobou; i přijat jest od pana administrátora a ouřadu k naší straně, a slíbil obedientiam panu administrátorovi i konsistoři, a mají mu posláni býti artikule, kterými se má spravovati a formáty má poslati do konsistoře, aby je ohledali.

226.

Tři kaplani Pražští pro své výstupky trestáni jsou žalářem. 1539. 18. července. (M.)

Feria VI. post divisionem Apostolorum.

Kněz Cyprián z Tejna a kněz Václav od svatého Jindřicha a kněz Petr od svatého Mikuláše dáni byli do žaláře pro své vejstupky, kterých jsou se dopouštěli, rouhajíce se a chodíce v místa nepoctivá a ožírajíce se. Potom když byli vypuštěni, rozkázáno jim od pana administrátora a ouřadu, aby z fary nikam nechodili bez vědomí svých pánů farářův. Slíbili se tak zachovati; jestli že by pak který z nich vystoupil a v něco se dával, že bude tak trestán, že se jim musí desátý káti.

227.

Articuli *et institutiones sacerdotum sub utraque communicantium.* 1539. 24. Augusti. (X.) *)

Praefatio.

Quando quidem concordia omnis ordine bono et provisione justa ac tempestiva rerum constat et haec duo in religione nostra a pluribus annis desiderentur; accessit ad haec admonitio ac commissio omnium statuum partis nostrae. Eorum igitur gratia nos presbyteri, magistri, decani, plebani et sacerdotes omnes in regno Bohemiae sub duplici specie secundum institutum Christi corpus et sanguinem Domini populo fideli rite distribuentes anno a Christo nato 1539. die 24. Augusti *comitiis generalibus* Pragae in collegio Divi Caesaris Caroli institutis et celebratis subscriptos articulos consensu unanimi conclusimus ab omnibusque usque ad futuram synodum ac aliam et quidem meliorem secundum scripturam sacram institutionem servandos decrevimus.

Et quamvis articulos ejusmodi, ita ut fieri potuit, pro temporis et rei ratione conscriptos ac conclusos non erat animus impressos in publicum edere, utpote solos *sacerdotes* concernentes; verum cum eosdem in congressu nostro celerius latine scriptos et immutatos, nec tandem ut decuit revisos, plures domum redire properantes cita et imperita manu transscribere ac postea domi aliis porrigere et in patriam linguam

---

*) Rukopis v archivu král. hlavního města *Prahy* pod názvem: „Chaos rerum memorabilium.“

traducere ac interpretari avidius curarunt, nec huc usque forsan desistunt. Et quidem nonnulli minus apte et improprie, utpote sensum ac voluntatem suam magis quam simplicem verborum seriem secuti, unde suspiciones et lites in populo fluctuanti ac in tot sectas diviso facile propagari et quasi ali possint. Ea ratione utile visum est eos in sensu genuino simplici verborum serie tam *latinis*, quam *Bohemis* litteris praelo committere ac publicare, quo omnibus etiam infime sentientibus palam esset, quae congressu bono ac candido animi proposito pro virili causa pacis ac commodi religionis nostrae in clero dissentienti acta sunt, ad tempus ac meliorem ex scripturis circa immutanda institutionem salvo etiam ecclesiae judicio conclusa.

Quare adulatoribus, hypocrytis, lunaticis, sophistis aliisque omnibus levissimis rabulis in angulis inter similes et simplices, inter pocula et noctu quandoque decernentibus, judicantibus ac corrigentibus; cum alias interdiu et in publico congressu inutiles, muti, timidi omnibus annuunt etc. Talibus inquam et similibus missis omnino, quod Christianum est agamus, nempe fructum ac augmentum verbi Dei, qui fructus spiritus est, et illis et nobis sincere exoptemus. Unde pax Dei jucunda et stabilis omnem sensum superans nos custodiet, et Deus ejusmodi pacis semper erit nobiscum. Amen.

De ordine bono articuli.

I. Ordo bonus secundum quem omnia fieri Paulus suadet, ille in veritate fidei, doctrinae et religionis ritus est, unde etiam conversatio bona et ministerium non vituperabile sequitur. Statuimus igitur primo ut quilibet sacerdos *fidem veram* et *catholicam* de Trinitate benedicta articulis fidei duodecim, sacramentis, praecipue de eucharistia aliisque credendis ex solo fidei auctore ipsa veritate, id est Christo nactam custodiat. Et quidem secundum verbum Dei ac praescripta et concilia primitivae universalisque ecclesiae.

II. Diligenter *discat* et edoctus tandem alios doceat, discat autem in lege Domini ac doctoribus sanctis, non autem in phantasiis ac fabulis mundanis, nam legem ex ore ejus populus requirere debet; curet etiam summe, ut differentiam sciat et proponat populo, *essentialium* et *accidentalium* rerum religionis Christianae nec confundet ea, sed essentialia pro fundamentis praecipuis et primis. Accidentalia vero aut intermedia pro additis et posterioribus rebus habeat. De illis contra alios contumeliose in *concione* aut alias non loquatur ad generalem usque concilii aut ecclesiae determinationem.

III. *Obedientiam*, quae victimis praestat, in omnibus li-

citis semper et ubique superiori servet, alias infidelis ipse, indoctus, inobediens, quasi sal corruptum, quo pacto alios fidem, opera ac obedientiam docebit? Talis ergo otiosus et temerarius a superiori secundum exigentiam rei mulctabitur, resipiscere autem nolens excommunicabitur.

IV. Ita jam institutus clericus, scilicet fidelis, doctus, et obediens ante omnia pure ac sincere *doceat* voluntatem Dei Patris nobis per Christum indicatam, id est *Evangelion vitae et salutis,* quae salus vere poenitentibus et credentibus ex gratia Dei in Christo abunde promissa est. Et hoc erit legem et Evangelion, poenitentiam quoque ac remissionem peccatorum docere secundum illud: „poenitentiam agite." Dehortetur autem populum *a peccatis* praesertim mortalibus, scilicet otio, luxu, ebrietate etc. etiam minis, mulctis ac excommunicationibus, ubi opus erit, additis.

V. Doceat et ministret *sacramentis* citra simoniam, catholice, in loco huic deputato; primo *baptismo,* qui est lavacrum salutare regenerationis, primumque sacramentum in remissionem peccatorum. Eo cum orationibus consuetis in aqua consecrata, cum olei et chrismatis inunctione ministret. Admonitione praeterea gravi parentum ac patrinorum praevia et multitudine superflua patrinorum remota. Secundo: Credat et doceat secundum scripturam sacram in divinissimo *Eucharistiae* sacramento non solum realiter esse verum corpus et sanguinem Christi pro nobis traditum et effusum, verum etiam, quod in eodem sacramento Christus verus Deus et homo adesse et prodesse omnibus fidelibus ac digne sumentibus creditur, cui etiam in eodem sacramento adoratio et cultus debitus exhibendus est. Tali igitur sacramento omnibus ex fide poscentibus sub duplici specie ministret graviter et reverenter, quod aliter non fiet, nisi minister praesciat, quid, cui, quomodo et quando ministrandum sit. Hic diligenter levitas tam ministrorum quam sumentium, superstitiones vetularum, indispositiones quoque infantum notandae sunt. Decernimus ergo ut agnitis et *confessis* ministremus et quidem *ter diebus dominicis aut festivis. Primo* post elevationem in lectura, *secundo* post concionem majorem, *tertio* post elevationem summae missae. Quod tempus praeter rationabilem causam nullus infringere audeat. Nec etiam falcem, ut dicitur in alienam messem ministrando aliis contra scitum et voluntatem pastoris eorum immittat. *Romani* vero *sacerdotes* nostros inordinatos inordinate baptizantes aut in matrimonium copulantes admonendi sunt, et res per eorum superiores providenda erit ad nostram supplicationem. In summa, inordinatas, superstitiosas et somniatrices anus, leves praeterea cocas aut quandoque

pincernas cum infantibus alienis indispositis ex usu aut mera superstitione inordinate ac intempestive accedentes sine parentibus, tales omnes ut canes a sancto abigendas duximus, secundum illud: „Nolite sanctum dare canibus."

VI. *Missa* praeterea (quae sacrificium repraesentationis aut oblatio recordativa dicitur) illa secundum institutum primitivae ecclèsiae in solemnisando absolvatur, usu antiquo, scilicet cum Introitu, Kyrieleson, Gloria, Collectis christianis consuetis, canone, elevatione etc. et quidem in vestibus ac vasis mundis ad haec deputatis. *Reservationes eucharistiae* in cancellis aut sacrariis rationabiles mundae et non diuturnae fiant, vasa, vestes et loca sacra omnia munda ac nitida custodiantur.

VII. *Festa et jejunia* pro conditione locorum, temporum, personarum ac antiqua consuetudine servari doceantur, et, si fieri potest, conscribantur; ceremoniae quoque aliae, *sanctorum intercessiones*, orationes *pro mortuis* tot jam saeculis observatae a nobis quoque pro conditione sua non vilipendantur.

VIII. Quaestiones *difficiliores*, scilicet de Trinitate, incarnatione, sacramentis, praesertim de eucharistia et sacrificio missae in concionibus *coram populo non moveantur*; sed cum doctioribus ac majoribus seorsim de talibus erit conferendum. *Tractatus*, *cantiones*, aut *libelli theologici* citra consensum rectoris universitatis et consistorii ne aut in publicum edantur, aut undecunque allati vendantur.

IX. Sacerdos *mores* angelicos et conversationem inter gentes bonam habeat, nemini dans ullam offensionem, ne vituperetur ministerium ejus. Igitur turpe otium et negotia secularia ac turpes quaestus fugiens, orationi ac meditationi Dei legis incumbat, ori, aliis sensibus et operibus suis custodiam ponat. Item, *domi* familiam suspectam, supellectilem avaram et scandalosam, *foris* vero loca suspecta, conversationem cum mulierculis ac laicis inordinatis, ebrietatem aliaque scandala omnino sub gravi poena ab administratore ac consistorio injuncta fugiat. Praeterea negotia et spectacula secularia vitans *armatus non* incedens *vestem* ac *tonsuram* clericalem deferat.

X. *Decanus* quilibet inquirat diligenter, cujusmodi in districtu suo sacerdotes habeat. Et si quem infidelem, inordinatum, scortatorem, profugum monachum sub praetextu evangelii carnis libertatem et habentem et docentem invenerit, ab officio nostro rite non susceptum, sed latitantem sub nobis, nec tamen esse ex nobis, talis inventus vel reformetur et cöerceatur, vel pertinax loco excludatur; quod si per aliquem defensus errores et scandala seminare non cessaverit, ad officium *consistorii* primo et tandem per illos ad dominos *defensores* et

curatores religionis nostrae delatus, cum suis etiam patronis cöerceatur.

XI. Nullus sine scitu administratoris aut decani sui *locum immutet*, neque se alicui parochiae obliget. Decanus autem secundum antiquam consuetudinem *porrigat idoneos* sub suo decanatu. In *alienum* vero *districtum* porrigere volens sacerdotem pro pastore aut alium suscipere aliquem ex alio districtu debens *administratori* primum insinuet. Similiter *juniorem* sacerdotem, qui nondum parochum egerat, porrigere debens alicui ecclesiae cum administratoris scitu id faciat.

XII. Nullus parochiam *emat*, nullus ad *multos annos* aut *ad mortem* personam suam párochianis obliget sine scitu *administratoris*. Nullus ad aliquid insuetum sua conventione cum parochianis *futuros* sacerdotes aut successores suos inducere audeat.

XIII. Nullus deordinationes publicas, scilicet blasphemias, clamores, choreas, ebrietates, ludos, scortationes, adulteria etc. *in sua ecclesia* admittat; imo contra pertinaces ac publice peccantes, neminem timens, ut tuba vocem exaltet.

XIV. *Sectas* et synagogas erroneorum in republica aut parochia sua inventas, eas rationabiliter cum consilio et auxilio senatus impediat.

XV. *Collatores* aut domini immutantes aut auferentes inordinate partem bonorum parochiae alicujus et sacerdotes cum illis pacta facientes pecuniaria, aut quomodocunque nocive bona ecclesiastica immutantes, contra ordinationem bonam antiquam sine voluntate superiorum utrique censura ecclesiae gravi puniantur. Tali et simili conversatione occasio facile populo dabitur, ut videntes opera nostra bona, glorificent Deum.

Alia si quae sunt hic omissa, ad articulos synodales statuum nostrae partis nuper conclusos relegentur.

De provisione justa et decenti

articuli duo.

Quamvis aetate hac ut nunquam forsan antea et personae et officia ac ministeria *sacerdotum* a pluribus contempta et quasi prostrata jacent, adeo ut non solum ministri risui exponantur, decimae illis retineantur, bona eorum aut actu dissipantur, aut vi rapiuntur, ex locis suis injuste pelluntur, infirmorum aut mortuorum testamenta vilipenduntur; verum ad haec, quod magis dolendum est, ministeria eorum aut potius Dei dona scilicet *verbum et sacramenta* etiam a rusticis quandoque ridentur ac blasphemantur. Istis et aliis pluribus in-

commodis facile medebimur, cum superiora, scilicet ordinem bonum et conversationem episcopis dignam habebimus. Ad haec contra tales sic procedere dignum videtur:

I. Si quis secularium *sacerdoti* praeter jus canonicum et articulos synodales ab omnibus statibus religionis nostrae conclusos et susceptos injuriam in *fama*, *corpore* aut *bonis* ejus fecerit, hoc est vel famam ejus injuste et praeter ordinem denigrando, vel manus in eum extendendo, vel bona ejus aut decimas usurpando, retinendo, diripiendo, ac eum praeter tempus sine accusatione expellendo; vel item infirmi aut mortui sacerdotis testamentum violando, aut intestata bona ejus vel familiae illius post mortem, aut alias injuste sibi usurpando etc. convenimus inviolabiliter, ut talis aut tales ad consistorium primo delati sine mora dominis *defensoribus* religionis nostrae ad providendum juste deferantur. Et nisi (quod non speramus) certo et brevi tempore res juste providebitur, contra talem aut tales *censura ecclesiastica* procedendum erit pro necessitate et rei exigentia: puta aut *interdictione* divinorum officiorum, aut *excommunicatione* justa decreta, aut *ministri ablatione* et alterius nunquam substitutione. Quodsi sacerdos contra hanc censuram justam delinquet, et *officio* et consortio nostro sine dubio privabitur; poenae enim omnium hic descriptorum justo arbitrio administratoris cum consistorio relinquuntur.

II. Si quis levior et blasphemus officia ac ministeria ipsa, scilicet verbum Dei et sacramenta pessumdare aut alleviare auditus ac convictus fuerit, contra ejusmodi praeter censuras praedictas, *manus secularis* in auxilium petenda erit. Ad haec officiis providebitur in hunc modum, primo *promotionibus* et *confirmationibus* personarum idonearum ad tanta officia. Secundo, *defensione* tempestiva et praesenti doctrinae et ministerii verbi evangelici, quam etiam Christus, apostoli et doctores catholici a morsibus blasphemantium summe semper tutati sunt.

Fiat.

Haec habita ratione temporis usque ad meliorem informationem aut congregationem futuram communi omnium consensu traduntur servanda.

228.

Sex articuli, quos parti sub Utraque incorporatus servare tenetur. 1539. (M.)

Ista sunt breviter, quae nostrae Christianae religioni incorporatus, nobiscum servare tenebitur.

Primo *fidem* Trinitatis individuae secundum decretum scripturae, Articulos fidei communes et Nycenam synodum et teneat et sincere doceat.

Secundo primam curam *verbi Dei* sinceri cum genuina etiam doctrina Catholicorum, ubi necessarium esset interpretatione. In *sacramentis* vero aliis ac ceremoniis consuetis, at verbo Dei non repugnantibus ritum nostrae religionis observet.

Tertio sacramentum *baptismi* more Ecclesiae cum orationibus consuetis in aqua consecrata cum olei ac chrismatis tnunctione peragat religiose, et cum gravi admonitione parenum et Patrinorum.

Quarto *Eucharistiae* sacramentum omnibus ex fide poscentibus sub dupplici specie secundum Christi institutum reverenter ministret.

Quinto *missam* ordinatam in vestibus ad haec deputatis, id est ornatis cum cantu, Elevatione ac privatim verborum Consecrationis expressione, epistolam et evangelium vulgari lingua populo decantata peragat.

Alia . . . ministeria . . evangelica et ceremonias consuetas in . . . nec veritatem evangelicam laedentes, ita ut eas decet tractet, aut absolvat . . .

Sexto *obediens* administratori et decano suo, in necessitatibus suis citra propriam vindictam ad illos recurrat, nec locum citra scitum superioris immutare praesumat. In dubiis, aut majoribus negotiis superiores consulat, et id se facturum . . . domino administratori manu stipulata . . (promittat).

229.

Kněží přišli z Vlach; dva z nich jsou trestáni pro nepoctivé chování své. 1539. 17. října. (N.)

Sessio 16. f. VI. post Galli.

Kněží mladí přišli z Vlach:
kněz Jan Boťan z Prostějova, dán jest k *svatému Jiljí;*
kněz Raphael z Chotěboře, dán jest do *Jičína;*
kněz Jiřík Šlichyce Duchka syn od Hory, dán jest do *Dvora;*
kněz Šimon z Kozohlod, dán jest do *Čáslavi.*

Byli sú dva *trestáni*, proto že sú se na cestě poctivě nechovali a v rozličné věci že jsou se dávali, tak jakž jest o nich široká zpráva byla učiněna, pak na jaký jsou spůsob puštěni, toť sú se spolu vlastní rukou zapsali:

Já kněz Jiřík Šlichyce Duchka syn z Hory a kněz Šimon z Kozohlod jakož jsme dáni byli v trestání od pana administrátora a vší konsistoře, pro neřádné výstupky, kterýchž jsme se dopustili, když jsme do Vlach i z Vlach šli, pravíme že jsme milostivě trestáni, neb jsme většího trestání nad to spravedlivě zasloužili pro své provinění; i jsouce té milosti vděční přiříkáme pánu Bohu i ouřadu duchovnímu jakožto starším svým na budoucí časy toho se vystříhati i k tomu podobného, ani tovaryšům svým toho jim zlým slovem i skutkem zpomínati, což se jest tu přihodilo; jestli že bychom se zapomněli nad bázní Boží a vystoupili z ouřadu kněžského z pořádného poslušenství, poddáváme se dobrovolně v to, abychom tak trestáni byli, aby se námi jiní káli i kněžství svatého abychom užívání zbaveni byli. Actum feria IV. post Ursulae anno 1539. (22. října.)

230.

Kněz Bartoš dán za faráře do Vranného. 1539. 24. října. (N.)

Kněz Bartoš, který byl u svatého Štěpána, na žádost pana opata zbraslavského dán jest za faráře do Vraného; rozkázáno jemu, aby se pěkně choval a do krčem nechodil, ale doma raději posedával.

231.

Kněži) mladí šli do Vlach tito.* 1539. 27. října. (N.)

Georgius Žluticenus, filius Joannis Claudi artium Baccl:
Joannes Fausek Mantinianus, artium Baccl.
Joannes Břežanský ex Březnic, filius Petri textoris.
Venceslaus Piscenus, filius Venceslai textoris.
Joannes Mandat ex Říčan.
Longinus ex Rakovník, filius Georgi.
Mathias Pragensis filius Joannis Albi.

---

*) *t. j. bohoslovci.*

232.

Václav děkan sv. Apolináryše upomíná faráře Štěpánovského o zaplacení dluhu. 1539. 9. listop. (**N.**)

Sessio 20. feria VI. ante Martini.

Kněz Václav děkan svatého Apolináryše obvinil kněze Jiříka faráře z Štěpánova příjmím Elensis aneb Mentiris z 10 kop miš., kteréž mu měl dáti o svatém Václavě a že se mu zavázal pode ctí a pod věrú, že mu je položí a zaplatí i tomu jest dosti neučinil.

Kněz Jíra ukazoval na sedláky, pravě že jsou se již o ty peníze smluvili s panem děkanem. Odloženo jim, aby to kněz Jíra ukázal aneb se umluvil; pakli se neumluví a nezaplatí, aby zase obojí strana stáli o hromnicích.

233.

Kněz Lukvín nechce se přiznati k tomu dluhu, z něhož jej Martha z Hory viní; konsistoř praví, že dluhu žádného k úřadu nepřijmou od toho, kdož se zadluží prvé než knězem byl. 1539. 9. listop. (**N.**)

Paní Martha Kliková od Hory stála a obnovila žalobu na kněze Jana Lukvína, kteráž prvé napsána jest. Kněz Jan jakž prvé dluhu odpíral tak i nyní že jí není nic dlužen, že jí zaplatil a tu ceduli taky, kterúž prvé okazovala i nyní okazuje, odpírá že to ta cedule není, že ty cedule, kteréž jsme mezi sebú měli, sú zrušeny, neb tato cedule jest psána od jejího syna. Neb prvé kteréž jsme mezi sebú měli cedule, byly mou rukou psány a jsou strhány. Proti tomu zase paní Martha: Žádám, aby ta cedule byla položena, kterouž jest svou rukou psal, neb jsem já žádných jiných ceduli neměla než tuto, pro kterou jsem jeho obsílala před pana rychtáře v Chrudimi.

Kněz Jan zase že jeho pro tuto neobsílala než pro prvnější cedule, kteréž jsme zkazili a při tom že jest žádných svědků nebylo.

Odloženo jim, aby kněz Jan Lukvín ukázal, že jsou ty cedule psány jeho rukou a před kým jsou strhány a ona taky paní Martha a chce-li sobě přilepšiti svědomí, že se jí dopouští stání, aby zase stáli ten pátek před hromnicemi.

Pan administrátor se vším ouřadem zůstali na tom a jednomyslně se všickni snesli, aby žádného dluhu k ouřadu nepřijímali, kdož by se zadlužil prvé nežli by knězem byl,

jako to jest kněz Jan Lukvín učinil, že jest se prvé mnoho vydlužil a potom nemaje čím platiti musí skrze to těžkosti trpěti.

234.

Konsistoř utr. vyobcovala neposlušného faráře Havelského. 1539. 19. listop. (N.)

Jakož jest kněz Pavel na ten čas farář Havelský nejednou proti pokoji a poddanosti náležité vystupoval a napomenut i trestán z toho býval, jakž i v knihách konsistořských znamenáno jest; i poněvadž týž kněz Pavel svých takových, nepokojných a nepořádných spůsobů nepřestává a naučení starších uposlechnouti a jimi se spravovati nechce, než co se jemu zdá a zavrtí, před se béře a na svém neustupně stojí, z čehož nepokoj a posměch ouřadu a straně naší děje se a brána k neposlušenství se otvírá, a poněvadž také snešení naše ukazuje, aby neposlušný a všetečný kněz *vyobcován* byl, z té příčiny administrátor a konsistoř jeho se zbavuje a s ním nic činiti míti nechce.

235.

Opat Slovanský žádá, aby mu byla dána vypsaná žaloba na kněze Václava, jenž mu některé věci z kláštera pobral. 1539. 17. prosince. (N.)

Kněz Jan opat Slovanský stál a žádal, aby mu dána byla vypsaná žaloba, kterouž jest byl obvinil kněze Václava, co jest jemu pobral z kláštera, že ho obeslal do soudu komorního z poručení krále jeho milosti.

Při tom žádal pánův konsistorianův, aby sobě připomenuli, jakž jest se před nimi kněz Václav seznal, o dva kalichy, pravě, že on jich nevzal, než že jest je mistr Corambus utratil, když do Vídně k králi J. M. jezdil.

Odloženo knězi Janovi opatovi, že jemu na jeho tuto žádost dána bude odpověd po novém letě.

236.

Mladí kněži z Vlach se navrátili. 1539. 17. prosince (N.)

Kněží mladí přišli z Vlach, přijati jsou od ouřadu a slíbili p. administrátorovi i konsistoři poddanost a poslušenství a tu kdež jsou podáni že bez vůle pana administrátora a ouřadu nikam se odtud hejbati nebudou, mají to ujistiti pod pečetí toho města a toho faráře listem, že se tak zachovají, a k oltáři aby připuštěni nebyli, až to pravé učiní, slíbili se tak zachovati.

Kněz Jan Břežanský, dán jest do *Hradce Králový* nad Labem knězi Pavlovi.

Kněz Jan Mandat z Řičan, dán jest do *Chrudimě* knězi Jiříkovi děkanu.

Kněz Václav z Písku, dán jest do *Kolína* knězi Šimonovi.

Kněz Longin z Rakovníka, dán jest do *Mladé Boleslavě* knězi Řehořovi.

Kněz Matěj z Nového města pražského dán jest do *Domažlic* knězi Pavlovi.

237.

Opat Slovanský maje při vésti u konsistoře proti knězi Václavu, vznesl žalobu na krále samého. 1539. 29. prosince. (N.)

Sessio 26. ante Circumcisionem Domini.

Knězi Janovi opatu Slovanskému dána odpověď na žádost jeho, a jest k němu promluveno: Poněvadž jste kněží oba dva, a tato pře, kteráž jest mezi vámi před tímto soudem se začala, bylo by nejlépe s obojí strany aby se také i při tomto soudu vykonala, a protož se vám oznamuje, že těch vejpisův vám dáti nemůžeme z příčin hodných, než chcete-li se před námi souditi, že vás rádi chceme slyšeti.

Kněz Jan opat Slovanský přijal tu odpověď od pana administrátora a ouřadu; žádal jestli že by co jiného před se vzal, aby mu v tom za zlé neměli. Neb proč jsem já se utekl k *králi* J. M. jakožto k vrchnímu kolátorovi toho kláštera, znaje že mi toho žádný nenapraví, co jest kněz Václav tomu klášteru ublížil a mne podvedl, než král J. M. jakožto pán a vrchní kollator.

238.

Pan sudí pohnal konsistoř, aby opatu Slovanskému dali žalobu vypsanou. 1540. 2. ledna. (**N.**)

Sessio 27. post Circumcisionem Domini.

Půhon vydán jest od pana sudího knězi Janovi opatovi Slovanskému na pana administrátora a konsistoř, aby jemu dána byla vypsaná žaloba na kněze Václava i vejpověď, jakž o tom šíře cedule řezaná v sobě zavírá, kterouž jest v témž půhonu poslal.

239.

Na žádost Novoměstských obeslala konsistoř faráře z Vořechu pro neřádný život jeho do Prahy. 1540. 2. ledna. (**N.**)

Pan purkmistr a páni Nového Města pražského vyslali jsou ku panu administrátorovi o kněze Jana, kterýž jest ve Vořechu, že by s ňákou osobou obejval a s ní neřádně živ byl, pro kterouž i statek jest jemu pod panem Bibrštejnem z Bibrštejnu za Jičínem pobrán. Žádali pana administrátora, aby taková věc byla opatřena.

Dána jim odpověď od pana administrátora, že my toho kněze bez meškání obešleme a takovú věc na něm přezvíme; ihned psáno jest jemu, aby se postavil v konsistoři tento pátek nejprv příští po božím křtění.

240.

Michal farář u sv. Petra v Praze ustanoven jest za faráře do Roudnice. 1540. 2. ledna. (**N.**)

Kněz Michal farář svatého Petra na Poříči; na žádost a připsání jedno i druhé panu administrátorovi i vší konsistoři od pánův Roudnických poctivý kněz Michal dán jest jim za faráře, aby u nich při svatém Jiří nejprv příštím farářem byl.

241.

Knězi Janu z Vořechu od konsistoře poručeno, aby kuchařku propustil. 1540. 9. ledna. (**N.**)

Kněz Jan z Vořechu stál i ta osoba, oznámeno jest jemu od pana administrátora, proč jest obeslán, kterak se nepořádně

chová, přiznal se, že jest tak a žádal za milost; i odloženo jest jemu, aby se zase v konsistoři v středu na den svaté Anežky postavil, že mu bude dána odpověď. Při tom rozkázáno jest té osobě, aby jeho všemi obyčeji prázna byla a jemu taky; neb jestli že by pak na ně co od práva světského přišlo, aby žádnému viny nedávali, než sami sobě; slíbili oba rukou dáním panu administrátorovi, že sebe prázni budou.

242.

Kněží mladí přišli z Vlach tito. 1540. 9. ledna. (**N.**)

Jiřík bakalář příjmím Claudus z Žlutic a Jan bakalář Fousek z Mantiny, slíbili jsou panu administrátorovi poddanost a poslušenství že se budou pěkně chovati jako na dobré záleží.

Kněz Jiřík dán jest knězi Janovi Kohoutkovi do *Třebenic* a odtud se nemá nikam hýbati bez vědomí pana administrátora. Kněz Jan Fousek z Mantiny dán jest k svatému *Štěpánu* knězi Martinovi, týž se má zachovati jako kněz Jiřík.

243.

Kněz Jan z Petrovic pro nepoctivé obcování s ženskou osobou dán do žaláře. 1540. 16. ledna. (**N.**)

Kněz Jan Holarys z Petrovic obeslán proto, že jest ňákú osobu při sobě choval a s ní nepoctivě obejval a lidem pohoršení činil, proto i pro jiný čeho se jest dopouštěl. Dán jest do žaláře.

244.

Farář z Petrovic propuštěn jest z vězení a napomenut, aby se dobře choval. 1540. 16. ledna. (**N.**)

Kněz Jan Holarys farář z Petrovic puštěn jest z vězení na ten spůsob, aby té kuchařky v času brzkém jako v šesti nedělích odbyl a jí prázden byl všemi obyčeji. Druhý, aby se děkanem spravoval a pěkně se choval. Jestli že by mu kdo v čem ublížil, aby to na pana administrátora vznesl, že bude opatřen; přiřekl a slíbil rukou dáním, že se tak zachová, jakž nahoře psáno stojí.

245.

Kněz Bartoš dán jest za faráře do Brandejsa u Mejta. 1540. 16. ledna. (**N.**)

Kněz Bartoš Mladý z Mýta dán jest za faráře do Brandýsa městečka u Mýta, napomenut jest, aby se tam pěkně choval a pohoršení žádného na sobě nedával, slíbil se tak chovati.

246.

Konsistoř požádala faráře u sv. Jindřicha, aby přes léto zůstal v osadě. 1540. 16. ledna. (**N.**)

Kněz Jan farář svatého Jindřicha byl obeslán i požádán jest, aby tu ještě předce přes leto pobyl, poněvadž jeho chtějí rádi osadní míti; pověděl, ač jest jemu obtižné, ale že to chce rád učiniti netoliko na tuto žádost, ale kdyby mu rozkázali, že tu předce přes leto zůstane.

247.

Kněz Jan z Vořechu dán jest do vězení proto, jakž jest byl obeslán, že s tou kuchařkou neřádně živ byl. 1540. 21. ledna. (**N.**)

248.

Farář Malostranský od konsistoře jest napomenut, aby se netoulal. 1540. 23. ledna. (**N.**)

Kněz Jan farář malostranský byl obeslán proto že by ňáký osoby u sebe míval a po domích se toulal, jakž prvé jest proto mnohokrát řečí trestán; protož jest ještě jednou napomenut, aby těch všech věcí zanechal a pěkně se choval; pakli toho nepřestane a potká-li ho co, aby potom žádnému viny nedával než sám sobě; poděkoval panu administrátorovi z přátelského napomenutí, a přiřekl se pěkně chovati.

249.

Konsistoř utr. povoluje, aby farář sv. Martina přes leto zůstal v osadě své. 1540. 5. února. (N.)

Páni osadní svatého Martina žádali pana administrátora, aby u nich ještě ten farář zůstal, i oznámeno jest jim, že jest s farářem rozmluveno, že u nich zůstane ještě přes leto, než aby ho také věcmi potřebnými opatrovali.

Pověděli že se tak chtějí zachovati a tuto povlovnost pana administrátora i konsistoře chtějí vší osadě oznámiti.

250.

Malostranští žádají na konsistoři, aby jim byl dán farář. 1540. 5. února. (N.)

Páni Malostranští vyslali do ouřadu a žádali, aby jim byl dán ňáký farář, že kněz Jan farář jich vzal odpuštění. Dána jim odpověď, aby sobě *ptali* a když se uptají, aby panu administrátorovi a ouřadu *oznámili*, že jim toho příti rádi chtějí a také z druhé strany že se ptáti budem.

251.

Konsistoř utr. darovala Petru Čertovi statek po knězi Čapkovi, kterýžto statek vlastně konsistoři náležel. 1540. 5. února. (N.)

Petr Čert pasýř stál a žádal, aby propuštěn byl jemu statek po nebožtíkovi knězi Janovi Čapkovi, švagru jeho, kterýž jest podle artikulův sněmovních spravedlivě náležel panu *administrátorovi a konsistoři.*

Dána mu odpověď, že se jemu propouští z milosti, a že jemu tu spravedlnost svou pouštějí a dávají prohlédajíc k jeho chudobě i také dítek jeho.

252.

Děkan s. Apolindruyše přimlouvá se za faráře Havelského; konsistoř faráři odpouští a ponechává u něho oba kaplany; farář Havelský slibuje se poslušně chovati. 1540. 19. února. (N.)

Kněz Václav děkan svatého Apolináryše stál a přimlúval se i snažně žádal o faráře Havelského, aby mu to pan admi-

nistrátor i všecka konsistoř odpustiti ráčili a zase jeho k tělu připojiti a jeho přijíti.

Kněz Pavel Havelský farář týž sám jest prosil, aby byl zase přijat v počet kněžstva, že jest jako ratolest odťatá od stromu, ruka od těla, ovce na poušti, a že jest jako řetězem svázán a proto že má veliké těžkosti a znamenité, že na něj listy psali a lípali i po jiných městech královských rozsílali, i chtěl jsem protáhnouti až ad palmas, neb jsem prvé nesměl žádati, protož žádám a prosím, abyste mne k tělu jako oud připojiti ráčili, a já přiříkám, že se chci chovati jako kněz Kristův.

Dána mu odpověď: Předkem co se dotýče tebe, kněže Pavle, že jsme na tom nikda nebyli, abychom se měli z čího pádu radovati, a to vina naše není, než jest vina tvá; kdybys ty se byl prvé postavil a dal najíti, mohlo to na lepší ruce postaveno býti, ale že jsme se ohlídali na zadní kola, toho jsme také tak zanechali. Než ty, kněže faráři, rozuměje že ti kněží chtějí od tebe pryč oba, a že by tu sám býti nemohl, teprv jsi se k nám utekl. Protož jestli že toho žádáš a lituješ-li co jsi učinil, aby oznámil. I oznámil jest kněz Pavel, že toho lituje a žádá za milost. A pověděno jest jemu od pana administrátora a vší konsistoře, že jemu to promíjejí a jeho zase v *počet kněžstva přijímají* a jemu přikazují, aby se jináč choval, a sám sebou se nespravoval a na sobě tak mnoho nezavíral; pakli se več všetečného vydá proti ouřadu, že mu to bude všecko zdviženo i předešlý věci, kterýchž se jest dopouštěl, budou mu připomenuty a jinak váženy.

Kněz Václav děkan kostela svatého Apolináryše na místě faráře Havelského pověděl, že to vděčně přijímá a přímluvy mý že jste jemu dali užíti, vám velice děkuji, i napomenut jest kněz Pavel od něho, aby se jináč choval a v takové se věci nedával, neb může znáti, co by mu takové věci přinesly. Než to jest má rada, kněže faráři, aby ty se ouřadem a staršími svými spravoval. Slíbil se tak zachovati, a rukou dáním zase jest jeho pan administrátor přijal v počet kněžstva.

Kněžím mladým od svatého Havla rozkázáno jest, aby tu předce přes leto zůstali a pěkně se chovali, faráře svého poslouchali a bez vůle jeho nikam z fary nechodili.

253.

Kněz Vavřinec na žádost osadních dán jest od konsistoře utr. k sv. Petru za faráře. 1540. 26. února. (N.)

Osadní svatého Petra v velikým počtu předstoupili jsou před pana administrátora a ouřad, žádali jsou za kněze Vavřince, kterýž u nich novou mši sloužil, aby jim byl dán za faráře.

Kněz Vavřinec se vymlouval, že toho nemůže učiniti a s tú práci takovou býti, než což mi rozkáže ouřad, chci všecko jako poslušný obvyknouti a učiniti.

I dána mu odpověď, aby to učinil, poněvadž k němu všickni dobrou vůli mají a připověděli, že tě nechtějí v ničem opustiti, a aby sobě ptal ňákého kněze, kterýž by mohl s tebou spolu trefiti, a když optáš, aby nám oznámil, žeť jeho rádi příti chceme.

254.

Kněz Matěj bakalář dán jest od konsistoře utr. za faráře k sv. Michalu. 1540. 26. února. (N.)

Sessio 36. ante Oculi.

Osadní svatého Michala v Starém městě pražském byli jsou vysláni na místě vší osady do konsistoře a žádali jsou za poctivého kněze Matěje bakaláře od svatého Valentina, aby jim byl dán za faráře při svatém Jiří.

Na žádost pánův osadních dán jest jim za faráře; při tom napomenuti jsou, aby ho v jeho potřebách neopouštěli; pověděli, že se tak chtějí zachovati.

255.

Nařízení konsistoře pod obojí o životě kněžském a slavení velkonoci. 1540. 26. února. (N.)

Obesláni byli od pana administrátora i ouřadu všickni *farářové pražští* i napomenuti jsou, aby dobrý příklad lidem na sobě dávali a pohoršení žádných nečinili a jiné k tomu vedli, k tomu aby lidi napomínali a z hříchů je trestali, aby se zpovídali a pokání činili, potom svátostmi velebnými aby jim s vážností posluhovali, jakž o tom artikulové jsou. Při tom rozkázáno jest jim přísně, aby dá-li Pán Bůh na *velikou noc*

všeho bláznovství, her v kostelích zanechali a nedopouštěli; pakli se kdo vytrhne a tak se nezachová, že bude skutečně trestán. Též o *zvonění* aby se žádný nevytrhl a prvé nezvonil, než když v *Tejně* k jitřní nejprv zazvoní jako na půli k šesté hodině, též potom jiní aby zvonili. Slíbili se tak všickni pod trestáním zachovati.

256.

Farář z Nedvědic pro svou neposlušnost od konsistoře utr. dán do vězení. 1540. 26. února. (**N.**)

Kněz Mathuš Vezyka farář z Nedvědic postavil se, i domlouváno jest jemu, proč jsa obeslán jednou, druhé i třetí nepostavil se; ukázal list pánů Táborských a kněze Matěje z Vodňan, že se nemohl postaviti; prosil pro pána Boha pana administrátora i ouřadu, aby mu to odpustili, i pro tu jeho nepoddanost a nespůsoby dán jest do vězení.

257.

Farář z Nedvědic Vezyka puštěn z vězení. 1540. 26. ún. (**N.**)

Kněz Matouš Vezyka farář z *Nedvědic* puštěn jest z vězení na ten spůsob, aby se ouřadem spravoval a poslušen byl a kdyby mu rozkázáno bylo, aby se jako poslušný kněz zachoval a postavil. Slíbil rukou dáním, že se tak zachová a toho více že se nedopustí. —

258.

Malostranští opět prosí o faráře. 1540. 5. března. (**N.**)

Sessio 37. feria VI. ante Laetare.

Páni Malostranští oznámili a žádali, aby jim byl dán ňáký farář, že jsou se sami ptali a nic sobě že zjednati nemohou. Dána jim odpověď, aby sobě ještě ptali osoby, která by se jim tu hoditi mohla, že my sami od sebe jim ani jiným faráře dávati nebudeme, než koho *sobě zjednáte* a potom *nám oznámíte,* že vám jeho rádi příti chceme.

259.

Bohoslovci pod obojí šli do Vlach. 1540. 5. března. (N.)

Tito mládenci šli do Vlach:
Joannes Baccalaureus ex Přibram, filius Wenceslai;
Joannes Ledecenus, filius Joannis Sartoris dicti Tchoř;
Paulus Pragensis, filius Mathei, pannificis dicti Holzaff;
Joannes ex Janovic, dictus Uhlířský, filius Jacobi Valentini;
Andreas Moravus ex oppido Vrbová, filius Laurentii Sutoris;
Zacharias Časlaviensis, filius Mathei fabri dicti Mašek;
Blasius Pragensis, filius Thomae Hortulani;
Nicolaus Clatovinus, filius Udalrici fabri dicti Voděra.

260.

Kněz Jan z Slaného od konsistoře napomenut. 1540. 5. března. (N.)

Kněz Jan Mladý ze Slaného byl obeslán a stál; trestán jest řečí od pana administrátora, že se nepořádně chová a že chodil s ňákým pánem na *koledu* po vsech a se sedláky holdoval, i pro jiné věci, kterýchž se jest dopustil. I přikázáno jest jemu, aby se tam pěkně choval dotud, dokud tam bude, a při svatém Jiří aby se se všemi svými věcmi do Prahy přibral a v Tejně byl při knězi Bohuslavovi. Slíbil se rukou dáním tak zachovati.

261.

Konsistoř pod obojí v konvokaci kněžstva Pražského nařizuje, jak faráři a kaplani k sobě vespolek se chovati, čemu kněží se učiti, jak v obřadech a obleku si počínati mají. 1540. 10. března. (N.)

Sessio 38. feria IV. post Laetare.

Leges Consistorii, quae diebus Angariae praeleguntur.

Páni farářové pražští i kněží mladí všickni byli obesláni a snesli se všickni jednomyslně tyto artykule níže položené držeti, jimi se spravovati, kteréž jsou jim přečtěny, kteréž jsou schválili, i zachovati slíbili pod pokutou níže položenou.

1. Nejprv pan *farář* každý má s knězem sobě poddaným *jako otec s synem* nakládati, učiti ho, napomínati a napravovati, příklad dobrý v učení, v obcování i v řeči dávati, a kněz má uposlechnouti i napraviti. Jestli by pak neopravil, má ho pan farář do *pokoje svého* zavolaje potrestati a jemu všecko i zlé i dobré předložiti. A kněz zase měl-li by jakou obtížnost proti panu faráři svému, má jemu, taky tu samému jako syn otci oznámiti pokojně a jeho za otcovskou lásku a napravení žádati. — Pakliby přes to kterou stranu scházelo, má ten kdož by těžkost měl, *jednoho neb dva z pánův farářův* neb bratří povolati a před nimi jemu předložiti a oni mají takovou věc mezi nimi bratrsky upokojiti. — Nepostačilo-li by i to, tehdy teprv na pana *administrátora* má taková věc pokojně beze všeho mstění a pohoršení vznešena býti, a vinný vězením i jinak podle spravedlivého uvážení trestán bude.

2. Item každý *kněz mladý* podle povolání svého a závazku, který ouřadu učinil, chovati se má a do *tří let* aneb déle bez vůle administrátora hejbati ani zamlouvati se nemá pod zbavením do času ouřadu kněžského. A poněvadž jest jako jahen faráři přidaný, má se pilně v *písmích svatých* učiti, zvlášť v *latinském* jazyku sepsaných, aniž bez vůle a *ukázání kázaní svého panu faráři* kázati má, jak chce a co chce, ale zákon Boží, a z textu zvlášť, však potud, pokud na mladého kněze záleží, bez vyměřování a correctií přísných, kteréž starším náležité jsou.

3. Item v *kostele pilný má býti a vážný circa verbum Dei* et *Sacramenta,* ne jako kejklíř vrtě se, ale řeč, zpívání i jiná hnutí má míti vážná a povlovná, ne hurtem ne s mordenty (sic) a suffrakcimi (sic) víc frejířskými než kněžskými, ale sprostě a nábožně s poklonou circa Sacramentum. Z kostela *infra divina* aut *vesperas* solemnes aby nevycházel, leč by pilná potřeba byla, ale sedě v stolici, aneb stoje při oltáři šetřiti má Sacramentum a potřeb lidských, a v tom něčeho užitečného sobě čísti a tak, jakž dobří kněží předkové naši chovali jsou se, aby byl lidu jako na oku a za zrcadlo. *Lectiones* aby vykládal z missálu *latinského* a ne z ledajakých knížek českých. Neumí-li, nechť se učí, an v řemesle hmotným musí těch nástrojův užívati, které jsou k tomu oddány a kterých mu mistr podá. A my se o to postaráme, aby *více ne z řemesel,* ale že *škol* zkušení a hodní k úřadu kněžskému dopuštěni bývali.

4. Item doma v čeledi a vně v lidu aby se vážně také i poctivě v *oděvu* kněžském, v řeči pobožně a v skutku kněžskému ouřadu náležitém choval, birytkův světských a klobouků̊v aksamítových, košile s okružím, obuvi a šatu krát-

kého aby nechal, v pantoflích k oltáři aby nechodil, *ženského* obcování, obžerství, *opilství*, řečí oplzlých ovšem zanechaje pod trestáním přísným žaláře, i jinak pod dopuštěním trestání světského.

5. Item *kněz mladý* správce své, starší, jiné kněží a zvlášť pana faráře svého *v poctivosti měj; na pokrmu* podle možnosti a náležitosti podaném bez vybírání přestávej, pokoru a trpělivost zachovej, pokudž nejvejš můž býti. *Toulání* a obcování s *laiky* se vystříhej a krátce bez opovědi svého pana faráře z fary nechoď; vyjda pro potřebu míst podezřelých a pohoršivých se varuj, krom času a zvlášť nočně vně neostávej, ač chce aby mu nebylo dáno de pane tribulationis a aby potom od ouřadu místem slušným a poctivým opatřen byl.

Contra *commessationes*, *ebrietatem*, *fornicationem* omnes et semper praedicent, quia inde omnia mala in rectoribus et populo manant.

Actum in plena *convocatione* totius Cleri pragensis utriusque partis fer. IV. post Laetare in collegio Caroli, magistro Martino Clatovino in spiritualibus administratore existente.

262.

Farář Klacaba dán z Roudnice k sv. Václavu v Praze.
1540. 10. března. (N.)

Osadní svatého *Václava ze Zderazu* žádali za kněze Václava Klacabu, faráře *Roudnického*, aby jim dán byl za faráře při svatém Jiří. Při tom žádali i o kaplana. Dána jim odpověď, že jim toho přejí i povolují a stvrzují, aby u nich byl farářem hned při svatém Jiří nejprv příštím.

263.

Kněz Martin Vackář dán do Tejna za kaplana.
1540. 2. dubna. (N.)

Sessio 42. feria VI. ante conductum paschae.

Kněz Martin z Mělníka, syn Jana Vackáře, přišel a *list* přinesl *svého kněžství*, že jest řádně ordinován, i přijat jest od pana administrátora i vší konsistoře a slíbil poddanost a poslušenství ouřadu rukou dáním, že se bude tak chovati jakž na dobrého a ctného kněze náleží. I dán jest do Tejna k knězi Bohuslavovi, aby tam u něho byl a *první mši* tu aby sloužil.

264.

Kněz Jan Hrnčíř z Ledče v kostele porušil dívku; trestán vězením. 1540. 9. dubna. (**N.**)

Suplikací poslaná panu administrátorovi od pánů Berounských z strany kněze Jana Hrnčíře z Ledče, kterouž jim poslal do rady otec té děvečky etc.

„Vaši milost pane purkmistře, páni milí. Příhoda, kteráž se jest zběhla tento pátek minulý, kterouž jsem na V. M. prvé vznášel, neobmeškav toho, kteříž jste ráčili toho odložiti, až by jste ráčili po spolku býti a tu věc abych před Vaší M. oznámil. Vaší M. oznamuji tuto příhodu, kteráž se přihodila v pátek na den svatého Řehoře nekřesťanská věc ale (vlastnímu) dítěti mému, tak jakž mi jest zpráva dána. Neobmeškav toho, žádal jsem hospodyní dobrých, aby takovou věc, kteráž náležitá ženám jest, opatřily, vedle zprávy dítěte svého; i oznámily mi, že by takové příhody jak živy neslýchaly ani viděly, nýbrž žádajíce aby taková věc na Vaši Mst znešena byla. I při tom na Vaši Mst vznáším a oznamuji, kterak mladý kněz nekřesťansky ale můž se říci lotrovsky dítěti mému jest učinil ohavnost v kostele, kteráž nenáleží na knězi ale ani na světské. Přivolav dítě mé, mluvě k ní: „pojď sem, dámť na preclíky;“ — ujav jí řekl: „mám čisté zrcadlo,“ okázav jí. A děvče řeklo: „daj mi;“ a on řekl: „až mi preclíků přineseš.“ Potom ji do stolice vzal, tu jest jí nekřesťansky působil, ... až jest i krev se okázala; v tom porušena. Dále ráčíte tomu porozuměti, tak jakž prvé dotčeno i předvedeno, hospodyněmi to jest dobrými ohledáno. I řekl jsem děvčeti: „proč jsi nekřičela?“ — řekla: „nemohla jsem, an mi rukávem ústa zacpal a mluvě mi: „mlč, neškodíť, však se zhojíš.“ I žádám v tom V. M. za radu i za opatření.

Actum feria VI. die Gregorii.

I byl jest proto trestán vězením a potom tato vejpověď přede vším kněžstvem pražským jest jemu čtena. (viz č. 265.)

265.

Kněz Jan z Ledče sesazen s kněžství, nemá blíže 8 *mil od Prahy a Berouna bydleti.* 1540. 12. dubna. (**N.**)

Jakož jest kněz Jan někdy Hrnčíř z Ledče v ouřad kněžský vstoupiv, v něm hned z počátku v řeči i v skutku mimo povolání a slibování své se choval, zvlášť z strany opil-

ství a řečí nekřesťanských; potom tu v Berouně jsa skutku hanebného i neobyčejného v čase a v místě nenáležitém, jako přede mší a v kostele se jest dopustil, to jest chlípnosti a díl násilí čině, jakož i sám k tomu přiznal se jest a oni Berounští naschvál o tu věc hned své posly jsou k nám vyslali a zprávu toho dostatečnou i suplikací otce té dívčice nám dali, kterážtoť svrchu v knihách zapsána jest, ku kteréž on také zcela se přiznal, nám jsa od nich podán k trestání: z těch a z takových příčin my administrátor, mistři a farářové konsistoře arcibiskupství pražského pilně to váživše a i s pány faráři pražskými o to se snesše takto o něm a jemu spravedlivě vypovídáme:

Předkem pro odjetí takového pohoršení a k vejstraze jiným nevážným a lehkým kněžím jeho vězením potrestavše, *ouřad kněžský* jemu od tohoto času *zastavujeme a odjímáme*, aby ho v ničemž jako kněz neužíval, a jej jako oud neužitečný a pohoršlivý od těla našeho odřezujeme, ne k ourazu duše a k zkáze těla jeho, ale ku *pokání* raději aby se kál a jinak poctivěji jakžkoli živnosti své aby hledal. Druhé blíže *osmi mil od Prahy a od Berouna aby nebejval* a pokojně aby se choval. Jestli by pak buď v užívání kněžství se všetečně navracovati, a neb co nepokojného v řeči i v skutku před se bráti chtěl, to již světskou mocí a trestáním, kteréhož jsme my na ten čas pominuli, přísně zastaveno a ztrestáno býti má.

Actum in plena convocatione totius cleri pragensis sub utraque fer. II. post reliquiarum.

266.

Farář Pavel od sv. Vojtěcha *pro ožralství uvězněn, zas puštěn.*
1540. 12. dubna. (M.)

Kněz Pavel, farář od svatého Vojtěcha, dán jest byl do žaláře pro svý vejstupky a ožralství. Pak na tento spůsob jest puštěn, aby se po noci netoulal, ožralství a vád s lidmi zanechal a míst podezřelých se vystříhal a jiných všech řečí neslušných a zbytečných aby zanechal. Jestli že by se pak po tomto trestání več dával, že se k němu již jinačejším trestáním přistoupí. Slíbil opraviti a jináč se chovati. —

267.

Žaloba kuchařky Apollony na kněze Jana, faráře z Malé strany.
1540. 12. dubna. (M.)

Kuchařka Apollona z Malý strany žalovala na kněze Jana faráře Malostranského, že ji pro ňákou osobu upral a ušmejkal i okrvavil a že jí nechce šatův jejích vrátiti.

Kněz Jan tomu odepřel, aby ji měl bíti, než že jest se ožrala a sama ztloukla a pobravši šaty chtěla jíti pryč před časem a já jí nedal a vydřel jsem jí ty šaty a schoval jsem je do svého pokoje a to proto, že jsem za ni slíbil za 3 kopy a zmrhala mi čtvrci vína. I rozkázáno jest knězi Janovi faráři Malostranskému, aby když ona mu postaví dva neb tři rukojmě hodnověrný, aby jí ty šaty propustil. A Apolloně kuchařce přikázáno, aby řečí i skutkem pokoj zachovala a o knězi Janovi nic nemluvila. Jestli že by se čeho toho dopustila a nám potom bylo oznámeno, že bude trestána. Slíbila se tak zachovati. —

268.

Kněží z Vlach přišli; dáni jsou za kaplany.
1540. 19. dubna. (M.)

Kněží mladí přišli z Vlach i přijati jsou od ouřadu a slíbili poddanost a poslušenství panu administrátorovi a že bez vědomí pana administrátora odtud, kde budou podáni, nebudou se hejbati nikam. Slíbili všickni rukou dáním tak se zachovati. —

Kněz Jan bakalář z Příbramě, dán jest do *Hory*, knězi Janovi Karničkovi k *Náměti*;

kněz Jan z Uhlířských Janovic, dán jest knězi Václavovi děkanu do *Hory* k vysokýmu kostelu;

kněz Zachariáš z Čáslavě, dán jest do *Brodu Českého* knězi Jiříkovi děkanu;

kněz Pavel Holzaff z Prahy, dán jest do *Ledče* knězi Matějovi děkanu;

kněz Ondřej z Moravy městečka Vrbový, dán jest do *Kouřímě* knězi Bartoloměji děkanu;

kněz Blažej z Nového Města, dán jest do *Loun* knězi Janovi Šatnému děkanu;

kněz Mikuláš z Klatov, dán jest na *Písek* knězi Bartholoměji děkanu;

kněz Jan Tchoř z Ledče, dán jest knězi Pavlovi faráři Havelskému, aby tu při něm byl v Starém Městě u svatého *Havla.*

269.

Kněz Matěj Kozka apostat žádá opět k straně pod oboji přijat býti; konsistoř chce se dříve s defensory poraditi. 1540. 24. dubna. (N.)

Kněz Matěj Kozka, který *apostatoval,* přinesl listy, jeden od kněze Jakuba děkana *Litoměřického,* a druhý od kněze Jana Kohoutka faráře z *Střebenic,* třetí od kněze Diviše děkana *Mělnického,* kteřížto přimlouvali se za něho, aby byl zase přijat k naší straně a on sám kněz Matěj Kozka, stoje před panem administrátorem a konsistoří žádal pro milosrdenství Boží, aby byl v počet kněžstva přijat, že toho věrně lituje, což jest učinil i toho což jest proti straně naší v *Nepomuce* kázal. Dána mu odpověd, že toho my sami od sebe učiniti nemůžem, poněvadž jest o osobě tvý dosti rozmlouváno a jeden artikul v sněmu předešlém jest, a jest to taky vzneśeno na krále J. M. skrze pána z Pernštejna a pana purgkrabě nejvyššího i jiné pány strany naší, protož aby toho strpení měl do suchých dnů nejprv přištích, že se o to chceme s pány *defensory* poraditi a potom na čem s nimi ostanem a snesem se, že psaním svým oznámíme knězi Jakubovi, děkanu Litoměřickému, než ty nyní v pokoji buď.

270.

Kněz Václav od sv. Jindřicha uvězněn, že s ženskými se toulal; pod rukojemstvím puštěn. 1540. 30. dubna. (N.)

Kněz Václav mladý od svatého Jindřicha byl obeslán proto, že jest sám s ňákými osobami se toulal ženskými; potom když jest od nich šel k večeru a . . . se po něm honili a on sotva ušel k svatému Mikuláši na faru. I dán jest do žaláře proto i pro jiný svý předešlý výstupky, kterých se jest dopouštěl. Potom v pondělí dán jest na rukojmě pod 50 kop miš. na ten spůsob, aby z Prahy sám nikam nechodil a na faře posedával a poctivě se choval, s ženami aby což můž býti, nejméně mluvíval, a bez vůle pana administrátora a ouřadu aby se nikdy místem nezavazoval. A na to jest tyto

rukojmě postavil: Jílka pekaře v Starém Městě u svatého Mikuláše a Václava rukavičníka též z Starého Města.

271.

Kněz Matěj Kozka byv třikrát sub una na mnohé přímluvy přijat k straně pod obojí. 1540. 4. června. (N.)

Sessio 54. ante Bonifacii papae.

Kněz Řehoř z *Boleslavě* farář dal zprávu o knězi Matějovi Kozkovi, kterak jest již třikrát byl sub *una* a třikrát sub *utraque* a že jest neřádný, Sodomář hanebný, mládenců mnoho zkazil a že jest v něm satan.

Kněz Matěj Kozka prosil pro pána Boha a pro milosrdenství Boží, aby mu to odpustili, že se zná, že jest zhřešil předkem proti pánu Bohu všemohoucímu i také proti ouřadu; žádal aby ho ráčili přijíti, slibuje pod závazkem velikým, že chce poslušen býti a bohdá do smrti že chce v tom trvati a jestli že by se čeho nejméně dopustil, aby ho trestali trestáním takovým, kteréž můž pod nebem vymyšleno býti, a dokud živ že nechce od strany pod obojí spůsobou odstoupiti ani se více vrtkati a všech věcí že se chce vystříhati.

Přimlouvali se za něho páni *farářové pražští*, poněvadž se zná, že jest zhřešil a pokání že chce činiti, aby byl přijat na jistý spůsob. Dána mu odpověď: Na ty jeho snažné žádosti a prosby i suplikací i taky přímluvy pánův farářův pražských i pánů děkanů, jako litoměřického kněze Jakuba a kněze Diviše Mělnického a kněze Jana Kohoutka z Třebenic, že jeho v počet kněžstva strany naší přijímají na ten spůsob, aby nejprvé závazek veliký, jakž můž největší býti, učinil a to na svou duši a na své svědomí *přiřekl*, že chce poslušen býti a ouřadem se spravovati a chovati se tak, jako na dobrého kněze záleží. Při tom přečtěny jsou jemu *artikulové*, kteréž pod tím závazkem, kterýž jest učinil, rukou dáním slíbil je zachovati. A tuto pořádně jsou sepsány:

Anno domini 1540 fer. VI. ante Bonifacii sacerdos Mathias Kozka, cum scitu et commissione Seniorum nostrae religionis et dominorum Pragensium utriusque urbis ad vota sua plura et supplicationes humiles, testimonio etiam sacerdotii sui ostenso susceptus est. Et sub castigatione gravi et excommunicatione infra scriptos articulos servare promisit:

I. Ut *poenitentiam* vere ageret omnium priorum excessuum suorum, sectas, blasphemias, temeritates, scandala denique omnia in verbo et facto omnino jam vitaret.

II. *Obedientiam* omnem et *ritus* aut articulos officii religionis nostrae per omnia servare debet, pacifice cum omnibus agendo, nec locum commutando, aut aliquid attentando citra consensum administratoris et consistorii sub utraque specie.

III. Humilis, patiens, constans in veritate Christi, *modestiam* in omnibus, praecipue in sermone aut *concionibus* servans, jurisdictioni nostrae ab aliquo forte accusatus, rite pareat famamque suam ordine bono deffendat.

Haec stricte sub conscientia manu stipulata et quidem sub gravissima poena et exclusione dura servare integre pollicitus est.

272.

Od kněze Řehoře faráře v Boleslavi přinešen a v konsistoři čten jest list Martina Luthera. 1540. 4. června. (**N.**)

Kněz Řehoř farář *Boleslavský* stál a žádal za radu a ukázal list, kterýž jest pod jménem doktora Martina *Luthera* na potupu jeho osoby dán. Neb list, kterýž jest kněz Řehoř chtěl poslati Martinovi Lutherovi, jest ohledán, neb jeho pánu půjčil. A ten list, kterýž jest pod jmenem Martina Luthera vydán, na česko jej vyložili a po krajích některým pánům, jako panu Bibrštejnovi posýlali, neb jest druhý takový poslán panu Arnoštovi o knězi Řehořovi. Potom když tomu srozuměl kněz Řehoř, že to list od Luthera není ani jeho sekrýt, s radou dobrých přátel poslal do *Wittembergka* posla jistého a ten list, kterýž jest pod jmenem byl Lutherovým. I Luther toho listu odepřel a jemu zase svou vlastní rukou napsal i sekrýtem svým zapečetil, kterýž jest v konsistoři čtěn. —

273.

Administrátor, jenž pro mnohé nesnáze chtěl odstoupiti, na žádost defensorů zůstal. 1540. 11. června. (**N.**)

Jednání s pány defensory a pány Pražany z strany pana administrátora etc.

Jakož jest se na nás správce pod obojí vznešení stalo od pánův Pražan obojích, kterak by pan *administrátor* oumyslu toho nebyl, aby ten ouřad administrátorský více a dále spravoval, z některých příčin a těžkostí. Nejvíce pak, že se jest to *právo duchovní jich zlehčilo a žádný téměř že nálezům jich*

poddán býti a jim dosti činiti *nechce*; a druhé, že *kněžstvo* poslouchati nechce a z *pánův i z rytířstva* že mnozí jsou jim v tom pomocni a je zastávají. I poněvadž to jest býti na tento čas nemohlo, aby takoví artikulové k nápravě své přivésti se mohli a ouřad administrátorský opatřen byl bez shledání strany naší pod obojí spůsobou. Na tento čas my správci s pány Pražany a konsistoři dožádali jsme se téhož pana administrátora, aby ten ouřad spravoval a při sobě měl do příjezdu jeho královské milosti, kteréhož se nadějem při svatém Václavě nejprvé příštím, aneb do soudu zemského po svatém Hieronymu příštího, a to na ten spůsob, aby do toho času právo duchovní zastaveno bylo a *žádní soudové* aby se nedrželi. A jestli že by který kněz v kterémžkoli kraji jemu panu administrátorovi poddán býti a což by jemu rozkázal, toho učiniti nechtěl, a pán jeho v tom ho zastával, tedy hned aby témuž knězi od pana administrátora a konsistoře služba Boží i všeliké duchovní posluhování *zastaveno* bylo a děkanovi toho kraje psáno, aby s týmž knězem žádný kněz žádného obcování neměl a lidem pána jeho osady té ničímž neposluhoval a mohl-li by kde k témuž knězi přijíti, aby ho vzal a do Prahy poslal. A jakž by nejprvé Jeho královská milost sněm obecní pokládati a rozpisovati ráčil, tu aby páni Pražané stranu naši všech stavův s povolením královským k jistému času obsýlali pro též artykule i jiné.

Actum in domo generosi domini domini Joannis a Pernštajn. —

274.

Kněz Hieronym přišel z Vlach; dán do Chrudimi za kaplana. 1540. 25. června. (N.)

Kněz Hieronym z Chrudimě přišel z Vlach a slíbil poddanost a poslušenství panu administrátorovi a konsistoři a tu, kdež ho podadí, aby byl a bez vůle pana administrátora a ouřadu aby se nikam nehejbal. Slíbil rukou dáním to všecko vyplniti.

Páni Chrudimští vysláni jsouce, žádali jsou za toho kněze, aby byl dán k svaté Kateřině, že jsou mu pomoc učinili a 16 zlatých uherských že jest jemu *půjčeno*. Dána jim odpověď, že to na žádost jejich snažnou učiniti chtí, aby ten kněz u svaté Kateřiny *první mši* sloužil a to aby bylo s povolením a vědomím děkana a on aby tu byl do vůle naší, dokudž mu neoznámíme a místa jiného neukážeme.

275.

Tejnským na jich dolehdní dán jest kněz Jan z Radotína za faráře. 1540. 2. července. (N.)

Páni osadní z Tejnské fary, mistr Jan Chocenský, pan Zima, pan Duchek Čejka žádali jsou za faráře za kněze Jana z *Radotína*, že jsou ho sobě zjednali, aby jim toho přino bylo, aby u nich byl farářem při svatém Havle. Dána jim odpověď, že jim toho přejem, než podle pořádku dobrého aby se on postavil prvé v konsistoři a tu něco aby jemu bylo předloženo, kterak by se měl chovati, jest-li svobodný etc. a poněvadž se s žádným z nás neradil. Proti tomu mistr Jan Chocenský, že jsou nám odradili jednoho faráře a tento opět farář kdyby se měl teprv raditi a někdo jeho odrazovati, že bychom toho nemohli vytrpěti a nebyla by to věc slušná. Dále kdež se dotazujete, jest-li svobodný, že jest, abyste nám toho věřili, neb jsme my naschvál jezdili k panu opatovi Zbraslavskému. Potom jsou puštěni zase i s knězem Janem a dána jest jim tato odpověď: Poněvadž jest naše přátelské předložení, páni milí, od vás jináče vyloženo, že kdyby se měl teprv raditi, že by byla věc vám netrpěliva, protož my beze všech rad a předkládání my tomu povolujeme, co jste sobě zjednali, vy vězte, my můžeme o to dobrý pokoj míti.

276.

Na kněze Ctibora i Sixta puštěno právo světské. 1540. 2. července. (N.)

Panu Viktorýnovi Nožíři dán jest list a *právo světské* puštěno na kněze Ctibora a na kněze Sixta, kdež by je koli na kterém právě přistihl, aby se jimi ujistil, aby se v konsistoři postavili a panu Viktorýnovi, což jsou mu povinovati, zaplatili.

277.

Kněz Václav od sv. Jindřicha obeslán a uvězněn pro ožralství a obcování s ženskými. 1540. 23. července. (N.)

Kněz Václav mladý od svatého Jindřicha byl obeslán i potrestán jest řečí a dán jest do žaláře proto, že se *ožírá* a čeledi láje a *ženské* pohlaví že u sebe mívá, jakož se to

v skutku stalo, že jsou u něho nalezli osobu jednu podezřelou z pana Dubeckého domu někteří osadní ráno, ana teprva vstala; a on byl v kostele, potom že jich prosil pro pána Boha kněz Václav, aby to v tajnosti zachovali. Kněz Václav tomu všemu odepřel, že to pravda není, což koli o něm nešlechetní lidé mluví, aby tomu pan administrátor s ouřadem neráčili věřiti, než za to žádal, aby mu ty osoby byly jmenovány a postaveny, kteréž jsou o něm tu zprávu dávaly.

278.

Kn. Řehoř far. Boleslavský prosí o radu stran Valdenských. 1540. 30. července. (N.)

Kněz Řehoř farář *Boleslavský* stál a připamatoval, co se jemu přihodilo od bratří *Valdenských* a žádal, aby mu přečtěn byl list od pana Arnošta Krajíře. I čtěn jest jemu list, kterémuž on místa u sebe nedal jest. Při tom oznámil a žádal za radu, že jsou k němu vyslali dva svý bratry a kazatele žádajíce ho, aby šel tam do zboru. I šel jsem tam i mluvil ke mně *biskup Jan* Starý Litomyšlský z poručení pánův jich milosti obou, že ho za to žádají, aby ty listy zase vyzdvihl, kteréž jest položil v konsistoři, a že jemu chtějí v Boleslavi nápravu slušnou učiniti i před konsistoří i třebas před králem jeho milostí, proto že jest se to již vysoko vzneslo a páni že těžkost míti budou. Ale když na nejtěžší přijde, že mají Soukupa a ten že zkažen bude. — Dána mu odpověď, že když to pilně uvážíme, dáme jemu odpověď psanou, kterouž se bude moci zpraviti.

279.

Kněz Václav mladý puštěn ze žaláře. 1540. 30. července. (N.)

Kněz Václav Mladý od svatého Jindřicha puštěn jest z žaláře a dán na rukojmě pod 50 kop gr. českých na tento spůsob, aby s fary od svatého Mikuláše nikam chyba kostela bez vědomí pana administrátora nechodil a pilen byl učení. Rukojmě jsou zaň tyto osoby: Jan Kloboučník známý, Jíra Slunce, kloboučník.

280.

Dva bohoslovci do Vlach posláni. 1540. 6. srpna. (N.)

Sessio 64. in die transfigurationis D. Jesu in monte Thabor.

Kněz Jan farář od svatého Jiljí a kněz Matěj od svatého Michala stáli a žádali, aby jim dána byla odpověď z strany těch mládencův, kteří měli *do Vlach* jíti. Dána jim odpověď, že jsou velmi mladí; dva přijíti chtějí, jako Zykmunda z Hradce a Severýna z Brodu českého. A tito dva, jako Simeon z Kouřima a Matouš od svatého Vojtěcha aby ještě *počkali* a *poučili se;* budou-li se pěkně chovati a učiti, že jim potom taky dány budou moci býti listy.

281.

Kněz Jan z Chotěboře sub una přijat jest k straně pod obojí. 1540. 6. srpna. (N.)

Kněz Jan z Chotěboře rodem, jsa farářem v *Tejnci* u Benešova pod *jednou spůsobou,* předstoupil a žádal pana administrátora i vší konsistoře, aby mohl v počet kněžstva strany naší pod obojí spůsobou přijat býti. I dotázán jest nejprvé, jakým to oumyslem činí, že chce k straně naší přistoupiti; zdali jest co proti straně pod jednou učinil, a kde jest ordinován a má-li formát a jistotu svého kněžství a kdo jest jeho ordinoval, aby to oznámil. Pověděl, že dobrým oumyslem a pro žádnou jinou věc než proto, že jsem poznal z zákona Páně, že tak má býti a toto že jest pravda. Neb jsem já též i rodiče své v Chotěboři měl, že jsou byli pod obojí spůsobou, a jsem *ordinován od biskupa Fabryho Vídeňského* na zámku pražském, minuly tomu dvě letě, jakž list jeho ukazuje, kterýž jest položil v konsistoři. Přečtěny jsou mu *artykule* a tu slíbil předkem obedientiam panu administrátorovi i ouřadu, a podle těch artikulův všech že se chce rád chovati, rukou dáním přiřekl jest. I přijat jest v počet kněžstva strany naší na ten spůsob, aby zase od strany naší žádným obyčejem neodstupoval, ale stálý v tom aby byl až do smrti. I podán jest k svatému *Jindřichu* za kaplana, aby tu byl a cvičil se. —

282.

Kněz z Benátek Vlašských přišel. 1540. 20. srpna. (N.)

Venceslaus Moravus de Broda ungaricali přijel *z Vlach* a ukázal formát svého kněžství, že jest knězem řádným a ordinoval ho pan biskup Dionysius de Franciscis natione Graecus, v Benátkách v klášteře Sanctae Mariae del Horto.

283.

Bohoslovci posláni do Vlach. 1540. 20. srpna. (N.)

Tito mládenci *šli do Vlach,* die Bartholomaei apostoli 1540:
Felix Baccalaureus Chlumecenus Trojanus, filius Jacobi Trojani ex Chlumec;
Joannes Gabaonides ex Lithomeřic, Paedagogus domini Joannis Trčka;
Buryanus ex Hořic, filius Joannis Vsteklý, rector ex Bydžov;
Vitus ex Píska civitate, filius Duchkonis molendinatoris;
Venceslaus, filius Thomae xileatoris ex Juniori Boleslavia;
Sigismundus ex Hradec, filius Mathiae Vobořil;
Severinus ex Broda Bohemicali, filius Victorini;
Vitus ex Městec nad Cidlinou, filius Mathaei molendinatoris.

284.

Pavel farář z Chotětova kárán, že jednal proti interdiktu. 1540. 27. srpna. (N.)

Kněz Jan Machek obeslal kněze Pavla z Chotětova a obvinil ho z toho, že jest proti interdiktu pana administrátora a ouřadu učinil a křtil. Proti tomu kněz Pavel, že jest to z vůle všech kněží učinil a to dítě jedno pokřtil, a na to list ukázal ode všech kněží, kterýž jest čten. I mluveno jest knězi Řehořovi, že jsou toho neměli učiniti bez vědomí pana administrátora a ten interdikt přetrhnouti. A kněz Řehoř dosti spurně se postavil vždy pravě, že se na tom všickni snesli a že jim lidé domlouvají, proč jim posluhovati nechtí. Dána mu odpověď, že jsou to řeči nám nesnesitedlné, že jest tak prudký kněz Řehoř; dáme jim odpověď na to, když se poradíme. Potom ukázali artykule na kněze Machka, a kněz Pavel

farář *Chotětovský* pověděl, že jest kněz Machek u vigiliji svatého Bartoloměje jedl pečeni s sedláky. Kněz Jan Machek tomu odepřel, že jest on nejedl, než sedláci, má na něj to kněz Pavel ukázati a svědomí přinésti. — Potom rozkázáno jest knězi Řehořovi, aby těm kněžím oznámil, aby se přece podle toho interdiktu chovali a žádnému neposluhovali, leč se o to s knězem Janem umluví a jemu zaplatí. Pověděl kněz Řehoř, že se tak chce zachovati.

285.

Kněz Levunculus ze Slovan pro opilství kárán. 1540. 3. září. (**N.**)

Kněz Adam Levunculus z Slovan stál jest, jsa obeslán i napomenut jest od pana administrátora i ouřadu, aby se pěkně choval a učil se, toulání po domích šenkovních i opíjení aby zanechal. Slíbil že se tak zachová, neb potom budou-li naň podruhé žalovati, že bude jináč trestán.

286.

Kněží z Vlach přišli zpět, dáni za kaplany. 1540. 8. října. (**N.**)

Kněží mladí přišli z Vlach, slíbili panu administrátorovi i ouřadu všecku poddanost a *poslušenství*, že bez vědomí pana administrátora a konsistoře, kde jsou podáni, nikam se hejbati nebudou a *do tří let* že žádný z nich sobě fary jednati nemá. Rukou dáním slíbili se tak zachovati.

Felix Baccalaureus Chlumecenus Trojanus datus est ad sanctum *Stephanum* in nova civitate Pragensi.

Joannes Gabaonides, aliter Klech Hendrych datus est ad *Beraun* sacerdoti et decano Laurentio.

Buryanus ex Hořic datus est ad *Bydžov* sacerdoti Georgio.

Vitus ex Píska civitate datus est ad sanctum *Gallum* in antiqua civitate Pragensi sacerdoti Paulo ex Bydžov.

Venceslaus ex juniori Boleslavia datus est ad sanctum *Michaelem* in antiqua civitate Pragensi sac. Mathiae Borovino.

Sigismundus ex Hradec Reginae datus est ad sanctum *Egidium* in civitate Pragensi sacerdoti Joanni Guttenbergensi; do tří let má u něho býti a jest zaň rukojmě pod 4 kopy míšenských.

Severinus datus est ad *Glatoviam* sacerdoti et decano Paulo.

Vitus ex Městec datus est ad *Altam Mutam* sacerdoti Georgio.

287.

Kněz Michal farář z Hořovic sub una přijat k straně pod obojí. 1540. 8. října. (N.)

Kněz Michal farář z Hořovic jsa pod jednou spůsobou ordinován ve *Vídni* od pana biskupa Fabryho a jsa již knězem na tři leta, žádal, aby k *naší straně byl přijat* pod obojí spůsobou. A kněz Viktorýn z Skřemenic farář na ten čas v *Žebráku* též přímluvu za něj psaním svým jest učinil, a on sám stoje oznámil, že chce všecku poddanost a poslušenství zachovati a nechce více proti Pánu Kristu a čtění svatému býti, což jest jemu Pán Bůh ráčil dáti poznati.

288.

Z Hor Cutten horníci zastávají děkana svého naproti žalobám. 1540. 22. října. (N.)

Sessio 77. feria VI. post undecim millia virginum martyrum.

Páni horníci vysláni byli, Jakub Hubáček a Jan Šatný, oznámili předkem obtížnost svou a potom *děkana* svého kněze Václava, kterak času minulého bylo mu *zapovědíno kázaní* skrze jeho milost královskou o ňáký artykule, aby před Vašimi Milostmi v konsistoři vyslyšán byl; jakož se jest také pak stalo, že je vyslyšán. A potom psáno jest od pana administrátora pánům šepmistrům a panu Albrechtovi z Gutštejna na ten čas mincmajstru království českého, aby on jim i knězi děkanu o to pokoj dal, že jest to všecko na místě postaveno. Než ráčí-li pán z čeho kněze děkana aneb kterého jiného kněze viniti, před právem naším že se má od nich jemu za spravedlivé státi. Potom teď opět pán ráčí nastupovati zase na ty artykule a zprávu jeho milosti královské dávati, že by on děkan náš měl zase též kázati a na ty artykule se navracovati a je zdvihati i kázati. Na čemž nám znamenitá těžkost i lehkost se děje, a my jsme toho vědomi, že tak není a přísná připsání od krále jeho milosti nám se dějí.

Ted opět připsání od *krále* jeho milosti stalo se jest, aby děkan náš nekázal do příjezdu jeho milosti královské a aby se před jeho milostí postavil. I vyslali jsme k jeho milosti

královské osoby, aby takovým zprávám omylným neráčil věřiti a u sebe místa dávati. I zprávu máme, že by takovou věc měla jeho královská milost panu hofmistru poručiti, aby on to mezi stranami vyhledal a na místě postavil. Protož žádáme jako poslové, že nám oznámiti ráčíte, jestli jaká vědomost o tom a jestli co poručeno a oznámeno od pana hofmistra, aby kazatel náš mohl svobodně kázati a překážky v tom žádné neměti. Neb se tu dotýče netoliko nás, ale i Vašich milostí všech, neb jsme žádali za ochranu a žádáme ne proti Bohu, ne proti králi jeho milosti. Neb z těch přísných připsání můžeme rozuměti, kteréž se ne toliko na děkana i na naše spolu radní vztahují, kteréž ráčíte-li přečísti, teď je vám okazujeme. I čtena jsou. Dána jim odpověď, že podle psaní našeho jednoho i druhého, kteréž jsme učinili panu mincmaistru, vidíme, že jest málo platné. O děkanu pak vašem, tak-li se chová v kázaní, jak jest jemu psáno čili jináč. Neb zprávy nás docházejí, že by se tak nechoval a něco vždy *neobyčejného v kázaní svá vtrušoval* etc. Z strany pak pana hofmistra že o tom nic nevíme, než bude-li toho potřeba, že vás i děkana vašeho rádi jako spolubratří u víře opatřiti chceme. —

289.

Děkan z Hor Kutten očišťuje se z obžaloby.
1541. 26. ledna. (**N**)

Sessio 88. feria IV. post conversionem Pauli.

Kněz Václav děkan Hor Kutten stál a tak jakž jest prvé oznamoval o tu apellací, že se ohražuje a žádá, aby opatřen byl, že jest tu žádného nepořádu neučinil a páni horníci že jsou při tom byli. Protož žádají, aby tu stolice a *konsistoř horská* nebyla zlehčena, neb pendente appellatione nihil est innovandum. Dána jim odpověď, že jsou na tom nikdá nebyli pan administrátor s ouřadem, aby měli lehčiti konsistoř horskou, ale vždycky ji ochraňovali.

290.

Sňatek, v nějž Lexa za živobytí manželky své Reginy vešel s Annou Lahvičkovic, za neplatný jest prohlášen. 1541. 26. ledna. (**N**.)

Regina Lojovnice, kteráž vzala appellací od Hory, taky stála, i Lexa kloboučník a Anna Láhvičkovic. A ta appellací

takto jest napravena a stranám přečtěna při přítomnosti pánův Pražan z obojích měst k tomu vybraných a vyslaných:

Jakož jest Regina Lojovnice od Hory utekla se ku právu a ouřadu našemu, oznamujíc, kterak by Lexa kloboučník s ní řádně oddán byl, a jsa s ní tři neděle po oddavcích, potom že by s Annou Láhvičkovic oddati se měl, žádajíc v tom za opatření.

I na takové její vznešení psali jsme děkanovi a *konsistoři horské*, aby v to nahlídli a konec jim spravedlivý učinili. A Regině jsme oznámili, poněvadž děkana v podezření míti se pravila, že bude moci odvolání vzíti k vyššímu právu, jakož potom tak se jest stalo. Vedle kteréžto appellací vinila jest Lexu kloboučníka před konsistoří aneb právem duchovním děkanství Hor Kutten z slibu pravého manželského, mezi ním a jí před dvěma lety v jarmark o těle Božím učiněného. A na to ukázala jest svědomí Doroty Viktorynky, Markety Štejgířky a Anny služebnice pana Mikuláše - z Prachňan; též i svědomí kněze Víta na ten čas faráře u svatého Bartoloměje, kterýž toho Lexu s oběma i s Reginou i s Annou Láhvičkovic oddával. Proti tomu Lexa odpíral, pravě, že jest s touž Reginou tak dávno slibu neměl, než málo před tím než jest se s ní oddal, a že tomu nerozumí, byl-li jest to slib čili nebyl; kdež pak i mezi tím od ouřadu dály jsou se otázky na původa Reginu i na její svědky etc. Tak jakž táž appellací i acta její k tomuto právu poslaná šířeji ukazují a vysvědčují a na to na všecko ouřad děkanství Hor Kutten, vážíce žalobu, odpor, svědky takto jest nález svůj mezi těmiž stranami učinil: Poněvadž *žaloba s svědky*, a svědkové s žalobou v nejpotřebnějších příčinách se *nesnášejí* a *nesrovnávají*, že se ani v času ani v hodinách, ani v povahách, stála-li jest čili seděla při tom slibu Regina, ani v slovích, na nichž slib manželský záleží, nesnášejí se a nesrovnávají a nejvíc na to prohledajíce, že jest Regina před tím pravila, že žádných svědkův nemá kromě ňáký děvečky: z těch příčin dává se Lexovi za právo proti Regině, tak že Lexa *jí v tom ničímž povinen není*, a ona, Regina, aby jeho, Lexy, s pokojem nechala. —

Po čtění té appellací zde od Reginy mnoho jest mluveno proti nálezu tomu a zvláště že by řádně oddána měla býti s Lexou. A jakž zvěděla že jest s jinou Lexa oddán, totiž s Annou Láhvičkovic, že jest hned chodila k děkanovi přimlouvajíc mu a oznamujíc o prvním slibu svém s Lexou, a Lexa že jest se k tomu znal, než toliko pravil, že času nepamatuje.

Potom přistoupila k *appellací*, že svědkové dva totižto Dorota Viktorynka a Anna děvečka nejsou dostatečně doloženi a že chtějí doložiti etc. Item že jest sám děkan odpovídal, svědky nařikal a mne odhrozoval a proti psaní konsistoře pražské a zápovědi spolu Lexovi s Annou Láhvičkovic býti rozkázal etc., jakž dále v aktích té pře stojí poznamenáno.

To my slyšíce dotázali jsme se Reginy, domlouvala-li jest se tam u Hory před právem toho všeho nepořádu, prvé než od nich appellací čtenou přijala, a zvlášť s strany nedokládání svědkův. Ona pověděla, že jest se domlouvala a že jest ji děkan okřikoval.

Potom odloženo jest jim, až by ty osoby obeslány k tomu byly, jako Lexa, Anna a svědkové zvlášť.

Mezi tím *děkan Horský*, zprávu o tom maje, v konsistoři naší zprávu na odpor učinil jest Regině, jedno, že by ani tu nic nepořádného neučinili, než že ona Regina neřádně jest oddána s Lexou a že jest se na právo nedomlouvala a svědkové že jsou pořádně před jinými přijímáni. Druhé že jest se ona proti appellací čtěné nic nedomlouvala, ale že jest ji přijala etc.

Potom opět Regina, Anna, Lexa i svědkové dva stáli jsou a děkan taky s kněžími dvěma přítomen byl. Tu opět Regina předešlé věci mluvila dostavujíc, že v těch třech nedělích, co jest byla po oddání s Lexou, žádný k tomu jest nic neříkal, ani děkan, až potom Anně radil a mne k soudu nepovolali a Lexa z mušení musil Annu vzíti, neb jest seděl v šatlavě na čtyry neděle a že to sám poví. — Anna pak Láhvičkovic stála při přísudku, pravíc, že jest Lexa manžel její pravý přisouzený a že soud po appellací býti nemá a že jsou prvé s tím mlčeli, než toť, když jsem těhotna, teprv se ozývají etc.

Děkan potom proti tomu všemu obšírně s faráři dvěma mluvil jest, předkem, že jest sám nic nečinil, než zjevně s konsistoří Horskou a že appellace ta pořádná jest, a Regina ji přijala, proti ní tam nic neříkala. Item nepořádně se s Lexou oddávala, nečasně, nemístně, pokoutně i podvodně, a Lexa boje se Anny s ní se oddal. A ona pravila, že oň nestojí a že svědkův nemá než toliko jakous děvečku; a na 14tou neděli k tomu nic neříkala, a my váživše takové i jiné neřády a zvláště plod, Lexovi Annu jsme přisoudili. A přes to když jest Lexu Regina ku právu potom obeslala viníc ho z slibu, ji jsme slyšeli, svědky řádně podle práva přijímali a ptali jsme se jich zjevně, mají-li co dostavovati. Pověděli že nemají, jakož to též kněz Jan Karníček a kněz Vít vysvědčili jsou.

Ona appellací přijala, nic se nedomlouvala etc. Já pak že jsem straně radil, to jsem dobře před soudem učiniti mohl.

Potom i *svědkové* puštěni obzvláštně jsou; Dorota Viktorynka doložila, ale Markyta Štejgířka na prvním, což jest svědčila, zavřela.

Lexa potom obzvláštně tázán jsa pověděl, že z mušení Annu Láhvičkovic pojal z vězení držán jsa pod 6. kop grošů česk. a s ní býti musil a že raději chce Regině Lojovnici.

Tu my administrátor, mistři a farářové konsistoře arcibiskupství pražského majíce Pána Boha před očima a té vší při akta před rukama, žalobu, odpor, svědky před appellací i po appellací vedené, dotázky, zprávy a v práva duchovní od doktorův svatých a otcův ustanovená pilně nahlídše a toho všeho s bedlivostí povážívše, takto o tom z vrchnosti práva našeho vypovídáme:

Poněvadž Regina *první slib* s Lexou majíc *oddána s ním jest* a tři neděle s ním po tom oddání manželsky byla, ačkoli potom také s Annou Láhvičkovic Lexa oddán jest, jakž z řečí, zpráv a svědomí to se nacházi, a i sám Lexa před námi stoje oznámil jest, že jest to z *mušení* učinil a že s Reginou býti chce, pro kteréž příčiny i jiné vejpověď ta z strany Anny Láhvičkovic u nás místa míti nemůže; z těch tehdy příčin *Regina* zase Lexovi *za manželku dává se,* poněvadž jakž nahoře dotčeno, pořádně podle práva slib svůj jest provedla, a ona *Anna* Láhvičkovic *svobodna se činí,* tak aby se vdáti mohla.

Že pak Lexa tu jest spletky veliký učinil, druhý slib čině s Annou, s ní obývaje, i oddávati se dopouštěje, a Regina že jest tak dlouho mlčela a ku právu se nevolala, z té příčiny je oba v své *trestání* béřeme.

291.

Bohoslovci pod obojí šli do Vlach. 1541. 18. února. (N.)

Sessio 93. feria VI. ante Mathiae apostoli.

Kněz Pavel farář svatého Havla, kněz Václav Hrozen, kněz Lukáš, kněz Matěj od svatého Michala farář a kněz Havel farář od svatého Haštala přimlouvali se za tyto mládence, aby jim dány byly litterae *dimissoriae,* aby mohli jíti do Vlach. Dána jim odpověď, budou-li hodní nalezeni, že proti tomu nebudou, aby jim dány býti neměly. I ohledáni a *examinování* jsou i dány jsou jim, a vyšli v outerý před svatým Matějem apoštolem.

A to tito mládenci šli *do Vlach:*
Procopius ex Žlutic, filius Simonis lanii;
Joannes de Mělnik, filius Pauli Šedivíni nautae;
Trojanus ex Hořepník, filius Venceslai.
Paulus filius Marci ex Příbram.

Tito čtyři slíbili na místě trvati každý do *tří let* a nikam se nehejbati; a na to jsou jim dány listy. —

Georgius de Časlavia, filius Joannis Tachovský;
Joannes Campanator, filius Mathei pannificis ex Vodniana.

Těmto dvěma na tento spůsob jsou dány listy, že má jeden každý z nich na jednom místě trvati do 6 let a nikam se odtud nehejbati bez vědomí pana administrátora a ouřadu. A když se jim zase pán Bůh pomůž vrátiti, mají se sami jeden každý z nich vlastní rukou svou v tyto knihy zapsati. A za to za všecko rukojmě se postavil kněz Pavel farář na ten čas svatého Havla, že tomu dosti učiní.

292.

Jan Táborský obžalován, že měnil modlitby církevní.
1541. 25. února. (N.)

Sessio 94. feria VI. post Mathiae apostoli.

Kněz Pavel farář svatého Havla obvinil z toho Joannesa Táborského, že kacířské věci píše a že to uznává býti blud a heresii, neb jak jest od starodávna církev svatá zřídila, aby třikrát bylo zpíváno *Kyrie eleyson* a *Christe eleyson* též a on to proměnil jináč, kdež takto napsal: Christe in coelis obtinens dexteram patris eleyson, a potom opět: Kyrie ergo dignare tu Christe pro nobis orare etc. říkali: Christe ora pro nobis že toho není, než vím já že interpellat, intercedit spiritus sanctus etc. a jinde: Ego orabo patrem etc. Arianus tak smejšlel, že Kristus menši jest otce, i taky ještě zfalšoval prózy de beata virgine i cancí a Mělnickým je psal i ještě píše.

Proti tomu Joannes Táborský zase mluvil, že kněz farář nazval Pána Krista pravdou, kacířstvím a mne kacířem horlivě, zlobivě že bych měl psáti kacířství. Já jsem psal jako řemeslník jim k libosti co jsou chtěli, než to pravím, že jsem já nikdá nic kacířského nepsal ani próz ani kancí nefalšoval, než jaký jsou mi dali exemplář, z toho jsem psal i notoval. Dána jim odpověd, že tomu dobře rozumíme a co by z toho taky mohlo pojíti, protož abyste raději spolu dobrou vůli měli a těch věcí zanechali a to cožkoli jest psáno, chce-li

pan farář, můž sobě to dobře opraviti aneb tak nechati a potom jestli že by se taková věc trefila, aby Joannes potom nepsal bez vědomí, leč prvé oznámí.

293.

Václav Klacaba stal se farářem v menším městě Pražském. 1541. 25. února. (N.)

Páni menšího města pražského stáli a oznámili, že jsou sobě zjednali faráře kněze Václava Klacabu, žádali aby jim byl stvrzen. Na žádost jejich dána tato odpověď, že jim jeho přejí i také stvrzují za faráře.

294.

Mládenec z Kolína není v kněžstvo přijat, nemaje dostatečné listiny. 1541. 25. února. (N.)

Kněz Jiřík děkan Chrudimský stál a žádal, aby ňáký mládenec rodem z Kolína přijat byl v počet kněžstva a ňáký list ukázal od biskupa *Ostřihomského,* pravě, že by od něho byl svěcen. I dána jest jemu odpověď, že jest to list nedostatečný, protož aby toho lepší jistotu a svědomí přinesl a konservatoř taky. A když se zase potom navrátíš a my uhlídáme, dámeť na to přátelskou odpověď. —

295.

Faráři Pražští žalují, že osadníci si osobují statek kněží zemřelých. 1541. 4. března. (N.)

Sessio 95. feria VI. ante Dominicam Invocavit.

Páni farářové pražští všickni vstoupili před pana administrátora i všecku konsistoř a žádali, aby v tom opatřeni byli, co jest se přihodilo nebožtíkovi knězi Mikulášovi u Matky Boží na lúži a knězi Jiříkovi Táborovi u svatého Michala z Opatovic, že sobě osadní osobují *statky naše* a tudy se nám veliká lehkost děje, aby měli laici *po smrti* statky naše bráti a čeládku nám hindrovati, a páni Pražané jsouce deffensorové, majíc to opatřiti, že se v to sami dávají. Neb jestli že by to opatřeno nebylo, že bychom se chtěli radši každý svý fary

zbaviti, nežli bychom měli toho dočekati. My od jinud se přistěhujíc a něco jinde zachovajíc to ještě zde utratíme, a co by po nás zůstalo, aby nám to měli osadní neb někdo jiný bráti. Protož my všickni vašich milostí žádáme, že takových věcí lehčiti neráčite; neb my všickni při vašich M^{ch} v tom i ve všem jiným státi budeme a vás neopustíme. Dána jim odpověď, že jsou toho vděčni od pánův farářův a co se tuto děje, jaké věci neobyčejný a neslýchaný, protož tyto věci potřebují pilného uvážení a to se tak rychle vykonati nemůže. I odkládá se vám toho, abyste zase stáli všickni i taky kněži mladí v pondělí tento nejprv příští.

296.

Kněz Bohuslav za faráře dán k sv. Klimentu na Poříčí. 1541. 4. března. (N.)

Osadní sv. Klimenta na Poříčí žádali za kněze Bohuslava, by jim byl dán a stvrzen za faráře, že jsou to již na něm obdrželi, jedině abyste nám toho přáli. Dána jim odpověď, že jim jeho rádi přejem i stvrzujem za faráře, jedno abyste ho opatrovali a nám laskavi byli.

297.

Domažličtí žalují na kněze Řehoře pro řeči hanlivé a na kněze Matěje pro dluh. 1541. 11. března. (N.)

Páni z *Domažlic* oznámili o knězi Řehořovi faráři *Janovském*, kterak jest je velice zhaněl a jim na jich poctivostech ublížil, zrádců a Jidášů jim nadal i lhářů a že se o důchody páni dělí, a když rybník spustí, že veliké ryby sobě berou a malé prodávají a že jsou pečeť svou ke lži přitiskli. Při tom oznámili, že kněz Matěj *kaplan* dlužen jim 12 kop miš. a kněz Pavel farář jich že tam u nich býti nechce, předkem pro kněze Řehoře a potom pro kaplana. — Dána jim odpověď, že my to opatříme a budeme jim psáti, aby stál o svátosti a do města vašeho aby nechodil do toho času, protož aby to všecko sepsáno bylo a pod pečetí pana purgmistra a pánů posláno a zapečetíno, jestli že by čemu odpíral kněz Řehoř. I psáno jest jemu, aby stál reliquiarum a kněz Matěj taky státi má. —

298.

Kšaft faráře u s. Michala, Jiříka Thabora. 1541. 1. dubna. (N.)

Sessio centesima fer. VI. ante Judica.

Kšaft dobré paměti nebožtíka kněze Jiříka přijmím Thabora, faráře někdy kostela svatého *Michala v Opatovicích* na Novým městě pražském.

Ve jménu nerozdílné Trojice svaté, amen. Já kněz Jiřík, příjmím Thabor, jsa při dobré paměti a nejsa žádnému nic povinovat při svém statečku toto pořízení činím:

Nejprv ustanovuji tyto dva *poručníky*, pana administrátora a pana mistra Jiříka Píseckého, rektora učení pražského a jim věřím, že jak má vůle jest, tak se při tom zachovají jako dobří bratři.

Nejprvé k záduší svatému Michalu do Opatovic 20 zl. uherských, aby kobku udělali kamennou a truhlu o třech zámcích.

Panu administrátorovi 6 kop gr. č.

Mistru Jiříkovi Píseckému 5 kop gr. českých.

Item sestrám dvěma po 20 kop miš., Johance a Alžbětě, ty se najdou při Jochmitalích, při nichž taky některý zlatý jest.

Item babě, která mi dlouhý čas posluhovala, té abyste dali 5 kop gr. českých a šatu z lože.

Item knězi Janovi faráři Mikulášskému kožich pošitej dobrý. Item pánům mistrům do veliké koleje koflík prostřední anebo-li číše. Item paní Jindřichové, která mi mnoho dobrého činila, truhličku cypřišovou a křížek stříbrný a čepici kuní. Item paní Mikulendový peřinu největší prašnou a dvě míse cejnový. Item paní Táborské konev velikou cejnovou a dvě míse a moždiřík menší. Knězi Petrovi biblí česká a číška malá stříbrná. Item knězi Bohuslavovi dajte 5 kop. Item Markytě Krejčový, která mi posluhuje v nemoci, kopu gr. českou.

Item toto jest potom mimo kšaft poručení *oustní* učinil před knězem Bohuslavem a mistrem Mikulášem Šudem z Semanína, což kněz Bohuslav oustně vysvědčil jest, že ten koflík veliký ve 20. kop miš. má obrácen býti na pohřeb a na chudé a na postav sukna a na kámen na hrob. Item o kuchařce poručil sukni haraskou a sukni černou ostrodomskou, máslo, sýr a jiná legumina k její potravě aby necháno bylo.

Item knězi Janovi ve *Zdicích* Sermones, kteréž jsou ve čtyřech kapsách ruky jeho, samého kněze Jiříka.

Jenž jest *stvrzen* tento kšaft v Praze v Starém městě

v koleji veliké v pátek před svatým Ambrožem léta 1541. v plné konsistoři.

299.

Duchovenstvo Pražské při konvokaci napomenuto. 1541. 1. dubna. (N.)

Páni farářové *pražští* všickni i kněží mladí byli obesláni i byli jsou napomenuti, aby na sobě dobrý příklad lidem dávali a *kázaní* pokojná aby činili a *svátostmi* aby vážně lidem posluhovali, jakž o tom artykulové jsou. O *zvonění* na velikou noc aby žádný prvé nezvonil, než když v Tejně zazvoní v 5 hodin; při tom všech her a bláznovství aby nechali. Slíbili se tak zachovati.

300.

Jan Myška kaplan z Hory napoment, aby se netoulal. 1541. 1. dubna. (N.)

Kněz Jan Myška od Hory, kaplan od vysokého kostela stál a napomenut jest, aby toulání zbytečného po domích šenkovních zanechal a raději se učil a pana děkana poslouchal, jím se zpravoval. Jestli že se pak bude jináč chovati, že bude skutečně trestán. Pověděl, že se chce rád tak chovati, ale že bytu mého u Hory není, neb kněz Pavel lecos na mne děkanu žaluje a on se na mne hned rozhněvá.

301.

Kněží přišli z Vlach, dáni jsou za kaplany. 1541. 22. dubna. (N.)

Kněží mladí přišli z Vlach tito a slíbili obedientiam p. administrátorovi a ouřadu, že se odtud nikam hejbati nebudou bez jejich vědomí, kde budou podáni:

Procopius ex Zlutic dán jest k svatému *Jindřichu*; má tu býti do tří let.

Trojanus ex Pelřimov, dán jest na *Tábor*.

Joannes de Mělník, dán jest k svatému *Havlu*.

Paulus ex Příbram, dán jest do *Chotěboře*.

Joannes ex Vodnian, dán jest do *Vodňan*.

Georgius ex Čáslav, dán jest do *Jaroměře*.

302.

Václav děkan Horský obžalován pro bludná učení. 1541. 6. května. (N.)

Sessio 2. post *renovationem* Consistorii fer. VI. post Philippi et Jacobi.

Kněz Matěj děkan *Ledecký* s knězem Vojtěchem stáli a žalobu na kněze Václava Horského děkana učinili, že dělí od Krista božství a že není matka Boží a svatí že nejsou v nebi a že je zejmena provolává na kázaní a to že jest učinil dominica Invocavit o jarmarce. Žádali v tom za opatření. Dána jim odpověď: chtějí-li ho z těch artykulův viniti? Pověděl kněz Matěj Ledecký, že kacíři mají ten obyčej, že hned zapří, a já to o něm pravím, že jest kacíř a mám ho za kacíře a jest hoden vyhnání, neb jest s Židy, s Turky, s Pikharty, s Římany i s pohany byl.

303.

Jan Moravus farář Bučický obžalován z utrhání na cti. 1541. 6. května. (N.)

Pan Gabriel Klenovský a pan Diviš na místě J. M. urozeného pana Jana z Pernštejna etc. obvinili kněze Jana Morava faráře *Bučického* z toho, že jest nařekl pána J. M., že jest kacíř a všech kacířův fedrovník a že jest kněžský loupežník a duchovenství a v této zemi že dobře nebude, dokud to plemeno bude. Kněz Jan Moravus tomu odepřel a že o těchto artykulích, kterýmiž ho viní, nic neví a že nikdá nic o pánu J. M. jest nemluvil, než že jeho má za pána křesťanského. — Proti tomu zase mluveno, že naň to dostatečně se ukáže, kde jest to mluvil a před kým. Kněz Jan Moravus oznámil, aby mu bylo odloženo, že chce v tom J. M. pána z Pernštejna s přátely hledati. I zavázán jest kněz Jan závazkem, že dostojí, pakli by u J. M. pána milosti nenalezl, aby zase stály obě straně tu středu po svatém Bartoloměji. A strana druhá má to na kněze Jana ukazovati.

304.

Konsistoř stěžuje si při konvokaci před faráři na mnohé obtíže. 1541. 10. května. (N.)

Byli obesláni všickni páni *farářové pražští* i požádáni jsou taky páni *mistři* všickni, aby mezi ně sešli; z jakých pak příčin, že jim bude oznámeno.

Nejprvé že se toto právo naše zlehčuje, potupuje, moc se jemu ujímá od pánův Pražan a k tomu vedou, aby toto právo *kšaftů* kněžských, kteří by do konsistoře podáni byli, netvrdilo.

Druhé že *nemáme administrátora* a pro tyto neřády všecky i jiný pan administrátor mistr Martin Betlemský že jest z sebe složil ouřad ten.

Třetí kterak pod námi *sekty* mnohotvárné, Valdenská, Boleslavská veliká průchod svůj má, že traktáty, listy po zámcích, po vsech, po mlejních i zde v těchto městech se rozsýlají a tisknou i píší.

Čtvrtý že na potupu a zlehčení strany naší *knihy* na malý straně tisknou se o mistru Janovi Husovi z Husince svatý paměti, o mistru Jakobellovi i o jiných věrných jejich tovaryších, kteří jsou životy své pro Krista Pána a pravdu jeho vynaložili. —

Potom poděkování učiněno jest předkem pánům mistrům i taky žádost jest na ně vzložena, poněvadž slyšíme, že by vám taky páni Pražané chtěli v vaše statuta i privilegia sahati i snad je zkaziti. Za to žádáme, poněvadž vždycky toto učení s kněžstvem pražským jest za jedno bývalo, že se od nás děliti neráčíte, ale s námi trvati a nám pomáhati, našich práv obhajovati budete. A my taky zase vás kdyby jakážkoli potřeba vám byla, v ničem vás opustiti nemínímé, ale při vás státi budeme.

Odpověd pánův mistrův: že jsou toho velice vděčni a že se v ničem od kněžstva a konsistoře neděliti kromě statut a pořádkův svých, a což jim náležitého bude, že se tak rádi chtí zachovati a při nich taky státi a jich též zase v ničemž neopouštěti, než za jedno s nimi býti.

Odpověď dali pánům Pražanům o kšafty i o všecky neřády, poněvadž se bude o to jednati, aby při starobylým pořádku i taky právích svých byli zachováni a kšaftové aby byli podáváni do konsistoře, jakž jest prvé bývalo.

305.

Kněží pod obojí přišli z Vlach. 1541. 20. května. (N.)

Kněží mladí přišli z *Vlach* tito:
Matheus syn Augusty jircháře z Kalabře;
Joannes, Krysostoma varhaníka syn z Prahy a
Simeon z Kouříma.

Slíbili jsou jednomyslně pánům administrátorům a ouřadu poddanost a poslušenství a že bez vědomí a vůle ouřadu nic

před se bráti nebudou ani sobě far jednati ani na ouřad navozovati. Na ten spůsob jsou přijati, aby se tak zachovali a na to uručili, do kolika let který kde má býti. Slíbili se rukou dáním i pod tím rukojemstvím tak zachovati.

Páni osadní Tejnští žádali za kněze Jana Krysostomova, aby jim byl dán za pomocníka do *Tejna*. I dán jest jim za pomocníka. I uručen jest pod 4 kopy gr. českých, že do *čtyř* let nemá sobě fary žádné jednati než tu býti, kdež jeho konsistoř podá. Za to jsou rukojmě tito: Krysostom varhaník, otec jeho, pan Jan Žlutický z Nového města.

306.

Jan Lahvička děkan Nymburský pro vejstupky uvězněn.
1541. 1. července. (N.)

Kněz Jan Lahvička děkan Nymburský stál i oznámeno jest jemu, jakž jest mu bylo uloženo, aby se pokojně choval, kázaní pokojná beze všech hanění i dotýkání osob aby činil, k tomu aby pohoršení odbyl tý svý přítelkyně, jakž on ji jmenuje. Proti tomu zase kněz Jan, že to není pravda a tomu odpírá, že se vždycky pokojně choval a k lásce a k svornosti že jest tu obec vedl a že to chce dostatečně ukázati. I připomenuty jsou jemu všecka předešlá napomínání, kterak jich on sobě málo vážil i váží a přece na svém stojí a vždycky všemu odpírá, jako bychom my měli jednomu více věřiti nežli pánům Nymburským i jich pečeti. Protož pro ty všecky vejstupky, kteréž jest předešle činil až posavad, že jej v své trestání ouřad béře. I dán jest na rathouz.

307.

Kněz Jan z Stříbra žádá o místo ve správě duchovní.
1541. 22. července. (N.)

Kněz Jan Momus kaplan z Stříbra stál a oznámil, že chce odpuštění vzíti a že jsem proto sem pracoval, abych jako poslušný, jak jsem přiřekl ouřadu, bez vědomí jich abych nic před sebe nebral, leč bych to prvé na ouřad vznesl. Pak z tý příčiny jsem to učinil i outraty nelitoval, abych oznámil oumysl svůj, pak žádám, že mne ňákým místem na zimu opatříte, kdežkoli mne podáte, že já tu býti chci rád. I dána mu odpověď, že bude konečně místem při svatém Havle

opatřen, aby se sem přistěhoval. Pověděl kněz Jan, že se tak chce zachovati.

308.

Jan Lahvička děkan Nymburský kárán pro neřádný život.
1541. 29. července. (N.)

Sessio duodecima feria VI. in die Marthae.

Kněz Jan Lahvička děkan Nymburský stál i mluvil jest od něho mistr Jeronym Hrobčický z Hrobčice, kdež kněz děkan v trestání byl dán a zapsal se svou vlastní rukou, aby Annu přítelkyni svou postavil, že jest o to usiloval a s ní mluviti dal, aby se před ouřadem vaším postavila. Ale že jí její přátelé zbraňují a to proto, že jest pod *jednou spůsobou* a rozdílného náboženství a k tomu že jest stavu *rytířského*. A taky jakž oni praví, že by měla neřádná osoba býti, tomu kněz děkan místa nedává, než že jest přítelkyně jeho krevní a dobře zachovalá. Co se pak zapsání jeho vlastní rukou dotýče, kněz Jan že tím zápisem není povinen a že žádá, aby vyzdvižen byl ten zápis a zkažen, neb jest jej kněz Jan Lahvička bezděk učinil a že jest toho všeho doktor Bernard vědom. Item pravil kněz Jan, že jest se toho dovolati nemohl pro Pána Boha prose, aby mu byl oznámen žalobník. Já tak mluvím, jakž jest mi zprávu dal, pakli je co jiného, já nevím.

Dána mu odpověď: Což jsme koli činili, činili jsme z povinnosti a chtěli jsme vás rádi přikrýti jako spolubratra; ale poněvadž sobě porozuměti nechceš a nás vždycky jináč vykládáš, i oznámíme před těmito dobrými pány a přátely, aby tomu vyrozuměli a o tvých nepořádích slyšeli, počnouc od počátku kněžství tvého a prostředku až do tohoto času. V jaký jsi ty se neřády dával a kterak jsi ke kněžství přišel, to jest nám i jiným dobře vědomo. I vyčítány jsou jemu všecky nepořády, jeho vejstupky, jeho pohoršení veliká, kteráž jest činil mezi lidmi etc. A když mu to bylo všecko pořádně oznámeno, tehdy mistr Hieronym sám jest jeho tu přede všemi trestal slyše takové neřády o něm. Potom kázali jim vystoupiti.

Když zase vstoupili, bylo jest od ouřadu jemu podruhé dosti domlouváno a že by hned věděli, co by s ním učinili. A on Lahvička pláčem prosil, aby mu to bylo lehce váženo; i podvolil se sám dobrovolně a zavázal se pod svým kněžstvím, že Anna Míckovna teta má a Marie že jsou za čeládku nikdy

u mne nebyly a bez nich chci býti do smrti a jich odbyti a v svým domu jich více nechovati než do tohoto svatého Havla nejprv příštího. Kromě Anny kdyby ke mně přišla s dobrými hospodyněmi, než sama na faru aby ke mně nechodila; a kde já budu, že jich při sobě míti nechci ani ve vsi, ani v městečku, a třebas do smrti že chci ženského pohlaví prázen býti, to máte shledati.

309.

Jan Škola farář sv. Michala pro týráni kuchařky uvězněn; pak dán do Skutče za faráře. 1541. 29. července. (N.)

Kněz Jan Škola farář svatého Míchala z Opatovic byl obeslán i domlouváno jest jemu o tu věc, kteráž se jest na faře zběhla z strany Elšky kuchařky, kteréž jest měl odbyti, že se s ní sepral; ona naň mrštila konví a on že jí dal tři pohlavky, až ji krev polila. I dán jest na rathouz a seděl tam týden a potom dán jest na rukojmě, aby svý věci opatřil a z tý fary se hned vystěhoval, že jsou se na tom osadní velmi zhoršili. I vystěhoval se k svatému Mikuláši na faru a odtud podán jest do *Skutče*, aby tam byl, neb jsou dlouhý čas bez faráře byli. I rozkázáno jest jemu, aby se tam pěkně choval a pohoršení žádných nečinil. Jestli že by se več dával, že bude jináč trestán. I slíbil rukou dáním, že se bude poctivě a pěkně chovati.

310.

Bohoslovci pod obojí šli do Vlach. 1541. 19. srpna. (N.)

Tito mládenci šli *do Vlach* feria II. post Bartholomaei apostoli:

Paulus Baccalaureus ex Pacov, filius Andreae pannificis.
Andreas ex Hlučín, filius Joannis piscatoris.
Joannes ex Vlašim, filius Martini sutoris.
Andreas ex Bohdaneč.
Venceslaus ex Jaromíř, filius Simonis pistoris.
Mathaeus Pragensis, filius Joannis dicti Sýkora.
Georgius ex Dvuor, filius Procopii cognomine Kokrháč.
Andreas ex Thabor, filius Georgii stannarii.

311.

Nymburští žalují na děkana Lahvičku pro hanlivé řeči a nepokojná kázaní. 1541. 2. září. (N.)

Páni Nymburští stáli a žádali, aby jim ňáký kněz místo faráře na zimu byl dán. Při tom vznešení učinili jsou, jsouce vysláni od pana purgmistra a pánův starších i na místě vší obce o kněze Jana Lahvičku, jaká *kázaní nepokojná* činí a prvé proto trestáním trestán jest a slíbil, že v Nymburce proti ouřadu víc nebude, přes to pak toto na kázaní mluví, že se hněvají páni, že jim pravdu pravím a časem . . . i smíškem — a lidi bouří a pozdvihuje proti ouřadu, pravě, že jste vy páni a ne oni. Po kollaci při přítomnosti mistra Jeronyma a pana Jana Mikšovic a doktora Bernartha přišel do domu Syrotka. Tam je oddal krátce, ješto prvé toho se zbraňoval činiti, při tom haněl, provolával, láje že v ouřadě jsou, kteří nejsou toho hodni, neb jsem některých poctivostí vykupoval a že bych vezma pod páže jich pět že bych jim dal až by z nich etc. tekla, potom prymasa že je cizoložník a druhý konšel že je pankart. Trestal ho z toho mistr Jeronym a rozkázal jemu, aby šel slovem administrátora a konsistoře na faru a on nechtěl; potom po druhé i po třetí jeho napomínal a jemu přikazoval, aby se tak zachoval a jim nepřekážel a šel přece na faru, a on na to nic nedbal. I sběhlo se mnoho lidí a reptali někteří, proč mu to trpí, veleli k šturmu udeřiti. A to mluvil, než odtud odejde, že jim dá požehnání.

Odpor kněze Jana Lahvičky že na toto vznešení i všecky řeči že jich třetina pravých není, což Mráček mluví etc. Co se zpráv těchto dotýče, že tomu neráčíte věřiti a toho bohdá že pravého neučiní, žádám, že mne s nimi ku právu sročíte, prosím pro Bůh, pro spravedlnost, pro právo. Potom vstoupili zase páni Nymburští a oznámili, že to naň dostatečně ukázati chtějí, neb jest známo vší obci, kterak jest k němu pan podkomoří mluvil z strany obce i ouřadu, jak jest ho spravoval. Proti tomu zase kněz Jan Lahvička: Bych měl víc mluviti na tyto důtklivá mluvení Mráčkova, že mi se nevidí. I rozkázáno jest knězi Janovi Lahvičkovi, aby se dal najíti dnes o nešpořích u svatého Mikuláše na faře v hodin 20. Připověděl že se tak zachová. Dána jim odpověď Nymburským, že toho odkládáme do pátku po svatém kříži, aby zase stáli, a Lahvičku my taky opatříme. —

312.

Rozkázáno děkanu Lahvičkovi, aby v Nymburce nekázal a kněžství nepožíval. 1541. 16. září. (**N.**)

Páni Nymburští opět stáli a žádali, aby byli opatřeni, že jest kněz Lahvička, děkan jich, proti závazku svému učinil a činiti nepřestává, osob haněti, pod figurami a barvami, ješto jinak se jest zavázal.

Kněz Jan Lahvička místa těm řečem nedává, které jsou mluvili páni Nymburští, že se chce zachovati do sv. Havla, a s nimi v dobrým pokoji býti, a pravím, proti poslušenství že jsem nic neučinil. Proti tomu zase páni Nymburští, že na kázaní přece mluví a obce pozdvihá proti pánům. Kněz Jan Lahvička že by chtěl soudem rozeznán býti, ale žádá, aby bude-li možná víc, aby byl pokoj mezi nimi do toho času až do svatého Havla.

Zase odpověď pánův Nymburských, že žádají, aby pokoj byl v tý obci, že se v tom poroučejí spravedlivému opatření.

Rozkázáno jest knězi Janovi Lahvičkovi, aby víc v Nymburce nekázal a ouřadu kněžského tu v Nymburce víc neužíval a to aby uručil.

Odpověď kněze Jana Lahvičky, že se volal ku právu, prose pro Bůh pro právo, že pána má a k tomu že se volá a chce rád slyšán býti. I rozkázáno jest jemu, aby uručil a rukojmě hned postavil, pakli nepostaví, že se k němu budem dobře věděti jak zachovati.

313.

Knězi Lahvičkovi fara v Brodě odepřena. 1541. 30. září. (**N.**)

Kněz Jan Lahvička stál a žádal, aby mu přino bylo, aby byl v Brodě farářem. Dána mu odpověď, že konsistoř pražská tomu povoliti nemohou, aby byl v Brodě farářem pro jeho mnohé výstupky, kterých jest se dopouštěl všudy, kdež jest byl.

314.

Kněží přišli z Vlach, dáni za kaplany. 1541. 7. října. (**N.**)

Kněží mladí přišli z *Vlach* tito a slíbili obedientiam pánům viceadministrátorům i konsistoři, a tu kdež podáni budou,

že do těch jistých let jak jsou se zavázali trvati budou a bez vůle konsistoře nikam se hejbati nebudou; slíbili rukou dáním se tak zachovati.

Paulus Baccalaureus ex Pacov dán jest do *Doubravnice* na *Moravu* pod JM. pána z Pernštejna;

Andreas ex Hlučín dán jest knězi děkanovi Havlovi Chlumeckému do *Stříbra*;

Joannes z Vlašimě dán jest panu mistru Felixovi Chlumeckému do *Čáslavě*;

Andreas z Bohdánče dán jest knězi Pavlovi arciděkanu *Hradeckému*;

Venceslaus z Jaroměře dán jest panu opatu *Slovanskému*;

Mathaeus Pragensis Sýkora dán jest k svatému *Petru*;

Georgius z Dvoru Králové dán jest do *Jičína*. —

315.

Dorota pojala druhého manžela za živobytí prvního.
1541. 21. října. (**N.**)

Václav Vejvoda nožíř stál a oznámil, že jest oddán s Dorotou na Botiči a on neuměl ten *mnich* nic česky, než kuchařka po mnichu říkala, a my po ní říkali, a pravím, že jsme řádně spolu oddáni, poněvadž jest nás mnich i *štólou* potvrdil a svázal, říkaje *latinským obyčejem*, jako jiní kněži říkají a ona se mnou byla a obejvala jako manželka má, ale poněvadž sobě jiného pojala, já o ni již nestojím.

Hanuš Hejnskyl stál a žádal, poněvadž jest Dorota podvedla nejprvé faráře, a potom i syna mého, že se s ním oddala *majíc muže živého*, žádám, aby ji prázen býti mohl.

316.

Dorota prvnímu muži navrácena jest; a šatlavou potrestána.
1541. 21. října. (**N.**)

Juramentum *separationis.*

Já Jan slibuji Pánu Bohu Otci i Synu i Duchu svatému, že od tohoto času více v manželství s Dorotou nebudu ani s ní pod jednou střechou obcovati, ale všemi obyčeji manželskými jí prázden budu hned od tohoto času, a to beru k své víře, k své duši, že se tak zachovám; toho mi dopomahej

Bůh Otec, Syn i Duch svatý vše jeden Hospodin na věky požehnaný, amen.

A ona též říkala a ten závazek učinila.

I rozděleni jsou Jan syn Hanuše Hejnskyle s Dorotou, i dána jest zase Dorota Václavovi Vejvodovi nožíři za manželku, a Jan jest svobodný učiněn, že sobě můž jinou pojíti, než Dorota pro ten spletek a neřád, kteréhož jest se s Janem dopustila a faráře podvedla, že jest je oddal, dána jest i s ním do šatlavy.

317.

Václav z Rokycan kněz sub una přijat k straně pod obojí. 1541. 11. listop. (N.)

Kněz Václav z Rokycan stál s přátely, jakž prvé za to žádal, aby byl přijat k naší straně. I tak jakž jest jemu bylo rozkázáno, svědomí živé jest postavil Tomáše odtud z Rokycan, přísežného z Malé strany, i psaní od bakaláře Gracha a jiných z Rokycan, že jest knězem pořádným a tu *první mši* v Rokycanech sloužil na den na nebe vzetí Panny Marie leta 1540. I dotázán jest od ouřadu, chce-li se tak zachovati, předkem administrátorovi, konsistoři poddanost a poslušenství slibiti a podle artikulův strany naší se chovati a tu kdež podán bude, do *3 let býti* a na to aby uručil pod 50 kop grošů českých. Slíbil to všecko hned vykonati, jakož jest toho rukou dáním panu administrátorovi potvrdil a na to tyto rukojmě postavil pod sumou svrchu jmenovanou: Václava Škodu z Nového města, Jana Junka soukeníka též z Nového města. I přijat jest k naší straně a dán k sv. Štěpánu velikému za kaplana.

318.

Petr kněz šenkoval víno na faře etc. má zůstati rok v Jistebnici. 1541. 18. listop. (N.)

Kněz Petr *z Nový vsi* stál i domlouváno jest jemu, proč jest se hnul z *Jistebnice* bez vědomí ouřadu, při tom že jest tam šenkoval víno na faře a neřádův dopouštěl.

On tomu odepřel, i rozkázáno jest jemu, aby tu přece do roka trval a odtud se bez vědomí ouřadu nikam nehejbal, slíbil rukou dání tak se zachovati.

319.

Bohoslovci pod obojí šli do Vlach s listy. 1541. 18. listop. (N.)

Sessio 37. fer. VI. die Scholasticae virginis.

Kněz Pavel farář sv. Havla stál s těmito mládenci, kteří měli do Vlach jíti, aby jim listové byli dáni, i dáni jsou jim na ten spůsob, když se jim dá Pán Bůh zase z Vlach navrátiti, že mají uručiti, dokud jeden každý z nich tu má, kdež bude podán od ouřadu, býti, tak se slíbili zachovati. I šli jsou do Vlach v sobotu po svaté Scholastice:

Paulus de Misa, filius Joannis cognomine Vašek;
Henricus de Benešov, filius Christoferi.
Joannes de Píska, filius Georgii cognomine Hlavní.
Urbanus de Nymburka, filius Petri pannificis.

320.

Václav farář u sv. Štěpána obžalován ze škod učiněných klášteru Slovanskému. 1542. 3. března. (N.)

Kněz Jan opat Slovanský na místě všeho konventu obvinil kněze Václava faráře svatého Štěpána z klášterních věcí, kterak jest znamenité dluhy uvedl na *klášter* a na konvent, a ouroky všecky vybral a od řezníkův 30 kop vzal, koflík vzal, kterýž jest zastaven v 14 kop míš. Třetí že vzal peníze záduŝní. Čtvrté že jsou se ztratili *majestátové* potřební od toho kláštera a on že ještě některý má a jeden že jest Čechovi dal. Odpor kněze Václava, že se tý žaloby nenadál, žádal *hojemství* i odloženo jim za dvě neděle, aby zase stáli ten pátek po středoposti.

321.

Jindřich z Prachňan obžalován, že bez svolení matky Kateřiny za manželku pojal dceru její Annu v Kutné Hoře. 1542. 17. března. (N.)

Kateřina kramářka vdova od Hory Kutny jmenem Anny dcerky svý obeslala Jindřicha syna Mikuláše z Prachňan pro ten nepořád, který jest učinil a dcerku její podvedl. I podala jest suplikací o těch všech věcích, co sobě do pana Jindřicha stěžuje a naň žaluje. I čtěna jest před stranami.

Odpor pana Mikuláše: že jest nic toho nepořádného, nekřesťanského neučinil, maje lásku k ní, k Anně, za manželku ji vzal, a to dobře mohl učiniti, neb má leta a *12 let jí*, a mohou to ukázati, že jest její v tom vůle byla; jestli že jest matka tomu nepovolovala, toho zanecháváme. Dále kdež praví, že jsou oddáni v krytě, pokoutně, že toho není, že jest tu mnoho dobrých lidí bylo a s povolením děkana to se stalo. Žádá pan Mikuláš, aby zase synu jeho p. Jindřichovi dána byla za manželku. A to se můž ukázati; že jest prosila pro Pána Boha pánův šephmistrův a plakala, aby jemu Jindřichovi dána byla a on že jest ji sobě dobrovolně pojal.

Proti tomu zase od Anny mluveno, že rozumu dokonalého neměla, by vyměřováno mělo býti jak a kterak, nevidí se toho potřeba, než to se oznamuje, že skrze vrátnou jest v to uvedena, opojili ji a v tom uvedli ji v slib. Že to ukáže, že je panem šephmistrem rozkázáno děkanu, aby jich neoddával a toho aby nečinil, a kněz Vít farář od svatého Bartoloměje že jest je nepořádně oddal v domě u pana Mikuláše, a matka její prosila, aby tam do domu puštěna byla a dům jest byl zavřen a nechtěli ji tam pustiti.

Zase proti tomu od Jindřicha bylo mluveno, že se každá můž vdáti, když má leta a to také že jest povolení děkana bylo, když jsou spolu a to praví, že z žádného návodu toho neučinila, než že z dobré vůle jeho pojala.

Proti tomu zase od Anny mluveno, že skládání se odpírá a toho lituje o ten nepořád, který se jest stal. Potom rozkázáno jest panu Mikulášovi i synu jeho, aby ven vystoupili a Kateřině též aby vystoupila. Potom Anně dáno jest Juramentum calumniae, jsouc dotázána, kde jsou sobě slibovali. Pověděla: „v jeho domě jsem slibovala;“ byl-li jest při tom kdo? pověděla, že jest tu žádného nebylo, než kuchařka mne navedla, abych řekla, že z dobré vůle jsem sobě jeho pojala.

Potom puštěn jest Jindřich, týž dotázán jako Anna a dán jest jemu závazek znamenitý, a jsa tázán, dávno-li by s ní slib ten měl, pověděl: nejprv ve dvou nedělích před tím jsem s ní slib měl a potom po druhé před knězem.

I uručení jsou s obojí strany pod 5 kop č. každá strana, tak jakž jsou rukojmě za ně osoby na Horách Kutnách; potom rozkázáno, aby s obojí strany vybrali po třech osobách, paní dobrých a poctivých, aby ohledána Anna byla, mohla-li jest a může-li lože manželského užívati.

Odloženo jim, aby zase stáli a to ukazovali, co jsou prožalovali, ten pátek před svatou Trojicí.

322.

Kněz Machek pro neřády své kněžství zbaven. 1542. 22. března. (N.)

Jakož jest kněz Jan Machek pro své nectné a hanebné obcování a pohoršení nejednou od ouřadu konsistoře arcibiskupství pražského napomínán, trestán i vězen jsa, netoliko napraviti a polepšiti nechtěl, ale více zapomenuv se na závazky své ouřad kněžský lehce jest opovrhl a v dvoření se jest dal, potom i *manželku* sobě Dorotu v Budějovicích moravských neřádně i kněžství se odřekši pojal a dítky s ní zplodil, kterouž opět i dítky opustiv sám o své ujmě zase v *užívání kněžství* po vsech dal se jest. Dále když jest mu ouřad o těchto o některých vejstupcích nevěda, na poníženou poddanost, žádost a přímluvu přátel jeho, na jistý spůsob propuštěn byl, i v tom zase v nepokojný a nespůsobný život s jinými ženami, chůvami, děvkami a i v jiné pohoršlivé věci dávati se jest nepřestával, tak že i na hradě pražském *hrdla a cti odsouzen byl.* Naposledy maje pro své neřády v konsistoři státi, toho také neučinil, ale *ušedši* psal, že od ouřadu a kněžstva odpuštění beře; a tak těmi i jinými věcmi sám sebe jako odsuzoval.

Tu my administrátor, mistři a farářové etc. jeho neustupné zlé a pohoršlivé věci pilně podle práv duchovních váživše s dotazem a radou pánův *děkanův* z měst zvlášť předních a pánův farářův pražských toho jemu spravedlivě vypovídáme: Předkem z milosti jeho při zdraví zanechávajíce od tohoto dne na budoucí časy *kněžský ouřad* zcela jemu *zastavujeme,* aby všech služebností kněžských i vší diecési arcibiskupství pražského pod hrdlem zouplna prázden byl a živnosti své jinak poctivě aby hledal.

Dále jestli by se tak nechoval a mimo tuto spravedlivou výpověď neb jinak več se neslušného dával, přijde-li naň jaká těžkost, aby sobě a své všetečnosti to připsal.

Actum ut supra praesentibus dominis Pragensibus et omnibus plebanis et sacellanis, administratore existente presbytero Joanne Mystopolo, divi Nicolai parocho in antiqua civ. Prag. 1542.

323.

Kněží přišli z Vlach, dáni za kaplany. 1542. 3. dubna. (N.)

Kněží mladí přišli z *Vlach* tito a slíbili i uručili obedientiam panu administrátorovi, že se bez vůle jeho a ouřadu,

kdež budou podáni, nikam hejbati nebudou. Každý pod 50 kop miš. učil.

Henricus ex Benešov dán jest k svatému *Havlu*.

Paulus de Misa dán jest k svatému *Štěpánu*. Rukojmě za něj pod 50 kop miš. kněz Pavel farář Havelský.

Urbanus dán jest na *Mělník*.

Joannes de Píska dán jest na *Písek*. —

324.

Radové konsistoře pod obojí znovu ustanovení.
1542. 1. května. (N.)

Feria secunda die Philippi et Jacobi apostolorum *renovatum est consistorium* per dominos Pragenses utriusque urbis ex commissione omnium statuum religionis nostrae et hae personae ex Reverendis D. Magistris, Doctoribus et plebanis nominatae sunt, quae D. administratori Presbytero *Joanni Mystopolo*, parocho divi Nicolai pro consilio in judicio esse debent:

Magister Martinus Glatovinus, rector universitatis Pragensis ac decanus sancti Appollinaris et concionator templi Bethlemitici.

Mag. Henricus Curius ab Helfenbergk, vicerector universitatis.

Doctor Gregorius Ocinus a Chocemic.

Doctor Venceslaus, concionator ad divam virginem Mariam ante Letam curiam.

Presbyter Joannes, parochus divi Egidii.

Presbyter Dionysius, artium baccalaureus, parochus divi Michaelis in antiqua urbe Pragensi.

Presbyter Joannes, parochus divae virginis Mariae ante Letam curiam.

Presbyter Venceslaus, divi Stephani parochus.

Presbyter Mathias baccalaureus, parochus divi Venceslai in Zderaz.

Presbyter Christoferus, artium baccalaureus, parochus divi Michaelis in Opatovic in Nova civitate Pragensi.

Presbyter Joannes Hoštálek a divo Adalberto in Smradař.

Presbyter Duchko a divo Clemente in Poříč.

325.

Anna z Hory Kutny za pravou manželku Jindřicha z Prachňan uznána; do vyjití jí 13 let mají však bytem a obcováním oba sebe prázdni býti. 1542. 21. července. (**N.**)

Jakož jest Kateřina kramářka vdova od Hory Kutny jmenem svým i také jmenem Anny dcery své obeslala Jindřicha syna pana Mikuláše z Prachňan a jej před právem duchovním oustně i supplikací svou obvinila v tato slova: Kterak teď nedávno minulého času masopustního pod obmyslem jakýmžkoli dosáhši do domu otce svého Anny dcery mé jí jest jakožto dítě nerozumné a let k manželství nemající s ní se oddal, proti právu a běhu přirozenému a proti právu duchovnímu i světskému i proti zápovědi pánův šephmistrův a vůle matky její i přátel jejích. Čehož jest dopustil pan Mikuláš z Prachňan otec jeho a kněze zjednal i dopustil v domě svém ukrytě a pokoutně v místě nenáležitém a i mimo zřízení a svolení kněžstva z strany naší pod obojí spůsobou, toho jakožto rozumný a jeden přísežný učiniti nemaje a takového účinka nepořádného proti Bohu a právu, i proti dobrému pořádku i ku příkladu i na pohoršení jiným lidem i dítek nerozumných mladých jako jest dcerka má nemaje, i na ublížení spravedlnosti jí kšaftem od otce jejího odkázané. Nad to výše že jest se s ní on Jindřich skládal a on Mikuláš i s manželkou svou takového nekřesťanského skládání že jsou nepořádn v svém domě synu svému dopustili, nemajíce toho učiniti, jak oddavkův tak slibův i skládání na zkázu přirození jejího, jsa povinen podle povinnosti a přísahy své vdovy a sirotky opatrovati a jiné k té věci podobné trestati a toho jest dopustil sám na pohoršení všem lidem.

A protož já jakožto syrá vdova a matka její, obtěžující sobě takovou příhodu a litujíc dítěte svého i krve své nemohla jsem toho pominouti a nemohu. Než na vaši milost vznáším jakožto na práva duchovní a prosím, že nad takovou věcí nepořádnou, neobyčejnou a nekřesťanskou ráčíte lítost míti a toho nepořádu nekřesťanského aby jiným za právo a za průchod nepozůstal, neráčíte dopustiti. Neb kdybych to znala, že by dcerka má k tomu manželství spůsobna byla, nechtěla bych se tomu na odpor stavěti; ale poněvadž to vidím i skutečně dobře znám i to na oko ráčíte sami viděti i tomu porozuměti, že což se tuto mluví, že jest to v pravdě tak. Neb sama osoba její pravdu ukazuje, jak jest ona k stavu manželskému i k plodu podobna. A protož vašich M[í] s přátely svými žádám, aby taková věc nepořádná, nová a prvé v tomto královstvi českém nebývalá k nápravě a k skuteč-

nému opatření dle zdraví i plodu budoucího jejího přivedena býti mohla. Ne tak pro osobu její samu, ale pro potomní neřády, kteréž by z toho vůbec povstati mohly. Nebo kdyby tento nepořád svůj průchod měl míti, tehdy tudy a takovým počátkem netoliko u Hory ale v Praze, i jinde ve všem království českém jiní chtěli by to za příklad míti, tak že by žádný svými dětmi i syrotky v tom bezpečen býti nemohl i dosti před lehkými lidmi, kdyby taková věc měla lehce vážená býti i byl by neřád za řád i za právo uveden proti rozumu lidskému i přirození. Avšak té jsem nepochybné víry a naděje do vašich Mí s přátely svými jakožto soudců spravedlivých, že takovou věc bedlivě i pilně a mne i dítě mé i budoucí nebezpečenství všech stavův království Českého spravedlivě rozvážiti i opatřiti ráčite. —

Proti té supplikací mluveno jest od pana Jindřicha z Prachňan, že jest tu nic nepořádného, nekřestanského, neobyčejného neučinil, než maje lásku k ní k Anně za manželku ji sobě dobrovolně vzal a to dobře mohl učiniti, poněvadž měla leta k stavu manželskému a mohou to ukázati, že jest její, Anny, v tom vůle byla, jestli že jest matka k tomu nepovolovala, toho se zanechává. Dále kdež praví, že jsou oddaní ukrytě, pokoutně v domě u pana Mikuláše v místě nenáležitém, že toho není. Že jest tu mnoho dobrých lidí obojího pohlaví bylo a s povolením děkana to se stalo. I žádal pan Mikuláš z Prachňan, aby zase synu jeho Jindřichovi Anna za manželku dána byla, poněvadž jest s ním řádně oddána a to se můž ukázati. Že jest Anna prosila pro Pána Boha pánův šephmistrův, aby jemu Jindřichovi dána byla a on že jest sobě ji dobrovolně pojal. — Proti tomu zase od Anny mluveno, že rozumu dokonalého neměla, aby vyměřováno mělo býti jak a kterak, že nevidí se toho potřeba, než to se oznamuje, že skrze vrátnou jest do domu pana Mikuláše Anna uvedena i opojili ji a v tom uvedli ji v slib. Také se to ukazuje, že jest panem šephmistrem rozkázáno děkanu, aby jich neoddával a toho aby nečinil. A kněz Vít farář od svatého Bartholoměje že jest je nepořádně oddal v domě pana Mikuláše. A matka její prosila, aby tam do domu puštěna byla a dům jest byl zavřen a nechtěli ji tam pustiti.

Zase proti tomu bylo od pana Jindřicha mluveno, že se každá můž vdáti, když má leta a to také že jest s povolením děkana bylo. Když jsou spolu a to praví, že z žádného návodu toho neučinila, než že z dobré vůle jeho sobě pana Jindřicha pojala. Potom jest jim rozkázáno, aby s obojí strany vybrali po třech osobách paní dobrých a poctivých,

aby ohledána Anna byla, mohla-li jest v tomto věku svém a může-li lože manželského užívati.

A když jsou zase stáli, aby to všecko, což jsou s obojí strany prožalovali a ukázali. V tom přišlo jest připsání od *krále* J. M[i] a supplikací poslaná, kteráž jest J. Mi královské podána byla od Kateřiny vdovy kramářky a Anny dcery její, v kteréž jsou své těžkosti všecky JM[i] královské oznámili. Při tom čtěna jsou mnohá svědomí s obojí strany a tak v tom ve všem dopuštěno jest jedné každé straně mluviti, provozovati, odporovati, své pře líčiti, pokudž se jedné každé straně zdálo za slušné a potřebné. Dokavadž jedna každá strana žádala jest o to místo konec míti i spravedlivé rozeznání.

Tu my administrátor, mistři a farářové ouřadu arcibiskupství pražského, slyšíce žalobu i odpor, provozování svědkův, odporování i všecka pře líčení, práva duchovní pilně rozvážívše a Pána Boha před očima i spravedlnost majíce, i na své svědomí dobré pamatujíce, takto mezi nimi spravedlivý ortel vypovídáme:

Poněvadž ona Anna, dcera nadepsané Kateřiny kramářky, osobně před právem stojíc a jsouci podle práva dotazována, k tomu se jest přiznala, že jest s týmž Jindřichem *slib* manželský majíc, *dobrovolně se knězem oddala,* z té příčiny toho se *manželstva* při tom *zanechává a zůstavuje.* Než poněvadž z samého očitého její osoby spatření i taky z některých žen podle práva vyznání, tomu se vyrozumívá, že byt jich společný a obcování bylo by více k zkáze a k nebezpečenství budoucího plodu, ješto každého manželství netoliko podle práva duchovního, ale podle zákona Páně největší příčina jest pro vyvedení plodu a protož i pro jich lepší, aby týž Jindřich a Anna na ten čas *bytem i obcováním prázni sobě byli* až do vyjití jí Anně *13 let* a pro nedověru obojí strany přátel aby táž Anna do jmenovaného času byt svůj měla u jednoho z poručníkův otcovských. Že pak při té věci vyhledal se jest nejeden znamenitý nepořád proti nařízení práva tohoto i proti chvalitebnému obyčeji a řádu strany naší, ku pohoršení jiným lidem i z té příčiny předkem je oba dva, Jindřicha i Annu, v svou kázeň béřeme, a dále i kdož jest toho nepořádu příčinou byl nebo byli, časem svým páni konsistorianové budou také věděti, kterak se při tom zachovati.

326.

Tři kněží pod obojí ve Vlaších učinili závazek sub una; nyní odvolávají. 1543. 23. května. (N.)

Pokoru jsou činili v konsistoři před vší konsistoří, pány faráři a kněžstvem pražským Matěj, Jan a Mikuláš kněží v *Vlaších* nepořádně jsouce svěceni a to takto říkaje: My Matěj, Jan a Mikuláš dáváme se vinni Pánu Bohu všemohoucímu i vám všem na místě církve Kristovy, že jsme zhřešili proti Pánu Bohu i jednotě této pod obojí spůsobou církve svaté, činíce nenáležité závazky proti slovu Božímu ve Vlaších biskupu, od něhož jsme potvrzení na úřad kněžský přijali. Na kterýžto závazek jsme pod jednou spůsobou přijímali proti nařízení Pána Ježíše Krista a protož my toho hříchu svého srdečně litujíce vinni se dáváme Pánu Bohu i církvi jeho a vás všech na místě církve prosíme, abyste se za nás předkem modlili, ať nám Bůh ráčí ten hřích odpustiti a nás za své služebníky přijíti. A vás pane administrátoře se pány mistry, pány konsistoriány a pány faráři jinými poníženě prosíme, že nám to prominouce nás k sobě jako syny přijíti dobrotivě račíte. A my z toho skutečně pokání činiti rádi chceme a vašich milostí vůlí ve všem se nyní i na potomní časy spravovati. Haec stipulata manu promiserunt.

327.

Anna skrz podvod za druhého muže provdaná, prvnímu muži jest navrácena. 1543. 15. června. (N.)

Jakás Anna v konsistoři stojíc skrz přítele jest oznámila, že by jakejs pacholek přinesše (sic) kabát jejího muže s vojny, jistil to, že by její muž měl na vojně zahynouti. A ona na tu zprávu že jest se s jiným oddala. Ale poněvadž její muž prvnější nyní jest se navrátil z vojny, že ona žádá s ním bejti a s tímto druhým aby mohla rozvedena bejti.

Tu konsistoř slyše takovou věc a pilně takovou věc podle práv uváživši, takto o tom jsou nalezli: Poněvadž tato Anna, jakž i jiní vyznávají, skrz podvod jest se za druhého muže vdala, to její poctivosti že nemá nic škoditi. Protož tato věc se poroučí přátelům jejím, aby oni to tak spůsobili, aby ona v manželství trvala podle svého závazku s *manželem prvním*, a tento druhý, s kterým jest se skrz podvod oddala, aby dobrovolně od ní pustil a za jinou se oženiti mohl.

328.

Radové konsistoře pod obojí ustanoveni jsou. 1543. 6. listopadu. (**N.**)

Anno humanae salutis restauratae 1543 *renovatum est Pragense consistorium* per DD. utriusque civitatis senatores Novembris die Nonas, quae fuit dies divi Leonardi, praeside consist. D. administratore Sac. *Joanne Mystopolo* et electis atque additis consistorianis hisce personis inferne scriptis:

Sac. Mag. Martinus Glatovinus, concionator sacelli Bethlemitici.

Sac. M g. Henricus Curio, rector universitatis.

M. Joannes Kumstatt, Pragensis.

M. Jacobus Philetus, Ro ycanensis.

Sac. Joannes, plebanus divi Aegidii.

S. Venceslaus Subulae, parochus a laeta Curia.

S. Venceslaus Larciciae, parochus a divo Henrico.

S. Christophorus, parochus a divo Stephano.

S. Joannes Niger a sancto Michaele antiquae Pragae.

S. Petrus, a d. Venceslao e Zderaz parochus.

S. Gallus, parochus divi Martini.

329.

Synodus parochorum Pragensium deliberavit de secta Waldensium et de caeremoniis. 1544. 20. Februarii. (**N.**)

Synodus omnium parochorum Pragensium ex mandato regiae majestatis per d. utriusque civitatis Pragensis senatores promulgato in magno Caroli IV. patris patriae collegio praesentibus etiam magistris omnibus de duobus his praecipue articulis est celebrata, ut *Valdensium* sectae una cum haereticis suis obviam eatur, et ad eorum scandalosa, erronea blasphemaque scripta respondeatur. Secundo, ut de *caeremoniis* aliquid certi concludatur, ubi diu et multum utrinque ruminatum deliberatumque est. Tandem et conclusum, ut sediciosis his hominibus cum scriptis suis respondeatur: De concordia unioneque doctrinae atque ceremoniis oblati sunt articuli anno 1539 Magistro Martino Glatovino e Betlehem existente tum consistorii principe, consensu omnium statuum trium sub utraque specie communicantium editi, declarati et confirmati, ut retineantur, serventur et publicentur omnibus nostrae parti addictis, ad usque futuram generaliorem synodum, reformationemque meliorem.

Inibi etiam tractatum et deliberatum de sacerdotis Venceslai Doctoris in carcerem a regia Majestate conjecti liberatione, ut unanimes primo mane supplicent pro impetranda eidem venia mitigandaque regis ira.

330.

Bohoslovci šli do Vlach. 1544. 21. března. (**N.**)

Sessio 18. die Veneris ante Laetare.

Těm mládencům *dimisoři* vydáni, kteří do Vlach šli:
Venceslaus Benešovinus datus ad D. Gallum.
Joannes Pragenus medici filius in Arena majori.
Venceslaus Mirovicenus ad D. Aegidium.
Při nich psaní dáno *biskupu Dionysio* etc. et Aloisio ode vší konsistoře etc. XXVI. Martii praesente ductore Hieronymi.

331.

Kliment děkan Kolínský napomenut, by pokojná kázaní činil. 1544. 25. dubna. (**N.**)

Kněz Kliment děkan *Kolínský* se dvěma sousedy stál, jemuž tuze od pana administrátora domlouváno podle rozkazu královského, jako jiní aby se choval, nedotýkal stran a neplundroval, všetečně v svých kázaních nemudroval, začež ho nejednou i sám pan administrátor pro Pána Boha žádal. Dále bude-li na něho co uvedeno, že skutečného neujde trestání. Všemu on odepřel, dokládaje se samého Boha a že toliko abusum haněl etc.

332.

Jakub děkan z Ml. Boleslavi trestán, že svátostmi řádně nepřisluhuje. 1544. 25. dubna. (**N.**)

Kněz Jakub děkan z *Mladé Boleslavě* jsa obeslán od konsistoře stál. Jemuž tuze domlouváno o výstupku, kterého se na potupu straně naší i ku pohoršení lidu obecnému dopustil, že in administratione sacramentorum s *Pikharty* Boleslavskými se spolčil a po nich postoupil etc. a mimo řád a obyčej všech křesťanských kněží on roucho mešné jest složil. I proč by *elevací* nečinil on jest dotázán, z kterých to jest příčin

učinil a zná-li se k tomu, že vajtržnosti se dopustil, aby to pořádně přede všemi oznámil. On se vymlouvá, že co jest činil, že to pro dobrý pokoj a napravení činil a v kázaní jak zde, tak že se i tam podle slova Božího zachovává a chová etc. ničemu neodpíraje, co mluveno mu bylo. A po mnohém rozmlouvání i dotazování jeho, když nechtěl ani odpovídati žádaje hojemství vždy, ani se v tom výstupku znáti, konečná jemu tato odpověď jest dána:

Poněvadž ode všech tří stavův i JMi královské to jest poručení, aby výtržností nových i starých nedopouštělo se, z té příčiny pro výtržnost takovou svývolnou jeho do svého *trestání* beřeme a odtud že nemá vyjíti dotud, dokudž jistých rukojmí a na jistý spůsob nepostaví.

Tu pro služebníka města posláno a jemu s pedellem rozkázáno.

333.

Bohoslovci examinováni in sacris. 1544. 23. května. (N.)

Vstoupili do konsistoře jsouc *examinati in sacris* tito mládenci:

Dionysius Chrudimenus; Paulus Třebičenus; Briccius de Broda Alemanica; Hieronymus Pragenus; Stephanus a Hlyna; Andreas Veronensis; Venceslaus Skutčenus.

334.

Děkanu Horskému a knězi od Náměti domlouváno pro vejtržná kázaní. 1544. 13. srpna. (N.)

Kněz Václav děkan *Horský* s druhým knězem Václavem od *Náměti* farářem jsouc citováni z poručení jeho milosti královské z strany artykulův podaných od též jeho milosti, aby z nich počet vydali i příčiny takových věcí na *kázaní* mluvení položili a zjevně oznámili, jak smýšlejí o svátosti oltáře etc. stáli. Jimž tuze o takové výtržnosti mimo snešení artykulův leta 1540 přijatých a vydaných domlouváno oběma. Oba se purgují a na ty podané artykule pořád všecky jeden každý z nich obzvláštně jak smýšlí a drží, odpovědí psaných podali, kteréž čteny a pro krátkost času, pro lepší jich uvážení odloženo toho všeho a jim přikázáno, aby se jak náleží chovali. Dále že se jim též oznámí, na čem by ta věc a jakém konci měla postavena býti.

335.

Bohoslovci pod obojí přišli z Vlach. 1544. 13. září. (N.)

Mládenci tito z *Vlach* přišli:
Joannes Sedlčanus dán do *Klatov,* neb odtud vyslán etc.
Josefus Navarka do *Domažlic.*
Josefus Třebensis k sv. *Mikuláši.*
Adamus Mělnicensis na *Mělník.*
Mathaeus Jeptiška k sv. *Štěpánu.*
Josefus Skutečenus do *Čáslavě.*
Jacobus Vařinus do *Chrudímě.*

336.

Děkan Kolínský pro bludná učení uvězněn, pak dán za kaplana. 1545. 9. ledna. (N.)

Při stání obecného shromáždění bylo okolních některých pánův děkanův, kteří k počtu pánův konsistoriánův přidáni byli, zase uvážení rozepře té a svědkův, kteráž vzešla mezi urozeným pánem, panem Albrechtem z Guttnštejna a knězem Klimentem, děkanem *Kolínským,* z strany náboženství křesťanského. I nalezeno z jeho vlastního přiznání i také z svědkův: Ita quod judicatus est pro erroneo et blasphemo: i vzat jest do vězení na rathouz. I seznav se, že jest vinen podal se k napravení, žádaje, aby mu to milostivě váženo bylo etc. Při tom zůstáno, aby z Kolína hned vyzdvižen byl a k některému faráři dán za *kaplana,* a toho což mluvil *nápravu* aby učinil, jakž mu dále nalezeno bude a odvolání zjevně přede všemi.

337.

Děkan Kolínský z děkanství sesazen, palinodii (odvolání) veřejně učinil. 1545. 23. ledna. (N.)

Sententia Sacerd. Clementis, decani Coloniensis.

Jakož jest jeho milost královská pán náš milostivý ráčil do konsistoře pražské supplikací JM. podané odeslati, kteráž se jest stahovala na kněze Klimenta, na ten čas *děkana Kolínského* etc. obsahujíc v sobě některé kacířské, bludné i rouhavé artykule proti církvi svaté křesťanské, až se jest za původ těch některých i jiných artykulův postavil urozený pán

pan Albrecht z Guttnštejna etc. pořadem práva proti knězi Klimentovi, kterýchž se jest artykulův kněz děkan odpíral. I vedeni jsou s obou stran svědkové mnozí a mluvili, co se jim za užitečné a potřebné zdálo a v tom z některých důležitých a případných příčin konsistoř pražská, poněvadž se kněze strany naší dotýkalo, k svému vlastnímu opatření podlé spravedlnosti přijala a výpověď mezi panem děkanem pro upokojení jest učiněna, že v času uloženým a uváženým s jinými, kteří k tomu náleží, oznámíme, zač by kněz děkan Kolínský držán býti měl. I když ta věc k uvážení šla, tehdy kněz děkan Kolínský do plné konsistoře i před pány děkany k tomu obeslané jest vstoupil a na milost se dal, pánův děkanův za přímluvu požádav. Aby mu milost učiněna byla žádal, že se chce rád dáti napraviti a jakž mu bude okázáno, jako od starších svých naučení přijíti. —

Tu my administrátor, mistři a farářové etc. i páni děkanové k tomu obeslaní, váživše velikost pře dostatečně svědky vysvětlenou, pána Boha před očima majíce, svědomí dobré Pánu Bohu a věrnost k církvi svaté křesťanské obecné chovajíce takto o tom vypovídamy: Poněvadž se jest to v skutku nalezlo, že kněz děkan proti božským darům spasitedlným i milostným bludně a rouhavě i nekřestansky mluvil, z té příčiny jej do *vězení* beřeme, z *správy děkanské snímáme*, farářem v církvi naší na tento čas aby nebyl, než *kaplanem* povolujeme, v tom mu milost ukazujeme, tu na témž místě, na kterémž jest v bludích a v rouhání postižen, aby *nápravu* učinil v těchto slovích:

Lidé v Pánu Kristu milí, jest všem vůbec známo, že jest lidská věc padnouti a pobloudíti, ale ďábelská a kacířská v tom ležeti. Protož vás prosím, pomozte mi se Pánu Bohu modliti, což mi se koli na tomto místě přihodilo z nedostatku mého promluviti proti darům božským spasitedlným i milostným, tělu a krvi Pána Ježíše Krista i jiným písmům svatým, ať mi to milý Bůh ráčí odpustiti. A což jsem proti slovu Božímu promluvil, to upusťte; Pánu Bohu všemohoucímu a církvi jeho svaté podlé slova Božího víru chovajte etc.

V středu po svaté panně Scholastice při přítomnosti urozeného pana z Guttnštejna a přátel jeho milosti i všeho pražského kněžstva ta výpověď jest čtěna.

Při tom z uvážení všech artykulův jeho rozvažováno široce a potomně tíž artykulové níže položení před ním i jinými všemi jsou čteni a souzeni byli, z nichžto k některým se jest znal a jiným odpíral, až k tomu přišlo, že podle svědkův jsa souzen a právem přemožen, nápravu kteréž žádal, —

hotov jsa všeho, čeho se bludného mluviti dopustil, odvolati, — v tato slova jest učinil:

Palinodia Sac. Clementis Coloniensis.

Jakož jsem se předešle, svědky jsa přemožen, v některých bludných artikulích panu administrátorovi, konsistoři a pánům děkanům na ten čas obeslaným na milost dal, a nápravy jako od starších svých upřímně žádal, to též na tento čas před úřadem tímto, pány faráři a kněžstvem pražským ještě činím a při tom artykule ty všecky, kteříkoli jsou proti mně provedeni a za všetečné, bludné ano i rouhavé proti Bohu a církvi křesťanské obecné od konsistoře této usouzeni, jichžto opětování obzvláštního ani paměť ani čas nesnáší; ty a takové všecky s dobrým uvážením toť před Pánem Bohem, úřadem tímto slavným, pány faráři a kněžstvem *odvolávám* a jich se na tento čas i budoucně odříkám, v tom ve všem milosti a nápravy od ducha Páně a úřadu tohoto zvlášť podle artykulův obecně snešených našich žádaje. V čemž abych stálý býti mohl, pomoci svatými modlitbami od vás všech pokorně žádám etc.

Před tím mu též oznámeno, aby v Kolíně Dominica Invocavit *druhou* vykonal po kázaní a zase s svými věcmi aby se přibral, že má místem na jistý spůsob opatřen býti.

338.

Kněží přišli z Vlach; dáni za kaplany. 1545. v únoru. (N.(

Přišli z Vlach mládenci tito:
Kněz Martin Roudnický jest v *Roudnici.*
Vít Lounský jest v *Lounech.*
Petr Stříbrský jest u sv. *Štěpána* na Poříčí.

Slíbili všichni tři poslušnost ku právu etc. zachovati a na žádnou faru první dva do *šesti* let se netáhnouti, poslední do *4 let* má kaplanem býti a bez vůle konsistoře a pana administrátora nikam se nehýbati.

339.

Ludovicus monachus sub una inter sacerdotes partis sub utraque recipitur. 1545. 17. dubna. (N.)

Cives Cadanenses pro *monacho* quodam Ludovico intercedunt, ut in album nostrae partis sacerdotum recipiatur, illis-

que pro sacellano confirmetur et detur. Rogatus Ludovicus, ubinam gentium fuerit sacris initiatus, ex quave regula fuerit, et cur eam deseruerit? Quod „*Vratislaviae* munus sacerdotale sit adeptus,“ respondet, ac propter vitam inordinatam, malamque monachorum *Venetianorum* (inter quos multos egit annos) conversationem, bonorumque pauperum dilapidationem, ubi, inquit, non secus atque in Sodoma et Gomorra vivitur. Demum se regulae renuntiasse, ad conservandam bonam suam conscientiam et exercendam sibi a Deo concessam correctionis minam. Proposita sunt igitur illi tria: Primo *articuli* partis nostrae lecti, docentes consuetudinem, ritum et receptas ceremonias, debereque esse ab ipso servandas. Secundo admonitus ad honestae vitae conversationem. Et si a quopiam accusatus citaretur ad jus nostrum, ut compareat, jurisdictionique sicut et aliis subjaceat. Postremo obedientiam ut promittat et testes sacerdotii adepti fide dignos substituat. Pollicitus fide bona, manuque data, se omnia pro virili servaturum; ejus etiam sacerdotalis dignitatis rectificandae gratia testis ab eo productus est S. Nicolaus Parochus de Kostelec, sub ditione degens generosi domini Hassenbergii, qui, quod Venetiis lingua Germanica ad populum verbum Dei concionatus sit, atque ille ibi per annos 14 quod vitam egerit, palam protestatus est. Et sic cum Cadanensibus dimissus est.

340.

Děkan Václav z Hor a Vojtěch farář Chotusický přátelsky se porovnali. 1545. 10. června. (N.)

V tu středu před oktávem Božího těla.

S přivolením pana administrátora, pánův mistrův, pánův farářův, konsistoře etc. v té příhodě, která se stala mezi knězem Václavem toho času děkanem *Hor Guthen* z strany jedné a mezi knězem Vojtěchem farářem *Chotusickým* z strany druhé o nějakém nařknutí a nevůli, stala se smlouva dobrovolná a konečná tak a na ten konec, aby sobě té nevole i těch všech nářkův s obou stran ničím zlým nyní na budoucí časy nepřipomínali ani jiní jim, ale jeden druhého slovem i skutkem ochraňovali ke cti, k chvále Boží a k vzdělání církve jeho svaté a sebe za dobré kněží a věrné drželi. A jestli že by pak kdo z nich tomu za dost neučinil a bez vznešení na právo sebe hanlivými slovy dotýkali na kterémkoli místě, povinni budou pokutu i trestání podniknouti tu, kteréby na ně konsistoř podle uvážení spravedlivého vzložila. A této smlouvy

byli jsou prostředci a ubrmanové: kněz Jan Češka, děkan *Pardubský*, kněz Pavel Bydžovský svatého Havla farář, kněz Řehoř farář Matky Boží nad lúží, kněz Mikuláš farář Malostranský, kněz Pavel farář svatého Michala v Starém městě etc.

341.

Bohoslovci šli do Vlach a navrátivše se opatřeni jsou místy. 1545. 15. června. (N.)

Mládenci tito *do Vlach šli* čtyři in ipsis feriis divi Viti

Stanislaus ex oppido Brtnic nostri juris ad triennium pretio apud sanctum *Antonium* et sub potestate ac manu consistorii.

Elias z Vilímova do *Jaroměře* za tři leta.

Jeroným z Březnice do *Stříbra* za 4 leta.

Bartholoměj z Boleslavě nové k svatému *Havlu* do tří let. *)

342.

Sacerdotes Venetiis ordinati redierunt. 1545. 3. srpna. (N.)

Die inventionis S. Stephani redierunt e *Venetiis* ordinati: adolescentes quatuor hi:

Stanislaus Brtnicensis. Elias Vilemovinus. Hieronymus Březenus. Bartholomeus Boleslavinus. Singuli polliciti stipulata manu D. administratori et consistorio indivisam obedientiam.

343.

Kněží vrátili se z Vlach; dáni jsou za kaplany. 1545. 3. srpna. (N.)

Vrátili se z *Vlach* fer. 2. die Invocationis s. Stephani kněží tito:

---

*) Srovnej listinu č. 342 a 343, kdež se teprva o *návratu* těchto bohoslovců zpráva podává. Jestliže zde při 15. červnu 1545 již udána jsou místa, kam jedenkaždý ze svrchujmenovaných po svém návratu za kaplana dán byl, lze to vysvětliti na ten spůsob, že konsistorní písař napsal nejprvé, že *odešli* do Vlach, a po uplynutí 3. srpna 1545 — tedy po návratu jejich z Vlach — na *témž listu* (15. června) připsal, kam který z nich od konsistoře dán jest za kaplana. Pak ale zapomenuv, že už při 15. červnu udal místa těch kněží, napsal totéž znovu, viz č. 343. Srovnej též listinu č. 330.

Stanislaus z Brtnice dán do *Hradce Králové* za 3 leta.
Elias z Vilémova do *Jaroměře* též za 3 leta.
Hieronymus z Březnice do *Stříbra* za 3 leta.
Bartolomeus z Mladé Boleslavi k sv. *Havlu* za 4 leta.
Připověděli pod poslušenstvím se tak zachovati.

344.

Kaplan Michal z Holic trestán vězením pro toulání se po Moravě a obcování s ženštinou. 1545. v srpnu. (N.)

Kněz Michal z *Holic* kaplan pána Pernštejnského jsa dosazen od pana administrátora stojí, kterémuž tuze domlouváno, že se jest od mnoha let bez vědomí konsistoře toulal a jsa v neřádu postížen nikdá se stavěti nechtěl a s manželkou muže živého vykradši se odsud *na Moravu* ujel a tam až po tento čas s ní jako s ženou svou bydlel. Zprávy omylné o panu administrátorovi a panu mistru Martinovi na onen čas administrátorovi před pánem z Pernštejna i jiným že dával, k lehkosti a hanbě mluvě o ouřadu etc. I dal se na milost a za lásku žádal, i vzat jest *do vězení* a z něho nemá vyjíti než na jisté rukojmě a to pod sumou drahnou, aby o svatém Havle se všemi věcmi svými i s tou kuchařkou dal se v Praze najíti a potomně má trestán skutečně aneb pokutován býti.

345.

Administrátor pod obojí žaluje faráře Šmohele z Opatovic pro hanlivé řeči. 1545. 4. září. (N.)

Pan administrátor obeslav kněze Václava Šmohele faráře z *Opatovic* proto, že jest nějaké řeči o něm po straně mluvil, i také po nějakém knězi Martinovi jemu vzkazoval, vinil ho před právem z toho: Kněže Václave, viním tebe podle práva najprv z toho, že jsi kněze Martina ke mně odeslal, abych tobě pokoj dal, neb nevím jaký bych tobě nepokoj činiti měl. Druhé jakž mne zpráva došla, že jsi mne nazval a nazýváš jmenuje *čarodějníkem, svatokrádcem a pitomým zlodějem.* Znáš-li se k tomu ke všemu či neznáš, aby teď zřejmě přede všemi a právem oznámil.

On se pak dlouho odpovídati k těm artykulům zbraňoval a řečí mnohou zaneprázdňoval, potahuje se na přátely, ažby se s nimi o to poradil, že se jest toho na ten čas ne-

nadál, než s radou přátel a podle práva že chce odpověď dáti, dotýkajíc při tom zbytečně a lehkomyslně mnohými a důtklivými slovy práva, že v temnostech nerad by jako prvé chodil, a poněvadž *všickni nejsme*, že mu se nevidí těch artykulův příčin oznamovati a k nim odpovídati, aby to snad jako voda s husy nesešlo etc. Než když čas přijde, že on chce vše oznámiti a to před přátely. Rozkázáno mu vystoupiti.

Po vystoupení zřízeno mu těžce, aby rozumněji mluvil a ne tak lehkomyslně na osoby a právo se domlouval, ale odpověď aby dal; že mu právem nalezáme, pakliby již nechtěl, že bychom na něco jiného musili pomysliti a to konečně; neb aby se k tomu o čem jest tázán odpovídaje přiznal, aneb že tomu odpírá a toho že nemluvil, aby oznámil.

A pan administrátor zase: zná-li se k tomu, že jest to o něm mluvil a má-li ho za toho, aby mu vejslovně oznámil. A on Šmohel mluvil, že jest mu to vůči i v jeho uši mluvil z příčin sobě daných jeho hanění. Tu v koleji vyšed z konsistoře ptal se ho pan administrátor, co jest tomu hanění? Oznámil on Šmohel, že okolo šesti let kdy jsem byl děkanem v Jičíně. Oznámil pan administrátor: V paměti mám, že jsi mi něco mluvil dosti důtklivě, ale v pravdě pravím, že se v tom nepamatuji, aby mi tak mluviti mnoho měl, neboť bych toho nikoli nevynesl. Ale po těch časích nalezl jsi u mne milost, když jsi mne prosil velmi poníženě před přítomností kněze Václava Davida z Pelřímova na ten čas faráře v Hoře u Náměti. Odpustilť jsem všecko a ty jsi mi přiřekl, že se chceš ke mně chovati jako syn který poslušně i uctivě. Pak jak jsi se choval ke mně po tom smíření a čím si mi se odplacoval za má mnohá dobrodiní? Tak žeť jsem musil zapověděti, aby mi se ani synem nenazýval, mne všemi věcmi prázen byl, ješto já to pravím, že jsem jak živ žádnému člověku v světě lépe neučinil jako tobě, a žádný o mou poctivost tak hanebně se a nedůvodně i nespravedlivě nenutkal a nepokoušel jako ty. Protož já toho potřebuji, aby mi světlou odpověď dal, máš-li mně za takového či nemáš?

A on odpověděl, že má a míti bude, dokud se z toho nevyvede.

Pan administrátor: I poněvadž mne za takového máš a míti chceš, nevím tomu co říci na tento čas, než tohoto potřebuji, aby ty mi oznámil, v čem ty mne máš za *čarodějníka;* můžeš-li míti něco za čáry, ješto já toho za čáry nemám. Co jest to *pitomý zloděj?* Ač jsem Čech přirozený, tomu nerozumím. Co jest to *svatokrádce?* Nemyslím toho o tobě, aby ty tomu rozuměl, neb jsi v právích duchovních nikdá nečítal, ani se jak živ mnoho učil.

I oznámil Šmohel: Poněvadž chcete věděti, já oznámím, že za *čarodějníka* vás skrze to mám: Pamatujete bez pochyby, když jsem s vámi na Zderaze byl, že jste jednoho času Šťovíčka velmi bili a když křičel, já že jsem vyšel a vy ho do pokoje uvedli, aby se vyplakal. A potom jsme šli za řeku spolu a byl s námi Kabáček pachole, který umřel a když jsme byli za řekou, otázali jste se mne: vím-li jaké Boží muky? a já pověděl, že vím, tu kde stínají. A vy jste řekli: To nic. I chodili jsme k jiným trojím a on obcházeje je u nich klekal a něco vždy ryl aneb zakopával. Tu nevím co jest s tím myslil.

Pan administrátor k tomu pověděl, že jest on Matyáše Šťovíčka na ten čas jako sobě poručeného mohl trestati, ale v tom ani druhým aby s ním choditi měl a jeho se na Boží muky vyptávati a u nich klekati etc. nic nevím a odpírám tomu. —

Za *pitomého zloděje* mám vás z té příčiny, že jste mi do mé komory chodili a mé chudé věci že jste brali a na tarmark posýlali, víte dobře po kom. — I dotázal se pan administrátor: jaké jsou to tvé chudé věci byly, šaty-li ložní či chodící či co jiného? Oznámil že orací české, které sobě od vás vypůjčené přepsal. K tomu pan administrátor pověděl, že do tvé komory i do jiných chodil jsem jako hospodář; ale abych měl tobě co bráti, o tom nic nevím a toho praviti nesmíš.

Za *svatokrádce* mám tě z té příčiny, když jste knězi mladému u sv. Jindřicha u pana děda, kterýž byl, petici byla učiněna na kněžství a tu petici na faru přinesli, v níž byl zlatý rejnský a z té almužny ten zlatý rejnský vzal a přišedši ke mně řekl: Kněze Václave, já za ten zlatý peněz dám a já řekl že nevím, a potom že jest o něj hádka byla, dokládaje se v tom pana faráře kněže Václava Subule na ten čas Matky Boží před Tejnem. Čemuž jest hned kněz Václav Subule odepřel, že o tom nic nevím ani nepamatuji, ani jak živ neslyšel. I tomu jest též odepřel pan administrátor domlouvaje se, že kněz Václav Šmohel cizé věci na se beře, na umrlé ukazuje mimo řád a právo a to z pouhé všetečnosti zúmyslně mluví, i žádal jest podle práva v tom za opatření.

I položen jest den sprovozování ten čtvrtek před svatým Václavem. A v tom uznamenavše páni mistři, páni konsistorianové nevážnost velikou kněze Václava Šmohele a zbytečnou svývolnost, nářek velmi vysoký a veliký a příčiny dětinské, poněvadž kněz Václav Šmohel nechtěl se v své všetečnosti poznati, ale ještě se na všecku konsistoř důtklivě a velmi nevážně domlouval, tak že páni konsistorianové vstoupili mezi

pány Pražany a jich za radu jsou žádali; tehdy přední osoby z obojího města rady do konsistoře jsou přišli a tu před nimi pan administrátor vždy na právo volal a žádal podle práva za opatření podle takových vysokých a nepravých nářků. Tu kněz Václav Šmohel stoje *dal se* před pány i přede vší konsistoří *panu administrátoru na milost,* pravě: že což jest mluvil, že jest mluvil z hněvu a ze zlosti a že nic zlého na pana administrátora neví a že ho za *dobrého a ctného kněze* a pana administrátora jako jiní všickni dobří lidé mají. I hned jsou se v to vložili páni mistři, páni konsistorianové, páni Pražané a panu administrátoru předkládají, což má na něm víc vzíti, že to chtějí opatřiti dostatečně i odloženo jest to do čtvrtku svaté Alžběty.

Actum postridie Simonis et Judae Apostolorum.

346.

Bludařský spis poddán konsistoři. 1545. 11. září. (**N.**)

In die Proti et Jacinti.

Kněz Jan, farář z *Prostějova,* podal stoje v konsistoři Tractatu kněze Matouše *Křižanovského,* kterýž připsal Bratru Matějovi staršímu z *Bozkovic,* dosti obšírně popsaného, kteréhožto traktátu suma tato se v něm zavírala: Že Kristus Ježíš Pán Bůh a člověk pravý není, než pouhý člověk etc. Oznamujíc sám tu přítomně i jiní kteří jej viděli, že na ten konec jest psán i vůbec vydán secunda manu. Při tom domluveno jest jemu knězi Janovi, že se z řádu církve naší vytrhl a vystoupil a při posluhování že se v svátostech s *Bratry* srovnává, commemorans coenam domini *sine elevatione* contra consensum et articulos exhibitos partis nostrae sub utraque specie. Jakoby snad tudy chtěl toho, čeho se jest dopustil, zniknouti, an oznámil, že to musil pánu Pernštejnskému k vůli učiniti za příčinou, když se k němu na jeho faru přistěhoval, že ho nechtěl na jiný spůsob přijíti a on v náhle nevěda se kam díti, to že musil učiniti, ale proto přece v ornátě.

I odloženo toho k lepšímu a delšímu uvážení.

347.

Matiáš bakalář žalován pro list na potupu kněžstva sepsaný. 1545. 11. září. (N.)

Feria VI. a feriis ss. angelorum.

Matiáš baccalaureus z Hraběšína s některými pány mistry vstoupiv omlouvaje se o to psaní, které jest podáno do konsistoře od kněze Jana Fouska, že jest jeho na potupu kněžstva našeho nečinil a opravdu než z pravého žertu jako tovaříši svému hroze, že chce druhý Žižka na popy povstati etc. Žádaje, aby mu to k ničemuž strannému přičítáno nebylo. Neb toho skrze psaní žádostiv byl prý v tom se ohraditi etc. I příčiny toho psaní oznamuje, že jsou mu *Bratří Boleslavští* dali jeho špehýřem na kázaní a zjevně nazývajíce a tak chtíce ho zkusiti na to psaní ho navedli. A on chtěje se podtrhnouti povolil jim k tomu, že psal k tovaříši, domnívaje se, že jako při příteli to zůstane. Protož žádá jako pánův přátel a správcův křesťanských, aby mu to milostivě váženo bylo, že skrze to již škody nemalé a těžkosti větší skoro než zasloužil, nese i útraty; k tomu i páni mistři Kolm a Šenticer přimlouvali se. Odpověď: Žádosti vaši i přátel porozuměli jsme a vám to oznamujem. Poněvadž vejše vzneseno jest ku pánům Pražanům a dostalo se k jeho milosti královské, toho již o své ujmě a sami od sebe ničehož učiniti nevidí se nám, než že to vzneseme a úmysl jeho oznámíme. Dále mimo vůli jich my že nemůžeme jiné odpovědi dáti než na žádost přátel vašich i vaši že chceme pamatovati, při tom ználi svého co dobrého, v tom se při nich opatrovati. Tu také pánům mistrům jest obzvláště ztíženo a psaní to přečtěno jeho etc.

348.

Václav Šmohel farář musel odprositi administrátora a vzat jest do kázně. 1545. 19. listop. (N.)

Výpověď mezi panem administrátorem, a mezi knězem Václavem Šmohelem.

Jakož jest různice a nesnáz vznikla mezi důstojným knězem *Janem Mystopolem,* panem administrátorem arcibiskupství pražského pod obojí spůsobou s jedné a knězem Václavem Šmohelem farářem kostela svatého Michala v Opatovicích v novém městě pražském s strany druhé, a to taková, že týž kněz Václav učinil jest na pana administrátora nářek ve třech

artykulích. Jedno že by byl pitomý zloděj, svatokrádce a čarodějník. A kněz administrátor chtě svou nevinu právem vyvesti, z týchž artykulův jeho jest před právem obvinil. I znamenajíce to duchovní i světští lidé, že taková pře, kdyby se měla soudem konati, že by veliká věc při straně pod obojí vznikla, kteráž jesti nikdá prvé na administrátora žádného nepřišla, aby takovým nářkem kdy který nařikán býti měl, a opatrujíce to, aby se úřadu administrátorskému i osobě žádnou lehkomyslností neubližovalo, vložili jsou se v to napřed páni mistři a konsistorianové, připojivše k sobě z *rady* starého i nového mést pražských osoby, aby tato věc s obou stran ubrmanským právem slyšána i vykonána byla; kdež pak pan administrátor nahoře dotčenými slovy jsa obtížen svou nevinu pořádně jest oznámil. A on kněz Václav tolikož jest mluvil, že jest to za příčinou sobě danou učinil a takový nářek proti panu administrátorovi předsevzal a takovou svou všecku řeč před pány ubrmany vykonal.

A páni konsistorianové od oboji strany jich řeči obapolně vyslyšavše podlé stran svolení takto o tom vypovídají:

Poněvadž tomu se jest vyrozumělo, že takový nářek skrze kněze Václava stal se jest beze vší příčiny slušné a spravedlivé a o ten že jest se před lety koštoval a tož na pana administrátora takovým nářkem se domlouval, a potom jakž přiznání jeho samého kněze Václava bylo, že jesti to sám od sebe jemu napravil, ješto jest v budoucím času na to se navraceti neměl a jemu panu administrátorovi více takovým nářkem neměl ubližovati bez jeho k tomu provinění. A protož kteréž se jest koli jemu tím nářkem ublížení stalo, prvním, druhým i třetím artykulem, to jemu panu administrátorovi cti a dobré pověsti na škodu není a býti nemá nyní i na budoucí a věčné časy. A poněvadž tu jest sáhl na úřad administrátorský i na osobu jeho, že jest povinen jemu to napraviti těmito slovy: Pane administrátor milý, jakož jest koli nevole ode mne vám dána a ublížení jsem úřadu i poctivosti vaší učinil slovy nedůvodnými, prosím vás odpusťte mi to. Mám vás za dobrého a ctného člověka a nevím na vás nic zlého. I pro takový jeho výstupek páni mistři a konsistorianové jeho v svou kázeň berou. A dále jestliže by se kdo takovou příčinou jeho takové věci kdy dopustil, každého takového svévolného páni konsistorianové skutečně trestati chtí.

Actum fer. V. in die s. Elisabethae.

349.

Kněz Šmohel slibuje poslušnost administrátorovi a konsistoři.
1546. (N.)

Item po některé potom neděli málo jsa týž kněz V. Šmohel obeslán do konsistoře, proto že u sebe mimo snešení kuchařku, kteráž má živého muže a on jinou ženu drží; pokojně k němu bylo promluveno, ale on že nevážně a hanlivě proti všemu úřadu jest mluvil, vzat do trestání a z toho trestání jest propuštěn na jisté artykule i na jistý spůsob, tak jakž se jest svou vlastní rukou zapsal takto:

Já kněz Václav Šmohel na ten čas farář svatého *Michala* v Novém městě pražském vinen se dávám Pánu Bohu, knězi administrátorovi, všem pánům konsistorianům jakožto otcům svým a správcům, že jsem se poslušně a poddaně i uctivě k svým starším nechoval, čehož lituji s pravou věrou a žádám, že mi to ráčí laskavě a otcovsky prominouti. A já takových věcí ani k těm podobných víc se do mé smrti neminím dopustiti, ale tak se chovati v řeči i v skutku, jakž na dobrého a křesťanského kněze náleží a to což jest mi od kněze administrátora, staršího mého, uloženo a vyměřeno, tak se chci zachovati.

Jedno, cizí ženy té *kuchařky* víc u sebe nedržeti ale pustiti a na budoucí časy jí prázen býti.

Druhé, při času svatého Jiří kdež mi koli *místo* ukázáno bude od kněze administrátora, tu budu a bez povolení ouřadu administrátorského odtud se nehnu.

Třetí kdož by se mne koli optal, starý neb mladý, světský neb duchovní, *proč jsem seděl na rathouze* a trestán byl, chci oznámiti, že pro svůj vejstupek a spravedlivě mi se to stalo, abych byl potom lepší. To všecko k sobě dobrotivě a laskavě přijímám, kořic se Pánu Bohu a svým starším, a tento zápis svou vlastní rukou na sebe činím a slibuji tomu dosti učiniti na svou víru, na svou čest. Toho mi dopomáhaj Pán Bůh všemohoucí, Otec i Syn i Duch svatý, vše jeden Hospodin, amen.

I zůstáno, že má na tom závazku cti etc. až do svatého Jiří býti.

350.

Kněz Michal pokárán pro neřády mnohé, dán za kaplana na Zderaz. 1546. (**N.**)

Item knězi Michalovi, který jsa dosazen z *Moravy* od pana Pernštejnského, těžce a tuze domlouváno pro jeho výstupky mnohé, neposlušnost a neřády, že se mnohých dopustil, sám o své ujmě pryč se z Čech vybral etc. Protož jest i *vězením trestán.* Však na přímluvu snažnou jeho i přátel ač jest mnohem většího provinění a výstupku se doznal svého, i také proti osobám i vší předešlé konsistoři, milost mu znamenitá ukázána, tak že *vězení zbaven* a trestání mu vše prominuto: protož ač sumu jest položil, že ne tak proto, jako pro žádost mnohou a častou pánův dobrých jest toho znikl a aby se víc těch a těm podobných věcí nedopouštěl, oznámeno mu. A poněvadž se tomu vyrozumělo, jakž milosti při navrácení žádal, že by mezi halafantas se toliko dostati mělo. Tomu jest odepříno a on aby se upokojil jemu povědíno. A k svatému Václavu na *Zderaz* s svými věcmi aby se všemi se přibral a tu při knězi Vítovi faráři kaplanem do určitého jemu času pobyl etc.

351.

Smlouva Zderazských s Jenem Knechtovic, že u nich po svém návratu z Vlach kaplanem bude. 1546. 21. března. (**N.**)

Stala se jest smlouva přátelská, dobrovolná i dokonalá mezi pány staršími, kostelníky i vší osadou sv. *Václava na Zderaze* s jedné a mezi knězem *Janem Knechtovic* z strany druhé a to taková, kdež jsou páni osadní svatého Václava knězi Janovi na cestu, když *do Vlach* šel, 15 kop miš. půjčili. Pak že z těch 15 kop miš. témuž knězi Janovi páni osadní z dobré své vůle 5 kop miš. ctí a darem dali, ale 10 kop miš. kněz Jan má odsluhovati při též osadě a faře *tři* leta pořád zběhlá trvajíc; každý rok má se jemu z služby 3 kopy miš. a 20 gr. miš. srážeti do vyplnění těch 10 kop miš. A tomu všemu od kněze Jana dosti se má státi. A na to postavil rukojmě Jana Nožíře, Mikuláše Konáče sladovníka, sousedy starého města Pražského, že této smlouvě dosti učiní.
Rukojmové pod 50 kop miš. slíbili.

352.

Bohoslovci examinováni a vysláni do Vlach.
1546. 29. března. (N.)

Item die lunae post Oculi dominicam sunt publice *examinati* juvenes hi et cum *dimissoriis* die sequenti *Venetias* missi:

Gregorius Moravus e nova Civitate, cognomine monachus;
Joannes Bes, Guttenbergenus;
Joannes Kalenda, Turnovinus;
Simon Slyvenský, Prahenus;
Joannes Rakonicenus;
Joannes Grechtonis, Pragensis;
Joannes de Městec Herrmanni;
Thomas Neopolitanus, Pragenus;
Stephanus Paulinus, Miroticenus;
Joannes Skutčensis et
Petrus Curius.

353.

Smlouva Tejnských s knězem Janem Besem, že do splacení dluhu kaplanem u nich zůstane. 1546. 15. června. (N.)

Stala se jest smlouva dobrovolná mezi osadou Matky Boží před Tejnem s jedné, a mezi poctivým knězem Janem Besem s strany druhé a to taková: Že páni osadní Matky Boží před Tejnem témuž knězi Janovi půjčili 24 kop miš. na ten konec, aby u nich pořádně byl *dvě letě.* První rok aby nic neoplácel, než druhý aby oplatil a dal 8 kop miš. A pakli by třetí rok ostatku peněz dáti nemohl, aby tu přece zůstal a téhož roku tolikéž oplatil, a po třetím roku aby což ostane, to jim uručil; k čemuž jest kněz Jan svolil a slíbil a přiřekl tomu všemu za dosti učiniti. A na to i rukojmě postavil pana mistra Jindřicha, na ten čas faráře kostela svatého Michala v Opatovicích, kněze Václava, na ten čas faráře kostela Matky Boží před Tejnem, že se tak zachová, jakž jest napsáno a jakž se jest k tomu i dobrovolně podvolil.

354.

Mladí kněží vrátivše se z Vlach dáni za kaplany.
1546. 13. srpna. (N.)

Tito čtyři dole psaní mládenci z *Vlach* došedše ouřadu sv. kněžství v neděli ante Laurentii ferias se vrátili a jsou od konsistoře v počet jiného kněžstva přijati, když *listy* od biskupa ukázali a položili a k tomu panu administrátorovi i pánům konsistorianům poddanost i poslušnost i všelikou povolnost rukou dáním slibili chovati, že bez vůle jejich do těch let, do kterých jsou se zavázali a tuto položena jsou, nikam se hýbati z těch míst, na kteréž dáni jsou, nebudou.

Joannes Kralovicenus dán do *Bydžova* knězi Jiříkovi za *čtyry* leta.

Georgius Curimanus do *Ledče* za *pět* let.

Paulus Sušicenus k svatému *Havlu*, aby tu 3 *leta* pořád zběhlá při panu faráři a při té osadě byl a bez vůle konsistoře do *pěti* let aby se sám o své ujmě nikam nedával. Za to jsou rukojmové Ondřej kožišník; Jan Had, knihař; Jan Krsna z té osady osadní pod padesát kop miš., a kněz Pavel Bydžovský ten čas farář u sv. Havla podpůrce.

355.

Kněz Václav slibuje, že u sv. Petra na Poříčí kaplanem bude. 1546. 13. srpna. (N.)

Venceslaus de Broda Teutonica k sv. *Petru na Poříčí* na novém městě Pražském dán do *čtyr* let, kterýž svou vlastní rukou se zapsal takto a slíbil za něj kněz Pavel Chotěborský, farář u sv. Petra pod 50 kop. miš :

Já Václav syn Svatoše nožíře, spolu souseda města Brodu Německého, z své dobré vůle zvolivši sobě za správce a otce kněze Pavla, na ten čas faráře sv. Petra na Poříčí nového města Pražského, tímto psaním svým se zavazuji a svou čest slibuji, poněvadž mi Bůh všemohoucí toho ráčil přiti, abych ouřad kněžství svatého přijal, že chci při témž knězi Pavlovi, kdež on koli by se obrátil, trvati a jím se spravovati do čtyr let pořád zběhlých, popřeje-li mně Bůh všemohoucí do času toho zdraví a živu býti, abych poslušenstvím svým tudy za jeho dobrodiní mohl se odplacovati. Tak jakž jsem tuto sepsal, to s pomocí Boží vykonati chci.

356.

Farář Dřevohostický odvolává bludy své.
1546. 27. září. (N.)

Já kněz Matouš Moravec z Lipníka, na ten čas farář *Dřevohostický v markrabství Moravském* pod urozeným pánem panem Bernartem z Žerotína, nehodný církve Boží služebník, přísahám Pánu Bohu všemohoucímu, svaté a blahoslavené Trojici, jakž jest jeden a nedílný a spolubytný Bůh i skrze toto svatosvaté pána Ježíše Krista evangelium, že tomuto mému dobrovolnému vlastní rukou v knihy konsistořské vepsanému zápisu a podvolení za dosti učiniti povinně chci a mám a to v tom předkem, že takovouž renotaci v týchž slovích, kterouž jsem tu neděli před svatým Václavem v *kostele Matky Boží před Tejnem* v Starém městě Pražském učinil, též na *Moravě* v městě *Prostějově* v kostele a to v neděli před sv. Havlem nejprv příští po velikém kázaní udělati slibuji. — Druhé pod touž přísahou slibuji, že dokudž jsem nejdéle živ, těch a takových i k těm podobných bludných věcí u víře, jakž jsem předešle smejšlel, kteréž jsem i odvolal, *nikdá více kázati*, učiti, spisovati, ani žádným vymyšleným spůsobem v lidi vkládati a vtrušovati nebudu. Pakli bych se toho zlého čeho na díle neb na všem dopustil, sám se hrdla svého odříkám a odsuzuji, abych ohněm, neb jsem toho i prvé podle práva a usouzení vrchnosti zasloužil, byl spálen a konec svůj vzal. Čehož mne rač zachovati Pán Bůh všemohoucí na věky požehnaný, Amen.

357.

Jakub Polák, kaplan Tejnský, napomenut k poslušenství.
1546. 1. října. (N.)

Knězi Jakubovi Poláku z Tajna těžce od pana administrátora jmenem vší konsistoře domlouváno a to proto, že by jistá zpráva toho o něm dána byla, kterak by se slyšeti před jinými kněžími dal, že by v Tajně při knězi Václavovi Subulovi býti nechtěl, ale odtud tajně bez vědomí jeho i páně administrátorova ujíti že by chtěl, čehož za důvod jest, že některých svých věcí v Chrudimi ještě zanechal. K tomu jest on toto na odpor mluvil, že nemluvil před jinými kněžími, ale na to ani nemyslil. A také že své věci potřebné všecky s sebou do Prahy přivezl a v Chrudimi nic nezanechal. Při tom pak vzat jest od pana administrátora na závazek a to

takový, že slibuje svou čest a víru, na svou duši i pod zbavením svého kněžství, že z Tejnské fary nikam bez vůle páně administrátorovy a konsistořské se nehne a nepůjde, a pana faráře svého že poslouchati bude, i jím se ve všem dobrém spravovati a v čeledi žádných vad a různic dělati že nebude. To také i ruky dáním slíbil zachovati.

358.

Dva kněží navrátivše ze z Vlach dáni jsou za kaplany.
1546. 29. října. (N.)

Dva mládenci, jeden Ondřej Liška z Nového Kolína, druhý Adamus z Benešova z *Vlach* došedše úřadu sv. kněžství se navrátili a v počet kněžstva našeho jsou přijati. Slíbili panu administrátorovi i vší konsistoři poddanost, poslušnost i všelikou povolnost chovati, a že bez vůle jejich na nižádnou faru z těch míst, na kteráž jsou podáni, i do těch let, do kterých se zavázali, jakž teď dole stojí napsáno, nikam se nehnou a nepůjdou.

Andreas Liška dán do *Hradce Královy* nad Labem panu děkanu mistru Janovi Kolínskému do *tří* let.

Adamus z Benešova do *Jičína* do *čtyr* let. —

359.

Dva Moravští kněží pro bludy obžalováni; odloženo jim.
1546. 8. listop. (N.)

Jakož jsou se k rozkázání jeho milosti královské dva kněží z markrabství *Moravského* z panství urozeného pána, pana Hynka Bilíka z Kornic a na Veselí, jeden kněz Bartoš, farář v *Veselí*, druhý kněz Ondřej farář v *Norově*, ten pátek po všech Svatých v konsistoři pražské pod obojí spůsobou postavili, tak jakž o nich na JM. královskou od některých lidí vzneseno bylo, že by blud *Arianský* držeti a božství Krista Pána vyprázdňovati měli, i *traktátu* od kněze Matouše faráře *Dřevohostického* o tom vydaného *spisovati a skládati pomáhali;* kdež stojíce před úřadem naším tomu všemu odepřeli, a že osoby té, jaká by byla, neznali ani znají, než víry své o svaté Trojici sami od sebe vyznání takové učinili, že věří tak, jakž církev svatá obecná vyznává a Symbolum Apostolicum i Athanasii v sobě obsahuje. Při tom pokudž nám náleželo a jakž i spis nějaký od kněze Bartoše proti Valdenským vyšel, v němž

smysl Cvinglianský de venerabili Eucharistia nalezen jest, dotazovali jsme se jich, kterak by de *Eucharistia* venerabili et sacramento *baptismi* smejšleli, ano i jakých by ceremonii při tom obojím užívali. V tom ač něco toho psáno bylo, však v smyslu pravém při tom jednom i druhém artikuli podstatném s církví sv. obecnou i s námi a artikuly našimi, kteříž jim přečtěni byli, jsou se scela srovnali. —

Co se pak *ceremonií*, kteréž při těch dvou svátostech předních zachovávány od kněží bývají, dotýče, těch všech jako my že neužívají, jako že nepozdvihují a jazykem *rozumným obrátíce se k lidu posvěcují*, k tomu že manželky oddané mají. Těch artikulův tří, poněvadž více kněží, kteří se tak i jinak chovají, v Moravě jest, do jiného času a do rozmluvení i snešení o to tu, a s těmi, kdež náleží, odložili jsme. Také je, aby když se jim dá znáti, před úřadem naším se postavili a stáli, jsme zavázali, že tu jim i jiným oznámeno bude, jak by se při těch i jiných věcech řádně chovati měli.

360.

Čtyři mladí kněží vrátili se z Vlach; jsou dáni za kaplany.
1547. 13. května. (N.)

Čtyři mládenci před týhodnem z *Vlach* se navrátili, tam úřadu kněžského došedše, o kterémž listy od biskupa vysvědčující přinesli a položili. I tu jsou hned všelikou poslušnost, poddanost a povolnost panu administrátorovi a vší konsistoři slíbili rukou dáním, že chtějí poslušně a poddaně se chovati a ctně, šlechetně i chvalitebně, jakž na dobré mládence a kněží záleží, živi býti a v ničehož, což by proti poctivému a dobrému i také proti úřadu a vrchnosti bylo aneb jejich starším, se nedávati, ale svých starších ve všem rádi poslouchati, a bez jejich vůle nic nečiniti. K tomu také bez povolení pana administrátora a konsistoře nikdež fary žádné ani z toho místa, na kteréž podán jest který z nich do jistých let a sobě uložených nikam se nebude hýbati a neodejde, načež i rukojmě postavili.

Paulus Ledecenus dán do *Sušice* za 3 leta.

Sigismundus Hubka z Náchoda dán poctivému panu mistru Janovi Kolínskému do *Králové Hradce* nad Labem za 7 let.

Georgius Mládečka Pragenus do *Klatov* knězi Pavlovi za 4 leta a za toho jsou rukojmové pod městskou pokutou 50 kop miš.:

P. Bohuslav Šlajbor; p. Jan Holáček; p. Duchek Čejka; p. Jan Mezíř; Joannes Moravus; Joannes Mládečka otec Jiříkův, podpůrce.

Joannes Bramburchius Pragenus knězi Janovi faráři u sv. *Jiljí* za dvě letě, ale konsistoři za 5 let zavázán jest. Rukojmě pod pokutou: Jan Bechyně; Matouš Cyrín; Šatalík, sladovník; Cukr, písař; podpůrce: Petr otec Joannesův. —

361.

Dva mladí kněží z Benátek Vlašských se navrátivše jsou dáni za kaplany. 1547. 22. července. (**N.**)

Item dva mládenci dole napsaní došedše s pomocí a milostí Boží úřadu sv. kněžství z *Vlach Benátek* se vrátili a tu listy na to ukázali a potom poslušenství i poddanost panu administrátorovi a konsistoři, tím spůsobem, jak jiní, davše na to ruce, slíbili, a v počet kněžstva jsou přijati.

Joannes Hranicenus Moravus do *tří* let má kaplanem býti, dán jest do *Litoměřic* knězi Valentinovi Tobiášovi.

Joannes Benešovinus do *6 let* dán do *Benešova* knězi Václavovi Klacabovi.

362.

Mnich bosák Jan sub una přijat k straně pod obojí. 1547. 5. srpna. (**N.**)

Item kněz Jan sub una, mnich regule bosácké z Jindřichova Hradce a rodem z Klivice od Opavy žádal, aby byl přijat v počet kněžstva našeho, a list o touž věc přímluvčí od urozeného p. Ondřeje Ungnoda z Suneku a na Hluboké etc. přinesl a ukázal.

I jest potom dotazován napřed, proč by od náboženství svého a regule předešlé chtěl odstoupiti a odešel? Dal odpověď, že jest v té reguli nikdá pokoje neměl, než vždycky musil sem i tam choditi a na jiné žebrati, a tak ani se nemohl nic učiti; k tomu také, že ho conscientia k tomu nutí, aby se pravdou Krista Pána spravoval.

Druhé jsa tázán, má-li jaké testimonium svého ordinování na kněžství a kde by byl ordinován, na to odpověděl, že jest v *Poznani* v Polště ordinován, a že nemá žádného testimonium toho svého ordinování, než toliko to, že jest v Jin-

dřichově Hradci mše svaté sloužíval při oltáři a lidé mnozí to vídali.

Třetí jsa tázán, zdali by pro nějaký neřád ušel, pověděl, že jest žádného scandalum mezi nimi neučinil, než toliko svou consciencií jsa nucen k tomu, jest ušel. Neb kdybych jaké scandalum učinil, nesměl bych tak blízko od nich býti, nýbrž s jejich povolením jsem ušel, neb jsem se i s quardianem rozžehnal.

Potom jsou jemu artikulové přečtěni, kteréž kněžstvo naší strany slibuje zachovati a zachovává, a ty on vyslyšev, je přijal a slíbil rukou dáním zachovati a podle nich se říditi, totiž napřed Pánu Bohu poslušenství činiti, potom i konsistoři, aby bez jejího povolení nikam se nehejbal a nic takového před sebe nebral, což by napřed církvi a lidu, potom konsistoři na zhoršení a zlehčení mělo a mohlo býti. I tak jest *přijat v počet kněžstva našeho,* však aby prvé k oltáři nepřistupoval, leč by pod pečetí pana Ungnoda list přinesl aneb od jiných, že by to vysvědčili, že jest pod Římskou stranou sv. *mše* při oltáři sloužil a sv. kněžství užíval a tak se ruky dáním slíbil zachovati.

363.

Konsistoř utr. prohlásila manželství mezi Duchkem a Annou za platné; Kateřina druhá nepořádná manželka Duchkova jest od práva propuštěna. 1547. 19. srpna. (N.)

Duchek tesař z břehu a Anna Kulhavá, manželka jeho, též i Kateřina dcera Zíkova z *Popovic,* druhá nepořádná manželka Duchkova před právem stáli. Kdež Kateřina podle práva závazek učinivši k své duši a k svému svědomí jest to přijala, že jest o tom nic nevěděla, aby Duchek prvé jinou manželku měl, neb jest jí toho nikdá neoznámil, jakož jest sám to vysvědčil, ale ji podvedl, tak jest od něho osvobozena i také bez trestání pro svou sprostnost, a že z nevědomosti to učinila, od úřadu propuštěna a napomenuta, aby potom rozumněji se v tom uměla zpraviti a nic takového nepořádného před sebe hleděla nebrati, aby snad nový jejich stav hanby nepřivedl.

Duchkovi pak a Anně manželce jeho jest od práva oznámeno: Poněvadž ty Anna Duchka jsi zase potom pádu a hříchu, kteréhož jest se napřed proti Pánu Bohu, potom proti církvi svaté, i také tobě dopustil, na milost k sobě přijala, a jemu při mile odpustila, z té příčiny tvé žádosti se povoliti a

dosti státi nemůže, aby jeho prázdna býti měla. Protož mezi vámi *manželství nedělíme*, ale v *předešlém a prvnějším vás zůstavujeme*. Ty pak Duchku že jsi tímto trojím těžce prohřešil, jedno svým životem neřádným a zlotřilým svazek manželský zrušil a rozvázal. Druhé hanebným cizoložníkem byl. Třetí těžce jsi Pána Boha rozhněval, a tobě se to všecko odpouští, aby na to pamatoval, a za pokání to měl, aby k Anně žádným trestáním nemanželským a bitím nepřistupoval, než ji snášel a shovíval, proto že jest tebe zase na milost přijala. Pakli by co takového nemanželského před sebe bral a ona to na nás vznesla, tehdy chceme ji opatřiti, aby ona na věčné časy byla od tebe oddělena a odloučena. Než kdyby dala jakou příčinu, to na nás aby vznesl, chceme to opatřiti. Což jest slíbil rukou dáním zachovati.

Anně pak také jest předloženo, aby žádné příčiny skutkem ani řečí k svádám, k různicím a k bití nedávala.

A tak jsou spolu zase v manželství.

364.

Čtyři mladí kněží přišedše z Vlach *dáni jsou za kaplany.*
1547. 24. října. (N.)

Čtyři mládenci jsouce od konsistoře propuštěni s *dimissoři do Vlach* k dojití ouřadu svatého kněžstva zase se *navrátili* a listy od biskupa přinesli na pojištění svého kněžského úřadu, kteréhož s pomocí Boží došli a dosáhli. Tu potom slíbivše obedientiam ruky dáním napřed Pánu Bohu, též administrátorovi a konsistoři, že se jí jakožto matkou a otcem svým chtějí spravovati a bez její vůle nic nečiniti ani z místa, na kteráž jsou podáni, i z kaplanství se nehýbati, i jsou přijati v počet jiného ctného a dobrého kněžstva naší strany a podáni za kaplany v jistá místa i do jistých a určitých let.

I. Joannes Curius, jinak z Králový Dvora nad Labem, syn Martina koláře dán ctihodnému knězi Václavovi, panu faráři Matky Boží před *Tejnem* za kaplana do *tří* let.

II. Jacobus z Sasky, syn Šimona mlynáře, dán do *Hradce Králové* nad Labem ctihodnému a poctivému knězi a mistru Janovi Kolínskému, panu děkanu Hradeckému do tří let.

III. Martinus z Habru, syn Ondřeje dán knězi Mikulášovi, faráři *menšího města pražského* do čtyr let.

IV. Gregorius z Českého Brodu syn Bartoloměje pokrývače dán na *Mělník* poctivému knězi Janovi Souskovi panu děkanu Mělnickému do *šesti* let.

365.

Dva kněží přijati jsou k straně pod obojí. 1547. 24. října. (N.)

Item kněz Jiřík rodem z Kolína, kterýž jest ordinován od biskupa v *Ostřejomě*, ale že jsou nemohli formátu jeho míti, jejž byl před lety do konsistoře položil, nebylo mu dopuštěno užívati úřadu sv. kněžství, ale potom když byl nalezen, však i tu nějaký zdál se býti nedostatek, protož p. administrátor a konsistoř vložili to na jeho víru, svědomí a duši, chtěl-li by to přijíti, že jest ordinován, což on (jsa jist sebou, jakž pravil), k své víře, duši i k svědomí svému přijal, že jest pořádně ordinován od biskupa, a potom rukou dáním obedientiam a reverentiam p. administrátorovi a konsistoři slíbil, jakž i jiní učinili a činívají, a tak přijat jest v počet kněžstva jiného.

Item kněz Jan Kotek rodem z Turnova, na ten čas farář v *Trnici na Moravě*, okázal a položil formát neboližto list svého pořádného svěcení k úřadu svatého kněžství od biskupa v *Novém městě v Rakousích*, a však to k své víře také, jako i přední, a k své duši i svému svědomí přijal, že tu žádného podvodu a obmyslu není, než že jest to v pravdě tak, že jest pořádně ordinován. A též slíbil obedientiam et reverentiam inprimis Deo, post administratori et consistorio a tak jest přijat v počet naší strany kněžstva, a zase na tu faru podle žádosti kollátora a pána té fary propuštěn, však na ten spůsob, aby tam do sv. Jiří pobyl a při svatém Jiří sem do Prahy s svými věcmi se všemi aby se přistěhoval, že místem bude opatřen.

To jest dobrotivě přijal a ruky dáním slíbil tak učiniti.

366.

Jan Chomoutek kněz odstoupil k straně sub una.
1547. 24. října. (N.)

Item knězi Janovi Chomoutkovi rodem z Tábora, kterýž od naší strany z *Litoměřic* odstoupil na zámek k *straně pod jednou*, vydán jest formát z konsistoře naší z rozkázání a dopuštění p. administrátora.

367.

Kněz Jan farář v Dobrušce přijat k straně pod obojí. 1548. 20. ledna. (N.)

Kněz Jan rodič z Ronova na ten čas farář v *Dobrušce*, kterýž z daru Pána Boha všemohoucího a vůle jeho svaté došel úřadu sv. kněžství v *Novém městě v Rakousích*, načež jest okázal formáty a vysvědčení pod pečetmi biskupův, žádost maje, aby byl přijat v počet kněžstva pod obojí spůsobou, i když jest slíbil rukou dáním artikule, kteréž strana naše zachovává, zachovávati, a potom obedientiam napřed Pánu Bohu a potom konsistoři činiti, i ke cti a chvále Boží bez pohoršení všelikého církvi naší živu býti, jest přijat v počet jiného kněžstva.

368.

Dispensace, aby Palhan mohl za manželku vzíti macechu své manželky. 1548. 20. ledna. (N.)

Item Adamovi Palhanovi, obyvateli města *Jaromíře*, od práva duchovního jest *dispensací* dána a milost učiněna, aby s Annou Vřitbuškou, též obyvatelkyní města Jaromíře, kteráž jest první manželky jeho druhá macecha, v stav manželský vstoupiti a oddati se podle dobrého křesťanského a církve svaté pořádku mohl.

369.

Konsistoř pod obojí táže se některých měst Českých, zdaž sborové bratří Valdenských dle vůle Arciknížete jsou všude zavříni. 1548. 24. ledna. (O.)

Notule listu, který byl poslán do jistých měst a městeček k děkanům a farářům, jakž dole zejmena postaveno jest.

Kněže děkane nám v Pánu Bohu milý! Z pilného rozkázání JM. arciknížete Rakouského, syna nejmilejšího JM. královské pána nás všech milostivého, vám oznamujem, poněvadž tu v městě jest sbor, do něhož se scházeli bratří, jenž slovou *Valdenští*, a rozkaz JM. královské i jistý mandát jest, aby ti *sborové byli zavříni*, a oni aby se tam nescházeli, než do *kostela* šli, a Slovem Božím se řídíc i svátostí Kristových od kněžstva řádného, kteréhož církev sv. křesťanská obecná užívá,

oni požívali. Protož abyste bez meškání psaním svým oznámiti nemeškali, ti sborové jsou-li zavříni tak, jakž vůle JM. královské jest, a druhé, ti lidé *kde* požívají a od koho slova Božího i jiných svátostí Ježíše Krista Pána, chce o tom JM. arcikníže jistou vědomost míti; za jiné nedržíme, než že se jakž píšeme, tak zachováte.

Appendix *Litomyšlskému* knězi Martinovi. A při tom rozkazujem podlé úřadu svého, aby se před konsistoří Pražskou druhý pátek v postě postavil, a toho se spravil, proč v řádu pořádném podle řízení Božího a řádu strany naší pod obojí spůsobou nestojíš.

Knězi Simonovi do *Boleslavě*,	do *Turnova* kn. J. Smíškovi,
„ N . . „ *Pardubic*,	„ *Bydžova* „ Jiříkovi,
„ Martinovi „ *Litomyšle*,	„ *Chlumce* „ N . .
„ V. Šmohelovi do *Běly*,	„ *Brandýsa* „ J. Sobolirovi,
„ Vítovi do *Votice*,	„ *Náchoda* „ J.Andělíčkovi.

Administrátor, mistři a farářové etc.

370.

Konsistoř pod obojí žádá pana Klenovského a mistra Tomáše, aby faráři Česlickému od některých poddaných dluhy byly zapraveny. 1548. 24. ledna. (O.)

Urozeným vladykám panu Gabrielovi Klenovskému ze Ptení a panu mistru Thomášovi z Javoříče.

Modlitbu naši vzkazujem urození páni přátelé nám v Pánu Bohu milí. Na místě pana Albrechta vám oznamujeme, že jest bylo na úřad náš duchovní od některých lidí vzněšeno, kterak by kněz Václav na ten čas farář *Česlický* mimo dobrý a starobylý pořádek kromě času po svatém Havle z té fary se hnouti a vystěhovati měl, toho učiniti nemaje, o čež když jest od úřadu našeho s ním bylo mluveno, tomu jest on na odpor nastoupil, pravě, že toliko s tou osadou a osadními smlouvu do svatého Havla nejprv pominulého měl, odoláváje se i nám, že mu to seznají, když by toho potřeboval. Kdež pak k té osadě i vaši lidé v *Nupařích* a v *Binicích* přináležejí, žádal jest nás k vám za připsání, aby ti lidé, čehož on od nich potřebuje, a čehož jsou z strany té povědomi, jemu vysvědčili; jakož pak co na nich žádá, toho jest na cedulce sepsané nám podal, kterouž v tomto našem listu zape·

četěnou vám odesíláme. Protož vás dle spravedlnosti a práva žádáme, že těm lidem vašim dopustíte i také rozkážete, aby nahoře dotčenému knězi Václavovi k potřebě jeho, čehož na nich žádá a čehož jsou i v pravdě povědomi, seznali, a to že nám zapečetěné odešlete.

371.

Konsistoř žádá zvěděti na panu Adamu Zápském, zdaž Václav farář Česlický toliko do sv. Havla na faře zůstati se uvolil či déle. 1548. 24. ledna. (O.)

Urozenému vladyce panu Adamovi Zápskému z Záp a na Průhonicích.

Když jest kněz Václav farář *Česlický* s té fary po sv. Havle kromě času se do Prahy vybral a vystěhoval, bylo nám to s podivením, jaká by toho příčina byla, poněvadž jste nám žádné zprávy o tom neučinili, ani odpovědi na naše psaní nedali. Neb on, když jsme s ním o to rozmluvení měli, oznamoval a zprávu dával, že toliko s vámi a tou osadou smlouvu do svatého Havla nejprv minulého měl. Protož vás žádáme, že nám toho zprávu psaním vašim učiníte a dáte, abychom tomu vyrozuměti i také, jak bychom se k němu zachovati měli, věděti mohli. Dán v outerý před památkou sv. Pavla na víru Kristovu obrácení.

372.

Konsistoř sub utr. napomíná pana Jiříka Kolmana, aby faráři Jirčanskému Duchkovi náležité peníze vyplatil. 1548. 24. ledna. (O.)

Času nedávno předešlého učinili jsme vám psaní přátelské na žádost kněze Duchka, na ten čas faráře v *Jirčanech*, žádajíce vás, abyste jemu dluh a *mzdu* za jeho práci povinovanou zaplatili a napravili. Však až posavad ani na psaní naše žádné odpovědi jste nedali, ani s ním o to se neumluvili, a jemu z toho právi býti zanedbali, i nepřestává nás on vždy žádati za dopomožení a spravedlivé opatření. Protož vás žádáme i přátelsky napomínáme, poněvadž rozumíte, že jest dluh spravedlivý a mzda za práci, kteráž nikoli člověku zadržována býti nemá, že jako muž rozumný a křesťanský, bez dalších odtahův jemu to zapravíte a zaplatíte. Pakli byste

toho učiniti zanedbali a nás vždy i jeho mlčením chtěli odbývati, již bychom to jináč opatřiti, a *tu vznésti musili*, kdež bychom se nadáli, že by nám to k nápravě přivedeno býti mohlo.

373.

Konsistoř dává kněze Jana z Kouřími za kaplana do Českého Brodu a kněze Petra kaplana z Českého Brodu za kaplana do Kouřími. 1548. 24. ledna. (**O.**)

374.

Mistr Jindřich Dvorský, farář u sv. Michala v Opatovicích a Pavel farář u sv. Havla posláni jsou do Brodu Českého, aby věci vlastní nebožtíka děkana Brodského k sobě přijali. 1548. 24. ledna. (**O.**)

375.

Konsistoř sub utr. posílá Bartoloměje děkana ze Sedlčan za děkana do Čáslavě. 1548. 10 února. (**O.**)

Kněže děkane nám v Pánu Bohu milý! Oznamujem vám z poručení JM. královské, aby města jeho i jiní poddaní JMi *kněžími hodnými se opatrovali.* Protož obec města *Čáslavě* nemajíc správce a faráře poníženě nás za opatření správce žádala. A my majíce naději o vás, že straně naší k lehkosti, ani nám k zármutku a práci nebudete, osobou vaší tu obec opatřujeme a vás jim za správce a děkana při času sv. Jiří nejprv příštího podáváme, jsouc té naděje, že takovým naším snešením a poctivostí svou pohrdati nebudete. Protož když k vám osoby vyšli, již se s nimi urovnejte, a tomu neodporujte. Neb se to měniti nebude, tak aby o to dalších nákladův a práce nebylo potřebí.

376.

Od konsistoře utr. vydáno svědomí o víře a náboženství pana Jana Sladkého z Pecinovce. 1548. 15. února. (O.)

My kněz Jan *Mystopolus*, děkan kostela svatého Apolináriše a administrátor, mistři i fářařové konsistoře arcibiskupství Pražského pod obojí spůsobou přijímajících, známo činíme tímto naším listem všem vůbec, kdež jej čísti a slyšeti budou, a zvlášť tu kdež náleží, jakož jsme žádáni od pana Jana Sladkého z Pecinovce, měštěnína Starého města Pražského, že jsme svědky nížepsané podle práva z strany víry a náboženství k potřebě jeho přijali, jenž jsou tito, a vysvědčili o něm takto:

Kněz Václav Hrozen, na tento čas *farář u sv. Štěpána* velikého na Novém městě Pražském, přijav to na ten závazek, který učinil k úřadu svému, svědčil takto: Když jsem byl v *Benešově* za faráře a za správce před mnoha drahny lety, pan Jan Sladký z Pecinovce jsa tam také, do kostela jest chodíval, a z mých rukou svátost těla a krve Pána Ježíše Krista přijímal, a nic jsem na něho pikhartského a bludného neshledal.

Kněz Jan, na ten čas farář u *sv. Jiljí*, přijav to na ten závazek, kterýž učinil k úřadu svému, svědčil takto: Jakž jsem farářem u sv. Jiljí, to vím, že pan Sladký do našeho kostela chodívá na slovo Boží, a tu ho vidívám, a mnou se spravuje, i Svátosti těla a krve Pána Jesu Krista z mých rukou požívává, v osadě té také se pokojně chová, ani v žádné sekty se nedává. Neb o něm nic toho a k tomu podobného neslýchati, ani shledáno není na něj nic toho.

Při tom také vysvědčujem a vyznáváme, že kněz Jiřík, na tento čas *farář v Postupicích*, jest knězem řádným strany naší, a chová se jak na poctivého kněze náleží, že na něho žádný nežaluje pro nějaké jeho vejstupky aneb bludy a pikhartství. A pro lepší toho všeho jistotu i k právu důvěrnost tento list náš a toto svědomí dali jsme s jistým naším vědomím pečetí větší úřadu našeho duchovního upečetiti.

377.

Mladí kněží přišedše zpět z Vlach dáni jsou za kaplany. 1548. 23. února. (N.)

Mládenci níže psaní jsouce propuštěni od ouřadu s listy danými *do Vlach*, a došedše s pomocí Boží úřadu sv. kněžství

navrátili se a když slíbili obedientiam Deo et consistorio, tu v počet jiného kněžstva pořádného jsou přijati a za kaplany na jisté fary i do jistých let podáni:

Joannes Magdiel Pragenus dán panu administrátorovi k sv. *Mikuláši* a podvolil se u něho do smrti býti, totiž že neb pan administrátor jeho do smrti má dochovati aneb zase on pana administrátora. — I z toho jsou se propustili, jakž pan administrátor v konsistoři se přiznal.

Venceslaus Querais Pragenus dán do *Žlutic* knězi Jakubovi Kamenickému do 3 let.

Paulus de Teleč Moravus, do *Loun* knězi Matějovi Hruškovi, aby kaplanem byl za 5 let.

Georgius Zředčicenus do *Roudnice* dán knězi Míchalovi, též má za kaplana býti 5 let.

Nicolaus Vyšegradensis k sv. *Havlu* knězi Pavlovi Bydžovskému, a za 6 let má kaplanem býti, pěkně se chovati. Rukojmě za něho Jan, švec z Vyšehradu, otec jeho a Matěj Bassant, soused z Vyšehradu.

378.

Zpráva Zikmunda z Smiřic na psaní farāře Náchodského, že mandáty královské i hned po obdržení jich ouředníku svému Náchodskému odeslal, poroučeje mu, aby se dle nich zachoval, 1548. 10 Martii. (**Xx.***)

Milostivý a osvícený arcikníže a pane, pane můj milostivý! Službu svou poddanou Vaší arciknížecí milosti vzkazuji s vinšováním dlouhého zdraví i jiného všeho dobrého.

Kdež mi ráčíte psaní činiti, coby *farář Náchodský* administrátorovi pražskýmu psáti měl, přitom i list, kterejž on svrchu psanýmu administrátorovi píše, mně posílati ráčíte; i předkem Vaší arciknížecí Mi takový věci chci rád odsloužiti a čehož bych sám nemohl, chci synům svým poručiti i rozkázati, aby toho Vaší AKMi odsloužili a tak jako pánu svýmu milostivému ve všelijakejch se věcech zachovali: než toto Vaší AKMi oznamuji, že hned, jakž je mně první mandát od J. M. K[é] došel, psal jsem ouředníku svýmu Náchodskýmu, aby se podle toho mandátu krále J. M. pána mého milostivého a rozkazu J. K. Mi zachoval, a ještě podnes jináč nevím, než že jest se v tom tak zachoval. Než poněvadž je mně toto psaní od Vaší A. Kn. Mi došlo, již tam hned ještě

*) Přídavkem x naznačíme takové listiny zemského archivu českého, jichž originál se nalezá v archivu c. kr. *českého místodržitelství*.

poselství udělati chci a budu-li k tomu prázdnost moci jmíti, i sám dojedu.

Datum v Praze v Novým Městě v sobotu před nedělí družebnou.

379.

Kněz Jan z Počepic přijat k straně pod obojí. 1548. 16. března. (N.)

Kněz Jan Martini z *Počepic*, rodič Roudnický, přinesl formát anebožto testimonium svého ordinování a svěcení na kněžství, a žádal, aby byl *přijat* v počet kněžstva pod obojí spůsobou. I podle toho ukázání svého jest přijat, když slíbil obedientiam Deo et Consistorio. Ale že se při něm málo umění shledalo, jest mu dopuštěno, aby v Počepicích do sv. Jiří nejprv příštího pobyl a potom se do Prahy při svatém Jiří přibral, že bude místem poctivým při některém z pánův farářův opatřen, aby se *řádům našim přiučil*. Což jest rukou dáním slíbil učiniti.

380.

Konsistoř sub utr. posílá přijatého k straně pod obojí kněze Petra do Hradce Králové, aby jej děkan na faru stvrdil a mu potřebná naučení dal. 1548. 20. března. (O.)

Ctihodnému knězi Janovi Kolínskému, děkanu Hradeckému a mistru svobodného učení Pražského.

Oznamujeme vám, že jsme kněze Petra ukazatele listu našeho na jeho poníženou žádost a přímluvu přátel v *počet kněžstva našeho pod obojí spůsobou přijali* a bytu na té *faře*, kdež jest zamluven, popřáli. Protož vědouce o tom, abyste jeho podle ouřadu vašeho tam *poduli a stvrdili*, i také jemu předložili, a *naučení* dali, jak by se v církvi naší podle obecného snešení a artikulův chovati měl, aby dobře církevní pořádky zachoval a držel, tak aby tudy žádného pohoršení na sobě v církvi naší nedal, a neučinil. Nýbrž vám věříme, že zvláštní pozor nad ním míti budete, aby se v nic takového nedával, a před sebe nebral, dokudž by pořádkům a řádům našim se nevyučil, což by k zlehčení, potupě a k pohoršení církvi naší býti mohlo a mělo.

381.

Mnich z Krakova Petr přijat k straně pod obojí.
1548. 20. března. (N.)

Kněz Petr rodem z Gnizna, který byl prvé *mnichem v Krakově,* když slíbil rukou dáním obedientiam Deo et Consistorio, že se jí chce jako matkou svou spravovati, a v řádu státi, nic před sebe toho nebrati, což by na zlehčení a potupu církvi i zhoršení straně naší býti mohlo neb mělo, jest *přijat v počet kněžstva* našeho na poníženou svou žádost a přímluvu přátel.

382.

Konsistoř sub utr. oznamuje p. Slavatovi, že faráři Ledeckému přísluší lidu sv. svátostmi posluhovati. Stateček po knězi Šimonovi má rozdělen býti na 3 díly: k záduší, přátelům a konsistoři. 1548. 14. dubna. (O.)

Uroz. p. Divišovi Slavatovi z Chlumu a na Košmberce.

Z psaní Vaší M[i], které jste učiniti panu administrátorovi ráčili, tomu jsme vyrozuměli, kterak by kněz Jiřík farář *Ledecký* měl zápověď učiniti, aby lidem poddaným vašim svátostmi Kristovými od kněží okolních posluhováno nebylo, o čemž jsme my prvé nic nevěděli, a on také svým psaním o tom jinou zprávu dává. Však proto jsme jemu psaním naším poručili, aby bez našeho vědomí a povolení toho nečinil, a před sebe nebral, a svátostmi Kristovými kněžstvu lidem vašim posluhovati nezbraňoval. Poněvadž pak kněz Šimon nebožtík farář v *Čihošti kšaftu žádného* o svém statečku *neučinil,* vaši M[i] žádáme, že podle starobylého řádu a snešení od všech tří stavův v tomto království, i také podle práv duchovních to opatřiti ráčíte, aby ten stateček na *tři díly* spravedlivé rozdělen byl. Jeden díl k *záduší* tomu, na kterémž byl, druhý jeho *přátelům* a třetí *konsistoři Pražské* aby se dostal. V. M[i] věříme, že ráčíte to skrze ouředníky vaše opatřiti, a jim aby to rozdělili poručiti.

383.

Konsistoř sub utr. nařizuje faráři Ledeckému, Jiříku Hruškovi, aby lidu svátostmi posluhoval, a zprávu o statku kněze Šimona konsistoři podal. 1548. 14. dubna. (O.)

Kdež jste psaním svým oznámili, že by po knězi Šimonovi statek pozůstalý úředník páně Slavatův vzíti měl, když jest bez kšaftu umřel, o to jsme panu Slavatovi dostatečně napsali, aby to spravedlivě rozděleno bylo, kterýmž náleží. I nepochybujem o pánu, že jakž jemu píšeme, tak se zachovati ráčí; na ten čas vy o to pokoj mějte, a té zápovědi v posluhování svátostmi lidem páně nečiňte, a tak zanechte. A když byste po někom psáti mohli, tehdy nám oznamte, kdež by ten grunt byl, na kterémž nějaké peníze knězi Šimonovi náležely, abychom to, jakž by náleželo, opatřiti mohli. Poněvadž pak pan Slavata JM. v svém psaní netoliko ten interdikt, ale i jiné věci sobě do vás stěžovati ráčí, to psaní vám v tomto našem listu odsíláme, abyste vyrozumějíc, nám o to zprávu učinili, a odpověď na to dali. List pak ten od pána zase nám odešlete.

384.

Václav farář v Kamenici na Moravě z obžaloby propuštěn; manželka mu prozatím ponechána.
1548. 27. dubna. (N.)

Jakož jest kněz Václav Bradatý na ten čas farář v *Kamenici na Moravě* byl od některých lidí v tom domnění, že by měl býti zapsán v knihách úřadu rychtářského na Horách Guttnách pro nějaký svůj zlý účinek, tak že o tu věc bylo jest domlouváno na pana administrátora a na konsistoř i na jiné kněžstvo pod obojí spůsobou. Druhé že nějaká Anna z Plzně na něho jest žalovala, jako by jejího syna pacholátko, kteréž jemu byla dala k posluhování a k chování, někam zaděl (sic), že ho od té chvíle nemůže míti a tak že by zahynulo, a tím kněz Václav že by vinen býti měl, žádajíc, aby jí z toho práv byl a jí je vrátil.

Tu jest on dostatečná svědomí od pánův Horníkův pod pečetí městskou na to oboje přinesl a okázal, že ani jedním ani druhým vinen není, a tak se z toho obojího podle práva, což jest na nepoctivost jeho se vztahovalo, dostatečně při právě duchovním vyvedl a očistil. Ta pak svědomí k potřebě jeho jsou mu vydána.

Než co se tkne Mandaleny manželky jeho, s kterouž se praví oddán býti, té při něm *jest zanecháno* do *dalšího o tom* z strany jiných kněží i z strany jeho od *JMi královské poručení a stavův snešení.*

385.

Consistorium sub utraque Episcopo Viennensi Friderico transmittit juvenes ordinandos, simulque rogat, ut ss. liquores sibi impertiri velit. 1548. 2. Maji. (O.)

Reverendissimo atque Dignissimo in Christo patri D. D. Friderico, Dei et Apostolicae sedis gratia episcopo Viennensi, per Christum dilectissimo, ac amico suo optimo.

Gratiam et pacem a Deo patre per Jesum Christum dominum et servatorem nostrum precantibus frequenter nobis atque aliis fratribus nostris. Amplissime Praesul! venit in mentem nobis recordatio Tuae Reverentiae adeo propensae erga nos charitatis et voluntatis, quam anteactis temporibus in nos ita familiariter ac liberaliter declaravit, ut quaevis amica officia nobis offere atque promittere verita non sit. Quae quidem promissa officia a T. R. et nobis oblata nos, ceu sacerdotes et ministri Christiani populi, adeo grato animo suscepimus, quod ea pluris, quam splendidissima quaevis dona aurea et argentea aestimamus, et hactenus vice pretiosissimi atque maximi thesauri recondita servamus, ut in summa necessitate nostra ad T. R. fiducialiter confugere, et tantam amicitiam expetere non metuamus, ac impetrare possimus.

Porro cum hoc tempore S. R. M. (impulsa ad id procul dubio divina gratia) omnes synagogas haereticorum ac Pichardorum per omnes provincias regni Boëmiae, tanquam potens dominus claudi et obserari mandaret, nec non pleraque *bona* quorundam in *S. R. M*^{em} *devoluta* sint, e quibus superioribus annis legitimi sacerdotes tam *sub una,* quam *sub utraque* specie communicantes *extrusi fuerunt*: ubi tum S. R. M^{s} mandavit, tum ipsa necessitas postulat, ut sacerdotes legitime vocati ac ordinati substituantur, qui sincere ac fideliter populo Dei sacrosancto verbo ipsius, et venerabilibus Sacramentis ministrent. Talium autem in nostra regione maxima *penuria* laboramas, cum propter varias causas, tum propter hanc certe haud postremam, quod plerique Docti ac boni viri *Italiam* pro adipiscendo sacerdotio absterriti partim longinquitate itineris,

partim periculis in eo contingentibus, quibus vitam suam exponere timent, *petere non audent.*

Proinde nunc durissimo telo, hoc est ipsa summa necessitate, non tam nostra ipsorum, quam Ecclesiae Dei atque Christi, nec non etiam partis nostrae coacti atque tua paterna charitate amicitiaque freti, ad eam confugimus, ac summopere petimus*), ut hosce adolescentes, quorum nomina sunt haec: Venceslaus Lissovinus; — Mathias cognomine Červenka; — Cyprianus Ledecenus; — Benedictus Jičinus; — Joannes de Rosnic; quos ad T. Amplitudinem cum *literis nostris* ablegamus, pro sua paterna pietate ad *sacros presbyteratus ordines* cum primis propter copiosam remunerationem omnipotentis Dei, deinde ad majus augmentum sanctae matris Ecclesiae catholicae, promovere ac in eos misericordiam exercere velit. Quod ubi tua paterna Reverentia ex amore isto, et animo pio atque sincero, quo erga nos affecta est (de qua sane non dubitamus), sicuti promisit praestiterit, sciat, se toti parti nostrae sub utraque specie communicantium vehementer gratificaturam, et longe majorem gratiam, quam unquam ante hac, apud eam habituram.

Hoc tamen unice et non diffidenter a T. R. flagitamus, *ne adolescentes isti* ad communionem *unius speciei teneantur ac obligentur.* Siquidem *Italiae D. D. Episcopi,* qui dum aliquos nostrae partis ad sacerdotalem dignitatem evehunt, tales *eodem more ac ritu communicare domi suae s inunt,* et ad unius speciei communionem non urgent.

Insuper T. R. postremo rogamus, ut ex sua benignitate *oleum* ad sacrum chrisma baptismatis et extremae unctionis nobis largiri et mittere dignetur. Nam et istius non mediocrem inopiam patimur. Non dubitamus autem de tua paterna pietate et charitate, quin nostris hisce precibus digne respondere velit. Nos in postremum vicissim T. R. omnia officia prompta ac

---

*) **Na tomto místě jest v originalu přiložená cedule, na kteréž bezpochyby rukou některého konsistoriana takto poznamenáno:**

386.

Pane administrátoře milý! posílám vám notuli předešlého psaní od konsistoře učiněného panu *biskupu Videňskému* i podle mého zdání měla by se tu změniti, kde jsem tu hvězdičku udělal, a to v ten rozum, že ho žádáme, aby nám i straně naší tím přátelstvím *posloužil a posluhoval,* když bychom *některé mládence pro úřad kněžský* s listy od úřadu našeho vyslali, aby jich potvrdil. O čemž nepochybujeme že z své lásky a přívětivosti to učiní. A když by připověděl, že bychom nemeškali brzy některých vyslati. Pakli se vám vidí, abyšte od toho místa *česky* něco sepsali a udělali, jak by nejlépe mohlo býti, já do *latiny* přeložím. Byl bych k vám sám přišel, musím hned na Strahov jíti. Valete. M Mathias.

parata deferimus atque promittimus. Valeat T. R. quam rectissime. Datae Pragae VI. Nonas Maji.

Administrator, Magistri et Presbyteri Consistorii Archiepiscopalis.

387.

Konsistoř napomíná vladyku p. Zápského ze Záp, aby bývalému faráři Česlickému někteří poddaní zadrželé platy a desátky zapravili. 1548. 6. května. (**O.**)

Oznamujem vám, že jest na úřad náš duchovní vznesl ctihodný kněz Václav, někdejší *farář Česlický*, kterak by některé osoby z urozených vladyk, i z lidí poddaných k tomu záduší a osadě přináležejících jemu za práci jeho mzdu a desátky zadrželi, a posavád zaplatiti zanedbávali, žádaje nás k vám za připsání i za spravedlivé v tom opatření a dopomožení; poněvadž jste se v to dobrovolně podvolili, jestli by ti dobří lidé jemu platce býti nechtěli, že za ně své dáti chcete, jakož i listy vaší vlastní rukou tak připsané praví se míti. Protož my vás žádáme i přátelsky napomínáme, abyste jemu jakožto pán křesťanský a spravedlivý, znajíce býti věc spravedlivou od těch dobrých lidí, i také od jiných, jakž na této cedulce vám v listu zapečetěné jeho rukou sepsané odsíláme, bez dalších nesnází a odtahův dopomohli, aneb za ně své podle vašeho dobrovolného podvolení dali. Pakli by po tomto našem přátelském napomenutí jemu to zapraveno nebylo, tehdy bychom to museli *tu vznésti*, kdež bychme se nadáli, že nám to k nápravě by přivedeno mohlo býti. Ale nepochybujem o vás, než že to dostatečně opatříte, aby jemu brzy zapraveno bylo.

388.

Konsistoř utr. žádá p. Toršta, král. hejtmana na Dubu, aby proti vyřízení kšaftu faráře Hodkovického žádných překážek nekladl. 1548. 6. června. (**O.**)

Oznamujem vám, že jest na úřad náš duchovní vznesl kněz Vilím Černčický, na ten čas farář v *Lomnici*, kterak nebožtík kněz Jan, farář toho času v *Hodkovicích*, maje se z tohoto světa skrze smrt bráti, *kšaft* a pořízení pořádné o svém statku učinil a sepsal, a to i před těmi, komuž náleželo,

vysvědčil, a čísti dal, a purgkmistra i konšelův města *Turnova nad Jizerou* se dožádal, aby jej pečetí městskou zapečetili; pročež i těžkost nějaká na ně od vás by se měla ztahovati, žádaje nás k vám o to i jakožto jednoho z poručníkův za připsání a za přímluvu, abyste jim v tom překážky nečinili. I poněvadž ten kšaft, jakž zpraveni jsme, jest pořádnej a tak učiněnej, jakž při straně naší pořádek a práva ukazují, v čemž jest J. M^st^ královská pán náš nejmilostnější zvláštní milost nám ráčil učiniti a dáti, aby takoví kšaftové svůj průchod měli, a jim překážky aby činěno nebylo. Protož vás žádáme, a za to se přimlouváme, abyste tomu kšaftu žádné překážky, jakožto pořádnému, a měštěnínu města Turnova těžkosti nečinili, ale tomu všemu průchod dali, aby těm, komuž by vedle toho kšaftu co odkázáno bylo a náleželo, dáno bylo, a oni svého vzíti mohli. Pakli by se toho nestalo, již bychom museli to tu vznésti, kdež bychom se nadáli, že by nám to k nápravě přivedeno býti mohlo; ale té jsme do vás naděje, že tomu našemu přátelskému a přímluvnému psaní místo u sebe dáti ráčíte.

389.

Peremtoriae od konsistoře pod obojí vydané na faráře v Krutech. 1548. 8. června. (O.)

List otevřený jinak peremptoriae na kněze Pavla, faráře v Krutech, pro nepostavení a nezaplacení dluhu.

My kněz *Jan Mystopolus,* administrátor, mistři a farářové konsistoře arcibiskupství Pražského pod obojí spůsobou přijímajících známo činíme tímto naším listem všem vůbec a zvláště tu kdež náleží: Jakož jest kněz Pavel, na ten čas farář v *Krutech,* ne jednou jsa od úřadu našeho duchovního listem na žádost urozeného pana Adama Řepy z Neveklova obeslán, aby se v konsistoři naší Pražské na určitý den postavil, a svrchu psanému panu Adamovi z dluhu, z kteréhož jest jej vinil, práv byl. Ale že jest toho neučinil a *před úřadem naším až posud se nepostavil:* protož na žádost téhož pana Adama Řepy k tomu jsme povolení své a moc dali, a tímto listem dáváme, aby na svrchu psaném knězi Pavlovi jeho mocí *práva světského,* na kterémž by koli právě jeho přistihl, dluhu svého bez překážky všelikého člověka dobývati mohl. I pro lepší toho jistotu a k právu důvěrnost pečeť menší úřadu našeho duchovního dali jsme s jistým naším vědomím k tomuto listu přitisknouti.

390.

Od konsistoře utr. vystaven list vysvědčující pořádné oddání Jana Černohorského z Bavorské zemi s Annou vdovou z Brodu Českého. 1548. 8. června. (O.)

My kněz Jan *Mystopolus*, děkan kostela sv. Apollináriše a administrátor, mistři, farářové konsistoře arcibiskupství Pražského pod obojí spůsobou tělo a krev Pána našeho Ježíše Krista přijímajících, známo činíme tímto naším listem, jakož že jsme žádáni od Jana přijmí Černohorského, syna Andresa z Forštrdorfu z *Bavorské země* a od přátel jeho, abychom jemu to vyznali a vysvědčili, kterak on před lety jsa v Čechách k stavu manželskému jest pořádně podle nařízení církve svaté s Annou vdovou, dcerou Šicha koláře z *Českého Brodu* oddán. Protož my jeho žádostí a přímluvami přátel jsouce přemoženi to vysvědčujeme a vyznáváme, že jest svrchu dotčený Jan Černohorský s napřed jmenovanou Annou leta 1515 podle nařízení svaté církve obecné a křesťanské k manželství od kněze Sigmunda v *Nehvizdech* na ten čas tu faráře oddán, jakž jest to týž kněz Sigmund před časy jsa živ vyznal a vysvědčil. A pro lepší toho jistotu i pevnost list tento náš dali jsme menší pečetí úřadu našeho duchovního upečetiti.

391.

Mladí kněží vrátivše se z Vlach jsou dáni za kaplany. 1548. 22. června. (N.)

Mládenci dole psaní z *Vlach* se vrátivše, tam úřadu kněžského došedše, pojištění od biskupa na to ukázavše, obedientiam Deo et consistorio rukou dáním slíbivše, jsou v počet našeho kněžstva přijati i v jistá místa do jistých let za mladé kněží podáni:

Cyprian z Ledče dán do *Pelřimova* knězi faráři, aby byl kaplanem za 4 leta.

Venceslaus z Zišova do *Třebenic* knězi Martinovi do 3 let.

Mathias Červenka z Vlašímě k sv. *Jindřichu* poctivému p. mistru Felixovi do 4 let.

Benedictus z Jičína do *Kouříma* knězi Petrovi do 5 let.

Joannes z Rosnic do *Hořic* knězi Benešovi do 7 let.

392.

Konsistoř obsílá kněze Jiříka faráře ve Vinoři, aby Bartholoměji faráři Chotusickému vydal „páteř korálový, při němž jsou dvě jablka stříbrná,“ a „sekret stříbrný pozlacený na černé šňůře,“ kteréž věci jemu od kněze Lukáše kšaftem byly odkázány. 1548. v červenci. (O.)

393.

Konsistoř píše p. Pecingarovi, že nyní na místo vyhnaného kazatele Lutherianského nemohou jemu dáti jiného faráře pro nedostatek kněžstva. 1548. 28. července. (O.)

Uroz. p. Mik. Pecingarovi z Bydžína a na Hradišti nad Labem.

Jakož jste nám psaní učinili oznamujíce, kterak by na vašem zboží kněz nějaký náboženství *lutherianského* býti měl, žádajíce nás, abychom vám místo něho jiného kněze dali, kterýž by Evangelium svaté kázal, aby tudy mandátu JM. krále ublíženo nebylo, jakž to vaše psaní šíře v sobě zavírá. I poněvadž ten kněz na vašem zboží nikdá jest se námi a konsistoří nespravoval, ani my jeho známe, protož k tomu na ten čas co říkati nevíme, než bez pochyby že se v tom mandátem JM. krále jak zpraviti budete věděti. A jiného na ten čas kněze pro nedostatek kněžstva zvláště aby *německy* lid učiti mohl, vám dáti a odeslati nemůžeme.

394.

Konsistoř sub utr. odesílá Kadaňským českou a latinskou instrukci, jak by se v náboženství chovati měli. 1548. 4. září. (O.)

Jakož jest straně naší pod obojí spůsobou přijímajících bylo připovědíno od úřadu našeho duchovního, že jim instrukci bude dána a poslána, kterouž by se zpraviti mohli, kterak by se v svém religionu řídití měli, aby mezi vámi a všemi obyvately města vašeho pokoj, láska křesťanská a svornost trvati a zachována býti mohla. I tu jim teď jednu *českou* a druhou *latinskou* podle připovědění našeho odesíláme. Protož vás žádáme, že podle obyčeje města vašeho jich povolajíce, a spolu shromáždíce, jednu i druhou jim přečísti dáte, aby se věděli čím zpraviti, a podle toho se chovati.

395.

Konsistoř poučuje Kadaňské o zpěvu při mši sv., o svěcení svátků, o postu, vodě křestní a pokojném životě křesťanském.
1548. 4. září. (O.)

Instrukcí z strany Religionu.

Milost a pokoj od Boha Otce našeho skrze Pána Jezu Krista, Pána a Spasitele našeho, buď rozmnožen mezi vámi. Jakož času předešlého, páni Kadaňští, oznámeno jest vám od úřadu našeho, že vám bude odeslána *instrukcí*, jak by se měli kněží vaši i vy v náboženství svém držeti, poněvadž se k konsistoři Pražské pod obojí způsobou hlásite a jí se spraviti žádáte. Jiné instrukcí vám dáti nemůžeme než tu, kteréž sami užíváme i všecko kněžstvo řádné v *českém království* podle obecného snešení, čehož vám jeden exemplář posíláme, kterémuž vyrozumějíc tím se spravte vy i kněží vaši.

Kdež pak porozuměli jsme, že by u vás o některý artikule obzvláštní z strany náboženství od někoho domlouváno býti mělo a to z strany zpívání jazykem rozumným, postův a svátkův svěcení.

Což se *zpívání* dotýče rozumným jazykem, tak jakž jest zpráva učiněna od kněze Jana Mystopola, pana administrátora našeho, od poctivých a ctihodných pánův mistrův, kněze Martina p. mistra učení Pražského, kazatele Bethlemského, od kněze Felixa p. mistra téhož učení a faráře kostela svatého Jindřicha v novém městě Pražském, kterak při přítomnosti jich pobožně, vážně a křesťansky zpíváno jest při mšech svatých i nešpořích, toho se zpívání v domu Božím při tom zanechává, poněvadž školy a žákův nemáte.

Item z strany *svátkův svěcení*, kterýchž my spolu s církví obecnou šetříme, a se vší pobožností připomínajíc slavíme jakožto: Božího narození; nového leta; Božího křtění neb tří králův; v bílou sobotu křtitedlnou studnici obnovíte podle řádu našeho; Velikou noc; Božího vstoupení i vigiliji svatého Ducha opět studnici křtitedlnou obnovíte; sv. Ducha; sv. Trojice; Božího těla; svátky panny Marie; svátky apoštolský i jiných svatých; sv. Jana křtitele; sv. Štěpána; sv. Vavřince; sv. Martina; sv. Michala; všech Svatých; sv. mistra Jana Husy i jiných svatých, jestli obyčej v městě vašem památku činiti, pro dobrý pokoj zachování v obci jste povinni se srovnati.

Item co se tkne *postův*, jako půst čtyřiceti dnův, křížové dny, pátek, sobotu, vigiliji a jiné posty, kterýchž církev

křesťanská obecná od mnoha set let požívá v jistých pokrmích, těch abyste požívali a řádné posty drželi.

Naposledy *kněží* vaši spolu s vámi mějte mezi sebou bázeň Boží, následujíce všelijakých ctností, mravův křesťanských, jsouc střídmě živi, velikou šetrnost majíc na přikázání Boží, aby od vás obojích pilně ostříhána byla, jakožto zjevného řízení Božího instrukcí nebeské. Kněží vaši ať *káží slovo Boží* v tichosti, v pokoře a v pravdě bez všelijakýho hanění i škodlivých, posměšně rouhavých důtek, kteréž v sobě nezavírají a nenesou žádného pokoje, lásky, ani jakéhosi křesťanského vzdělání, než různice, kyselost, rozličné škody a nesnesitedlné nevole. Protož což na vás jest, mějte se všemi pokoj, a jestli že by kdo vás nenábožně utrhal, aneb jak dotýkal v náboženství, neodplacujíce se zlým za zlé, ani hanění za hanění sneste a na nás vzneste, prvé nežli byste co toho před sebe vzali, což by se vám v Religionu ubližovalo. My s pomocí Boží budeme vám radní i pomocní ke všemu dobrému, což na nás jest, aby víra, láska a pokoj Boží zachováno bylo. Milost Boží buďiž s vámi. Amen.

Administrátor, mistři a farářové konsistoře arcibiskupství pod obojí spůsobou přijímajících.

396.

Psaní kněze Martina, faráře v Litomyšli, komisarům komory královské České, v němž popírá, žeby pikharty, kteří se k víře pod jednou obraceti chtěli, nutiti zamýšlel, aby se k víře pod obojí přiznávali. 1548. 15. Septemb. (**Xx.**)

Toho, jímž lidi mrou a živi jsou všecky věci, Vaším milostem žádám, urozený pane, urození a stateční páni rytíři. Psaní toto mé k Vaším milostem z veliké své potřebnosti činím, maje od V. M. zaslíbení, kdyby má jaká potřeba byla, abych k V. M. psaním neb v osobnosti se utekl. Protož V. M. milostiví páni oznamuji, co v tyto časy mně se stalo od Alexandra impressora z Litomyšle, kterýž se připověděl k náboženství římskému s některými osobami, kteréž jako i on byly z *pikhartské* sekty. A ten aby tím snadněji od pana administrátora hradu Pražského přijat mohl bejti, zprávu mnohou a nepravou o panu hejtmanovi i také o mně dával, na jehožto zprávu aneb jeho přátel J. M. arcikníže pán mně nejmilostivější ráčil ku panu hejtmanovi psáti, žeby pan hejtman Lito-

myšlský nechtěl *Římanův* přijímati a trpěti v Litomyšli, a žebych já od něho měl slyšeti a někomu to oznámiti. V tom jakž J. Mi tak i mně veliká křivda se od Alexandra děje; neb jsem já toho od dobrého pána nikdy neslyšel, aniž také sám od sebe žádnému jsem nepravil, neb jakž pan hejtman tak i já věděl jsem mandát J. M. K. pána mně nejmilostivějšího, co v sobě obsahuje.

Druhá zpráva nedůvodná dána jest od Alexandra, žebych měl já některé osoby k *užívání večeře Páně nutiti.* Oznámil před panem hejtmanem Litomyšlským osobu ženskou: ta přivedena jsoucí před pana hejtmana vyznala, že k tomu dobrovolně šla i ty paní měšťky, kteréž se za ni přimlouvaly, tak že ten Alexander mohl a měl se zač styděti. Kterýž jest zapíral, pravě, že jest o tom zprávy arciknížecí milosti žádné nedával, jakož o tom pan hejtman ráčí J. M. arciknížecí psáti. Jáť se pak všemohoucího věčného Boha i svého v tom dobrého svědomí dokládám, žeť jsem s nimi otcovskou práci měl, mečem ani kopím ani násilně úst jejich otvíráním nenutil, než mandátem a vejpovědí J. M. krále, pána mého nejmilostivějšího. Kteříž přišli, posloužil jsem jim a kteříž nepřišli, zanechal jsem služby a do dnešního dne tak se chovám.

A protož V. M. pokorně žádám, jestli že by J. M. arcikníže o mně tu neb jinou zprávu ráčil míti, aneb kdokoli jinej z urozených pánův, že ráčíte ji vykořeňovati; a tomu člověku ať neráčí věřiti, nebť se naučil, jako i jiní jinak věřiti, mluviti a činiti. A toho fortele užíval při mnohých písních, traktátích proti všemu křesťanstvu a náboženství jeho imprimovati bez položení jména svého, až i potom od pana Kostky vzat byl do vězení. A protož v tom že mou nevinnost ráčíte znáti a J. M. arciknížecí zvěstovati, zato V. M. pokorně dle milého Boha žádám a za odpověď prosím milostivou a potěšenou skrze posla p. hejtmana Litomyšlského.

397.

Konsistoř oznamuje raddě města Kolína, že Markéta Bednářka s Jindřichem Charvátem dle rozsudku práva duchovního se nezachovali. 1548. 15. září. (O.)

Jakož jste nám psaní již as třetí na žádost Markéty Bednářky sousedy vaší učinili, přimlouvajíce se za ni, abychom jí některé věci od práva našeho k potřebě její vydali. Oznamujem vám, že my toho učiniti nemůžeme pro příčinu tu, dokudž ona podle výpovědi práva duchovního s Jindřichem

Charvátem od Hory, manželem svým, nevykoná, což vykonati má. Neb se tomu srozumívá, že jsou oni na nějaký posměch práva duchovního užívali, a ještě některých věci užiti žádají, poněvadž toho, což jim právo našlo, a oni to přijali, vykonati zanedbávají, ješto nám to snesitedlné býti nemůže. Protož vás žádáme, že Markétě Bednářce dle spravedlnosti a práva z úřadu vašeho rozkážete, aby se v Praze v konsistoři naši tu středu před svatým Václavem nejprv příští postavila, a toho se zpravila, proč toho vykonati spolu s Jindřichem Charvátem zanedbává.

398.

Konsistoř nařizuje jmenem Arciknížete panu Václavovi, JM. královské rychtáři v Táboře, aby třetí díl statku po knězi Matěji Lízalovi na penězích, klenotích atd. do konsistoře Pražské dán byl. 1548. v září. (O.)

399.

Jan Křeček soukeník žádá Chrudimského děkana Lahvičku, aby vydal svědectví o Janu Nosalovi. 1548. 24. října. (O.)

Urozený a ctihodný kněže Jene Lahvičko z Rybňan, pane děkane *Chrudimský!* tohoto na vás žádám svědomí, jakž jest vám dobře vědomé a v paměti máte, že jest Jan Nosal před vámi, když jste do Prahy jezdili, pro obecní potřebu, když jste zmínku měli o myslivosti, toto sám o sobě mluvil, když jest byl na Písku, že jest chodíval na království zvěři střílet, že jsou tovaryše jeho, kterýž s ním střílíval zvěř, jali a oběsiti dali, a on Jan Nosal, kdyby se byl pod klest neskryl, že by ho byli také jali a oběsiti dali, a což jest vám koliv při tom více vědomo, že mi to podle práva a řízeni země seznáte a to k tomuto pondělku nejprv příštímu.

A pokuty nesvědčení sobě pokládám sto kop grošů českých.

Dána tato řezaná cedule v středu po svaté Voršile.

400.

Konsistoř povoluje k tomu, aby Jan farář Turnovský pro nedostatek svého zdraví od sv. Jiří z Turnova mohl odejíti. 1548. 26. října. (O.)

Kněže faráři nám v Pánu Bohu milý. Oznamujem vám, že pamatujíc na vaši snažnou a pokornou žádost, kterouž jste na úřad náš duchovní vložili, když jste do Turnova za správce podáni byli, a tam dosednouti měli, žádajíce abyste k tomu potahováni nebyli, předkládajíc také nedostatek svého zdraví a vaši nemožnost, k tomu také uznávajíce my toho hodné a jisté příčiny na tento čas a to všecko s obou stran bedlivě uvažujíce, vás při času svatého Jiří nejrv příštího *z té fary a správy vyzdviháme* a to pohodlí vám činíme. Protož vy znajíce vůli naši tu jistou býti, abyste tam déle mimo čas sv. Jiří z jistých a hodných přičin nebyli, a také prohlédajíce k nedostatkům vašim, které jste sami nám oznamovali a předkládali, tak se zachováte, a tu správu při tom času pustíte. I co by úmyslu vašeho v tom bylo, psaním vaším nám oznámíte.

401.

Konsistoř utr. dává faráře Libuňského Rafaele za faráře do Turnova. 1548. 26. října. (O.)

Oznamujem vám, že z jistých a hodných příčin mocí úřadu našeho kněze Jana, na ten čas faráře v městě Turnově, při času svatého Jiří nejprv příštího odtud vyzdviháme, a majíce jisté poručení JM. krále pána našeho milostivého, abychom města zvláště JM. krále správci duchovními a mužmi hodnými opatrovali, vás při času napřed jmenovaném do téhož města za správce a za faráře také z jistých a hodných příčin podáváme a z ouřadu našeho vás napomínáme i také poroučíme, abyste tu správu k sobě přijali. I vědouce to jisté JM. krále poručení, i také znajíce v tom vůli naši býti, nepochybujem o vás, jako o knězi křesťanském a muži rozumném, že se tak zachováte, a vůli naši i rozkaz vyplníte. Co by v tom oumyslu vašeho bylo, nám psaním svým brzy oznámíte.

402.

Konsistoř stvrzuje svědectví Jana Lavičky, děkana v Chrudimi, kteréž vydal o Nosalovi, že na zvěř do lesa chodil.
1548. 30. října. (O.)

My kněz Jan Mystopolus, děkan kostela svatého Apollinářiše a administrátor, mistři a fárářové konsistoře arcibiskupství Pražského pod obojí spůsobou přijímajících známo činíme tímto naším listem všem vůbec a zvláště kdež náleží, že v té při mezi Janem Křečkem, obyvatelem města Chrudímě s jedné a mezi Janem Nosalem z strany druhé svědek níže psaný podle práva jest přijat a svědčil toto:

Kněz Jan Lavička, děkan v Chrudimi, přijav to na ten závazek, který učinil Pánu Bohu a biskupu k úřadu svatého kněžství, vysvědčil takto: Když jsou byli vysláni Chrudímští do Prahy p. Simeon Franc, p. Václav Vlčnůvek, Václav Budík a Jan Nosal, i vsedl jsem k nim do vozu a na mém koni jel p. Václav Vlčnůvek. Tu mezi mnohou rozprávkou byla zmínka o myslivosti s střelbou, a Jan Nosal takto se k tomu ozval: Když jsem byl na Písku za mladých let, na království mnoho jsem já zvěři postřílel; neb i holomci po mně chodili. A já se dotázal: kterak jste jim ucházeli? a on řekl: Pod klesť jsem se ukrejval. A já se doptal: Kdyby tě našli, co by byli učinili? a on řekl: Co jiného, než jako mému tovaryši, byli by mne oběsili. A já se tomu zasmál, a postrčil jsem panem Simeonem Francem, že mi seděl po levé straně.

A na svědomí i lepší jistotu toho pečeti menší úřadu našeho duchovního tento list dali jsme upečetiti.

Dán v Starém městě Pražském v kolleji císaře Karla, jinak veliké, v outerý před slavnou památkou všech Svatých.

403.

Konsistoř utr. ukládá pokání Václavu z Sazené, jenž v kostele nestydatě mluvil; má za odpuštění prositi, v neděli po čtvrt leta v kládě seděti a po celý rok do krčmy nechoditi.
1548. 31. října. (O.)

Knězi Václavovi Larvovi, děkanu Velvarskému.

Kněže děkane, bratře nám v Pánu Bohu milý! Jakož vás tajno není, jaká se jest příhoda stala ve vsi v *Chržíně* v kostele od člověka robotného Václava z Sazené, že nestydatě a všelijak nenáležitě v oplzlých slovích otevřel ústa svá

nestydatá. Což když jest se nás doneslo, nemohli jsme nad tím než těžkost míti, a nad tím člověkem lítost, k čemu jest jej jeho neváźnost lehkomyslná přivedla, bude-li míti podle práv duchovních i světských souzen a trestán býti.

Ale poněvadž skrze žádosti mnohé milosti jest hledal pro Boha i milosrdenství Božské žádaje, aby mu milost ukázána byla v tom jeho provinění. Protož poněvadž se jest ta věc výše k světské moci nevznesla a v rukou našich při právě našem ještě jest, my jsme té vůle raději, aby člověk napraven byl než zkažen, a pokání svaté aby činil, a kázeň církevní přijal, poněvadž to přečinění jeho jest napřed proti Pánu *Bohu* všemohoucímu, neb kostel jest dům Boží, dům modlitby, místo, na kterémž se oběti Bohu nebeskému obětují, a ten člověk robotný učinil sobě z něho dům hanění a svárův, ješto by mu toho nevytrpěli v krčmě, kdež se bojí Boha a milují řád. Druhé učinil proti *církvi* svaté křesťanské obecné. Neb na tom místě volení Boží rodí se k životu věčnému z slova Božího, z vody a z Ducha svatého, lidé Boží přijímají tu tělo a krev Pána Ježíše Krista, a on na tom svatém místě dopustil se hanebnosti, církvi svaté křesťanské nesnesitedlného neřádu. Třetí učinil proti správci svému a *knězi* Božímu laje jemu, ješto Bohem zapověděna jest všeliká oplzlost, nad to staršímu a správci svému duchovnímu neměl toho učiniti; i pro velikost přečinění jeho není slušné, aby měl bez kázně církevní zanechán býti.

I toto pokání jemu se ukládá: Jedno aby *vyznání své nepravosti* zjevně na *kostelním prahu* učinil v tato slova: Já N. vyznávám se Pánu Bohu, Panně Marii, všem svatým i vám všem vůbec dobrým lidem, že jsem učinil na tomto Božím místě to, což jsem učiniti neměl, mluvě řeč nepoctivou a nenáležitou. I jest mi toho žel s pravou vírou, prosím pro Pána Boha, modlete se za mne Pánu Bohu, ať mi to Pán Bůh odpustí. Druhé aby za *čtvrt leta* každou *neděli* seděl v *kládě* ve vsi za obě noze od západu slunce v sobotu až do západu slunce v neděli. Třetí aby uručil pod 10 kop, aby do roka do *krčmy nechodil*, leč by kde pohostinu byl.

A když budete míti toto jim dáti čísti, obešlete kněží okolní k sobě k určitému dni, i některé z konšelův vašich; ujme-li to dobře, o to pokoj dáte, pakli neujme, oznamte nám psaním svým, budeme to věděti jak opatřiti.

404.

Konsistoř píše p. rytíři Janu Hromadovi z Bořic a na Klecanech, hejtmanu kraje Kouřímského, aby knězi Šimonu Koldovi od Klecanských desátek a mzda zaplaceny byly.
1548. v listopadu. (O.)

405.

Mladí kněží z Vlach se vrátivše jsou dáni za kaplany.
1548. 16. listop. (N.)

Mládenci dole psaní od úřadu tohoto duchovního s listy, jenž slovou *Dimissoriae*, do *Vlach* pro dojítí úřadu sv. *kněžství* jsouc vysláni, i toho tam pořádně došedše a na to listy od biskupa a jistotu ukázavše vrátili se a obedientiam Deo et consistorio slíbivše jsou přijati v počet kněžstva našeho, a na fary za kaplany do jistých let podáni, aby tu byli a bez konsistoře vůle odtud se nehejbali, jakož jsou na to i rukojmě postavili.

Simon Exochus Libenius, dán k sv. *Štěpánu* knězi Václavovi Hroznovi, má býti kaplanem 4 leta. Na to postavil rukojmě tyto: Petra Janáka, Petra Růžka, Vávru mydláře, starší osadní pod 50 kop miš.

Joannes Janovicenus dán do *Čáslavě* knězi Bartolomějovi do let 4 kaplanem má býti.

Georgius Andronicus dán do *Pardubic* za 5 let.

Jacobus Šetelka Pragenus do *Roudnice* za 7 let. Rukojmové pod 50 kop za něho Martin od růže u sv. Haštala, Vavřinec Pražák na ten spůsob, jestli by je zavedl, a oni pro to rukojemstvi jakou těžkost měli, aby se na dílu statku Jakubova hojiti mohli.

Georgius Taborita dán do *Brodu německého* za 6 let.

Jacobus Příbramius do *Slaného* knězi Janovi za 7 let.

Georgius Wolfgangus Načeradenus dán knězi Václavovi na *Zderaz k sv. Václavu* a má býti kaplanem 7 let.

406.

Farář Táborský stěžuje si král. česk. podkomořímu Jiřímu z Gerštorfu a na Choltících, že se mu zadržují důchody farní a oznamuje, kterak se sekta pikhartská vzmahá.
1548. 21. listop. (Xx.)

Modlitbu svou v Pánu poníženou vzkazuji, urozený pane podkomoří, pane mně v Pánu Bohu příznivě laskavý, abyste jsouce zdrávi se vším domem Vaším všelijak dobře a šťastně se jmíti ráčili. Přitom můj nejmilejší pane, jakž prvé tak i nyní oznamuji svou stížnost, že nemám již nač živ býti i s čeládkou tu na *Táboře*, neb mi se již nic nedává a já již i svou vlastní chudou stránku po rodičích utratil jsem deset kop, ano již ryb na půst není mi dáno ani jakej rybníček ukázán jest. Přitom, můj nejmilejší pane, s strany těch sektářů bratří oznamuji: ten kožišník nic nedbaje na trestání vězením na zámku ani rozkaz J. M. Ke, přece sektářství provodí, jiných potahuje; teď opět byli v *Pecňově* i jsou vzati na rukojmě ode pána; ještě i jiné přechovává sektáře u sebe, a dím-li já co, aby se spravovali J. M. Kou a vrchností, nic nedbají ale říkají: Co jest to vrchnost? však vrchnost jest na nebi, tou se máme spravovati. O tom o všem šíř i JM. knížeti arciosvícenému píši i V. M. a páni jsou také prvé psali. V tom žádám za ochranu pokorně, neb já rozumím, dokud jest ten kožišník tu na Táboře, že on vždy rotiti bude, ano i mne rádi by o hrdlo připravili, ale já co jsem před sebe vzal, míním až do té smrti sloužiti věrně a žádám i v tom, že mne neopustíte, ale ochrániti ráčíte.

407.

Consistorium flagitat, ne Episcopus Viennensis adolescentes partis sub utr. ad Communionem unius speciei obliget.
1548. 26. Novbr. (O.)

—*) ut pro sua paterna pietate nos atque totam partem nostram sub utraque specie communicantium hoc beneficio afficere velit, videlicet quum aliquos adolescentes sacerdotium opus bonum petere, et eos cum literis nostri officii ad T. R. ablegari contigerit, ut eos ad sacros *presbyteratus* ordines cumprimis propter copiosam remunerationem omnipotentis Dei,

*) *Initium* literarum in originali desideratur.

deinde ad majus augmentum sanctae matris Ecclesiae catholicae, promovere, et in eos misericordiam exercere dignetur. Hoc si tua paterna Reverentia ex amore isto, et animo pio ac sincero, quo erga nos affecta est (uti sane de ea nil dubitamus) promiserit et post facto atque re comprobaverit, sciat se toti parti nostrae sub utraque specie communicantium vehementer gratificaturam, et longe majorem gratiam, quam unquam ante hac, apud eam habituram.

Illud tamen unice et nil diffidentes a T. R. flagitamus, *ne adolescentes*, qui aliquando a nobis mitterentur, ad *communionem unius speciei teneantur* aut obligentur, donec de hac re a tota Ecclesia certo aliquid conclusum aut consensum fuerit. Siquidem *Italiae D. D. Episcopi*, dum aliquos nostrae partis ad sacerdotalem dignitatem evehunt, tales eorum *more ac ritu religionis communicare domi suae sinunt*, et ad unius speciei communionem non urgent. Non dubitamus autem de tua paterna pietate et charitate, quin nostris hisce precibus benigne et amanter responsura sit. Nos in posterum vicissim T. R. omnia officia prompta ac parata deferimus atque promittimus. Valeat T. R. quam rectissime.

108.

Konsistoř utr. obsílá Martina faráře v Kostelci nad Labem proto, že u faráře Brandejského se neopověděv dítě bratra Boleslavského křtil. 1548. 22. prosince. (O.)

Vězte, že jest těchto dnův minulých kněz Řehoř, farář v *Čelakovicích*, na úřad náš duchovní stížně vznesl, kterak by jste vy nenáležitě do jeho fary do *Brandejsa* proti artikulům strany naší a obecnému snešení vkročiti a sousedu jednomu jmenem Domovskému z *počtu bratří Boleslavských* dítě, neopověděvše se témuž knězi Řehořovi, pokřtíti měli, žádaje nás v tom za spravedlivé opatření. I poněvadž se tu služebností církve svaté a artikulův našich i také kněze spolubratra vašeho dotýče, vám toho den jmenujeme a pokládáme, abyste v konsistoři naší Pražské v koleji veliké ten pátek po třech králích nejprv příští v hodin 16 se postavili a nahoře psanému knězi Řehořovi, z čeho vás podle práva viniti bude, z toho právi byli.

409.

Konsistoř sub utraque domlouvá knězi Vojtěchovi, faráři ve Dvoře Králové m, že o p. Pecingarovi v kázaní svém hanlivě mluvil. 1549. 27. ledna. (O.)

Oznamujeme vám, že jest urozený pan Mikuláš Pecingar z Bydžína a na Hradišti nad Labem k úřadu našemu duchovnímu učinil psaní, v němž sobě ztěžuje a žaluje na osobu vaši, kterak by jste vy v neděli v oktáv Božího křtění na ranním kázaní v kostele v městě *Dvoře* osobu jeho před vším lidem vás poslouchajícím zjevně jmenovali a o něm tato slova mluvili: že by pikhartem a kacířem býti měl a s *kurfiřtem předešlým Saským* v srozumění byl proti Jeho mil. králi a ten kraj všecek že by zavedl, jakž též psaní to v sobě šíře obsahuje a zavírá, žádaje nás, abychom jemu to od vás podle práva k nápravě přivedli a spravedlivě v tom opatřili.

I my rozumějíce, kdyby to tak bylo, že by nám z toho těžkost nějaká dál nastávala, proto vás z úřadu našeho napomínáme, abyste s pánem o to *přátelsky* se snesli a urovnali, a to budete-li chtíti učiniti, pánu po tomto poslu, kterýž vám listu dodá, oznámíte. Pakli by jste nechtěli se s ním o to přátelsky urovnati, tehdy vám den jmenujeme a pokládáme, aby jste ten pátek před sv. Matějem apoštolem Páně nejprv příští v *konsistoři naší* Pražské v koleji veliké v hodin 14 stáli a nahoře psanému pánu, z čehož vás viniti bude podle práva, z toho právi byli.

— —

410.

Konsistoř utr. nařizuje Janu děkanu v Králové Hradci, aby kněží z míst méně potřebných vyzdvíhal a tam je poddával, kde by potřeba větší byla. 1549. 30 ledna. (O.)

Oznamujeme vám, že jest nás jistá zpráva došla, kterak by v tom *kraji Hradeckém* a v děkanství vašem nemálo *far* pustých *ve třech a ve čtyrech mílích* zdélí býti mělo a tudy lid obecný že by velikou zádavu a těžkost nésti měl, když nemají kněží blízko, kteří by jim slovem Božím a svátostmi v čas potřeby posluhovali a to že by ne od jinud než z toho pocházelo, že zase v některém koutě v půl míli a nejdále v míli *pět neb šest kněží pospolu* na farách jest, kdež není jich tak mnoho potřebí.

I uvažujíce potřebu církve a lidu obecného, aby v potřebách svých měli kde se k slovu Božímu utíkati a svátosti

od koho přijímati, vám z úřadu našeho poroučíme, abyšte vy podle starobylého pořádku v děkanstvích zachovávaného kněží z *míst méně potřebných vyzdvíhali* a na ta místa, kdež by toho *potřeba větší* býti se nalezala, pro pohodlí lidu podávali, poněvadž my na ten čas těch míst všech věděti nemůžeme a tak vůli naši v tom vykonáte, a obzvláštně kněze Luciána, poněvadž se s kněžmi okolními nesnáší v pokoji a v lásce, ale haní jiné i lidí pozdvihuje, jak nás zprávy docházejí. Kněz Jan v *Dašicích* ten nemalé pohoršení činí, toho potrescic jiným místem opatřte a kněz Blažej, který prvé v *Mýtě* byl, dobře se hodí do *Nového města* po pracnosti bez jeho škody aby tam ujal zprávu a vámi tam jsa aby se spravoval.

411.

Konsistoř obsílá Václava faráře v Škramníku pro nezaplacení sumy, jíž povinovat jest Voršile, kuchařce mistra Jana Zahrádky, probošta kolleje krále Václava. 1549. v lednu. (O.)

412.

Konsistoř sub utr. oznamuje faráři v Hořicích Benešovi, že při sněmu obecném to bude opatřeno, aby se tak veliké neřády v Hořicích nedály. 1549. 2. února. (O.)

Jakož jste nám psaní učinili, oznamujíce o dvou neřádech dost velikých, kteří jsou se v městečku vašem zběhly, toho jsme neradi slyšeli a takové nespůsoby a nešlechetnosti těžce neseme, i to jakž psaním svým nás žádáte, opatřiti chceme a s pány *hejtmany* z toho kraje Hradeckého při *sněmu obecném*, který nejprv na hradě Pražském držán bude, dostatečně rozmluvíme, aby skrze ně takové zlé přetrženo bylo a svého průchodu déle nemělo.

413.

Konsistoř obsílá faráře Koňatku v Tajně nad Vltavou, protože nařkl na poctivosti Jakuba Ursina, rektora školy v tato slova: „Že jsi zvygebený lotr a šibal i s bratry tvými.“ 1549. v únoru. (O.)

414.

Pavel kněz sub una přijat k straně pod obojí.
1549. 15. února. (N.)

Kněz Pavel kaplan na ten čas v *Chrudími*, jsa prvé sub una a potom na žádost jeho a přímluvu přátel jsa přijat v počet kněžstva sub utraque, slíbil obedientiam Deo et consistorio rukou dáním.

415.

Jan Zlatohlávek chce se oženiti, nevěda o své manželce, živa-li či ne. 1549. 15. února. (N.)

Item kdež byl Jan Zlatohlávek, švec, žádost skrze supplikací na úřad konsistoře vložil a žádal, aby mu dopuštěno bylo k jinému manželství přistoupiti, poněvadž o své *první manželce* Mandaleně, Anny Hubaté dceři z Plzně *nic neví*, živa-li jest aneb kde by byla. Oznámeno jemu od úřadu, že toho při předešlé vejpovědi, kteráž mu i přečtena byla, zanechávají a toho změniti nemohou. Ta vejpověď zapsána stojí napřed pod tímto titulem: Fer. VI. post ferias Petri et Pauli a. 1547.*)

416.

Konsistoř utr. domlouvá Jiříkovi faráři v Miličíně, aby Joannesu písařovi dluh zaplatil. 1549. 22. února. (O.)

Jest nám to s nemalým podivením, ano i na stížnosti veliké máme, že ty vejpovědi úřadu našeho duchovního mezi tebou a Joannesem písařem z *Divišova* učiněné tak lehce sobě vážíš a jim za dosti nečiníš, ani nad lidmi žádné lítosti nemáš, je k škodám a outratám i k těžkosti připravuješ. Neb s nahoře dotčeným Joannesem o ten *dluh* jeho jsi se neurovnal a jemu ho až posavád, jak zpraveni jsme nezapravil. Protož tobě z úřadu našeho poroučíme a přikazujeme, aby ty s často psaným Joannesem o ten dluh se urovnal ve 2 nedělích od datum listu našeho pořád zběhlých a jemu jej zapravil. Pakli by toho v tom čase neučinil, tehdy aby se v první pátek v postě v konsistoři Pražské v koleji veliké ve 13 hodin postavil a toho se zpravil, proč jsi toho učiniti zanedbal.

---

*) Dotčenou výpověď jsme neuveřejnili, pokládajíce ji za méně důležitou.

417.

Konsistoř píše 1. Valentinu děkanu Jičinskému, spolu také 2. patronu p. Janu Bibrštejnovi z Bibrštejna a na Kosti, aby do stvrzení kšaftu stateček po kněži Janu faráři Markvartickém opatřen a popsán byl. Totéž konsistoř píše také 3. rychtáři a konšelům i osadním v Markvarticích.
1549. v březnu. (**O.**)

418.

Konsistoř utr. obsílá Michala bakaláře z Kadaně do Prahy.
1549. 5. března. (**O.**)

Purkmistru a radě města Kadaně.

Oznamujeme vám, že Michal bakalář, syn pana Volfa zlatníka, spoluměštěnína vašeho, maje sobě den od kněží našich v městě našem z poručení úřadu našeho jmenovaný k *stání v konsistoři* naší Pražské na některé rozmluvení, toho jest neučinil a se nepostavil a úřad náš potupil a sobě zlehčil, nýbrž nad to výš přátelé jeho, jakž zprávu máme o kněžích našich dosti lehce a potupně mluví, což jest nám s podivením nemalým, kudy to jde a jestli by to tak bylo, jistě by nám nikoli snesitedlné nebylo.

Protož vás žádáme, anobrž z úřadu našeho přátelsky napomínáme, že dle spravedlnosti a práva svrchu jmenovanému Michalovi rozkážete, a moci úřadu vašeho k tomu jej přidržeti budete, aby ten pátek před vtělením Pána našeho Ježíše Krista nejprv příští v konsistoři naší Pražské v koleji veliké v hodin 13 se postavil, a toho se zpravil, proč jest předešle podle uloženého sobě dne a času před námi se nepostavil. Té pak vdově, kterouž on za manželku míti chce, ač jest právu povolna byla a do Prahy se jeti strojila, kdyby z toho odvozována nebyla, oznamte, ať též k tomu času v konsistoři se postaví. Dat. v outerý masopustní.

419.

Reverendissimo atque Amplissimo in Christo patri D. D. Tito Cheronensi Dei et apostolicae sedis gratia Episcopo Venetiis ad S. Mariam de L'horto degenti, Consistorium utr. munusculum mittens sacros Liquores ab eo petit.
1549. 30. Martii. (**O.**)

Gratia et pax a Deo patre per Jesum Christum dominum et servatorem nostrum multiplicetur. Amplissime praesul! partim necessitate haud parva et sane non tam nostra, quam totius Ecclesiae impulsi, partim vero Tuae Reverentiae confisi amicitiae ac benevolentiae, qua nos benigniter complectitur, ad eam cum petitione confugere decrevimus. Petimus autem T. Amplitudinem cum nostro tum etiam totius Cleri in regno Boëmiae *sub utraque specie* communicantium nomine, ut nobis sacrum *Chrisma*, quos sacros liquores vocitant, pro unctione mittere per hos nuntios dignetur. Non dubitamus, quin T. R. id tam pro bono et commodo matris Ecclesiae quam pro paterno amore et pio affectu, quo nos amanter prosequitur, perlibenter factura sit. Insuper rogamus T. R. ut munusculum hoc quippe *cultros* Boëmico artificio paratos numero duodecim a nobis licet exiguum et minime T. Amplitudine dignum, tamen in significationem gratitudinis pro beneficiis nobis a T. R. exhibitis, atque etiam confirmationem mutuae nostrae amicitiae missum et donatum boni aequique consulere dignetur. Bene valeat T. R. in Christo Jesu. Pragae e collegio divi imperatoris Caroli Quarti patris patriae, aliter magno.

Administrator, presbyteri Consistorii Archiepiscopatus Pragensis Vicariatus sub utr. specie communicantium.

420.

Mladí kněží z Vlach se vrátivše dáni jsou za kaplany.
1549. 30. dubna. (**N.**)

Mládenci níže psaní, kteří s listy od úřadu konsistorského sobě vydanými do *Vlach* pro dosažení úřadu sv. kněžství byli chodili, toho došedše, zase s pomocí Boží se navrátili, a napřed Pánu Bohu obedientiam, potom consistorio ruky dáním slíbivše jsou přijati v počet jiného kněžstva a za kaplany do jistých let dáni farářům některým.

Aegidius Parvus, Moravus Dačicenus, dán do *Berouna* knězi Pavlovi a má býti do čtyr let kaplanem, jakž se zavázal konsistoři.

Joannes Lica e Tabor dán do Hory k *Náměti* knězi Janovi tu faráři, kaplanem má býti za 4 leta.

Thomas Čeček Benešovinus knězi Václavovi Subulovi k Matce Boží *před Tejnem*, kaplanem do 5 let. Rukojmové za něho: Jiřík Vesecký z Vesec a Matouš písař pod 50 kop miš.

Jacobus Boubelík e Mísa také knězi Václavovi *Subulovi*, kaplanem aby byl 5 let. Rukojmové za tohoto ti, kteří za prvního pod touž summou.

Joannes z Městce Heřmanova dán do *Vysokého Mejta* knězi Christophorovi, kaplanem má býti do pěti let.

Joannes z Habru dán do *Brodu Českého* knězi Sixtovi, aby byl kaplanem do tří let, tak se zavázal konsistoři.

421.

Konsistoř utr. domlouvá knězi Janovi, faráři v Náměti na Horách Kutnách, že k různicím příčinu dává; od sv. Havla jej konsistoř jiným místem chce opatřiti. 1549. 17. května. (O.)

Oznamujemeť, že jest nám psaní obšírné a jisté od pánův *horníkův* pod pečetí jejich dodáno, v němž sobě do tvé osoby nemálo ale velmi mnoho si ztěžují, kterak by ty v té obci před sebe bráti měl, což by k nepokoji a *různicem* býti a ztahovati se mělo, a když jsi byl napomínán od děkana i od nich, aby toho, což by bylo k nepokoji a k různicem, před sebe nebral, že jsi jim proti tomu na odpor se postavil a jich v ničemž neuposlechl, než pyšně, nevážně odpovídal, což oni sobě nikoli možné od tebe snášeti ani jakž trpělivi býti praví, žádajíce nás velice za to, abychom tebe hned z toho místa a z té obce vyzdvihli, aby nějaké různice tam tvou příčinou nevznikly, jakž tož psaní jejich to všecko v sobě šířeji a dostatečněji zavírá a obsahuje. I nechtíce my na tebe jakožto na kněze takové lehkosti dopustiti, aby měl *kromě času* z místa vyzdvižen býti, tebe dle povinností našich napomínáme, anobrž z úřadu našeho přikazujeme, aby ty v obci té všelijak pokojně, nedávajíc žádné příčiny žádnému k různicem a nějakým nesnázem, až do času *sv. Havla* nejprv příštího se choval a děkana jakožto vrchnosti své poslouchal a jím se spravoval. A my při času sv. Havla tebe místem, na kteréž se dobře trefiti budeš moci a kdež také toho potřeba větší nežli

v Náměti bude, opatřiti chceme. Pakli by toto napomenutí naše přátelské a rozkaz místa u tebe neměl a ty v něco se toho dával, což by knězi nenáleželo, a příčina různic, nevolí a nepokoje byl, již bychom tebe skutečně trestati museli a také jestli by co těžkého na tebe od koho přišlo, jakož se i páni horníci v tom nám ohražují, jestli by toho nepřestal, že by déle od tebe takových věcí nikoli snášeti nemohli, již by žádnému jinému toho, než samému sobě přičítati nemohl. Věříme, že se podle napomenutí a předložení našeho zachováš, abychom my i páni horníci i ty také pokoje užiti mohli.

422.

Mladí kněží z Vlach přišedše jsou dáni za kaplany.
1549. 17. května. (N.)

Čtyři mládenci podepsaní, kteříž s povolením úřadu konsistorského, majíce listy od něho sobě dané, do *Vlach* pro dosažení úřadu sv. kněžství (šli), jeho tam došedše s pomocí Boží se zdrávi vrátili a obedientiam Deo et Consistorio slíbivše v počet kněžstva řádného přijati a za kaplany na jistá místa podáni a do jistých let býti přiřkli:

Daniel Vicinides z Chotěboře rodem a slavného učení Pražského bakalář dán do *Bydžova nového* knězi Jiříkovi děkanu Bydžovskému, a má býti kaplanem za tři leta. Rukojmě za něho na právě Bydžovském: Jan Maňas, Michal Kotlovec, Beneš kožišník, Jindřich postřihač, sousedé v Bydžově, jakž list pod pečetí města od purgkmistra a raddy poslaný o tom plněji svědčí.

Dionysius Pragenus dán k sv. *Jindřichu* poctivému panu mistru Felixovi, kaplanem má býti za 5 let. Rukojmě postavil pod základ 50 kop gr. miš. Jana Hada, Jakuba Kavku krejčího, Martina Farkaše kožišníka. Podpůrce jim za to otec téhož kněze. Má pak býti kaplanem u sv. Jindřicha do dvou let, jakž má smlouvu s osadními, že *mu zapůjčili, když do Vlach šel,* 10 kop. miš.

Mattheus z Brodu Německého dán do *Králový Hradce* poctivému panu mistru Janovi Kolínskému, děkanu Hradeckému, kaplanem za pět let má býti.

Mattheus Pragenus dán do *Rakovníka* knězi Janovi Vrabečkovi, kaplanem má býti za šest let.

423.

Konsistoř sub utraque obesílá do Prahy kněze Řehoře faráře v Čelakovicích, že pohaněl Canon řecké mše sv., vydaný Pavlem, farářem u sv. Havla. 1549. 24. května. (O.)

Oznamujem vám, že jest se na úřadu našem duchovním dožádal kněz Pavel farář kostela sv. *Havla* v starém městě Pražském, abychom vás listem z úřadu našeho obeslali, že vás viniti chce před námi z toho, že jste *Canon sv. mše řecké* (kterýž jest on vydal na jevo tisknutý pro čest a chválu Boží, a i proto, aby se věrní křesťanští kněži Boží tvrdili v sv. Boží víře) těmito slovy nařkli, že jest ten Canon k veliké hanbě Čechům a ku podezření víře jejich, abyšte toho, což jste zjevně mluviti směli, dokazovali. I nemohouce my jemu spravedlivě práva odepříti, vás tímto psaním naším poháníme a den jmenujeme i pokládáme, abyšte ten pátek po slavnosti na nebe vstoupení Pána Krista nejprv příští v hodinu 10. v konsistoři naší Pražské stáli a nahoře jmenovanému knězi Pavlovi, z čehož vás podle práva bude viniti, z toho právi byli.

424.

Konsistoř utr. nařizuje děkanovi a farářům konsistoře na Horách Kutnách, aby Jan Čečetka od manželky jen na tři leta byl rozveden. 1549. 14. června. (O.)

Jakož jste nám psaní učinili, oznamujíce, kterak by mezi manžely Marketou Práškovou a Janem Čečetkou některé nevole vznikly, až ku právu duchovnímu se dostaly a o ně i činiti měly, žádajíce nás v té věci za naučení, jak byšte se zachovati podle práva měli.

I toto se u nás podle práva snáší a vidí, poněvadž na ten čas ti manželé nahoře dotčení tak jsou se *proti sobě* zkyselili a rozlítili, že žádné chuti a lásky neb přívětivosti jedna strana k druhé nemá a nemůže míti a k tomu také jakž oznamujete hodných příčin se nenalezá, aby mezi nimi divortium do smrti býti mělo, že *do tří let* pořád zběhlých *bez sebe a na různo býti mohou*, však na ten spůsob, aby jedna každá strana z nich všelijak řádně, počestně a chvalitebně se, jakž na pořádné manžely náleží, chovala a ničehož toho, což by proti Pánu Bohu a církvi i dobrým lidem neřádné bylo, se nedopouštěla. Pakli by která strana čeho takového nespůsobného a nekřesťanského proti manželství pořádnému se dopustila, to aby se nepřehlídalo, než skutečně při nich ztrestáno a k ná-

pravě přivedeno bylo. A jestli by pak v tom času majíce k sobě lepší vůli a lásku i přívětivost jako manželé přátelsky se snésti a urovnati mohli, aby spolu byli, že se jim ta cesta nezavírá, ale toho se dopouští.

425.

Dominikán Rusek z Bránska jest ***přijat*** *k straně pod obojí.* 1549. 25. června. (**N.**)

Kněz Martin Rusek z *Bránska*, který byl prvé mnichem ordinis *Dominici* praedicatorum, poznav pravdu zákona Páně, jakž pravil a vyznával, i žádal, aby byl přijat v počet kněžstva jiného pořádného. I tu p. administrátor a p. konsistoriánové vážíce jeho žádost a věříce jemu, že z upřímného srdce a s dobrým oumyslem, jakž praví, poznav pravdu zákona Páně to činí, a že chce při té pravdě poznalé pevně a stále státi, ji vyznávati a hříchův předešlých srdečně želeti, když jest slíbil obedientiam primum Deo, deinde consistorio, *přijali ho* v počet kněžstva jiného řádného.

426.

Reverendissimo atque dignissimo in Christo patri D. D. ***Tito Cheronensi****, Dei et apostolicae sedis gratia Episcopo* ***Venetiis ad*** *S^m^* ***Mariam*** *del horto degenti. Consistorium altera jam vice supplicat pro obtinendis ss.* ***liquoribus.*** 1549. 26. Junii. (**O.**)

Gratiam et pacem a Deo patre per Jesum Christum filium ejus unicum precantur. Amplissime praesul! scripsimus ad Tuam reverentiam trigesima die Martii, quibus scriptis ab ea petiimus, ut nobis sacrum chrisma seu sacros *liquores* pro commodo Ecclesiae sanctae catholicae mittere velit, quemadmodum et *alii* reverendi D. Episcopi praedecessores T. reverentiae facere soliti sunt, quando a nobis pro eis rogati fuerant. Sed ad litteras et preces nostras nihil responsi a T. R. accepimus, et quid causae sit ignoramus. Proinde T. amplitudinem iterum vehementer petimus, ut nobis et toti clero partis nostrae in hac nostra necessitate benigne ac paterne consulere, ac liquores sacros, quorum in nostra patria ingenti penuria laboramus, pro sacra unctione mittere velit. Nos vicissim memores beneficii fore pollicemur. Valeat T. R. bene in Christo Jesu ac respondere nobis dignetur.

427.

Konsistoř utr. po druhé domlouvá knězi Janovi, faráři v Náměti na Horách Kutnách, pro nespůsobné chování; od sv. Havla jej konsistoř podává do Hořiček. 1549. 19. července. (O.)

V paměti dobře bezpochyby máš, na jaký konec a spůsob od úřadu našeho předešle jsi puštěn a jaké společné snešení a zůstání mezi námi se stalo, jedno aby ty v obci té, v kteréž na ten čas jsi, žádných příčin k rozbrojům a *různicem* neb nepokojům nedával, dokudž tam budeš. Druhé, že déle než do času sv. *Havla* nejprv příštího v té obci za faráře nechán z hodných příčin nebudeš, aby na to se netroštoval, ale že od úřadu našeho místem náležitým budeš opatřen, což oboje jsi ujal a tak se zachovati připověděl.
I oznamujemeť, že páni šepmistři a rada na *Horách Kutnách* zprávu nám opět psaním svým učinili, kterak by ty mimo společné naše zůstání a tvé připověděni a jisté i dobrovolné podvolení příčiny k nepokoji a k různicem a k nějakému srocení dával, na tom se troštujíc a jiné postavujíc, *by pak oni nechtěli*, že tu *přece* přes čas sv. Havla nejprv příštího zůstati chceš. Protož tebe z úřadu našeho opět napomínáme, anobrž přikazujíc poroučíme, aby ty šetře pokoje jako kněz v takové věci se nedával, kteréž by k různicem a nevolem býti měli a do času sv. Havla nejprv příštího v té obci všelijak řečí i skutky pokojně se choval, chceš-li trestání ujíti. A místo také tobě ukazujeme, a na ně tě při času sv. Havla nejprv příštího z úřadu našeho podáváme, totiž do *Hořiček* v kraji Hradeckém, od urozeného pana Bernarta Ženšičky z Nestajova, purkrabě kraje Hradeckého, aby faru sám při tom času nahoře jmenovaném ujal, a tak se podle tohoto psaní zachoval.

428.

Mladí kněží z Vlašských Benátek se vrátivše dáni jsou za kaplany. 1549. 13. srpna. (N.)

Mládenci čtyři níže zejmena postavení z *Benátek z Vlach*, došedše tam úřadu sv. kněžství, s Boží pomocí se navrátili, a *listy* na potvrzení svého úřadu od biskupa přinesli i položili. I tu jsou v počet jiného kněžstva pořádného přijati, když slíbili obedientiam rukou dáním napřed Pánu Bohu a potom

panu administrátorovi a konsistoři, že do jistých let kaplany budou.

Joannes Paborinus Lomnicensis dán do *Žatce* knězi Jakubovi děkanovi, a kaplanem za tři leta má býti.

Martinus Misenus dán k sv. *Jiljí* knězi Janovi faráři, kaplanem za 4 leta má býti. Za to rukojmě pod 50 kop miš. rukou dáním Jan nožíř, Kříž sladovník z té osady.

Petrus Pardubicenus dán do *Stříbra* knězi Matějovi, kaplanem má býti za 5 let.

Thobias Borotinus dán do *Hory Cuttny* knězi Václavovi děkanovi, za 3 leta kaplanem má býti.

429.

Konsistoř sub utr. obsílá kněze Václava děkana Hor Kuten, že některé řády a zvyklosti starobylé ruší. 1549. 6. září. (O.)

Oznamujeme vám, že jest na úřad náš duchovní vzneseno od kněze Pavla faráře kostela sv. Havla v starém městě Pražském, kterak by jste vy u Hory některé *řády církevní* proti starobylé zvyklosti a pořádku *změniti* měli, nad čímž by stížnost a pohoršení lidu bylo. Protož vám z úřadu našeho den pokládáme a jmenujeme, abyšte v středu po datum listu našeho nejprv příští v konsistoři naší Pražské v koleji veliké v hodin 12 před námi se postavili a toho, což o vás jest vzneseno, se zpravili jináče nečiníce.

430.

Václav děkan z Hor Cuttných slibuje církevní řády zachovávati. 1549. 11. září. (N.)

Já kněz Václav na tento čas děkan na Horách Cuttnách byl jsem obeslán ode vší konsistoře pražské pod obojím přijimajících na zprávu kněze Pavla, faráře sv. Havla, že bych ne tak učil ani tak držel o církevních věcech a řádích, jakož mi tu od kněze Pavla mluveno bylo. Čemuž jsem tu tak já hned odepřel a odpírám. I učiněna jest na mne otázka od pana administrátora na místě vší konsistoře, držím-li a stojím-li nebo chci-li státi při těch artikulích snešených ode všeho kněžstva z strany pod obojím přijímajících r. 1539. Já pak podle svého dobrého svědomí a jsa hotov z své víry každému žádajícímu počet učiniti, netoliko ústy se přiznávám, ale nadto

teď rukou svou vlastní se přiznávám, že tak *chci držeti podle týchž artykulův* nahoře dotčených, zvláště proto, poněvadž se v nich propůjčují a potvrzují učení sv. Evangelia a písma zákona Páně i doktorův svatých.

431.

Sacerdotes Pragenses sub utr. Ferdinandum I. regem enixe rogant, ut usus communionis parvulorum servetur, vel ut ab omnibus statibus regni deliberatio de mutatione hujus articuli fiat. 1549. ante 14 Sptb. (**X.**)

Serenissime rex et domine domine noster clementissime! Sicut V. S. R. M. in manus nostras scriptum, in quo contra communionem *parvulorum* scribitur, offere dignata est, hoc nos transcribi curavimus ac diligenter perlegimus.

Interim tamen id inaudivimus, quomodo Vestra S. R. M. hoc moleste ferre dignaretur, quod tam diu cum responso imparati atque in ea re segnes simus.

Clementissime Rex! V. S. Mem humiliter oramus, ne id aegre ferre dignetur, si quidem hoc non ex contemtu nec ex negligentia, verum certis et justis de causis fecimus.

I. quod necessarium fuit, ut hujusmodi et tam copiosi scripti *plura exemplaria* quam unum haberemus, uti hoc sane a nobis factum est.

II. quod quidam e numero nostro propter seria negotia *extra* civitates Pragenses profecti fuerant, et quidam hoc tempore *infirmi* erant, sine quibus non visum est nobis aequum de hoc scripto quippiam tractare, praesertim cum tam magna res sit.

III. causa est, quod totus clerus Pragensis *assiduum laborem sustinet* in praedicatione verbi divini quotidie et in celebratione sacrarum missarum, et procuratione infirmorum hominum hocce tempore; insuper judicia, quae in consistorio propter commodum et tranquillitatem hominum aguntur, non omittebamus; propter hoc itaque et alias causas justas cum responsione parati non sumus. Etenim nunquam nos id sperabamus, ut nobis solis de isto articulo, nempe communicatione parvulorum, cum aliquo quidpiam rei futurum esset, cum iste articulus non solum ad nos, verum etiam ad totam ecclesiam Boemiae sub utraque specie communicantium pertineat. Verum id nos semper credebamus et nunc credimus, postquam communio parvulorum in primitiva ecclesia a sanctis patribus, tum etiam hic in Boemia ab antiquo practicata fuit, et nos in ea

nati ac enutriti sumus, eamque didicimus et alios docuimus, quod in ea cum bona pace ac tranquillitate conservabimur.

Quapropter V. S. R. M. humiliter tanquam humiles subditi oramus, ut iste articulus in gratiosa *dilatione*, ac in sua pace et modestia, quemadmodum in nostro scripto id posuimus, *ad generale Concilium usque futurum* relinquatur, uti etiam majoribus nostris, quod ex relatu aliorum accepimus, dilatus et relictus fuit.

Nam si contra hoc scriptum responderemus, veremur, ne majus et gravius odium inter partem sub una atque nos sub utraque oriretur, et inde in populo ac vulgo simplici aliquod scandalum, luctus, fletus atque querimoniae nascerentur, veluti a fide deficere cogerentur.

Si quidem in eo scripto graves calumniae et convicia in majores nostros omnes, tum in nos jacta, imo etiam tristes minae incussae sunt. Quisquis nam est ille, qui contra nos haec scribit, scribit ea, quae vult; cum posset audire, quae nolit.

Sin autem aliter fieri haud possit, nisi ut ad scriptum hoc respondeamus, hoc V. S. R. M. tanquam regem clementem et justum ac dominum nostrum gratiosum propter Deum petimus, quo *tempus commodum* et justum ac *prolixum* nobis concedatur, ut juxta veterem consuetudinem cum spiritualibus ac sacularibus partis nostrae, et praesertim in universitate Pragensi *colloquium* opportune habere possimus, et quod in hac re justum et pium esset, id respondeamus.

Nos etenim rationem habentes officii nostri, quod statibus partis nostrae sub utraque specie communicantium debemus et eo obligamur, non possumus sine scitu aliorum aliquas disputationes instituere vel scripta edere adversus partem sub una, ne tum ipsis statibus scandalum aliquod praebeamus, ac in sinistram opinionem incurramus, tum etiam vulgo, quorum doctores ac gubernatores sumus.

Nam *status* ipsi non semel, sed saepius in conventibus publicis aspere dixerunt ac testati sunt, quod nobis solis sacerdotibus fidem ac religionem suam non concedant atque non committant, ibidemque mandarunt, *ne quidquam sine eis in religione mutemus, aut attentemus*, quia tantundem ad eos fides et religio, quantum ad nos spectent.

Cui rei majores nostri tum etiam nos, cum non haberemus episcopum nostrum, acquievimus.

Proinde iterum atque iterum humiliter et quam maxime peti potest petimus, ut V. S. R. M. tanquam dominus noster gratiosus ac justus hanc humilem nostram supplicationem benigne et amanter atque clementer accipere ac perpendere, ad eamque gratiosum responsum dare dignetur. Nam Deum ipsum,

qui omnia novit ac videt, nec non conscientias nostras testamur, quod hoc unice studeamus, ne personis nostris alicui parti occasio ad aliquas molestias et discordias praebeatur, sed cum omnibus, quantum in nobis est, ut pacem habeamus, ac ipsi eadem patiamur. Data ante crucis exaltationem.

432.

Konsistoř sub utr. oznamuje knězi Martinovi faráři Litomyšlskému, že někteří pikharté od císaře na milost jsou přijati a že po odvolání bludů mohou se do církve navrátiti. 1549. 21. Septbr. (**O.**)

Oznamujeme vám, že jeho milost král a pán náš milostivý osoby dvě ukazatele listu tohoto, kteříž jsou předešle z církve naší obecné byli odešli a sekty *pikhartské* se přidrželi, *na milost přijímá* s manželkami i s dítkami jejich a toho jim přiti ráčí, aby v tomto království *Českém* obyt svůj a zvláště při městě Litomyšli mohli míti, jakž i prvé jsou měli, však když by prvé *odvolání svých bludův* a vyznání víry své vůbec v kostele přede vším lidem po kázaní v neděli, kterouž se bude vám přihodné zdáti učinili, jakž toho formuli v tomto našem listu zavřenou odsíláme.

I vědouc o tom, abyšte lidu to oznámili bez všelikého však potupování a hanění, než pokojně a křesťansky, aby je také zase mezi sebe jakožto do církve pravé, k niž se navracují a přiznávají a v ní býti a trvati chtějí a míní, přijali a jako spoluoudy a bratří milovali.

Při tom také panu *hejtmanovi* JMi královské oznámíte, že ta vůle jest JMi královské, aby oni s manželkami i s dítkami svými tu při městě vašem bydleti a živnost vésti mohli, že jim toho JM. královská z své milostivé a přirozené dobroty přiti ráčí, aby jim toho také pan hejtman přál a je přijal.

433.

Consistorium pio viro sacerdoti Ludovico Ješkoni ecclesiae Cadanensis sub utraque specie communicantium pastori mandat, ut in causa Benedicti Regenhut testes juxta legitimam juris formam excipiat. 1549. 25. Septbr. (**O.**)

Non te lateat, honorande vir, quendam Benedictum Regenhut a Šonfeld Cadanae nunc degentem supplicem libellum

officio nostro per amicos suos obtulisse, in quo refert, quod sibi contra jus ac justitiam suam apud vos impedimentum fiat ac via praecludatur, ne testes ad causam eam, de qua controversia inter ipsum atque Ludmilam filiam Georgii Grabneri civis Cadanensis nata est, juxta processum juris producat, petitque, ut sibi scripta ab officio nostro ad te tradamus, quibus pro eo intercedamus, quo testes in causa sua juxta legitimam formam juris audiantur, suscipiantur et deinde obsignati una cum ipsa tota actione hujus causae nobis ad examinandum ac judicandum mittantur. Quapropter cum id justum ac aequum sit, ut ad ostendendam, inquirendam et cognoscendam unius cujusque integrae vitae ac famae hominis justitiam juris aequalitas servetur, pro ipso Benedicto supranominato interpellamus imo ex debito officii nostri monemus, ne tum abs te, tum ab alio quopiam impedimentum aliquod fiat, quo minus ipse testes ad probandam causam aut justitiam suam et alterius partis improbandam injuriam juxta juris legitimam formam vel Cadanae vel alibi perducat. Et hoc quamprimum factum fuerit, ad officium nostrum tum ipsos testes tum ipsam actionem causae obsignatam *sigillo civitatis Cadanae* transmitti ac transferri cures. Vale. Pragae e collegio divi imperatoris Caroli Quarti.

434.

Vít z Horažďovic ženatý žádá kněžství dojíti; není přijat.
1549. 4. října. (N.)

Vít z Horažďovic s přátely předstoupil před úřad duchovní a žádal, aby podle dobrého pořádku připuštěn byl, a list jemu vydán od konsistoře k dojití úřadu sv. *kněžství*, a o touž věc list přímluvčí od JMi uroz. p. Jana Zajíce z Hazmburgku a na Budyni k úřadu přinesl, poněvadž *manželka jeho* od něho bez všeliké příčiny hodné sobě dané na dvě letě preč odešla.

Odpověď dána, že na přímluvu JMi pána i také na žádost jeho, což by možného bylo bez ublížení práva a pohoršení církve, rádi by učinili. Než poněvadž se slyší, že ode dvou let teprva manželka jeho s ním není a neví, živa-li jest čili není, protož aby se *po ní ptal*, a jestli by pokázal, že jest *umřela*, tehdy by mu přátelskou odpověď p. administrátor a konsistoř na tuto jeho žádost chtěli dáti. On zase promluvil, že jest ji hledal dvě letě a nemohl se jí uptati a teď již na třetí leto jde, jak od něho odešla a neví nic o ní, také nebyla

s ním nikdá pořád čtvrt leta, jakž jí pojal v těch 7 letech, žádaje vždy, aby mu toho dopříno bylo, aby mohl kněžství svatého dojíti.

Na konec jest mu od úřadu oznámeno, že jsou všelijak cest těch hledali, kterak by žádosti jeho mohli povoliti a na přímluvu páně něco učiniti, ale že *ten pořádek při úřadu našem není* ani za právo, aby takové měli připouštěti a přijímati. Protož aby se po manželce své ptal a *živa-li* jest či není pokázal.

435.

Kněz Jan Lahvička má *bludy* *veřejně* *odvolati; pro obcování s nepořádnou osobou dán na* 3 *měsíce do* *vězení.* 1549. 15. října. (N.)

Vejpověď na kněze Jana Lahvičku.

Jakož JMi kralovské pána nás všech nejmilostivějšího zpráva došla o knězi Janovi Lahvičkovi, na ten čas děkanu *Chrudímském*, že by některé artikule bludné a rouhavé v městě Chrudími mluviti i na svých kázaních kázati měl: první o Panně *Mariji*, matce Pána našeho Jesu Krista a zvlášť na den památný vtělení Pána Krista, kterak by samotna byla mladice a k ní samotné přišel krásný mládenec, užívajíc k tomu i hnutí života svého neslušně. Druhý o *Těle Božím*, že to co se od kněze na oltáři ukazuje, nic není než jako by jiné koláčky byly, a při posluhování velebnými svátostmi žádné uctivosti ani slov, kterýchž všickni věrní kněží požívají, nepožívá. Třetí, *svátky*, *posty* lehčí, o nich neuče jakž církev učí, ani jich oznamuje. Při mši svaté že nepožívá praefacy, sanctus, canonu. I když mu ty artikule raddy JMi královské oznamovali, všem zúplna odepřel.

I ráčil jest JM. královská na administrátora a konsistoř Pražskou pod obojí přijímajících podati, aby to od nich ohledáno a vyslyšáno bylo, tak-li jest to, jakž zpráva JMi královské dochází, čili co jináče, toho aby se před konsistoří pražskou spravil a očistil rouhavého a bludného kázani. Druhé aby ukázal to přátelství krevní, že jest Anna Mírkovna, jakž on jí jmenuje, jeho teta, kterouž nenáležitě před jejím manželstvím a v manželství jejím fedroval, proti manželu jejímu přechovával. Na to aby dostatečně ku právu ujištěn byl, což se i stalo. Tehdy kněz Jan Lahvička svědky jest vedl mnohé, a tu ukazoval, že těch artikulův spravených JMi královské

nemluvil a neučil, ale uctivě že jest o Panně Mariji mluvil a učil, i o Těle Božím, o Svatých, o postu; i mši svaté že řádně slouží užívajíc všech ceremonií při ní. — Proti tomu zase svědkové, lidé staročitní, hodnověrní z poručení JMi královské v městě *Chrudimi* podle práva přijati jsou i čtěni, vysvědčující o těch artikulích, že jsou je z úst jeho slyšeli mluviti i očima viděli při mši svaté lehce, neváážně se chovati. K těm pak svědkům on kněz Jan Lahvička mluvil, že jim místa nedává z těch příčin: první, že je písař městský přijímal, který jest za původa žaloby a to na něho provede. Druhé že jsou některé osoby svědčily, které jsou zlopověstné a z toho se nevyvedly, jakožto Jan Nosal a jeho tovaryš, a někteří že svědci tu že jsou na tom kázaní nebyli ani doma. Třetí že mu není oznámeno, když svědky chtěli vésti a písař odpíral i s tovaryšem, aby co o té žalobě věděli málo neb mnoho, a teď neoznámil mu nic a svědky přijímal. Naposledy že jsou vysvědčili ouřad Chrudimský, že se choval poctivě v obcování i v učení.

A protož chce on pokázati na toho každého svědka, kdež svědčí o Těle Pána Krista, o Svatých, o Panně Mariji a o postech, že nesvědčí pravdy a dvěma svědky i třemi každého odvésti, než že jest mluvil jednou o sv. mirrje a ne o Těle Božím, že mátě podala synu té svaté mirry, když ho na šibenici vedli, že mu nic neprospěla, že ho přece oběsili, žádaje při tom pro Boha, aby mu bylo dopříno, aby na ty svědky jiné mohl vésti a je odvésti, a věří že mu toho propůjčí.

Což jemu podle poručení JMi královské jest propůjčeno a povoleno a on tak jest učinil a jiné svědky na první vedl mnohé v větším počtu nežli prvé a odvozoval i také čísti dal s tím promluvením, že se v těch svědcích nachází, že jest na zlehčení a potupu blahoslavené Panny Marie nic nemluvil, než že jest čistá Panna před porodem, při porodu i po porodu, a nejsvětější po Pánu Kristu. A z strany svátosti těla a krve Páně že jest vždycky věřil a učil, a věří i učí, že jest tu pravé Tělo Pána Krista a pravá krev jeho, a tak chce do své smrti věřiti a učiti, jakž i svědkové ti vysvědčují. A toho dále vykládati nechci, než moji nepřátelé, když jsem mluvil o svaté mirrje, přetáhli na svátost oltářní, při tom žádaje a prose, aby JMi královské toto jeho vyznání a podvolení, i ti svědkové byli oznámeni a okázáni, netoliko pro něho ale také pro jiné, a těžkostí těch i outrat aby se umenšilo a uvarovalo, a podle práva aby byl při spravedlnosti své a nevině zachován i spravedlivě opatřen.

Tu my *administrátor, mistři a farářové konsistoře* arcibiskupství pražského pod obojí spůsobou přijímajících majíce

při sobě *všecky fardře všech tři měst Pražských* poručení JMi královské o ohledání těch artikulův na kněze Jana Lahvičku spravených k sobě přijavše a tomu všemu vyrozuměvše, svědky od kněze Jana na odvedení těch artikulův, též také z poručení JMi královské na kněze Jana vedené, naposledy i proti těm odvod kněze Janův slyševše, v ně nahlídše a je bedlivě váživše, Pána Boha před očima majíce, takto o tom podle práva vypovídáme:

Poněvadž zpráva, kteráž o scestných, rouhavých kázaních kněze Jana Lahvičky na JM. královskou jest vznešena, svědky jistými vejslovně vyjádřujícími den, čas, místo, hnutí jeho rameny prokázána jest, a on podle naříkání svědkův a volání se k odvodu toho dostatečně neodvedl (ač jest všech a všech svědkův mnoho bylo), aby na den vtělení Pána Krista těch nevážných a lehkomyslných, anobrž rouhavých slov při takovém tajemství Božím, kteréž se lidského spasení a vykoupení dotýče, mluviti neměl. O těle Božím pak že nic není a že jsou koláčky pečené vykládajíc to sám že jest mínil a mluvil o sv. *mirrě*, kteráž se peče od mnohých lidí na svatého Jana, toho též dostatečně neukazuje. Též aby měl podle zřízení církve svaté křesťanské obecné a ujetí strany naší pod obojí spůsobou svěcení dnův památných Panny Marie, svatých apoštolův, mučedlníkův Krista Pána i vyznávačův s posty církevními učiti, oznamovati a jako kněz křesťanský a děkan ustanovovati a přikazovati, toho svědky svými srozumitedlně ani dostatečně též neukázal (než v čem ho jeho svědkové chválí i oslavují, učinivše na to závazky, toho při tom zanecháváme a pokud v kterých ceremoniích odvozuje, a jak se komu v svých spůsobích v učení líbí, každý na své svědomí zavazujíc oznamuje, toho při tom na ten čas pozůstavujeme).

Protož podle neodvodu jeho a předešlých jeho rouhání mnohých, v nichž nalezen býval i trestán vězením i zápovědí, aby v městech královských kázaní nečinil, tou zprávou, kteráž na JM. královskou vznešena jest, vinného býti poznáváme a pravíme, aby pokutu církevní nesl a to tu, aby *odvolání a nápravu*, kterouž mu konsistoř Pražská s uvážením všeho kněžstva Pražského napíše, učinil tu a na tom místě, kdež mu ukázáno bude, a slíbil tak věrně kázati, učiti, řády křesťanské držeti do své smrti, tu kdež bude úřadem za faráře podán.

A poněvadž od několika let ukládáno bylo, až teď poručení JMi královské aby ukázal, že Anna Mírkovna jest jeho teta a přítelkyně krevní po příbuzenství, toho nižádným svědkem neukazuje, ani ona sama stojeci před úřadem naším k tomu se znáti nesmí a vejslovně oznámiti, jaká jest přítel-

kyně jeho, z té příčiny, poněvadž tou příbuzností a lehkými svými závazky lidi a církev naši mnohá léta šálil, proti řádu Božímu manželku bližního svého při sobě přechovával a rozličně fedroval, nestydatým hříchem ho vinného býti uznáváme. Ač spravedlivě podle práv duchovních i jeho vlastního podvolení před lety pro takovou nestydatost a jeho mnohá pohoršení měl z úřadu sv. kněžství složen býti, ale více z milosrdenství než z práva jej toliko *do trestání béřeme za tři měsíce.* A *zápis* na sebe aby takový učinil, na budoucí časy v rouhavá a bludná kázaní aby se nedával, té Mírkovny řeči i skutkem prázen byl, s ní jakožto s cizí manželkou aby neměl nic činiti, ani samotně s ní pod jednou střechou se nacházeti dal pod zbavením úřadu sv. kněžství na budoucí věčné časy.

436.

Anna Mírkovna z Malenic pro obcování s knězem Lahvičkou trestána vězením. 1549. 15. října. (**N.**)

Jakož jest Anna Mírkovna skrze přátely žádala a oni také se za ni přimlouvali, aby ouřad toho sobě těžce nebral, cožkoli jest učinila proti němu a se z svého hloupého rozumu dopustila, ale jí to milostivě a laskavě vážil a odpustil. I dána jest jí odpověď od úřadu skrze pana administrátora z společného snešení a uváženi všech na žádost její a přímluvu přátel a to taková:

Nejprvé že do ní konsistoř a úřad stížnost tuto má, že jsouc ona ne jednou ale mnohdykrát psaním k tomuto právu obsýlána, *nikdá se jest nepostavila,* ale právo toto duchovní i úřad sobě zlehčovala a ledajakýmis obmysly se vytahovala. Druhá stížnost, že jsouc ona pod obojí spůsobou a tak přijímajíc tělo a krev Pána Krista pravila se jest *pod jednou býti* i tu sama proti sobě svědomí falešné dávala a víry zapírala. Třetí stížnost, že nejsouc ona žádná příbuzná aneb krevní přítelkyně kněze Jana Lahvičky, však u něho mnoho let jest byla a tak církev naši, úřad tento i lidi tím příbuzným přátelstvím šálila, ješto se ona k tomu znáti před tímto úřadem nesměla a kněz Jan také žádným svědkem, jakž mu to ukládáno bylo, podle práva neprokázal, než toliko ústy někdy se přiznával. Pak z těch příčin, aby již více tohoto práva a úřadu duchovního sobě tak lehce nevážila a falešného svědomí proti sobě nedávala, i víry nezapírala, též církve naší i úřadu tohoto i dobrých lidí tím příbuzenstvím a krevním přátelstvím nešálila (ač by jináč pokutována a trestána býti měla, však že jest za

milost žádala i té se jí také na přímluvu přátel užiti dá), protož aby hned *na rathouz* novoměstský do vězení pod týmž rukojemstvím šla, a odtud bez vědomí a povolení p. administrátora a konsistoře nevycházela. A nápotom aby již nikdá více s knězem Janem Lahvičkou pod jednou střechou nebejvala a nacházeti se nedala, jakož jest i jemu to nalezeno a vejpovědí vyměřeno. Slíbila tak učiniti, a do vězení šla, i tam se postavila.

437.

Mladí kněží z Vlach se navrátivše jsou dáni za kaplany.
1549. 18. října. (N.)

Mládenci, kteří do *Vlach* s listy od úřadu sobě vydanými pro dosažení sv. kněžství byli šli, toho tam pořádně došedše navrátili jsou se s pomocí Boží, a *listy* od biskupa na potvrzení svého kněžství položili a obedientiam Deo ac consistorio rukou dáním přiřekše a slíbivše, že se poctivě i chvalitebně, jakž na dobré a pořádné kněží náleží, chovati budou, a do let jistých, na kteráž jsou přijati, aby za kaplany byli, a na farářství nemyslili, i tak v počet jiného kněžstva jsou přijati.

Simon Moravus Ždarenus za tři leta kaplanem má býti a dán jest do *Žatce* knězi Jakubovi děkanovi.

Simon Artophidius Chrudimenus za čtyry léta k svatému *Petru na Poříčí* knězi Janovi faráři. Rukojmové za něho, že se bude chovati pořádně, poctivě a pokojně a kaplanem do těch čtyr let že bude: Šimon Hájek bakalář, Jiří Kantůrek od tváři pod 50 kop miš.

Mathias Macer Curimenus za pět let dán do *Klatov* knězi Pavlovi děkanu.

Martinus Kovan Domažlicenus za 6 let dán do *Domažlic* knězi Pavlovi faráři.

Venceslaus Žatecenus za 6 let dán do *Nimburgka nad Labem* knězi Matějovi děkanu.

Venceslaus Ledecenus za 6 let dán do města *Písku* knězi Václavovi faráři.

Georgius Sláv Horažďovinus za 6 let dán do *Sušice* knězi Sylvestrovi faráři.

Joannes Passer Sedlčanus; ten vzavši *peníze* okolo 28 kop miš. *od pánův Rakovnických*, 20 kop, kteréž mu vyjednal kněz Urban děkan jejich, a ostatek odjinud, a list také maje od úřadu, však tam nedošel, než *hned za Budě-*

jovicemi českými od *jiných ukradši se*, tu *zůstal*, a peníze propil, prožral a marně utratil, a zase se nenavrátil.

438.

Sacerdotes Pragenses sub utr. Ferdinando regi respondent ad scriptum, in quo ipse suum sensum de articulis partis sub utraque explanaverat. 1549. 20. Octb. (X.)

Sacra Romanorum, Hungariae Boemiaeque regia Majestas!

Scriptum a reverendis patribus *sacerdotibus Pragensibus* Majestati tuae primum traditum, animo gratioso ac clementi legit ponderavitque. Et cum M. S. R. in ipso scripto invenerit, articulum de communione *parvulorum* esse magni momenti, et de nullo alio esse majorem controversiam, vult S. M. super isto latius maturiusque deliberare; reliquos vero articulos in hoc scripto contentos S. M. si in eo, in quo ipsa intelligit sensu scripta sunt, jam secundum compactata concordatos esse cum sancta matre catholica et universali ecclesia plane sentit. Sic vero ut sequitur M. S. articulos jam dictos intelligit:

I. Quod omnes sacerdotes Pragenses velint de sacrosancto *Trinitatis* mysterio, 12 articulis *fidei*, septem ecclesiae *sacramentis*, praecipue Eucharistia aliisque credendis, ita ut ex ipso fidei auctore, ipsaque veritate Jesu Christo secundum verbum Dei ac praescripta Conciliorum primitivae ac universalis ecclesiae definitum est, credere, sentire et servare.

II. Quod velint sacrosanctum *baptismi* sacramentum cum orationibus, catechismo, exorcismis, inunctione olei, chrismatis, salis, reliquisque catholicae universalis ecclesiae ritibus ab ipso apostolorum tempore ad nos derivatis in aqua debito tempore a sacerdote consecrata cum cereo administrare, et quod velint illud excepto necessitatis casu tantum matutino tempore conferre, quod per se impium non est, si non tanquam lex necessaria observetur, neque aliis ecclesiis in hoc praescribatur. Et quod velint hoc sacramentum et reliqua tantum in loco sacro et ad hoc destinato populo administrare, idque sine simonia; cavendum tamen, ne id quod simonia non est, pro simonia reputetur.

III. Quod velint credere et docere secundum scripturam sacram in divinissimo *Eucharistiae* sacramento, non solum realiter esse verum corpus J. Christi pro nobis traditum, et sand guinem in remissionem peccatorum effusum, verum etiam quo-

in eodem sacramento Christus verus Deus et homo *sub qualibet specie* totus sit et prosit omnibus fidelibus digne sumentibus in vitam aeternam; et quod vi consecrationis panis et vinum in carnem et sanguinem J. Chi transsubstantietur, quodque peracta consecratione solae species in altari remaneant. Et sic velint semper populum ante communicationem (si saltem multi sint communicantes) docere et instituere. Similiter se velle docere, ut divinissimum hoc sacramentum, cum elevatur in sacrariis, reservatur aut in conspectu populi proponitur, circumfertur, ad infirmos portatur, flexis genibus adorent.

Si igitur firmiter ita credunt, non erit eis onerosum in porrectione ipsius sacramenti uti tali verborum forma, ex qua intelligere potest populus, se sub *qualibet* specie totum J. Christum accipere.

Praeterea quod velint neminem ad hujus sacrae Eucharistiae sacramenti sumtionem, nisi pöenitentiam agat, de peccatis contritionem habeat, eademque coram sacerdote Dei, prout in memoria habeat, enumeret ac *confiteatur* absolutionemque cum injunctione poenitentiae satisfactoriae ab ipso accipiat, admittere.

IV. Quod omnes unanimi consensu velint sentire ac docere, quod *missa* est munda et salutaris, de qua Malach. 1. oblatio illius unici sacrificii, quo omnium salus comparata est, rememorativa, non solum signis, sed re ipsa in se comprehendens veritatem illarum rerum, quas diversorum sacrificiorum oblationes olim praesignabant, eadem nimirum corporis et sanguinis hostia, quae in cruce est oblata, non alia; item agnus non alius et unus utrobique Christus, sed tunc cruento modo et passibili oblatus est, qua oblatione omnibus credentibus remissionem peccatorum sufficienter impetravit.

Nunc vero eundem sub mysterio et modo incruento et impassibili offerimus, non ut peccatorum remissionem et animarum nostrarum salutem jam primum promereamur, sed ut passionis dominicae memoriam recolentes Deo gratias agamus pro salute nobis in cruce impetrata, et ibi promeritam peccatorum remissionem et redemtionem fide et devotione nobis applicemus et appropriemus.

Praeterea se in hoc unanimiter consentire, ut missa sanctum institutum primitivae sanctae catholicae universalis Ecclesiae in solemnisando absolvatur *usu antiquo*, scilicet cum Introitu, Kyrieeleison, Gloria in excelsis, Collectis christianis consuetis et a sancta Ecclesia receptis, Epistola, Graduali, Hallelujah, Prosa, Tractu suo tempore, Evangelio, (Credo in) Patrem, Canone utroque, Praefatione, Sanctus, Elevatione, Agnus, Communione, Benedictione etc.; et quidem cum vestibus ac

vasis ad hunc usum consecratis et in locis sacris ad haec deputatis.

V. Quod velint omnia *festa* antiqua consuetudine observata celebrare, videlicet: dies Dominicos; Natalis Domini; Circumcisionis D.; Epiphaniae; Palmarum; Paschae cum duobus sequentibus; Ascensionis Dni; Pentecostes cum duobus sequentibus; Corporis Christi festum; Beatae Virginis Festivitates Nativitatis, Annunciationis, Purificationis, Visitationis et Assumtionis; Festa omnium Apostolorum; Conversionis Pauli; Joannis Baptistae; Margarethae; Magdalenae; Transfigurationis Dni; Laurentii; Venceslai; Michaëlis; Omnium Sanctorum; Martini; Catharinae et Nicolai; et apud singulas Ecclesias eorum Sanctorum, qui ibidem singulares Patroni habentur; dies praeterea Rogationum ante Ascensionem Dni; et Litaniae vetus in festo Marci. Et praeter has non alias.

VI. Quod velint omnia *jejunia* a sancta Matre Ecclesia usitata observare, jejunium Quadragesimale, Quatuor temporum; item jejunia vigiliarum et matutinas preces veteri consuetudine servatas. Festa vero, quae Vigilias et matutinas preces habent, haec sunt: Natalis Dni, Epiphania, primus dies Paschae, Ascensio, Pentecoste, festa beatae Virginis Visitationis et Assumtionis, omnia fere festa Apostolorum, Joannis Baptistae, Laurentii et omnium Sanctorum. Jejunia habent: Nativitas Christi, Annunciationis, Paschae, Pentecostes, Joannis Baptistae, Laurentii, Assumtionis Mariae, Omnium Sanctorum, et omnia festa Apostolorum praeter Philippi et Jacobi et Joannis Apostoli et Evangelistae.

VII. Quod velint omnes *processiones* secundum veterem consuetudinem observare, velintque, quod nemo extra certa tempora processiones instituat.

VIII. Quod certis festivitatibus, ut supra annotatae sunt, sacrosanctum Eucharistiae sacramentum ad *conspectum populi* adponere velint.

IX. Quod velint in reliquis minus solennibus *Ceremoniis et benedictionibus* aquae, salis et eorum ciborum, herbarum et aliarum rerum nihil diversum a sancta catholica Ecclesia sentire; cupiant tamen certum quendam morem formamque benedicendi certam, quae brevis et aperta sit, ut eam vulgus intelligere possit, ut eo reverentius habeat et benedictiones et res benedictas.

Videtur Regiae Majestati, quod possent ea uti forma, quae in *Cathedrali Pragensium Ecclesia* secundum usum Romanum usitata est; si autem illis hoc esset grave, possunt illi talem aliquam, ut petunt formam, componere, et eandem Regiae M. dare, ut si eam approbaverit, possint ea uti.

X. Quod omnes unanimiter doctrinam de *invocatione, intercessione*, meritis *Sanctorum*, prout in primitiva sancta catholica Ecclesia tradita est, approbare velint, et servare litanias et orationes veteres a sancta Matre Ecclesia receptas, in quibus sancta et individua Trinitas adoratione *latriae* adoratur; Maria vero Dei genitrix, Archangeli, Angeli, Patriarchae, Prophetae, Apostoli, Martyres, Virgines et omnes Sancti adoratione *duliae* invocantur.

XI. Quod velint simili modo *vigilias, orationes*, memoriam, eleemosynas in missa et alias pro *mortuis* secundum veterem sanctae catholicae Ecclesiae consuetudinem observare.

XII. Quod velint *compactatis* (cum ipsa sint conscripta et edita propter concordiam et pacem Christianorum communicantium sub una specie cum illis, qui communicant sub utraque) in vero eorum sensu interpretatis in omnibus stare, eaque approbare et recipere.

XIII. Quod velint sanctissimo domino nostro *Papae* ut superiori suo, sub quo sacros suscipiant ordines, lubenti et fideli animo tanquam obedientes filii omnem obedientiam exhibere.

Reliqua, quae in praedicto scripto, a reverendis Pragensibus sacerdotibus Regiae M. tradito, continentur, tractant de institutione, examinatione et electione Clericorum erga suos superiores, de Decanorum et Parochorum officiis, de Collatoribus parochiarum et beneficiorum; item provisione in statu clericali facienda, quae omnia ita annotata sunt, ut approbari possint. Cum vero omnium earum rerum ordinationes ad *Archiepiscopum* (quem statim facta concordia Regia M. eligere parata est) pertineant, poterunt ista per Archiepiscopum in Synodali congregatione ad utilitatem et aedificationem Ecclesiarum suarum pro hujus temporis statu ordinari; et quidquid ordinatum et statutum fuerit, debeat usque ad futuri *Concilii* determinationem inviolabiliter servari.

Si igitur reverendi domini sacerdotes Pragenses in omnibus jam recensitis articulis, ita ut annotatum esset, sentiunt in omnibus (excepto articulo de *Communione parvulorum*, super quo Majestas maturius deliberare vult) S. M. R. omnem navabit operam, ut fiat pia in religione per *totum Boëmiae regnum concordia*, quam sanctissimum dominum nostrum Pontificem Maximum ad petitionem M. Suae confirmaturum omnino sperat. Et si in hac re tam utili et ad veram pietatem necessaria sese obedientes exhibebunt, habituri sunt Sacratissimam R. M. clementissimum suarum Ecclesiarum protectorem ac auctorem.

Ad scriptum S. R. Mis, in quo continetur, quomodo S. R. M. articulos nostros priores intelligat, simpliciter et breviter *respondemus* in hunc modum:

Primum et secundum articulum ita omnino intelligimus ac suscipimus, quemadmodum a S. R. Me intellecti ac descripti sunt.

Tertium quoque de fide et veneratione sacrosanctae Eucharistiae a nobis scriptum et R. Mti porrectum approbamus. Quae autem eidem articulo a S. R. Me adduntur primo de Transsubstantiationis fide ac doctrina ejusdem ante communicationem populi, dicimus et credimus, quod virtute verbi divini in consecratione Substantia panis et vini transmutatur in Corpus Christi, et species tantum remanent, quod et certis et aptis temporibus in concionibus nostris docuimus et docere volumus, *formam* vero verborum *in porrectione sacramenti*, postquam nos seorsim primam et alteram tandem ministramus speciem, communem illam ac veterem et consuetam in articulo nostro descriptam retinere humiliter petimus.

Quod praeterea in eodem articulo additur de Poenitentia, Contritione, Confessione, Absolutione et tandem de Satisfactione ante Sumtionem Eucharistiae, haec et similia non solum Eucharistiam sumere volentibus, verum omnibus Christianis necessaria ac salutaria esse censemus ex verbis Evangelii. Igitur inpoenitentes omnino, inconfessos prius et quanquam ministro J. Chti ignotos nullo modo ad sacram Sinaxin judicamus admittendos, nec eos, qui post sumtionem Eucharistiae sua sponte in quaevis vitia libere labuntur. At poenitentes, *prius confessos*, contritos, agnitos religiosos et ex vera religione frequentius dijudicatione sui mensam domini accedentes non videmus necessarium *ante quamlibet sumtionem Eucharistiae* specialiter et sigillatim confiteri, praesertim cum prius confessi juxta Canonem Innocentii I. decretalibus lib. 5. de sententia excommunicationis titulo 39. cap. XII. „*omnis utriusque* sexus fidelis postquam ad annos discretionis pervenerit" etc. in concionibus publicis ante communionem publice omnes et singuli generalem confessionem et institutionem audire solent.

Quartum articulum nempe de Missa, simpliciter totum ita ut descriptus est, intelligimus et servare volumus.

Similiter quintum articulum ex integro servare ac festa celebrare volumus. Praeterea et Ferias magistri *Joannis Hussii* nostri Boëmi a nobis pacifice celebrari cupimus.

Sextum, septimum ac octavum suscipimus.

In nono articulo formam benedictionis aliquando *latinam* sumimus ex communi agenda Pragensis Ecclesiae, aliquando

similem formam lingua *boëmica*, ut populus intelligere queat, pronunciamus. Brevi praeterea et generali forma utimur in hunc fere modum et sensum: „Adjutorium nostrum in nomine Domini etc. Benedicatur haec creatura aquae, vini, ciborum etc. ad utilitatem et usum bonum Christianorum in nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti, Amen."

Decimum et undecimum articulos, ita ut describuntur intelligimus.

Duodecimum *compactata* in sensu a majoribus nostris suscepto approbamus, quoniam in articulo nostro aperte et simpliciter positum est.

Tredecimo et ultimo obedientiam *Summo Pontifici* debitam in rebus idoneis etiam ad formam antecessorum nostrorum nobis a R. Mte nuper porrectam exhibere non recusamus. Cetera autem majori numero Ecclesiae, et D. *Archiepiscopo* futuro relinquenda et ordinanda rogamus.

Praeterea V. S. R. Mem humiliter oramus, ut hoc simplex ac breve responsum nostrum V. S. R. Mi bono et pio animo oblatum gratiose et clementer suscipere et perpendere, atque haec omnia confirmare, et gratiosam manutentionem super ea tenere et de nobis, ut Archiepiscopum aut Episcopum habeamus, providere dignetur.

Oblata die 3. post Lucae Evangelistae.

439.

Sacerdotes Pragenses sub utr. apud Ferdinandum regem conqueruntur de Compactatis non rite servatis suumque in hac re consilium pandunt. 1549. 28. Octb. (**X.**)

Serenissime ac clementissime rex, D. D. noster gratiosissime!

Omnibus istis temporibus, quibus V. S. R. M. regnat super nos, non aliud perfectius intelligere potuimus, nisi hoc, quod V. S. R. M. id summo studio curare dignetur, ut in hoc regno justitia, pax, ordo et unitas servetur et praecipue, ne in religione dissensiones perniciosae per sectas Piccardorum, *errores ac haereses* eorum inter partes *sub una* et *sub utraque* fiant, sed ut inter istas duas partes pax sit ac maneat juxta priora pacta seu *compactata,* quae an aliquando partes istae duae inter se tenuerint ac servaverint, nos ignoramus.

Verum quantum aetas nostra in memoria comprehendere atque ex scriptis nobis relictis intelligere potest, quod statim ab initio editorum compactatorum illa *nunquam partes tenuerunt*

aut servarunt variis ex causis, ac maxime ex his, quia *aliter* pars sub una, et aliter sub utraque ipsa *interpretati* sunt, et inde inter eas magna dissidia oriebantur, etiam ad graves seditiones unius partis adversus alteram, donec alia pacta inter partes per divae et piae memoriae imperatorem *Sigismundum* in diversis locis, deinceps et per serenissimum regem *Vladislaum* facta fuerant. *Hoc* autem *anno* V. S. R. M. omni paterno ac nimis benigno et clementi studio nobiscum, videlicet *cum Pragensibus* sacerdotibus *consilium capere* quasi dignata est, quale medium inveniri possit, per quod ad pacem et concordiam ac *unionem cum parte sub una redigamur* juxta compactata, uti secundum ipsa conservari cupiebamus, appellantes etiam V. S. R. M. juramentum.

Proinde accepto a V. S. R. M. mandato clementi et paterno ita fecimus, quod a D. Pragensibus *Compactata* petentes impetravimus (quae sigillis munita ac confirmata major pars nostrum nunquam vidimus) et ea accepta vigilanter ac diligenter legimus atque pensavimus, ac demum intelleximus, in quo sensu praedecessores nostri ea tenuerunt ac servarunt, et quantum aliqua ex parte tum clerus, tum communis populus partis nostrae a multis annis in essentialibus Ceremoniis atque aliis constitutionibus ecclesiasticis ab eis *deviarunt*. Id autem cum deprehendissemus, in certos articulos redegimus, atque fideliter ac pie pro posse nostro in primo, secundo et tertio scripto consignavimus ac conscripsimus, qualiter tum nos ipsos gerere, tum alios docere, quantum in nobis est, velimus, observantes hoc, quod nobis maxime tolerabile in ea re fieri, atque etiam pax, concordia et caritas ac unitas sanctae Ecclesiae catholicae ut servari et retineri possit.

Quae omnia V. S. R. M[ti] obtulimus; licet ignoremus, an reliquus Clerus sub utraque specie *in Boëmia ac Moravia,* tum etiam Status Regni Boëmiae atque Marchionatus Moraviae eosdem articulos suscepturi, ac in ea re nobiscum sensuri, et nobis Pragensibus parochis acquieturi sint.

Hisce autem proximis diebus V. S. R. M. quosdam articulos nostros nobis offerre atque ibidem paterne ac gratiose significare dignata est, ubi et quomodo isti articuli nostri *Summo Pontifici* ad suscipiendum et *approbandum graves et difficiles sint,* praesertimque de Sacramento Altaris nempe in hac Clausula, quod ibi sit totus sub qualibet specie, sed non totum sacramentum; quam quidem clausulam (non totum sacramentum) et nos omittamus ac silentio praetereamus; hoc autem nobis vehementer nimisque impossibile usque ad dolorem animarum nostrarum factum videtur, si quidem forsan haud ullum Concilium catholicum de illo articulo unquam silentium impo-

suit; proinde etiam nos ipsum omittere aut silentio praeterire non audemus, ne ipsi principalissimo atque sanctissimo Pontifici D. nostro Jesu Christo atque sacrosancto Testamento, postremaeque Coenae illius aliquid derogemus et Ecclesiae nostrae in Boëmia ac Moravia occasiones ad dolendum scandalum daremus, quae omnia procul dubio consequerentur, si silentio id praeterierimus, in quo nati, educati sumus, et quod alios docuimus, nostraeque conscientiae tristes ac dolentes et impacatae ad mortem usque ob id esse cogerentur. Et si nos in eo sensu et intellectu, uti V. S. R. Mti tanquam D. suo clementissimo ac regi credimus, cum habeamus a V. S. R. Me promissa, possemus cum V. S. R. Me soli convenire, tamen respectum ac rationem futurorum temporum habemus, quod fortasse alii, quemadmodum V. S. R. M. sentit, nobiscum atque cum posteris nostris in his convenire ac ita sentire nollent.

Quod ad *obedientiam* Summo Pontifici a nobis exhibendam attinet, in eo articulo contra praedecessorum nostrorum sententiam ac obedientiam, quae ab ipsis est praestita et Concilio oblata, ab eodemque suscepta, ac a V. S. R. Me forma ejusdem in manus nostras tradita, nobis solis emendare, vel aliquid in verbis adjicere aut adimere non convenit, ne aliquid supra quam praedecessores nostri videamur nobis usurpare, quod sane sine Ecclesia nostra nos facere haud decet.

Quapropter V. S. R. M. tanquam dominum christianissimum ac nostrum clementissimum regemque justissimum propter sanctissimum Deum ac ejus sacrosanctum verbum, quod in aeternum manet, humiliter et devote petimus (quando quidem fides est donum Dei), ut hunc condescensum nostrum et assensionem de isto articulo a nobis proposito gratiose suscipere dignetur. Nos enim in his neque ratione neque doctrina nostra aliquid magis apprehendere quimus et aliquid demittere propter ingens periculum non audemus, cum Vestraque S. R. M. tanquam cum rege et domino suo, imo cum clementi et amanti patre disputare non intendimus neque volumus, sed tantummodo in his, quae V. S. R. Mti obtulimus, gratiose conservari humiliter supplicamus, qui pro V. S. R. Mte dies noctesque Deum optimum Maximum oramus, ut V. S. R. M. atque dulcissimis filiis ac haeredibus serenissimo regi D. D. Maximiliano et illustrissimis Archiducibus Austriae augmentum omnis boni in utroque homine largiri dignetur.

Oblata die lunae ipsis feriis Simonis et Judae Apostolorum.

440.

Jan Lahvička farář zápisem slibuje poslušenství a věrnost ve víře a ceremoniích. 1549. 31. října. (N.)

Já kněz Jan Lahvička, na ten čas farář *na Novém městě* Hradišti *nad Metují* za Hradcem známo činím tímto zápisem mou vlastní rukou psaným, jakož jsem byl předešle J. královské Mi a panu administrátorovi i vší ctné konsistoři starším mým obžalován, jako bych z strany učení a kázaní zvláště v městě *Chrudími* děkanem jsa rouhavě i pohoršlivě mluvil o tajemství Božím vtělení Pána našeho Ježíše Krista, jenž se dotýká vykoupení našeho; — a druhé o těle a krvi Pána našeho Ježíše Krista nazývajíc to býti nějakými koláčky. A třetí že bych posty a svátky i jiné pořádky církevní tupiti měl, v čemž já se nepamatuju a vejpověď od pana administrátora a pánův konsistoriánův i všech farářů pražských jest na mě o tom padla.

I zavazuji se mým starším nynějším i budoucím pod mým kněžstvím a slibuji svou dobrou vírou netoliko tu na Novém městě, kdež nyní zprávčí a farářem jsem, ale kdežkoli na jiné místo od jich milostí jakožto své vrchnosti podán budu za faráře, věrně a pevně bez všech vejtržností učiti a kázati slovo Boží v jeho vlastnosti a čistotě k vzdělání lásky a svornosti i pokoje; a z strany ceremonií a řádův křesťanských, kteréž též starší moji i jiné ctné kněžstvo všecko strany naší při svaté mši nebo jinak drží a zachovává i s nimi to všecko bez umenšení a změnění podle slova Božího a chvalitebného řádu křesťanského, z toho vejtržně nevystupovati též jako ctný kněz slibuji.

Což se pak Anny *Mírkovny*, pro kterouž jsem od dávních časův nemalé útržky a pomluvy snášel, dotýče, nad čímž pan administrátor s pány konsistoriány nemalou ztížnost nésti jsou ráčili. I aby již z toho všeho sejíti a přestati mohlo, protož že ona na časy budoucí bytem pod jednou střechou aneb v místě samotném a kromě lidí, z čehož by pohoršení zniknouti mohlo, se mnou nemá bývati a nebude, též jako ctný kněz slibuji.

A jestli že bych tomuto zápisu v kterékoli věci, což se v tomto zápisu píše, tak se nezachoval a tento zápis a slib svůj přestoupil, častopsaní starší moji pan administrátor s konsistoří budou míti moc mne, jak by se jich milosti vidělo, trestati a já slibuji jich poslouchati a jimi se zpravovati.

441.

Farář z L i š a n *a děkan* R a k o v n i c k ý *přátelsky se před konsistoří* p o r o v n a l i. 1549. 6. listop. (N.)

Smlouva mezi knězem Duchkem farářem z *Lišan* s jedné a knězem Urbanem na ten čas děkanem *Rakovnickým* s strany druhé tato jest.

Jakož jest kněz Duchek farář z Lišan vinil kněze Urbana faráře a děkana Rakovnického z toho, že jest první čtvrtek, jakž se do Rakovníka přestěhoval, *monstranci* z cancellum přenesl na oltář maturní, a v ní sacramentum nebylo, však před ním pacholátko s zvonečkem šlo a lidé klekali a tu ji postavil, kdež jindy postavují. A dále že jest po hokyních pro oplatky posýlal, protož aby toho povážili, náleží-li to činiti a confectii z *kvašeného chleba* dělati.

I tomu jest kněz Urban odpíral, že jest jí nepostavil tu, kde jindy se vystavuje, než toliko přenesl ji nevěda by byla prázdna, neb tma tam bylo, když ji bral, a také pro oplatky neposýlal, že ani peníze při sobě tehdáž neměl, a to chce pokázati dostatečně i odvésti.

I když jim toho propůjčeno bylo, aby prokazovali, tu hned, jakž se slyšeti dali, ale že kněz Duchek neměl svědkův na hotově a čím prokázati, i tu hned přátelsky k sobě přikračujíce, s povolením úřadu a práva se *smluvili a o to porovnali*, tak aby jedna strana druhé toho ničím zlým nepřipomínala a nezdvihala, že to mimo sebe všecko pouštějí pro budoucí k sobě větší lásku a přízeň, tak aby sobě společně v službě Boží při chrámu Páně pomáhali i jinde jako na faře přátelsky a pokojně živi byli a se snášeli pro vzdělání církve i také své.

Při tom *od úřadu* jest oběmda osti *stižně domluveno* pro některé nespůsoby, o nichž zpráva byla dána a napomenuti jsou, aby oba dva tak jakž náleží jeden každý podle svého povolání se chovali a z něho nevykračovali, k svátostem Páně a věcem Božským uctivost a vážnost aby chovali a měli, a takových novinek kněz Duchek aby neroznášel, jestli by co bylo, to aby vznesl tu kdež náleží a jak samo o sobě jest. Pakli by se tak podle tohoto předložení a přátelského i otcovského napomenutí nechovali, že i toto na potom jim má zdviženo a připomenuto býti. I z toho napomenutí otcovského a přátelského předložení oni oba dva poděkovavše, je ujali a tak se chovati připověděli.

442.

Jindřich z Vartemberka obvinil Lidmilu purgkrabinu z Donína z slibu manželského; nedokázal však ničeho.
1550. 10. ledna. (N.)

Jakož jest uroz. p. Jindřich z Vartemberka přistoupil ku právu duchovnímu s uroz. paní Lidmilou purgkrabinou z Donína a obvinil ji z *slibu manželského* a to těmito slovy, že mezi jinou řečí drže paní za ruku takto říkal: Beru tě sobě za manželku a žádné jiné. A paní její milost též že drže ruku jeho říkala: Beru tě sobě za muže, to jest za manžela a nechci žádného míti jiného než tebe samého; žádaje v tom právem podělen býti.

Proti takovému obvinění uroz. p. Lidmila za odpověď dala, že jest nikdá JMi pánu ujci svému jak živa k stavu manželskému nic neslibovala a nepřiříkala, a také že pán na ní toho jak živ nežádal ani které slovo o to promluvil. A na to přísahu podle práva s obou stran učinivše svědky jsou vedli, a jedna každá strana svou spravedlnost prokazovala. Dále s dopuštěním práva od stran, což se jim za potřebné zdálo, jest mluveno, až jsou s tím se vším poručily se strany k spravedlivému podle práva rozvážení a opatření.

Tu my administrátor, mistři a farářové konsistoře arcibiskupství Pražského pod obojí spůsobou přijímajících slyševše obvinění z slibu manželského a odpor, pře líčení, svědky a toho všeho bedlivě pováživše, Pána Boha před očima majíce, v práva duchovní nahlídše, takto o tom podle práva vypovídáme:

Poněvadž urozený pán pan Jindřich z Vartemberka toho, z čehož jest urozenou paní Lidmilu purgkrabinu z Donína jakožto z slibu manželského obvinil, ničím podle práva nepokázal, i z té příčiny urozené paní Lidmile proti JMi pánu za právo v tom dáváme tak, že jemu *tou žalobou a manželstvím povinna není.*

443.

Consistorium sub utr. mandat Ludovico Ješkoni et Joanni Magdiel, ministris ecclesiae Cadanensis sub utraque specie s. Eucharistiam communicantium, ut controversias de matrimonio ad decanum Žatecensem ablegent vel ad Consistorium Pragense. 1550. 16. Jan. (O.)

Superiori anno non multas ante hebdomadas causas matrimoniales duas, de quibus in civitate vestra inter certas per-

sonas controversiae natae et coram nobis juxta processum juris agitatae sunt, nobis misistis, ut eas secundum sacros canones examinemus, dijudicemus, atque justam sententiam de ipsis feramus. Quibus sane nos susceptis ac lectis diligenterque etiam ipsis testimoniis inspectis et omnibus legitime ac secundum normam canonum excussis ac examinatis nunc tandem, quoniam prius dijudicare eas propter pleraque publica negotia tam ecclesiae nostrae, quam S. R. Mis D^i^ clementissimi ac etiam nostra non licuerat, aequas sententias fecimus ac tulimus, quas vobis nostra vernacula ac *materna* lingua descriptas transmittimus. Proinde vos ipsas in idioma *germanicum*, si partes nostram maternam linguam non callent, transferri, ac partibus citra longam dilationem promulgari curetis atque advigiletis, ne contra edicta haec nostra quidpiam secus fiat; praecipue vero quod attinet ad Benedictum Regenhut, ut poenam sibi juste impositam propter peccatum in sententia adnotatum non effugiat nec non ipsa conclusione et extensione per spatium utriusque septimanae in praetorio vestro vinctus exolvat. Pro sententiis II., quibus alea tunc excidit, et juxta vota eorum cessit, singuli *duos Joachimicos Grossos* mutuent. Summa erunt quatuor.

Porro hoc vobis mandamus ac praecipimus, ut in posterum, si qua controversia de negotio matrimonii inter aliquas personas in civitate vestra inciderit, eam ad audiendum et excutiendum non recipiatis, posteaquam legitimus et ordinarius decanatus juxta consuetudinem regni Boëmiae apud vos institutus non sit. Sed si quae lis inter quospiam de matrimonio orta fuerit, eos *Zatecium* ad *decanum* ipsius urbis et jus spirituale ibidem ordinatum, ubi etiam decanatus ordinarius est, vel ad *nostrum officium* ablegabitis, ut quicquid controversiae fuerit, id juste excutiatur ac dijudicetur. Valete. Datae Pragae in aedibus Invictissimi Imperatoris Caroli Quarti, patris patriae, aliter in collegio magno.

444.

Konsistoř utr. žádá od p. Jiříka Vančury z Řehnic a na Valečově opis jeho psaní, jež se týkalo intestátu po faráři z Bozkova. 1550. 24. ledna. (O.)

Jakož jsme vám předešle psaní učinili o statek pozůstalý nebožtíka kněze Pavla faráře někdy v *Bozkově*, aby ten na *tři díly* podle milostivého dovolení JM^i^ královské pána nás všech nejmilostivějšího a podle snešení sněmův všech tří sta-

vův strany naší pod obojí v tomto království ano i práv duchovních dělen byl a jeden díl k *záduší*, kdež tělo jeho pochováno, druhý jeho krevním a příbuzným *přátelům*, třetí do *konsistoře* naší Pražské aby dán byl, poněvadž by ten kněz kšaftu o svém statečku, jakž zpraveni jsme, žádného neučiniv z tohoto světa sešel.

I na to jste nám odpověď dali, ale ten list prvé než byl otevřín a nežli jej všickni jsme viděli, s jinými věcmi u pana administrátora na faře z dopuštění Božího *shořel*, tak že nevíme, co jest nám za odpověď dáno, aniž čím bychom se zpraviti měli. Protož vás přátelsky žádáme, že na předešlé psaní naše přátelské odpovědi po tomto našem poslu nám dáti sobě ztěžovati nebudete, abychom z strany té věci věděli čím se zpraviti.

445.

Dispensace udělena Janovi, aby směl pojmouti Voršilu příbuznou za manželku. 1550. 24. ledna. (**N.**)

Joannes příjmím Čič bakalář, měštěnín z *Domažlic* žádal, aby mu bylo od práva a úřadu duchovního k tomu povoleno, aby mohl s nějakou Voršilou příbuznou přítelkyní svou v stav manželský vstoupiti. I dal zprávu a vypsal, jaká by jeho přítelkyně byla a to takto: Byly dvě sestry z jednoho otce pošly jménem Kubková a Mořhubová. Z Kubkovy pošla Oulíkova, Oulíkova měla dceru Annu, ta byla prvé manželka Joannesa bakaláře předjmenovaného.

Druhá sestra Mořhubová měla dceru Kotníkovou, Kotníková Makolouškovou, Makolloušková Voršilu, a tu on Joannes žádal míti a vzíti za manželku. I když to od úřadu bylo podle práva uvažováno, našlo se podle té zprávy jeho, že mezi ním a předepsanou Voršilou *čtvrtý stupeň jest příbuzného přátelství.* Ač pak poněkud práva duchovní toho zbajují, aby ti v manželství vstoupiti mohli, však na snažnou žádost jeho a přímluvu přátel za něho, jest jemu *dispensatio* v tom učiněna a k tomu od úřadu duchovního povoleno, aby často jmenovaný Joannes bakalář tu předřečenou Voršilu za manželku sobě vzal a podle křesťanského dobrého pořádku pojal.

446.

Konsistoř utr. nařizuje městu Lysé, aby z některých vsí desátek dlužný Matoušovi faráři v Zdicích zapraven byl. 1550. 5. února. (O.)

Opatrným pánům purkmistru a konšelům města Lysé.

Oznamujeme vám, že jest vznesl na úřad náš duchovní kněz Matouš na ten čas farář ve *Zdicích*, kterak by jemu *desátkův* okolo půl druhé kopy strichův anebo více od lidí ze vsí *Milovic*, *Ventic*, *Staré Lysé* a *Vostré* zadržáno bylo, když jest správcem duchovním u vás byl, a za to že byste jemu přiřici i přislíbiti měli, že jemu jeho dáno bude, však až posavád že jemu nic podle vašeho přiřčení ani také na přátelská psaní odpovědi dáno není, žádaje vás k vám za připsání přímluvné, abyste jemu to podle přislíbení i přiřčení vašeho, cožkoli jest zadržáno, vyplnili. I poněvadž ty desátky jsou za jeho službu a práci mzda a dluh spravedlivý a vy jste jemu za to, jakž jsme od něho zpraveni, přiřkli a slíbili, že jemu což mu spravedlivě náleží dáno bude, vás žádáme a za něho se přimlouváme, anobrž dle spravedlnosti a povinnosti úřadu našeho přátelsky napomínáme, abyste jemu to půl druhé kopy strichův obilí anebo cožkoli více jest týchž desátkův, podle vašeho přiřčení a přislíbení bez dalších odtahův a jeho outrat i také na nás o tu věc vznášení vyplnili. Pakli byste toho neučinili, již bychom jeho jakožto kněze našeho opatřiti a tu věc vznésti tam museli, kdež bychom se nadáli, že by to k nápravě přivedeno bylo. Odpovědi žádáme, již bychom se zpraviti mohli.

447.

Konsistoř utr. poroučí péči o pozůstalý po Bechlínském faráři Skřemencovi stateček kolátorovi p. Šebestiánu Beřkovskému z Šebířova a na Beřkovicích. 1550. 15. února. (O.)

Oznamujeme vám, že jsou před úřad náš duchovní předstoupili přátelé kněze Viktorina Skřemence, na onen čas *Bechlínského* faráře, oznamujíce, že předjmenovaný kněz Viktorin život svůj dokonal a z tohoto světa skrze smrt zšel i pořízení a *kšaft* o statku po něm pozůstalém za živnosti své učinil, při tom žádajíce nás k vám za toto přímluvné připsání, abyste ten statek po nebožtíkovi pozůstalý jakožto pán a ko-

látor toho záduší Bechlinského *popsati* a opatřiti i také *zapečetiti poručiti ráčili*, aby jím *do stvrzení kšaftu nikam hejbáno nebylo*. I poněvadž jest nebožtík kněz Viktorin předjmenovaný (jakž zprávu máme) kšaft o statku svém *pořádný* učinil, vás přátelsky žádáme, anobrž dle spravedlnosti a práva napomínáme, že to opatřiti ráčíte, aby ten statek po nebožtíkovi popsán a opatřen byl tak, aby jím nikam hýbáno nebylo, dokudž by kšaft podle práva stvrzen nebyl. Věříme, že to opatřiti ráčíte, aby o to na potomní čas žádných dálších nesnází a těžkostí nevzniklo a nebylo. A my na místě našem knězi děkanovi *Mělnickému* jsme poručili, aby se při popisu toho statku, jakožto po knězi našem, dal najíti.

448.

Konsistoř utraq. nařizuje knězi Janovi Manetinskému, děkanu Mělnickému, aby opatřil stateček po faráři Bechlinském Skřemencovi pozůstalý. 1550. 15. února. (**O.**)

Vězte, že jest kněz Viktorin Skřemenec na onen čas farář *Bechlinský* z tohoto světa skrze smrt zšel a dnes pohřben, a o svém statku pozůstalém, jakž zprávu máme, ještě za živnosti své kšaft a pořízení učinil. Protož vám z úřadu našeho poroučíme, abyste vy ten statek po nebožtíkovi pozůstalý *spatřili, popsali i také zapečetili*, snesouce se o čas a o den s pánem, kterýž jest *kolátor* toho záduší Bechlinského, aby o tom potom nesnází a hadruňků i těžkostí nebylo. Neb my o popis toho statku ku pánu kolátorovi od úřadu našeho psaní jsme učinili a vy také podle našeho psaní i na místě našem listem se ohlásíte, že při popisu a ohledání i opatření toho statku po nebožtíkovi pozůstalého, jakožto po knězi našem *býti máte*, když by čas k tomu z společného vašeho snešení uložen byl.

449.

Der Hauptmann zu Petschau bittet die böhm. Kammer um Mittheilung der ausgegebenen kgl. Ordnung, wie sich mit der Religion und Priesterschaft unter einer und beiderlei Gestalt verhalten werden soll. 1550. 28. Febr. (**Xx.**)

Wohlgeborne Gestrenge Herren!

Ich bin in Erfahrung kommen und bericht worden, wie die Röm. Kgl. M. mein Allergnädigster Herr eine Ordnung und

Vergleichung aufgeben und publiciren lassen, welcher massen es in I. Mt Königreichen und Landschaften mit der Religion und der Priesterschaft, es sey *in Einer* oder *Zweier Gestalt*, für an gehalten werden soll. Dieweilen mir dann von I. Röm. Königl. Mt noch von E. G. kein Befehl in diesem auferlegt noch geschehen, vielweniger dieselbe Verordnung bekommen mögen . . ., hab ich (als der nicht allein in solchen wichtigen, sondern in geringeren Sachen mich gern nach I. König. Mt gnädigster Meinung und Willen oder von wegen Ir Mt Euer Gnaden Befehl nach unterthänigst und gehorsam mit allem Fleiss zu thun schuldig erkenne und gern richten wollte) nicht unterlassen wollen, E. G. derhalben um gnädigen Bericht zu schreiben. Demnach in meinem Amt nur zwei Pfarherren, einer hie zu *Petschau*, der sich jetzt verschiener Fastnacht wiederum verehlicht, der andere zu *Sangerberg* sein, die Weib und Kinder haben, mit der Lehre unter *beider* Gestalt, wie zu *Schlackenwald* und *Schönfeld* halten, sonsten ihres Lebens und Wandels halber keine Beschwerde vor mich kommen. Wes ich mich also in diesem (damit nicht von jemand mir möchte aufgelegt werden, ich wollte mich nicht nach I. Kön. Mt oder E. G. Befehl halten, dawiderhandeln oder Anderen gestatten) verhalten soll, gnädiglich verständigen; Bitte unterthäniglich, E. G. wollens gnädiglich von mir verstehen und mich wie ich halten soll, berichten.

450.

Konsistoř rozkazuje kn. Janovi, děkanu Táborskému, aby napomenul kněži pohoršlivě žijících; neposlušných aby strestal neb je konsistoři oznámil. 1550. 16. března. (O.)

Oznamujeme vám, že jest nás zpráva došla, kterak by někteří kněži v tom *děkanství* a k správě vaší přináležející v věci některé nepořádné a nespůsobné dávati se měli a tak se nechovali, jakž na dobré a pořádné kněži přísluší, ale pohoršení na sobě nemalá svým neknězským a nekřesťanským obcováním že dávají. Což předkem proti Pánu Bohu i také církvi jeho svaté, potom i proti dobrým lidem jest, a nám i úřadu našemu do nich velmi stížné i nesnesitelné, a toho bychom jim nikoli trpěti ani snášeti nemohli, kdyby takové věci před sebe nespůsobné, jakž nás zpráva dochází, brali, ale skutečně bychom je trestati museli. Protož vás z úřadu našeho napomínáme a poroučíme, abyste dle dobrého pořádku a spravedlnosti všecky kněži okolní k tomu děkanství vašemu

příležící, čas příhodný vyberouce, *před sebe obeslali* a tu jim předložili, co se o nich slyší a jaká zpráva jde, a tak napomeňte z úřadu vašeho, ať těch věcí nekněžských a nespůsobných před sebe neberou a pohoršení lidu ať na sobě nedávají, ale raději ať jsou mu jako za světlo a za svíci, aby vidouce lidé jejich skutky dobré za nimi šli a v dobrém kráčeli a se vzmáhali, slovo Boží od nich rádi slyšeli a jím se spravovali a tak Pána Boha z toho velebili.

A jestli by pak vašeho napomenutí někteří ujíti a od těch svých nespůsobův přestati nechtěli, ale vždy svým nectnostným chováním pohoršení na sobě dávali, tehdy z moci *úřadu vašeho děkanskéhc* ty takové *trescete* a zlé přetrhujte. Pakli by ani to nepostačilo a vždy od své zlé navyklosti někteří přestati a pustiti nechtěli, tehdy nám psaním vaším ty a takové oznamte, budeme my věděti jak to opatřiti a tomu v cestu vkročiti. Dán v neděli, jenž slove družebná.

451.

Konsistoř napomíná kněze Jiříka Hrušku, faráře Humpoleckého, aby se od děkanství Ledečského bez příčiny neodděloval. 1550. 19. března. (O.)

Oznamujemeť, že jest nám psaní jedno od *děkana Ledečského* a druhé od pána přišlo, v kterémž obojím na tebe touží, kterak by ty od děkanství Ledečského se *odděloval k jinému* a k němu slušeti nechtěl a k tomu že by přátelé tvoji v Ledči děkanovi Ledečskému pokoje nedali, jakž to psaní oboje šíře v sobě to zavírá a obsahuje, žádajíce nás v tom za spravedlivé opatření, abychom tebe k tomu přidrželi, aby se od toho děkanství Ledečského neodděloval. I odsíláme to obojí psaní v tomto našem listu, aby tomu šířeji vyrozuměl a poroučímeť, aby nám psaním svým oznámil, co by toho za příčinu bylo neb nebylo, abychom my vyrozumějíce tomu, věděli se v tom jak spravedlivě zachovati a to opatřiti. Ta pak psaní tobě poslaná zase nám v celosti odešleš. Dán v středu po sv. Kedrutě (Gertrudě).

452.

Schreiben des Königs Ferdinand an den Erzherzog Ferdinand betreffs einiger utraquistischer Pfarrer in der Alt- und Neustadt Prag, dass sie daselbst verbleiben sollen bis auf weitere königliche Resolution. 1550. 14. April zu Wien. (**Xx.**)

Durchlauchtiger, Hochgeborner, Freundlicher lieber Sohn und Fürst!

Wir wollen Deiner Liebe gnädiger und väterlicher Meinung nicht vorhalten, dass wir Bericht empfangen, als sollten etliche Pfarrer in der alten und neuen *prager Städten*, welche vor anderen Pfarrern und Priestern unter *beiderlei* zu dem Christlichen Glauben geneigt, auf andere Pfarren aufs *Land* ausser gemelter zweyer Städte verordnet sein, die sich auch auf Georgi schierst dahin begeben sollten. Dieweil wir dann nicht gern sehen und zulassen wollten, dass solche Priester und Pfarrer, so vor anderen wie jetzt gemeldet, zum Katholischen Glauben und guter Einigkeit Neigung tragen, sich aus den Prager Städten anderst hin begeben und anstatt derselben andere, die vielleicht mehr allerlei Sekten und zu Uneinigkeit als die jetzigen bewegt sein, verordnet und gesetzt würden: derhalben (wo dem also, wie wir berichtet) an Deine Liebe unser freundlich und gnädiges Gesinnen, Deine Liebe wolle sich der Sachen alsbald erkundigen lassen, und dann den Handl mit unserem Fürsten dem von Plau und Landhofmeister, auch dem Landschreiber, wie der Sachen ferner zuthun wäre, beratschlagen und uns hierinnen Deiner Lieb Gutbedünken mit dem ehesten anzeigen, auch mitler Zeit so viel möglich Verordnung thun, dass dieselben Pfarrer bis auf unsern fernern Bescheidt *von Prag* und den Stellen, dabei sie jetzt sein, *nicht verrucken.* Deiner Liebe vätterlichen, freundlichen und gnädigen Willen zu erzeigen sind Wir geneigt.

453.

Konsistoř utr. se dotazuje uroz. pána Adama z Šternberka a na Zelené hoře, nejvyššího sudí dvorského království Českého, proč do kostela strany pod obojí v Benešově uvedl kněze pod jednou. 1550. 19. dubna. (**O.**)

Modlitbu naši vzkazujeme etc. Oznamujeme V. Mi, že jest nás jistá zpráva došla, kterak byste opět těchto dnův nejprv minulých a jmenovitě o veliký pátek a na velikou noc

ráčili v městě *Benešově* do kostela našeho kněze pod jednou uvésti a jemu kázaní činiti poručili. Což nám na velikou stížnost a potupu a netoliko nám ale i vší straně naší pod obojí od V. Mi se stalo a z jakých příčin to se děje nic nevíme, ješto v témž městě Benešově i *klášter* míti ráčíte a v něj žádný z strany naší nesahá a nevkročuje. Protož V. Mi přátelsky tímto psaním naším se dotazujeme a žádáme, že nám oznámiti ráčíte, z kterých příčin na stížnost a zlehčeni vši strany naši pod oboji spůsobou to před sebe bráti ráčíte. abychom to znajíce věděli té věci jak rozuměti. Odpověd, přátelské od V. Mi žádáme, již bychom se zpraviti mohlii Dán v sobotu po Svátosti.

454.

Mladí kněží z Vlach se vrátivše jsou dáni za kaplany.
1550. 2. května. (N.)

Mládenci čtyři, kteří předešle s listy od úřadu konsistořského do *Vlach* pro dosažení úřadu sv. kněžství byli se vypravili, zase v dobrém zdraví vrátivše se a potvrzení svého jistotu přinesše a ukázavše, když předkem poslušenství Pánu Bohu, potom p. administrátorovi a konsistoři poddanost a povolnost ruky dáním slíbili, podle žádosti své jsou v počet jiného kněžstva pořádného přijati. Jména jejich tato:

Georgius Ledecenus dán knězi Janovi faráři *Kouřímskému*, kaplanem má býti za čtyry leta.

Venceslaus Netrusius Montanus, dán do *Hory* knězi Matoušovi faráři u svaté Barbory, kaplanem za pět let aby byl.

Venceslaus Bydžovinus dán knězi Pavlovi faráři u sv. *Havla* v Praze, kaplanem má býti za pět let. Rukojmě za to pod 50 kop miš. kněz Jan Hymenaeus, farář u sv. Michala v starém městě Pražském, kněz Pavel svrchupsaný farář u sv. Havla.

Joannes Scindularius Pragenus dán do *Ledče* knězi Janovi Mandatovi, aby byl kaplanem za 6 let. Rukojmové za to pod 50 kop miš. Jan předměstský za Poříčskou branou, strejc jeho; Václav barvíř pláten od vodraný brány z příkopův.

455.

Dva svědkové stvrzují, že bohoslovec Mathias Ahenarii z řádného manželství pochází. 1550. 7. května. (**N.**)

Mathias Ahenarii Pragenus, kterýž žádal, aby mu byl list od úřadu konsistořského dán k p. *biskupu do Vlach* pro dojití sv. kněžství, postavil *dva sousedy Pražské*, lidi starožitné a víry hodné zejmena tyto: Jana Vodičku, kloboučníka od sv. Klimenta z nového Města Pražského; Václava Trybuly, řezníka z Tejnské osady. A ti jednostejně vyznali na svá svědomí to přijavše, že Jan Kotlář v Dlouhé střídě v Praze otec Matějův *řádně* jest se sešel a *v stav manželský* vkročil s Annou manželkou svou a oba dva spolu jsouce chvalitebně i poctivě se chovali a tohoto Matěje zplodili v tom manželství trvajíce.

456.

Konsistoř utr. obsílá kněze Jana Varhaníka, faráře v Hostouni, obžalovaného, že po 16 neděli nechal Sacramentum in monstrantia et pixide. 1550. 10. května. (**O.**)

Bez pochyby že v paměti máš, kterak jest na tebe od kněze Tomáše faráře *Hostivického* na onen čas úřadu duchovnímu žalováno, že by ty *sacramentum v monstrancí* též také in *pixide* zanechati měl, a k tomu se *do 16. neděli* zase nevrátil. Čemuž jsi ty odepřel, aby tam tak dlouho zanecháno bylo a to jsi i pokázati na jistý čas měl, však až posavad jsi toho neučinil. Protož tobě den jmenujeme a pokládáme ten pátek před sv. Duchem nejprvé příští, aby v konsistoři naší Pražské v koleji veliké v hodinu 10. stál a to čemuž jsi odepřel, podle práva pokázal, jakž jsi se i podvolil.

457.

Kněz Ondřej často trestaný slibuje zápisem dobře se chovati. 1550. 12. května. (**N.**)

Já kněz Ondřej, rodem jsouc z města Kolína, Lišky pekaře syn, a jsa na ten čas kaplanem u sv. *Mikuláše* v menším městě Pražském, učinil jsem zápis tento mou vlastní rukou na sebe, kterýmžto zápisem přiznávám se, že jsem byl hanebně vystoupil nejednou ale mnohokrát z svého povolání

kněžského proti Bohu, proti p. administrátorovi i proti vší konsistoři, pročež i *trestán byl jsem nejednou žalářem i rathouzem* spravedlivě a však nepolepšivši. Naposledy již bylo k tomu přišlo, že jsem měl zbaven a ssazen býti z ouřadu sv. kněžství. Ale jsouce hnuti láskou křesťanskou a milosrdenstvím otcovským nade mnou, předkem pan administrátor i všickni páni konsistorianové ještě mne přijali na milost, avšak již to první a poslední, neopravím-li. I protož pro budoucí toho všeho paměť tímto mým zápisem *já slibuji a přiřikám*, že již chci řádně, střízlivě i poctivě se chovati, *jako na dobrého a křesťanského kněze záleží*, a zvláště toho, čehož při mně neřádného bylo, jedno osob *ženských*, neřádného s nimi žertování, k nim chození nechati, druhé *ožralství* toho mého mně škodlivého zanechati, třetí toulání po *hospodách* všeho zanechati, ale z domu kněžského nikam bez vědomí a povolení svého pana faráře nechoditi a vyšel-li bych kde, s poctivostí vejdu i s poctivostí s pomocí Boží se zase navrátím. Čtvrté tu bejti, kdež *bych byl podán* od pana administrátora a odtud se nikam nestěhovati bez vůle JMi. A že se tak zachovám, slibuji čest, víru pod ztracením kněžství svatého, tak což jsou mi měli hodně a spravedlivě prvé učiniti, aby mi již učinili, neokazujíc mi žádné milosti ani jakých jiných přímluv za mne šetřili.

458.

Vejpověď od rad JMi královské učiněná mezi knězem Mikulášem, farářem v menším městě Pražském s jedné a Jakubem Vlachem zedníkem z strany druhé; Jakub Vlach pro výstupek svůj vzat do trestání. 1550. 30. května. (**N.**)

Jakož jsou vedle poručení JMi arciknížecí administrátor s jinými kněžími konsistoře Pražské pod obojí spůsobou přijímajících na místě kněze *Mikuláše*, *faráře* kostela svatého Mikuláše v menším městě Pražském, vznešení na JM. učinili, jaká se jest věc hanebná a prvé neslýchaná témuž knězi Mikulášovi přihodila, že když jest dotčený kněz Mikuláš s služebníkem svým ze vsi *Břevňova* do obydlí svého na malou stranu pokojně šel, tu nějaký Jakub zedník Vlach jej uhledav více než za hony z hospody své s dobytou zbraní za ním běžel a v mord hanebný se dal, jej kněze Mikuláše políčkujíc, až ho krev polívala. Ješto kdyby jemu byl braně té obnažené neuchytil, byl by služebníka jeho i jej snad

zamordoval. A protož poněvadž ten dotčený Vlach v jazyku tomto směl se toho všetečně dopustiti a tak na kněze osobu duchovní hanebně sáhnouti, majíce oni kněží nad tím lítost a žalost velikou, vedle dotčeného kněze Mikuláše najíti jsou se dali a v tom JMí že prosí pro Boha a pro přetržení budoucího takového nešlechetného předsevzetí za opatření spravedlivé.

Proti tomu od dotčeného *Jakuba zedníka* jest mluveno, že jest slyšel, jaká žaloba od kněze Mikuláše proti němu jest učiněna, kteréž jest se nenadál. Ale proč jest se ta sváda stala, o tom zprávu tu čině, že za příčinou dvojí, kteréž jemu od téhož kněze Mikuláše dány jsou. Nejprvé když jest šel cestou s tovaryši svými z díla královského do Prahy, tu že jest jej on kněz Mikuláš sám druhý postihl na stezce jeda na koni i srazil jej z té stezky, že by byl do příkopu skůro upadl. Nad to jemu jest lál, mluvě že jest německá šelma a služebníku svému meče naň dobyti kázal, ale on nechtě se s ním v žádnou nesnáz dáti, předse jest s tovaryši svými odtud odešel. Druhé když již v městě byl a nadál se, že při pokoji jest, šel tudy zase dotčený kněz Mikuláš s týmž služebníkem svým a uhledav jej Jakuba, opět služebníku svému naň kord obnažiti rozkázal, jej pobízeje a bíti chtějíc. A tak jest on také zase proti tomu služebníku jeho zbraně své dobyl, chtě se hájiti, a v tom jest mu on kněz Mikuláš tu zbraň jeho uchytil, jej držel a služebníku svému bíti velel, i tak on brániti se musil a za tou příčinou jemu poliček dal, když pokoje před ním nemohl užiti, ješto on Jakub měl by proti němu více sobě co ztěžovati a vznášeti, nežli dotčený kněz Mikuláš, prosíc JMí, aby tomu, což se tuto proti němu vznáší, věřiti neráčili.

K tomu od *kněze Mikuláše* to jest povědíno, že té zprávě jeho povětrné a nedůvodné místa nedává, než on o tom, co jest se tam na poli zběhlo, zprávu, kteráž sama v sobě pravá jest, že tuto činí. Když jest on kněz Mikuláš na koníku do Břevnova jel, šel proti němu týž Vlach sám pátý a když koník jeho počal se před nimi plašiti, kýval na ně rukou, aby málo na stranu poustoupili, aby sobě škody neučinil. Ale týž Jakub Vlach vzavši jakés necky na ně jest klepal a tloukl a tak mu ten koník více plašil, že s ním málo do příkopu neupadl. I když jest mu proto přimlouval, tehdy se jest týž Jakub v lání hanebné dal, a pravě že jsou Čechové zrádci a zvoníka jemu, napřáhši naň sekerou, zamordovati chtěl. A služebník jeho vidouc to kordíkem se jemu zavrci chtěl, ale to zlé se jest tu na ten čas bylo rozešlo. Než potom když zase do města on kněz Mikuláš přišel, nadál se, že již pokoje

užive, tu opět ten Vlach uhledavši jej za týmž služebníkem jeho s dobytou zbraní více než za hony jest běžel, na něj bil, jej porazil a mordoval. A on kněz Mikuláš ohledši se a vida, že na služebníku jeho sedí, jej probodnouti chce, přiběhl a jemu zbraň jeho uchytil, a on jest jej tak mordéřským spůsobem okrvavil.

Dav na to čísti svědomí a po přečtění tohoto povědíno, že ti *svědkové* seznávají, že on kněz Mikuláš jemu žádné příčiny k tomu nedal, ano i zvoník žádnému že slova neřekl, také i to seznávají, že jsou jiní Vlaši mládež jich kyjem prali proto, aby pro zbroje běželi, a tak snad netoliko jej kněze Mikuláše s služebníkem jeho, ale i jiné, kteříž by to zlé přetrhnouti byli chtěli, mordovati chtěl.

Ač on kněz Mikuláš, by mu náleželo a mstíti se byl chtěl, byl by měl s něj moci dosti, ale to jest vytrpěl a dále to na správce svého vznesl, prosíc v tom JMí za milostivé a spravedlivé opatření.

Na to od Jakuba zedníka mluveno, že jest slyšel ten průvod, kterýžto se s tím jich vznešením nesrovnává. Nebo to žeby za ním knězem Mikulášem s dobytou zbraní běžeti měl, aby který svědek to svědčil, slyšeti JM. neráčili, a on tomu odpírá. Než srovnávají se, že jest za zvoníkem běžel, ale proč to učinil, to jest již oznámil, za jakou příčinou, dav čísti také k odvodu svému svědomí, a mluviti davši, že se to dostatečně ukázalo, když se s ním s knězem Mikulášem on Jakub s tovaryši svými potkati měl a koník se pod ním plašil, že se na stranu vyhnuli, ale na tom jest dosti neměl, než jim přes to lál, psy německý dávaje, i to také svědčí, že jej Jakuba ten zvoník tu v městě kývaje naň hlavou pobízel. Že by pak Čechům, jak se mluví, zrádce dávati měl, toho se ničímž neukazuje, a on tomu odpírá, neb jest toho nemluvil.

Tím zavíraje, poněvadž jest to odvedl, že jest nic svévolně a zúmyslna neučinil, než že on kněz Mikuláš i s tím zvoníkem jeho k tomu příčinu jsou dali, tak že jest bráně se násilí svému, jej udeřiti musil, v tom také vedle neviny své JMí prosíc za opatření spravedlivé. A táhna se při tom na vejpověď mezi Janem Chanickým a Janem Popelem soudem tímto komorním učiněnou, že když on Chanický zoumyslna témuž Popelovi kůň držel, a proto byl od něho uražen, že jest on Popel žádné těžkosti nenesl.

Ku kterýmžto svědkům od *kněze Mikuláše* to jest promluveno, že místa svého vedle práva míti nemají. Neb jsou i on jednosvorně to na poli s týmž Jakubem činili a jemu kůň jeho plašili. Také sami to svědčí, že *česky neumějí* a nerozuměli co se tehdáž mluvilo, než že by jim toliko někdo něco

vypráVěti měl. A tak jsouce s tím Jakubem v jednom puntu, nemohou sobě tu nic nasvědčovati, ješto ani o to, co se tam vně stalo, tato pře není. Neb se to tam bylo rozešlo a upokojeno. A byl-li mu co ten zvoník vinen, mohl ho z toho viniti a ne sám mordovati. Než jest o to pře, *jakou* týž Jakub *v městě znovu svádu sobě začal,* bez čeho dobře býti jest mohl. A s tím strany zůstavily to při JMi rozvážení spravedlivém.

Tu z poručení JMi arciknížecí na místě JMi královské *páni a vládyky, krále JMi raddy,* slyšíce vznešení kněze Mikuláše a Brykcího zvoníka, i co k tomu od Jakuba Vlacha jest mluveno, a svědomí, toho všeho pilně povážívše a JMi arciknížecí to oznámivše, takto o tom vypovídati ráčí:

„Poněvadž jest se to z svědkův dostatečně našlo a vyhledalo, že Jakub Vlach zedník k němu Brykcímu zvoníkovi s dobytou zbraní přiběhši, řekl mu: „Braň se zrádce" v tom naň sekal, až jej s jinými porazil. A když týž kněz Mikuláš témuž Vlachu rapír chytil, bráně zvoníka, aby jej neprobodl, tu týž Jakub Vlach témuž knězi Mikulášovi tři poličky jest dal a jej okrvavil. A on Jakub Vlach toho jest ničímž podle práva neodvedl, aby témuž zvoníkovi anebo knězi Mikulášovi to za jakou slušnou příčinou, bráně se násilí svému, učiniti mohl. Z těch příčin dává se v tom jemu *knězi Mikulášovi* a Brykcímu zvoníkovi *proti* témuž Jakubovi Vlachu *za právo tak,* že jest té a takové vejtržnosti veliké zvláště proti *osobě duchovní* učiniti a se dopustiti neměl. A pro takovou téhož Jakuba vejtržnost a vejstupek jich milost jej na místě JMi arciknížecí *v trestání* JMi *bráti* ráčí. A dále když z takového trestání z poručení JMi arciknížecí puštěn bude, aby se ihned *ven z království Českého* obrátil a vyšel a to pod skutečným trestáním a hrdla ztracením.

Stalo se v pátek po sv. Urbanu."

Tento vejpis této vejpovědi vydán jest z register *soudu komorního* království Českého s povolením urozeného p. p. *Zdislava Berky z Dubé* a na Lipém a Zákupi, nejvyššího hofmistra království Českého pod pečetí JMi. Stalo se leta a dne svrchupsaného.

Jan Kolský z Kolovsi,
písař soudu komorního království Českého.

459.

Mladí kněží z Vlach se vrátivše jsou dáni za kaplany.
1550. 25. června. (N.)

Mládenci níže psaní, kteříž s listy od úřadu sobě danými do *Vlach* byli se vypravili pro dojití sv. kněžství, a toho z vůle Boží došedše navrátili se s pomocí jeho svatou. I když obedientiam předkem Pánu Bohu, potom panu administrátorovi i konsistoři ruky dáním slíbili a jistotu pořádnou svého kněžství ukázali, jsou v počet jiného kněžstva řádného od úřadu přijati.

Mathias Ahenarii Prahenus dán na *Mělník* knězi Janovi Manětínskému na ten čas děkanu, kaplanem aby byl za tři leta pořád zběhlá.

Nicolaus Mythenus dán do *Chotěboře*, kaplanem má býti 4 leta.

Leonardus Liptoviensis sclavus dán do *Vysokého Mejta* knězi Krystoforovi, kaplanem má býti za 4 leta.

Mathias Bellator z Německého Brodu dán do *Královy Hradce* poctivému pánu mistru Janovi Kolinskému, děkanu kraje Hradeckého, kaplanem má býti za 6 let.

460.

Kněz Jan ve Vídni svěcený dán za kaplana do Tejna.
1550. 22. srpna. (N.)

Joannes mládenec rodem od Hory z Hloušek, kterýž potvrzení k úřadu sv. kněžství od pana *biskupa Vídeňského* jménem *Fridrycha* došel a toho jistotu listovní pod pečetí jeho v konsistoři ukázal i položil, potom také i rodičův svých zachování a své též na svět pořádné splození, k tomu když obedientiam Deo, administratori et consistorio ruky dáním slíbil, i pořádky a ceremonie v církvi naší zvyklé připověděl zachovávati, tu na přímluvu přátel a žádost jeho v počet jiného řádného kněžstva našeho jest přijat, aby byl kaplanem za jistá léta. I podán jest do *Tejna* poctivému knězi Václavovi Subulovi za kaplana. Rukojmě pod 50 kop postavil Duchka Dvorského, Prokopa Misyrku, sousedy starého města Pražského.

461.

Consistorium sub utraque supplicat Amplissimo ac Reverendissimo in Christo patri D. Domino Tito Cheronensi, Dei et Apostolicae sedis gratia Episcopo Venetiis ad sanctam Mariam del' orto, ut tres adolescentes ad ss. ordines promoveat, quamvis equum elegantem ex voto Episcopi muneris loco ei mittere nequeant. 1550. 2. Septbris. (O.)

Gratiam et pacem a Deo patre per Jesum Christum Dominum et servatorem totius humani generis precantur. Retulerunt nobis, Amplissime Praesul, illi adolescentes, qui proxime a T. A. sacros ordines adepti, ex Italiae finibus ad nos redierunt, quod T. Celsitudo *non sit ejus animi*, ut amplius nostris scholasticis, qui pro sacris ordinibus Italiam petierint, id beneficii praestet, quod eos in *sacerdotalem* dignitatem evehat, si *equum aliquem elegantem in locum muneris T. A. non miserimus.*

Sciat igitur T. C., id nuncii nos ingenti dolore affecisse, praesertim hanc ob causam, quod votis T. A. nunc digne respondere non possumus. Nam magna penuria eorum equorum, quales T. C. habere cupit, in nostra regione laboramus, ut ii, qui adipisci bonum equum et elegantem volunt, e sua patria in alienas satis longinquas terras, veluti Moscoviam, Russiam ac Prussiam cum periculo vitae ad mercatum proficisci cogantur. Praeterea si talem equum aliquem bonum nancisceremur, tamen non facile hominem inveniremus, qui eum ad T. C. sanum et integrum perducat. Oportet enim rei equisonicae bene peritum esse, dum tam longo itinere eum ducturus sit, alioquin si fuerit imperitus alendi et curandi equos, tunc eum corrumpet, ita ut nulli usui in posterum futurus sit.

Proinde cum perquam libentissime vellemus, T. A. gratificari tamen haud possumus; verum si *aliquid aliud muneris a nobis T. A. petet,* quod in nostra regione facile inventu ac paratu sit, nos animo promptissimo id T. A. curaturi ac missuri sumus. Nunc igitur nobis a T. C. veniam dari cupimus, quod votis ipsius propter penuriam istorum equorum non satisfecerimus. At hos *tres adolescentes,* Joannem Nisovinum, Laurentium Curium, et Joannem Brodenum sibi commendamus, pro eisque intercedimus, ut ipsos amanter ac paterne complecti, in ordinemque Cleri annumerare et ad sacerdotalem dignitatem promovere, Ecclesiaeque nostrae pro sua paterna pietate non deesse, verum eam officio suo juvare velit. Nos vicissim T. A. omnia nostra officia paratissima deferimus, ac pollicemur, tibi *aliquo munere gratificaturos,* quod solummodo T. A. petierit et

in nostra regione parabile sit. Non diffidimus, quin nostris et istorum adolescentum votis T. C. respondere, ac amore pio et paterno tum nos tum eos prosequi studebit.

462.

Farář z Libčan pro ceduli psanou na potupu Jindřicha Nejedlého dán do vězení. 1550. 19. září. (N.)

Jakož jest Jindřich Nejedlý z Vysoké, měštěnín města Hradce Králové nad Labem, ne jedním psaním svým a potom také skrze poctivého kněze Jana, tehdáž *farářе kostela sv. Mikuláše* v starém městě Pražském, švagkra svého, na úřad duchovní vznešení učinil, kterak by kněz Stanislav, jsa farářem na gruntích jeho v *Libčanech* lidí pánův z Pernštejna a pana Záruby i jiných k Libčanskému záduší přislušejících proti němu pozdvihoval. Neb ceduli nepořádnou sepsal a v ní je ze jména postavil a napsal, aby s ním proti němu, pánu Jindřichovi byli, že by mocí na něho sáhati měl, žádajíc v tom za spravedlivé opatření; k tomu aby tu ceduli kn. Stanislav řezanou položil. I tu jest kněz Stanislav tu *ceduli řezanou* položil a oznámil, že jest ji spisoval za tou příčinou, že pan Jindřich kollator více než 7 kop míš. platu mu nechtěl pustiti, čehož jsou jiní fářařové užívali. K tomu od k. Jana promluveno, poněvadž se přiznal, že tu ceduli psal a ta jest nepořádná, že žádá na místě pána Jindřicha za spravedlivé podlé práva opatření.

Tu administrátor, mistři etc. uznavše, že ta cedule řezaná od kněze Stanislava sepsána jest na zlehčení a potupu pana Jindřicha i také na posměch jeho u lidí a poddaných jeho i jiných, ji jako nepořádnou vyzdvihli, zkazili, umořili a v nic obrátili. A kněze Stanislava, že takovou věc nevážnou a nepořádnou učinil a tu ceduli spisoval, toho se dopustiti nemaje, do *svého trestání jsou vzali.* Druhé i pro to, že jest ku panu děkanovi, panu mistru nepoddaně se choval, když ho k sobě povolával psaním, přijíti nechtěl. Též také z té fary, kde se byl zamluvil, jest vyzdvižen a jinam poddán.

463.

Konsistoř sub utr. obsílá děkana Václava z Hor Kuten do Prahy za tou příčinou, že podle vlastního jím samým složeného Katechismu vyučoval. 25. září. 1550. (**O.**)

Oznamujeme vám, že jest nás zpráva došla, kterak byste vy mimo spůsob starobylý církevní v Čechách až posavád zachovávaný nějaký *Katechismus* udělavše a složivše jej v kostele vašem recitovati a jemu učiti měli, k němuž i pachole vám odpovídalo. Což nám jest s podivením, že vy to, což prvé tam nebývalo, proti snešení a artikulům strany naší uvozujete. Protož vám z úřadu našeho den jmenujeme a poroučíme, abyste v konsistoři naší Pražské v koleji veliké ten pátek po sv. Jeronymu nejprv příští v hodin 14 se i s tím pacholetem, které vám při učení a recitování toho katechismu odpovídalo, postavili a ten *katechismus* na týž den *před úřadem naším položili*. Neb o to s vámi rozmluvení míti i také tomu vyrozuměti chceme.

Dále vám oznamujeme, že Marketa Prášková od Hory vznesla jest na úřad náš duchovní, kterak by Jan Čečetka manžel její nepořádně živ býti a chovati se měl, žádajíc v tom podle práva za spravedlivé opatření, ano s ním *rozvedení*. Protož vám z úřadu našeho poroučíme, abyste vy jim den uložíce a jmenujíce je v *konsistoři vaší* vyslyšeli a tomu, což mezi nimi na rozepři jest, vyrozuměli i také spravedlivý konec o to bez mnohých odtahův učinili.

464.

Ferdinand I. an den böhm. Kanzler wegen der beabsichtigten neuen Superintendenz, dass dieselbe, da dies gegen das vom Kaiser Karl V. und den Reichsständen beschlossene Interim geschieht, keineswegs zu gestatten sei.
1550. 29. Sept. zu Augsburg. (**Xx.**)

Hochgeborner Fürst! Uns kömmt mit Bericht vor, als sollte über der R. Kais. Mt. unsers geliebten Bruders und Herrn aufgerichtete und von den Reichsständen angenommene *Interim* in der Voit-Land eine andere und neue *Superintendenz*, wie es in solcher Zeit vor Veränderung des Interim oder gemeinen General-Concilio gehalten, aufgerichtet und damit umgegangen werden, welches uns aber, wofern dem also, zuzulassen und zu gestatten keineswegs gemeinet. Und ist darauf unser Befehl, du wollest dich der Sachen alles Fleisses

erkundigen und da dies also, wie gemeldet, im Werk befunden oder damit umgegangen wollte werden, dasselbe von unsertwegen mit nichten gestattest, und nachgebest, sondern bis auf unsern weitern Befehl gänzlich eingestellt werde. Geschieht unser endlicher Wille und Meinung.

465.

Konsistoř utr. oznamuje p. Krajícovi z Krajku, že nyní ani kněze Šimona ani jiného za děkana do Boleslavi dáti nemůže; spolu stěžuje konsistoř na nesjednocenost náboženskou v Boleslavi. 1550. 3. října. (O.)

Jakož jste V. M. psaním i také skrze poddané vaše z města *Boleslavě* vyslané žádost na úřad náš vzložiti ráčili, abychom tu obec Boleslavskou *správcem duchovním* při času sv. Havla a jmenovitě knězem Šimonem, kterýž na ten čas jest kaplanem v *Žatci*, opatřili. I oznamujeme V. Mi, že z jistých a hodných příčin předepsaný kněz Šimon a zvláště pro mladost a ještě nezvyklost svou do té obce za děkana podán býti nemůže, ani aby mohl místo děkanství spravovati a říditi, a na tento čas jiného muže před rukama není, který by do té obce za správce se trefiti mohl, když jest již čas tak zpozděný; protož žádáme, že nám v tom za zlé nic míti neráčíte, že žádosti V. Mi na ten čas vykonati nemůžeme.

Při tom také i za to žádáme a prosíme, abyste k tomu poddané V. Mi v obci Boleslavské přidržeti ráčili, aby se v *náboženství srovnali*, a jako za jednoho člověka byli, poněvadž všichni se k křesťanství hlásejí a tělo i krev Pána Krista z kalichu téhož pijí. Neb ani nemůže který kněz tam v takové roztržitosti s dobrým svědomím býti, tak jakž my zprávu máme, že gesta dosti směšná mezi sebou mají, že tíž, kteří od našich kněží slova Božího a svátostí Kristových (přijímají) slovou *kosteláci*, a kteří nepřijímají, ti také jinak slovou a jmenují se. Což jest dosti těžké mezi takovými lidmi býti a proto se hlásejí pod obojím způsobem býti. Než můž-li to v čem skutečně k narovnání Vaší Milosti přijíti, bylibychom toho vděčni, což by bylo pobožné a svaté. A my také chceme se k tomu přičiniti a o to postarati, abychom vás některým dobrým mužem a správcem duchovním což nejdříve bude moci býti, opatřili. Věříme, že to jakožto pán křesťanský pro čest a chválu Boží, církve svaté potěšení i dobrý svatý pokoj s pomocí Boží před sebe vzíti ráčíte, aby jednota a svornost v ná-

boženství byla, tak aby toho nebylo potřeba nikam jinam roznášeti.

466.

Konsistoř utr. napomíná uroz. p. Zdislava Berku, aby hanění a hrozby, knězi Janu faráři ve Vysoké od Homuta učiněné k nápravě přivedl. 1550. 11. října. (**O.**)

Oznamujeme V. Mi, že jest vznesl na úřad náš duchovní kněz Jan na ten čas farář v *Vysoké*, kterak by pan Jiřík Homut z Bosyně jeho i také jiné kněžstvo všecko zhaněti a zplundrovati měl těmito slovy: „že vy kněží ducha Božího nemáte, než jste všecko lotři a skoro jste horší než mnozí my světští.“ Druhé, že by témuž knězi Janovi pohrůžky činiti měl, mluvic k němu tato slova: „Jestli že se tobě co od kterého mého poddaného přitrefí, já tobě za nic neslibuji, buď v lese neb na cestě, kdežkoli ouraz neb zamordování“; a v tom že by mu již pachole aneb služebníka dvakrát v lese ubili, až krev z úst i z nosu tekla a ho tak i zahnali, žádajíc nás v tom za spravedlivé opatření. I poněvadž V. M. *kolátorem* toho záduší na Vysoké býti ráčíte, V. M. prosíme jakožto pána křesťanského a pokoj i jiné vše dobré milujícího, že to nám i předjmenovanému knězi plundrování a hanění též také pohrůžky od svrchupsaného pána Jiříka učiněné k slušné nápravě přivésti i to spravedlivě opatřiti ráčíte. Neb jestliby se toho nestalo, V. Mi se ohražujeme, že bychom toho *kněze odtud vyzdvihnouti* museli, poněvadž by svým zdravím a životem bezpečen, jakož se svrchu píše, nebyl. Však o V. Mi nepochybujeme, než že to tak opatřiti ráčíte, aby on sebe bezpečen býti mohl.

467.

Mladí kněží, svěceni byvše z Benátkách, jeden ve Vídni dáni za kaplany. 1550. 24. října. (**N.**)

Mládenci níže zejmena postavení vypravivše se do *Vlach Benátek* pro dosažení sv. kněžství s listy od úřadu konsistoře sobě danými a jsouce od biskupa k tomu úřadu kněžskému potvrzeni s pomocí Boží ve zdraví se navrátili a žádali v počet jiného kněžstva řádného přijati býti. I když jsou listy, jenž *formáty* slovou, a jistotu svého ztvrzení k úřadu svatého,

kněžství přinesli a okázali, též také obedientiam primum Deo, deinde administratori et consistorio slíbili ruky dáním, jsou v počet jiného kněžstva řádného přijati a v jistá místa i do jistých let za kaplany podáni, jakž jsou to i uručili.

I. Joannes Visovinus artium baccalaureus podán do *Litomyšle* poct. kn. Martinovi, kaplanem má býti za 3 leta.

II. Laurentius Curius artium baccalaureus podán do *Vodňan* poct. kn. Janovi Slováčkovi, kaplanem aby byl za 3 leta.

III. Joannes de Broda Teutonica podán do *Jičína* poct. kn. Valentinovi faráři, kaplanem aby byl za 6 let.

Item mládenec jménem Pavel syn Petra nožíře z Německého Brodu, kterýž úřadu sv. kněžství od pana *biskupa Vídeňského* dosáhl, jakž na to jistotu pod pečetí jeho ukázal, též také své zachování, žádal, aby mohl v počet jiného kněžstva řádného přijat býti; a za to se přimlouval kněz Matěj Kuřátko žádajíc při tom, aby jemu za kaplana a pomocníka podán a dopřín byl.

I když jest to, což jemu od úřadu předloženo bylo, ujal a v to se podvolil, jako aby všelijak poctivě a pobožně v obcování i učení, jakž na kněze záleží, se choval, pohoršení žádného na sobě nedával, písem svatých čítání pilen jsa je upřímně a zdravě vykládal, pořádky a ceremonie křesťanské a církevní držel a zachovával, kaplanem do jistých let byl, načež i rukojmě aby postavil prvé než k oltáři Páně přistoupí, jest tak přijat v počet jiného kněžstva pořádného. Než knězi Matějovi Kuřátkovi k jeho žádosti *není* povoleno z jistých příčin, než aby kněz Pavel tu byl za kaplana, kdež *od úřadu* podán bude.

468.

Konsistoř utr. oznamuje purkmistru a radě města Vinternberka, že zemřelý Vlček po odejití své první ženy s povolením úřadu druhou pojal a že oboje dítky jsou manželské.
1550. v listopadu. (O.)

Jakož jste ku právu našemu duchovnímu akta té pře mezi manželkami a dítkami pozůstalými po nebožtíkovi Volfovi jinak Vlčkovi Plechlovi, někdy sousedu vašem, spolu ortel na právě vašem učiněný, též také od JMí *rad královských* nad apellacemi zřízených a usazených jeho napravení odeslali, abychom my z poručení JMí to manželství a dítek zplození, *pořádné-li* by bylo, podle práva duchovního rozeznali.

I my toho všeho s pilností podle práva uváživše a Pána Boha před očima majíce, takto o tom vypovídáme a ortel na právě Vašem učiněný v tom artikuli, že *oboje dítky* od Vlčka Plechle *řádně* jsou na svět zplozeny, stvrzujeme a jej spravedlivý ano i *Voršilu manželku poslední jeho pořádnou býti pravíme,* poněvadž on nebožtík Volf *po odjítí* Anny manželky své a vzdálení jejím od sebe podle práva a dobrého pořádku od starodávna při straně naší pod obojí způsobou zachovávaného s listem sobě od úřadu našeho duchovního vydaným, na ni se ptal a jí se *uptati nemohl,* a Voršilu podle církve sv. ustanovení pořádně a poctivě, nic nečině ukrytě, sobě za manželku pojal.

469.

Mathias kněz v Benátkách Vl. svěcený dán do Žlutic za kaplana. 1550. 12. prosince. (**N.**)

Mathias mládenec rodem z Královic, kterýž s listem od úřadu tohoto duchovního sobě vydaným do *Vlach Benátek* pro dosažení sv. kněžství se byl vypravil, toho došedši s pomocí Boží zase se navrátil a jistotu *listovní* od pana biskupa na to ukázav žádal v počet jiného kněžstva pořádného přijat býti. I když jest slíbil obedientiam primum Deo deinde administratori et consistorio a že do *čtyr* let kaplanem bude, jakž na to i rukojmě postavil, přijat jest v počet jiného kněžstva a podán do *Žlutic* poctivému knězi Janovi Angelíčkovi faráři za kaplana a za pomocníka.

470.

Předloha shromážděným nejv. ouředníkům, soudcům zemským a radám královským strany toho, jakby se stížnostem administrátorů pod jednou i pod obojí proti kněžím neřádným, nesvěceným a ženatým nejsnáze odpomohlo. 1550. (**Xx.**)

J. M. arcikníže etc. pán náš milostivý pochybovati neráčí, že na větším díle ouředníci, soudci zemští a J. M. K. rady na ten čas zde shromáždění o tom dobrou vědomost mají, že jsou často a mnohokrát *administrátoři pod jednou i pod obojí* na J. M. K. vznášeli, kterak by osoby z stavu panského a rytířského kněži pořádné z jejich far odbyli a jinými neřádnými, bludnými, nesvěcenými a ženatými osobami ty fary

proti smlouvám a kompaktátom mezi stavy tohoto království osazovati měli: kdež chtíce J. M. Ká aby takové neřády v čas přetrženy byly a zase v křesťanský, chvalitebný, dobrý, starobylý řád uvedeny býti mohly, ráčil jest J. M. K. to v znamenitém počtu úředníkův a soudců zemských uvážiti a tehdáž z Pardubic některé osoby z stavu panského a rytířského, aby se před J. M. arciknížecí na jistý den v městě *Plzni* postavili a další vůli J. M. K. od J. M. arciknížecí vyrozuměli, obeslati. Jakož pak osoby obeslané *před J. M. arciknížecí* s týmiž neřádnými kněžími se postavili, kteréžto J. M. arciknížecí, majíce při sobě pány a vladyky, ouředníky a soudce zemské i J. M. K. rady, vyslyšeti a jim o tom na místě J. M. K. poroučeti a obšidy dáti ráčil: Poněvadž se to našlo, že jsou týž osoby kněze neřádné a ženaté na farách pod sebou jměli a mimo smlouvy a kompaktáty trpěli: protož aby před J.M.Kou po šťastném příjezdu ve čtyrech nedělích pořád zběhlých *na hradě Pražském osobně stáli* a več jim to J. M. K. obrátiti ráčí, tím se spravili, a od toho času aby to opatřili, aby *na ty fary více takoví neřádní, nesvěcení a ženatí kněži uvozováni a dopuštěni nebyli*, než kněžími *řádnými*, jakž od starodávna na těch farách bejvalo, zase ty fary zosazovány byly a administrátory svými, pod kteréž náleží, se spravovaly, jakž týž obšidy to šířeji v sobě obsahují a okazují.

I ačkoli dotčené osoby po příjezdu J. M. K. na hrad Pražský na časy jmenovité se postavili, však pro jiná pilná zaneprázdnění a brzký odjezd J. M. K. z království tohoto nemohlo to, jakž dotčeno, k místu a konci přivedeno býti, až teď naposled když J. M. K. na hradě Pražském býti ráčil, před odjezdem svým týmž osobám *odpověď psanou dáti* a jim *poručiti ráčil*, aby jeden každý z dotčených osob zprávu svou sepsanou J. M. arciknížecí na místě J. M. Ké ve třech nedělích pořád zběhlých podal a tu J. M. oznámil, *tak-li jsou se* ve všech artykulích podle obšidu a jistého poručení J. M. arciknížecí na místě J. M. K. *zachovali*?

Na takové J. M. K. jisté poručení dotčené osoby jedna každá zvláště, však rozdílné zprávy J. M. arciknížecí podali, z nichžto někteří oznamují, že jsou se *poslušně* zachovali a neřádné kněži, jakž jim o tom poručeno a vyměřeno bylo, odbyli; druzí pak též praví, že jsou je odbyli, však podle toho žádostivi jsou, aby je *zase na fary přijímati mohli*, a jeden z těch Fridrich z Solhauzu oznamuje, že jest je odbyl, ale zase přijímal: jakož pak ouředníci, soudci zemští a krále J. M. rady při minulém soudu zemském, když o tom u přítomnosti J. M. arciknížecí rada držána byla, tomu všemu z týchž odpovědí a jeho Solhauzova psaní šířeji vyrozuměti

mohli. I tudíž což tehdáž v radě uváženo a nalezeno bylo, bez pochyby v paměti mají.

Kdež majíce J. M. Ká dotčených administrátorův poníženou prosbu v milostivé paměti své, toliko to obmejšleti ráčí, aby takové neřády přetrženy byly a starodávný dobrý, chvalitebný, křesťanský řád zase ustanoven býti mohl, totižto aby *stranám pod jednou a pod obojí* takovými nepořádnými nesvěcenými kněžími v jejich fary nesahali a překážky nečinili, nébrž *kněžími řádně svěcenými,* jakž od starodávna bejvalo, podle smluv a kompaktát mezi stranami pod jednou a pod obojí učiněných zosazovány byly; poněvadž J. M. královská toliko povinností svou straně pod jednou a pod obojí zavázán býti ráčí.

I ačkoliv o to více než jednou rada držána byla, pro kteréžto příčiny ouředníci a soudci zemští i rady krále J. M. sem obesláni byli; však až posavad *nic jistého zavřeno není;* a protož chtíce J. M. K. pro zachování dobrého křesťanského řádu a ustanovení tomu gruntovně vyrozuměti, což by při dotčených ouřednících, soudcích zemských a radách krále J. M. v této věci se snášelo, rada a zdání jich bylo: ráčil jest o tom J. Mi arciknížecí milostivě a otcovsky poručiti, aby to, jakž svrchu dotčeno, s nimi pilně a *bedlivě uvážiti ráčil:* Předkem jaká by častopsaným osobám *odpověď* na jich zprávu dána býti měla i také jakým by spůsobem k nim a zvláště Fridrichovi Solhauzovi dále o to přikročeno býti a napotom v těch věcech se zachovati mělo, aby J. M. K. v těch a k těm podobných věcech na potomní časy *pravidlo* jmíti ráčil a ne vždycky potřebí bylo obzvláštně radu o to držeti.

471.

Kněz Václav jest přijat k straně pod obojí. 1551. 7. ledna. (N.)

Václav příjmím Voves mládenec rodilý z *Rychnova* městečka, kterýž od p. *biskupa Vídeňského* jest ordinován, žádal, aby v počet jiného kněžstva řádného pod obojí spůsobou přijímajících byl přijat a za též se psaním svým poctivý kněz Pavel děkan města *Kolína nového* nad Labem i pan purkmistr a rada téhož města přimlouvali. I když jest jistotu potvrzení svého k sv. kněžství od p. biskupa, též také *zachování své a svých rodičův* listovní ukázal a oznamoval, že jest pod jednou nepřijímal, a potom obedientiam Deo, též administratori et consistorio ruky dáním slíbil a že písem svatých čítání pilen bude, též také ceremonie a pořádky v církvi od starodávna

ustanovené a zachované držeti chce, jest od úřadu přijat a k počtu jiného kněžstva řádného připojen. Kaplanem za *tři leta* pořád zběhlá býti má, aby se nikdyž na faru nezamlouval. Na to postavil rukojmě poct. kn. Pavla Kolínského děkana a ctihodného kněze Lukáše *Kostomlatského*, a to pod 50 kop miš. I podán do *Kolína* za pomocníka knězi Pavlovi.

472.

Konsistoř utr. přijímá kněze Václava sub una ku straně pod obojí a podává jej za kaplana do Kolína. 1551. 14. ledna. (O.)

Knězi Pavlovi, děkanu Kolínskému.

Kněže děkane! Jakož jste psaním vaším na úřad náš duchovní žádost vzložili, abychom Václava mládence, kterýž od p. biskupa *Vídeňského* jest úřadu sv. kněžství došel, v počet jiného kněžstva přijali a vám za pomocníka dali i také k tomu povolili, aby *první mši* svatou při vás sloužiti mohl. I oznamujeme vám, že na žádost vaši a pánův vašich i také potřebu té obce se ohlídajíce jej v počet jiného kněžstva řádného přijavše vám za kaplana a pomocníka podáváme. Však na ten konec, aby on *rukojmě* hodné a to pod 50 kop miš. za sebe postavil, prvé než k oltáři Páně připuštěn bude, že do jistých let kaplanem bude, ani na faru nikam bez povolení pana administrátora a konsistoře se zamlouvati nebude, též že pořádkům křesťanským v církvi naší přijatým pilně se a písmům sv. vyučovati bude, k tomu také že vy jeho, jakž jste i psaním vaším připověděli, témuž všemu bedlivě učiti a vésti budete. Dán v středu den sv. Šťastného.*)

473.

Konsistoř hlásí se u uroz. p. Vilíma Šťastného z Valdštejna a na Bydžově o třetinu statečku po knězi Jiříku děkanu Bydžovském, jenž bez kšaftu umřel. 1551. 24. ledna. (O.)

Oznamujeme V. Mi, že jest nás jistá zpráva došla, kterak by kněz Jiřík *děkan Bydžovský* vedle uložení Božího skrze smrt z tohoto světa těchto dnův sešel a *žádného kšaftu* neb pořízení o svém statku neučinil, kteréhož nemálo ale do-

*) t. j. sv. Felixe.

sti drahně na penězích, klenotech i také svršcích a dobytku po něm, jakž jsme zpraveni, pozůstalo. I V. M. pane milý, poněvadž Jeho Mil. krále pána nás všech milostivého jest milostivé dovolení, též také všech tří stavův království tohoto Českého strany pod obojí snešení jest podle práv duchovních toto vyměření, když by který kněz strany naší bez pořízení a kšaftu umřel, aby ten statek po něm zůstalý na *tři díly* rovně byl rozdělen, jeden k tomu *záduší*, kdež tělo jeho pochováno, druhý *přátelům* jeho krevním a příbuzným, třetí nám do *konsistoře* naší Pražské aby vydán byl. Protož my se k tomu jednomu dílu, jestliže žádného kšaftu se pořádného nenachází, připovídáme a věříme, že při tom dovolení J. Mi královské a stavův snešení též podle práv duchovních nás zachovati i také to opatřiti poručiti ráčíte. Pakli jest jaký kšaft pořádný od nebožtíka jeho rukou sepsaný, jakož i slýchati bylo od něho za zdravého života, že hotový má, ten nechť se kdež náleží k vyhlášení a přečtení podá.

474.

Kněz Řehoř obviněn, že jest příčinou smrti kněze Jakuba; pro nesvěcení neděle vsazen jest do vězení. 1551. 30. ledna. (N.)

Vejpověď mezi Viktorinem ze Stříbra a bratrem nebožtíka kněze Jakuba, kterýž byl kaplanem při kostele Matky Boží před *Tejnem* a na věži se zabil, též mezi jinými přátely jeho s jedné a knězem Řehořem kaplanem na ten čas v městě *Chrudimi* z strany druhé.

Jakož jest Viktorin z Stříbra bratr nebožtíka kněze Jakuba Boubelíka i na místě matky a přátel obvinil před právem duchovním kněze Řehoře, kaplana na ten čas poctivého kněze Jana děkana *Chrudimského* z toho, že on jest *smrtí jeho* nebožtíka kněze Jakuba *vinen* a příčinou, poněvadž on sám s ním tam byl, protož aby se z toho vyměřil. Kněz Řehoř žádal, aby to právě činil, což jest prožaloval. I když jest neměl kým a čím podlé práva své žaloby Viktorin prokazovati, a kněze Řehořovu zprávu sepsanou vyslyševši, tu věc všecku v ruce konsistoři a v moc úřadu duchovnímu poručil, při čem koli toho zůstaviti chtějí, poněvadž on kněz Řehoř vždy jako původ toho byl, že s nebožtíkem tam šel maje doma zvláště v svatou neděli býti a seděti, že tomu také místo dáti chce.

I tu z uvážení úřadu toto jest vypovědíno a nalezeno:

Poněvadž nic jistého se najíti a vyhledati nemůže, aby kněz Řehoř jako nejvýše smrtí toho kněze Jakuba nebožtíka vinen býti měl, a jeho zpráva také sepsaná jest slyšína, neb

příhody divné se lidem přiházejí a ty v rukou Božích jsou, protož za nejlepší věc se vidí tomu nebožtíkovi knězi Jakubovi pokoje přáti a jemu jej dáti. Než však úřad tento podlé poručení Viktorinova již to všecko v svou moc bere a v tom popracovati chce, mohlo-li by se co vyhledati, žeby tento kněz Řehoř jeho nebožtíka smrtí vinen aneb jakou příčinou byl a k němu že se spravedlivě zachovati chtí. I to Viktorin na místě přátel ujal a na tom přestal a ještě poručil úřadu k spravedlivému to opatření a vyhledání.

Dále pak *knězi Řehořovi* to ztíženo, že jest v svatou *neděli doma neseděl* (ač se náleželo do kostela a zvláště na kázaní jíti a poslouchati, ale ne po hambalcích a po krovích, též po věžích běhati a lízti), ješto vinen jeho smrtí a tím mordem zcela nečiní se, vždy proto nějaké instrumentum a occasio může tím lezením tam býti, protož pro neuctění a nesvěcení svaté neděle jest *vzat do vězení* a trestání na rathaus staroměstský.

I když tam týden seděl, jest *vypuštěn* na žádost a přímluvu přátel pod jistými rukojměmi, aby se před úřadem na jistý den postavil, když by buď rukojmím, buď jemu časně oznámeno bylo a tu na jistém místě z strany té věci bude postaven. Rukojmové za něho pod 50 kop miš. nerozdílnou rukou: Jiřík Franc z Libic. Jiřík Kantůrek od Tváři a Jílek pekař, obadva sousedé starého města Pražského.

475.

Konsistoř žádá uroz. p. Zděnka z Valdštejna a na Brtnici, aby faráři v Třebicích Blažejovi náležitý desátek vydati poručil. 1551. 21. února. (**O.**)

Oznamujeme V. Mi, že jest vznesl na úřad náš duchovní kněz Blažej farář *Třebický*, kterak byšte jemu desátek ze vsi Slavic, kterýž od starodávna k té faře Třebické náleží a jeho předkové ho užívali i jej brali, na ten čas odjíti ráčili a do vaší stodoly svézti rozkázavše jemu ho propustiti až dosavád neráčili, žádaje nás u V. Mi za přímluvné připsání, abyšte ten a takový desátek k jeho požívání propustiti a vydati poručiti ráčili. Protož V. M. přátelsky žádáme a přimlouváme se, že ten desátek, poněvadž náležící jest k faře Třebické, a jiní farářové předkové kněze Blažeje také jsou ho užívali a jej brali, jakž jsme zpraveni, jemu propustíte a vydati poručiti ráčíte, abychom my i kněží naši lásku a přívětivost k sobě

od V. M[i] poznali a tak V. M[i] samého a lidi poddané snáze opatrovati mohli.

476.

Administrátor Mystopolus odkazuje jmění své děkanu Velvarskému Václavu Klatovskému. 1551. 6. března. (**N.**)

Poznamenání o poručenství statku páně administrátorového.

Důstojný pan administrátor kněžstva pod oboji spůsobou přijímajících poctivý kněz *Jan Mystopolus*, kazatel kaply Betlemské, oznámil a přiznal se před úřadem konsistoře, že všecek statek svůj mohovitý i nemohovitý, kdež by koli a na čem koli ten záležel a nalezen byl (však jestli by žádného jiného kšaftu a pořízení před smrtí svou neučinil a ten po jeho smrti se nenacházel) poroučí mocně poctivému knězi Václavovi Klatovskému, na ten čas *děkanu Velvarskému*, aby po jeho smrti do toho statku on byl vpuštěn a v tom žádné překážky aby se jemu od žádného nedálo. Neb ta jest konečná vůle páně administrátorova a že jemu knězi Václavovi nad jiné všecky toho věří, že s tím statkem podle vůle jeho bude šaffovati a jej říditi. Též také co se zádušných věcí dotýče, že on kněz Václav podlé registr té kaply *Betlémské* to všecko má vypraviti.

477.

Consistorium utr. Episcopum Venetiis degentem Titum Cheronensem rogat, ut iis ss. Liquores donet; munusculum sex ducatorum ipsi transmittit. 1551. 10. Martii. (**O.**)

Ignoscat nobis T. Amplitudo, dignissime Praesul quod jam iterum nostris literis occupemus ac precibus sollicitemus, dum intelliget, id nos non supervacue, verum ex ingenti necessitate facere. Jam enim plus quam integro anno non mediocri inopia sacri *olei* ad ungendos pueros in *baptismate*, ac alios *infirmos* laboramus, et mox illo prorsus carere cogemur, si tua Rever. ex amore et paterno affectu, quem erga nos semper declaravit ac testata est, nobis id largiri ac impertiri non dignabitur. Proinde T. A. per amorem illum, quo in nos est affecta, obnixe petimus, ut nobis hoc sacrum chrisma, quos *sacros liquores* appellant, mittere ac donare velit. Non dubitamus de T. R., quin id ex sua paterna pietate et animo alacri

et prompto pro commodo et bono Ecclesiae factura sit. Et nos vicissim T. A. omne genus officii parati in posterum deferimus et petimus, ut munusculum, quod T. R. ex propensa animi voluntate, quam erga T. A. gerimus, nunc pro tenuitate fortunae mittimus ac donamus, quippe *sex ducatos*, ipsum grato animo accipere, ac boni et aequi consulere dignetur. Quod si olim melior fortuna aspiraverit, ampliora munera T. R. daturos nos promittimus. Valeat etc.

Datae Pragae VI. Idus Martias.

478.

Konsistoř posílá kněze Jana Majděle Kadaňským za faráře, a žádá, aby okolních kněží, kdyžby se v Kadani opíjeli a neslušně chovali, napomenuvše do Prahy je odeslali.
1551. 16. dubna. (O.)

Oznamujeme vám, že jsme z společného uvážení našeho a z jistých příčin vám za správce a *faráře* od času svatého Jiří zvolili kněze Jana Majděle na ten čas kaplana vašeho, a vám ho podáváme i ztvrzujeme, však tak, aby se při učení a kázaní slova Božího v pravdě a tichosti učil, též při ceremoniích držal a zachovával, jakž artikulové kněžstva pod obojí, též instrukcí naše předešle vám od nás oboje odeslané v sobě znějí, zavírají i ukazují. A vy také abyšte se též v svornosti a v lásce spolu s kněžími vašimi drželi a chovali i bázeň Boží mezi sebou měli a správcův vašich sobě vážili, lásku k nim majíce je opatrovali, i také náležitě se k nim chovali. A my zase, pokudž na nás bude, vám ke všemu dobrému nápomocni býti i také v slušných věcech a potřebách vašich náležitých opatrovati chceme.

Dále vám oznamujeme, že jest nás zpráva jistá došla, kterak by *někteří okolní kněží*, kteříž se *pod obojí* spůsobou býti hlásají, časy svými a to zhusta, do vašeho města s *ručnicemi* a *zbraněmi* kněžím nenáležitými přicházejíce tu se *opíjeli*, a což kněžstvu nenáleží v to se vydávali, a tak z toho nemalá pohoršení církvi i jinému kněžstvu dobrému na sobě dávali. Protož my nad tím stížnost nemalou majíce, a toho, jakožto vrchnost k pochvale dobrým a k ztrestání zlým usazená nikterakž trpěti nemohouce, vás jakožto křesťanův žádáme, jestli by kdy který kněz pod obojí se býti hlásaje v městě vašem co pohoršitedlného a což by na kněze nenáleželo učinil, že toho přehlídati a trpěti nebudete, ale jeho obešlíce a ty nespůsoby, skrze něž v církvi pohoršení přichá-

zejí, jemu bratrsky a křesťansky spolu s vašimi kněžími předložíce *na závazek* jej vezmete, aby v *konsistoři naší Pražské* v koleji veliké na jistý den se postavil, o kterémž psaním vaším, i také o jeho přečinění nám oznámíte.

479.

Mladí kněží z Vlach se vrátivše jsou dáni za kaplany.
1551. 1. května. (N.)

Čtyři mládenci podepsaní došedše úřadu sv. kněžství v *Benátkách ve Vlaších* od p. biskupa a slíbivše obedientiam Deo et consistorio rukou dáním jsou v počet jiného kněžstva přijati.

1. Andreas Netolicenus podán poct. kn. Mikulášovi faráři v *menším městě* Pražském, aby čtyry léta byl kaplanem a za to rukojmě postavil pod 50 kop miš. Pavla Zlomka mlynáře, Víta Skálu souseda na Malé straně.

2. Nicolaus Prachaticenus podán do *Roudnice* poct. kn. Míchalovi za 4 leta na kaplanství.

3. Georgius Crispus Malinensis podán do *Nového Kolína* poct. kn. Pavlovi děkanu, aby byl kaplanem za 5 let.

4. Vitus Kverek Pragenus podán do *Berouna* poct. kn. Pavlovi Příbramu, kaplanem má býti za 5 let.

480.

Kněz Gregorius přijat k straně pod obojí.
1551. 15. června. (N.)

Leta 1551 při času sv. Víta mládenec jménem Gregorius Monogrammus rodilý z *Třeboně*, kterýž k úřadu sv. kněžství od p. *biskupa Vídeňského* jest ordinován, žádal v počet jiného kněžstva pod obojí spůsobou přijat býti, připovídaje se v tom úřadu a povolání svém náležitě chovati. I když jest ukázal vysvědčení aneboližto *formáty* o svém kněžství a potvrzení k sv. kněžství, též slíbil obedientiam Deo, administratori et consistorio, a že chce pořádky křesťanské v církvi naší zvyklé držeti i zachovávati, tak na snažnou žádost svou a přímluvu přátel jest v počet jiného kněžstva řádného přijat a podán do *Klatov* za kaplana poct. kn. Pavlovi děkanu Klatovskému.

481.

Mladí kněží z Vlach se vrátivše jsou dáni za kaplany.
1551. 17. června. (N.)

Těchto pět mládencův na žádost jejich jest přijato v počet jiného kněžstva, když jsou ukázali listy od pana biskupa z *Vlach z Benátek*, že jsou k úřadu sv. kněžství pořádně ztvrzeni a obedientiam Deo et consistorio ruky dáním slíbili.

1. Joannes Hořicenus baccalaureus podán poct. knězi Václavovi Subulovi faráři kostela Matky Boží před *Tejnem*, kaplanem tři leta má býti.

2. Michael Babka Guttenus podán poct. panu mistru Felixovi, faráři kostela sv. *Jindřicha*, kaplanem do tří let má býti.

3. Joannes Job Curimenus podán poct. kn. Petrovi děkanu *Kouřímskému*, aby byl kaplanem za 5 let.

4. Thomas Ledecenus podán poct. kn. Blažejovi Turkovi, faráři v městě *Třebiči v Moravě*, kaplanem aby byl pět let.

5. Adamus Radoch Mytenus podán poct. p. mistru Martinovi Klatovskému, panu *opatu Slovanskému*, aby kaplanem byl za pět let.

482.

Mladí kněží z Vlach se vrátivše jsou dáni za kaplany.
1551. 19. června. (N.)

Čtyři mládenci z *Benátek z Vlach* došedše potvrzení na úřad sv. kněžství od pana biskupa, jakž listy na to od něho ukázali a slíbivše obedientiam Deo et consistorio ruky dáním podle žádosti své v počet jiného kněžstva jsou přijati.

1. Victorinus Skutečenus podán ctih. kn. Jakubovi Kamenickému, děkanu *Žateckému*, kaplanem má býti za 3 leta.

2. Mathias Cratinus Hořepnicenus podán do *Litoměřic* poct. kn. Valentinovi Tobiášovi, kaplanem za 4 leta aby byl.

3. Venceslaus Altomytenus podán ctih. kn. Sixtovi, faráři kostela Matky Boží v *Náměti* na Horách Guttnách, kaplanem do 5 let.

4. Thobias Trebenicenus podán poct. kn. Janovi Manetínskému, děkanu *Mělnickému*, kaplanovati má za 6 let.

483.

Mladí kněží z Vlach se vrátivše jsou dáni za kaplany.
1551. 12. srpna. (N.)

Mládenci níže psaní z *Benátek z Vlach* dosáhše úřadu sv. kněžství, jakž jsou toho vysvědčení a *formáty* od p. biskupa přinesli, navrátili se a podle žádosti své i přímluv přátel, když obedientiam Deo et consistorio ruky dáním slíbili, v počet jiného kněžstva jsou přijati:

1. Venceslaus Krchlebinus podán poct. kn. Janovi, faráři kostela sv. *Jiljí*, kaplanem má býti za 4 leta.

2. Nicolaus Turturis Turnovinus podán poct. kn. Václavovi, faráři kostela Matky Boží před *Tejnem*, kaplanem aby byl za 4 leta.

3. Matheus Rousek Benešovinus podán též knězi Václavovi do *Tejna*, aby kaplanem byl za 5 let. Rukojmové za to pod 50 kop miš. Duchek Dvorský, Prokop Misýrka, měšťané a řezníci Starého města Pražského.

4. Mathias Batka Načeradenus podán knězi Šimonovi Exochovi, faráři kostela sv. Václava na Zderazi, kaplanem má býti čtyry leta.

5. Joannes Lučák Hradecenus má býti kaplanem za tři leta.

484.

Kněz Jan Červenka přijat k straně pod obojí.
1551. 9. září. (N.)

Kněz Jan Červenka na ten čas farář ve vsi *Lukách* za *Jihlavou*, kterýž před lety 9 byl ordinován k úřadu sv. kněžství od p. biskupa v *Novém městě v Rakousích*, jakž od téhož p. biskupa *formáty* a svědomí hodnověrné toho ordinování ukázal a položil, i na žádost jeho snažnou a přímluvu přátel některých v počet jiného kněžstva pořádného pod obojí spůsobou jest přijat. Neb jest ruky dáním obedientiam Deo et consistorio slíbil, též pořádky církevní strany naší pod obojí zachovávati a všelijak ctně a chvalitebně se chovati, jakž dobrému knězi náleží. Actum při přítomnosti urozeného pána Jiříka Velíka z Šonova, ingrossátora větších desk zemských.

485.

Adam, kněz z Heřmanova městce, dán za kaplana.
1551. 13. listop. (N.)

Adam mládenec z *Heřmanova městce,* kterýž v *Vídni* k úřadu sv. kněžství od p. biskupa ordinován, jakž jistotu a svědectví listovní od něho přinesl a okázal, po mnohých svých žádostech jest v počet jiného kněžstva pod obojí spůsobou přijat, když slíbil obedientiam Deo et consistorio a to ruky dáním, též že jiné pořádky církevní a křesťanské strany pod obojí zachovávati bude. I podán ctihodnému knězi Mikulášovi faráři v *menším městě Pražském* a kaplanem má býti za 6 let. Rukojmě na to pod 50 kop miš. postavil: Jan Zedník pod valy, Jindřich Višňový, sousedé menšího města Pražského.

486.

Mladí kněží z Vlach se vrátivše jsou dáni za kaplany.
1551. 20. listop. (N.)

Mládenci tři podepsaní vrátili se z *Vlach z Benátek,* kdež úřadu sv. kněžství od p. biskupa došli, jakž listy a svědomí dostatečné toho přinesše ukázali. I tu podle žádosti své, když slíbili ruky dáním obedientiam Deo et consistorio, v počet jiného kněžstva jsou přijati.

1. Victorinus Haukonis Chrudimenus baccalaureus podán poct. kn. Valentinovi Tobiášovi do *Litoměřic,* kaplanem má býti za 3 leta.

2. Andreas Lictoris Curimenus podán poct. kn. Janovi faráři *Brodu Českého,* má za kaplana býti 4 leta.

3. Gregorius de Toužím podán poct. kn. Matějovi, faráři v městě *Stříbře, kaplanem* aneboližto *střídníkem* má býti za 5 let.

487.

Kněz Stanislav přijat k straně pod obojí.
1552. 4. března (N.)

Kněz Stanislav strany Římské, kterýž před tím byl farářem v *Mníšku,* předstoupil před úřad duchovní s pány přátely svými některými a tu žádal a oni též se přimlouvali za něho, aby v počet jiného kněžstva pořádného strany pod

obojí spůsobou přijat byl a to pro žádnou jinou příčinu, než že jest poznav pravdu evangelickou tomu dobře srozuměl, že v straně oné nemohl by dobrého svědomí zachovati, a duše své spasiti, protož k straně této chce přistoupiti, aby mohl duši svou získati. Neb jest se vždycky poctivě a řádně choval, kdež jest byl, a tak pro nižádný svůj účinek zlý od římské strany neodstupuje. Z strany *formátův* od úřadu jsa dotázán, oznámil, že prvé byl mnichem a v klášteřích formáty se nedávají, ale měl testimonium aneboližto literas promotorias, a druhý bratr vzal mu je tajně. A také jest toho povědom kněz Jan probošt v klášteře sv. *Markety u Břevňova*, že jest v Krakově ordinován a všecky ordines vzal od Petra Donickýho a tu v klášteře mnoho let byl. Ano i také pod panem opatem *Zbraslavským* farářem jsa mše svaté sloužil, jakž i ti páni přátelé to vysvědčili.

I tomu jest dáno místo od úřadu, jakž i předešle se zachovávalo při osobách mnišských, když jsou je viděli někdo z lidí, že jsou jinde mše svaté sloužili, jakož pak i tito přátelé o tomto vysvědčují, že jest se poctivě choval a mše pod jednou sloužil, a tam bez pochyby od své vrchnosti byl podáván. Protož . . . . jest v počet jiného kněžstva pod obojí spůsobou přijat a podán za kaplana k sv. *Mikuláši* v St. m. Pražském, aby se pořádkům církevním strany pod obojí učil.

488.

Farář od sv. Haštala a farář z Poříčan porovnali *se před konsistoří.* 1552. 1. dubna. (**N.**)

Stala se jest *smlouva přátelská* celá a dokonalá mezi knězem Benešem farářem kostela sv. *Haštala* v Starém městě Pražském s jedné a knězem Severýnem farářem ve vsi *Poříčanech* z strany druhé skrze prostředky a pány přátely a to taková. Jakož jest předjmenovaný kněz Beneš obeslal před právo a úřad duchovní výše psaného kněze Severýna z toho, že by o něm slova některá důtklivá a hanlivá ano i na nepoctivost jeho se vztahující on kněz Severýn bez všeliké příčiny sobě dané mluviti měl, i o to jsou se takto přátelsky porovnali, že jest častopsaný kněz Severýn jeho kněze Beneše prosil, aby mu to odpustil těmito slovy: „Pane faráři a kněže Beneši, za to já vás bratrsky žádám a prosím, že co jsem vám přečinil o vás mluvě to, což jsem mluviti neměl (neb to vím, že jsem pravdy nemluvil, ale že jest to bylo času večerního a byl jsem podnapilý, tudy mi se to přihodilo), protož prosím,

že mi to z lásky bratrské odpustíte, a *já vás mám a míti chci za ctného a dobrého kněze Kristového* tak jakž vás i jiní dobří lidé mají a napotom chci se k vám uctivě a vážně, jakž na vás i na mne náleží, chovati.“

Což kněz Beneš z té lásky bratrské a jako kněz knězi na prosbu jeho i přímluvu přátel jeho jest to všecko laskavě odpustil a v dobrý pokoj i mír spolu jsou tu hned uvedeni.

489.

Mladí kněží z Benátek Vl. se vrátivše, dáni jsou za kaplany.
1552. 20. května. (N.)

Item mládencův pět ze jména níže postavených vrátilo se z *Benátek z Vlach* a ti když ukázali a položili listy neboližto *formáty* vysvědčující o řádném svém k úřadu sv. kněžství od p. biskupa ztvrzení a slíbivše obedientiam etc.*) . . . jsou přijati a v jistá místa podáni, a kaplané do jistých let aby byli.

1. Joannes Kavan Mysenus dán poct. kn. Valentínovi Tobiášovi, děkanu města *Žatce,* kaplanem má býti za 3 leta.

2. Joannes Říčanus ctih. kn. Václavovi Subulovi faráři kostela Matky Boží před *Tejnem* v St. m. Pražském, kaplanem má býti 3 leta.

3. Simon Žluticenus ctih. knězi Jakubovi Urichovi děkanu *Rakovnickému,* v kaplanství má trvati 4 leta.

4. Joannes Scriptoris Pragenus poct. a ctih. knězi Janovi Kolínskému panu mistru a děkanu *Hradeckému,* kaplanem má býti za 7 let.

5. Joannes de Libra Montanus ctih. kn. Pavlovi Bydžovskému, faráři kostela sv. *Havla* v Starém městě Pražském a na jistý spůsob jakž smlouva v sobě mezi nimi učiněná a málo dále poznamenaná**) zavírá, kaplanem má býti za 4 leta. Rukojmové za to pod 50 kop miš.: Jan Cantor u hada pod mostkem, Jan Krsna, měšťané staroměstští.

---

*) Z mnoha posud uvedených listů jsou *výminky* ty, pod kterými konsistoř neomysty neb i starší kněze v počet kněžstva pod obojí přijímala, tak zjevny, že je příště pro ušetření místa vynecháme a toliko slovem „etc.“ naznačíme.

**) Viz č. 490.

490.

Zápis kněze Jana, že bude kaplanem u sv. Havla.
1552. 20. května. (N.)

Já Jan syn nebožtika Jiříka z Váhy z Hory Guttny přiloživ mysl svou k knězi Pavlovi panu faráři sv. Havla na Starém městě Pražském, jsa oumyslu toho na kněžství sv. jíti a od něho se slovu Božímu učiti a jím se spravovati chci, a jeho vůli činiti a poslušen býti všelijak do času jmenovitého do *dvou* let při něm mám býti a od pana faráře kněze Pavla nikam se bez vůle jeho nehýbati, a to z dobré své vůle beze všeho jeho nutkání všelijakého. A kněz Pavel pan farář svatohavelský otec můj, kterých kněh půjčuje knězi Václavovi, má jich tolikéž půjčiti k učení a mně v nich podle své možnosti ukazovati, čehož bych kolivěk neuměl. A to pro lepší jistotu já svrchu psaný Jan tohoto psaní svého svou vlastní rukou jsem zanechal knězi Pavlovi panu faráři svato-Havelskýmu, pánu otci svému milému. Dálo se v neděli oktáv tří králův (13. ledna).

491.

Jacobus Slanensis dán za kaplana k sv. Petru.
1552. 20. května. (N.)

Item šestý mládenec jmenem Jacobus Slanensis, kterýž s předepsanými pěti do *Vlach do Benátek* pro sv. kněžství šel, s nimi se navrátiti zase pro nedostatek svého zdraví nemoha, tepruva po dvou nedělích přišel, i když ukázal listy etc. jest přijat v počet jiného kněžstva a podán ctih. kn. Martinovi faráři kostela *sv. Petru na Poříčí* v Novém městě Pražském, kaplanem má býti za 3 leta.

492.

Kněz Jan Vojtonis přijat k straně pod obojí.
1552. 29. července. (N.)

Kněz Jan Vojtonis z *Strakonic* prvé jsa pod jednou, jakž i ordinován tak byl, že o své ujmě dal se a užíval kněžství *pod obojí*, stoje na ten čas, žádal milosti, v čemž jest proti úřadu provinil (neb mu bylo zapovědíno a zhájeno úřadu kněžského v straně pod oboji požívati, poněvadž ani toho uká-

zati nemohl, aby pořádně byl ordinován a mši kde jest sloužil) i také v počet jiného kněžstva pořádného strany pod oboji aby byl přijat, ukázav vysvědčeni od kněze Jana Brauma, *opata kláštera Milevského* pod pečetí opatskou, že jest pořádně k úřadu sv. kněžství v *Vídni* ztvrzen a ordinován, i první mši v *Krumlově* Českém sloužil, a potom kněžství pod jednou i pod obojí požíval. I předkem tomu vysvědčení a právu místo jest dáno, a jemu knězi Janovi to stíženo, že bez vědomí administrátora a povolení úřadu konsistořského v stranu pod obojí se dal a v ní kněžství požíval, a že by ještě trestán býti měl, ale že jest o to dosti těžkosti měl a nesl, i tudy mu to odpuštěno. A tak potom na snažnou žádost a přímluvu některých přátel za něho, když jest ruky dáním slíbil obedientiam etc., že se bude poddaně, poslušně a jakž na dobrého kněze záleží chovati, jak v kostele, tak v kněžským domě i všudy jinde, nedávaje příčin na sobě k žádnému zhoršení lidu obecnému, jest v počet jiného kněžstva pořádného pod obojí spůsobou *přijat* a na faru podán. I z závazku, na kterýž byl vzat, propuštěn, aby kněžství sv. pod obojí řádně a svobodně požívati mohl.

493.

Deset mladých kněží přišlo z Vlach; jedenáctý, předešlého roku ordinovaný, pro neposlušnost svou trestán jest vězením rathouzním. 1552. 14. října. (**N.**)

Deset mládenců zejmena podepsaných, kteří s listy od úřadu duchovního do *Benátek ve Vlaších* chodili, dosáhše tam od biskupa úřadu kněžského vrátili se etc. a přijati jsou.

1. Joannes Barta Misenus podán poct. kn. Michalovi, vicepraeposito *Rudnicensi*, kaplanem býti má 3 leta.

2. Joannes Crispus Curius dán poct. kn. Matějovi faráři *Stříbrskému*, kaplanem má býti 4 leta.

3. Venceslaus Sláma Miličenus ctih. kn. Mikulášovi děkanu *Litoměřickému*, kaplanem za 4 leta.

4. Georgius Benešovinus knězi Tomášovi děkanu *Benešovskému* podán; kaplanovati má též 4 leta.

5. Joannes Dehtovinus podán za kaplana na *Hory Guttny* k vysokému kostelu a též 4 leta má kaplanem býti.

6. Simon Litomyšlenus ctih. kn. Matoušovi faráři kostela sv. *Barbory na Horách Cuttnách,* též 4 leta kaplanem býti má.

7. Simon Sedlčanus poct. kn. Pavlovi děkanu *Klatovskému*, aby byl kaplanem 4 leta.

8. Andreas Humpolecenus ctih. kn. Janovi Mandátovi faráři *Ledeckému*, kaplanem má býti za 5 let.

9. Georgius Ledecenus ctih. kn. Pavlovi Bydžovskému, faráři kostela sv. *Havla* v Starém městě pražském, kaplanem má býti za 5 let.

10. Christophorus Kamenicenus ctih. kn. Šimonovi děkanu *Táborskému*, kaplanem má býti za 6 let.

11. Tento pak jedenáctý jmenem Joannes Lučák, kterýž roku předešlého 1551, také list maje od úřadu duchovního, v *Benátkách* jest ordinován, tepruva se postavil, ač dávno to měl vykonati. Neb jest i *primitias* prvé měl, však s povolením p. administrátora; ale když jest ukázal pojištění svého kněžství a slíbil poslušenství, jako i předepsaní, jest připojen počtu jiného kněžstva. Že pak se nepostavil tak dlouho na rozkaz vrchnosti, i také že již třetí faru v tom roce měl, jest proto trestán *vězením* rathouzním.

494.

Konsistoř dává literas Exquisitorias Janu Hrnčířovi z Benešova, aby se ptal po manželce své, kteráž před 9 lety od něho odešla. 1552. 4. listop. (O.)

My kněz *Jan Mystopolus*, děkan kostela sv. Apollináriše a administrátor, mistři a farářové konsistoře arcibiskupství Pražského pod obojí spůsobou přijímajících známo činíme tímto naším listem všem vůbec, kdož jej čísti neb slyšeti budou, a zvláště tu, kdež náleží, že jest před nás předstoupil Jan Hrnčíř z *Benešova* s přátely svými, oznamujíc, kterak manželka jeho Anna z Prahy bez všeliké příčiny sobě dané od něho *před lety devíti pryč odešla*, o kteréž až do tohoto času kde by byla a živa-li jest, nic neví. Při tom nás žádaje, aby jemu od práva našeho duchovního dopuštěno bylo, aby sobě *jinou* manželku pojíti mohl. Jehožto žádost my slyšíce a na tom vždycky jsouce, abychom jednomu každému podle řádu křesťanského a spravedlnosti k dobrému dopomáhali, témuž Janovi list tento podle práva našeho k vyhledávání též jisté Anny manželky jeho, a vyptáváni po ní byla-li by živa čili nebyla vydali. Protož z úřadu našeho napomínáme všech *děkanův a farářův* měst, městeček a vsí, kdež by koli mezi vás již nahoře psaný Jan Hrnčíř přišel ptaje se po Anně manželce své, abyšte *na kazatelnicích* po *tři neděle* pořád zběhlé ji oznámili, a po ní se

mezi lidmi ptali, věděl-li by kdo co o ní, živa-li jest čili není Toho pak jak se uptáte neb neuptáte, nám jistotu pod vaší pečetí neb sekretem odešlete. Neb častopsaný Jan Hrnčíř jest toho úmyslu a té vůle, kdyby se té jisté Anny často jmenované manželky své uptati nemohl, aby sobě jinou pojal, a stav svůj změnil. Té jsme nepochybné důvěrnosti k vám, že se tak zachováte pro uvarování nějakého zmatku a budoucího zlého. Pro lepší toho všeho jistotu pečeť menší úřadu našeho duchovního s jistým naším vědomím a povolením k tomuto listu dali jsme přitisknouti. Jenž jest dán v Starém městě Pražském v pátek po všech Svatých.

495.

Vejpis na stěně ve faře kaply Betlemské *o* Mystopolovi.
1553. (N.)

Luce sacra divo qui turgida colla draconis
Pro conservanda virgine fregit eques
Supra quingentos ter quinquagesimus annus
Ibat, Agenonam sole premente bovem.
Presbyter has quando novus incolaverit in aedes
Dictus *Joannes* nomine *Mystopolus.*
Illum praefecit *Clero sub utraque* per omne
Boëmi regni regia cura solum.
Pluribus hinc auctum titulis, censuque *Decanum*
Hunc in ventoso jusserat esse jugo.
Postremo dedit huic praesentis sedis honorem
Extremum gelidae mortis ad usque diem.
Huc a principibusque viris, Pragaeque senatu
Est introductus regis ad imperium.
Hic illi studiumque fuit, divina docere,
Sumptibus et propriis *hanc reparare domum*
Maluit hoc quoniam parto plus posteritati
Quam lucro partus consuluisse suo.

496.

Kněz Blažej Turek farář v Třebíči *zápisem slibuje, že do vánoc dluhy zaplatí a na jistotu toho rukojmě sobě zjedná.*
1553. 14. ledna. (N.)

Já kněz Blažej Turek, farář na ten čas v *Třebíči*, známo činím tímto zápisem přede všemi. Jakož jsem dán do *vězení*

od úřadu práva duchovního a plné konsistoře Pražské pod obojí spůsobou přijímajících pro dluhy, kterýmiž jsem povinnovat rukojemstvím za Jiříka Bednáře Pruškovýho Ondřejovi Hradištskému 50 kop gr. a Václavovi Sokolovi 75 kop gr. českých měšťanům města *Čáslavě,* jakž zápis a potom přísudek na týž zápis od dotčeného práva a konsistoře na mne učiněný v sobě šíře obsahuje a zavírá. I nemajíc na tento čas takových sum, abych jim věřitelům mým hned zaplatil anebo jim to ujistil a zaručil na hotově, z té příčiny nadepsaní věřitelé moji k tomu, bez pohoršení však práva zápisu předešlého i rozsudku, abych téhož vězení prázen byl, povolují na tento spůsob, že mám od Actum tohoto zápisu ve čtyrech nedělích pořád zběhlých Ondřejovi za 50 kop gr. čes. a Václavovi Sokolovi za 75 kop gr. č. *rukojmě* zjednati a jim to oběma dostatečně lidmi hodnými a ku právu dobře usedlými ujistiti, tak aby jim všecka suma výš jmenovaná *do vánoc* nejprv příštích *dána a zaplacena byla* beze všech jich dalších škod a nákladův. Paklibych tomu dosti neučinil a jim takových sum tak, jakž se svrchu píše nezjistil, tehdy hned po vyjití těch čtyr nedělí mám se zase do téhož *vězení* postaviti a z něho nevycházeti, až bych nahoře psaným věřitelům mým zaplatil, a to penězi hotovými dobrými a ničímž jiným, a tomu všemu slibuji svou dobrou kněžskou vírou beze lsti dosti učiniti, jako na dobrého kněze náleží. Jestli že by mne pak Pán Bůh od smrti v tom času, než bych to, co se nahoře píše, vykonal, neuchoval, tehdy častopsaným věřitelům mým *všecek statek můj mohovitý i nemohovitý,* kterýž mám kdekoli a na čemkoli by mi náležel, tímto zápisem zavazuji na tento spůsob, aby oni k němu právo a spravedlnost přede všemi jinými věřiteli měli a držitel statku mého jim dluhy výš jmenované beze všech odtahův povinen byl dáti a zaplatiti.

497.

Konsistoř utr. nařizuje knězi J. Lahvičkovi, aby věci Anně Mírkovně náležité ku právu položil; co se vězení a útrat Ambrože Příbka dotýče, kněz Lahvička k žádné nápravě mu povinen není. 1553. 18. ledna. (**N.**)

Jakož jest Ambrož Příbek z *Uhlířských Janovic* obeslav před právo duchovní kněze Jana Lahvičku, na tento čas faráře v městě *Pardubicích,* vinil jej předkem z toho, že by statku pozůstalého po nebožce Anně Mírkovně manželce jeho za 80 kop gr. č. k sobě přijal a za sebou jej drží, a jemu

ho vydati nechce. Též druhé že jest od něho do vězení bez příčiny dané jemu vzat, když s listem od úřadu chodil a tím vězením ztěžován dosti čas dlouhý. Třetí že jest jej k škodám a útratám přivedl 25 kop gr. č., když jest on, chtěje toho statku po nebožce manželce své dosáhnouti, tam chodíval žádaje v tom ve všem za spravedlivé podle práva opatření.

Od kněze Jana Lahvičky promluveno, že to obeslání jest ze trojí věci rozdílné, ješto práva ukazují, že z jedné každé má obzvláštně obsýlati a poháněti, protož mu se vidí, že nemá k tomu odpovídati, žádaje také podle práva za opatření.

I od úřadu jest jemu na to oznámeno: Poněvadž jest obecné snešení, že *kněz* má na svém právě viněn býti, protož on jsa kněz také aby Ambrožovi na tu žalobu odpovídal.

I z rozkazu úřadu k prvnímu artikuli toto za odpověď dal, že nerci-li za 80 kop gr. č. ale ani za 80 grošů statku Anny Mírkovny k sobě nepřijal a sobě neosobil, a tomu odpírá.

K druhému toto oznámil, že jest on Ambrože s listem od úřadu tohoto nevzal, než že mu před lety pohrůžky činil, že ho zrádně jak bude moci zamorduje a zabije a z ručnice zastřelí a on o to k němu Ambrožovi ceduli řezanou posýlal. I nechtěl jí přijíti, pravě, že má poručení od p. administrátora, aby žádných ceduli nepřijímal, a to že jest na cedulích napsáno, i to může pokázati. A když těchto časův Ambrož šel do Nového města s ručnicí i služebník jeho a já stál v bráně, a vida že jest můj nepřítel, šel jsem do města a s rychtářem jsem k němu přišel ptaje se ho, má-li list fedrovní? odpověděl, že nemá, než jde po své potřebě. I tu jsem já žádal za opatření podle práva jakožto nepřítele mého, a tak jest *vzat do vězení a puštěn brzy na čest, na víru* a stavěl se s listem od úřadu, kdež bych já jej byl rád pustil, ale že jsem se obával, aby mi nešturmoval k měšci, poněvadž co jest prvé mluvil, tomu dosti neučinil, a pro něho sto kop gr. jsem utratil.

K třetímu artikuli promluvil, že žádných příčin k útratám Ambrožovi nedával. Neb kdyby byl k němu cedule poslal, co toho statku jest, byl by také odpověď vzal, kterou by se spraviti mohl, a on toho za pravé neučiní, žádaje v tom za spravedlivé podle práva opatření.

Ambrož k prokazu se volal, poněvadž tomu všemu kněz Jan odpírá, že to chce ukazovati.

I *odloženo* toho stranám k jinému času, aby jedna každá k své potřebě *svědky* vedla a s tím se přihotovila i stála, což by za potřebné býti sobě znala. Což strany ujaly

od práva, a svědky podle práva vedly a je i jiné čísti daly, též s dopuštěním práva od sebe, což se potřebného býti vidělo, mluvily, až s tím se vším za spravedlivé podle práva opatření žádaly.

Tu my administrátor, mistři a farářové konsistoře etc. slyševše žalobu, odpor, svědky a pře líčení, a v to ve všecko nahledše, i toho podle práva s pilností a bedlivě povážívše takto o tom podle práva vypovídáme: Předkem poněvadž se jest to vyhledalo z svědkův i z vlastního přiznání kněze Jana Lahvičky, že některé věci Anny Mírkovny někdy manželky Ambrože Příbka pozůstalé po smrti její nebožky on kněz Jan Lahvička k sobě přijal a posavad je za sebou drží a v to se i podvolil, že to, což k sobě přijal, chce navrátiti, když by mu právem bylo rozkázáno. Protož aby on kněz Jan ty všecky věci Anny Mírkovny, které k sobě po smrti nebožky přijal a při sobě má, jemu Ambrožovi Příbkovi, jakožto manželu jejímu (poněvadž on lepší spravedlnost k nim, nežli kněz Jan Lahvička má) *zde na právě v konsistoři* Pražské ve čtyrech nedělích pořád zběhlých *položil*. Druhé z strany toho *vězení*, kdež jest v něm od kněze Jana držán byl, pravíme z jistých příčin, že jemu kněz Jan nápravou v tom povinen není. Třetí co se útrat a *škod vynaložených* pětmecítma kop gr. č. dotýče, poněvadž on Ambrož těch škod a útrat podle práva ničím nepokázal, aby je činiti měl, také jemu kněz Jan jimi povinovat není a býti nemá.

498.

Kaplan u sv. Havla postavil rukojmě na to, že z kaplanství do pěti let se vytahovati nebude. 1553. 27. ledna. (**N.**)

Kněz Jiřík Ledecký kaplan kostela sv. *Havla* v St. m Pražském postavil rukojmě pod 50 kop miš. na to, že z kaplanství do *pěti* let pořád zběhlých vytahovati se nebude, ani farářem aby do toho času měl býti, bez povolení pana administrátora a konsistoře na to mysliti, ale jimi i v tom i v jiným se spraviti chce. Rukojmové rukou nerozdílnou jsou tito: pan Benjamin kroječ sukna z Vlkanova a ten i na místě druhého rukojmě pana Sixta z Ottersdorfu se přiznal.

499.

Konsistoř utr. trestá faráře z Minic vězením, že jsa požádán nešel dítě pokřtíti. 1553. 12. dubna. (N.)

Fer. IV. post conductum Paschatis.

Jakož jest urozený a statečný pan Florian Griespegk etc. vyslal na místě svém s Šimonem z Holubic poddaným člověkem svým, viníce kněze Jana faráře *Minického* z toho, že léta předešlého, když Pán Bůh jemu Šimonovi a manželce jeho děťátko dáti ráčil, i poslal k knězi Janovi čeledína svého maje zprávu, že má tu sloužiti, a on ho na cestě potkal a žádal, aby děťátko jeho hospodáře *okřtil* a s sebou ty potřeby vzal, kteréž náleží a on nechtěl se pro ně vrátiti. A potom sám Šimon ho žádal, a děťátko bylo přineseno před kostel, a však ho ani nechtěl křtíti, než tak bez křtu sešlo. Protož pán má nad tím i nad svými poddanými lítost a teď Šimon to žaluje na kněze Jana žádaje v tom za spravedlivé opatření.

Od kněze Jana k tomu mluveno, že se tomu diví, oč jest mezi Šimonem a manželkou jeho i jím smlouva, že se to zdvihá. A nedávaje se v rozepři tuto zprávu o tom činí, že ten pacholek neřekl nic o ty potřeby, než toliko aby to děťátko okřtil. Neb ho tepruv uhonil zase jeda blízko ode vsi Holubic, a prvé mu nic nebylo o tom oznámeno a tak jím Šimonem to sešlo. Než když sacrifikoval, tu jím trhali a on vždy oznamoval, že těch potřeb sebou nemá, však řekl, aby mu soli svěcený dali. A Šimon sám mluvil, že dítě jest čerstvé, aby se po obědě okřtilo a tak se nenadál, by umříti prvé mělo. Potom pak teprv bába správu dávala, že by dítě nebylo dvou měsícův došlé, a tak tím že není křtěno, ne kněz Jan, ale sami oni vinni.

Proti tomu od Šimona oznámeno, že o to není smlouva, neb pán jeho k tomu povoliti nechtěl, než aby to bylo podle práva ohledáno. Kdež pak stranám pro vyhledání té věci k svědkům byl čas jmenován, aby je vedly. Což jsou strany učinily a svědky podle práva vedly i je čísti daly a což se za potřebné vidělo od sebe promluviti poručily, až vedle toho za spravedlivé opatření žádaly.

Tu od úřadu duchovního *oustní vejpověď* jim učiněna taková: Poněvadž se tomu z svědkův srozumívá, že tento *Šimon otec* toho robátka nepokřtěného tak dobře jako *kněz Jan* tím jest vinen, že tak bez křtu sv. z světa sešlo, začež Šimon od Pána Boha pokutu a trestání nese i nesl, protož

toho se při tom zůstavuje. Než kněz Jan jsa žádán že jest nešel křtíti, také jest tím poněkud vinen. Protož do trestání svého na rathouz staroměstský jej bereme.

500.

Šest mladých kněží utr. bylo ve Vlaších posvěceno a navrátili se do Čech. 1553. 19. dubna. (**N.**)

Šest mládencův dole poznamenaných, kteří s listy od úřadu sobě danými k biskupu do *Vlach* chodili, navrátivše se etc. jsou přijati. Jména jejich tato:

1. Joannes Velvarinus dán ctih. kn. Václavovi do *Chrudímě*, má býti kaplanem za 4 leta.
2. Nicolaus Veselicenus poct. kn. Martinovi do *Litomyšle*, kaplanem též 4 leta má býti.
3. Joannes Campanus Mysenus poct. kn. Václavovi Subulovi, faráři kostela Matky Boži před *Tejnem* a má býti kaplanem za 4 leta.
4. Georgius Oporinus Synecenus ctih. kn. Matějovi Lounskému, děkanu *Nimburskému*, kaplanem aby byl za 5 let.
5. Adamus Ceroclitus Ledecenus k sv. *Jindřichu* ctih. kn. Martinovi faráři za kaplana aby byl 5 let.
6. Duchko Fridericus Sezemicenus dán důst. a ctih. kn. Janovi Mystopolovi, kazateli kaply *Betlémské*, děkanu sv. Apollináriše a panu administrátorovi, aby byl kaplanem za 5 let. A takový zápis na sebe udělal:

Já Frydrich, jinak Duchek, rodem z městečka *Sezemic* pod Konětickou horou, syn Jiříka Molka přiznávám se svou vlastní rukou, že za ta dobrodiní, kteráž mi činil od mého dětinství a činiti nepřestává pan administrátor kněz *Jan Mystopolus* i tu všecku *sumu peněz*, kterouž mi zúplna *do Vlach* dal, sám své vlastní peníze, že se chci a slibuji toho odsluhovati podle svého zápisu, kterýž jsem dobrovolně z lásky a z vděčnosti jeho dobrodiní sobě činěných učinil, jinak nic jakž náleží na toho, kterýž miluje Boha, čest a své dobré svědomí.

501.

Mladý kněz z Hory Kutny přijat jest v počet kněžstva pod obojí. 1553. 12. května. (N.)

Joannes rodem z *Hory Cuttny*, syn nějakého Ondřeje, jsa ordinován od nebožtíka Doctora *Fridricha Nausea* biskupa *Vídeňského*, jakž i kněžství v straně Římské na *Moravě* užíval, předstoupiv před úřad duchovní žádal v počet jiného kněžstva řádného pod obojí spůsobou přijat býti. I když ukázal formáty svého ztvrzení a ordinování k úřadu kněžskému etc. jest přijat a připojen ku počtu jiného kněžstva.

502.

Šest kněží mladých v Benátkách ordinovaných domů se navrátilo a jsou za kaplany ustanoveni. 1553. 12. května. (N.)

Těchto mládenců̊v níže zapsaných šest, když se z *Vlach Benátek* od biskupa, jakž k němu listy od úřadu měli sobě dané, zase se vrátili, došedše tam úřadu sv. kněžství etc. jsou v počet jiného kněžstva pod obojí spůsobou přijati a na jisté fary za kaplany do určitých let dáni.

1. Mathaeus Červík Lysenus do *Brodu Německého* ctih. kn. Václavovi děkanovi, kaplanem má býti 4 leta.
2. Thomas Chotěborenus do *Čáslavě* kn. Janovi Slováčkovi, aby byl za 4 leta kaplanem.
3. Gallus Melnicenus poct. p. mistru Janovi Hořickému k sv. *Štěpánu* na N. m. Pražském za kaplana do 5 let.
4. Adamus Beronensis dán na *Písek* knězi Janovi Crucigerovi děkanu, má býti kaplanem do 6 let.
5. Venceslaus Litomyšlenus ctih. kn. Petrovi děkanu do *Kouřima*, též kaplanovati má za 6 let.
6. Dionysius Městecenus do města *Nového Bydžova* ctih. kn. Matoušovi Vesíkovi, za kaplana do 6 let.

503.

Psaní faráře od sv. Mikuláše v St. m. Pražském Jana Andělíčka knězi Vítovi, faráři v městě Toužimi, aby tomu u knížete z Plavna předešel, kdyby je snad nepřátelé jejich u něho očerniti a zkaziti chtěli. 1553. 27. května. (**Xx.**)

Salutem per Jesum Christum et hunc crucifixum precatur.

Kněže Víte, bratře mně v Kristu Pánu upřímně milý! Porozuměl jsem z řeči kněze Martina, pana faráře *malostranského* i z zprávy kněze převora, kterýž jest u *matky Boží* na široké ulici, že administrátor hradu Pražského i s jinejmi tak protrubují a v tom se zjevně slyšeti dávají, že bych já i s vámi hoden byl upálení: i jest v pravdě bratře v Kristu Pánu milý potřebí, jakž jsem o tom s panem farářem svatého Mikuláše na malej straně rozmlouval, abyste vy tomu v cestu vyšli, aby to, což jest v konsistoři při tom času, když budem státi, vyzdviženo bylo a v nic přišlo. Neb tomu dobře rozumím, že nám toho smíru kněži *pod jednou* ani někteří z *našich* nepřejí, než rádi by viděli, aby nás oba spálili, čehož bohdá s pomocí Boží nedočkají. Ba i mně lecos mluví z strany našeho smíru, ješto já to, což jsem vám přiřekl a se zapsal i vy mně týž, než to jináč změním, snázeji umru, a vy bez pochyby týž. I protož můj milý pane bratře, poněvadž jest u nás slyšeti, že kníže pán z *Plavna* nebude dlouho v Praze, předejdětež toho jako muž rozumný časně, prve nežli by se nám nějaký posmíšek a lehkost stala a zvláště poněvadž s J. M. knížecí pánem vaším známost i připověď v zastání: protož vědouce o tom neprodlívejte s tím, jest jistě potřeba znamenitá; a v tom ve všem já se na vás spouštím, stoje na tom, což jsme sobě připověděli. Co se pak tkne dobrých, tiť by nám srdečně toho přáli, aby se nám tak zvedlo jako jsme my se spříznili, čemuž bohdá Pán Bůh prostředek i průchod dáti ráčí. Taky vám oznamuji, že v Praze jsa od našich mnohých *neupřímnost poznávám* a *měšec k tomu hubenej*: než že z vůle a milosti Boží ta osada ke mně chuť vzala, ke mně již nejednou s panem rychtářem J. K. M. i s jinými úřadními lidmi přicházela, mně slibujíc v ničemž neopouštěti, což se i skutkem srovnává; a tak na ten čas dobrýho počátku pociťuji. Dejž Pán Bůh lepší prostředek a nejlepší konec. A s tím bratře v Kristu Pánu milý, dejž se vám Pán Bůh na všem dobře míti a mně spolu s vámi i s jinými bratry račiž se nám dáti v dobrém a šťastném zdraví shledati na dobré víno.

Dán v Praze u sv. Mikuláše v St. m. Pražském.

504.

Havel mnich přijat jest k straně pod obojí; dva ve Vlaších svěcení kněží se odtamtud navrátili. 1553. 1. září. (N.)

Mládenec jménem Havel rodilý z *Oustí* blíže města Vysokého Mejta, který byl v klášteře u *Šternbergka zámku* v margkrabství *Moravském* za mnicha a do té regule přijat, předstoupil před úřad duchovní a žádal, aby byl v počet jiného kněžstva strany pod obojí přijat; oznamuje při tom, že pro nic jiného toho nežádá než z té příčiny, že jest poznal pravdu Páně a slova jeho svatého, a protož od oné strany jest odstoupil a k této přistoupil. I když jest ukázal na to svědomí, že jest ordinován i mši sloužil a věřino mu toho, že pro žádný zlý skutek od oné strany neodstoupil a z předepsaného kláštera nevyšel, než pro zachování svého dobrého svědomí, k tomu také když slíbil etc., jest přijat a připojen jinému kněžstvu strany naší pod obojí pořádnému.

O jiných dvou mládencích, kteříž do *Vlach* k biskupu s listy od úřadu pro dosažení kněžství chodili a toho došedše zase se navrátili:

Paulus Aquilinas Hradecenus baccalář, který vrátiv se hned v Moravě v městě *Prostějově* zůstal a před úřadem duchovním se nepostavil a potom formáty poslal.

Joannes Mělnicenus ten slíbil obedientiam a kaplanem má býti za 4 leta.

505.

Kněz Mačmajer z Polska přijat jest mezi kněžstvo strany pod obojí. 1553. 4. října. (N.)

Albrecht Mačmajer mládenec rodilý z Menšího *Polska* z města Lublína jsa od biskupa jménem *Petra Žebrodovského v Krakově* k úřadu sv. kněžství ordinován a primitias neboližto první mši v *Krasnisově* leta 1549 sloužil, jakž na to oboje pod pečetí kapitoly v témž městě a pod jménem Andreasa officiála a kanonika svědomí přinesl a ukázal listovní, jehož datum v Krasnisově městě v Menším Polště den sv. Jana Křtitele leta 1553, při tom oznamuje, že pro nic jiného od oné strany neodstoupil než pro zachování svého dobrého svědomí skrze poznání pravdy Krista Pána a slova jeho svatého, žádal aby v počet jiného kněžstva strany naší přijat byl.

I když jest takové svědomí o svém kněžství okázal a položil i také podle dobrého svého svědomí oznámil, že od

oné strany Římské pro žádný zlý účinek neodstoupil, k tomu také obedientiam Deo, administratori et consistorio ruky dáním slíbil a pořádky v straně naší držeti i zachovávati připověděl, přijat jest.

506.

Sedm kněží ve Vlaších ordinovaných se navrátilo i dáni jsou za kaplany. 1553. 20. října. (**N.**)

Tito mládenci dole psaní, kteří s listy od úřadu sobě danými do *Vlach do Benátek* k biskupu pro dojití úřadu sv. kněžství chodili, toho dosáhše a navrátivše se etc., jsou přijati, a v jistá místa na fary do let určitých za kaplany podáni. Jména jejich tato:

1. Joannes Venceslaides Woršt Curius artium liberalium baccalaureus dán do města *Loun,* kaplanem aby byl 3 leta.

2. Joannes Habart Luneus poct. kn. Janovi faráři kostela sv. *Jiljí,* kaplanem má býti za 4 leta. Rukojmě na to pod 50 kop miš. postavil.

3. Joannes Milocenus dán k sv. *Mikuláši* v St. m. Pražském knězi Janovi Angelíčkovi, kaplanem aby byl za 4 leta. Též rukojmě za to postavil pod 50 kop miš. mistra Ondřeje z Dalmuhorštu, mistra Jakuba Rokycanského z Varvažova, měšťany staroměstské.

4. Hieronymus Domažlicenus poct. kn. Pavlovi děkanu v městě *Domažlicích* podán za kaplana, aby byl 7 let.

5. Paulus Močidlenus ctih. kn. Martinovi faráři kostela sv. *Mikuláše v Menším m.* Pražském, aby byl kaplanem 7 let. Rukojmě na to pod 50 kop miš. jsou: Václav Hanek krejčí z St. m. Pražského, Kliment kožišník z Vyšehradu.

6. Gregorius Vrbčanus ctih. kn. Vítovi děkanu města *Vysokého Mejta* podán, kaplanem má býti za 4 leta.

7. Joannes Hradecenus Procopii pictoris ctih. kn. Janovi Vodňanskému faráři kostela sv. *Petra na Poříčí* dán za kaplana, aby do 5 let jím byl. A na to předkem, potom také že té smlouvě, kterou s farářem svým má, dosti učiní, rukojmě pod 50 kop miš. postavil tyto: Jakuba Kanhu, Pavla Měcha sladovníka, Diviše sladovníka, měšťany Nov. m. Pražského.

507.

Jan kněz sub una v Praze svěcený byl přijat mezi kněžstvo utraquistické. 1553. 24. listop. (**N.**)

Jan mládenec rodilý v Praze u sv. Klimenta na N. m. Pražském, kterýž před několika lety od biskupa *na hradě Pražském* k úřadu kněžskému byl ordinován s jinými mládenci, na ten čas předstoupiv před úřad duchovní oznámil, že to pro chudobu učinil, čehož nyní lituje a na srdci těžkost má, poněvadž v náboženství pod obojí spůsobou jest schován, že jest se k oné straně Římské a tomu náboženství se uchýlil. Protož toho lituje a chtěje zase při straně a náboženství pod obojí spůsobou býti, žádá, aby v počet jiného kněžstva řádného té strany přijat byl. Neb od oné strany pro žádný neřád a zlý skutek neodstupuje, než pro zachování svého svědomí. Protož věří, že jej přijmouce ochraňovati budou.

Od úřadu mu oznámeno, že jest to dobře neudělal, když toliko samou chudobou se zastírá a ničím jiným, ješto Pán Bůh má všeho hojně a jak jiným tak jemu mohl dáti. Ale nesahajíce jemu v svědomí, chtěli by věděti a slyšeti toto, když měl ordinován býti, *odpřisahal-li jest se strany naší pod obojí spůsobou?*

I když na to odpověď dávaje oznámil, že *neodpřisahal*, a k tomu dobrovolně obedientiam etc., kdež podán bude za kaplana, do *dvou* let tu býti a bez povolení úřadu odtud se nehýbati připověděl. Načež i *rukojmě* pod 50 kop miš. postavil: Martina Maryška soukeníka, Václava barvíře pláten, sousedy Nového města Pražského. Protož v počet jiného kněžstva pod obojí (zvláště poněvadž pro nic zlého jakž jistotně oznamoval, od strany odporné než pro zachování svého svědomí neodstoupil) jest přijat a za kaplana k sv. *Václavu na Zderazi* ctih. kn. Šimonovi faráři toho kostela podán.

508.

Zpráva kněze Víta, faráře v městě Toužimi, o tom, co se mezi ním a knězem Janem Andělíčkem farářem u sv. Mikuláše v St. m. Pražském stran jakéhosi pohádání o náboženství zběhlo. 1553. (**Xx.**)

Mnohým služebníkům církve to se od lidí pokoj a svornost nemilujících přiházelo, že jsou z rozličných a někdy zakrytých příčin jiným škodili, je pobožným netoliko v zlé domnění a ošklivost stavěli, ale i také k rozličným těžkostem

přivozovali, chtíc tudy své mnohé nedostatky cizími věcmi zakrývati. Jakož pak něco toho i mně se od kněze *Jana Andělíčka* mimo všecku naději mou přihodilo; neb o tom dobrou vědomost měl, že mezi námi při počátku jeho v *Žluticích* takové snešení bylo, jestli že by co takového mezi mnou a jím kdy bylo vzniklo, vedle rady Páně a písem svatých aby jeden druhému to pokojně pro zachování lásky bratrské oznámil, jakož jsem se tak netoliko k němu ale i k jiným bratřím skutečně choval, šetře v tom rozkazu Božího, zbytečného zaneprázdnění osob Vaších milostí, ano i lidu obecního.

Ale kněz Jan pominuv toho všeho a zapomenuv se i nad tím, že jsme se o to všecko byli sami urovnali, utekl se s žalobou, ač to on zjevně mnohokrát mluvil, že těch stížností oumyslem tím jest nepodal, aby se mělo to do konsistoře podati, ovšem pak i jinam vznésti, ani aby žádostiv byl se mnou jakých soudův, jakož poněkud netoliko z stížnosti jeho ano také i z skutku se dává znáti, když jest mne v tom křesťansky hledal, abych mu *to odpustil*, že svůj hřích učiněný proti mně jest poznal, což jsem mu z lásky vše odpustil a od toho dne s žádnými svědky jsem na něj nepospíchal a nepospíchám, lečbych k tomu byl bezděčně přinucen; neb ještě některé půhony zavřité u sebe chovám, nevěda co mám dále činiti. Však vždy abych u V. Mí v nějakém podezření nebyl, jako bych tak věřil, učil, smejšlel o velebné Svátosti oltářní, tak jakž by někdo se snad domníval: V. Mi toho všeho tuto kratičkou zprávu, jak se ty věci mezi námi a kterého času, na kterém místě aneb pod jakými příčinami zběhly, odsílám, nepochybujíc, že nejvíc circumstantias šetřiti ráčíte, totiž času, místa, příčin: neb kterého času se ty věci (děly), že večerního, na kterém místě, že na faře a příčin od něho daných, jakož takto o tom stalo se rok minul třetí neděli po sv. Trojici. Kněz Jan Andělíček pozval mne do *Žlutic, jsa toho času farářem,* na posvícení, a nadál jsem se, že to šlo z upřímné lásky bratrské, ale něco pod tím se jiného obmejšlelo, jakož skutek to ukazuje. Jel jsem a vedle povolání jsem ho v církevních věcech zastal. I pozván byl také od něho kněz nějaký Ondřej subunáč z *Chyše.* Tehdy ten subunáč, když bylo při obědě, žádal mne k J. M. knížecí k pánu mému milostivému za přímluvu, oznamujíc, že chce *k naší straně* přistoupiti a farářem v *Kozlově* vsi bejti. A v tom hned po obědích přišli na faru někteří zemané, pan Krištof Štampach a jiní, kterejchžto jmenovaný kněz též za přímluvu k J. M. jako i mne žádal: připověděli, že chtějí mu to při J. M. jednati a s tím se rozešli. Potom když bylo večer, tehdy ten kněz subunáč připomínal žádost svou a v tom dali jsme pokojně

de sub utraque specie ne v jaké hádání než v křesťanské rozmlouvání, a on řekl: Já jsem se domníval, že sub una specie lejkům (laikům) jest přijímati dosti a že pod spůsobem chleba jest pravej Bůh a živej a celej Kristus, neb jsem věřil vedle řeči sv. Jana: zase jsem já to mu z jiných evangelistův ukazoval, že jiný jest smysl Páně i jeho při té velebné svátosti poručení. A v tom našem rozmlouvání kněz Jan Andělíček k jeho slovům řekl: Ano i já věřím, že jest v monstrancí pravej Bůh a živej Kristus a přisahám Pánu Bohu, že z *monstrancí Žlutické* Kristus k soudnému dni přistoupí a přijde soudit živých i mrtvých, a nepřijde-li, aby mne sto čertův vzalo aneb sto hromův zabilo; jakož potom to ráno před jinými repetoval, což by se naň pokázati mohlo.

Taková slova já slyše, kteráž jsou odporna písmům svatým i víře křesťanské, že k soudnému dni ne z monstranci Žlutické, ale že s *nebe* stoupiti a přijíti má Kristus, znám se, že jsem řekl: Odpusťte, není tak kněže, a v tom jsem ho z žertu pleštil, aby takových řečí nemluvil, o čež jsme se na zejtří spokojili ano i bratrsky rozešli. Na stvrzení toho hned mi brzy jest list odeslal, v nápisu tato slova stojí: Bratru a sousedu mému mně v Kristu Pánu upřímě milému; a od toho času až posavad vždycky tak mi psal, jakož se to z listův jeho ukázati může. Než abych věřil, učil a tak vyznával, že v velebné svátosti oltářní, račte odpustiti, z vyjebeného čerta, hroma, ďábla a jeho za kněze modlářského držel; odstup to ode mne kněze hříšného. Než k jeho takové lehkomyslné řeči, když mluvil, že k soudnému dni z Žlutické monstrancí Kristus stoupí s nebe, pýchou a klnutím toho potvrzujíc, aby ho sto hromův zabilo, aneb sto čertův vzalo, nepřijde-li, nevím, Bůh ví jakož jsem to v konsistoři oznámil, mohl jsem říci k jeho slovům takovým, chceš-li, přijde čerta, hroma, ano i to že jsem řekl, že by mohl skrz takové učení lid v modlářství v Žluticích uvésti, neodporuji.

A protož kdyby byl kněz Jan Andělíček těch řečí nemluvil a příčiny sám nedával, nikoli by se takové věci byly nezběhly; ale poněvadž sám příčinu dal, račte to uvažovati, kdo jest vinnějším. Ač on to jest mnohokrát mluvil před dobrými, že té stížnosti jest tím oumyslem nepodal, aby se měl se mnou souditi, jakož to se z příčin těchto jistých poznává: Prvé, že jest do konsistoře s žalobou žádnou nevstoupil; druhé ani na mne obeslání jakého vedle práva kdy žádal; nebo kdyby byl žádostiv se mnou soudův, byl by jináče k té věci šel, než toliko stížnost v slovech učinil a k rozkazu pánův administrátorův ji sepsal, jakož se to i z žaloby psané toliko poznává. Však já nejsa obviněn ani právem kdy od kněze

Jana obeslán, než toliko k zprávě, jak se to zběhlo aby oznámil, poslušně jsem se zachoval, stál jsem (vzdor) nebezpečenství cesty, outraty veda mimo pořádek práva, aby tudy mé poslušenství i jiným známé bylo.

De *sacramento altaris* že bych se měl disputovati, že sacramenta extra usum non sunt sacramenta, o tom tak mnoho nevím, než ta rozmlouvání pokojná jsou bejvala z příčin jeho daných, když jsme to rozjímání měli de *abusu* sacramenti, kterak mnozí lehkomyslně, nevážně, z samého toliko obyčeje beze všeho prvé zkušení k té velebné svátosti přistupují, toho nepřím; než abych se tak měl s ním tuze disputovati, neznal jsem toho nikda potřeby, neb z milosti Boží co jsou disputace kněžské a jakej jich jest užitek? A protož abych u V. M v nějakém domnění a podezření nebyl, co bych o té velebné svátosti oltářní věřil, učil, vyznával, ano také i o zlém přijímání té svátosti oltářní smejšlel, takto sprostně a kratičce vedle slova Božího V. Mi vyznání činím.

Věřím srdcem, ústy vyznávám, že pod spůsobem *chleba* jest *pravé tělo Kristovo*, kteréž jest za nás na kříži vydáno a pod spůsobem *vína* že jest pravá krev Kristova, kteráž jest z boku jeho na odpuštění hříchův vylita; a tak že bych i učil a vážně tou svátostí velebnou lidem posluhoval, odvolávám se příkladem Spasitele mého Krista Pána na všecku obec, v níž pracuji, jakož pak i ráčíte míti o tom svědectví z strany učení i také obcování mého, kterak tu obec učím aneb jak se nyní chovám: ne mně věřte než tomu svědectví, kteréž pan purkmistr a páni konšelé města *Toužíma* pod pečetí jsou o mně vydali: než abych měl tak věřiti, učiti, vyznávati, že Kristus z *Žlutické monstrancí má ke dni soudnému sstoupiti* a přijíti, jakož jest kněz Jan to mluvil, nevěřím, neučím, nevyznávám, neb ten smysl jest všem písmům svatým i naší víře křesťanské odporný. Co se pak *zlého požívání* té velebné svátosti oltářní dotýče, o tom takto věřím, učím i smejšlím. Kdožkoli bez víry a zkušení k té svátosti přistupuje, a ji z samého obyčeje, z navyklosti požívá, že ten skrz takové zlé požívání netoliko soud na sebe uvozuje, ale vedle svatého Pavla i v trestání božská padá, jakož toho důvod jest na obci Koryntské: než abych tak věřil, učil, že sacramenta extra usum non sunt sacramenta, toho Andělíček jest na kázaní ode mne nikda neslyšel, aniž tak smejšlím, než že jsem o tom četl, k tomu se znám, jakož o tom *Melanchton* in catechismo píše a což se z knih jeho ukázati může.

Co se druhého artikule dotýče, jakož sobě na mne kněz Jan ztěžoval, když jsem do Žlutic ten pátek přijel, žebych měl na něj konev vyhoditi, takto se stalo. Přijel jsem k němu

jako k bratru na faru z příčin potřeb svých a na znamení mé lásky k němu ne z jaké povinnosti ale z samé upřímnosti dva sejry jsem mu dal, jakož jsem jiným bratřím i jemu činil a chtěl jsem hned zase domův jeti, nedal mi, zdržoval mne až do samé noci a v tom opět příčiny řečmi i také skutkem dával, vzav nějaký kord za mé dobrodiní divně jím šermoval a já obávaje se od něho ourazu, pamatuji, vzal jsem konev a ta mi z rukou vypadla. I rozuměje, že opět příčin hledá, nechtěl jsem v faře zůstati, obávaje se, aby něco jiného z toho nepošlo, chtěl jsem domův jeti. A když jsem z fary vyjel jeda mimo dům pana purkmistra, kterýž jest nedaleko od brány, tehdy vyšel ke mně a jiní, žádajíc, abych domův nejezdil, že k večeru jest. Tak jsem učinil a přes noc jsem zůstal a na zejtří šel jsem na faru, než jsem odjel, a tu opět jsme se bratrsky rozešli vedle křesťanského způsobu, jestli že by co ode mne jemu aneb od něho mně se ublížilo, abychom to v dobré obrátili: tak se stalo a s tím jsem domův jel. Co se pak přepíjení mého aneb pohoršení, kteréž bych v Žluticích činiti měl, dotýče, račíte, nepochybuji, věděti, že žádný na mne nic takového V. Mem nežaloval, ješto kdyby co toho bylo, jakž někteří v Žluticích k kněžství nelibost mají, jistě by dávno s tím na trhy vyjeli. Ale kněz Jan Andělíček chtěl své hanebné, nestydaté opilství i jiná z toho pohoršení pocházející mnou zakrýti, ješto to sám ví i jiní netoliko v Žlutickém kraji ale i jinde, jakej jest on opilec a z opilství kterak mnohá pohoršení buď v Žluticích u mne i jinde jest činil, poličkujíc lidi, bijíce se s nimi, jakož i mně mnohem větší se od něho a škodlivější věci přiházely, a ne na faře ale jinde pohostinnu; všecko jsem to nesl a což mi obtížnějšího bylo, pokojně jako bratra jsem napravoval. A protož poněvadž jest příčinu z strany konvice i mého na faře zůstání sám dal, račte opět vážiti, kdo jest komu vinnějším.

Naposledy že bych měl do Žlutic přijeda po městě jezditi a lidé mi se posmívati, o tom jsem nikdy prvé než od něho neslyšel, neb ví, že jsem vždycky ne kam jinam mnoho než k němu na faru jezdil, leč by mi se to kdy trefilo, jeda domův, že jsou mne před domem dobří lidé zastavili; jakož pak nepřím jednou že se to i trefilo, když jsem od něho po posvícení domův jel, rektor *příbramský* a kantor od svatého *Štěpána z Prahy* jsouce v domu u nějaké vdovy Kejklovy, zavolali mne a kněz Ondřej provázejíc mne, na jich žádost zastavil jsem se byl na chvíli, než abych tu měl jaké nenáležité písně zpívati aneb chtíti se ženiti, toho v pravdě není, leč by on sám je zpíval, když jest se mnou v témž domě byl. A protož tyto všecky (věci) jak

jsou se dály, upřímně V. M. odsílám, jsouc té naděje, že vedle předešlejch žádostí že od V. M. milostivě a bratrsky váženy budou.

509.

Kaplan z Hor Kuten a farář z Náměti jsou dáni do vězení, že nevystavují velebnou Svátost a že nechtěli uposlechnouti konsistoře. 1554. 30. března. (**N.**)

Kněz Viktorín Skutečský, na ten čas kaplan kostela vysokého na *Horách Cuttnách* a kněz Briccí Tajovinus, farář v *Náměti* před úřadem se postavili, a tu jim ztíženo, že některé ceremonie u Hory v kostelích zachovávané od starodávna, nyní oni změnili a složili a zvláště *expositionem sacramenti.*

Čemuž oni neodepřeli, že jsou to pro zachování svého svědomí učinili. A také proti slovu Božímu není, ano i lid tomu obvykl a již nic neříká. Protož oni také toho tak zanechati chtějí a uvozovati zase v tu církev nemíní, žádajíce, aby při tom tak zůstaveni byli.

I když toho přijíti nechtěli a učiniti, aby tu expositionem sacramenti zase vyzdvihli a tam u Hory uvedli, jsou vzati do trestání úřadu a do *vězení* na rathouz starého města Pražského.

510.

Kněží mladí z Vlach se navrátili, dáni jsou za kaplany. 1554. 18. května. (**N.**)

Mládenci níže psaní, kteří s listy od úřadu duchovního k biskupu do *Benátek* pro dosažení úřadu sv. kněžství chodili, když se vrátili etc. jsou v počet jiného kněžstva přijati a na jistá místa do let určitých za kaplany dáni:

1. David Callimachus Curius k sv. *Štěpánu* na Nové město Pražské poct. p. mistru Janovi Hořickému, aby kaplanem byl 3 leta. *Rukojmě* za to pod 50 kop miš.
2. Joannes Špomilar Montanus dán ctih. kn. Mikulášovi, děkanu *Litoměřickému,* kaplanem má býti za 4 leta.
3. Joannes Olomucensis poct. kn. Valentinovi Tobiášovi, děkanu *Žateckému,* aby byl kaplanem za 5 let.
4. Georgius Ursinus de Třešti ctih. kn. Martinovi fa-

ráři kostela sv. *Jindřicha* v Nov. m. Pražském kaplanem má býti 5 let. Rukojmě se za to postavili pod 50 kop miš.

5. Joannes Aupicenus ctih. kn. Janovi Vodičkovi děkanu *Jaroměřskému* dán, má kaplanovati za 6 let.

511.

Schreiben des Königes Ferdinand an den Erzherzog Ferdinand, dass die ungeweihten Priester, deren Verzeichniss der Administrator sub utraque habe, examinirt und dann gefänglich eingezogen werden sollen und dass dem König über alles, was dabei wichtiges vorkommen werde, Bericht zu erstatten sei. 1554. 27. Septemb. zu Pardubic. (**Xx.**)

Durchlauchtiger, Hochgeborner, Freundlicher lieber Sohn und Fürst!

Deine Liebe weiss sich unterthänig und freundlich zu erinnern, welcher Gestalt wir der *unordentlichen Priester* halben unser Kron Böheim Beratschlagung gehalten, auch unsere Befehle auf die Administratores und sonst wo von nöthen derhalben haben ausgehen und fertigen lassen, ob einst solchem Unratt möchte fürkommen und solche Verfolger der wahren Katholischen Christlichen Religion aussgereutet werden. So dann auf geschehne Erforderung der Administratores deren Verzeichniss der *Administrator sub utraque* beihanden, auch wo sie sich und an welchen Orten aufhalten, gut wissen trägt, vor Deiner Lieb nach derselben glücklichen Widerankunft in die Kron Böheim vier Wochen zu Pilsen oder an welchen Ort Deine Liebe zur selben Zeit anzutreffen, sich neben Ihren Herrschaften zum theil gestellen sollen, werden die Administratores dem Brauch und Statuten nach neben denen, so sie dazu zu gebrauchen pflegen, solche unordentliche Priester vermöge der Compactata und Conföderationen wohl zu examiniren und nachmalen in Gefängniss einzuziehen zu verordnen wissen, damit nach solcher geschehenen Examination sie sich nicht zu beschweren haben, auch niemand sagen möge, dass sie unverhörter Sachen werden geurtlt werden. Wann dann solche Personen gefänglich einkommen, was sich auch im Examiniren zugetragen und allenthalben so uns von nöten zu wissen erfolget, werden uns alsdann Deine Liebe ausführlich und schleunig berichten.

512.

O přijetí mládenců ve Vlaších svěcených v počet jiného kněžstva. 1554. 9. listop. (N.)

Tito nížepsaní mládenci, kteří s listy od úřadu sobě danými do *Benátek Vlach* k biskupu pro dosažení sv. kněžství chodili, když se vrátili etc. jsou přijati a na jistá místa do určitých let, aby za kaplany byli, propuštěni a podání.

1. Venceslaus Kankovinus dán ctih. kn. Janovi Mandatovi, děkanu *Ledeckému*, kaplanem má býti 3 leta.

2. Guilielmus Theonestus Lykius poct. kn. Ludvíkovi Ješkovi, faráři v městě *Kadani*, také 3 leta má kaplanem býti.

3. Laurentius Žluticenus Všetecký poct. kn. Matoušovi Hradeckému, děkanu na *Horách Cuttnách*, do tří let kaplanovati má.

4. Adamus Arrogans ctih. kn. Janovi Pražskému, děkanu města *Rakovníka*, do 3 let aby byl kaplanem.

5. Christophorus Slonek Žatecenus poct. kn. Václavovi Brodskému, děkanu města *Nového Kolína* nad Labem, též do 3 let má býti kaplanem.

6. Martinus Kurka Žatecenus ctih. kn. Mikulášovi, faráři města *Žlutic*, za 4 leta aby byl kaplanem,

7. Joannes Hradecenus poct. kn. Janovi Manětínskému, děkanu *Mělnickému*, za 5 let má býti kaplanem.

8. Gallus Stěžerenus ctih. knězi Matějovi, faráři kostela sv. Anny při městě *Hradci* nad Labem, 7 let má býti kaplanem.

9. Joannes Legatus Jičínus poct. kn. Pavlovi Bydžovskému, faráři kostela sv. *Havla* v St. m. Pražském, a kaplanem má býti 7 let. Rukojmové za to pod 50 kop miš.: Petr Kostelák u modrého lva, Jan Cantor u hadův.

513.

O přijetí dvou kněží strany Římské v počet kněžstva českého pod obojí spůsobou přijímajících. 1554. 29. listop. (N.)

Dva kněží, jejichž jména tato jsou: jednoho Joannes syn Matouše soukeníka, druhého Joannes syn Jiříka sklenáře, oba dva rodilí z *Tajna Horšova*, jsouce strany Římské, předstoupili před úřad duchovní a žádali, aby v počet jiného kněžstva pod obojí spůsobou přijímajících byli přijati, oznamujíce, že pro poznání pravdy zákona Páně od oné strany od-

stupují, a pro nižádný zlý účinek k této nepřistupují nad to i formáty . . ., přední od biskupa *Štolpenského**) a druhý od *Vídeňského* Fridricha Nausea ukázali. I když jim toho úřad věřil, že od oné strany k této pro žádný zlý skutek nepřistupují než pro ujití bludův a přidržení pravdy, kterouž poznali etc., jsou v počet kněžstva řádného strany pod obojí přijati, a to na ten konec, aby řády a ceremonie církevní v straně naší pod obojí zvyklé zachovávali a drželi, též kde by faráři kterému byli podáni, tu do jistého času za kaplany trvali a bez vůle úřadu odtud se nehýbali.

514.

Kšaft poslední kněze Jana Nigera někdy farář ve Skuhřích, poněvadž jeho nebožtíka rukou byl sepsán a žádný již na odpor mu se nestavěl, jest od práva ztvrzen.
1555. 15. března. (N.)

Ve jménu svaté nerozdílné Trojice. Amen.

Já kněz Jan Niger Pražský jsa farářem ve *Skuhřích* ve vsi leta 1551 znaje býti sebe smrtelným s dobrým rozmyslem a rozvažováním učinil jsem toto sepsání vlastní rukou a *kšaft* svého, jako svět mluví, dobrého, a své vůle poslední pořízení, nechtěje tomu, aby po mé smrti jací svárové a nesnáze i soudové o můj statek, kteréhož mně Pán Bůh na ten čas popříti ráčil jest, měli povstati a zniknouti. Nebo žádnému nejsem dlužen a povinen. Také jsem to rozvažoval, ač mám přirozené přátely v Praze, ti od mé mladosti na mne nic nedbali, od nich jsem nepřijímal nic; u mne, když již učiněn jsem knězem, nezasluhovali až podnes etc.; všem přirozeným přátelům neodkazuji ani oddávám z svého jmění, ač dosti malého, než toliko samé Uršile purgkrabově dceři, která u mne sloužila od šestnácti let, jí jsem za službu její málo dal. I protož málo nebo mnoho, cožkoli mám, oddávám Uršile předpověděné, ještě kuchařce mé, aby to všecko sobě zpeněžila nebo prodala a těm, kterým (jsem) jí oustně poručil, dala (neb jí věřím jako svatému čtení, že tak učiní etc.); zvláště důstojnému panu *administrátorovi* našemu knězi *Janovi Mystopolovi* má vydati 15 kop miš. Nebudou-li peníze mezi rukama, které někdy míval jsem, někdy poutratil, ale Uršila rozprodadouci věci mé bude míti povinnost p. administrátorovi položiti. Potom paní Julianě, manželce pana Jaroše, písaře Pražského v kanceláři dolejší, též patnáct kop miš. Potom Divíškovi,

---

*) Stolpe jest město v Pomořanech (nynější provincii Pruské).

kteréhož vzal jsem na práci svou od pastušiny etc. 10 kop miš., však bude-li jí poslouchati. A Uršila jiným osobám, zemrou-li ty osoby, nemá vydávati, ale za sebou zanechati. Na potvrzení psaní toho požádal jsem *pana administrátora* jeho *pečetí* pojistiti. I také já kněz Jan Niger sekret vlastní jsem přitiskl. Jenž jest dáno i psáno leta svrchupsaného měsíce září dne čtvrtého.

515.

Kněží mladých deset navrátilo se z Vlach a dáni jsou za kaplany. 1555. 3. května. (**N.**)

Deset mladých kněží, jenž z *Vlach Benátek* dosáhše úřadu sv. kněžství od pana biskupa se navrátili etc., jsou v počet jiných kněží přijati a na jistá místa do let uložených za kaplany podáni.

1. Mathias Slanus podán ctih. kn. Janovi Crucigerovi, faráři kostela sv. *Jiljí* v St. m. Pražském, a kaplanem má býti za 4 leta, kterýž na sebe tento zápis udělal:

Ego Mathias Slanus Laurentii Trendae testor hoc meo autographo, me certa mea deliberatione selegisse mihi in patrem ac informatorem meum in divinis honestum presbyterum Joannem Crucigerum, Pragae ad sanctum *Aegidium* parochum, apud quem manere et obsequenter parere ei, ut patri debebo, per *triennium* integrum, nisi authoritas D. administratoris et Consistorii aliud de me decreverit. Scriptus propria manu et datus Pragae in Collegio magno 3. Maji anno 1555.

2. Mathias Petricius Montanus poct. kn. Martinovi děkanu *Čáslavskému*, kaplanem má býti za 3 leta.

3. Vitus Hradecenus Březyna ctih. kn. Janovi faráři do *Chlumce*, aby kaplanem byl za 5 let.

4. Mathaeus Domažlicenus poct. kn. Václavovi Žateckému, děkanu *Domažlickému*, kaplanem za 6 let býti má.

5. Vitus Rybenský ctih. kn. Matějovi, faráři kostela sv. *Míchala* v St. m. Pražském, kaplanem za 6 let má býti.

6. Vitus Kralovicenus poct. kn. Benedictovi, děkanu *Brodu Českého*, kaplanovati má za 4 leta.

7. Joannes Lupulus Ledecenus ctih. kn. Pavlovi Příbramskému, děkanu *Berounskému*, má býti kaplanem za 4 leta.

8. Venceslaus Taborenus poct. kn. Simonovi Exochovi faráři kostela sv. *Václava na Zderazi* v N. m. Pražském, kaplanem má býti za 4 leta. Rukojmě na to postavil pod 50 kop miš.

9. Joannes Teutobrodenus ctih. kn. Valentínovi Tobiášovi, děkanu *Žateckému* podán, má býti za kaplana 3 leta.

10. Nicolaus Čejovinus ctih. kn. Adamovi Městeckému, faráři kostela sv. *Mikuláše* v Starém m. Pražském, má býti kaplanem 4 leta. Týž pak kněz Nicolaus s pány *osadními* předepsaného kostela sv. Mikuláše má smlouvu podepsanou, a ta od úřadu jest ztvrzena s touto výminkou, že úřad kněze Mikuláše v své moci sobě zůstavuje, aby oni osadní bez příčiny jeho držeti nemohli a on též o své ujmě bez vědomí a povolení úřadu odtud se nehýbal.

Leta Páně 1555 v neděli třetí v postě, kteráž slove Oculi, stala jest se smlouva přátelská, celá a dokonalá mezi pány staršími, úředníky a kostelníky i vší osadou sv. *Mikuláše* v Starém m. Pražském s jedné a poct. mládencem Mikulášem, kterýž do *Vlach pro úřad sv. kněžství jíti má*, z strany druhé, a to taková, že týž páni starší, úředníci, kostelníci i všecka osada dotčená žádostivi jsouce rozmnožení cti a chvály Boží i také svatého náboženství při kostele též osady, na jeho Mikuláše mládence dožádání a dobrovolné podvolení, i také na přímluvu a o něm vysvědčení poctivého a ctih. kněze Adama faráře našeho na ten čas téhož kostela osady, kterýž také z poctivých rodičův řádně, jakž o něm se oznamuje, zplozen jest, že jemu Mikulášovi jmenovanému *patnácte tolarův* hotových na tento níže psaný spůsob *půjčují*, že on dotčený Mikuláš, když mu se Pán Bůh dá zase ve zdraví z Vlach navrátiti, *první mši svatou* u téhož sv. Mikuláše v kostele sloužiti má, a dále potom týchž všech peněz patnácte tolarův do vůle pánův osadních i jeho aby se *odsloužil*. A pakli by jemu anebo jim pánům osadním se nelíbilo, tehdy odtud se hýbati nemá, dokavadž by zúplna takových peněz nenavrátil a to s povolením důstojného a ctihodných pana administrátora a pánův mistrův i všech pánův konsistorianův konsistoře Pražské pod obojí spůsobou přijímajících tělo a krev Pána našeho Ježíše Krista. A za takovou věc jest týž pan *farář* kněz Adam, že se tomu všemu za dost stane, rukojmí se též osadě dobrovolně postavil. A tato smlouva s jistým povolením svrchudotčených ctihodných a poctivých pana *administrátora i vší konsistoře* jest se stala, a má v *knihy* jich milostí též konsistoře zapsána a vložena býti slovo od slova, jakž se svrchu píše. Stalo se dne a leta svrchupsaného.

516.

O přijetí kněze Damiana Franty v počet jiného kněžstva pod obojí spůsobou. 1555. 17. května. (N.)

Kněz Damian Franta předstoupiv před úřad duchovní a položiv formáty od biskupa *Víděňského Fridricha Nausea* a testimonium svého kněžství žádal, aby byl přijat v počet jiného kněžstva, při tom na dotázky od úřadu činěné odpověď dávaje, že jest nikdá nesloužil sub una, ani na faře jejich byl, neb jest *primitias* u kněze Mikuláše v *Meziříčí* měl, a manželky také nikdá neměl a nemá. Než že věrně a upřímně toho žádá, aby byl jinému kněžstvu pod obojí připojen.

I když mu toho bylo věříno, což oznamoval a též z formátův, že jest knězem řádně ordinovaným, vyhledáno etc. též *artikule kněžstva pod obojí*, kteréž viděl a četl, ano i řády strany naší držeti a zachovávati připověděl, tak v počet jiného kněžstva našeho přijat jest.

517.

O přijetí kněze strany Římské v počet jiného kněžstva pod obojí. 1555. 26. července. (N.)

Kněz Václav *farář Hořovský* vstoupiv před úřad duchovní žádal, aby v počet jiného kněžstva strany pod obojí spůsobou přijímajících byl přijat, při tom oznámil, že pro žádný zlý skutek od oné strany k této nepřistupuje, než skrze poznání pravdy, skrze niž zase k Bohu svému se obrátil. Neb jest i *prvé této strany pod obojí byl*, ale pro chudobu k oné byl odstoupil, že nějaký kněz z *Církvice* jemu pomoc učinil a jej založil.

I tu jest jemu psani od ctih. p. doctora Jindřicha Scribonia, proboštа kostela Pražského přečteno, kterak by z zoufalství od strany jejich k straně pod obojí přistupoval. Čemuž on kněz Václav odpíral a že toho není, aby měl to z zoufalství činiti, než z upřímného srdce a z samého poznání Boží pravdy a svatého Evangelium Krista Pána, jakž předešle oznámil. A také že s panem Hořovským o své věci mluvil a pán tomu jest povolil.

I když mu od úřadu toho, což oznamoval, věřeno bylo, i *artikule kněžstva* pod obojí, jenž mu k přehlednutí ukázány byly, zachovávati, též řády církevní v straně naší držeti připověděl, tak jest jeho žádosti a přímluvě přátel za něj povo-

leno, a v počet jiného kněžstva řádného pod obojí spůsobou od úřadu přijat, a podán do *Berouna* děkanovi Pavlovi Příbramskému za pomocníka.

518.

O přijetí dvou kněží strany Římské v počet kněžstva pod obojí spůsobou. 1555. 25. září. (**N.**)

Dva kněží někdy *mniši* z kláštera vyšlí, jeden Jan Věliček, na ten čas správce osady *Chocenské*, a druhý Lukáš, toho času kaplan v městě *Vysokém Mejtě*, předstoupivše před úřad duchovní žádali, aby v počet jiného kněžstva pod obojí přijati byli, připovídajíce obedientiam a reverentiam debitam zachovati, a při tom na dotázku od úřadu učiněnou oznamujíce, že z kláštera pro žádný zlý skutek nevyšli, než proto, že jsou poznali pravdu Boží a Ježíše Krista, poněvadž i to vědí, že více Boha poslouchati sluší než regule mnišské. I když jim toho úřad duchovní věřil a oni svědomí o svém kněžství dostatečné ukázali etc., protož v počet jiného kněžstva pod obojí spůsobou přijímajících připojeni a přijati jsou.

519.

Na kněze Jana Lahvičku, faráře v Pardubicích, bylo od konsistoře vydáno stanné právo; načež on teprv věci Anně Mírkovně náležité u práva položil a jest propuštěn. 1555. 27. září. (**N.**)

Vedle toho obeslání, kteréž jest od úřadu duchovního na kněze Jana Lahvičku k žádosti Ambrože Přibika z Uhlířských Janovic vyšlo, proto že by on kněz Jan po právu stanném na něj při tomto právě Ambrožovi Přibíkovi tu středu po svatém Matěji apoštolu Božím daném tomu dosti neučinil a těch věcí v tom *stanném právu* zejmena položených jemu až posavad nevyplnil a nedal, žádaje vždy on Ambrož za opatření podle práva, aby kněz Jan k tomu přidržán byl, aby tomu dosti činil, a ty věci po Anně Mírkovně manželce jeho přijaté všecky vyplnil a dal. On kněz Jan proti tomu některé příčiny oznamoval, pro které by to stanné právo zdvíženo býti mělo, na to i psaní některá od úřadu jemu činěná, a jiné věci z kněh konsistořských čísti davši ukazoval. A tak strany poručily se k spravedlivému podle práva opatření.

Tu my administrátor, mistři a farářové konsistoře arcibiskupství pražského pod obojí spůsobou přijímajících vážíce obeslání a žádost Ambrože Přibíka, příčiny kněze Jana proti tomu stannému právu oznamované a psaní i jiné věci čtěné, v to všecko bedlivě nahlídše i uvážívše takto o tom podle práva vypovídáme:

Poněvadž po *stanném právu* na kněze Jana Lahvičku v tomto úřadu Ambrožovi Přibíkovi daném, ani on kněz Jan, ani poručníci od něho ustanovení, což jsou se ohlásili při právě nedadouce dvoum nedělím projíti, však toliko své osoby opatrovali, aby těžkost na ně pro to stanné právo nějaká nepřišla, žádajíce, aby úřad a právo v paměti to jejich ohlášení mělo, ale příčin žádných v těch dvou přibězích též poručníci, ani kněz Jan při právě nekladli, pro které by to stanné právo svého průchodu míti nemělo. Protož tomu stannému právu místo se od práva dává, a svůj průchod míti má, tak aby kněz Jan Ambrožovi Přibíkovi ty věci, kteréž předešlou vejpovědí nebyly vysvětleny, však zatměle obsaženy a v svědcích se nacházejí (a právu vejpovědi vykládati a vysvětlovati náleží) v tom stanném právu vejslovně a patrně postavené hned na *tomto právě položil a dal.*

Pakli by toho neučinil, tehdy aby do *vězení* na rathouz starého města Pražského hned šel, a odtud nevycházel, leč by tomu všemu zadosti učinil.

I když těch všech věcí v stanném právu zejmena postavených na právě *nepoložil,* než toliko dva prsténky a pásek s pozlacenými slovy a s řetízkem oznamujíc, že to právu a ne Ambrožovi klade, aby mu vydávány nebyly, — z rozkazu úřadu podle vejpovědi na rathouz šel do vězení. Když pak přátelé jeho kněze Jana v pondělí po svatém Michalu archanjelu Božím jiné věci v tom stanném právu obsažené, jako čtyry lokty tykyty a jedenmecitma loket harasu jsou položili, a za dvamecitma šest kop bílých dali, však ještě košilí drobných při tom nebylo, i za ty podle podání Ambrožova dvě kopy miš. gr. čes. s dotazem a povolením kněze Jana dali. A tak tomu když se podle vejpovědi dosti stalo, kněz Jan z *vězení jest puštěn* a před úřadem duchovním se postavil, kdež před ním Ambrož na dotázku od úřadu učiněnou oznámil, že podle stanného práva a vejpovědi tohoto práva ty věci všecky položené přijímá žádaje, aby mu propuštěny a vydány byly.

Kněz Jan osobně tu stoje a to slyše promluvil, že tomu neví co říkati. Od úřadu jim oznámeno: Poněvadž Ambrož Přibík podle vejpovědi práva tohoto i stanného práva ty věci od kněze Jana položené a výš jmenované přijal a přijímá a

žádný se k nim podle práva neozývá, neb jich nezbraňuje. Protož se *Ambrožovi propouštějí.* Z toho Ambrož Přibík poděkoval, a ty věci předepsané všecky i jiné předešlé od kněze Jana položené, jako plášť soukenný a kožíšek i košili vše ženský z práva vyzdvihl a k sobě přijal.

A kněz Jan mlče odešel.

520.

Zpráva arciknížete Ferdinanda králi Ferdinandovi o poradě s nejvyššími ouředníky, soudci zemskými a rady královskými, v kteréž jednáno bylo o příčiny, proč se sektářství tak vzmáhá, že proto, poněvadž nedostatek kněží zvláště pod obojí, a že by tomu nejlépe odpomoženo bylo, kdyby v Čechách biskup ustanoven byl, který by pod jednou i pod obojí na kněžství světil. 1556. (**Xx.**)

Nejmilostivější králi! Jakož jste V. K. M. všecky *ouředníky, soudce zemské* a *rady V. K. M.* z některých znamenitých příčin, aby se v pondělí po svatém Bartoloměji při mně na hradě Pražském najíti dali a ode mne milostivé vůli V. K. M. porozuměli, poručiti a obeslati ráčili: i V. K. M. nechci poníženě tejna učiniti, že jmenovaní nejvyšší ouředníci, soudcové zemští a rady V. K. M[i] všickni kromě dvou anebo tří, kteříž pro nedostatek zdraví svého přijeti nemohli, kterýchž do *38 osob bylo,* na jmenovaný den poddaně a poníženě najíti se dali. Kdež pak to od nich na místě V. K. M. milostivé jsem přijal a jim oznámil, že takové jich poslušné a poddané všech při mně najití V. K. M. oznámiti nepominu, a že beze vší pochybnosti V. K. M. jim toho obzvláštní svou milostí zapomínati neráčíte: a pro spěšnější té věci fedrování a pro budoucí pamět ten hlavní artykul, pro kterýž jsou na větším díle sem obesláni, v spis uvésti dal, kterýž teď V. K. M. také pro vyrozumění posílám, v němž krátce obsaženo a oznámeno bylo, co jest se až do této chvíle strany těch nepořádných a nesvěcených kněží ve všech těch jednáních v *Plzni* i také zde zběhlo a stalo a jakým spůsobem těm osobám z stavu panského a rytířského, kteříž takové *nepořádné kněži* pod sebou trpěli, ode mne na místě V. K. M. i tudíž od V. K. M. samé osoby jednou i po druhé za obšidy dané, tolikéž co jest od nich za zprávu nynějšího času učiněno. A protož z těch příčin vejš jmenovaní úředníci, soudce zemští a rady V. K. M. takový znamenitý a vysoce důležitý artykul k paměti sobě aby přivedli, pilně a se vším dostatkem považovali, kterak by již aspoň jednou taková nová a nepořádná

věc mohla zastavena býti a fary podle dobrého křesťanského a starobylého spůsobu a pořádku i také podle smluv a zřízení zemského aby strana pod jednou a pod obojí se zachovati a neřádných nových sekt mezi sebe nedopouštěla, též fary osazovány býti mohly, a jakým spůsobem a co jmenovaným osobám, kteříž své zprávy psané rozdílně dali, mělo by se za odpověď dáti, a naposledy strany Fridricha Zolhauze pro jeho neposlušenství a že jest takové nepořádné kněži zase přijal i tolikéž s tím knězem jeho co by se činiti mělo, tak abyšte V. K. M. potomně v takových věcech ráčili se věděti čím spraviti, a jak věděti v tom zachovati, aby ne vždycky pro takové příčiny potřebí bylo, V. K. M. a nebo mně na místě V. M. K. úředníkův soudcův zemských a jiných rad obsílati a o to rady držeti.

Na takové svrchu oznámené předložení a v té znamenité věci spolu s nimi *dva dni* pořád v radě jsem rozvažoval; neb V. K. M. toho milostivě považiti může, že v takovém počtu rad, poněvadž se obšírně o tom mluviti musí, zvláště v takové veliké věci, že se nemůže tak pojednou jednomyslně srovnati a uvážiti, neb nemohu jináče V. K. M. nežli jakž samo v sobě jest, poddaně oznámiti, že všickni společně v tomto rozvažování to, což by předkem bylo ke cti a chvále božské, V. K. M. i tudiž dědicům V. K. M., tolikéž vlasti své k dobrému užitečnému, k vzdělání lásky a svornosti a nápotom by přijíti mohlo, upřímně se vší pilností jsou rozvažovali, fedrovali a radili. A ač, jakž V. K. M. svrchu oznámeno, v takovém velikém počtu tak brzy a spěšně nemohlo jednomyslně zavříno a snešeno býti: však nicméně proto všickni ouředníci, soudce zemští a rady na to jsou, jakž doleji oznámeno bude, šli a zavřeli, a své zdání dobré oznámili; nejprvé že sobě dobře ku paměti přivésti mohou, kterak předkové jich pod jednou a pod obojí mezi sebou smluvy a zřízení zemské zdělali, že v tomto království na potomní časy *ne více než ty dvě víry pod jednou a pod obojí mají trpěny býti*, kteréžto smluvy a zřízení zemská V. K. M. a předkové V. K. M. králové čeští slavných pamětí jsou potvrditi ráčili, nad tím vždycky svou milostivou ruku držeti; nadto že V. K. M. toliko těm pod jednou a pod obojí spůsobou a *nižádné jiné sektě* povinností svou zavázáni býti ráčíte tak jakž pak ti obojí pod jednou a pod obojí až do tohoto času spolu v dobrém upřímném přátelství, lásce a svornosti živi byli.

Že pak před některými lety některé *jiné sekty* do tohoto království se vkořenily, to že přichází nejvíce z *nedostatku kněžstva*, kteříž *pod jednou a pod obojí jsou* a takových, kteříž pořádně svěceni jsou, dosahovati že nemohou, jakž pak vě-

domé jest, kterak těchto časův všech z království Českého a zvláště *strana pod obojí*, kteříž do *Benátek* s velikou těžkostí a znamenitým dokladem i nebezpečenstvím tam posílati musejí a takového pořádného svěcení dosahovati, ješto dvacátý z nich pro takový veliký náklad, nebezpečenství a chudobu od toho, chtějíce rád sice knězem býti, pustiti musí. K spomožení takového neřádu, kterýž v tomto království se ukazuje, za dobré by se vidělo, že by k vykořenění takových neřádův dobré a užitečné bylo, aby *biskup* v tomto království anebo v zemích V. K. M., kterýž by *oboje kněžstvo pod jednou i pod obojí* světiti mohl, od otce svatého papeže dosazen býti mohl; tak jakž pak stavové V. K. M. na předešlých sněmích mnohokrát za to že jsou poníženě prosili i také od V. K. M. milostivou připověď měli. A poněvadž pak *Benátčané* při otci svatém papeži to jsou obdrželi a sobě jednali, že *takového biskupa, kterýž pod jednou a pod obojí kněži světí, mají*; nad to ta naděje jest, jestli že V. K. M. při otci svatém papeži milostivě jednati ráčíte, že to také spůsobiti a obdržeti ráčíte, začež i ještě jmenovaní nejvyšší úředníci, soudci zemští a rady V. K. Mi poddaně netoliko k tomu radí, ale i poníženě prosí a mne tolikéž za přímluvu k V. K. M. jsou prosili, abyšte V. K. M. na to svou milostivou paměť míti ráčil. Kdež pak k V. K. M. já se poníženě přimlouvám, poněvadž to za slušné a za potřebné uznávám, že se k nim milostivě ukázati ráčíte.

Druhé také jest jednomyslně za dobré uznáno, aby mohly všelijaké neřády, zlé a nepobožné chování kněžstva přetrženo a zastaveno a *visitatio* aby mohla spůsobena býti a k tomu aby z obojí strany několik bohabojících a činných osob vybráno a spůsobeno bylo, ti aby kolikrát by potřeba kázala, *a nejméně jednou v roce* faráře na farách, kterak se v svých kostelích a v svém svěřeném úřadu službu Boží a jiné křesťanské pořádky vyřizují a chovají, a jaký život a chování vedou, ve všech krajích aby visitovali, a což by tak, jakž svrchu dotčeno, nepořádného a zlého našli, každého času přetrhli a složili s milostivým vědomím V. K. M. Neb některé samé osoby V. K. M. rady k paměti sobě přivozují, že před lety a časy takováž visitování a přihlídání bývala. A jestli že byste V. K. M. takového visitování dopustiti ráčili, tehdy by se to muselo v radě bedlivě uvážiti a artykule sepsati, jak by takové visitování mělo předsevzato býti; jakož pak ve všech královstvích a zemích pro zachování dobrého pořádku a svornosti tak se zachovává. Také jsou se všickni ouředníci, soudce zemští i rady na tom snesli, aby ode mne na místě V. K. M. těm jistým osobám, kteříž takové nepo-

řádné kněži pryč jsou odbyli, avšak někteří z nich žádali, aby je zase přijíti mohli, psaní učiněno bylo a přísně poručeno, aby takových *nepořádných kněží nižádným spůsobem nepřijímali,* a jestli že jsou pak kteří je předešle a nebo nyní prijali a napotom přijíti chtěli, k těm že se V. K. M. anebo já na místě V. K. M. budete ráčiti věděti týmž spůsobem jakž i Fridrichovi Zolhauzovi zachovati.

Mezi jiným pak někteří jsou se přimlouvali i za to žádali a za dobré že se jim býti zdá, aby *compactata* slyšeti mohli, z té příčiny, že tu naději mají, že se v nich najde netoliko což by k zdržení lásky, svornosti k straně pod jednou a pod obojí, jakž od starodávna bylo, sloužiti mohlo, ale i také jak by k těm sektářům mělo přikročeno trestáním i jináče býti. Proti tomu větší díl oznamoval, že toliko v kompaktatích jest to vysvětleno, co se víry pod jednou a pod obojí spůsobou dotýče, jak by to mělo držáno býti, a toho času že nižádných jiných sekt v království Českém nebylo. A poněvadž pak toto jednání a rozvažování ne již mezi stranou pod jednou a pod obojí jest, než toliko o ty nesvěcené a nepořádné kněži a jich obcování, kteříž jsou se v křesťanské kostely vetřeli proti zřízení zemskému a smluvám o to učiněným a administrátorům pod jednou ani pod obojí nechtí poddáni býti a pod jich poslušenstvím a řádem nestojí, tuto se dotýká; a protož že na ten čas neuznávají za potřebu, takovými kompaktáty se zaneprazdňovati, kterýchž se ani doptáno nemůže býti, a však nebylo by za škodné, těch i k tomu podobných věcí, což by k svornosti v čas potřeby sloužiti mohlo, před rukama míti a po *takových kompaktátích se ptáti* a jestliže se jich doptáno mohlo býti, ve *dsky zemské* aby vloženy byly, však prvé s milostivým vědomím V. K, Mi.

Co se pak Fridricha *Zolhauze* dotýče, ten jest na poručení a obeslání V. K. Mi s jedním nepořádným a nesvěceným knězem, kteréhož jest po témž plzenským obšídu zase přijal, na den jemu jmenovaný přede mne se postavil, kterémuž jsem oznámiti dal, jestli že by dáleji přes své mně předešle učiněné psaní a zprávu co mluviti chtěl a k témuž obeslání okázati, toho že vůli má; on jest pak nic jiného k tomu nemluvil mimo předešlé psaní své, nýbrž při tom toho zůstavil. A protož jsem s jmenovanými ouředníky, soudci zemskými a jinými radami dostatečně to rozvažoval, co by dáleji s týmž Zolhauzem pro jeho neposlušenství i také s tím nepořádným knězem mělo učiněno býti; i všickni zase jednomyslně na tom se snesli a srovnali, že on pro takové neposlušenství trestání zasloužil; než toliko jakým by spůsobem on Zolhauz a týž ne-

pořádný kněz měl trestán býti, jsou se v radě rozdvojili, nebo větší díl jsou na to šli, aby Zolhauz pro starost a sešlost let svých i s tím knězem na chvíli zde na hradě Pražském na *závazku* byl a potom přece na tom závazku aby zůstal a týž *kněz* ihned jakž i jiní nepořádní a nesvěcení ven *z země aby vypovědín byl*. Jiní pak v dosti velikém také počtu na tom jsou se snášeli, aby on Zolhauz i s tím knězem V. K. M. trestání jiným ku příkladu *na věži* za některý den zavřen a potomně aby na závazek dán byl; kněz pak, jakž dotčeno, aby země prázen byl, ač jestli že by nechtěl nepořádu svého ustoupiti a strany pod jednou nebo pod obojí se nesrovnati. A poněvadž pak V. K. M. psaním svým mně jste milostivě poručiti ráčili, abych V. K. M. o všem o tom prvé nežli by se co na místě postavilo, oznámil, nechtěl jsem pominouti, nežli V. K. M. v to ve všecko nahlídnouti ráčili a dáleji svou milostivou vůli, pokudž nejspíš možné, začež poníženě prosím oznámiti, jakož pak Zolhauzovi i tomu knězi jsem poručil, aby na obšíd, kterýž mu v té věci dán bude, očekával. Co pak v tom ve všem V. K. Mi milostivá vůle bude a mně o tom milostivě a otcovsky oznámiti a poručiti ráčíte, v tom ve všem chci se poslušně zachovati. A s tím se V. K. M. poníženě poroučím.

321.

Vyznání víry Václava faráře z Biskupic, kněze ženatého.
1558. (**Xx.**)

Prvotně věřím v *Boha Otce* všemohoucího, všech věcí stvořitele i v Syna jeho jednorozeného, Pána našeho *Jezu Krista,* všech věřících spasitele i v *Ducha Svatého* utěšitele, posvětitele a pravdy učitele; při tom věřím o všech dvanácti článcích víry obecné křestanské a apoštolské.

Dále věřím býti *církev* svatou obecnou po všem světě rozdělenou, však v jedno tělo duchovní spojenou, kteréhož sám Kristus Pán hlavou býti ráčí. Té církve svaté v tom věřím svaté obcování, když zachovávajíc jednotu ducha v svazku pokoje jedné víry, jednoho křtu požívají a jediného Boha v Trojici svaté vyznávají i sacramentův od Krista Pána nařízených v jednom smyslu požívají.

Věřím o *křtu* svatém, že jest nejprvnější svátost křestanská, všechněm věřícím na pojištění odpuštění hříchův od Krista Pána ustanovená, že jest také obmytí druhého narození,

skrze kteréžto obmytí každý věřící k dědictví věčnému i k životu nesmrtedlnému připouštín i posvěcen bývá, etc.

Věřím o svatém *pokání*, že jeden každý chtějící spasen býti, má je zachovávati, to jest v hříších se poznati, poznajíc se jim hned odvoliti, jich želeti, v ně se nenavracovati, poníižiti se, za nehodného milosti Boží se položiti, z ponížení postův užívati, ku Pánu Bohu o smilování z víry volati, rady spasitedlné zvláště od správcův církevních buď skrze zpověď i jinak vyhledávati.

Věřím, že v *svátosti velebné oltářní* pod spůsobem chleba a vína po vysvědčení slov od Krista Pána při ustanovení té svátosti pověděných pravé zůstává tělo a krev Krista Pána a že od věrných má se všelikou uctivostí a vážností požívána a přijímána býti na památku smrti jeho nevinné *pod obojí spůsobou* i pro ujištění odpuštění hříchův.

Věřím též i o jiných svátostech, jako *kněžstva* řízení, *olejem* mazání, nemocných i zdravých, poněvadž jsou to vše apoštolé v první církvi zachovávali, jakž i svatý Marek v 6. toho potvrzuje a sv. Jakub taky.

O svátosti k *manželství* potvrzování osob hodných také věřím, poněvadž učení sv. Pavla ani biskupům ani jahnům toho nezbraňuje etc.; věřím summou o všech ceremoniích církevních, kterýchž se při těch svátostech v církvi požívá a zvláště které svůj základ v písmích svatých mají a s slovem Božím se srovnávají.

Věřím i o klíčích, že jsou správcům církevním poručeny k svazování bezbožných hříšníkův a k rozvazování kajících aneb rozhřešování.

Věřím, že *Kristus Pán* jakž prostředníkem a smírcem mezi Bohem Otcem a člověkem postaven, i že také přímluvčí a orodovníkem dostatečným jest za všecky věřící, což by se jim koliv z zkázy přirozené zhřešiti a nezoumyslně přihodilo, poněvadž i svatí apoštolé tomu se těšili, jako svatý Jan apoštol a svatý Pavel to nám zjevně vypsané pozůstavili.

Věřím, že Pán Bůh volené své *svaté* aneb duše jejich v radostném místě chovati ráčí v příbytku neb lůnu Abrahámovu, poněvadž i Lazar chudý tam se dostal a lotru též vysvědčiti ráčil sám přijavši jej na milost Kristus Pán řka: Zajisté pravím tobě, že dnes se mnou budeš v ráji. A tak nejsouce ještě s těly spojeni, dokonalé radosti očekávají, až se všech volených počet dokoná.

O modlitbách za lidi mrtvé, ty jsem krátce tím zavíral, aby všemohoucí Pán Bůh v den příchodu Syna svého neráčil nás všech i s předky našimi vzkřišovati k soudu ale k životu věčnému, poněvadž i David svatý toho sobě žádal, a poněvadž

nenachází se nežli dvojí lidé, totiž věrni a nevěrni; věrným a dobré obcování vedoucím sám Pán Jezus Kristus zaslibuje věčný život a dokládaje dí: Nepravím, že já budu prositi otce za vás, neb otec miluje vás — etc. Na druhou stranu nevěrným zaslibuje věčné odsouzeni. — A tak věřím, že jim modlitby naše i almužny za ně od nás činěné *nevelmi na plat jsou*, jestliže jsou sami prvé nevěrní, Pánu Bohu protivní, ukrutní, nemilosrdní a bez lásky živi byli, podle i řeči sv. Jakuba, že soud bude bez milosrdenství s těmi, kteří nečiní milosrdenství.

A tak summou srdcem věřím, ústy vyznávám, že není k spasení žádné jiné cesty nežli samo milosrdenství božské, kteréž nám zjeveno v smrti a vylití krve Pána našeho Jezu Krista a v jeho vší práci a zasloužení. — Kdož se na tom pravou věrou založí a nařízených svátostí od Krista Pána z té víry požívá — v bázni Boží a v lásce a milování předkem Pána Boha a bližního živ jsa — té víry skutky dobrými dokazuje, na zatracení nepřijde ale na věčné spasení, bude li v tom smrti zastižen, že v tom také bude při vzkříšení spravedlivých postaven.

Však lepšího naučení zavrci nechci, ale mile přijíti, kdy a od koho koliv.

O *svátcích* krom neděle, dne od samého Pána Boha posvěceného, držím, že jsou ceremonia dobrá, aby v nich lidé od prací tělesných přestanouc k božským se obrátili, totiž do kostelův pro slyšení Slova Božího chodili i pro modlitby svaté za všecky věci obecné i obzvláštní i pro chvály božské a pro rozjímání života toho Svatého jaký byl, jehož by ten (den) památka byla nebo Světice.

522.

Psaní administrátorův konsist. pražské kněži Jiříkovi Mladečkovi faráři u Panny Marie v Náměti na Horách Kuttnách v příčině jeho pře s děkanem Kutnohorským Benediktem.
1560. 12. listop. (**Xx.**)

Kněže Jiříku milý! Psaní vaše i což přitom jiného drahně toho odsíláte, na díle jsme čtli, než citací na osoby, kteréž sobě přitom odměšujete, abychom tak rychle povoliti a ji pustiti měli, nemůžeme na vás tak býti nelaskavi, abychom osobu tvou opovážlivě spouštěti měli s lidmi, kterýchž by se to snad mimo ty osoby odmíšené dotknouti mohlo, netoliko u vás ale i jinde, ješto by s vámi tanec takový rádi zavésti chtěli a v něm vám skokův dosti do ustání a do unavení dáti uměli a mohli.

Však toto se u nás přitom snáší, poněvadž by se věcí, jak z psaní vašeho rozuměti, nemalých ani lehkých chtělo dotýkati, abyste vy čas sobě oberouce příhodný, k *nám se s osobou svou nadjíti dali* pro zprávu a vyrozumění nám gruntovnější a obrání cesty nějaké mírnější, Pánu Bohu i lidem příjemnější a vám bezpečnější k opatření té takové věci. Tu interea sustine, delibera, expecta in silentio ac vale. E Praga properanter ac tumultuanter feria III. pridie Briccii.

523.

Druhé psaní administrátorův knězi Jiříkovi Mladečkovi strany pře jeho s děkanem Kutnohorským Benediktem; opětně jej povolávají před sebe do Prahy. 1561. 21. ledna. (**Xx.**)

V paměti máte, jaké se jest vám od úřadu administrátorského na první vaše psaní poručení stalo, podle kteréhož že jste se nezachovali, jest nám k nemalému do vás podivení. A protož ještě se vám přikazuje, nežli by k tomu, čehož tak nezbedně žádostivi jste, přišlo, abyste vy osobně před úřadem naším konsistoře pražské v pátek post conversionis Pauli nejprvé příští se nadjíti dali, tak abychom my oustně o ty a takové dosti těžké věci prvé s vámi rozmluvíce, potom dále v tom se věděli jak zachovati, kdež jiná do vás naděje není, než že se tak aspoň podle tohoto druhého poručení zachováte.

524.

Psaní administrátorův p. o. knězi Jiříkovi Mladečkovi, aby se před nimi postavil a svou žalobu před týmž děkanem Kutnohorským a jeho kaplanem opakoval. 1561. 12. února. (**Xx.**)

Poněvadž tak vysokou stížnost do kněze děkana *Horského* a kaplana jeho sobě pokládáte, vězte, že je obadva k středě post Oculi do konsistoře naší pražské citujeme, aby stáli a o tom, co se jest mezi vámi zběhlo, přítomně nám zprávu učinili a na takovou vaši stížnost odpověď dali: protož vám poroučíme, abyste na den již jmenovaný před úřadem naším se postavili a takovou stížnost svou při jejich přítomnosti opáčili; v tom pak času všelijak k nim řečí i skutkem zachovali pokoj, jinak nečiníce.

525.

Anno 1561 feria IV. post Oculi Ego sacerdos Georgius Mladečka circa templum Sanctae Mariae Virginis apud Namieth parochus Cuttenbergae tunc existens ex certis causis in consistorio Pragensi cum sacerdote Benedicto tunc et nunc decano Cuttembergeno judicio contendens sententiam justam causae ab administratoribus et consistorianis expectans ab eisdem fueram rogatus, ut id omne, quod habueram adversus dictum decanum, in potestatem eorum traderem, quod et factum est, sed sub istis exceptionibus, si eis satisfactum ab utrisque fuerit, quae hic descriptae non sine causa Sacrae Vestrae Majestati Imperatoriae traduntur. 1561. 12. Martii. (**Xx.**)

526.

Causae, propter quas haec res litigiosa inter Georgium Mladečka, parochum apud Namět, circa templum S. M. V. et sacerdotem Benedictum decanum Cuttembergensem ad Caesarem relata sit. 1561: 12. Martii. (**Xx.**)

Prima exceptio est, ex quo administratores et consistoriani per me sacerdotem Georgium Mladečkam *doctrinam de sacramentis* sacerdotis *Benedicti, decani Cuttembergensis* sibi oblatam habent, ex qua patet, quod jam praefatus sacerdos Cuttembergae more Cynglianico et anabaptistico doceat, quod multis et firmissimis testimoniis probari potest. Huic doctrinae Benedicti oppositam meam doctrinam, quae Dei est, iidem administratores descriptam habentes petivi, ut inter doctrinam et doctrinam dijudicationem facerent, quae sit verior, mea ne, an ipsius, quod non fecerunt; unde patet, quid sentiant, quid credant et quomodo doceant de sacramentis.

Secunda exceptio est: Postquam sacerdos *Benedictus* ibi Cuttembergae in aede sanctae Barbarae divinae doctrinae, quam tunc in *primitiis ego sacerdos Georgius praedicaveram*, sese *publice opposuit* et praesertim loco Ezechielis prophetae ex cap. 56. „Effundam super vos aquam mundam“ etc. et *coram omnibus mihi contradixit* una cum sacerdote *Sebastiano sacellano* tunc suo, qui sacellanus ob hanc contradictionem et calumniam, qua affecit sanam doctrinam et personam meam, postea ab administratoribus et consistorianis in *vincula* est conjectus, ut doctrinam tunc in primitiis sparsam a me uterque tanquam blasphemus in templo sanctae Barbarae et in templo divi Jacobi ibi Cuttembergae veram salutarem et conducentem ad remissionem

peccatorum et vitam aeternam meque recte concionantem profiteatur. Talis concio administratoribus e Cuttemberga ad dijudicandum per me est ablegata, scilicet cui contradictum est.

Tertia exceptio est: Postquam a *viginti annis* Cuttembergae inter sacerdotes et populum de doctrina sacramentorum semper fuerunt et nunc *sunt contentiones*, quorum causa est doctrina cingliana, ut administratores et consistoriani *certam formam docendi de sacramentis* sacerdotibus Cuttembergensibus traderent, juxta quam populus doceatur, ut hoc modo inquietus et blasphemus Cuttembergensis populus una cum sacerdotio suo redigeretur in pacem et fidei unitatem et amplius de sacramentis ne fiant seditiones private et publice et occupationes sive politicae potestati, sive ecclesiastico ordini.

Quarta exceptio est: Postquam hoc sufficienter probari potest, conciones sacerdotis *Venceslai* de coena Domini quondam *decani Cuttembergensis* jam defuncti esse cinglianam et anabaptisticam, blasphemam, animabus hominum exitiosam, ab ecclesia catholica non esse receptam, nisi a solis Cuttembergensibus, attamen non omnibus, et haec heretica doctrina per sacerdotem praefatum in Cutembergam est introducta. Cujus blasphemae doctrinae sacerdos *Benedictus* decanus modernus Cuttembergensis non solum est discipulus et amicus, sed etiam professor imo clamosus acerrimusque una cum Cuttembergensibus defensor, ab eodem Benedicto et quondam sacellano ejus secundum formam administratorum traditam *pro falsa*, erronea, blasphema et ecclesiae Dei perniciosa et turbulenta *publice sit proclamanda*, aut talis proclamatio Cinglianismi alicui ex consistorianis sit committenda, ne postea inter sacerdotes ibi Cuttembergae et aliunde in communitatibus sint distractiones, turbae, jacturae et animarum et corporum; hoc etiam medio pestifera doctrina de sacramentis Cinglii ut aboleatur, et populus recitatis coram eo formis et impiis opinionibus sacramentariorum, quae sint veritati contrariae, admoneretur, ut sibi ab hujusmodi errore et a dogmate diabolico una cum cinglianicis sacerdotibus praecaveret abstineretque, veram autem doctrinam apostolorum retineret et amplecteretur.

Postremo horum omnium, de quibus est sacerdos Benedictus, decanus Cuttembergensis, una cum sacellano tunc suo accusatus, si nihil horum in se sentiat, tamen quia uterque est sacerdos, secundum officium suum, quod est refutare errores ex debito, hoc facere publice debet, imo unusquisque sacerdotum in suo templo propter praeceptum Dei: cavete a pseudoprophetis, imo propter aedificationem ecclesiae et propter dignitatem sacramentorum gloriamque eorum, item propter confir-

mationem verae fidei et religionis, postremo propter retinendam pacem et perpetuam tranquillitatem in regno Boëmiae etc.

His exceptionibus quia *non satisfactum est* ab administratoribus et consistorianis et praefatis blasphemis sacerdotibus, qui administratores ad executionem harum conditionum scriptis meis non semel sunt admoniti, occasio data est, ut haec omnia n Sacram Vestram Majestatem imperatoriam tanquam in dominum christianissimum deferantur; et spero illa grata fore V. S. M. Imp[ae].

527.

Causae, cur sint blasphemiae Cinglianorum et anabaptistarum de sacramentis tollendae. 1561. (Xx.)

Appendix ad Supplicationem Georgii Mladečka.

Prima causa est, quia lex divina et *politicae potestati* et *doctoribus* jubet tollere blasphemias. Levitici 24.

Secunda est, quia *exempla* primitivae ecclesiae, ut Constantini, Gratiani, Theodosii, Justini, Tyberii, Heraclii, Alexandri imperatorum S. V. M[tem] I. ad *tollendas haereses invitant* et confortant, qui synodos convocabant, confessionem fidei exigebant, discordias tollere curabant, templa et stipendia haereticis ademerunt, prohibuerunt impiam professionem et voluerunt esse normam judicii scripta prophetica, apostolica et veritatem prolatam in lucem susceperunt, confirmaverunt, imo et armis defenderunt, ut Alphonsus rex Hyspanorum pugnans adversus Saracenos id est Agarenos, qui fuerunt initia regni Turcarum in moneta assumpti belli jussit cudere has duas et justas causas: „pro lege“ inquit, „pugno et pro grege.“

Tertia est, *ne Deus* propter blasphemias Cinglianorum *nos deserat et abjiciat, regnumque hoc celebre ne discordia pereat* et ne omnia in Cinglianismum, qui est anabaptismus, hic et aliunde vertantur, ideo principiis malis est obstandum, quin sero medicina paratur.

Quarta est, quia doctrina Cinglianorum de sacramentis est *nova*, ab ecclesiaque sancta non est recepta, imo per secundum Nicolaum papam et per alios pontifices Romanos est pro blasphema, impia et haretica publicata et Augustae a caesarianis felicissimi et piissimi imperatoris Caroli et germani dilectissimi S. V. I. M. est rejecta, in Germaniaque a principibus et doctoribus piis est interdicta.

Postremo quia Cingliani, cum sint veri apostatae fidei catholicae, sanam Christi doctrinam et apostolorum totiusque

ecclesiae de sacramentis *corrumpunt*: id formae et opiniones eorum testantur, deinde veram doctrinam sacramentorum damnant, non recte sentientes de praesentia corporis Christi, quam illi negant, quae est in coena Domini, calumniantur et turbas adversus eos et privatim et publice movent, dicentes nullam infidelium et indignorum hominum sumptionem corporis Christi in coena Domini esse, quod est contra doctrinam Pauli I. Cor. 11: Qui ederit indigne, reus erit corporis Christi.

Authores, qui de praesentia corporis Christi in coena Domini scribunt, sunt hi:

Evangelistae; S. Paulus; Ireneus; Cyprianus; Eusebius; Ignatius; Tertullianus; Justinus martyr; Pamphilus; Athanasius; Basilius; Hieronymus; Aurelius; Cyrillus; Hilarius; Epiphanius; Augustinus; Joannes Chrysostomus; Gregorius Nazianzenus et alii.

328.

Tabula breviter et summatim ob oculos proponens chaos diversarum opinionum de verbis Christi: „Hoc est corpus meum."
1561 (Xx.)

Appendix ad supplicationem Georgii Mladečka.

Sic Benedictus docet:

Toῦτο (Quod coram oculis vestris aspicitis) est corpus meum . . . . (Sic Carolstadius.)
Hoc significat corpus meum . . . . . . } (Cynglius)
Hoc est signum . . . . }
— — symbolum mei corporis, quod pro vobis datur . . . . } (Ecolampadius)
— — figura . . . . }
Haec est passio tolerata in corpore meo.
Hoc est signum, quod admonet vos de corpore meo, quod pro vobis traditum vos vivificet.
— — memoriale mei corporis . . . . (Calvinus)
— — meum corpus quatenus pro vobis datur. (Symbolum)
— — symbolum, quod testatur nos ab uno eodemque corpore esse redemptos.
— — symbolum corporis mei, quod vobis dono animo edendum, sicut panem trado vobis ore edendum.
— — symbolum, quo vera corporis mei communio exhibetur fidelibus.

Hoc est sacrum symbolum gratiae redemptionis mea, quod post me vobis relinquo.
— — testimonium aut obsignatio memoriaque celebris traditi pro vobis corporis.
— sacramento significatur passio et mors mea et communio cum omnibus sanctis.
— est mysticum corpus, seu ecclesia sanctorum redempta meo corpore.
— pane et vino monstratur communio, quam mecum habetis.
Hic panis datur in symbolum communionis.
Hoc symbolum est testificatio, quae spirituales (res) figurat.
Haec est societas gratiae vobis delata, jus et usus illius in meo corpore.
— — communio in corpore meo, non juxta substantiam suam naturalem, sed juxta meritum passionis et mortis meae et gloriam meae admirandae resurrectionis.
— — qualitas mei corporis vobis delata, a quibus substantiam corporis accepi.
— — coenae instituta forma, cerimonia ipsaque coenae externae actio.
Hoc totum, quod nunc instituo, nempe haec coena est corpus meum, id est societas sive communionis nostrae sacramentum in corpore meo.
Haec est communio seu jus donatum mea morte in corpore meo.
— — visibilis extremae voluntatis meae contestatio.

<table>
<tr><td rowspan="7">Berengarius
Carolstadius
patres</td><td>Cinglius,</td><td rowspan="7">Filii capitibus
disjuncti, caudis
tamen conjuncti</td><td rowspan="7">Omnium opiniones in
hunc finem tendunt,
in coena Christi ejus
corpus non esse essentia,
aliter praesens
Nec sumi
Nec dispensari.</td></tr>
<tr><td>Turingienses,</td></tr>
<tr><td>Ecolampadius,</td></tr>
<tr><td>Bulingerus,</td></tr>
<tr><td>Lasscus,</td></tr>
<tr><td>Calvinus,</td></tr>
<tr><td>Sacramentarii,</td></tr>
</table>

Omnis spiritus, qui solvit Jesum, non est ex Deo; sed Cingliani solvunt Jesum, ergo non sunt ex Deo: nam dicunt, Christum Dominum non esse praesentem in coena Domini humanitate, sed tantum divinitate et omnipotentia.

Bremius: Cingliani pejores sunt morte et diabolo, nam quod mors, angeli, omnes creaturae, omnes diaboli dividere non poterant, *humanitatem* Christi a *divinitate*, hoc Cingliani dividunt et sic duas personas in Christo faciunt.

I. Cor. 5. Sapientia mundi hujus stultitia est apud Deum.

I. Joan. 4. Omnis spiritus, qui non confitetur Jesum

Christum in carne venisse et in carne esse et in carne sedere ad dexteram patris, non est ex Deo.

Ephes. 4. Et carne implere omnia in omnibus.

529.

Psaní administrátorův p. o. Jiříkovi Mladečkovi, aby od osadníkův fary své v Náměti na Horách Kuttnách odpuštění vzal, že jiným místem opatřen bude. 1561. 19. března. (Xx.)

Ač nepochybujeme než že v paměti máte, co jest vám přítomným oustně od úřadu našeho oznámeno: však aby se to od vás časně státi mohlo, ku paměti se vám přivozuje, že od času sv. Jiří nejprvé příštího tu, kdež jste, na Horách Kuttnách v Náměti žádného dalšího vašeho bytu není, za těmi, kteréž jsou vám přítomně poněkud oznámeny i za některými jinými důležitými, kteréž vám až posavad v známost jsou nevešly, příčinami. Protož vezmouce pokojně od pánův horníkův odpuštění budete jistého opatření osoby vaší místem od ouřadu našeho očekávati.

530.

Burian Podmokl. ský z Podmokl, úředník na Kolíně, píše knězi Jiříkovi Mladečkovi, faráři v Náměti u Hory Kutné, žádaje jej, aby správu fary v Křečhoři na se přijal.
1561. 16. dubna. (Xx.)

Službu svou vzkazuji, ctihodný kněže Jiříku, pane faráři Náměťský na Horách Kutnách, příteli můj v Pánu Bohu milý! Přál bych vám zdraví při tom jiného všeho dobrého věrně rád. Při tom vám oznamuji, že jsou mne k vám žádali za přímluvu rychtář s sousedy z *Křečhoře*, poddaní JMi paní mé a sirotčí, žádost toho majíce, abyste správcem a farářem jejich byli, neb jest jim od pánův administrátorův i vší konsistoře na vás ukázáno, aby s vámi o to jednali. I protož na žádost jejich se přimlouvám a vás za to přátelsky žádám, poněvadž jest vůle pánův administrátorův, že tak učiníte a jich správcem (a farářem) budete. Její milost paní i já tolikéž vás na gruntech svých do fary přijíti ráčí a cožkoliv povinného a náležitého vám k té faře náležeti bude, oni vám za práci vaši vyplňovati mají bez odporu. Kdež jsem té celé víry a naděje k vám, že tak podle povolení pánův administrátorův na žádost jejich a přímluvu mou učiníte; odpovědi žádám od vás přátelské, kte-

rouž bych sebe i poddané JMi paní mé zpraviti mohl. Dán na Kolíně v středu po provodní neděli.

531.

Výtah z pamětných kněh města Hory Kutné, co v radě městské strany rozepře s děkanem kněz Jiří Mladečka mluvil.
1561. 23. dubna. (Xx.)

Kněz *Jiřík Mladečka* farář od *Náměti* vstoupivše před pány do plné rady oznámil, že zprávu má od některých pánův a přátel a zvláště od pánův administrátorův a konsistoře pražské, že by ho páni zde míti nechtěli, o čemž on nic neví a od pánův jemu oznámeno nic není. A protož že žádá, aby se věděl čím spraviti. Dána mu odpověď per primatorem: Že to dobře znají a sám o tom také dobrou vědomost má, komu kněži k správě náležejí, že pánům *administrátorům* a *konsistoři* pražské. A poněvadž pak jich vůle jest, jak sám toho dokládá, aby jeho odsud vyzdvihli a jinam podali, že nevědí co tomu říci, aniž toho páni v moc jim sáhati chtějí, nébrž té naděje jsou, že jimi pány administrátory se spraví v té věci a jak oni chtějí se zachová.

Proti tomu ačkoli toho neslyší, aby jemu zřetelná odpověď dána byla, však že toho při tom zanechává a pánům jedno i druhé psaní, kteréž jsou jemu, když v *Čáslavi* byl, učinili, připomíná, že ho ráčí míti v své ochraně a opatrování a pan primas sám i pan Jakub Labuška jsouce u něho při stole to opakovali a všelijakou ochranu jsou připovídali a on také oznamoval, že se chce vedle učení apoštolského chovati. Jakož jest pak tak učinil a nyní že nebyla s panem *děkanem* nesnáz než o svátosti a to z nedorozumění jeden druhého. Ješto kdyby on byl ho k sobě povolal a s ním o tento neb jinej artikul rozmluvil, snad mohlo to v pokoji býti. A on jak jest rozvolán a mnozí jeho vykládají, nikda toho jest neučil, aby se chléb na oltáři proměňoval v tělo Kristovo a zůstával *chlebem* býti. Též nevedl k tomu, aby se tu klaněti měli, aby v tom stříbře a dřevě byl a aby po kapernaitsku zuby trhán a kousán byl. Item že k *posvěcení* kněze nečiní se tělo Kristovo aniž čitelně a viditelně se jeho užívá aneb pro ten skutek odpuštění hříchův se dává. Naposledy že tu s kostmi a vlasy není a *dětem* potřeba není této svátosti užívati, a že víra naše nečiní těla Kristova; a v tom že se mu před Bohem i přede všemi čerty křivda děje. A protož jsa tak rozvolán, že i proto pohnal pana děkana, což však pokojně jest na

místě postaveno. A toto proto mluví, aby věděli, že těmi bludy hanebnými papežskými se nezaneprázdňoval ani tak tomu lid učil, jakž snad mnozí jeho v tom roznesli. — Odpovědíno, že páni jemu z té práce děkují, kterouž tu vedl při této obci a toho že jsou nevděčni, co jest se tu mezi nimi zběhlo, aniž ho také za (zcestného a postranního správce a učitele) takového mají, jak tuto oznamuje, nóbrž že chtějí k němu dobrou přízeň míti. Proti tomu, že to od pánův přijímá a pánům též z poživnosti děkuje, než z toho že jsou jeho opustili, nemůž děkovati. A s tím odešel.

Tento *vejpis* vydán jest z knih městských *Hor Kutten* s povolením pánův šephmistrův v plné radě na žádost a ku potřebě kněze Benedicta pana děkana na Horách Kuttnách a pečetí týchž Hor Kutten upečetín ve čtvrtek před hromnicemi leta 1562.

Ad literas istas depravatas et mutilatas, nisi accessisset mandatum S. V. M. I., non respondissem, quoniam Cuttembergenses existentes hujus controversiae pars, consiliarii, adjutores et duces, non erat eis licitum, hujusmodi scriptis, quae essent in detrimentum causae Dei et in malum personae meae, sigillum urbis S. V. M. I. applicare, quia jam propter praefatas causas virtutem suam amittunt, sed ut S. V. M. I. me fidelem et obedientem S. V. M. I. agnosceret, rationem earum facio.

532.

Odpověď kněze Jiříka Mladečky na ten čas faráře ve vsi Křečhoři na vejpis z knih městských Hor Kutten strany vyjádření náboženství v příčině pře jeho s děkanem Kutnohorským Benediktem. 1561. 24. dubna. (Xx.)

Léta 1561 na den sv. Jiří v plné radě na *Horách Kutnách* maje se od nich hnouti, před pány šephmistry i jinými spolu radními vyznal jsem, že jsem nikda v kostelích jejich i jinejch neučil, aby se *chléb večeře Páně proměňovati měl v tělo Pána Krista*, jakož mi se to od horníkův přičítalo.

Z příčiny pak takové o tom artykuli jsem na Horách Kuttnách neučil, nebo horníci takové učení o proměňování chleba posvátného v tělo Kristovo u veliké nenávisti a ošklivosti mají.

Druhé: neb mi se zdá svatý Pavel apoštol Páně proti takovému obracování chleba večeře Páně v tělo Kristovo v první epištole k Koryntům v jedenácté kapitole psáti, jmenujíc na prvním místě chléb večeře Páně *chlebem* a řka: Kdož by koli jedl chléb tento etc. Item. Kolikrátžkoli jísti budete

chléb tento, smrt Páně zvěstovati budete, dokavadž nepřijde. A opět v první epištole a v desátý kapitole k Koryntům chléb večeře Páně jmenuje chlebem a řka: *Chléb*, kterýž lámeme, zdaliž není společnost těla Kristova etc. Hle jednou, druhé i třetí chléb večeře Páně svatý Pavel jmenuje chlebem: avšak ten chléb večeře Páně hned na druhém místě v též kapitole praví býti tělem Kristovým a to v těchto slovích: Vinen prý bude tělem a krví Páně; a opět: Nerozsuzuje těla Páně a opět praví v desáté, že ten chléb večeře Páně jest společnost aneb oučastnost těla Páně. Tak i já vždycky s svatým Pavlem apoštolem i s jinými evangelisty Božími věřil jsem, učil jsem, věřím, učím chléb večeře Páně býti pravým a přirozeným *tělem Pána Jesu Krista* a chléb večeře Páně býti oučastenstvím a společností těla přirozeného Kristova.

Třetí: neb jest svatá církev křesťanská věřila, učila i psala, věří, učí i píše, že *při večeři Páně* pod spůsobem chleba jest a dává se tělo Pána našeho Jesu Krista. Tak i já vždycky jsem věřil, učil, věřím i učím pod spůsobem chleba při večeři Páně býti a rozdávati se tělo Pána našeho Jesu Krista podle toho, což sv. Augustin o večeři Páně dí řka: To prý vezměte v chlebě, což jest viselo na kříži a to vezměte v kalichu, což jest teklo z boku. A že jest pak řekl Pán Kristus chléb večeře své býti tělem svým etc., já jsem těm slovům vždycky věřil a věřím a to pravím: jakž chléb večeře Páně právě jest přítomnej (ve) večeři Páně, tak taky tělo Pána Krista že jest právě přítomné (ve) svátosti oltářní, věřím a vyznávám.

Čtvrté jsa pak na Horách Kuttnách farářem u *kostela Panny Marie,* jenž slove u *Náměti,* v kostelích toho města zjevně jsem učil, že při svátosti večeře Páně jest pravé a vlastní *tělo Pána našeho Jesu Krista,* kteréž jest za nás vydáno a pravá jeho krev a ta kteráž jest za nás vylita na odpuštění hříchův; a takové učení o večeři Páně Novokřtěnci a Cvingliánové tu na Horách Kuttnách slyšíce, plnými ústy křičeli a pravili mne býti papežencem. Znaje pak žeby církev svatá římská tak smýšleti měla, žeby se chléb večeře Páně proměňovati měl v tělo Pána Jesu Krista, takovému smyslu a učení já jsem se nikda na odpor nestavěl, aniž jsem jeho taky kdy potvrzoval, ale *mlčením* tak velikého artykule o proměňování jsem na Horách Kuttnách pomíjel z příčiny té, abych nedal příčiny horníkům větší k hanění učení Božího i k hanění osoby mé.

Kdež se pak toho v tom vejpisu od pánů horníkův dokládá, že bych při *prvním* artykuli před nimi v radě promluviti měl, že by chléb večeře Páně po posvěcení zůstávati měl chlebem, v tom se nepamatuji a tak pravím že jest mi to při-

dáno a od nich psáno, ne z jiné příčiny, než aby tak při Boží, již Pánem Bohem a J. M. C. i radami J. M. spravedlivě rozsouzenou v ošklivost i v zkázu osobu mou přivedli.

Druhé k tomu jsem se na Horách Kuttnách v radě přiznal, že jsem nikdá v kostelích jejich neučil, aby se *svátosti večeři Páně poklona měla díti,* jakož jest mi to od nich připisováno bylo a o té pokloně na Horách Kuttnách proto jsem nic neučil, nebo horníci takové učení o pokloně u veliké nenávisti a ošklivosti mají a takovému učení o pokloně já jsem se nikda na odpor nepostavoval, ani jsem jeho nepotvrzoval, proto, nebo o takové pokloně není Božího přikázání; protož tak velikého artykule vždycky jsem já *mlčením pomíjel,* a však velebné svátosti vždycky i myslí i tělem svým poctivost jsem činil pro přítomné tělo a krev Pána Jesu Krista, kteréž věci jsou při svátosti oltářní.

Třetí i k tomu jsem se na Horách Kuttnách v plné radě přiznal, že jsem nikdá v kostelích jejich, též i jiných neučil, aby *tělo* Pána Krista mělo býti v dřevě a nebo v kameně *kromě večeře jeho svaté,* jakož jest mi se to od nich přičítalo a tak jsem neučil z příčiny té, nebo Pán Kristus při rozdávání svého těla a krve neužíval jest dříví ani kamení, ale užíval jest chleba, aby nám tak skrze ten prostředek uděloval těla svého a u víně krve své. Kdež pak toho páni horníci dokládají, že bych měl neučiti, ale před nimi vyznati, aby v *tom stříbře* byl, i to jest mi nešlechetně přidáno, ke zlému při Boží již jmenované i osobě mé, a to ze zlosti; neb to abych měl mluviti, tomu odpírám, aniž jest taky toho času jaká zmínka byla o stříbře. Při čemž taky Jan Aleš, švagr můj jest byl a toho jest ode mne mluviti neslyšel a taky na Horách Kuttnách *vystavování svátosti v monstranci nebylo* tehdáž *žádného i nyní není;* pak k čemu bych já to mluviti měl, nerozumím a to k uvážení J. M. C. a radám J. M. připouštím. Vím zajisté a věřím Pána Jesu Krista býti svou všemohoucností všudy a ve všem stvoření, ale tělem a krví svou na zemi neníť jinde než při svátosti večeře své, při kteréžto skrze ruce kněze on sám podáváť těla svého a krve své a písma svatá nejinde nám ukazují tělo Pána Krista na zemi býti než toliko při svátosti oltářní.

Čtvrté i k tomu jsem se na Horách Kuttnách v plné radě přiznal, že jsem nikdá v kostelích jejich neučil, aby se měl Kristus spůsobem Kapharnagitským *zuby jísti,* trhati, jakož jsou mi to nepobožní Cvinglianové na Horách Kuttnách nespravedlivě připisovali a divně mne převraceli. Dal jest zajisté nám Syn Boží pod spůsobem chleba tělo své k vážnému

jedení a k přijímání, podle toho: vezměte a jezte a krev svou k nápoji podle toho: vezměte a pijte z toho všickni.

Pátý i k tomu jsem se na Horách Kuttnách v plné radě přiznal, že jsem nikdá v kostelích jejich neučil, aby k *posvěcování kněze* mělo býti činěno tělo a krev Pána našeho Jesu Krista, jakož se jest mně to od nich přičítalo; a tak jsem neučil proto, nebo oni takové učení v nenávisti a v ošklivosti mají, a také posvěcování kněze není toliko samého kněze ale jest posvěcování samého *Krista*, nebo slova večeře Páně: vezměte a jezte, toto jest tělo mé etc. nejsou lidská, ale jsou samého Pána Krista, a tak posvěcování *Kristu Pánu* se připisovati má, což svatý Chrysostom tvrdí, řka: Ejhle nyní této večeři přítomný jest Kristus a ten kterýž jest ji ozdobil, ont ji také posvěcuje. Protož ústy kněžskými slova ať se vypovídají a mocí Boží a milostí ty věci, jenž jsou v svátosti oltářní jako tělo a krev Pána Krista, ať se činí. Hle doktorové svatí posvěcování Kristu Pánu přičítají.

Já pak vždycky jsem věřil, a lidi jsem učil, že jediné a samé *ustanovení* Pána Jesu Krista, kteréž se stalo v *Jerusalémě*, toť jest spůsobilo, aby chléb svátosti oltářní byl tělem Pána Krista a víno krví Páně; a takové ustanovení státi a trvati bude dokavadž nepřijde. Protož tytoť jsou věci, kteréž nám při večeři Páně činí tělo a krev Pána Krista: Jako nejprvé jediné ustanovení Kristovo, druhé mocné ruce Pána našeho Jesu Krista; nebo jakož ty podaly těla a krve učedníkům, tak i nám podávají, ale skrze kněžské ruce. Třetí tělo a krev Pána Krista při večeři svaté jeho činiť nám vůle svatá jeho; neb což chtěl to učinil, řekl a staly se všeckny věci. O takové vůli svatý Lukáš v kap. 22. dí: Žádostí, prý, žádal jsem toho beránka jísti s vámi prvé než bych trpěl. Item; vezměte, jezte a píte. A opět, rozdělte mezi sebou. Tak i svatý Pavel praví, že to což jest vzal od Pána Koryntským že jest vydal. Čtvrtá věc jest, jenž nám činí tělo a krev Krista Pána při svátosti oltářní jako blahoslavená ústa Pána našeho Jesu Krista, jenž jsou plna milosti a pravdy, v nichžto žádná lest není nalezena. Naposledy moc a síla jeho, kterouž všechny věci jest učinil a u něhož není nemožné žádné slovo.

Tatoť jsou pak slova, kteráž nám přinášejí tělo a krev Pána Krista, jako: Vezměte a jezte, toť jest tělo mé; vezměte a pijte, totoť jest krev má; a sem i tato slova svatého *Augustina* přináležejí, kterýž dí: Slovo Boží, když se přidá k živlům, to jest k chlebu a k vínu, bývát svátost. A opět svatý Augustin dí o moci slova Božího: Když se slova Kristova nad chlebem a nad vínem vyhlašují, již ne chléb, ale tělo Kristovo. Též i svatý *Ireneus*, když víno nalité bývá do kalichu

a lámaný chléb; když přijímají slovo Boží: bejvát eucharistia těla Kristova a krve jeho. Taky svatý *Jeronym* dí: Když se víno leje do kalichu, posvěcováním slova nebeského bejvát krev Kristova. A tak sám Kristus a jeho slovo posvěcuje a činí tělo a krev Pána Krista. Však k takovému posvěcování potřebuje *kněží* jako jistých prostředkův k tomu zřízených, kteřiž slovo večeře Páně vyhlašujíce, moc a milost Boží činí tělo a krev Páně a jiné věci, jakž o tom jest nahoře povědíno.

Šestý. I k tomu jsem se v plné radě na Horách Kuttnách přiznal, že jsem v kostelích jejich neučil, aby se *tělo* Páně *čitelně a viditelně* při svátosti večeře Páně užívati mělo, tak jakož jest mi se to od nich připisovalo, nebo horníci takové učení velice nenávidí a taky chléb večeře Páně při svátosti oltářní jest spůsobem přirozeným a viditelným, ale tělo a krev Pána našeho Jesu Krista jest spůsobem nařízeným, neb tak Kristus jest nařídil, a spůsobem neviditelným; a z té příčiny Pán Kristus k stolu večeře své béře chléb a víno, aby se nám tak a skrze ty prostředky od sebe zřízené připojoval, a těla svého a krve své skrze ně aby uděloval, ano i všech dobrodiní a zasloužení svých.

Sedmý i k tomu jsem se na Horách Kuttnách v plné radě přiznal, že jsem nikdá v kostelích jejich neučil, jakož jest mi se to od nich přičítalo, aby *pro* ten skutek *přijímání svátosti večeře Páně* mělo se dávati *odpuštění hříchův,* nebo horníci takové učení v ošklivosti mají. Že se pak pro ten skutek přijímání večeře Páně odpuštění hříchův nedává, příklad toho jest na *Judasovi* Iškariotským, kterýž z užívání těla Kristova a jeho krve nedošel jest odpuštění hříchův, neb jest víry pravé v Krista ani k jeho slovu neměl. Tak i *Koryntové,* bez víry k stolu večeře Páně přistupujíce, ne k lepšímu jsou se scházeli a ji přijímali, ale k horšímu.

Aby pak přijímání večeře Páně lidem bylo k dobrému, a k odpuštění hříchův, vždycky jsem učil, že jest potřebné a užitečné, aby k přijímání svátosti oltářní přistupovaly tyto věci jako: zkušování sebe samého, též *pokání* pravé a víra pravá v Pána Krista; nebo těchto ctností nebude-li při těch, jenž k stolu večeře Páně přistupují, tehdy svátosti bez víry přijaté a ten samý skutek přijímání nepřinese hříchův odpuštění a tak se jest obávati, aby lidé nebyli vinni učiněni tělem a krví Páně.

Osmý. I k tomu jsem se na Horách Kuttnách v plné radě přiznal, že jsem nikdá v kostelích jejich i v jiných neučil, aby se tělo Pána Krista dávati mělo *s kostmi i s vlasy* etc., jakož jest mi to od horníkův neprávě, že jsem pravě o

večeři Páně učil, bylo přičítáno; nebo oni hornici takové učení v nenávisti mají. Apoštolé pak Páně, vypisujíce večeři Páně, kterak a jak by Pán Kristus při svátosti večeře své býti měl, a jak by se užíval, o tom nic nepíší, ale mlčením toho pomíjejí. Však učením svým ano i psaním svědectví vydávají svátost večeře Páně býti *tělem a krví Pána Jesu Krista* a těch apoštolů Páně v sprostnosti a v čistotném učení já jsem vždycky následoval a následovati budu až do skonání života mého, neb od jejich terminův a jistého učení není věc bezpečná, ba ani věc křesťanská někam jinam se uchylovati.

Devátý. I k tomu jsem se na Horách Kuttnách v plné radě přiznal, že jsem v církvi jejich nikdá neučil, aby *víra* naše činiti měla tělo a krev Pána našeho Jesu Krista při svátosti večeře jeho, jakož pak Valdenští ano i Cvingliánové tak smýšlejí, jakoby modlitby jejich a víra jejich to činiti a působiti měla.

Tak pak že jsem neučil, příčina toho jest tato; nebo víra naše jest mdlá a nedokonalá a ta víra neníť podstata večeře Páně, a také písma svatá žádného nám svědectví nevydávají, aby při stolu večeře Páně víra naše činiti měla tělo a krev Pána Jesu Krista. Jsouť zajisté jiné věci, kteréž ty a takové veliké věci božské činí, jakž nahoře o tom při pátém artykuli jest povědíno. Vždycky jsem pak učil, že k přijímání večeře Páně potřebí jest víry pravé, zkušování, pravého pokání, vnitřního srdce hnutí, střídmosti i modliteb svatých.

Naposledy k tomu jsem se v plné radě na Horách Kuttnách přiznal, že jsem v kostelích jejich neučil, aby na ten čas večeře Páně měla býti *potřebna dětem.* Ale v jiných městech, městečkách i vsech jsem zjevně učil, že děti na ten čas svátosti večeře Páně nepotřebují pro mnohé spravedlivé a slušné příčiny, kterýchž já tuto a na ten čas pomíjím.

Artykulův pak hořejších v kostelích na Horách Kuttnách též ani v plné radě nikdá jsem nevyhlásil je býti *bludy papežskými,* tak jakž mi páni hornici tím vejpisem to ze zlosti přičítají, ano i jiné věci k tomu, chtějíce takovou příčinou Boží při před J. M. C. donešenou i před rady J. M. zatemniti a v nic obrátiti a osobu mou v nenávist a ošklivost přivésti a to spůsobiti, aby jejich bludné a rouhavé učení o svátostech rostlo, množilo se a průchod jako i prvé mělo, čehož Pán Bůh nedopustí. Oniť jsou ti, ješto z těchto některé artykule bludy papežskými je býti praví a nazývají, a toť se ukazuje těmi knihami Petri Martyris, kteréž mistr Václav příjmím Didakt a písař radní na Horách Kuttnách má a těmiť se oni spravují a jich sobě vespolek půjčují a kněži své k tomu vedou, aby

jim podle takovejch kněh novokřtěnských a cvinglianských kázali a je učili.

Kdež se pak v tom vejpisu dokládá, jako bych vejš dotčených artykulův kněze *Benedikta, děkana Hor Kutten* na onen čas poháněti měl před pány administrátory, to pravda není; neměl jsem s ním nic činiti, ani s žádným o tyto artykule, než toliko o *svátosti*, jakž nahoře v tom vejpisu o tom jest a o jiné bludy, o kteréž na onen čas před pány administrátory spokojení aby býti mělo, jakž páni horníci toho dokládají, o tom nic nevím.

Ale o tom ještě vím, že na den sv. Jiří léta 1561 v plné radě tu na Horách Kuttnách páni horníci takové jsou mi svědectví vydali, za kteréž jsem já jich nežádal, mluvíc ke mně skrze Václava Vočko ochmistra, na onen čas primasa, že mne nemají páni šephmistři a spolu radní za scestného a postranního správce a učitele, a taková slova z toho zápisu, mně potřebná, jsou vyvrhli a vyhodili a což by mně na škodu býti mělo, to jsou přidali.

A protož já J. M. C. i rad J. M. za to poníženě a pokorně žádám a prosím, že k takovému *vejpisu* z knih Hor Kutten porušenému a necelému víry přikládati neráčí a zvláště tomu, což jest mně tím zápisem přidáno a to z příčiny takové, ano i z těchto jiných, že jsou páni horníci kněze Benedikta, děkana svého, jsouce strana, proti mně zastávali, jemu radili, s ním i při vedení pře byli, jemu ve všem pomáhali, ješto toho všecka práva hájí a brání a nebyl bych povinen na takový vejpis jaké odpovědi dávati. Však z poručení J. M. C. i rad J. M. to činím jako poslušný.

Co se pak těch hořejších artykulův dotýče, o nichž jsem já, ani proti nim nikda neučil na Horách Kuttnách, též ani jinde a o nich skrze mne že promluvení v plné radě na Horách Kuttnách se stalo, příčiny toho jsou: hanění, utrhání lidu obecného na Horách Kuttnách i jiných lidí, kteříž ode mne ničeho toho neslejchajíce to jsou mi připisovali, a takovým já učením vinen před Pánem Bohem i před lidmi nejsa, chtéje se z něho vyvésti, že jsem tak neučil, i toť jsem sobě práci zaválel a zaneprázdnění J. M. C. i radám J. M. učinil. I jakž pak kolivěk jest: J. M. C. i rad J. M. já pokorně a poníženě žádám a prosím, *jestliže jsem* při vypravování takových artykulův v radě na Horách Kuttnách co zhřešil a *pobloudil*, prohlídajíce J. M. C. z jakých se to příčin stalo, ano i k tomu, že jsem nikda tak neučil, že to milostivě jakožto pán všeho křesťanstva vážiti a odpustiti ráčí.

Naposledy všechněch pak časův svého kněžství jakbych o svátostech Páně učiti měl. J. M. nejvyššímu panu sudímu

království Českého a J. M. pana Ladislava z *Lobkovic* etc. poddaným v *Jistebnici*, též obyvatelům města *Ouště*, města *Čáslavě* a lidem dobrého svědomí na *Horách Kuttnách* i těm, kdež nyní jsem, jest vědomo a to též z vyznání oustního před radami J. M. C., ano i z vyznání zapsaného v akty mé mou vlastní rukou psané, ano i z svědkův mých proti knězi Benediktovi vedených i z supplikací J. M. C. podaných, též i z této odpovědi na vejpis z kněh městských Hor Kutten to se poznává.

Při tom pak J. M. C. poníženě prosím a rad všech J. M. C. za přímluvu k J. M. žádám, poněvadž jsem ne málo pro čest a chválu Boží a pro zachování pravého náboženství a víry, ale dosti mnoho až do ustání a do unavení v této při pracoval a mnoho utratil, ať se jich milost rady přimluviti ráčí, *abych byl propuštěn a na faru* sobě od Pána Boha svěřenou *navrátiti se mohl*; a já zase Pánu Bohu za J. M. C. i za dědice J. M., aby Pán Bůh, jakž v žalmu napsáno jest, ke dnům dni a léta k letům jich milostem přidati ráčil od pokolení až do pokolení, modliti chci; též i za rady J. M.

—

533.

Odpověď ode mne kněze Benedikta, děkana na Horách Kuttnách na artykule, kterýchž jest J. M. Cé kněz Jiřík Mladečka farář v Křečhoři proti mně více ze zlosti a z tajné nenávisti než z potřeby podal, je odsílám slovútné a vzácné poctivosti pánům šechmistrům a radě na Horách Kuttnách, pánům a ochrancům mně v Pánu Bohu milým J. Mem ku přečtení a uvážení z nich toho, byl-li bych hoden jmín a držán býti od každého křesťanského člověka za kacíře a člověka bludného podle tohoto mýho vyznání o Bohu, slovu jeho, svátostech a víře mé, pročež nyní u vězení držán jsem. 1561. (**Xx**.)

I.

Že *slovo Boží* není *moc k spasení* každému věřícímu, jakž se píše Řím. I., než toliko svědčí k Kristu, ukazatel a svědek Kristův.

Odpověď.

Tomu artykuli sprosta odpovídám a pravím, že jakož Pán Bůh z přirození svého jest mocný, dobrý, nesmrtelný, věčný a pravý, tak i *slovo* jeho, kteréž jest z úst vyšlo, jest mocné, dobré, nesmrtelné, věčné a pravé, zvěstujíc nám vůli Boží, kážíc v Kristu samém věřícím odpuštění hříchův a život věčný.

A protož v písních svatých slovo Boží rozličnými jmény se jmenuje: někdy že krmí duše naše a je posilňuje a občerstvuje; někdy že zahání temnosti bludův a otvírá oči, osvěcuje mysli, potěšuje, znova rodí, s Bohem spojuje a obživuje, jakž pokládá se: Zákon Páně dokonalý jest obživujíc duše, svědectví Páně pravé dávajíc moudrost neumělým, přikázání Páně vyčištěné osvěcujíc oči. Item: Slovo tvé, Pane, jest svíce nohám mým. Item: Slovo Páně zůstává na věky. Item: Kdyby nám Pán nepozůstavil semene slova svého, byli bychom jako Sodoma a Gomora. Item: Znova zrozeni jste ne z semene smrtelného, ale nesmrtelného skrze slovo Boha živého a zůstávajícího na věky. Item: Slovo tvé obživilo mne. Item: Živá jest řeč Boží a mocná a pronikavější nežli žádnej meč, jenž s obou stran řeže. A tak tehdy slovo Boží vírou přijaté netoliko jest vůdce a svědek Kristův, ale jest moc Kristova taková, že v jeho jedné dokonalé a celé oběti za hříchy naše z milosti se odpouští nám hříchové naši a dává život věčný.

II.

Skrze *slovo Boží* že se nám nedává spasení a život věčný než toliko skrze *Krista* a skrze *víru*.

Odpověď.

Tento artykul jest mi falešně a zophicky z mých slov, převrácenej, neb já nikda jsem Pána Krista od jeho slova neodřizoval, kterým on nám sebe samého a svýho Otce zjevuje a dává víru a Ducha Svatého, a tak tehdy hlavní příčina našeho spasení jest Kristus; ale slovo Boží jest *nástroj* aneb *instrumentum*; skrze samého zajisté jediného Pána Ježíše Krista a ne skrze žádného jiného věřící přicházejí k spasení a to vynáší se nám a zvěstuje skrze slovo Boží, skrze kteréž Kristus v známost lidem vchází a chce, aby kázán a od věrných byl tak poznán. O tom anděl Josefovi káže, že on spasí lid svůj od hříchův jich. Item Pán Kristus spasiti může na věky a toho slova Božího *kazatelé* jsou ústa, kterýž je mluví; duch pak Boží v *věřících* skrze ně dílo své působí, o čemž dí prorok: Pán otevřel mi ucho a já neodepřel jsem aniž jsem odešel nazpět. Item. Vyliji vodu na vás čistou a očistím vás ode všech poskvrn vašich a dám zákon můj v střeva jich a napíši jej na srdcích jejich a učiním aby v přikázáních mých chodili. A protož kdež se připisuje slovu Božímu, že *posilňuje, obživuje, očišťuje, spasené* nás činí, kteréžto vlastnosti jsou samého Krista Pána, připisuje se slovu Božímu jakožto *věci Kristově,* kterýž tak totiž prostředkem slova Božího lidem kázán a v známost uveden i zvěstován býti chce. Tak apo-

štolé onomu strážnému přisloužili k spasení a ku poznání Pána Krista přivedli, totiž skrz slovo Boží.

III.

Slovo Boží, praví, že jest věc *zevnitřní a mrtvá litera* a skrze věc zevnitřní že nedává se nám spasení a Bůh s lidmi že nesděluje se skrze slovo.

Odpověď.

Slovo Boží, pokudž se k *smyslům* lidským vztahuje, jest věc zevnitřní, než pokudž nás jistí odpuštění hříchův a zvěstuje spasení, jest věcí *vnitřní* a obzvláštní dílo Ducha Božího, jakž dí sv. Pavel: litera zabijí, duch pak obživuje. A tak slovo Boží zvěstujíc nám k spasení není mrtvé, než *živé* vždycky dílo své v nás působí. A protož při tomto artykuli omylně mi se od kněze Jiříka Mladečky připisuje, že bych tak slovo Boží zlehčovati měl, jako by skrze ně Bůh s námi nic co činiti neměl: ač tento artykul vidí se přednímu na odpor býti; nebo jestli slovo Boží jest, jakž mi se připisuje, vůdce, ukazatel a svědek Kristův, tedy není mrtvá litera a Pán Bůh s námi skrze ně činiti má. Co jest prosím komorníka onoho přivedlo k Kristu než slovo Boží? Též onano krumpéřka Tyatirská k poznání Pána Krista přivedena jest skrze slovo Boží a Ducha Svatého; neb text dí: Pán otevřel její srdce, aby rozuměla tomu, co se od sv. Pavla mluvilo. Na tyto artykule o slovu Božím a moci jeho jest mi svědků hojnost hodných víry, jakž stavu panského, rytířského, tak i městského, kteréž jsou páni soudcové čísti slyšeli.

O svátostech.

I.

Učí, že svátosti jsou věci *zevnitřní a mrtvé* a že skrze zevnitřní od Boha ustanovení spasení nedává se.

Odpověď.

V tomto artykuli, co jsem já na díle mluvil o svátostech, to jest o *živlích*, kněz Jiřík Mladečka mi jako bych o celé svátosti mluviti měl, připisuje; nebo k svátostem Kristovým dvě věci přináležejí, *živlové a slovo Boží*. Augustin svatý dí: přidej slovo k živlu a bude svátost. Svátosti pak na díle aby zevnitřní věci býti neměly, tomu se odepříti nemůž. Evangelia vypisují o tom, v jakých věcech Pán Kristus ustanovil večeři svatou svou. Než co jest největšího při svátostech jako pojištění o životu věčném, odpuštění hříchův, dílo Ducha Sva-

tého, to se spatřiti nemůž; neb vírou pobožní jich užívajíce dosahují jich a jsou věci pro příčiny oznámené působící v nás a tím spůsobem, když se jich od křesťanův a pobožných lidí užívá, Bůh nám v Kristu skrze ně spasení poskytuje a dává.

II.

Že Bůh skrze svátosti v nás *nepůsobí* obživení, opravení, *spasení a odpuštění* hříchův.

Odpověď.

Na ten artykul odpověď v předešlém artykuli zavřená dává se, neb jednostejný jich rozum jest, toliko v jiných slovích a širších proměněný a ten jeho artykul mně se od něho falešně připisuje; neb ačkoliv Bůh skrze Syna svého a Ducha svatého působí v nás obživení, opravení, odpuštění hříchův, spasení a dává nám život věčný, však těch a takových darův milostných Božích svátosti jsou jako nádoby a *znamení*, potvrzující naší víry, poněvadž kdož svátostí užívá, na ten konec jich užívá, aby proti svědomí svému v žádné hříchy a rozpustilosti se nevydával, než aby život svůj opravil, dobře a šlechetně živ byl, dáblu odpíral a maje víru v Krista Ježíše hříchův odpuštění měl. Apoštol učí, že Kristus dal sebe samého za nás, aby nás očistil od každé nepravosti a očistil sobě lid vzácný, kterýž by následoval dobrých skutkův a toť jsme na křtu Pánu Kristu tak živi býti my připověděli.

III.

Obzvláštně že *Trojice* svatá není přítomna svátostem a že ani *Bůh* s námi nesděluje se skrze svátosti a skrze ně jakožto prostředky, odpírá, aby se nám dávalo hříchův odpuštění.

Odpověď.

Díl první tohoto artykule jest ovšem proti slovu Božímu a tak jest patrně proti mně smyšlenej, neb jakej bude jich užitek, nebude-li *Trojice* svaté přítomné; nýbrž pravím a jistím to z slova Božího, že nebudou svátostmi, aniž budou moci nařízením Kristovým slouti jako u židův a pohanův, poněvadž není jim Trojice svatá přítomná a známá, není žádných svátostí. Neb o našich svátostech patrna jest řeč, že jest jim přítomna Trojice svatá jako při křtu Syna Božího nad Jordánem se ukázala. Matouš evangelista Kristovu řeč o křtu rozkazující, v tom vypsal, aby křtili lidi ve jménu *Otce* i *Syna* i *Ducha* svatého. A proč bychom pak křtili se ve jménu Trojice svaté, že jsme se důvěřili těm osobám spasení našeho, oni

že jsou je nám spůsobili, zřídili a k němu přivedli, a že taky víme o vlastnosti té jedné každé osoby: Bůh Otec nás zamiloval, tu milost nám ukázal v poslání sem Syna svého; Syn jeho pak Pán milý nás vykoupil z hněvu Boha Otce, z ohyzdy té, kterouž jsme před ním zohaveni skrze hříchy a nepravosti byli, ano i od věčného zatracení a to v krvi své vlastní; Duch pak svatý o tom nás o všem, což jest lásky Boha Otce a Syna jeho zásluh, z ouřadu svého vyučuje. Onť vás (prý) vynaučí všem věcem a připomene vám všecky věci, které jsem koli mluvil vám. Item povede vás ve všecku pravdu. A tak z rozkazu Božího a pro vlastnosti jedné každé osoby Trojice svaté ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého se křtíme. Druhý opakuje se, a v prvních artykulích na něj již jest odpověď dána, že Bůh jest v nás, jest s námi a má činiti s námi, když svátosti jeho tak jakž jsou nařízeny, jich užíváme a tak jsou nám jistí prostředkové, jimiž se nám podává a vysvědčuje odpuštění hříchův.

IV.

Svátosti že nejsou *živé* a že *nejsou moc Boží* a je podobné činí ustanovením lidským.

Odpověď.

Těch terminův: *živé* a moc *Boží* já nikdy jsem nepožíval, než což by Bůh skrze svátosti činil a jakých dobrých věcí z nich nabýváme, když jich právě vedle nařízení Kristova užíváme, jest v předešlých artykulích vyrozuměno a z toho se také i tomu vyrozumívá, že mi omylně se připisuje od kněze Jiříka Mladečky, abych nařízení Boží a svátosti k těm věcem, kteréž jsou od lidí ustanovené, měl přirovnati a podobné jim činiti, poněvadž svátosti netoliko původa a ustanovitele Boha mají, ale moc Boží v pobožných lidech působí.

V.

Učí, že *svátosti* ukazují a vyznamenávají věci *pominutelné a nepřítomné.*

Odpověď.

Co by se při svátostech působilo, poněkud se již z řečí mých vyrozuměti mohlo; neb věrní užívajíce jich, nejiného v nich než Krista a jeho dobrodiní slaví, kterážto dobrodiní byv on zde na světě lidskému pokolení spůsobil, a při užívání jich, nemá-li člověk Krista jako před očima a na to, co se tu činí neb působí, nemyslí-li a jest bez víry, málo jemu prospívají; poněvadž svátosti jsou jistých skutkův Kristových na-

řízeny nápodobně jako starým obřízka a beránek, tak i nám křest a stůl jest večeře Páně. Opět tohoto artykule o svátostech in genere, co bych smejšleti měl, tyž věřiti a učiti teď jsem oznámil, čehož opety svědkové mnozí jsou, jakž i svědectví jich to se patrně uznává.

O křtu učí.

I.

Učí, že skrze *křest* svatej Bůh *spasení nám nedává* ani opravení ani odpuštění hříchův.

Odpověď.

Tento artykul jest falešnej a nepravdovej, ani tak nevěřím, aniž jsem tak neučil, čemuž každý rozuměti může z odpovědi dané při druhém artykuli o svátostech, kdež se mluvilo in genere, to jest záhrnkem o svátostech, neb což se in genere mluví, to také de *specie* rozumíno má býti.

II.

Praví, že křest *není koupel nového rození*, ale že toliko jest znamení obnovení aneb že vyznamenává obnovení.

Odpověď.

Tento jest artykul zophistský, jakž slova znějí, a vyznávám to o něm sprosta, že jest proti učení Božímu a apoštolskému a jest proti mně smyšlený a protož, abych tak měl učiti a mluviti, tomu odpírám; nýbrž pravím vedle řeči sv. Pavla, že *křest jest koupel nového rození a obnovení Ducha svatého*, kteréhož Bůh vedle milosrdenství svého hojně vylil na nás skrze Ježíše Krista a jeho svátost a svědectví obmytí hříchův našich, kterýmiž obmývá nás a znova rodí Bůh k životu věčnému, abychom, jsouce přijati v počet synův Božích, svatě a šlechetně živi byli.

III.

Že *Duch svatý* nedává se na křtu pokřtěným a že není připojen k slovu Božímu a Duchu svatému.

Odpověď.

Jakž mnozí artykulové jiní jsou proti mně smyšleni, tak i tento artykul nespravedlivě a křivě mi se připisuje před Pánem Bohem i před lidmi. Neb není-li dán Duch svatý na křtu a není-li spojen slovem Božím, nezůstává tu než prostý živel, tak jakž i svatý Augustin v tractatu na výklad svatého

Jana mluví. A protož i z té příčiny při křtu vzývá se jméno Boží a modlí se, aby *Duch svatý* nemluvňátku, k němuž se Kristus přiznává a velí k sobě jemu jíti, přítomen býti a je mocí svou osvítiti ráčil, neb jako svatý Pavel praví: Kdo Ducha Kristova nemá, ten není jeho.

IV.

Praví, že *křest jest Kristus Pán*, neb víra naše neb Duch svatý neb vnitřní srdce neb poznání o Kristu.

Odpověď.

Artykul tento jest na odpor vrchnímu druhému, kdež položil, žebych pravil já, křest není koupel nového rození, ale že jest toliko znamení obnovení. A nyní nejsa v své řeči stálej praví tomu na odpor, že já učím Krista Pána býti křtem, ješto já mezi křtem a Kristem mám rozdíl; křest jest nařízení a svátost a Kristus ustanovitel a pán. Při křtu nebude-li pozoru a šetření na Krista, Ducha svatého, víru v Syna Božího, vnitřního poznání, voda sama nic neprospěje, aniž takové obmytí křtem a svátostí slouti nemůže. Toto pak poctivý kněz *Tomáš Bavorovský* své postille v kázaní čtvrtou neděli v advent položil, že jest rozdíl mezi *Kristem a Janem, křtem* Kristovým a *křtem* Janovým. Kristus křtí (prý) vnitř, Jan pak zevnitř, Jan křtí vodou, na tělo ji lejíc, Kristus pak Duchem svatým vnitř v srdci, a tak učiti o tom jest vedle slova Božího a právě učiti, míti rozdíl mezi *nařízením* a *ustanovitelem* Pánem Kristem, a já také tak učím sprostnej kněz.

V.

Praví, že ti *jinej* prostředek vymýšlejí spasení než Kristus jest a jeho smrt, kteří učí, že Bůh spasení dává skrze křest, tak i *novokřtěnci* smýšlejí.

Odpověď.

Mám ovšem rozdíl mezi *Kristem* Pánem a svátostí *křtem*; Kristus nám sám odpouští hříchy a křtem svým toho potvrzuje, připomíná a pojišťuje, a kdož nemá rozdílu a absolute mluví, že křest bez Krista sám od sebe odpouští hřích, zle učí; poněvadž křest není věc obzvláštní, než Kristova, a což se nám na křtu dobrého děje, to se nám pro *Krista* děje, jak apoštol mluví, řka: Zdaliž nevíte, že kteřížkoliv pokřtěni jsme v Jesu Krista, v smrti jeho pokřtěni jsme, z čehož se porozumívá, že kněz Jiřík Mladečka v tom nemá žádného rozdílu a že křtu jednostejnou moc připisuje jako Kristu, srozumívá se, že v učení jest spletenej; nebo Kristus zůstává, (jako stvořitel a

všech věcí ustanovitel) na věky; jiné pak věci všecky pominou. I židé o tom na onen čas Kristu svědčili, řkouce: My jsme slyšeli z zákona, že Kristus zůstává na věky. Nu jakž jiné první artykule písmy svatými a svědky tak i tento artykul o křtu, jimiž svatými písmy a svědky (tam co jsem koliv kázal) jsem ukázal.

O večeři Páně.

I.

Večeře Páně toliko jest *chléb a víno požehnané* a Pán že nám nezanechal na večeři své ani nejmenší částky těla svého.

Odpověď.

Aby večeře Páně toliko chléb a víno požehnané býti mělo, tomu *odpírám* a tak jsem neučil, neb by nic se téměř nedělila od jiné večeře a pokrmu lidského, a tak aby Kristus nejmenší částky těla svého tu nezanechal, žádný jest toho ode mne jak živ neslyšel, nébrž jistím to, že užívajíce této večeře slavné Kristovy, věrní oučastenství *v tělu a krvi Kristově* mají a pravé tělo Kristovo jedí a pravou krev pijí; o tom mluví apoštol: Chléb, kterýž lámeme, zdaliž není společnost těla Kristova etc. a též o kalichu dí.

II.

Učí, že při večeři Páně *žádné není přítomnosti těla a krve* Kristovy.

Odpověď.

Tomu též artykuli *odpírám* a jest falešně mi přičten; neb není-li Krista tu přítomného a nejí-li se tělo a krev Kristova nepije, není večeře Páně.

III.

Učí, že na večeři Páně není *žádného rozdávání* těla Kristova a že žádného přijímání není, zvláště které bývá ústy buď od věrných anebo od nevěrných, ale že toliko jest *vírou a myšlením*, to jest *duchovně* přijímá se od věrných a ne ústy.

Odpověď.

Povědíno nahoře, že užívajíce věrní této večeře Páně, *pravé tělo* Kristovo jedí a *pravou krev* pijí a tak jest rozdávání těla Kristova na této večeři a užívá se této večeře Páně od pobožných *pod obojí však spůsobou* vírou i ústy, bez kte-

réžto víry cožkoli se děje, všecko hřích jest. O nevěrných praví apoštol, coby jedli a pili to: totiž soud.

IV.

Učí, že večeře Páně toliko jest *památka umučení Kristova* ustanovená k vyznamenání a ukázání toho těla, kteréž za nás jest vydáno, a *ne tělo Kristovo.*

Odpověď.

Aby na této večeři slavné Kristově památka se nedála umučení a smrti Kristovy, tomu žádný věrný neodpírá, ani já taky nehodný služebník Boží církve neodpírám, poněvadž pro tu příčinu obzvláště, jakž evangelistové a sv. Pavel učí, je ustanovena: ale aby *toliko* to byla (památka), tomu sprosta odpírám, a poněvadž Kristus na té večeři přítomný jest, a věrní užívajíce jí jedí pravé tělo Kristovo a krev pijí, ne jiné jedí tělo a krev pijí, než toliko kteréž za nás trpělo a krev vylita na odpuštění hříchův a k věčnému životu. Pán o tom sám mluví: Tělo mé pravý jest pokrm a krev má právě jest nápoj. Item. Kdož jí tento chléb, živ bude na věky.

V.

Že není potřebí k spasení znáti, *jest-li* a *dává-li* se *tělo a krev Kristova* na večeři Páně, ale žeť jest dosti na tom věděti k spasení: To čiňte na mou památku.

Odpověď.

To mluvení mé není; neb učím já: Večeře Páně užívati a nevěděti, jest-li tu a dává-li se nám tělo a krev Kristova, jest jednostejná věc sednouti za stůl a nerozuměti, kamení-li čili pokrm užívá. A protož nezná-li kdo, že tu se mu podává tělo Kristovo, a též i toho, že tělo Kristovo na smrt za něho vydané a krev jeho na kříži vylitá, obmývající hříchy jeho, nezná užitku této večeře Páně aniž hodně pamatovati umučení Kristovo a k paměti jako před oči smrt jeho předkládati sobě může.

VI.

Kristovo tělo a krev že není na večeři, ale *v nebi.* Tento blud ustavičně tvrdí spůsobem novokřtěnců, cvinglianů artykulemi víry: Vstoupil na nebesa. Item: Odtud přijde souditi živých etc. Jakoby vstoupení Kristovo do nebe a sstoupení vyprazdňovalo přítomnost těla a krve Kristovy. Tak i novokřtěnci, cvingliáni smýšlejí a učí.

Odpověď.

O přítomnosti těla a krve Kristovy na večeři Páně jest již několikrát oznámeno a protož jedné věci mnohokráte potřebí opakovati není; neb pravda jest jistá a jednostejná a prostá, nelapající, ale blud a křivda jest proměnná; než aby za tou příčinou ty artykulové víry: Vstoupil na nebesa a sedí na pravici a odtud přijde soudit živých i mrtvých, v pochybnosti býti měly, žádný pobožný toho nedí, a já také nepravím; poněvadž zřetelna písma jsou, že Kristus po svém z mrtvých vstání *do nebe vstoupil* a tam jest bytně, přirozeně, podstatně, v tom těle, kteréž z Marie Panny vzal, sedí na pravici Boží a odtud přijde soudit živých i mrtvých, nemá sstoupiti leč v den soudný, jakož článkové víry naší křesťanské svaté obecné podle těch svatých písem stvrzují. Co by byli novokřtěnci aneb cvingliáni, o nich nevím, ani jsem snad jak živ jejich kněh nečetl, a on taky Mladečka sám jich neukazuje.

Item o večeři Páně učí a mluví.

I.

Kristus že není v rukou kněžských, a kdo praví, že přítomnost těla a krve na večeři Páně jest, že Krista *s nebe strhují*, dvojí a rozdělují.

Odpověď.

O přítomnost těla Kristova již několikrát jest povědíno a to často opakovati, v takových věcech se přebírati a toto takto, onono jinak krom poručení Kristova rozměřovati jest věc více k bludům nežli k vyhledání pravdy náchylnější, neb že *Kristus sedí na pravici*, o tom žádný nepochybuje, ač že se nám na této slavné večeři Kristově tělo a krev Kristova dává, to jest již známé a to vše já jistím.

II.

Skrze svátosti *Kristus že se neoslavuje* a že on není v svátostech.

Odpověď.

Nemůž se jiného vyrozuměti, než jakž on kněz Jiřík Mladečka zmotanou má hlavu, a tak i jednu věc mnohokrát opakuje; prvé mluví vše in genere o svátostech, nyní to opět (chtě něco polapiti) opakuje, jako by na tento artykul, když jiné skládal pozapomněl: Ješto není-li Kristus při nařízení svém, totiž svátostech a neslaví-li se v nich (když pobožní

jich užívají) Syn Boží, kterak mohou svátosti slouti a člověk k svému dobrému a spasitelnému bez Krista jich užívati; neb kde Kristus přítomný není, nemusí býti a není věc jeho.

III.

Kristus Pán na večeři *že není* právě, *podstatně*, to jest přirozeně s námi, toliko svou *všemohoucností*.

Odpověď.

Co člověk nejskrovněji mluví, o těch věcech jest věc nejbezpečnější, a protož vyměřovati ty věci, které jsou Bohem nařízené a smyslem lidským v tom hloubati jest nebezpečné. Nahoře již několikrát jest oznámeno o tělu a krvi Kristově, že ho na večeři Páně věrní právě požíváme.

IV.

Ti že nepřijímají Krista Pána a Kristova těla, kteří přijímají chléb a víno na večeři a *Kristus* že jest příčina podstatní spasení našeho a ne večeře Páně, ne křest *a ne svátosti* (domnívá se, že jsou jiné svátosti než křest a večeře Páně). Tato chytrost jest novokřtěncův a cvinglianův, dokládajíc i toho, že ti jsou lháři, kteří praví, že spasení založeno jest v svátostech.

Odpověď.

Artykule tohoto první díl čího rozumu a mozku jest sebrán, to se podává k uvážení; neb já při své předešlé odpovědi přece stojím. Co se pak dotýče toho, že Kristus není příčina podstatní spasení našeho, než svátosti, pravím a zřetelně oznamuji, že nešlechetný on kněz Jiřík Mladečka v tom snižuje Krista a řeči Kristovy o svátostech že zle vykládá a o nich nedobře smýšlí a sprosta hned lže, neb není-li Kristus netoliko příčinou ale i podstatou vlastní a tím spasením, več vtělení, narození, práce, smrt Kristova i všecken jeho ouřad přijdou a zač jeho věci bez něho stanou a komu prospějí? Apoštol dí: Základu žádného jiného položiti žádný nemůže kromě jenž jest Ježíš Kristus. Item. Kromě něho není spasení a v žádném jiném jmenu nesložil Bůh spasení. Item anděl k pastýřům mluví: Narodil se vám dnes Spatitel, kterýž jest Kristus Pán. Šimon čarodějník bez Krista jakého jest užitku z užívání svátosti nabyl? žádného, též Jidáš; neb nejpodstatnějších věcí při nich neznali a pominuli, totiž Krista a víry v něho. O novokřtěncích a cvinglianích jest prvé oznámeno. Dále aby nebyli lháři, kteří v samých živlích skládají v sobě spasení bez Krista, toho tvrditi nesmím a nemohu,

protože apoštol mluví o takových toto: Bychom pak my neb anděl s nebe kázal vám evangelium kromě toho, kteréž jsme vám kázali, proklatej buď. Hle, netoliko ten jest lhář, kterýž jinde v něčem jiném nežli v Pánu Kristu vykládá své spasení, ale že proklatý jest hned.

V.

Učí, že nic potřebnějšího není k spasení než sám *Kristus Pán* a takovými křiky nesmírnými vyprazdňuje způsobem novokřtěnců všecky prostředky, jako kázaní, evangelium, posluhování svátostí a tak *všecku služebnost zamítá a vyprazdňuje.*

Odpověď.

Kdoby jináč učil, že *mimo Krista* platnějšího a potřebnějšího něco jiného jest k spasení, jako teď Mladečka praví, není křesťan ale svůdce a jakž nahoře povědíno, jest proklatý. Apoštol honosí se nade všecky věci Kristem řka těmito slovy: Živ jsem u víře Syna Božího, kterýž mne zamiloval a vydal sebe samého za mne, nepohrdám milostí jeho: než aby Kristus takové spasení v kázaní, evangelium sv. a posluhování svátostí nepůsobil, tomu neodpírám. A kterak *vyprazdňovati mám služebnost* evangelistskou, poněvadž povinnost úřadu svého vykonávám, jako křtem, večeří Páně, kázaní sv. evangelium vždycky posluhuji a držím, kdož tak se chová a učí, že služebnosti Boží nevyprazdňuje a nezamítá; neb Boha mluvícího lidé jsou slyšeti ani mluvení jeho snésti nemohli, protože jest oheň spalující. Protož užívati ráčí k nám mírných a povlovných prostředkův jako slova svého skrze lidi. Apoštol dí: Protož když vám mluvíme my, jako by Bůh skrze nás napomínal vás. Item: My na místě Božím poselství zvěstujeme vám.

VI.

Učí, že Bůh působí *spasení* lidského pokolení *skrze sebe sám a ne skrze lidi*, ale mýlí se zapomenuvši na člověčenství Kristovo, proroky a apoštoly.

Odpověď.

Aby někdy Pán Bůh lidem svou vůli sám neoznamoval, tomu Mladečka ani žádný odepříti nemůž: než aby neměl lidi, skrze něž k lidem mluvil a svou vůli zvěstoval a zvěstuje, v tom užívati, kdo by tomu proti zjevnému písmu Božímu a na odpor se postaviti směl; a aniž já se tomu na odpor postavuji, nebo ačkoli sám Bůh dostatečný jest všecko učiniti, a však nechce od lidí tak vzdálen býti a s nimi jako stvořením

svým činiti a rozmlouvati. S Adamem mluvil sám, Noemem, s Abrahamem vůli svou jim oznamujíc; potom skrze Mojžíše, Arona, proroky řkoucí: Poslal mne Pán; toto praví Pán; ústa Páně mluvila.

VII.

Sumou praví, že ti jsou blázni a že mají smysl hovadský, kteří věří a vyznávají býti *přítomnost těla a krve* Kristovy na večeři Páně a takové jakž může v nenávisti má.

Odpověď.

Zavírka jest svrchních artykulův a jaká na ně odpověd dána, toho neopakuji; než abych komu z protivníkův mých škoditi měl, tomu odpírám a zase k těm, kteříž Krista oslavují a zvelebují samého, vždycky jsem se náležitě choval.

O rozhřešení.

I.

Učí, že skrze moc klíčův neb moc církevní *neodpouštějí se hříchové na zemi,* ale toliko, že sám Pán *Bůh* beze všech prostředkův moc má odpouštěti hříchy a ne skrze lidi.

Odpověď.

Bez toho, komu se proviní, odpuštění hříchův býti nemůže, a protož rozumí-li Mladečka církev samé pouhé bez Krista shromáždění lidí, mýlí se; neb scházejí-li se lidé ve jménu Krista a rozjímají věci božské, slovo Boží slyší etc. již tu se zadržují a svazují mocí Boží hříchové lidští. Ačkoliv Pán Bůh sám to prvé činíval a činiti bez prostředkův může; však šetře člověka mdloby a k věcem zevnitřním že jest náchylný, prostředkův jemu příjemných užívá. Hřeší se pak od člověka proti Pánu *Bohu* a poněvadž jest *proti němu hřích* učiněný, u *něho* tedy odpuštění samého hledáno býti má. O tom sám Pán Bůh mluví: Já jsem, já jsem ten, kterýž shlazuji hříchy tvé pro sebe samého a nechcit jich více připomínati. Item. Pojďte ke mně všickni, kteříž jste obtíženi a já vás občerstvím. Item. Abyšte věděli, že syn člověka moc má na zemi lidem odpustiti hříchy. Těm pak odpouští Bůh hříchy, kteří se v nich poznávají, jich se děsí skrze zákona kázaní, litují jich, pokání ve jménu Krista Ježíše neomylně z nich činí, jim odvolují; a to sluha Boží při hříšníku kajícím tak spatře, i svědčí takovému na místě Božím jich odpuštění jako Natan Davidovi a apoštolé židům hříchy své poznávajícím.

II.

Sumou *nesčíslní jsou bludové* toho člověka, jimiž svedena jest a den ode dne se svozuje všecka *Hora Kutna*, a nebude-li těm bludům časně na odpor nastoupeno, obávati se jest, aby všecka v brzkém času v Novokřtěnství a cvinglianství, v nejhorší bludy se neobrátila.

Odpověď.

Tu již pak uhlí řeřavé na mne vzkládá, jako bych já v té obci ze všech nejhorším kacířem a rouhačem byl, ješto *kacířem* býti jest, neustupně nějaké kusy neb bludy, kteréž by vyprázdňovaly božství aneb urážely člověčenství Pána našeho a spasitele Ježíše Krista proti písmům svatým a artykulům víry obecné křesťanské a přemožen jsa písmy svatými od svého předsevzetí a smyslu nechtíti přestati a lepšího naučení přijíti. Ale já držím a věřím a vyznávám *všecky artykule víry křesťanské*: předně o Trojici svaté a blahoslavené i jiných všech artykulích, tak jako církev svatá obecná drží, věří a vyznává podle učení písma svatého, prorokův i doktorův svatých, jako ani kněz Jiřík Mladečka toho na mne ničímž z písma svatého nedokázal, ani jednoho kusu kacířského neprovedl a mne žádným písmem svatým nepřemohl, ani lepšího naučení mi nedával, ani on ani žádný jiný. Proto o těchto artykulích té jsem víry ku Pánu všemohoucímu, že více je čtouce jako odpověd sprostnou mou mé sprostnosti šetřiti ráčíte, než kněze Jiříka Mladečky, majícího, ke mně nenávist, v nich jeho důmyslův. Neb co jest před sebe vzal, tomu jest ho závist, hněv jeho proti mně, a domnění jako bych ho kazil, k tomu přivedlo: ale dělaje se on lékařem tu co jest činil, a v čem se pronášel, k těm, kdo ho v lékařství potřebovali, toť jest ho kazilo u Hory.

Tomuto, což jsem tuto sepsal z *písma sv. a z zákona Božího* samého, tomu jsem se naučil a tak věřím, jiné jsem tomu učil, věřiti tak budu až do vynaložení života mého, poněvadž zřejmá a světlá Boží pravda jest. K čemuž Pán Bůh živý pro svého milého syna Pána Jezu Krista v tom poznání a v víře, sílice mne svým svatým Duchem prosím, aby mi svou svatou pomoc dáti ráčil, abych v tom setrvati mohl. Amen. A při tom jestli že jest milo komu pro toto učení Boží a víru mou *o život časný mne připraviti,* dostatečně to věrnými a pravými svědky dokázavše, že mé učení a kázaní slova Božího pravé jest bylo bez bludův všelijakých i kacířstva, poněvadž mi nic více nadto nemohl učiniti a vzíti, vezma na pomoc Pána Boha svého a Syna jeho milého Pána Jezu Krista i

Ducha sv. pro též učeni i ten vynaložiti smím, znajíc to milostné Pána Jezu Krista zaslíbení, řkoucí: Kdož mne vyzná před lidmi, vyznám já jej před otcem svým nebeským i anděly. Item. Neboj se mé malitké stádce, neb se jest zalíbilo otci vašemu dáti vám království nebeské. Item. Doufejte, jáť jsem přemohl svět; i vy přemůžete. Item. Kdoby život svůj ztratil pro mne, k životu věčnému ho ostříhá. Item. Kdož setrvá (totiž v kříži) až do konce, ten spasen bude. Dejž mi to, ó Bože, abych to důvěrně i v celé mé naději s apoštolem říci mohl: Dobrý boj jsem bojoval, běh jsem dokonal, víru jsem zachoval; naposledy složena jest mi koruna života věčného, kterouž mi dá ten soudce nejspravedlivější Kristus Ježíš při dni vzkříšení. Netoliko pak mně, ale všem těm, kteříž milují příchod jeho. Amen. Kriste, Boha živého Synu, poněvadž všickni časové moji v rukou tvých svatých samých jsou, dejž mi to pro sebe samého v té pravdě (strachu se žádného lidského neboje), abych mohl setrvati. Amen.

334.

Jan Aleš měštěnín Starého Města Pražského oznamuje, že se svědkům, kteří knězi Mladečkovi proti Benediktovi děkanu Kutnohorskému svědčiti mají, od horníkův Kutnohorských těžkosti dějí a žádá, aby se to poručením císařským týmž horníkům zakázalo. 1561. (**Xx.**)

V. M. v známost uvozujem, kterak by páni horníci těm svědkům těžkosti činiti chtěli za těmi příčinami, že jsou se nesrovnali s tou sektou *cvinglidnskou* a *novokřtěnskou*, ano že jsou se tomu na odpor postavili, aby slovo Boží i svátosti na Horách Kutnách déle potupovány nebyly, a že jsou svědomí v pravdě knězi Jiříkovi Mladečkovi proti jejich děkanovi vydali, chtěli by za jinými i za těmi příčinami je sužovati; obzvláštně pak Janovi Tapineovi písaři radnímu, kterýž jest muž dobrý a dítek má osmero a manželku, toho by chtěli o písařství připraviti, pravíce že by on měl knězi Jiříkovi něco donášeti a k této při raditi, ješto toho není, neb proti tomu kněz Jiřík svědomí vydal i listy v něm zavřel, že jest k tomu neradil, toliko rozmlouváním i psaním stížnost nad tím měl, jaká rouhání proti slovu Božímu a svátostem velebným se dějí a o tom svědomí vydal, což samo v sobě jest. I vidí se obzvláštně, aby poručení bylo J. M. C. k šephmistrům o tom Janovi Tapineovi i o jiných všech svědcích, aby jim žádná těžkost činěna nebyla.

335.

Supplicatio ad Ferdinandum caesarem a Georgio Mladečka, parocho in Křečhoř contra sacerdotem Benedictum, decanum Cuthenbergensem, quem errorum cvinglianismi et anabaptismi accusat. 1561. (**Xx.**)

Invictissime atque gloriosissime Imperator semper Auguste et rex etc. Fidelium servitiorum meorum humillimam et perpetuam in gratiam V. S. Imp. Mis commendationem offero et precibus, ut V. Imp. M. perpetuis successibus floreat, opto.

Cum regimen et status ecclesiae sanctae catholicae etiam ad Vestram Sacram Imperatoriam Majestatem pertineat, cui imperia et gubernacula rerum commendavit Deus, hoc ipsum testante aeterno Deo, ubi de afflicta ecclesia sic inquit: Eris derelicta et odio habita et tamen suges lac gentium et mamilla regum lactaberis: merito, zelo verbi Dei motus impietatem detestandam et blasphemias quorundam in hoc regno sacerdotum corrumpentium veram et certissimam doctrinam de sacramentis V. I. Mti accusare statui, ut ecclesiae iam fere oppressae in articulo de sacramentis praesidio V. I. M. occurratur. Odivit enim etiam ipse filius Dei ecclesiam malignantium, qui corrupturi et damnaturi veram doctrinam, commentitiam et falsam proponunt populis atque hac ratione multorum animas ad interitum et perpetuam damnationem inducunt; timendum est etiam, ne Deus propter sceleratissimum dogma impiorum nos abjiciat et deserat· neve hoc regnum discordia postea labatur.

His accensus notum facio V. S. I. Mti, in hoc regno Boëmico erroneos spiritus grassari, qui non solum *Cvinglianismum* et *anabaptismum* in ecclesias plurimarum civitatum contra expressum verbum Dei et edictum V. S. I. M. invehunt, verum etiam pertinaciter in promulganda falsissima et damnatissima doctrina de *coena Domini* persistunt, proponendo ecclesiis, in coena non dari verum corpus Christi et verum sanguinem. Nominatim vero sacerdos *Benedictus, decanus Cuthenbergensis* tutatur impie haeresin Cinglianorum et anabaptistarum, qui pro concionibus docet, in baptismo non dari a Deo remissionem peccatorum, justitiam et salutem, negat in coena esse veram praesentiam corporis et sanguinis Christi, negat item, corpus Domini sumi ore ab infidelibus, sed tantum fide et spiritualiter a credentibus, docet in eadem coena non esse praesentem Christum humanitate, sed divinitate. Item asseverat, corpus Christi non esse in sacramento, sed in coelo: denique ita detrahit sacrosanctae coenae Domini, ut non dicat

eam nisi *memoriale* passionis et meritorum Christi et hanc ipsam esse tantum institutam in repraesentationem et significationem corporis *absentis*; in summa nil nisi Cvinglianismum et anabaptismum spirat.

Quae omnia ex ejusdem concionibus et aliorum, qui ei sunt similes, per inquisitores V. S. I. M., si eo ventum fuerit, deprehendentur. Idem sacerdos Benedictus, decanus Cuthenbergensis, fascinatus impiis opinionibus movet turbas publice pro concionibus contra veros ministros, eosdem vituperio afficit sicut et mihi Georgio Mladečka anno 1560 die Dominico ante festum Simonis Judae, cum *primitiae* apud sacram aedem divae Barbarae celebrarentur, ab eodem accidit, dum enim in *concione* de baptismo et coena Domini secundum ritum et verum dogma ecclesiae docerem, ibi me concionantem *publice coram toto populo reprehendit*, arguit et me falsa dogmata spargere dixit. Cui cum verbo puro restitissem, administratoribus sub utraque specie communicantium accusassem, nullam certam recognitionem inter me et praefatum Benedictum de sacramentis pronuntiaverunt, (et) quod iniquius, me sine causa simul cum Cuthenbergensibus, non accepta ab iisdem venia, quae res est contra decretum hujus regni, *a parochia Namethensi* hoc anno post ferias Georgii *amoverunt*. Insuper Cuthenbergenses Cvinglianicos sacerdotes ab annis jam fere 20 tuentur et fovent; pios vero, qui puram sententiam de sacramentis retinent, contumelia afficiunt et ex parochiis ejiciunt, ita ut simpliciores iique sani in doctrina sacramentorum hoc pacto (quos alioquin in vincula conjicere solent) seduci possint, sintque eis postea in secta eorum conformes. Quare, clementissime imperator, ista ad V. S. I. Mem defero, non eo animo, ut cum administratoribus, consistorianis, sacerdote Benedicto et Cuthenbergensibus jure procedere vellem, cum enim sum inops, fidelis tamen sacerdos V. S. I. Mis, id propter paupertatem minime praestare possim, ab utrisque enim sum injuria affectus et cum ignominia ex parochia jam praefata, in qua modo nullus fovetur, exclusus, sed ut V. I. M. certo compertum haberet, quae et quales corruptelae item blasphemiae de sacramentis in regno Boëmiae spargantur. Postremo V. S. I. M. humillime oro, ut V. S. I. M. ecclesiam clementi favore atque patrocinio complecti et protegere dignetur, ne amplius impii Cvingliani tam audacter, tam foede corrumpant sacrosanctam doctrinam de sacramentis, quin potius facta a Cvinglianis revocatione velit V. S. I. M. administratoribus mandare, ut *certa forma* praescribatur *de sacramentis*, penes quam populus esset firmiter docendus.

536.

Výtah ze zřízení zemského o náboženství. 1561? (**Xx.**)

O víře pod jednou i obojí spůsobou. Strana strany aby nehaněla.

[Appendix ad supplicationem Georgii Mladečka.]

Item což se víry dotýče pod obojí spůsobou a pod jednou, abychom se neutiskali, než spolu byli za jednoho člověka jako dobří přátelé. Pakli by jaká různice očkoli o jaké kněži vznikla nebo o jiné věci, což se útiskův víry dotýče, aby to vznešeno bylo na *krále* jeho milost aneb na *pány a vladyky soudu zemského*, a ten, kdožby komu nátisk činil, aby před J. M. K. aneb soudem zemským bez půhonu stál a tu J. M. K. aneb páni a vladyky tu věc aby napravili a kdož by koli pro tu věc k rozkázání královskému aneb k soudu zemskému státi nechtěl, na toho abychom sobě všickni pomocni byli a *strana strany ať nehaní* a strana strany ku potupě nemaluj. Pakli by která strana malovati kázala ku potupě druhé straně, můž ji pohnati též jako o hanění. A který by *kněz* druhou stranu haněl, ať jest před J. M. K. aneb pány a vladykami v soudu zemským postaven a kterak s ním J. M. K., páni a vladyky ráčí naložiti, to buď při tom a král J. M. ráčil jest přiřici *obojí* straně, je při zvyklostech a spravedlivostech jich zachovati, abychom my, potomci i budoucí naši při tomto zřízení a zůstání i svolení zůstali a trvali, nyní i časy budoucí.

537.

Vejpis z desk zemských o zádušních vesnicích a jiných gruntech k záduší města Hradiště hory Tábor náležejících.
1561. 21. listop. (**X.**)

V kvaternu trhovém bílém leta 1561 v pátek den obětování Panny Marie.

Nejjasnější kníže a pán pan *Ferdinand* volený Římský císař, po všecky časy rozmnožitel říše, ráčil se přiznati před úředníky Pražskými, jakož jest některé vesnice předešle purkmistru a konšelům starším obecním i vší obci města Hradiště hory *Tábor* z štědroty své královské po postoupení sobě všech statkův od nadepsaných purkmistra a konšelův, starších obecních i vší obce zase *k faře a kostelu* založení slavné památky proměnění Pána Krista *na hoře Tábor* a *škole* při též faře tudíž k *špitálu* při témž městě *na vychování děkana a kněží, žákovstva a chudých*, kterých se drahný počet v špitále ustavičně rok od roka chová a odívá, zejmena těchto: města pu-

stého *Ustí* a hradu pustého řečeného *Kozí Hrad* s dvorem poplužním pustým, s poplužními vesnicemi pustými k témuž městu a hradu náležícími zejmena těmito: ves *Kravín*, ves *Kavecko*, ves *Lipsko*, ves *Strakacziov* a dvory kmetcí s platem, *Sedlec*, tvrz pustou, dvůr poplužní pustý, *Hejlov* ves a dvory kmetcí s platem, *Letkovice* ves a dvory pusté s platem, *Drhovice* ves a dvory kmetcí s platem, *Dražice* ves a dvory kmetcí s platem, *Klokoty* ves a dvory kmetcí s platem, *Všechov* ves a dvory kmetcí s platem, *Zahrádka* ves a dvory kmetcí s platem, *Lhota* ves nad rybníkem Kozským a dvory kmetcí s platem, *Radimovice* ves a dvory kmetcí s platem, *Nasevrky* ves a dvory kmetcí s platem, *Záchod* ves a dvory kmetcí s platem, *Bukovú* ves a dvory kmetcí s platem, *Čekánice* ves a dvory kmetcí s platem, což tu mají, *Měšice* ves a dvory kmetcí s platem, což tu mají, ve vsi *Lhotě* za Sedlcem dvůr kmetcí s platem, ve vsi *Zhoři* dvůr kmetcí s platem, s dědinami orními i neorními, lukami, *lesy* zejmena těmito: les řečený Holčiek, k Sedlci náležící s lesy Sedleckými, les Vrbovka, les Kukla, les Mladka, les Pintovka ke vsím Čelkovicím náležící a lesy k Drhovicím a jiným Kašovicím (?) náležícími lesy Dražickými, les Rašt, les Bořichov, les Radimovský, les Vršek měšický i s jinými lesy k městu Táboru náležícími zejmena těmito: les Kuří Hůrky, Bor přední i zadní, Drevnej velký, Drevnej malý, les Kramolin, les Borek, les Strakačov, les Lipsko s porostlinami, potoky, *rybníky* zejmena těmito: rybník Praporský, rybník Mlynářský, rybník velký u Radimovic, rybník pod dvorem, rybník pod hájkem, rybník na průhonu, rybník malej pod tím, rybník pod Klínem, rybník nový Čekanský, rybník starý Čekanský, rybník Kačíř, rybník při vsi Bukové, rybník Jordán při městě Táboře, z kteréhož se voda vede na město, rybník za kamenným mlejnem, vodotočinami s řekou pod Klokoty a s *mlejny* též pod Klokoty, mlejn v Sedlci s jinými mlejny, kůrmy, vejci, *robotami*, ospy s *krčmami*, s *podacími kostelními*, *stráněmi* orními i neorními, *háji*, obcemi, struhami, s *posudním* z krčem a lidmi osedlými i neosedlými aneb s těch gruntův sběhlými, s příplatníky a *platy* z vesnic k městu Ústí a hradu pustému, z luk, lesův, jiter, porostlin, z strání orních i neorních k městu Táboru náležícími a zvláště s platem na lidech Viléma z Rosenberka vladaře a správce domu Rosenberského a nejvyššího komorníka království Českého, kterýž drží grunty, louky, lesy, jitra nadepsané k městu pustému Ústí a Kozímu Hradu náležící, z kterých se schází platu ročního každého roku půl šestnácty kopy, devět grošů vše českých, kterýžto plat od týchž lidí ouředníci téhož Viléma z Rosenberka v Soběslavi vybírají a

na Tábor *k záduší Táborskému* každého roku odsílati povinni jsou s podsedky a zahradníky i se vší zvolí, s plným panstvím tak v témž plném právě v týchž mezech a hranicích, v nichž ta dědictví záleží a také tak, jakž tož město Oustí pusté s Kozím hradem pustým, Sedlcem a jinými vesnicemi i jich vším příslušenstvím *k kostelu a faře* proměnění Pána Krista na hoře Tábor a *špitálu* od starodávna poručenstvím, nadáním nebo přikoupením náleží, plněji svědčí, milostivě a bez umenšení k užívání k týmž faře, špitálu, k *škole* a na *opravy* města, panství a vrchnosti samé toho nad tím sobě pozůstavivše do vůle své, navrácením postoupiti jest ráčil, kteroužto vrchnost a panství J. M. císařská jakožto král Český nadepsaným purkmistru a konšelům starším obecním i vší obci města Hradiště hory Tábor, nynějším i budoucím ráčil jest doprodati za *padesát kop grošů českých* úplně a docela zaplacených a jim nadepsaného panství a vrchnosti i těch všech dědin svrchu jmenovaných se všemi důchody a platy, užitky a požitky, jakž registra spečetěná z komory české J. M. C. jim Táborským na to vydaná šíře obsahují a zavírají, dědičně postoupiti jest ráčil, žádného práva ani které zvláštní sobě ani dědicům svým a budoucím králům Českým ani jinému žádnému k nadepsanému panství a vrchnosti i tudíž k tomu dědictví dále nepozůstavujíc. A oni purkmistr a konšelé s staršími obecními nadepsaného města Hradiště hory Tábor nad tím nade vším vrchnost a vladařství jmíti a těch statkův k dobrému obecnému a k vzdělání města, též k rozmnožení cti a chvály Boží na *kněží, žáky a chudé lidi* to obraceti mají. A toto ve dsky kladení na místě a jmenem J. M. C. jakožto krále Českého učinili jsou Joachim Šlik z Holiče, hrabě z Posaunu na Rabšteině a Vostrově (?), president komory v království Českém a téhož království německých lén hejtman Hanuš z Renšperku a na Kuřiněvsi, Benno z Salcu Rengersdorfu, Jan Slovský z Slovic a na Olešné, rady J. M. C. z rozkázání a vlastního J. M. C. poručení, tak jakž relací od J. M. jakožto krále Českého ke dskám zemským na to učiněna a v kvaternu relací krále J. M. pánův jich milosti a vladyk z plného soudu zemského leta 1561 v úterý po sv. Lukáši, a zapsaná plněji svědčí, a to vše v sobě šíře obsahuje a zavírá jsouce k tomu od J. M. C. jakožto krále Českého zvláště vysláni. A tento vklad přijali jsou na místě purkmistra a konšelův, starších obecních i vší obce téhož města Hradiště hory Tábor Jan Mezeřický jinak Bahenský z Lukova a Jan Bydžovský konšelé přísežní.

Tento vejpis dán jest z *desk zemských* z povolení urozeného a statečného rytíře pana Wolfa z Vřešovic a na Dou-

bravské Hoře, nejvyššího písaře království Českého pod pečeťmi Melichara Stolinského z Kopist, místokomorníka království Českého, a Jana Vojkovského z Milhostic a na Radiči, místopísaře téhož království Českého. Stalo se leta a t. d. svrchu nadepsaného.

538.

Supplicatio magistri Galli Gelasti Vodňani, praepositi Omnium Sanctorum collegii ad Imperatorem de gravaminibus sibi ab administratoribus et consistorianis et Paulo Žipanský, primate antiquae urbis Pragae et aliis illatis. 1561. (**Xx.**)

Invictissime ac potentissime Imperator Sacri Romani Imperii semper Auguste, Domine Domine mihi gratiosissime!

Ad Vestram S. C. M. ab aliquot annis gravamina mea referre solitus sum, quae omnia patior ideo, quod secundum posse retineo formam fidei et religionis sanctae catholicae ecclesiae matri communem, in Bohemia compactatis et generalibus tam spiritualium quam secularium statuum comitiis, tabulis regni aliisque libris in universitate atque ipso omnium apud omnes *sub utraque* communicantes usu antiquitus firmatam. Quam formam fidei ac religionis catholicam cum nonnulli in ignominiam nostrae gentis et praecipue sub utraque specie communicantium et in perniciem animarum violare attentarent eo tempore, quo *fui a consiliis in consistorio Mystopoli* (qui ab infamiae crimine propter conventionem clanculariam de gravissimis toti regno noxiis criminibus cum sacerdote Paulo Bydžovino tunc temporis parocho Sancti Galli in antiqua Praga factam esse mundus non potest) administratoris ego memor mei juramenti et cum Dei omnipotentis tum Vestrae S. C. M. mandati salva conscientia ad ejuscemodi impietatem et perfidiam connivere et condescendere non potui; neque in schola neque in consistorio neque in senatu Pragensi, neque coram generosis N. Dominis defensoribus. In *schola* in personas Lutherismi suspectas vel recipiendas, ad gradus promovendas non consensi, ut in M. Simonem Proxenum a Sudetis, in M. *Petrum Codicillum* et in alias plures. In *consistorio* censebam impediendos conatus erroneorum presbyterorum, quales fuerunt isti: Joannes Andělíček; Vitus Peterka; Briccius et Victorinus tunc parochi Guthembergenses, quorum alter nempe Victorinus seditiosum scriptum publicavit et alii plures. In *senatu* feria II[da] post festum Joannis Baptistae, sancti praecursoris Domini Anno 1554, dum *Mystopolus* cum aliqua paro-

chorum Pragensium parte staret a partibus erroneorum presbyterorum Joannis Andělíček et Viti Peterka, item feria IIIia post festum Sanctorum apostolorum Petri et Pauli anno 1555, dum idem Mystopolus staret a partibus eorum, qui negant sanctos pro intercessione invocandos, illi aperte restiti, quod fecerunt et alii quidam fideles et catholici presbyteri. Coram generosis DD. *defensoribus* meum studium libere protestatus sum, ut ex supplicatione generoso D. D. juniori Joanni a Waldstein, summo judici regni Bohemiae oblata videre licet, cujus exemplar descriptum Vestrae S. C. M. praesento.

Hinc conciliavi mihi multorum odium, unde consequuta sunt gravamina, quibus intolerabilibus et incredibilibus continue premebar, imo obruebar. Huc accessit honestorum et venerabilium DD. *administratorum et consistorii* a DD. tribus statibus sub utraque specie communicantium *excluso presbyterorum ordine* contra antiquam consuetudinem repentina quaedam *electio* et pronuntiatio, in qua cum quaedam mihi suspecta animadverterem et memoria recolerem comminationes, quas Mystopolus administrator se audivisse in templo Bethlehemico a generoso D. Barone a Valdstein et a suo multo comitatu coram nobis in consistorio retulit in causa Joannis Andělíček et Viti Peterka et Jacobi Kameniceni (qui in Bohemia Pragae ab officio presbyteratus suspensus, in Saxonia Witebergae gradu Magisterii donatus, iterum Pragae, accepta solenniter uxore et copulatus ab uno ex consistorianis presbytero Martino parocho minoris civitatis non sine maximo populi scandalo medicus est) electionem et pronunciationem valde exhorrui et quid ageretur, Vestrae S. C. M. per generosos D. D. defensores in supplici libello etiam cum quibusdam aliis necessario significandum putavi. (Sed) ne ulla ratione Vestra S. C. M. a nobis offenderetur, neve aliquid turbarum dare videremur, supplicis libelli exemplar obtulimus generoso D. Baroni D. Joanni juniori a Lobkovic in Tejn Horšov etc., Domino summo purgravio regni Bohemiae, petentes consilium ab eo, ad quem in absentia Vestrae S. C. M. institutiones regni relegant omnes Bohemici regni incolas in necessitatibus, si quae contigerint, et consilio ejusdem Domini summi purgravii paruimus. Quod cum generosi D. D. defensores cum D. D. Pragensibus effecissent, mihi innocenti nescio quas poenas minati sunt et ab eisdem propter *alloquium* personarum *sub una specie* communicantium, quod necessitate mea impulsus facio, reprehensus sum.

In tali rerum statu dum intelligerem, adversarios a calumniis et a machinatione perniciei mihi minime sibi temperaturos, ad Vestram S. C. M. supplices literas *Viennam* misi,

quarum datum Pragae e collegio sanctae memoriae invictissimi imperatoris Caroli Quarti, alias magno vigesima quinta die Octobris anno 1555, ad quas Vestra S. C. M. gratiosissimum idque scriptum *responsum* mihi dare dignata est, cujus responsi datum est Viennae feria quinta post festum Sanctae virginis Catharinae anno 1555, quod responsum ubi perlegi, gaudio inenarrabili lachrymis profusis omnipotenti Deo gratias egi, quod mihi in tanta necessitate propitium cor optimi principis ac justissimi regis Ferdinandi etc. Domini D. mei mihi gratiosissimi reddiderit, simul etiam oravi, ut in posterum potenti brachio omnipotens Deus ab omnibus adversariis tueatur et omni bono cumulet Vestram S. C. M. et mihi propitiam conservet.

Quod, Deo laus, re ipsa sum expertus, cum alias, tum anno 1558, circa festum Purificationis beatissimae V. Mariae, quando multitudo adversariorum uno impetu voluit et adnitebatur me pessumdare, idque magis falsis calumniis, quam rerum veritate. Nam cum ego cuperem supplicationis meae veritatem, meamque justitiam probare testibus fide dignis jure canonico, privilegiis, statutis, libris universitatis; adversarii videlicet venerabiles et honesti D. D. administratores cum consistorio per D. Georgium Labaunský etc. calumniosis *infamationibus* ad tribunal Vestrae S. C. M. coram D. D. Baronibus et D. D. equitibus auratis, Dominis summis regni officialibus et judicibus terrae ac consiliariis judicii cameratici in magna nobilitatis non tantum Bohemiae sed exterarum nationum frequentia calumniosis, inquam, infamationibus, quae ad causam faciebant nihil, me adorti sunt, quae calumniae continentur hisce articulis:

I. Quod *gradui magisterii* renuntiarem. — Že bych měl z mistrovského úřadu vystoupiti.

II. Quod qui intitulatus sum albo universitatis, propter *obedientiam* administratori et consistorio promissam, jure et statutis universitatis non debeam neque possim frui et gaudere. — Že závazek a slib konsistoři učiniv, jí se spravovati, že právy a statuty universitatis tím, že jsem intitulatus, (se) zastírati a toho užiti nemohu.

III. Quod *studium Pragense* a *consistorio* dividam et alteram partem contra alteram concitem. — Žebych konsistoři od učení pražského oddělovati a jedněch proti druhým pozdvihovati měl.

IV. Quod nolens coram jure spirituali comparere jus *saeculare* appellarim multos alios in partem meam pertrahendo. — Že nechtíc před právem duchovním stávati, že bych

jinam k světskýmu právu odvolávati se měl, mnohé jiné po sobě potahujíc.

V. Quod *contra promissionem* meam pro mea libidine rebellarim. — Žebych proti povinnosti své to před sebe vzíti a svévolně se pozdvihnouti měl.

VI. Quod sim persona seditiosa. — Že bych měl býti osoba bouřlivá. Hasce falsas calumnias, quibus me venerabiles Domini administratores et consistorium, quorum officia seu magistratus et dignitates ut aliarum omnium personarum excipio, perdere maximo conatu nitebantur, nunquam veras esse juste probabunt.

Hisce calumniis patrocinatus est Dominus *Paulus Žipanský* a Dražic, civis ac *primas* tunc temporis antiquae Pragae nomine D. D. Pragensium omnium trium civitatum, adhibito etiam nomine generosorum D. D. Defensorum, non habita veritatis ratione, me seditionis et *inobedientiae* atque populi in meam partem *pertractionis* insimulavit feria II. ante festum Purificationis beatissimae V. Mariae anno 1558, idque factum ad tribunal Vestrae S, C. M. Adjecit idem D. primas, quod mihi non semel evocato illi ipsi D. D. Pragenses Vestrae S. C. M. mandatum de conservanda pace in causa fidei saepius exposuerint additis propriis admonitionibus, nihil tamen, neque Vestrae S. C. M. mandatum, neque illorum admonitiones apud me valuisse. Haec dolosa et pestilens calumnia eget explicatione, quam mihi ad Vestrae S. C. M. tribunal postulanti adferre nescierunt. Quam explicationem, si non generalem, quae fallat, sed specialem, quae veritatem ostendat, adferent, se ipsos Domini Pragenses, presbyteri *Joannis Mystopoli* et venerabilium D. D. *administratorum et consistorii* et aliorum quorundam erroneorum etc. si non complices, certe *fautores* et defensores comprobabunt. Quali suspicione non videtur carere imprimis generosus D. Baro Joannes junior a Waldstein, Dominus summus judex regni Bohemiae etc. deinde forsan (si tamen quid illorum consensu accidit) et alii D. defensores. Praeterea idem D. Paulus primas nomine D. D. Pragensium superius assignatorum venerabiles D. administratores, consistorium et reliquos omnes presbyteros Pragenses esse in religione concordes et pacificos et tales vita, quae bonos doctores et fideles pastores concernit (me unico excepto, quem tumultus authorem insimulavit) clare testatus est. Quam vera sit haec calumnia, seu potius quam verum sit hoc testimonium et ipsa res et presbyterorum conciones et populi et ipsorum Dominorum Pragensium senatorum (alias habitae) querelae clamitant. Et quid vultis? *Pragensium presbyterorum dissensio* in causa fidei et religionis nota est Vestrae S. C. Mi, nota est serenis-

simo archiduci Ferdinando, Vestrae S. C. M. dulcissimo filio, D. D. et patrono meo gratiosissimo, nota est generosis D. D. Baronibus, equitibus auratis, civibus, omnibus tribus statibus regni Bohemiae.

Quapropter Vestra S. C. M. ex hisce et aliis calumniis facile colligere potest, primum quomodo adversarii catholicae veritatis me non solum honore et presbyteratus officii functione, sed etiam vita privatum et omnino extinctum cupiant; deinde ea, quae per supplices libellos sive ad Vestram S. C. M. sive ad serenissimum archiducem Ferdinandum D. D. et patronum meum gratiosissimum sive ad D. D. locum Vestrae S. C. M. tenentes retuli, esse vera.

Amplius administratores et consistoriani non semel in invidiam meam et apud Vestram S. C. M. et apud serenissimum archiducem D. D. Ferdinandum etc. de me conquesti sunt, quod *labores presbyterum concernentes* circa aliquam parochiam *nolui subire*, istam querelam nunquam veram probabunt. Nam ego illis in scripto ultro meam voluntatem de ferendis laboribus in templo sancti Stephani majoris indicavi; deinde non semel dixi in os D. Mag. *Joanni Colonio* administratori, me velle quamvis parochiam administrare, ut apud sanctum Egidium, Henricum, Gallum, Valentinum, Leonhardum etc., at nihil obtinui, imo etiam in templo s. *Michaëlis* in antiqua Praga altari sanctae et individuae Trinitatis ac ss. trium Regum contra Vestrae S. C. M. mandatum et jus canonicum *spoliatus sum* et quam indigne mecum in eodem templo actum sit, ex charta, cujus nota est B., Vestra S. C. M. intelligere dignabitur; et qui haec mihi in templo scripta reliquit, presbyter Laurentius fatetur, ut mihi relatum est, se instinctu D. administratorum fecisse. Mihi legitime postulanti contra eundem presbyterum Laurentium legitima citatio hucusque denegata est. Sed Domini administratores, consistoriani, parochi, Simon a Tišňov et cives contra me mutuo se juvant. Postremo parochiani Sancti *Adalberti* petierunt quendam senem patrem Adalbertum presbyterum, ut regimen ejusdem parochiae assumeret; consensit; sed quia ante ferias divi Georgii proxime venturi commigrare non potuit, a me id impetrarunt, ut ad easdem ferias divi Georgii pro eodem presbytero Adalberto eandem parochiam administrarem; recepi ad me. Sed administratores et senem patrem et me administrare non sunt passi, sed quendam adolescentem ad eandem parochiam promoverunt. Calumnias istas, quibus Vestrae S. C. M. et serenissimo D. D. archiduci Ferdinando illudunt, et me gravant, Vestra S. C. M. agnoscere et me innocentem ac fidelem gratiosissime tueri ac protegere dignetur, humillime et subnixe

peto. Et ego pro Vestra S. C. M., pro serenissima tota domo Austriaca, pro D. D. consiliariis et pro omnibus subditis Deum, ut soleo, ex animo orabo.

539.

Supplicatio magistri Galli Vodňani ad Ferdinandum I. Imperatorem de personis in universitate pragensi Lutherismo infectis. 1561. (**Xx.**)

Invictissime ac potentissime Imperator Sacri Romani Imperii, semper Auguste etc. Domine, Domine gratiosissime!

V. S. C. M^as^ magnifico rectori et reverendis magistris universitatis Pragensis severe et juste praecipere dignata est, ut caveant, *ne ullus Lutheranus, Cvinglianus* aut alius *haereticus* in *schola V. S. C. M^tis^ Pragensi* vivat, quia privilegia non sunt data pro haereticis, sed pro *catholicis* tantum; quod si acciderit, se punituram serio etiam juramenti mentione facta praedicere dignata est.

Hujus justissimi mandati et mei quoque juramenti ego memor, ut non consensi in Lutherismo infectas personas recipiendas et ad gradus promovendas, ita nolui V. S. C. M. quid acciderit celare. Mg. Simon Proxenus a Sudetis receptus non solum in universitatem et facultatem, sed etiam in collegium Caroli Quarti, ubi pueros imbuit Lutheranis erroribus. M. Georgius Guthenbergenus a Sudetis, cui regnum Christi papisticum et contraria in discipulo Joanne Hradeceno placuerunt, circa ferias sancti Galli in rectorem universitatis hoc ipso anno electus et commendatus est. *Petrus Codicillus* cum publicasset blasphemum scriptum, regimen scholae apud sanctum Henricum suscepit, ubi inficit juventutem et a magistro *Mathia* Rosipalio *Curio ab Hájek*, haereticorum fautore et fundamento, universitatis rectore et in spiritualibus *administratore*, hujus anni 1561 aestate ad gradum *magisterii* cum quibusdam aliis est promotus, videlicet ut liberiorem seminandi et defendendi errores facultatem habeat. Alias referre personas longum esset. Cum viderem juventutem praeceptoribus credulam noxiis erroribus infici, de remedio cogitavi et in animum induxi *publice legere theologicam lectionem*, ad quam obligabar privilegio, statutis et promisso seu juramento; (sed) magister Mathias Rosipalius Curius ab Hajek et magister Georgius a Sudetis cum aliis me prohibuerunt, nec hactenus mihi theologica lectio conceditur. Jam prius ordine me attingente in ordinaria disputatione volui juvandae juventutis causa absolvere hasce positio-

nes: I. Pro *fidelibus defunctis*, quorum animae sunt in purgatorio, est orandum. II. *Sanctorum* defunctorum, qui pro nobis intercedunt, suffragia licite sunt postulanda. III. Utrum *summo pontifici Romano* canonice intranti et praesidenti ab omnibus Christianis, etiam ab omnibus nostrae *Pragensis scholae* membris necessario debita obedientia praestari debeat nec ne? — Sed non licuit mihi per *decanum* facultatis et alios magistros, causa tamen mihi nulla, cur prohibear, est allata. Magister autem Simon Proxenus et Petrus Codicillus baccalaureus Lutherismo infecti libere theologicas positiones disputarunt, at me presbyterum et seniorem magistrum pro catholica veritate stantem inhibuerunt: pluris enim faciunt Lutheri, quam catholicum dogma. Et ego pro V. S. M. C. et pro serenissima domo Austriaca, pro D. D. consiliariis et po Vestrae S. C. M. omnibus subditis Deum, ut soleo, ex animo orabo.

V. S. C. M. fidelis subditus capellanus presbyter ac magister Gallus Gelastus Vodňanus praepositus collegii omnium Sanctorum.

540.

Žádost k osobám z stavův k opatrování náboženství přidaným a zpráva administrátora a pozůstalých osob v konsistoři pražské o mistru Havlovi Vodňanském, kterak on proti nim kněžstvo pod obojí pobuřuje. 1561. (**Xx.**)

V. M. vysoce urození páni, páni, urození a stateční páni rytíři, slovútné poctivosti páni Pražané rad Starého i Nového měst Pražských, ouřadu duchovnímu konsistoře Pražské od J. M. C. pána našeho nejmilostivějšího k radě a opatrování volení a ustanovení! Ačkoli až posavad V. M. ničímž takovým jsme nezanepražňovali, a také nyní o tom dobrou vědomost máme, kterak V. M. ráčíte v ouřadech a povinnostech J. M. C. hojné míti zaměstnání, a protož rádi bychom V. M. pokoj dali: však obávajíce se neslejchaného časův našich zrocení a z toho nebezpečenství netoliko ouřadu ale i vší církve pod obojí, zprávu tuto V. M. činíme.

Kněz a mistr *Havel*, V. M. v svém spůsobu dobře známej, maje se podle vejpovědi J. M. C. předešle učiněné pokojně řečí i skutkem, též k ouřadu duchovnímu poslušně chovati, jak se drží a chová k osobám buď našim nebo v učení pražském postaveným ano i k jiným dobrým lidem, byloby mnoho o tom zpravovati, toho toliko dotkneme, čehož V. M. za příčinou již dotčenou tajna učiniti nesnáší se slušně, že on

kněz mistr Havel téměř *ode dvou let* mnohé nenáležité a neslušné věci před sebe beře, *vyjížděje sem i tam do krajův* po kněžích a farách, divně se v kněžstvu přebírá, některé *haní*, *kaceřuje* a naříká, *kostely* sobě otvírati rozkazuje, prohledává, an mu to od žádného poručeno není; s některými kněžími se puntuje, je po sobě obrací, v některých pak krajích a místech jistých i své *sjezdy* s kněžstvem po sobě potaženým mívá, s nimi, co se jemu líbí, řídí, jedná a zavírá: a teď málo před několika nedělmi měl u sebe sjezdem a jako k nějakému rokování a jednání některé přespolní blízké i z opodálí v počtu dosti drahném (ač některých více k sobě potahoval, ale v to mu jíti nechtěli). A to vše činí pod spůsobem jakoby nějaká nebejvalá měla býti v kněžstvu podle řeči jeho *nesrovnalost*, o kteréž jest on ani žádný (kromě času jednoho něco býti chtělo mezi *Horskými faráři*, ale to jest strestáno) nám nikda nepravil. Pak z toho rozuměti ráčíte, kterak on na svůj závazek pamatuje a pokoje vyhledává, jest se v pravdě obávati nějakého pozdvižení z takových jeho předsevzetí; nebo rozuměti jest tomu, že on osoby své již se jest dávno opovážil, poněvadž to *mluviti* směl nejednou, že *od popravce má sjíti a stat býti*; a protož kdež může nepokoje hledí, pře sobě s každým, kdež může, činiti chce a v tom se slyšeti zřetedlně dal, že on ouřad duchovní a osoby v něm postavené *zkazí* aneb oni jej zkaziti musejí. A tak zoumysla k osudům pospíchá a zdař mu se nebo nezdař o nepokoj se pokouší a lidské i božské bázně se zhošťuje. Protož V. M. jakožto pánův opatrovatelův na místě J. M. C. práva duchovního a osob v něm postavených a pokoje dobrého v církvi naší prosíme, že ty cesty, by bylo s dožádáním a milostivou pomocí J. M. C. pohledati ráčíte, kudy by a kterak člověku tomu ty takové bouřlivé věci (i s jemu podobnými), v kteréž se opovážlivě smí vydávati, časně, prvé nežli by se co horšího stalo, zastaveny býti mohly

541.

Omluva utr. kněze a mistra Havla Gelasta Vodňanského před panem nejvyšším sudím proti nařknutí, ze by nepokoje mezi kněžími spůsobil. 1561. (**Xx.**)

Nejvyšší pane sudí, pane a pane mně laskavě příznivý!

Jakož V. M. ke mně ráčili jste promluviti na hradě Pražském, že V. M. o osobě mé mnohé zprávy docházejí; a potom v domě V. M. ráčili jste zprávu takovou světleji oznámiti, žebyšte ráčili slyšeti o osobě mé, žebych pokoje nebyl

milovník a že žádného mezi kněžími není, kterýmu by se *více nepokoje* chtělo, jako mně.

Na kteréžto od V. M. promluvení bylbych hned tu rád dal odpověď, ale ráčili jste na vůz vsedati a na cestu pospíchati. I tak když čas nesloužil, ohlásil jsem se, že bych se chtěl za V. Mí na Hrádek vypraviti a V. M. zprávu toho učiniti, jak se já držím, a proč takové zprávy na zošklivení osoby mé dávají se. Kteréžto mé ohlášení ráčili jste k sobě laskavě přijíti a mne k tomu i ponuknouti, abych k V. Mi se vypravil, že mne rádi uhlídati ráčíte a že V. M. vděčnou věc učiním. Protož z té příčiny k V. Mem jsem se vypravil, když při prázdnosti býti ráčíte, abych mohl volně s V. M. rozmluvení míti. Protož V. M. v známost uvozuji, kterak se držím, že tak *jakž naši předkové pod obojí spůsobou* drželi se a ještě držíme se v článcích víry svaté, i v řádích a obzvláštně těch, kteříž církvi svaté křesťanské jsou obecni a v Čechách duchovními i světskými sněmy obecními vyměřeni, knihami a dskami zapsáni a užíváním až do těchto časův stvrzeni; a podle kterýchžto že máme držeti se i držáni býti, J. M. Ká ráčil jest tomuto království povinnost učiniti. I z těch příčin v nic všetečnýho, novýho a bludnýho dáti se nemíním, než v tom tak vyměřeným, dobrým, chvalitebným a svatým řádu, jenž v sobě pravej pokoj nese, stojím a státi i držeti se mínim a chci. K tomu taky na nemravný, necnostný i *pohoršlivý život kněžský* podlé mé povinnosti dívati se nemohu, poněvadž k tomu jsem potažen, abych podle mý nejvyšší možnosti zlého přetrhovati a dobrýho velebiti pomáhal. I když se tak s pomocí Boží držím a nepromĕnitedlně držeti chci a těm, kteříž takové fedrují, povolovati a pomáhati proti svědomí nemohu; i skrze to *nenávist* a nelibost u mnohých mám. A z té příčiny jakž jinde tak i u V. M. mne obouzejíce hledí kaziti. A protož V. M. žádám, že tuto mou zprávu pravdivou, kterouž byla-li by toho potřeba i pokázati bych mohl, k sobě laskavě přijíti a jí místo dáti ráčíte. A Pán Bůh V. M. všecko dobré dáti ráčí.*)

V. Mi povolný kněz a mistr Havel Gelastus Vodňanský.

---

*) Při kopii této listiny poznamenáno napomenutí týkající se některého kněze pod obojí v tato slova:

„Ty mistře jestliže mi k oltáři a k pulpitu půjdeš bez mého rozkasu. čehoť neporoučím, coť tě potká neměj za zlý. Já na svým místě jsem poručil dvoum kaplanům, svýmu a Tejnskýmu a protož buďte mi kostela prázdni, mám nad tím stráž. Jestliže mi co budete mudrovati v tom kostele, mám na vás čisté cepy železné, až Bohu milo. Já jsem kněz hněvivej, daj mi pokoj a buď mne i kostela mého prázen, i těch kaplanů, kteříž na mém místě spravují.“

542.

Žádost Jana z Valdštejna, nejv. sudího k císaři o dosazení dvou osob na místě těch, kteří z počtu defensorů konsistoři p. o. přidaných ubyli i také o obsazení sedmi uprázdněných míst v konsistoři. 1561. (Xx.)

Nejjasnější a nejnepřemoženější císaři pane, pane můj nejmilostivější! V M. C. ve vší poníženosti to oznamuji, že *konsistoř pražská* pod obojí spůsobou přijímajících potřebuje v těchto věcech opatření: Předkem jsou *dvě* osoby od V. C. M. *k radě a ku pomoci* konsistoři pražské přidány ubyly; jeden pan Jan Salava, kteréhož Pán Bůh s tohoto světa ráčil pojíti; a druhej pan Zdeněk Mezeřický takovou práci i jinou jest, jakž zprávu mám, s sebe složil. I zato V. C. M. poníženě prosím, že na ta místa zase osoby hodny a ty kteřížby všeho dobrého při víře svatý křesťanský ouřadu duchovnímu pomocí a radou svou k vzdělávání dobrýho a zlýho přetrhování nápomocni byli, zříditi a zvoliti na ta místa jiné zase milostivě ustanoviti ráčíte.

Týž také nejmilostivější císaři, poddaně o tom V. C. M. oznamuji, že v *konsistoři pražské* kteří v tom právě duchovním sedají, *sedm osob se nedostává* a dosaditi jinými má: a toho jest veliká potřeba, aby konsistoř zouplna vždycky doplněna byla; neb tu mnohé veliké věci se řídí a působí a dobrý vzdělává a zlý ruší a kazí, a zvlášť při *sektách* a pobloudilých nepořádných lidech to se hájí, ruší a přetrhává, což by kde jejich škodnýho předsevzetí se zjevilo a nastalo, tak aby víra svatá křesťanská vzdělávána byla i taky dobří staří křesťanští pořádkové aby byli množeni, činěni a vzděláváni. Týž také při *kněžích nepobožných* aby se všickni jejich vejstupkové přetrhávali a napravovali a neposlušní a neřádni k trestání byli přivozováni. Ač *předešlých časů*, jak se zpráva o tom dává, když který osoby se nedostávalo v konsistoři, *pan administrátor s radou pánů Pražan* Starého a Nového města Pražského jsou muže hodné, vědomé a pokojné k těm místům vybírali a je tu, kdež místa prázdna byla, sami dosazovali; však jsem já *bez vůle V. C. M.* a milostivého o tom poručení a povolení nic toho nedopustil učiniti: ale když jest již tak veliká potřeba nastala toho, poníženě a poddaně V. C. M. prosím, že všecko to což napřed a vejš oznámeno jest, předkem při vyšších a předních osobách k radě a k pomoci pánům administrátorům a konsistoři přidaných V. C. M. to milostivě zříditi a takové osoby jiné na místě předešlých k tomu voliti a ustanoviti ráčíte, i taky ty, kterýchž se v konsistoři nedostává, milostivě poručiti dosaditi tak jakž od starodávna bejvalo.

Neb tím V. C. M. mnoho dobrýho a pobožnýho, což ke cti a chvále Pánu Bohu všemohoucímu jest, spůsobiti ráčíte. Začež V. C. M. Pán Bůh věčný hojnou odplatu a požehnání svý svatý a všecko dobrý dáti ráčí. A s tím se V. C. M. poníženě a poddaně poroučím se všemi svými poslušnými službami.

543.

Císař Ferdinand nařizuje poddaným, aby kn. Jiříku Mladečkovi potřebná svědectví dali proti děkanu Kutnohorskému. 6. ledna na hradě Pražském. 1562. (X.*)

Ferdinand z Boží milosti etc. Urozeným, statečným, slovutným, velebným, poctivým, opatrným etc., poddaným Našim etc. Věrným milým. Milost Naši císařskou a všecko dobré vzkazujem. Věrní milí, věděti vám dáváme, že jsme knězi Jiříkovi Mladečkovi, faráři v *Křečhoři* z některých příčin na zejtří Panny Marie Hromnic na hrad Náš Pražský s knězem *Benediktem* u Hory Kutny rok před osobou Naší císařskou a rady naše nejprvé příští položiti ráčili.

I vznesl jest na Nás týž farář v Křečhoři, žeby od některých osob duchovních i světských proti témuž děkanu u Hory Kutny k výš psanému roku svědomí potřeboval, Nás v tom za milostivé a spravedlivé opatření poníženě prosic. Kdež znajíc slušné býti vám všem vůbec i jednomu každému obzvláštně poroučíme přikazujíc, kterýchžby koli osob týž farář v Křečhoři duchovních neb světských k svědomí, jakž dotčeno, potřeboval a Vás za to požádal, abyšte jemu *svědomí* proti výš dotčenému děkanu od Hory, jakž od něho zpraveni budete, podle práva, čehož v pravdě povědomi jste, beze všech výmluv a odtahův dali a seznali, tak aby tudy od vás k roku položenému obmeškán nebyl, a vy pro nesvědčení ke škodám nepřišli. Na tom jistou a konečnou vůli Naši císařskou naplníte.

544.

Odpověď Havla Gelasta a jiných kněží pod obojí k císaři, že rozepři proti osobám, jež z bludův a kacířstva obvinili, podstoupiti pro všcobecnou nakaženost lidu obecného jim se nyní nebezpečné býti vidí. Mezi dnem 15. ún. a 22. března. 1562. (Xx.)

Nejjasnější a nejnepřemoženější císaři etc.

Jakož V. M. C. milostivě a otcovsky na nás podati jest

*) Z knihovny kláštera Strahovského.

ráčila strany supplikací naši nejponíženější, kterouž jsme V. M. C. pánu svýmu nejmilostivějšímu poníženě a pokorně podali, žádajíce aby V. M. C. rozdíl, kterýž *mezi kněžstvem jest* před štastným z tohoto slavnýho království odjezdem ku porovnání skutečnému milostivě přivésti ráčila etc., jakž táž supplikací to všecko v sobě šířeji obsahuje a zavírá, abychom sobě na to bedlivě a zdravě pomyslili a uvážili, chtěli-li bychom s osobami v též supplikací položenými slyšáni býti a na ně vésti čili nic.

I z takovýho milostivýho a otcovskýho na nás podání vysoce děkujíc V. M. C. toto poníženě a pokorně za odpověď dáváme: Což jsme v té naší nejponíženější supplikací psali, že jest to všeckno jistá pravda před Bohem a jistí bludové a kacířstva proti týmž osobám prokázati by se mohla: ale však to u sebe nacházíme, že dáti se nám *v soud* jest nám věc velmi *nebezpečná a těžká,* jakž za příklad jest nám poctivý kněz Jiřík *Mladečka*, kterýž s velikým nákladem, s velikou prací, s velikou těžkostí proti Benedictovi někdy děkanu na Horách Guttnách svědky jest sobě spravil a tím sobě i svědkům veliké zošklivení a nebezpečenství budoucích těžkostí spůsobil, proto že již jest lid velmi nakažen. Prohlídáme také i k tomu, že jsme jedni od druhých *podál v několika mílích* a někteří *věku sešlého* a na *zdraví* k tomu nedůležití, tak že nám se společně všechněm, abychom z společného uvážení takovou věc konali, shledati jest přetěžké; nebo až posavad jsme všickni pospolu nebyli a svědkové, kterýchž potřebovati bychom musili, jsou v rozdílných krajích. Ano i to sobě rozjímáme, že prácí s lidem zvláště *tento čas postní* vésti strany zpovědi musíme. A taky ne na ten konec, abychom soudu žádostivi byli, takové vznešení na V. M. C. jsme učinili, ale povinnost naše kněžská a těžkosti naše k tomu jsou nás přinutily. I z těch a takových příčin dáti se nám v soud jest nám věc velmi nebezpečná a těžká. Protož V. M. C. poníženě a pokorně jakž i předešle prosíme, aby některakým jiným prostředkem takové zlé věci před štastným V. C. M. odjezdem byly přetrženy a ten rozdíl aby byl porovnán a naše osoby aby byly opatřeny. Neb my nic jinýho nežádáme než cti a slávy Boží, spasení duší lidských, jednoty církve svaté křestanské, pokoje, svornosti a lásky. Pakli V. M. C. líbí se, abychom byli slyšáni a abychom na osoby v supplikací položené vedli, tehdy ve jméno Boží chceme to učiniti, toliko aby nám byl čas dán volný a aby nám takovýho *manddtu*, kterakýž z strany *svědkův* dán byl poctivýmu knězi Jiříkovi Mladečkovi, V. M. C. milostivě ráčila poručiti vydati čtyři exemplaria; neb jsme tím jisti, že co jsme na V. M. C. vznesli, že to prokázati můžeme a tak V. C. M. jako pánu svýmu nejmilostivějšímu tuto všecknu věc

k milostivému uvážení a své osoby v milostivou a otcovskou ochranu poroučíme a poníženě a pokorně prosíme, aby V. C. M. nad námi svou milostivou císařskou a otcovskou ruku držeti ráčila. A my za V. M. C. i za veškeren nejjasnější dům arciknížectví Rakouského jako za pány své nejmilostivější i za J. M. rady i za všecky poddané věrně, jakž činiváme, modliti se budeme.

Kněz a mistr *Havel Gelastus* Vodňanský, probošt kolleje všech Svatých.
Kněz Matěj Třebovský, farář u *sv. Anny v Hradci* nad Labem.
Kněz Václav Bydžovský, farář u *sv. Antonína v Hradci* nad Labem.
Kněz Pavel Bydžovský, farář prvé v Stračově, nyní v *Dohaličkách*.
Kněz Jan Lukvin, far. v *Lochenicích*.
Kněz Jan Černý, far. u sv. *Pankráce*.
Kněz Vojtěch rodič Litoměřický, farář na *Hurkách* u sv. Jana.
Kněz Matouš z Telče, far. v *Hostouni*.
Kněz Jan Marvanek, far. v *Lidicích*.
Kn. Luk. Vilímovský, far. ve vsi *Břistvi*.
Kněz Jan Mšstecký, far. *Poděbradský*.
Kněz Mikuláš Šaraun Dvorský, far. *Vápenský* na Chlumeckém panství.
Kněz Tom. Chotěborský, far. *Hořický*.
Kněz Jan Pitovský, farář *Novoveský*.
Kněz Jan Kořínek, far. *Chomutický*.
Kněz Václav Zbraslavský, far. *Tejnský*.
Kněz Raph. Chotěborský, far. v *Libuni*.
Kněz Jan, farář *Kněžický*.
Kněz Havel Stěžerský, far. *Libčanský*.
Kněz Matěj, farář *Prosický*.
Kněz Duchek, farář *Jirčanský*.
Kněz Vác. Benešovský, far. v *Lysé*.

545.

Císař Ferdinand nařizuje poddaným, aby mistru Havlu Gelastovi a jiným kněžím potřebná svědectví vydali. 1562. (**X.***)

Ferdinand z Boží milosti volený římský císař etc.

Věrní milí, vznesli jsou na nás kněz mistr *Havel Gelastus Vodňanský*, probošt kolleje Všech Svatých; kněz Matěj, farář na *Prosíce*; kněz Pavel Bydžovský, farář na *Dohaličkách*; kněz Jan Kořínek, farář v *Chomuticích*; kněz Mikuláš Šaraun, farář *Vápenský*, jakožto zmocnění i na místě jiných kněží, žeby některého *svědomí* proti některým osobám k pondělímu po Božím těle potřebovali, poníženě nás v tom za milostivé opatření prosíce. I znajíc slušné býti vám všem i jednomu každému zvláště poroučíme, přikazujíc, když od již psaného kněze Havla Gelastusa aneb od spoluzmocněných jeho požádáni, aneb jak dále od něho, nebo od nich zpraveni budete, svědomí, čehož v pravdě povědomí jste, podle pořádku dali a seznali jináče nečiníce. Dán na hradě Pražském. —

546.

Vejpis recessu, jejž císař Ferdinand stavům pod obojí dal spoluoudy konsistoře a administrátory ustanoviv. 28. září 1562. (**X.**)

Jakož jsou na J. M. císařskou, pána našeho nejmilostivějšího, některé osoby ze všech tří stavův království Českého pod

*) Z knihovny kláštera premonstrátského na Strahově.

obojí spůsobou přijímajících poníženou prosbu a žádost vložili, aby J. M. císařská *konsistoř pražskou* milostivě *obnoviti* a osaditi i také ouřad administrátorův nařiditi a opatřiti ráčil, kdež pak J. M. císařská na poníženou prosbu týchž stavův pod obojí ráčil jest jim toho milostivě dopustiti, aby se spolu sjíti a společné z strany obnovení a dosazení dotčené konsistoře rozmluvení jmíti mohli.

I s milostivým povolením J. Mi císařské v outerý po sv. Matouši evangelistu Páně nyní minulém leta toho 1562 (22. září) společné shledání u veliké koleji císaře Karla v Starém městě Pražském, některé osoby, které se jim hodné viděly k ouřadu administrátorskému i také k osazení konsistoře, J. M. císařské poznamenané jsou podali, i ač J. M. císařská netoliko na takovou poníženou prosbu jich, ale sám od sebe znajíc toho potřebu velikou té vůle jest býti ráčil tak učiniti a před odjezdem svým ouřad administrátorský i také konsistoř osaditi a nařiditi. Než majíc J. M. císařská před sebou pilný a brzký odjezd i také pro *ránu* Boží *morovou*, kteráž se čím dále tím víc v městech Pražských rozmáhala, zde dýle zůstati nemohouc, neráčil jest moci tak spěšně pokud náleží a potřeba ukazuje, toho opatřiti ani se volně na to vyptati a rozmysliti a toho jim potvrditi a zvláště v tom *rozdělení kněžstva pod obojí* spůsobou, mezi nimiž někteří v nemalých bludích a nářcích jsou, což ještě k rozeznání a rozvážení nepřišlo. Jakož pak J. M. císařská té věci skrze mandáty své tištěné teď nedávných dnův vyšlé po všech krajích tohoto království rozeslaných do jiného příležitějšího času museti odložiti jest ráčil, při čemž J. M. císařská toho na ten čas ještě zanechávati ráčí.

Však nicméně jsouc J. M. císařská tak straně *pod obojí jako pod jednou* náchylen a jsouc žádostiv, aby mezi věrnými poddanými J. Mi císařské mezi stranou pod obojí jako i pod jednou řád, láska, pokoj a jednota zachována byla i sekty kacířské a pikhartské se v tom království nerozmáhaly a nebyly, ráčí J. M. císařská jim na ten čas a do milostivé vůle své za *administrátory*, kteříž by to opatrovali a k tomu dohlídali, usazovati poctivé kněze *Jana Mystopola* u sv. Apolináriše a kněze *Martina*, faráře u sv. Mikuláše v menším městě Pražském, kterýmž přísně poroučeti a přikazovati ráčí, aby o to pilnou péči měli, k tomu dohlídali a to opatrovali spolu s jinými konsistoriány, předkem, aby všecko kněžstvo pod obojí spůsobou řádně živi jsouce jednostejně lid obecný víře svaté obecné křesťanské podle starobylého spůsobu a kompaktátův vedli a vyučovali, od sekt jiných pikhartských a bludných, které se stranou pod obojí kryjí, ostříhali a odvozovali a nedopouštěli nového učení mimo starobylé křesťanské pořádky

církevní neuvozovali, nýbrž při mši svaté a jiných svátostech církevních i při jiných všech dobrých křesťanských církví svatou nařízených pořádcích z strany zpívání a ceremonijí, tak jakž jsou to předkové jich činívali, aby se zachovali a z toho nevykračovali a lid podle slova Božího a ustanovení církve svaté obecné křesťanské k tomu napomínali a v tom se jedni od druhých nedělili, poněvadž z takových rozdílův, nesvornosti mnoho zlého a veliká roztržitost i pohoršení mezi lidmi a žádná láska (což v skutku se shledává) pochází a povstává.

A za *konsistoriány*, kteřížby nadepsaným administrátorům nápomocni byli, J. M. císařská poctivého kněze Jindřicha opata Slovanského; — mistra Jana Kolínského, u sv. Mikuláše v Starém městě Pražském faráře; — mistra Jiříka, rektora na ten čas učení Pražského; — doktora Tomáše Vodňanského; — kn. Jana, faráře u Matky Boží před Tejnem; — kn. Jana, faráře u sv. Jiljí; — kn. Jiříka, faráře u sv. Havla; — kn. Havla, faráře u sv. Martina; — kn. Jana, faráře u sv. Pangráce — a kn. Jana, faráře u sv. Jindřicha usazovati a jim všem poroučeti ráčí, jestli že by čemu sami za dost učiniti anebo čemu odolati nemohli, aby k J. Mi *císařské* a bez přítomnosti J. Mi k J. Mi *arciknížecí* Ferdinandovi své zření a outočiště měli. A J. M. císařská a J. M. arciknížecí v potřebách jich i ve všem, což k dobrému jich všech a k rozmnožení cti a chvály Boží, též zachování jednoty a lásky křesťanské mezi lidmi sloužiti bude, jich v ničem opouštěti neráčí, nýbrž nad nimi svou milostivou ruku držeti a jich milostivým císařem a pánem býti a zůstati ráčí.

Což se pak kněze *Havla Gelasta* a jiných jeho spolutovaryšův, kteříž jsou sobě do některých pod obojí stížnost kladli a na J. M. císařskou to vznesli, jakoby mimo starobylost věci nové učiti, kázati a starobylé církevní pořádky a ustanovování tupiti a opouštěti a lid od toho vésti měli, dotýče, o těch J. M. císařská poroučeti ráčí administrátorům a konsistoři, aby jim na ten čas pokoj dali, a na ně bez vůle a vědomí J. Mi císařské, J. M. arciknížecí až do šťastného J. Mi císařské zase bohdá příjezdu a do toho království navrácení a dalšího všech těch věcí rozeznání a spravedlivého opatření nesahali a těžkosti jim žádné aby nečinili pod skutečným trestáním. Actum ex consilio imperatoris 28. die Septembris anno 1562.

Joachim de Nova-Domo S. R. Bohemiae cancellarius.

Helt.

Alfabetický rejstřík

k I. dílu Jednání a dopisů konsistoře Utrakvistické.

Administrátor utr. pg. 23. 33. 40. 45. 50. 60. 93. 94. 99. 127. 150. 156. 174. 185. 190. 198. Administrátoři dva 174. vice-administrátoři 179.
Anabaptistae 342. 369.
Apostat přijat jest 154.
Appellace nepřipouští se 63., připouští se 82., appellace vůbec 165.
Arianský blud 209.
Artikule utrakvistů. 10. 18. 61. 130. 136. 148. 230. 260.
Bavorsko. Z B. země 228.
Bechlín, farář utr. učinil kšaft 273.274.
Běla, utr. farář. 216.
Benátky v Čechách. 110.
Benátky Vlašské. Kněz tam svěcený, 161. 197. 206. 211. oleje z B. 244. 248. kněží z B. 249. 284. něm. kazatel v B. 196.
Benátčané mají biskupa, kterýž pod jednou i pod obojí kněží světí. 334.
Benešov. 14. 108. 112. 182. 185. 191. 209. 211. 219. 245. 277. 301. 306. 307. klášter v B. 278.
Berka, pán Zdislav. 283. 289.
Beřkovice, p. Beřkovský na B. 273.
Beroun. Farář neb děkan, 36. 45. 58. 85. 151. 152. 162. 245. 299. 327. 330.
Bezno, utr. farář. 116.
Biblí česká. 171.
Bigamia. 26. 164. 180. 212.
Binice náleží k Česlické faře utr. 216.
Biskup v Benátkách, 161. 197. Dionysius, 191. Fabry, 160. 163.
„ V Novém Městě v Rakousích 214. 215. 301.
„ Ostřihomský, 169.
„ Tito Cheronensi, 244. 248. dary posílá 244. o oleje 248. 285. o dary 285. 297.
„ Vídeňský Friedrich Nausea, 224. 284. 314. 326.
Biskup ve Vratislavi, 196.
Biskup. Aby B. v Čechách byl ustanoven, jenž by pod jednou i pod obojí světil, 332.
Biskupice, utr. farář. 336.
Bludy, 41. 43. 50. 76. 83. 89. 109. 110. 193. 201. 208. 209. 255. 369.
Bohdaneč. 177. 180.
Bohoslovci. V Praze študovali, 160. „scholastici“ nazváni, 285.
B. examinováni, 167. 192. 206.
Bohoslovci odvolávají závazek sub una učiněný, 189.
Boleslav Mladá. 52. 109. 110. 140. 155. 156. 159. 191. 197. 216. 288.
Boleslavští bratří, 201. 202. 239.
Borotín, farář utr. 76. 105.
Borovnice, 112.
Bosyně, 289.
na Botiči (v Praze), 180.
Bozkov, utr. farář, 271.
Brandejs, utr. farář, 216. 239. Valdenští v B. 216. 239.
Brandejs u Mejta, utr. farář, 143.
Bránsko. 248.
Brod Český, utr. děkan a kaplan, 45. 125. 153. 179. 213. 218. 228. 245. 302. 327.
Brod německý, děkan utr. a kaplan, 192. 207. 237. 246. 284. 290. 314.
Brtnice oppidum 197. 296.
Břevňov. 280. 303.
Břežnice. 197.
Bříství, farář utr. 37. 101. 386.
Bučice, utr. farář. 173.
Budeč, farář utr. 87. 88. 90.
Budějovice České. 260.
Budějovice Moravské. 184.
Bydžín, pan Pecingar z B. 229.
Bydžov Nový. utr. fara. 207. 216. 246. 294. 314.
Bydžov, 92. 111. 162.
Ceremonie utr. 10. 68. 71. 77. 107. 108. 110. 128. 132—36. 149. 168.

196. 230. 244. 247. 248. 251. 255. 260—65. 279. 297. 312.
Církvice, utr. farář. 49. 329.
Citov, farář utr. 97.
Communio parvulorum, 251. 260. 346. 352.
Čáslav; děkan utr. 67. 92. 95. 110. 136. 148. 180. 193. 218. 237. 309. 314. 327. 346. 354.
Čelákovice, farář utr. 239. 247.
Česlice, farář utr. 216. 217. 226.
Čeština, utr. farář. 92. 107.
Čihošť, utr. farář. 222.
Dačice na Moravě. 245.
Dašice, utr. kněz. 241.
Defensoři, 133. 135. 154. 155. 156.
Děkani; 47. 116. 133. 221.; děkan stvrzuje faráře, 221.; děkan dává kněze na místa potřebná, 240.; děkan stará se o kšaft, 243.; děkan rozsuzuje rozepře manželské, 270.; trestá faráře, 276.; konsistoř radí se s děkany, 193. 194.
Desátky farářův. 53. 59. 134. 135. 226. 237. 273. 296.
Dimissoriales. 17. 32. 39. 45. 167. 182. 206. 213. 237.
Dispensace v překážkách manželství, 215.
Divišov, utr. farář, 124. 242.
Dluhy kněžské. 138.
Dobruška, farář utr. 215.
Dohaličky; utr. farář 386.
Domažlice, utr. děkan a kaplan. 74. 110. 140. 170. 193. 259. 272. 317. 327.
Dominikán přijat k utr. straně. 248.
z Donina, purgkrabina. 270.
Doubravnice na Moravě, utr. kaplan. 180.
Dřevohostice na Moravě; farář utr. 208. 209.
Dub; hejtman na D. 226.
Dublovice, kněz utr. 9. 17.
Důhon. 100.
Dvorský Jindřich z Helfenberku. 185. 218.
Dvůr. 136.
Exkomunikace u Utrakvistů. 135. 139.
Exquisitoriae literae. 307.
Faráři. O podávání k farám 19—20., od času sv. Havla, 245.
Farář mimo čas z místa vyzdvižen býti nemá, 245.
Farářové, jich poměr ke kaplanům. 148.
Farář sub una přijat jsa k str. Utrq. stal se kaplanem. 160.
Farář (děkan) z trestu dán za kaplana. 193.
Ferdinand arcikníže, 291.; o dobrém zdání soudců zemských. 332.
Ferdinand král. 39. 59. 251. 260. 265. 277. 287. 291. 324. 332. 386.
Formatae literae. 15. 129. 150. 160. 161. 207. 214. 215. 219. 289. 301. 303.; místo formátu svědectví lidí, 303.
Fulnek, mniši zbili tam kněze utr. Ondřeje. 86.
Gleit. Kněz Rafael žádal „gleithu." pg. 87.
Griespegk Florian. 312.
Habr. 213. 245.
Havel Gelastus Vodňanský; 374—388.
z Hazmburku p. Zajíc. 254.
Heřmanův Městec; utr. farář, 206. 245. 302.
Hloušky blíž Hory Kutny. 284.
na Hluboké; pán ze Suneku a na H. 211.
Hlučín. 177. 180.
Hnizno (Gnesen). 222.
Hodkovice, utr. farář. 226.
Hojemství (odklad). 182.
Holice, utr. kaplan. 198.
Holubice. 312.
Horažďovice. 254.
na Horkách, utr. farář. 66. 67.
Horšův Týn, utr. kněží. 325.
Hořelice, farář utr. 69.
Hořepník, utr. farář. 117. 168. 300.
Hořice; farář utr., utr. kaplan, 161. 228. 241. 300. 386.
Hořička, utr. farář tam, 249.
Hořovice, farář utr. 163. 329.
Hostivice, farář utr. 17. 52. 118. 279.
Hostouň, farář utr. 52. 279. 386.
Hraběšín, 202.
Hradešín, farář utr. 104. 105.
Hradiště nad Labem; p. Pecingar na H. 229.
Humpolec, farář utr. 276.
na Hurkách, utr. farář 386.
Hus; Knihy o J. Husovi, 174., slavnost Jana Husa, 61. 230. 264.
Chlumec; utr. farář i kaplan, 161 216. 327.
Choceň, utr. farář, 330.
Chodcov, utr. farář, 59.
Chomutice, utr. farář 386.
Chotěboř, utr. fara, 160. 246. 284. 314.

Chotětov, utr. farář, 161.
Chotiněves, utr. far. 111.
Chotusice, farář utr. 196. 229.
Chrudím, utr. děkan. 66. 138. 140. 157. 169. 192. 193. 208. 233. 235. 242. 255. 268. 295. 302. 313.
Chržín, utr. farář, 235.
Chuchle. 103. 108.
Chvatlín, farář utr. 123.
Chyš, farář sub una, 319.
Janovice uhlířské. 148. 170. 309.
Jaroměř, utr. děkan i kaplan. 177. 197. 215. 324.
Jezno, utr. farář. 129.
Jičín; utr. děkan, 136. 180. 199. 209. 243. 290.
Jílový, utr. farář, 91.
Jindřichův Hradec. 212.
Jirčany, farář utr. 38. 217. 386.
Jistebnice, farář utr. 181.
Impresoři, utr. 19. 133.
Instrukce stran religionu Kadaňským poslaná, 229. 230.
Intercessio Sanctorum. 89.
Interdikt. Jem zapovídají se sacramenta, 108. 113. 135. 161. 163. 222.
Interim. 287.
Intestát utr. 222. 233. 271. 294.
Kadaň. 53. 55. 93. 128. 195. 229. 230. 243. 253. 270. 298. 325.
v K. pod jednou 50 } obyvatelů, pg. 128.
„ „ obojí 400 }
Kamenice, utr. farář, 91. 112. 123.
Kamenice na Moravě, utr. farář. 223.
Kaňk, farář utr. 81. 82.
Kaplani, čili sacellani, 184. kaplani čili střídníci, 302.
Kaplani do tří let sloužiti museli. 93. 149. 162. 290.

Kaplani:
na 2 leta: pg. 206. 211. 246. 305.;
na 3 leta: 168. 181. 197. 205. 207. 209. 210. 211. 213. 220. 228. 245. 246. 250. 259. 284. 290. 294. 300. 301. 302. 306. 317. 325. 327.;
na 4 leta: 174. 195. 197. 207. 209. 210. 211. 213. 228. 237. 245. 250. 259. 278. 284. 291. 299. 300. 301. 302. 306. 307. 314. 317. 325. 327.;
na 5 let: 207. 220. 228. 237. 245. 246. 250. 259. 278. 299. 300. 301. 302. 307. 311. 314. 317. 325. 327.;
na 6 let: 168. 195. 211. 213. 220. 237. 246. 259. 278. 284. 290. 300. 302. 307. 314. 327.;

Kaplani:
na 7 let: 210. 228. 237. 317. 325.
Karlštejn, děkan, 110.
Katechismus. 287.
Kázaní utr. 20. 149. 171. 231.
Kázaní hanlivá, 87. 163. 173. 178. 191. 192.
Klatovinus Martinus administrator, 127. 190.
Klatovy; kaplan a farář 35. 95. 106. 162. 193. 210. 259. 299. 307.
Klecany, utr. farář, 237.
Klíče od fary, 78.
Klivice u Opavy, 211.
Klumín, utr. farář, 116.
Kněží; nouze o kněze, 224. 229. 240. nouze o německé kněze, 229.
Kněží ženatí, 33. 85. 90. 103. 112. 184. 223. 254. 257. 292. 324.
Kněží (utr.) neřádní, nesvěcení, 292. 324.
Kněží utr. s ručnicemi etc. chodili do Kadaně, 298.
Kněží utr. mají u sebe podezřelé ženštiny (kuchařky), 198. 204.
Kněžice, utr. farář 386.
Knín starý, farář utr. 96. 110.
Kodycillus Jakub z Tulechova mistr, 30. Petr K. 374. 379.
Kojetice, farář utr., 97. 103. 108.
Koleda. 148.
Kolej; Všech Svatých, 118.; k. krále Václava, 118. 241.
Kolín. 26. 65. 80. 81. 117. 140. 191. 193. 209. 214. 232. 279. 293. 294. 299. 325.
Kollátoři či patroni 134. 289., měli se zodpovídati pro obsazování far neřádnými kněžími, 291.
Kompaktáta. 19. 22. 263. 265. 292. 324. 335.
Konsistoř utr. 24. 32. 36. 39. 42. 47., 50. 60. 99. 113. 126. 156. 173. 185. 190. 388.
Konsist. bez administrátora, 174.
Konvokace v Praze, 95. 146. 148. 152. 172. 173. 190. K. venku, pg. 116.
Korambus m istr, 13.
Koří; farář z K. 389.
Kosová hora, 9.
Kosteláci; tak byli v Boleslaví zváni utrakvisté, 288.
Kostelec nad Labem, farář utr. 26. 35. 75. 239.
Kostomlaty, utr. farář, 294.

Kouřím; děkan a kaplan utr. 67. 92. 107. 125. 153. 218. 228. 278. 300. 302. 314.
Kozlov, utr. farář, 319.
Kozohlody, 136.
Krakov; mnich z K., 222. 303., biskup, 316.
Králové Dvůr; farář utr. 180. 213. 240.
Králové Hradec, děkan utr. a kaplan. 140. 180. 197. 209. 210. 213. 221. 240. 246. 284. 304. 325. 386., farář u sv. Antonína, 197. 386.
Královice, utr. farář, 291.
Krasnisov v Polsku, 316.
Krchleby. 301.
Krucigera Jan, 314. 327.
Krumlov (český), primice tam sloužena, 306.
Kruty, farář utr. 117. 227.
Křečhoř; utr. farář, 345. 347. 384.
Křesetice, utr. 80.
Křižanov, kněz z K. 201.
Křenov, farář utr. 117.
Kšafty. 26. 35. 52. 85. 104. 125. 171. 174. 226. 273. 326.; právo kš. 63. 144. 174. 222. 243. 271. 294.; ústní poručení mimo kšaft, 171. Kšaftu poručníci. 171. Statky kněžské si osobují laikové, nedávajíce kšaftům průchodu, 169.
Kundratice, utr. farář, 77.
Kurfiřt saský, 240.
Kutná Hora; utr. farář a děkan, 17. 38. 70. 81. 84. 126. 138. 153. 163. 164. 172. 182. 186. 192. 196. 206. 223. 249. 250. 278. 287. 305. 306. 314. 323. 325. 338. 340—352. 353—364. 368—384. Konsistoř v K. Hoře, 80. 164. 247. 287. Dvacetiletý spor de sacramentis v K. H. 341.
Lahvička Jan, kněz utr. 175. 176. 178. 179. 233. 235. 255. 257. 268. 309. 330.
Landov 112.
Latina v Liturgii, 149. 180.
Ledeč, děkan utr., farář a kaplan. 107. 151. 153. 173. 207. 222. 223. 276. 278. 307. 325.
Libčany, farář utr. uvězněn, 286. 386.
Líbeznice, utr. farář, 126.
Libice, farář utr. 80.
Libková voda, farář utr. 49.
Liblice, utr. farář, 125.
Liboc, farář utr. 115.
Libuň, farář utr. 234. 386.
Lidice, utr. farář, 118. 486.
Liquores sacri. 110. 244. 248. 297.
List shovívající, 51.
Lišany, farář utr. 269.
Litice, farář utr. 66.
Litoměřice, utr. děkan, 36. 154. 155. 211. 214. 300. 302. 306. 323.
Litomyšl, utr. děkan. 216. 231. 253. 290. 313. 314.; pikharté v L. 231. 253.
Liturgická řeč, česká, 210.
Z Lobkovic, p. Ladislav, 354.
Lochenice, utr. farář, 105. 386.
Lomnice, utr. farář, 226. 250.
Louny; 42. 59. 116. 153. 195. 220. 317.
Ludvík král český, utr. 27. 34.
Luky za Jihlavou, utr. farář, 301.
Luther. 156.
Luterianští kazatelé, 229.
Lysá, farář, 65. 100. 101. 273. 314.
Lysá stará, ves k faře Lysé, 273.
Malenice. 258.
Malín. 299.
Manželství. 30. 51. 164. 180. 182. 212. 242. 247. 254. 290.
Manželů rozvedení na 3 leta, 247.
Manželství s dispensací uzavřené, 272. bez svolení rodičů, 182. 186., manželka 12 let stará, 183.
Manželský slib. 270.
Marie Panny ctění, utr. 54. 89.
Markvartice, utr. farář, 243., statek po něm, 243.
Melanchthon. 321.
Mělník; děkan utr. a kaplan, 125. 154. 155. 168. 185. 193. 213. 274. 284. 300. 314. 325.
Městec nad Cydlinou. 161.
Meziříč, primice v M. 329.
Mikuláš Šud z Semanína, 171.
Mikulášenci. 121.
Milevsko, klášter. 306.
Miličín, farář utr. 242.
Milovice, ves blíž Lysé, 273.
Minice, utr. farář, 312.
Mirotice. 206.
Mirra v Čechách pečená, 257.
Mladečka Jiřík, farář utr., rozepře a učení jeho 338—385.
Mnichové. 180. 195. 211. 222.
Mnichovice, farář utr. 13.
Mníšek, 302.
Modlitby za mrtvé, 337.

Modřany, utr. farář 15. 17. 102.
Monstrancí, 269. 321.
Morava. 64. 180. 197. 205. 208. 209. 314.
Moravští kněží utr. pro bludy obžalováni. 209.
Moskva, do M., Ruska a Pruska chodili Čechové pro koně. 285.
Mše sv. u Utraq. 132. 136. 191. 261. epišt. a evang. lingua vulgari, 136.; elevace 191. 201. 261.; obrátka 210.
Mystopolus Jan, administrátor sub utr. 127. 184. 185. 190. 198—204. 219. 227. 228. 235. 297. 307. 308. 313. 326. 374. 377. 387.
Mýto vysoké, utr. děkan a kaplan. 118. 163. 241. 245. 284. 300. 317. 330.
Načeradec, utr. farář a děkan, 14. 17. 237. 301.
Náchod, utr. děkan, 216. 220. Valdenští v N. 216.
Náměť u Hory Kutny; utr. farář a kaplan, 153. 192. 199. 245. 249 300. 323. 338. 340. 345. 346. 370.
Nedvědice, farář utr. 147.
Nehvizd, farář utr. 228. v N. oddavky roku 1515. pg. 228.
Nepomuk. 128. 154.
Nešpory. 149.
Netolice. 299.
Netvořice, utr. farář. 120.
Neveklov, farář utr. 42.; p. Adam Řepa z N. 227.
Norov na Moravě, utr. farář, 209.
Nouze o kněze. 332.
Nová ves, farář utr. 181. 386.
Nové Město nad Metují. 241. 268.
Nové Město v Rakousích. 214. 215. 301.
Nupaře náleží k faře Česlické. 216.
Nymburk. 37. 82. 125. 175. 176. 178. 182. 259. 313.
Obřady. 81. 86. 132. 149. 190. 191. 210. 260—65. 312.; při sv. Svátostech, 132. 136. 297.; při kopulací, 180.; při křtu, 312.; měnění obřadů, 168. 191. 210.
Oděv kněží. 23, 149.
Odstoupil k straně sub una, 214.
Olomúc; biskup O. 86., z dioec. O. 99.
Omnium Sanctorum Pragae, 99. 118.
Opat z Milevska 306., ze Slovan 139. 140. 300., ze Strahova 34., ze Zbraslavi 137. 303.
Ordinace. Ordinaci žádá konsistoř pro bohoslovce s tím podotknutím, aby nebyli nuceni pod jednou přijímati, 225. 239.
Ordinace
v Benátkách VI. 197. 206. 211. 244. 249. 289. 291. 299. 300. 301. 302. 304. 305. 306. 314. 317. 323. 325. 327.;
v Krakově, 303. 316.;
v Novém Městě v Rakousích, 214. 215. 301.;
v Poznani, 211.;
v Praze, 318.;
v Štolpe, 326.;
ve Vídni, 224. 289. 293. 294. 299. 302. 306. 314. 326.;
ve Vratislavi, 196.
Ostřejom (Ostřihom), 214.
Oujezdko u Vysokého Mýta; utr. farář, 105.
Ounětice, utr. farář. 93.
Oužiněves, utr. farář, 129.
Oustí u Vysokého Mýta, 316.
Oustí (Aussig). farář utr. 43. 92. 354.
Ovčáry, utr. kněz, 81.
Pacov. 177.
Palinodia (revokace) 193. 195.
Papež; Apelace od utr. k němu, 82., poslušnost k papeži, 263. 265. 267.
Pardubice; utr. farář, 197. 216. 237. 292. 309. 330. Valdenští v P. 216.
Pecňov; pikharté, v P. 238.
Pecinov. 108.
Pelhřimov; utr. farář a kaplan, 122. 199. 228.
Peníze na cestu do Vlach bohoslovcům půjčeny jsou: 98. 102. 122. 123. 126. 157. 205. 206. 246. 259. 313. 328.
Peremtoriae literae od utr. konsistoře, 227.
z Pernštejna pán, 157. 173. 198. 201 205. 286.
Petrovice, farář utr. 79. 142.
Petschau; Hauptmann zu P. 274 Pfarrer utr. 275.
Pchery; utr. farář. 104.
Pikharté. 13. 18. 45. 107. 119. 124. 191. 231. 238. 253.
Písek; utr. děkan a kaplan, 67. 93. 153. 182. 185. 233. 235. 259. 314.
Písmo sv. čteno při stole, 21.
Plzeň; do P. povoláni jsou kolátorové a nepořádní kněží, 292. 332.
Počepice. 221.

Poděbrady 386.
Pohřeb. 113. 114. 128.
Pokání uloženo laikům: seděti v kládě, 235.
Polička. 17.
Popovice. 212.
Porovnání přátelské, 196.
Pořičany, utr. farář, 59. 303.
Poříčí; utr. farář, 77.
Postupice, 14. 16. 45. 198. 219.
Poznaň v Polsku. 211.

Praha.
In genere clerus Prag. 40. 47. 61. 170.
sv. Apolinář, 102. 138. 144. 185. 228.;
Betlehem, 27. 40. 47. 60. 99. 185. 190. 297. 313.;
S. Castuli, 25. 86. 303.;
sv. Havla, 16. 24. 45. 102. 113. 114. 124. 139 144. 154. 162. 185. 191. 197. 207. 218. 220. 247. 278. 304. 305. 307. 311. 325. 388.;
sv. Jiljí (Egidii), 24. 99. 108. 120. 121. 136. 162. 185. 190. 211. 219. 250. 301. 317. 327.;
sv. Jindřicha, 16. 25. 99. 143 190. 228. 246. 300. 313. 323. 388.;
sv. Klementa na Poříči, 170. 185.;
sv. Kříže na St. M. 85.;
S. Lazari, 26. 86.;
S. Leonardi, 25. 127.;
In Lacu Mariae V. 25. 99. 127. 197.;
S. Martini, 24. 42. 98. 144. 388.;
S. Michaelis in antiqua urbe, 24. 99. 127. 146. 162. 185. 190. 197. 327.;
sv. Michala v Opatovicích, 26. 50. 99. 127. 171. 177. 185. 198. 218.;
s. Nicolai in antiqua urbe 24. 87. 120. 121. 193. 286. 303. 315. 317. 328. 388.;
sv. Mikuláše na Malé straně, 26. 143. 144. 147. 153. 169. 197. 213. 220. 279. 299. 302. 317.;
sv. Pankráce 386. 388.
S. Petri in Poříčí, 25. 127. 146. 180. 207. 259. 305. 317.;
Slovany, 26. 49. 139. 140. 162. 180. 182. 300. 388.;
s. Stephani, 25. 37. 127. 137. 142. 162. 181. 182. 185. 190. 193. 219. 237. 314. 323.;
sv. Štěpána na Poříčí, 195.;
v Tejně (Laeta Curia), 24. 58. 87. 99. 112. 119. 125. 127. 147. 150. 158. 175. 185. 190. 200. 206. 208. 213. 245. 284. 295. 300. 301. 304. 313. 388.;
s. enceslai in Zderaz, 25. 99. 122. 150. 185. 190. 205. 237. 301. 318. 327.;
s. Valentini, 25.;
sv. Vojtěcha v Smradařích, 26. 185.
Xenodochium, 26.

Prager Pfarrer sollen in Prag verbleiben, 277.
Prachatice, 299.
Právo stanné, 330.
Právo světské dáno na kněze, 158. 227.
Preface, 78.
Presentace, na kaplu Betlem, 59., bez presentace konsistoř neustanovuje faráře, 147.
Příbram, 38. 79. 148. 153. 168. 322.
Přijati jsou ku straně utr. 17. 93. 99. 115. 118. 129. 145. 154. 163. 181. 195. 221. 222. 242, 248. 293. 294. 302. 306. 314. 316. 318. 325. 329. 330.; není přijat, 169. 254.; o přijetí k Utr. vůbec, 62 136.
Přijímání dítek (communio parvulorum), 251. 260. 346. 352.
Přijmy kněží, 217. 238.
Primitiae, 16. 107. 146. 150. 167. 181. 294. 306. 307. 316. 328.
Procesí, 262.
Prosík. utr. farář. 73. 386.
Prostějov (na Mor.) farář utr. 201. 208. 316.
Pšov (za Žatcem), utr. farář, 77. 79.
Půst. 21. 54. 133. 162. 230. 262.
Račice, utr. farář, 93.
Radonice (u Loun). farář utr. 116.
Radotín, utr. farář, 129. 158.
Radkonice, utr. farář, 38.
Rakovník. 126. 206. 246. 259. 269. 304. 325.
Reginská kolej, 59.
Revokace (odvolání) bludů neb pomluv, 32. 50. 97. 122. 208. 255 257., nejprv v Tejně se učiniti. musela, 208.
Rokycany, 181.
Ronov, 215.
Roudnice, farář utr. 59. 118. 141. 150. 195. 220. 237. 299. 306., vicepraepositus, 306.
Rukojmě, 210. 211. 220. 237. 245. 246. 250. 259. 311. Podpůrce rukojmí, 246.
Rychnov, 293.

Řecká mše sv. 247.
Řezaná cedule, 233. 86. 310.
Říčany, utr. farář, 92. 129.

Římaní, sub una, 232.
Řisuty, utr. osadníci, 107.

Sangerberg, utr. Pfarrer, 275.
Saska (Sadská), 213.
Sázava, utr. farář, 107.
Sazená, ze S. člověk trestán, 235.
Scribonius Jindřich, probošt u sv. Víta, 329.
Sedlčany, farář utr. 9. 14. 17. 218.
Sejčín, utr. farář, 112.
Sekty. 174. S. proč se vzmáhají? 332.
Senožatné, farář utr. 100. 109.
Sevička (v Moravě), fara sub una, 100.
Sezemice (pod Kunětickou Horou), 313.
Sixt z Ottersdorfu. 311.
Skuhry, farář utr. 326.
Skuteč, far. utr. 107. 177. 192. 206. 300.
Slané, kaplan a děkan utr. 101. 148. 237.
Slavata pan Diviš, 222.
Slavice, ves Třebické fary. 296.
Slivice, farář utr. 66.
Smolnice, utr. farář, 120.
Sněm, na budoucí sněm oekumenický čekali Utraquisté, 252.
z Solhauzu pan Fridrich držel u sebe kněze neřádné, 292.
Soudové u konsistoře zastaveni jsou, 157.
Srbeč, utr. farář, 106.
Stavové utr. rozhodovali ve věcech náboženství, 252.
Sternberk klášter na Moravě, 316.
z Sternberka p. Adam, 277.
Stížnosti konsistoře, 156. 173. 291. pro neposlušnost ku právu, 232.
Stodůlky, fara, 37. 71.
Stola (roucho), 78.
Stolmíř, utr. farář, 124.
Strahov, 225.
Strakonice, 305.
Strašecí, farář utr. 89. 92.
Střebenice (Třebenice), utr. farář, 154.
Stříbro město. 175. 180. 197. 245. 250. 295. 302. 306.
Studnice křtitedlná kdy se obnoviti má? 230.
Václav Subnle, farář v Tejně v Praze, 190. 200. 208. 245. 284. 300. 301. 313.
Superintendenz soll nicht errichtet werden. 287.
Suspensio v Čechách i na Moravě, 76. 109. 110. 151. 179. 181. 194.
Sušice, 210. 259.
Svátky, které slavili Utraquisté? 230. 262.
Svátosti, učení Utrq. o nich, 260—62. 337.
Svátost oltářní, výstav vel. Sv. 262. 321. 323. 337. 349.
Symbolum Apostolorum, 209., s. Athanasii, 209.
Synodus partis sub utr. 39. 46. 50. 60. 126. 130. 190.
Škrámník, utr. farář, 44. 241.
Schlackenwald, utr. Pfarrer, 275.
Šlik do Passau, 82. Š. kníže z Plavna, 315.
Šmohel farář od sv. Mich. z Opat. proces proti Administ., 198—204.
Schönfeld, utr. Pfarrer, 275.
Štěpánov, farář utr. 138.
Šud Mikuláš ze Semanína, 171.
Tábor. (Hradiště hory T.) utr. farář, 47. 97. 105. 106. 177. 214. 233. 238. 245. 275. 307. 371.
Tejnec. 81.
Tejnec u Benešova, farář utr. 160.
Telč, utr. farář, 119 220.
Tohovice, utr. farář, 106.
Tochov, utr. farář, 95.
Tonsura (pleš), 23.
Toužím, farář utr. 302. 315. 318. 321.
Traktáty bludné, 209.
Trnice na Moravě, 214.
Třebenice, utr. farář, 17. 142. 228. 300.
Třebice, farář utr. 296.
Třebíč v Moravě, utr. farář a kaplan, 192. 300. 308.
Třeboň, 299.
Tuklaty, utr. farář, 75.
Turci; Pugna contra Turcas 27.
Turnov (T. nad Jizerou), farář utr. 206. 214. 216. 227. 284. 301. Valdenští v T. 216.
Týn nad Vltavou, utr. farář, 97. 241.

Ubrmanská výpověď, 83. 114. 197. 203.
Universita Pražská, 112. 113. 114. 119.
Utraquisté. artikulové U. 10—13. 18. 61. 130. 136. 148. 230. 260.
Učení a víra nemohly se měniti bez svolení stavův utr. 252.
Valdenští, 159. 190. 215. 216.
z Valdštejna pan Felix Vilím, 294. pan Zdenko, 296.
Vápno 386.
Z Vartemberka Jindřich, 270.
O Velkonocích, o zvonění 147.; o hrách, 147.
Velvary; děkan utr. 88. 90. 235. 297.
Veselí na Moravě, utr. farář, 209,

Do Vězení dáni jsou utrakvisté: 43. 45. 84. 85. 90. 95. 100. 101. 103. 106. 107. 108. 111. 112. 116. 117. 125. 137. 142. 143. 151. 152. 154. 158. 167. 175. 193. 198. 203. 205. 255. 258. 259. 283. 286. 295. 306. 307. 308. 310. 312. 323. 331.
Víděň. 124. 160. 224. 238. 284. 290. 293. 294. 299. 302. 306.
Vigilie u Utrq. 262.
Vilímov. 197.
Vinoř, utr. farář, 229.
Winterberk město. 290.
Wittemberk (Luther), 156.
Visitace aby jednou v roce na farách se dála, 334.
Do Vlach šli bohoslovci pod obojí 17. 39. 59. 65. 98. 102. 126. 137. 148. 160. 161. 167. 182. 191. 197. 203. 206. 279.
Z Vlach přišli kněží utraquističtí. 14. 33. 35. 36. 38. 42. 67. 115. 118. 129. 136. 140. 142. 153. 161. 162. 172. 174. 179. 184. 189. 193. 195. 197. 205. 207. 209. 210. 211. 213. 219. 228. 237. 244. 246. 249. 259. 278. 284. 289. 291. 299. 300. 301. 302. 304. 306. 313. 314. 316. 317. 323. 325. 327.
Vlachové různice činili v Praze, 280—83.
Vlašim, utr. farář, 117. 177.
Wobora u sv. Jana, utr. farář, 36.
Vodňany, utr. děkan a kaplan. 117. 168. 290.
Vořech, farář utr. 109. 141. 143.
Vostrá, ves fary Lysé, 273.
Votice. 17. 216. Valdenští ve V. 216.
Vranný, farář utr. 137.
Vranov, utr. farář, 49.
Vratislav (Breslau), kněží svěcení ve V. 196.
Vrbová oppidum (na Moravě), 148.
Vřetovice, 88.
Vypovězení z Čech. Vlach pro poranění kněze uvězněn, pak vypovězen, 283.
Vysoká, utr. fara, 85. 289.
Vysvědčení o oddavkách, 228.
Vysvědčení (svědomí) o víře a náboženství od konsistoře vydané, 219.
Vyšehrad, 220.
Zápis kněze, že se dobře chovati chce, 279.
Zápy, vladyka ze Z. 217. 226.
Zbraslav, 137. 303.
Zdice, farář utr. 171. 273.
Zlatníky, utr. farář, 89.
Zpěv (utr.) 230.
Zpověď u utraquistů, 21. 113. 114. 132. 261.
Zvingliáni, 342.343.349.352.353—368.
Zvoliněves, utr. farář, 87. 88. 90.
Zvoníci stali se kněžími, 86.
Zvonění o velkonoci, 147. 172.
Žatec, kaplan a farář utr. 42. 82. 92. 250. 259. 270. 288. 300. 304. 323. 328.
Žebrák, utr. farář v Ž. 163.
Ženění se kněží utr. 184.
z Žerotína pan Bernart, 208.
Žirovnice, farář utr. 129.
Žižka, 202.
Žlutice, farář utr. a kaplan, 36. 124. 168. 220. 291. 304. 319. 321. 325.